Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

ЗАКОН

за държавния бюджет на Република България за 2021 г.

ЧЛ. 1. С ВКЛЮЧЕН ПРОЕКТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Чл. 1. (1) Приема държавния бюджет за 2021 г. по приходите, помощите и даренията, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	27 173 799,4
1.	*Данъчни приходи*	*24 314 400,0*
1.1.	Корпоративен данък	2 571 400,0
1.2.	Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на юридически лица	79 800,0
1.3.	Данъци върху доходите на физически лица	4 429 000,0
1.4.	Данък върху добавената стойност	11 220 000,0
1.5.	Акцизи	5 580 000,0
1.6.	Данък върху застрахователните премии	46 000,0
1.7.	Мита и митнически такси	234 200,0
1.8.	Други данъци	154 000,0
2.	*Неданъчни приходи*	2 859 399,4

(2) Приема държавния бюджет за 2021 г. по разходите, бюджетните взаимоотношения и вноската в общия бюджет на Европейския съюз, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
II.	РАЗХОДИ	16 152 819,7
1.	*Текущи разходи*	*13 546 251,7*
	в т.ч.	

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.1.	Персонал	6 665 980,7
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	1 257 359,2
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	1 141 045,9
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	116 313,3
1.2.3.	Субсидии и други текущи трансфери за финансови институции	6 182,7
1.3.	Лихви	622 632,2
1.4.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2 086 299,0
2.	*Капиталови разходи*	*2 490 926,3*
2.1	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	2 041 931,6
2.2.	Капиталови трансфери	448 994,7
3.	*Прираст на държавния резерв (нето)*	*16 241,7*
4.	*Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина*	*18 000,0*
5.	*Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи*	*81 400,0*
5.1.	По централния бюджет за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	80 000,0
5.2.	По бюджета на съдебната власт	900,0
5.3.	По бюджета на Народното събрание	500,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - НЕТО	15 072 403,5
1.	*Предоставени трансфери за:*	*15 085 803,5*
	в т.ч.	
1.1.	Общините	4 934 247,9
1.2.	Държавното обществено осигуряване	6 384 034,7
1.3.	Националната здравноосигурителна каса	1 863 511,0
	в т.ч.	
1.3.1.	- от Министерството на здравеопазването	83 400,0
1.4.	Сметката за средствата от Европейския съюз на Националния фонд	515 578,5
1.5.	Сметката за средствата от Европейския съюз на Държавния фонд „Земеделие“	246 780,2
2.	*Получени трансфери от:*	*13 400,0*

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
	в т.ч.	
2.1.	Държавното обществено осигуряване	7 400,0
2.1.1.	- за Министерството на труда и социалната политика	4 000,0
2.1.2.	- за Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията	250,0
2.1.3.	- за Министерството на здравеопазването	3 150,0
IV.	ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	1 462 555,7

(3) Утвърждава бюджетното салдо по държавния бюджет за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
V.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II-III-IV)	-5 513 979,5

(4) Утвърждава нето операциите в частта на финансирането на бюджетното салдо по държавния бюджет за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
VI.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	5 513 979,5

СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ПО ЧЛ. 1.

Чл. 1. (1) Приема държавния бюджет за 2021 г. по приходите, помощите и даренията, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	27 173 799,4
1.	*Данъчни приходи*	*24 314 400,0*
1.1.	Корпоративен данък	2 571 400,0
1.2.	Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на юридически лица	79 800,0
1.3.	Данъци върху доходите на физически лица	4 429 000,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.4.	Данък върху добавената стойност	11 220 000,0
1.5.	Акцизи	5 580 000,0
1.6.	Данък върху застрахователните премии	46 000,0
1.7.	Мита и митнически такси	234 200,0
1.8.	Други данъци	154 000,0
2.	*Неданъчни приходи*	*2 859 399,4*

(2) Приема държавния бюджет за 2021 г. по разходите, бюджетните взаимоотношения и вноската в общия бюджет на Европейския съюз, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
II.	РАЗХОДИ	16 123 260,6
1.	*Текущи разходи*	*13 544 097,3*
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	6 654 177,4
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	1 257 359,2
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	1 134 863,2
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	116 313,3
1.2.3.	Субсидии и други текущи трансфери за финансови институции	6 182,7
1.3.	Лихви	622 632,2
1.4.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2 086 299,0
2.	*Капиталови разходи*	*2 463 821,6*
2.1	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	2 014 826,9
2.2.	Капиталови трансфери	448 994,7
3.	*Прираст на държавния резерв (нето)*	*16 241,7*
4.	*Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина*	*18 000,0*
5.	*Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи*	*81 100,0*
5.1.	По централния бюджет за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	80 000,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
5.2.	По бюджета на съдебната власт	600,0
5.3.	По бюджета на Народното събрание	500,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - НЕТО	15 072 403,5
I.	*Предоставени трансфери за:*	*15 085 803,5*
	в т.ч.	
1.1.	Общините	4 934 247,9
1.2.	Държавното обществено осигуряване	6 384 034,7
1.3.	Националната здравноосигурителна каса	1 863 511,0
	в т.ч.	
1.3.1.	- от Министерството на здравеопазването	83 400,0
1.4.	Сметката за средствата от Европейския съюз на Националния фонд	515 578,5
1.5.	Сметката за средствата от Европейския съюз на Държавния фонд „Земеделие“	246 780,2
2.	*Получени трансфери от:*	*13 400,0*
	в т.ч.	
2.1.	Държавното обществено осигуряване	7 400,0
2.1.1.	- за Министерството на труда и социалната политика	4 000,0
2.1.2.	- за Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията	250,0
2.1.3.	- за Министерството на здравеопазването	3 150,0
IV.	ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	1 462 555,7

(3) Утвърждава бюджетното салдо по държавния бюджет за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
V.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II-III-IV)	-5 484 420,4

(4) Утвърждава нето операциите в частта на финансирането на бюджетното салдо по държавния бюджет за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
VI.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	5 484 420,4

ПРОЕКТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Чл. 2. (1) Приема бюджета на съдебната власт за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	109 000,0
1.	*Неданъчни приходи*	109 000,0
1.1.	Съдебни такси	91 000,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	1 400,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	9 500,0
1.4.	Други приходи	7 100,0
II.	РАЗХОДИ	909 876,1
1.	*Текущи разходи*	853 501,4
2.	*Капиталови разходи*	55 474,7
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	55 474,7
3.	*Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи*	900,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	800 876,1
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	800 876,1
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Определя бюджетните разходи на органите на съдебната власт за 2021 г., както следва:

Органи на съдебната власт	Сума (хил. лв.)
1	2
Висш съдебен съвет	74 346,8

Органи на съдебната власт	Сума (хил. лв.)
1	2
Върховен касационен съд	22 041,8
Върховен административен съд	25 321,2
Прокуратура на Република България	329 472,0
Съдилища на Република България	443 709,9
Национален институт на правосъдието	4 537,7
Инспекторат към Висшия съдебен съвет	9 546,7
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	900,0
Всичко:	909 876,1

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от органите на съдебната власт, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	134 522,1
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	101 459,5

(4) Утвърдените с ал. 3 максимални размери на ангажиментите за разходи и на новите задължения за разходи могат да се увеличават с до 20 на сто по решение на Висшия съдебен съвет.

(5) Висшият съдебен съвет може да изразходва средства от наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт, в случай че не се нарушава бюджетното салдо по държавния бюджет.

(6) В приходите по ал. 1 се включват и приходите от нотариални такси, събирани по реда на чл. 86, т. 3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, вземанията по изпълнителните листове, издавани в полза на органите на съдебната власт и събирани от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и сумите от продажба на конфискувано или отнето в полза на държавата имущество с акт на орган на съдебната власт след приспадане на разходите по чл. 3, ал. 12 от Закона за Националната агенция за приходите.

(7) В едномесечен срок от обнародването на постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г. Висшият съдебен съвет представя в Министерския съвет, в Сметната палата и в Министерството на финансите утвърдените бюджети на органите на съдебната власт.

СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ПО ЧЛ. 2

Чл. 2. (1) Приема бюджета на съдебната власт за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	109 000,0
1.	*Неданъчни приходи*	109 000,0
1.1.	Съдебни такси	93 000,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	2 148,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	8 842,0
1.4.	Други приходи	5 010,0
II.	РАЗХОДИ	880 317,0
1.	*Текущи разходи*	851 347,0
2.	*Капиталови разходи*	28 370,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	28 370,0
3.	*Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи*	600,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	771 317,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	771 317,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Определя бюджетните разходи на органите на съдебната власт за 2021 г., както следва:

Органи на съдебната власт	Сума (хил. лв.)
1	2
Висш съдебен съвет	52 551,2
Върховен касационен съд	22 722,4
Върховен административен съд	25 754,2
Прокуратура на Република България	330 268,4
Съдилища на Република България	434 162,2

Органи на съдебната власт	Сума (хил. лв.)
1	2
Национален институт на правосъдието	4 387,1
Инспекторат към Висшия съдебен съвет	9 871,5
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	600,0
Всичко:	880 317,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от органите на съдебната власт, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	134 522,1
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	121 856,5

(4) Утвърдените с ал. 3 максимални размери на ангажиментите за разходи и на новите задължения за разходи могат да се увеличават с до 20 на сто по решение на Висшия съдебен съвет.

(5) Висшият съдебен съвет може да изразходва средства от наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт, в случай че не се нарушава бюджетното салдо по държавния бюджет.

(6) В приходите по ал. 1 се включват и приходите от нотариални такси, събирани по реда на чл. 86, т. 3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, вземанията по изпълнителните листове, издавани в полза на органите на съдебната власт и събирани от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и сумите от продажба на конфискувано или отнето в полза на държавата имущество с акт на орган на съдебната власт след приспадане на разходите по чл. 3, ал. 12 от Закона за Националната агенция за приходите.

(7) В едномесечен срок от обнародването на постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г. Висшият съдебен съвет представя в Министерския съвет, в Сметната палата и в Министерството на финансите утвърдените бюджети на органите на съдебната власт.

Чл. 3. (1) Приема бюджета на Народното събрание за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	1 500,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	*Неданъчни приходи*	1 500,0
1.1.	Държавни такси	430,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	1 212,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	50,0
1.4.	Други приходи	-192,0
II.	РАЗХОДИ	83 015,4
1.	*Текущи разходи*	75 485,0
2.	*Капиталови разходи*	7 030,4
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	7 030,4
3.	*Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи*	500,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	81 515,4
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	81 515,4
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разходите на Народното събрание по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Представителен и ефективен Парламент“	53 050,9
	в т.ч. Резерв за неотложни и непредвидени разходи	500,0
2.	Функционална област „Осигуряващи дейности“	28 201,5
3.	Функционална област „Съпътстваща дейност“ (Икономически и социален съвет)	1 173,0
4.	Функционална област „Мониторинг на фискалната политика“ (Фискален съвет)	590,0
	Всичко:	83 015,4

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Народното събрание, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	26 477,8
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	29 385,4

(4) Утвърдените с ал. 3 максимални размери на ангажиментите за разходи и на новите задължения за разходи могат да се увеличават с до 20 на сто по решение на Народното събрание.

(5) В срок до 31 януари 2021 г. председателят на Народното събрание разпределя бюджета на Народното събрание по програми в рамките на утвърдените разходи по функционални области по ал. 2 и го представя за информация на Сметната палата и на Министерството на финансите.

(6) Икономията на средства по ал. 1, II, т. 1 в частта за възнагражденията на народните представители и свързаните с тях регламентирани допълнителни разходи, формирани по реда на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, при по-нисък ръст на средномесечните заплати на наетите по трудово и служебно правоотношение в обществения сектор по данни на Националния статистически институт от прогнозния, заложен в разчетите по ал. 1, II, т. 1, се отразява в намаление на съответните разходи чрез промяна на бюджетното взаимоотношение с централния бюджет.

(7) При недостиг на средства по ал. 1, II, т. 1 в частта за възнагражденията на народните представители и свързаните с тях регламентирани допълнителни разходи, формирани по реда на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, при по-висок ръст на средномесечните заплати на наетите по трудово и служебно правоотношение в обществения сектор по данни на Националния статистически институт от прогнозния, заложен в разчетите по ал. 1, II, т. 1, до 10 на сто от недостига е за сметка на резерва за непредвидени и/или неотложни разходи по ал. 1, II, т. 3, а останалата част се покрива от централния бюджет.

(8) Икономията на разходите за персонал на парламентарните служители може да се използва текущо или с натрупване за изплащането на допълнителни възнаграждения и дължимите за тях осигурителни вноски и/или за други разходи.

(9) В срок един месец от обнародването на постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г. председателят на Народното събрание представя в Сметната палата и в Министерството на финансите месечно разпределение на утвърдените годишни размери на показатели по ал. 1 по бюджета на Народното събрание съгласно Единната бюджетна класификация.

Чл. 4. (1) Приема бюджета на Сметната палата за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	
1.	*Неданъчни приходи*	40,0
1.1.	Глоби, санкции и наказателни лихви	40,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
II.	РАЗХОДИ	21 648,7
1.	*Текущи разходи*	20 724,7
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	18 776,7
2.	*Капиталови разходи*	924,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	924,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	21 608,7
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	21 608,7
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Контрол по изпълнението на бюджета и управлението на публичните средства и дейности“	21 648,7
	Всичко:	21 648,7

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Сметната палата, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	2 872,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	2 872,0

Чл. 5. (1) Приема бюджета на Администрацията на президента за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	
II.	РАЗХОДИ	8 976,5
1.	*Текущи разходи*	8 776,5
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	6 044,5
2.	*Капиталови разходи*	200,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	200,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	8 976,5
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	8 976,5
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Осъществяване на конституционните правомощия на президента на Република България“	8 976,5
	Всичко:	8 976,5

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Администрацията на президента, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	2 882,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	2 882,0

Чл. 6. (1) Приема бюджета на Министерския съвет за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	12 681,4
1.	*Неданъчни приходи*	12 681,4
1.1.	Държавни такси	607,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	7 933,0
1.3.	Други приходи	4 141,4
II.	РАЗХОДИ	131 223,8
1.	*Текущи разходи*	127 230,1
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	62 245,4
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	38 640,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	38 640,0
1.3.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	481,2
2.	*Капиталови разходи*	3 993,7
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	3 993,7
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	118 542,4
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	118 888,4
2.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-346,0
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-346,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Област „Осигуряване дейността и организацията на работата на Министерския съвет“	14 375,7
2.	Политика в областта на управлението на средствата от ЕС	509,1

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
3.	Политика в областта на осъществяването на държавните функции на територията на областите в България	30 915,9
4.	Политика в областта на правото на вероизповедание	38 909,2
5.	Политика в областта на архивното дело	8 121,0
6.	Бюджетна програма „Администрация“	11 546,2
7.	Други бюджетни програми (общо), в т.ч.:	26 846,7
7.1.	Бюджетна програма „Други дейности и услуги“	16 148,0
7.2.	Бюджетна програма „Убежище и бежанци“	10 698,7
	Всичко:	131 223,8

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерския съвет, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	66 800,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	66 773,3

(4) Одобрява разпределението на държавната субсидия за вероизповеданията, регистрирани по реда на Закона за вероизповеданията, както следва:

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	За източноправославното вероизповедание - на Българската православна църква – Българска патриаршия, в т. ч.:	31 000,0
1.1.	*Рилски манастир*	*600,0*
1.2.	*Троянски манастир*	*200,0*
1.3.	*Бачковски манастир*	*200,0*
2.	За мюсюлманското вероизповедание - на Мюсюлманското изповедание в Република България – Главно мюфтийство	5 770,0
3.	За задграничните епархии или митрополии в диоцеза и юрисдикцията на Българската православна църква – Българска патриаршия - на Българската източноправославна епархия в Западна и Средна Европа	800,0
4.	За Българските православни църковни общини в чужбина	700,0

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
5.	За Католическата църква в България	70,0
6.	За протестантските вероизповедания в България	160,0
7.	За Религиозната общност на евреите в България	70,0
8.	За Арменската Апостолическа православна света църква	70,0
	Всичко:	38 640,0

Чл. 7. (1) Приема бюджета на Конституционния съд за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	5 579,6
II.	РАЗХОДИ	5 479,6
1.	*Текущи разходи*	
	в т.ч.	5 179,6
1.1.	Персонал	100,0
2.	*Капиталови разходи*	100,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	5 579,6
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	5 579,6
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Върховенство на Конституцията“	5 579,6
	Всичко:	5 579,6

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Конституционния съд, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	400,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	398,0

Чл. 8. (1) Приема бюджета на Омбудсмана за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	
II.	РАЗХОДИ	3 639,2
1.	*Текущи разходи*	3 568,2
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	2 478,2
2.	*Капиталови разходи*	71,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	71,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	3 639,2
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	3 639,2
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Защита правата на гражданите“	3 639,2
	Всичко:	3 639,2

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Омбудсмана, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	1 159,1
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	1 159,1

Чл. 9. (1) Приема бюджета на Министерството на финансите за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	79 030,4
1.	*Неданъчни приходи*	79 030,4
1.1.	Държавни такси	75 352,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	753,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	2 218,0
1.4.	Други приходи	707,4
II.	РАЗХОДИ	677 582,5
1.	*Текущи разходи*	629 083,4
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	415 479,1
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	6 182,7
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за финансови институции	6 182,7
1.3.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	1 533,6
2.	*Капиталови разходи*	48 499,1
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	48 499,1
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	598 552,1
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	604 098,5
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	-5 405,0
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-5 405,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-141,4
3.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-141,4
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на устойчивите и прозрачни публични финанси	130 652,8
2.	Политика в областта на ефективното събиране на всички държавни приходи	450 656,6
3.	Политика в областта на защитата на обществото и икономиката от финансови измами, контрабанда на стоки, изпиране на пари и финансиране на тероризма	51 108,0
4.	Политика в областта на управлението на дълга	3 877,7
5.	Други бюджетни програми (общо), в т.ч.:	296,7
5.1.	Бюджетна програма „Национален компенсационен жилищен фонд“	296,7
6.	Бюджетна програма „Администрация“	40 990,7
	Всичко:	677 582,5

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на финансите, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	260 446,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	260 446,0

(4) В разходите по ал. 1 са включени дължими, но неизплатени към 31 декември 2019 г. средства за левови компенсации на граждани с многогодишни жилищно-спестовни влогове по одобрени до същата дата от местните комисии към общините списъци съгласно Закона за уреждане правата на граждани с многогодишни жилищно-спестовни влогове.

Чл. 10. (1) Приема бюджета на Министерството на външните работи за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	46 679,2
1.	*Данъчни приходи*	46 679,2
1.1.	Държавни такси	34 644,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	7 845,2
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	250,0
1.4.	Други приходи	3 940,0
II.	РАЗХОДИ	150 557,9
1.	*Текущи разходи*	137 154,9
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	37 586,7
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	800,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	800,0
2.	*Капиталови разходи*	8 203,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	8 203,0
3.	*Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина*	5 200,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	103 878,7
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	104 028,7
2.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-150,0
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-150,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на развитието на ефективна дипломатическа служба	128 447,7
2.	Политика в областта на публичната дипломация	1 189,7
3.	Политика в областта на активната двустранна и многостранна дипломация	20 920,5
	Всичко:	150 557,9

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на външните работи, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	111 945,6
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	111 945,6

(4) Утвърждава целеви текущи и капиталови трансфери за чужбина за официална помощ за развитие и хуманитарна помощ общо в размер на 5 200 хил. лв. и субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел за официална помощ за развитие и хуманитарна помощ общо в размер на 800 хил. лв. Утвърдените средства не могат да бъдат разходвани за други цели, като не повече от 5 на сто от тези средства могат да се разходват за администриране на помощта.

Чл. 11. (1) Приема бюджета на Министерството на отбраната за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	44 000,0
1.	*Неданъчни приходи*	44 000,0
1.1.	Държавни такси	40,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	29 300,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	1 080,0
1.4.	Други приходи	13 580,0
II.	РАЗХОДИ	1 625 116,7

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	*Текущи разходи*	1 477 820,7
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	1 205 066,0
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	3 460,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	3 198,0
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	262,0
	в т.ч.	
1.2.2.1.	*Съюз на ветераните от войните в България*	*262,0*
1.3.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	1 175,0
2.	*Капиталови разходи*	147 296,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	147 296,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	1 581 116,7
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	1 616 695,3
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	-35 578,6
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-35 578,6
2.1.1.	- за държавните висши училища	-35 578,6
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на отбранителните способности	1 530 716,4
2.	Политика в областта на съюзната и международната сигурност	94 400,3
	Всичко:	1 625 116,7

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на отбраната, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	386 360,5
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	407 311,0

(4) Определя трансферите от бюджета на Министерството на отбраната за държавните висши училища, както следва:

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Военна академия „Георги Стойков Раковски“	9 403,9
2.	Национален военен университет „Васил Левски“	15 040,3
3.	Висше военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“	7 418,4
4.	Висше военновъздушно училище „Георги Бенковски“	3 716,0
	Всичко:	35 578,6

(5) Преведени през 2019 г. от Министерството на отбраната по сметка на правителството на Съединените американски щати средства за изпълнение на международните договори във връзка с придобиването на нов тип боен самолет (ратифицирани със закон - ДВ, бр. 60 от 2019 г.), могат да се депозират и инвестират чрез сметки във Федералната резервна банка на Ню Йорк в полза на Министерството на отбраната въз основа на решение на Министерския съвет при условие за последваща ратификация. При необходимост Българската народна банка действа като агент на държавата въз основа на споразумение между Министерството на отбраната и Българската народна банка, сключено съгласно изискванията на чл. 43 от Закона за Българската народна банка.

Чл. 12. (1) Приема бюджета на Министерството на вътрешните работи за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	232 000,0
1.	*Неданъчни приходи*	232 000,0
1.1.	Държавни такси	120 564,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.2.	Приходи и доходи от собственост	40 500,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	84 000,0
1.4.	Други приходи	-13 064,0
II.	РАЗХОДИ	1 872 773,4
1.	*Текущи разходи*	*1 857 826,4*
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	1 735 836,4
2.	*Капиталови разходи*	*14 947,0*
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	14 947,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	1 640 773,4
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	1 651 066,4
2.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-10 293,0
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-10 293,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на противодействието на престъпността и опазването на обществения ред	1 092 263,7
2.	Политика в областта на защитата на границите и контрол на миграционните процеси	263 576,2
3.	Политика в областта на пожарната безопасност и защитата на населението при извънредни ситуации	319 221,2
4.	Политика в областта на управлението и развитието на системата на Министерството на вътрешните работи	197 712,3
	Всичко:	1 872 773,4

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на вътрешните работи, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	172 800,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	131 701,0

Чл. 13. (1) Приема бюджета на Министерството на правосъдието за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	61 500,0
1.	*Неданъчни приходи*	61 500,0
1.1.	Държавни такси	61 264,0
1.2.	Глоби, санкции и наказателни лихви	36,0
1.3.	Други приходи	200,0
II.	РАЗХОДИ	364 814,9
1.	*Текущи разходи*	350 307,9
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	281 708,7
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	690,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	690,0
2.	*Капиталови разходи*	14 507,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	14 507,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	303 314,9
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	303 314,9
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на правосъдието	126 986,4
2.	Политика в областта на изпълнение на наказанията	225 963,9
3.	Бюджетна програма „Администрация“	11 864,6
	Всичко:	364 814,9

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на правосъдието, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	88 539,1
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	81 642,6

(4) Разпоредбите на § 16, ал. 1 и 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (обн., ДВ, 15 от 2012 г.; изм., бр. 96 от 2015 г., бр. 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г. и бр. 80 от 2018 г.) не се прилагат при увеличението на числеността на персонала на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията" със 134 щатни бройки и на Главна дирекция "Охрана" с 66 щатни бройки за обезпечаване на възложените им със закони функции.

Чл. 14. (1) Приема бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	26 400,0
1.	*Неданъчни приходи*	26 400,0
1.1.	Държавни такси	23 550,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.2.	Приходи и доходи от собственост	50,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	6 000,0
1.4.	Други приходи	-3 200,0
II.	РАЗХОДИ	2 186 407,4
1.	*Текущи разходи*	2 174 287,4
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	174 187,4
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	14 924,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	10 220,0
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	4 704,0
	в т.ч.	
1.2.2.1.	*Сдружение „Съюз на инвалидите в България“*	*617,0*
1.2.2.2.	*Сдружение „Съюз на военноинвалидите и военнопострадалите“*	*246,0*
1.2.2.3.	*Сдружение „Съюз на слепите в България“*	*628,0*
1.2.2.4.	*Сдружение „Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения“*	*185,0*
1.2.2.5.	*Кооперативен съюз „Национален съюз на трудовопроизводителните кооперации“*	*416,0*
1.2.2.6.	*Сдружение „Асоциация на родителите на деца с увреден слух“*	*98,0*
1.2.2.7.	*Сдружение „Съюз на глухите в България“*	*324,0*
1.2.2.8.	*Сдружение „Българска асоциация „Диабет“*	*353,0*
1.2.2.9.	*Сдружение „Асоциация на родителите на деца с нарушено зрение“*	*80,0*
1.2.2.10.	*Сдружение „Национална асоциация на сляпо-глухите в България“*	*168,0*
1.2.2.11.	*Национално сдружение на работодателите на хората с увреждания*	*272,0*
1.2.2.12.	*Сдружение „Център за психологически изследвания“*	*250,0*
1.2.2.13.	*Сдружение „Българска асоциация за невромускулни заболявания“*	*52,0*
1.2.2.14.	*Сдружение „Национална организация „Малки български хора“*	*46,0*
1.2.2.15.	*Сдружение „Асоциация на родители на деца с епилепсия“*	*52,0*
1.2.2.16.	*Сдружение „Национален център за рехабилитация на слепи“*	*206,0*
1.2.2.17.	*Сдружение „Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт“*	*45,0*
1.2.2.18.	*Сдружение „Национален алианс за социална отговорност“*	*200,0*

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.2.2.19.	*Кооперация „Национална потребителна кооперация на слепите в България“*	*99,0*
1.2.2.20.	*Сдружение „Българска асоциация за рекреация и туризъм“*	*45,0*
1.2.2.21.	*Сдружение „Национална асоциация на хората с придобити увреждания“*	*52,0*
1.3.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	1 958 238,0
2.	*Капиталови разходи*	12 120,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	12 120,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	2 160 007,4
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	2 156 007,4
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	4 000,0
2.1.	*Получени трансфери (+)*	4 000,0
2.1.1.	- от Държавното обществено осигуряване	4 000,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция	137 642,4
2.	Политика в областта на трудовите отношения	20 286,5
3.	Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете	269 897,6
4.	Политика в областта на хората с увреждания	721 971,4
5.	Политика в областта на социалното включване	1 021 320,4
6.	Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции	1 078,2
7.	Бюджетна програма „Администрация“	14 210,9
	Всичко:	2 186 407,4

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на труда и социалната политика, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	2 011 451,9
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	2 011 451,9

(4) Утвърждава разходи за текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинства в общ размер до 47 млн. лв. за изплащане на годишната финансова подкрепа по чл. 64.

Чл. 15. (1) Приема бюджета на Министерството на здравеопазването за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	37 500,0
1.	*Неданъчни приходи*	37 500,0
1.1.	Държавни такси	29 260,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	6 400,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	2 000,0
1.4.	Други приходи	-160,0
II.	РАЗХОДИ	783 982,0
1.	*Текущи разходи*	747 126,6
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	332 082,8
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	222 697,4
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	217 497,4
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	5 200,0
	в т.ч.	
1.2.2.1.	*Български Червен кръст*	*5 200,0*
1.3.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	20 800,0
2.	*Капиталови разходи*	36 855,4
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	15 600,0
2.2.	Капиталови трансфери	21 255,4

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
	в т.ч.	
2.2.1.	*Български Червен кръст*	*1 000,0*
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	796 482,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	876 732,0
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	-80 250,0
2.1.	*Получени трансфери (+)*	3 150,0
2.1.1.	- от Държавното обществено осигуряване	3 150,0
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-83 400,0
2.1.1.	- за Националната здравноосигурителна каса	-83 400,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	50 000,0
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	-50 000,0
1.	Придобиване на дялове, акции и съучастия (нето)	-50 000,0

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве	144 455,3
2.	Политика в областта на диагностиката и лечението	572 225,1
3.	Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия	37 133,1
4.	Бюджетна програма „Администрация“	30 168,5
	Всичко:	783 982,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на здравеопазването, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	449 838,7
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	449 838,7

(4) Министерството на здравеопазването предоставя възмездно на държавни и общински лечебни заведения - търговски дружества, и на лечебни заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, средства от Революиращия инвестиционен фонд по проект „Реформа в здравния сектор - заем БУЛ 4565“ за закупуване през 2021 г. на медицинска апаратура и други дълготрайни активи въз основа на сключени договори за възстановяване на предоставените средства на месечни вноски.

(5) Предоставяните средства по реда на ал. 4 са до размера на възстановените и неизразходвани средства от минали години и текущо възстановяваните през 2021 г. постъпления по Революиращия инвестиционен фонд по проект „Реформа в здравния сектор - заем БУЛ 4565“.

Чл. 16. (1) Приема бюджета на Министерството на образованието и науката за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	14 855,0
1.	*Данъчни приходи*	14 855,0
1.1.	Държавни такси	875,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	13 703,7
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	40,0
1.4.	Други приходи	236,3
II.	РАЗХОДИ	808 184,6
1.	*Текущи разходи*	783 786,4
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	488 625,5
1.1.1.	*в т.ч. Персонал без делегирани бюджети*	43 283,1
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	7 354,1
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	7 254,1

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	100,0
	в т.ч.	
1.2.2.1.	*Македонски научен институт*	*100,0*
1.3.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	16,0
2.	*Капиталови разходи*	11 598,2
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	11 598,2
3.	*Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина*	12 800,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	795 329,6
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	1 481 410,8
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	-681 081,2
2.1.	*Получени трансфери (+)*	1 875,0
2.2.	*Предоставени трансфери (-)*	-682 956,2
2.2.1.	в т.ч. за Българската академия на науките	-117 857,0
2.2.2.	за държавните висши училища	-565 099,2
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-5 000,0
3.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-5 000,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	2 000,0
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	-2 000,0
1.	Плащания по активирани гаранции, поръчителства и преоформен държавен дълг (нето)	-2 000,0

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	703 550,4
2.	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	97 368,1
3.	Бюджетна програма „Администрация“	7 266,1
	Всичко:	808 184,6

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на образованието и науката, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	325 874,6
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	317 921,6

(4) Определя трансферите от бюджета на Министерството на образованието и науката за Българската академия на науките и за държавните висши училища, както следва:

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Българска академия на науките	117 857,0
2.	Технически университет – София	59 484,6
3.	Технически университет – Варна	13 051,7
4.	Технически университет – Габрово	7 119,0
5.	Русенски университет „Ангел Кънчев“	18 182,2
6.	Университет по хранителни технологии – Пловдив	7 950,0
7.	Химикотехнологичен и металургичен университет – София	8 402,9
8.	Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас	7 624,2
9.	Лесотехнически университет – София	10 077,5
10.	Университет по архитектура, строителство и геодезия – София	17 983,0
11.	Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“ – София	6 308,1
12.	Университет за национално и световно стопанство – София	26 639,0
13.	Икономически университет – Варна	11 849,0
14.	Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов	5 326,4
15.	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	85 496,5
16.	Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“	18 607,7
17.	Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“	30 762,9
18.	Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград	17 959,4

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
19.	Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“	12 671,1
20.	Национална спортна академия „Васил Левски“ – София	19 252,3
21.	Аграрен университет – Пловдив	9 766,4
22.	Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив	4 174,4
23.	Национална академия за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов“ – София	5 988,3
24.	Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ – София	5 851,7
25.	Национална художествена академия – София	7 022,7
26.	Университет по библиотекознание и информационни технологии – София	5 513,7
27.	Висше училище по телекомуникации и пощи – София	2 747,3
28.	Медицински университет – София	42 074,3
29.	Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна	30 169,2
30.	Медицински университет – Пловдив	24 862,2
31.	Медицински университет – Плевен	12 920,3
32.	Тракийски университет – Стара Загора	23 926,6
33.	Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“ – София	3 714,4
34.	Висше строително училище „Любен Каравелов“ – София	1 620,2
	Всичко:	682 956,2

(5) В трансфера по ал. 4, т. 15 са включени средства в размер на 355,1 хил. лв. за осигуряване на дейността на Научноизследователската и изпитваща лаборатория в спорта към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ във връзка с прехвърлянето на функциите и дейността на Лабораторията за допингов контрол от Антидопинговия център към Софийския университет "Св. Климент Охридски" съгласно § 12 от преходните и заключителните разпоредби.

Чл. 17. (1) Приема бюджета на Министерството на културата за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	33 000,0
I.	*Неданъчни приходи*	33 000,0
1.1.	Държавни такси	500,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.2.	Приходи и доходи от собственост	33 300,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	100,0
1.4.	Други приходи	-900,0
II.	РАЗХОДИ	244 677,1
1.	*Текущи разходи*	234 264,1
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	153 322,7
1.1.1.	*в т.ч. Персонал без делегирани бюджети*	8 324,2
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	22 318,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	18 600,0
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	3 718,0
	в т.ч.	
1.2.2.1.	*Национален дарителски фонд „13 века България“*	*226,0*
1.2.2.2.	*Регионален център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа*	*412,0*
1.2.2.3.	*Съюз на народните читалища*	*140,0*
1.3.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	274,8
2.	*Капиталови разходи*	10 413,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	10 413,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	211 677,1
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	208 264,6
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	3 412,5
2.1.	*Получени трансфери (+)*	3 412,5
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство	27 292,9

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
2.	Политика в областта на създаване и популяризиране на съвременно изкуство в страната и в чужбина и достъп до качествено художествено образование	211 851,3
3.	Бюджетна програма „Администрация“	5 532,9
	Всичко:	244 677,1

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на културата, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	90 832,4
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	90 832,4

Чл. 18. (1) Приема бюджета на Министерството на околната среда и водите за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	42 550,0
1.	*Неданъчни приходи*	42 550,0
1.1.	Държавни такси	41 650,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	603,4
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	1 020,0
1.4.	Други приходи	-723,4
II.	РАЗХОДИ	64 645,8
1.	*Текущи разходи*	61 257,1
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	42 629,0
1.2.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	150,0
2.	*Капиталови разходи*	3 388,7
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	3 388,7

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	22 095,8
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	58 795,8
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	-36 700,0
2.1.	*Получени трансфери (+)*	6 000,0
2.1.1.	- от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда	6 000,0
2.2.	*Предоставени трансфери (-)*	-42 700,0
2.2.1.	в т.ч. за Българската академия на науките	-675,0
2.2.2.	за Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда	-40 150,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	31 539,6
2.	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост	13 526,3
3.	Бюджетна програма „Администрация“	19 579,9
	Всичко:	64 645,8

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на околната среда и водите, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	28 500,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	21 398,9

Чл. 19. (1) Приема бюджета на Министерството на икономиката за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	27 074,8
1.	*Неданъчни приходи*	27 074,8
1.1.	Държавни такси	18 815,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	6 728,8
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	3 173,0
1.4.	Други приходи	-1 642,0
II.	РАЗХОДИ	101 329,3
1.	*Текущи разходи*	99 928,2
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	47 479,8
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	25 050,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	23 130,0
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	1 920,0
	в т.ч.	
1.2.2.1.	*Български институт за стандартизация*	*1 850,0*
2.	*Капиталови разходи*	1 401,1
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	1 401,1
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	74 254,5
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	132 425,2
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	-58 072,7
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-58 072,7
2.1.1.	- за Държавното предприятие „Управление и стопанисване на язовири“	-22 401,0
2.1.2	- за Държавното предприятие „Държавна петролна компания“	-35 671,7
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-98,0
3.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-98,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на устойчивото икономическо развитие и конкурентоспособност	74 163,1
2.	Политика в областта на ефективното външноикономическо сътрудничество	18 245,5
3.	Бюджетна програма „Администрация“	8 920,7
	Всичко:	101 329,3

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на икономиката, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	54 959,6
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	52 959,6

Чл. 20. (1) Приема бюджета на Министерството на енергетиката за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	171 768,0
1.	*Данъчни приходи*	171 768,0
1.1.	Държавни такси	2 642,0
1.2.	Глоби, санкции и наказателни лихви	4 300,0
1.3.	Други приходи	164 826,0
II.	РАЗХОДИ	73 724,0
1.	*Текущи разходи*	55 177,5
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	8 688,0
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	42 872,7

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	42 872,7
2.	*Капиталови разходи*	18 546,5
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	1 000,0
2.2.	Капиталови трансфери	17 546,5
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	-97 924,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	-97 924,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	120,0
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	-120,0

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на устойчивото и конкурентоспособно енергийно развитие	68 268,8
2.	Бюджетна програма „Администрация“	5 455,2
	Всичко:	73 724,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на енергетиката, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	64 771,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	64 771,0

(4) Утвърждава целеви капиталови разходи общо в размер на 10 400 хил. лв. по Наредбата за организацията и контрола по изпълнението на Националния план за инвестиции за периода 2013 – 2020 г. (обн., ДВ, бр. 31 от 2014 г.; изм., бр. 4 от 2018 г.), които не могат да бъдат разходвани за други цели.

Чл. 21. (1) Приема бюджета на Министерството на туризма за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	5 184,8
1.	*Неданъчни приходи*	5 184,8
1.1.	Държавни такси	578,1
1.2.	Приходи и доходи от собственост	2 150,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	340,0
1.4.	Други приходи	2 116,7
II.	РАЗХОДИ	25 053,0
1.	*Текущи разходи*	24 853,0
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	3 657,7
2.	*Капиталови разходи*	200,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	200,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	19 868,2
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	19 868,2
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на устойчивото развитие на туризма	22 037,4
2.	Бюджетна програма „Администрация“	3 015,6
	Всичко:	25 053,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на туризма, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	23 365,3
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	21 365,3

Чл. 22. (1) Приема бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	564 445,7
1.	*Неданъчни приходи*	564 445,7
1.1.	Държавни такси	559 980,4
1.2.	Приходи и доходи от собственост	1 530,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	1 485,3
1.4.	Други приходи	1 450,0
II.	РАЗХОДИ	910 921,1
1.	*Текущи разходи*	423 379,3
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	88 736,7
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	540,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	540,0
2.	*Капиталови разходи*	487 541,8
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	487 541,8
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	346 475,4
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	371 266,2
2.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-24 790,8
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-24 790,8
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика за интегрирано развитие на регионите, ефективно и ефикасно използване на публичните финанси и финансовите инструменти за постигане на растеж и подобряване качеството на жизнената среда	3 588,0
2.	Политика за поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси и геозащита	852 309,1
3.	Политика в областта на подобряване на инвестиционния процес чрез усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, подобряване качеството на превантивния и текущ контрол в строителството и на строителните продукти	34 367,8
4.	Други бюджетни програми (общо), в т.ч.:	4 317,0
4.1.	Бюджетна програма „Ефективно управление на държавната собственост, държавното участие в търговските дружества и държавни предприятия и развитие на публично-частното партньорство и концесионирането“	984,0
4.2.	Бюджетна програма „Гражданска регистрация и административно обслужване на населението“	3 333,0
5.	Бюджетна програма „Ефективна администрация и координация“	16 339,2
	Всичко:	910 921,1

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	591 078,4
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	820 407,9

(4) Размерът на показателите по ал. 3, т. 2 може да бъде увеличен, във връзка с изпълнението на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради, както и във връзка с изпълнението на Постановление № 308 на Министерския съвет от 2018 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 2018 г. за изграждане на Автомагистрала „Хемус“ (ДВ, бр. 105 от 2018 г.) и Постановление № 336 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 2019 г. за изграждане на Автомагистрала "Хемус" (ДВ, бр. 99 от 2019 г.)

Чл. 23. (1) Приема бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	149 386,0
1.	*Неданъчни приходи*	149 386,0
1.1.	Държавни такси	72 000,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	62 386,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	2 000,0
1.4.	Други приходи	13 000,0
II.	РАЗХОДИ	243 475,2
1.	*Текущи разходи*	226 718,2
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	151 961,1
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	24 000,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	24 000,0
2.	*Капиталови разходи*	16 757,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	16 757,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	94 089,2
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	141 999,2
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	-31 536,2
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-31 536,2
2.1.1.	- за Селскостопанската академия	-31 536,2
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-16 373,8
3.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-16 373,8
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на земеделието и селските райони	186 180,1
2.	Политика в областта на рибарството и аквакултурите	6 215,2
3.	Политика в областта на съхраняването и увеличаването на горите и дивеча	30 556,3
4.	Бюджетна програма „Администрация“	20 523,6
	Всичко:	243 475,2

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на земеделието, храните и горите, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	92 849,6
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	89 849,6

(4) Утвърждава средства в размер на 24 000 хил. лв. за извършване на обществена услуга за защита от вредното въздействие на водите, възложена на „Напоителни системи“ - ЕАД, които са в рамките на текущите разходи по ал. 1 и не могат да бъдат пренасочвани за други цели.
(5) Утвърждава средства в размер на 2 120,6 хил. лв. за обезпечаване изпълнението на дейността на Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“, които са в рамките на разходите по ал. 1 и не могат да бъдат пренасочвани за други цели.

Чл. 24. (1) Приема бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	175 930,7
1.	*Неданъчни приходи*	175 930,7
1.1.	Държавни такси	144 060,7
1.2.	Приходи и доходи от собственост	807,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	4 169,0
1.4.	Други приходи	26 894,0
II.	РАЗХОДИ	330 870,0
1.	*Текущи разходи*	322 379,1
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	43 220,0
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	250 561,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	250 561,0
1.2.1.1.	- за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД	190 635,0
1.2.1.2.	- за „Български пощи“ ЕАД	59 926,0
2.	*Капиталови разходи*	8 490,9
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	8 490,9
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	154 939,3
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	135 509,0
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	109 569,5
2.1.	*Получени трансфери (+)*	109 569,5
2.1.1.	в т.ч. от Държавното обществено осигуряване	250,0
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-90 139,2
3.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-90 139,2
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на транспорта	247 125,1
2.	Политика в областта на съобщенията и информационните технологии	61 136,7
3.	Бюджетна програма „Административно обслужване, медицинска и психологическа експертиза“	22 608,2
	Всичко:	330 870,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	292 039,6
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	287 139,6

(4) Утвърждава целеви средства за Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт общо в размер на 753,7 хил. лв., от тях за персонал 417,0 хил. лв., за издръжка 296,7 хил. лв. и за капиталови разходи 40,0 хил. лв., които са в рамките на разходите по ал. 1 и не могат да бъдат разходвани за други цели. Средствата се разпределят по отделните видове транспорт, както следва:

1. въздушен транспорт – общо в размер на 365,4 хил. лв., от тях персонал 185,4 хил. лв., издръжка 160,0 хил. лв. и капиталови разходи 20,0 хил. лв.;

2. воден транспорт – общо в размер на 188,5 хил. лв., от тях персонал 115,8 хил. лв., издръжка 62,7 хил. лв. и капиталови разходи 10,0 хил. лв.;

3. железопътен транспорт – общо в размер на 199,8 хил. лв., от тях персонал 115,8 хил. лв., издръжка 74,0 хил. лв. и капиталови разходи 10,0 хил. лв.

(5) „Летище София“ ЕАД превежда натрупаните средства от събрани летищни такси до датата на отнемане на лиценза му за летищен оператор по бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(6) Разпоредбите на § 16, ал. 1 и 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 15 от 2012 г.; изм., бр. 96 от 2015 г., бр. 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 80 от 2018 г.) не се прилагат за увеличаване на числеността на Авиоотряд 28 за изпълнение на допълнително възложени функции.

Чл. 25. (1) Приема бюджета на Министерството на младежта и спорта за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	34 825,0
1.	*Неданъчни приходи*	34 825,0
1.1.	Приходи и доходи от собственост	35 018,0
1.2.	Други приходи	-193,0
II.	РАЗХОДИ	97 603,8
1.	*Текущи разходи*	92 341,3
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	16 739,5
1.1.1.	*в т.ч. Персонал без делегирани бюджети*	5 358,9
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	59 973,3
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	180,0
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	59 793,3
1.3.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	10 630,4
2.	*Капиталови разходи*	5 262,5
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	4 562,5
2.2.	Капиталови трансфери	700,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	62 778,8
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	60 965,1
2.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	1 992,5
2.1.	*Получени трансфери (+)*	5 405,0
2.2.	*Предоставени трансфери (-)*	-3 412,5
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-178,8
3.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-178,8
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време	20 370,9
2.	Политика в областта на спорта за високи постижения	60 636,0
3.	Политика в областта на привеждането на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти	7 086,5
4.	Политика в областта на усвояването и прилагането на добри международни практики за спорта	462,8
5.	Политика в областта на младите хора	6 856,6
6.	Бюджетна програма „Администрация“	2 191,0
	Всичко:	97 603,8

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Министерството на младежта и спорта, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	73 170,5
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	73 120,5

Чл. 26. (1) Приема бюджета на Държавната агенция „Национална сигурност“ за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	200,0
1.	*Неданъчни приходи*	200,0
1.1.	Приходи и доходи от собственост	33,6
1.2.	Глоби, санкции и наказателни лихви	166,4
II.	РАЗХОДИ	137 551,0
1.	*Текущи разходи*	130 251,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	123 083,5
2.	*Капиталови разходи*	7 300,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	7 300,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	137 351,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	138 380,2
2.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-1 029,2
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-1 029,2
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на защитата на националната сигурност	137 551,0
	Всичко:	137 551,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Държавната агенция „Национална сигурност“, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	14 762,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	14 133,1

Чл. 27. (1) Приема бюджета на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	
II.	РАЗХОДИ	4 348,6
1.	*Текущи разходи*	4 268,6
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	3 212,6
2.	*Капиталови разходи*	80,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	80,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	4 348,6
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	4 348,6
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Архив на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия“	4 348,6
	Всичко:	4 348,6

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	1 100,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	1 058,0

Чл. 28. (1) Приема бюджета на Комисията за защита от дискриминация за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	3 174,0
II.	РАЗХОДИ	2 974,0
1.	*Текущи разходи*	
	в т.ч.	2 243,4
1.1.	Персонал	200,0
2.	*Капиталови разходи*	200,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	3 174,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	3 174,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Противодействие и защита на гражданите от дискриминация“	3 174,0
	Всичко:	3 174,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за защита от дискриминация, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	925,6
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	909,6

Чл. 29. (1) Приема бюджета на Комисията за защита на личните данни за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	300,0
1.	*Неданъчни приходи*	300,0
1.1.	Глоби, санкции и наказателни лихви	300,0
II.	РАЗХОДИ	3 220,5
1.	*Текущи разходи*	2 970,6
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	2 336,6
2.	*Капиталови разходи*	249,9
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	249,9
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	2 920,5
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	2 920,5
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Защита на личните данни на физическите лица”	3 220,5
	Всичко:	3 220,5

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за защита на личните данни, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	872,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	876,5

Чл. 30. (1) Приема бюджета на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	40,0
1.	*Неданъчни приходи*	40,0
1.1.	Глоби, санкции и наказателни лихви	40,0
II.	РАЗХОДИ	23 400,7
1.	*Текущи разходи*	21 680,7
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	16 984,0
2.	*Капиталови разходи*	1 720,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	1 720,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	23 360,7
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	23 360,7
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Осъществяване на превенция и противодействие на корупцията и публичност на имуществото на лицата, заемащи висши публични длъжности”	23 400,7
	Всичко:	23 400,7

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	5 850,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	6 216,7

Чл. 31. (1) Приема бюджета на Националната служба за охрана за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	300,0
1.	*Неданъчни приходи*	300,0
1.1.	Приходи и доходи от собственост	300,0
II.	РАЗХОДИ	47 879,5
1.	*Текущи разходи*	47 579,5
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	43 123,5
2.	*Капиталови разходи*	300,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	300,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	47 579,5
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	47 579,5
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Осигуряване безопасността на охраняваните лица и обекти и предоставяне на специализиран транспорт“	47 879,5
	Всичко:	47 879,5

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Националната служба за охрана, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	4 600,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	4 600,0

Чл. 32. (1) Приема бюджета на Държавната агенция „Разузнаване“ за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	49 958,9
II.	РАЗХОДИ	41 833,9
1.	*Текущи разходи*	8 125,0
2.	*Капиталови разходи*	8 125,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	49 958,9
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	49 958,9
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на информационно-аналитичното обезпечаване на държавното ръководство, подпомагащо процеса на вземане на решения с цел защита на националната сигурност и интересите на Република България	49 958,9
	Всичко:	49 958,9

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Държавната агенция „Разузнаване“, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	18 761,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	18 761,0

Чл. 33. (1) Приема бюджета на Националния статистически институт за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	950,0
1.	*Неданъчни приходи*	950,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.1.	Приходи и доходи от собственост	950,0
II.	РАЗХОДИ	28 486,2
1.	*Текущи разходи*	25 002,2
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	21 360,7
2.	*Капиталови разходи*	3 484,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	3 484,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	27 536,2
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	28 036,2
2.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-500,0
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-500,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Безпристрастна, обективна, навременна и точна информация за състоянието на Република България“	28 486,2
	Всичко:	28 486,2

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Националния статистически институт, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	7 210,5
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	7 010,5

Чл. 34. (1) Приема бюджета на Комисията за защита на конкуренцията за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	6 000,0
1.	*Неданъчни приходи*	6 000,0
1.1.	Държавни такси	4 000,0
1.2.	Глоби, санкции и наказателни лихви	2 000,0
II.	РАЗХОДИ	5 835,4
1.	*Текущи разходи*	5 635,4
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	4 886,9
2.	*Капиталови разходи*	200,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	200,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	-164,6
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	-164,6
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	0,0
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Защита на конкуренцията и контрол на законосъобразността при процедурите по възлагане на обществени поръчки и предоставяне на концесии“	5 835,4
	Всичко:	5 835,4

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за защита на конкуренцията, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	1 208,5
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	938,5

Чл. 35. (1) Приема бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	130 806,0
1.	*Неданъчни приходи*	130 806,0
1.1.	Държавни такси	130 556,0
1.2.	Глоби, санкции и наказателни лихви	250,0
II.	РАЗХОДИ	21 486,5
1.	*Текущи разходи*	10 943,9
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	7 844,0
2.	*Капиталови разходи*	10 542,6
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	10 542,6
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	-109 319,5
1.	Бюджетни взаимоотношения с други бюджетни организации (+/-)	-109 319,5
1.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-109 319,5
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Електронни съобщения и пощенски услуги“	21 486,5
	Всичко:	21 486,5

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за регулиране на съобщенията, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	13 572,5
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	13 572,5

Чл. 36. (1) Приема бюджета на Съвета за електронни медии за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	1 200,0
1.	*Неданъчни приходи*	1 200,0
1.1.	Държавни такси	1 200,0
II.	РАЗХОДИ	2 916,0
1.	*Текущи разходи*	2 186,0
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	1 625,6
2.	*Капиталови разходи*	730,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	730,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	1 716,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	1 716,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Регулиране на радио и телевизионния пазар“	2 916,0
	Всичко:	2 916,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Съвета за електронни медии, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	1 284,4
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	1 284,4

Чл. 37. (1) Приема бюджета на Комисията за енергийно и водно регулиране за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	10 720,0
1.	*Неданъчни приходи*	10 720,0
1.1.	Държавни такси	10 629,9
1.2.	Приходи и доходи от собственост	9,1
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	81,0
II.	РАЗХОДИ	9 333,9
1.	*Текущи разходи*	9 157,9

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	7 714,3
2.	*Капиталови разходи*	176,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	176,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	-1 386,1
I.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	-1 386,1
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Държавна регулация в енергетиката и ВиК сектора“	9 333,9
	Всичко:	9 333,9

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за енергийно и водно регулиране, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	1 579,6
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	1 579,6

Чл. 38. (1) Приема бюджета на Агенцията за ядрено регулиране за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	8 603,8
1.	*Неданъчни приходи*	8 603,8
1.1.	Държавни такси	8 553,8
1.2.	Други приходи	50,0
II.	РАЗХОДИ	7 496,1
1.	*Текущи разходи*	7 326,1
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	3 752,5
2.	*Капиталови разходи*	170,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	170,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	-1 107,7
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	-1 107,7
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	7 496,1
	Всичко:	7 496,1

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Агенцията за ядрено регулиране, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	3 730,6
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	3 725,6

Чл. 39. (1) Приема бюджета на Държавната комисия по сигурността на информацията за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	
II.	РАЗХОДИ	11 547,9
1.	*Текущи разходи*	10 747,9
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	8 673,0
2.	*Капиталови разходи*	800,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	800,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	11 547,9
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	11 547,9
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Защита на класифицираната информация“	11 547,9
	Всичко:	11 547,9

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Държавната комисия по сигурността на информацията, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	2 406,7
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	2 643,9

Чл. 40. (1) Приема бюджета на Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	2 050,0
1.	*Неданъчни приходи*	2 050,0
1.1.	Държавни такси	40,0
1.2.	Приходи и доходи от собственост	310,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	1 700,0
II.	РАЗХОДИ	48 849,6
1.	*Текущи разходи*	21 711,2
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	9 557,7
2.	*Капиталови разходи*	10 896,7
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	10 896,7
3.	*Прираст на държавния резерв (нето)*	16 241,7
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	46 799,6
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	46 799,6
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на държавните резерви, военновременните запаси и задължителните запаси от нефт и нефтопродукти (общо), в т.ч.:	48 849,6
1.1.	Бюджетна програма „Държавни резерви и военновременни запаси”	48 395,5
1.2.	Бюджетна програма „Запаси за извънредни ситуации от нефт и нефтопродукти и целеви запаси от нефтопродукти“	454,1
	Всичко:	48 849,6

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	38 781,9
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	38 781,9

(4) Размерът на показателите по ал. 3 може да бъде увеличен до размера на договорите, свързани с покупко-продажбата по поддържане и обновяване на държавния резерв. Председателят на агенцията уведомява министъра на финансите за извършените промени на показателите по ал. 3 по реда на чл. 112, ал. 2 и ал. 8 от Закона за публичните финанси.

Чл. 41. (1) Приема бюджета на Комисията за финансов надзор за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	21 380,0
1.	*Неданъчни приходи*	21 380,0
1.1.	Държавни такси	18 380,0
1.2.	Глоби, санкции и наказателни лихви	3 000,0
II.	РАЗХОДИ	18 380,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	*Текущи разходи*	17 256,0
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	11 981,2
2.	*Капиталови разходи*	1 124,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	1 124,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	-3 000,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	-3 000,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Регулация и надзор на небанковия финансов сектор“	18 380,0
	Всичко:	18 380,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за финансов надзор, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	5 800,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	6 354,8

Чл. 42. (1) Приема бюджета на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	
II.	РАЗХОДИ	2 082,0
1.	*Текущи разходи*	2 055,0
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	1 577,5
2.	*Капиталови разходи*	27,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	27,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	2 082,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	2 082,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Осъществяване на публичен надзор над регистрираните одитори“	2 082,0
	Всичко:	2 082,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	505,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	501,8

Чл. 43. (1) Приема бюджета на Централната избирателна комисия за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	
II.	РАЗХОДИ	5 791,0
1.	*Текущи разходи*	5 591,0
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	4 598,0
2.	*Капиталови разходи*	200,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	200,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	5 791,0
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	5 791,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Организиране и произвеждане на законосъобразни, честни и свободни избори и национални референдуми“	5 791,0
	Всичко:	5 791,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Централната избирателна комисия, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	1 165,5
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	1 192,0

Чл. 44. (1) Приема бюджета на Държавен фонд „Земеделие“ за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	3 500,0
1.	*Неданъчни приходи*	3 500,0
1.1.	Приходи и доходи от собственост	2 746,7
1.2.	Други приходи	753,3
II.	РАЗХОДИ	370 878,7
1.	*Текущи разходи*	360 856,9
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	44 503,9
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	300 350,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	300 350,0
2.	*Капиталови разходи*	10 021,8
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	8 000,0
2.2.	Капиталови трансфери	2 021,8
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	407 378,7
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	407 378,7
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	40 000,0
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	-40 000,0
1.	Предоставени кредити (нето)	-40 000,0

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика на Министерството на земеделието, храните и горите в областта на земеделието и селските райони	336 868,4
2.	Политика на Министерството на земеделието, храните и горите в областта на рибарството и аквакултурите	393,6
3.	Бюджетна програма „Администрация“	33 616,7
	Всичко:	370 878,7

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Държавен фонд „Земеделие", както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	327 374,8
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	325 374,8

Чл. 45. (1) Приема бюджета на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	1 693,7
II.	РАЗХОДИ	1 595,4
1.	*Текущи разходи*	
	в т.ч.	1 203,7
1.1.	Персонал	98,3
2.	*Капиталови разходи*	98,3
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	1 693,7
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	1 693,7
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област „Наблюдение на процедурите по разрешаване, прилагане и използване на специални разузнавателни средства"	1 693,7
	Всичко:	1 693,7

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	496,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	475,0

Чл. 46. (1) Приема бюджета на Държавната агенция „Технически операции“ за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	92,0
1.	*Неданъчни приходи*	92,0
1.1.	Приходи и доходи от собственост	85,0
1.2.	Глоби, санкции и наказателни лихви	5,0
1.3.	Други приходи	2,0
II.	РАЗХОДИ	70 648,3
1.	*Текущи разходи*	66 597,3
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	62 328,3
2.	*Капиталови разходи*	4 051,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	4 051,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	70 556,3
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	70 556,3
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на осигуряването и прилагането на специални разузнавателни средства с цел защита на националната сигурност и опазване на обществения ред	70 648,3
	Всичко:	70 648,3

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Държавната агенция „Технически операции“, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	10 300,0
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	8 198,0

Чл. 47. (1) Приема бюджета на Държавната агенция „Електронно управление“ за 2021 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	33 066,0
II.	РАЗХОДИ	28 675,1
1.	*Текущи разходи*	
	в т.ч.	17 550,7
1.1.	Персонал	4 390,9
2.	*Капиталови разходи*	4 390,9
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	33 066,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - (+/-)	33 665,7
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	-599,7
2.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-599,7
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО - НЕТО	

(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал. 1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика в областта на електронното управление	33 066,0
	Всичко:	33 066,0

(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от Държавната агенция „Електронно управление“, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	16 015,3
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	15 315,3

Чл. 48. Определя бюджетните взаимоотношения с централния бюджет за 2021 г. на Българското национално радио, Българската национална телевизия и Българската телеграфна агенция, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Българско национално радио	54 070,9
	в т.ч.	
	- по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията	3 900,0
2.	Българска национална телевизия	82 322,7
	в т.ч.	
	- по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията	6 100,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
3.	Българска телеграфна агенция	6 649,0

Чл. 49. (1) Приема субсидиите и другите текущи трансфери за нефинансовите предприятия от централния бюджет за 2021 г., както следва:

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Столична община - вътрешноградски транспорт	11 000,0
2.	За превоз на пътници по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони	31 000,0
3.	Национална компания „Железопътна инфраструктура"	195 000,0
	Всичко:	237 000,0

(2) Приема капиталовите трансфери за нефинансовите предприятия от централния бюджет за 2021 г, както следва:

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	За изпълнение на програми за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация	10 000,0
2.	Национална компания „Железопътна инфраструктура"	140 000,0
3.	„БДЖ - Пътнически превози" ЕООД	109 000,0
4.	Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура"	148 471,0
	Всичко:	407 471,0

Чл. 50. Приема размерите на основните бюджетни взаимоотношения между централния бюджет и бюджетите на общините за 2021 г. под формата на субсидии по механизъм съгласно приложението и по видове: обща субсидия за делегираните от държавата дейности 4 332 483,6 хил. лв., трансфери за местни дейности, в т.ч. обща изравнителна субсидия 329 426,0 хил. лв. и трансфер за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища 48 228,1 хил. лв., целева субсидия за капиталови разходи 224 110,2 хил. лв. и по общини, както следва:

(хил. лв.)

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД					
Банско	11 329,6	10 755,8		136,5	437,3
Белица	9 927,7	7 811,9	1 151,2	285,8	678,8
Благоевград	54 811,2	52 096,7	811,9	387,3	1 515,3
Гоце Делчев	28 520,0	25 451,3	2 311,5	142,7	614,5
Гърмен	14 465,4	11 968,7	1 656,9	165,3	674,5
Кресна	4 846,9	3 726,4	656,2	123,6	340,7
Петрич	35 043,2	29 681,5	2 871,5	476,4	2 013,8
Разлог	16 713,6	14 855,7	986,7	265,4	605,8
Сандански	32 147,2	27 606,4	2 233,8	468,0	1 839,0
Сатовча	13 742,9	11 324,7	1 608,8	166,1	643,3
Симитли	11 746,5	9 571,6	1 262,6	219,8	692,5
Струмяни	6 247,8	4 488,5	732,8	267,1	759,4
Хаджидимово	8 348,5	6 670,4	1 010,6	110,1	557,4
Якоруда	8 253,8	6 598,3	1 101,5	114,7	439,3
ОБЛАСТ БУРГАС					
Айтос	20 340,3	16 783,9	2 505,7	176,6	874,1
Бургас	139 814,8	137 542,1		179,5	2 093,2

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Камено	8 389,4	7 249,8	555,7	60,8	523,1
Карнобат	21 979,9	18 457,2	1 929,1	272,2	1 321,4
Малко Търново	4 904,7	3 595,1	532,6	141,6	635,4
Несебър	16 393,8	15 612,5		102,9	678,4
Поморие	17 196,0	16 277,3		128,8	789,9
Приморско	4 268,8	3 961,7		41,0	266,1
Руен	21 952,4	17 263,1	2 895,6	259,6	1 534,1
Созопол	8 378,1	7 612,1		143,8	622,2
Средец	14 311,2	11 644,2	1 164,7	251,8	1 250,5
Сунгурларе	11 782,0	9 327,0	1 274,2	182,1	998,7
Царево	6 192,7	5 640,4		75,7	476,6
ОБЛАСТ ВАРНА					
Аврен	6 008,6	5 249,6		114,7	644,3
Аксаково	13 038,4	11 034,7	768,4	257,5	977,8
Белослав	9 902,0	8 970,8	613,8	42,7	274,7
Бяла	3 367,4	3 094,0		33,2	240,2
Варна	195 253,3	191 990,7		259,7	3 002,9
Ветрино	4 166,5	3 193,4	368,4	124,9	479,8
Вълчи дол	9 620,4	7 794,8	856,9	167,9	800,8
Девня	5 542,8	5 231,0		78,9	232,9
Долни чифлик	16 268,4	13 519,8	1 833,1	174,9	740,6
Дългопол	11 395,1	9 062,5	1 492,6	143,0	697,0

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Провадия	18 785,1	15 642,1	1 885,6	246,5	1 010,9
Суворово	7 208,1	6 042,6	607,5	108,6	449,4
ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО					
Велико Търново	63 625,7	59 220,9	1 779,9	484,9	2 140,0
Горна Оряховица	27 631,4	24 118,7	2 594,1	116,6	802,0
Елена	10 630,2	7 510,5	968,7	580,4	1 570,6
Златарица	5 329,4	4 131,4	509,1	134,1	554,8
Лясковец	7 682,1	6 393,5	793,1	79,4	416,1
Павликени	17 058,3	14 333,3	1 632,7	181,1	911,2
Полски Тръмбеш	8 772,9	7 000,1	1 068,4	80,4	624,0
Свищов	21 685,5	17 923,8	2 817,2	119,3	825,2
Стражица	11 349,4	9 132,0	1 230,5	171,5	815,4
Сухиндол	3 424,9	2 776,3	326,2	41,9	280,5
ОБЛАСТ ВИДИН					
Белоградчик	6 822,0	5 506,2	634,5	120,8	560,5
Бойница	2 850,6	2 252,6	286,3	50,1	261,6
Брегово	7 046,0	5 922,6	628,5	70,2	424,7
Видин	37 018,5	31 419,1	3 975,7	195,6	1 428,1
Грамада	2 038,0	1 416,2	264,7	48,2	308,9
Димово	7 195,0	5 474,5	816,8	139,4	764,3
Кула	4 459,7	3 413,7	519,6	87,4	439,0

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Макреш	1 898,2	1 277,6	309,6	30,5	280,5
Ново село	3 544,2	2 894,9	396,3	24,7	228,3
Ружинци	5 019,5	3 930,2	611,1	64,3	413,9
Чупрене	3 385,5	2 587,9	384,9	56,0	356,7
ОБЛАСТ ВРАЦА					
Борован	5 627,2	4 448,9	764,2	73,1	341,0
Бяла Слатина	20 019,9	17 162,7	2 071,1	106,2	679,9
Враца	53 011,5	47 318,3	4 114,1	229,7	1 349,4
Козлодуй	15 740,5	15 409,6		26,0	304,9
Криводол	6 801,5	5 139,4	1 037,3	66,3	558,5
Мездра	16 021,7	12 947,7	1 705,5	245,8	1 122,7
Мизия	5 317,3	4 421,7	576,8	28,8	290,0
Оряхово	7 955,3	6 515,0	976,2	83,9	380,2
Роман	7 272,9	5 789,7	776,9	131,2	575,1
Хайредин	4 692,1	3 710,0	618,6	50,9	312,6
ОБЛАСТ ГАБРОВО					
Габрово	39 474,7	32 516,6	3 248,8	727,7	2 981,6
Дряново	10 074,9	8 078,3	831,9	254,4	910,3
Севлиево	25 421,7	21 146,6	1 654,6	581,7	2 038,8
Трявна	8 750,5	6 179,8	778,6	727,4	1 064,7

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
ОБЛАСТ ДОБРИЧ					
Балчик	12 785,4	11 605,1		252,3	928,0
Генерал Тошево	11 028,1	8 480,9	1 041,5	249,0	1 256,7
Добрич	55 797,9	49 741,2	5 289,3	59,0	708,4
Добричка	18 341,6	13 215,5	2 352,3	505,8	2 268,0
Каварна	11 906,9	10 540,5	417,0	187,9	761,5
Крушари	5 150,2	3 798,2	581,4	144,7	625,9
Тервел	12 301,0	9 547,4	1 685,9	187,0	880,7
Шабла	4 357,5	3 445,0	311,5	124,9	476,1
ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ					
Ардино	10 583,1	7 120,0	1 480,0	396,8	1 586,3
Джебел	8 762,6	6 304,2	1 036,8	180,4	1 241,2
Кирково	17 341,7	12 294,3	2 405,9	415,5	2 226,0
Крумовград	18 622,0	13 721,6	1 981,6	516,5	2 402,3
Кърджали	55 448,0	46 517,7	5 056,7	489,8	3 383,8
Момчилград	12 980,1	9 733,5	1 487,3	292,9	1 466,4
Черноочене	8 875,0	6 155,2	1 055,4	301,0	1 363,4
ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ					
Бобовдол	5 796,4	4 471,2	601,3	153,7	570,2
Бобошево	2 456,3	1 504,3	410,2	93,5	448,3
Дупница	27 091,6	23 412,4	2 618,8	191,8	868,6

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Кочериново	4 290,0	3 086,6	600,0	110,7	492,7
Кюстендил	37 459,8	31 374,5	3 048,8	753,5	2 283,0
Невестино	3 225,0	1 943,9	417,5	180,4	683,2
Рила	2 814,6	2 192,1	365,0	22,0	235,5
Сапарева баня	4 379,3	3 599,1	442,5	65,8	271,9
Трекляно	2 345,6	1 154,2	369,3	207,5	614,6
ОБЛАСТ ЛОВЕЧ					
Априлци	3 150,9	2 646,6	147,3	82,8	274,2
Летница	4 012,8	3 307,6	354,0	63,1	288,1
Ловеч	33 852,5	28 774,0	3 028,3	373,0	1 677,2
Луковит	15 433,3	13 093,8	1 619,6	119,3	600,6
Тетевен	16 129,7	13 658,7	1 621,1	169,3	680,6
Троян	19 823,2	16 595,2	1 449,2	465,4	1 313,4
Угърчин	6 197,2	4 709,8	779,8	125,9	581,7
Ябланица	7 094,1	5 847,6	550,5	160,7	535,3
ОБЛАСТ МОНТАНА					
Берковица	16 220,2	13 568,3	1 538,6	218,7	894,6
Бойчиновци	6 911,2	5 305,3	1 051,8	55,9	498,2
Брусарци	4 298,3	3 192,9	652,7	54,5	398,2
Вълчедръм	7 699,6	6 232,4	961,9	47,4	457,9
Вършец	6 158,3	4 938,6	670,6	92,5	456,6

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Георги Дамяново	4 117,8	3 122,3	480,0	69,3	446,2
Лом	19 813,4	16 949,7	2 170,6	108,0	585,1
Медковец	3 839,3	3 015,7	549,6	26,9	247,1
Монтана	37 328,2	32 865,5	3 253,0	124,1	1 085,6
Чипровци	2 674,9	1 803,3	473,1	36,5	362,0
Якимово	3 284,7	2 378,1	597,1	44,8	264,7
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК					
Батак	6 308,2	5 437,5	441,6	102,9	326,2
Белово	5 935,3	4 767,2	763,7	40,1	364,3
Брацигово	6 616,6	5 247,5	853,4	101,3	414,4
Велинград	28 234,6	24 924,8	2 264,8	157,9	887,1
Лесичово	5 099,8	3 887,0	733,8	87,8	391,2
Пазарджик	74 367,1	65 302,5	6 906,1	259,6	1 898,9
Панагюрище	14 230,9	12 042,2	1 550,7	103,2	534,8
Пещера	12 129,3	10 765,6	960,7	82,9	320,1
Ракитово	12 161,5	9 989,3	1 570,7	177,0	424,5
Септември	16 642,3	13 689,3	2 108,3	146,7	698,0
Стрелча	3 733,4	3 044,0	402,6	27,7	259,1
Сърница	4 710,2	3 889,4	502,6	72,5	245,7
ОБЛАСТ ПЕРНИК					
Брезник	6 529,5	4 497,7	728,2	366,1	937,5

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Земен	2 825,2	1 754,0	423,4	113,8	534,0
Ковачевци	2 780,6	1 717,3	248,1	277,6	537,6
Перник	53 600,7	47 920,5	3 951,8	275,3	1 453,1
Радомир	13 856,0	11 247,7	1 309,3	246,6	1 052,4
Трън	5 604,7	3 491,0	505,3	367,0	1 241,4
ОБЛАСТ ПЛЕВЕН					
Белене	5 593,4	4 489,4	684,9	79,0	340,1
Гулянци	7 990,4	6 188,1	1 155,9	86,3	560,1
Долна Митрополия	12 131,3	9 240,8	1 923,9	148,3	818,3
Долни Дъбник	9 560,2	7 774,9	1 227,7	93,7	463,9
Искър	4 669,5	3 707,2	634,1	45,7	282,5
Левски	12 233,4	9 961,9	1 685,8	62,1	523,6
Никопол	6 380,2	4 845,1	928,6	65,0	541,5
Плевен	79 579,5	74 003,3	3 344,1	300,3	1 931,8
Пордим	6 130,8	4 972,0	677,1	74,8	406,9
Червен бряг	19 581,7	16 317,1	2 377,4	144,4	742,8
Кнежа	11 123,2	9 737,8	1 028,0	37,6	319,8
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ					
Асеновград	37 727,4	31 145,4	4 788,2	337,5	1 456,3
Брезово	6 536,6	4 978,4	700,4	149,3	708,5
Калояново	7 822,2	6 082,6	1 000,6	101,6	637,4

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Карлово	33 955,9	28 308,5	3 906,9	307,4	1 433,1
Кричим	5 623,6	4 748,9	707,2	9,7	157,8
Лъки	3 297,3	2 296,7	359,5	168,5	472,6
„Марица”	17 866,3	15 580,4	1 383,1	101,8	801,0
Перущица	4 573,0	3 856,3	514,8	30,8	171,1
Пловдив	208 322,0	205 383,4		151,2	2 787,4
Първомай	18 266,7	15 173,3	2 027,3	189,7	876,4
Раковски	17 592,2	15 259,7	1 752,6	86,7	493,2
„Родопи”	15 926,2	13 205,9	1 600,5	190,6	929,2
Садово	11 536,5	9 826,0	1 120,1	63,8	526,6
Стамболийски	12 119,8	9 990,2	1 769,2	42,5	317,9
Съединение	5 639,5	4 346,9	749,9	70,0	472,7
Хисаря	8 289,4	7 028,5	748,0	54,6	458,3
Куклен	4 561,8	3 710,0	232,0	176,4	443,4
Сопот	7 305,0	6 384,6	667,9	30,1	222,4
ОБЛАСТ РАЗГРАД					
Завет	7 118,8	5 673,9	947,4	90,6	406,9
Исперих	19 933,9	17 247,1	1 718,6	133,6	834,6
Кубрат	13 450,0	11 010,2	1 535,1	181,0	723,7
Лозница	8 270,5	6 518,9	887,1	177,7	686,8
Разград	38 904,9	35 459,9	2 104,6	221,9	1 118,5
Самуил	8 613,6	7 130,9	823,6	110,1	549,0

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Цар Калоян	4 340,1	3 408,7	652,3	46,9	232,2
ОБЛАСТ РУСЕ					
Борово	4 934,5	3 903,4	541,7	101,2	388,2
Бяла	8 331,4	6 698,4	962,7	146,4	523,9
Ветово	8 130,3	6 482,9	1 038,4	139,9	469,1
Две могили	7 192,3	5 688,6	775,8	159,3	568,6
Иваново	4 946,2	3 115,3	818,3	260,2	752,4
Русе	93 679,3	85 294,7	6 253,3	283,6	1 847,7
Сливо поле	7 022,8	5 417,8	907,0	142,5	555,5
Ценово	3 890,7	2 816,9	537,7	104,7	431,4
ОБЛАСТ СИЛИСТРА					
Алфатар	3 654,9	2 822,4	423,9	73,3	335,3
Главиница	9 047,0	7 027,1	1 079,6	134,2	806,1
Дулово	21 536,9	17 774,5	2 650,2	140,7	971,5
Кайнарджа	7 760,2	6 265,1	791,0	132,2	571,9
Силистра	36 871,8	32 330,7	3 269,8	227,0	1 044,3
Ситово	5 104,0	3 851,9	619,0	129,6	503,5
Тутракан	11 345,5	9 286,9	1 350,7	127,8	580,1
ОБЛАСТ СЛИВЕН					
Котел	14 722,9	11 296,8	2 082,9	307,7	1 035,5

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Нова Загора	26 231,4	22 061,4	2 531,4	240,7	1 397,9
Сливен	84 018,0	74 849,1	5 614,0	668,0	2 886,9
Твърдица	15 500,2	13 000,0	1 543,9	206,5	749,8
ОБЛАСТ СМОЛЯН					
Баните	4 182,9	2 740,3	483,0	264,0	695,6
Борино	2 894,9	2 028,1	428,6	120,1	318,1
Девин	9 611,2	7 796,8	870,8	266,1	677,5
Доспат	7 534,6	6 242,4	745,1	121,2	425,9
Златоград	9 513,1	7 746,3	1 075,7	199,5	491,6
Мадан	10 102,4	7 497,4	949,7	402,7	1 252,6
Неделино	5 638,4	4 132,3	745,9	155,7	604,5
Рудозем	9 297,0	7 427,8	989,3	190,0	689,9
Смолян	34 199,0	29 345,3	1 633,4	816,8	2 403,5
Чепеларе	6 101,1	5 285,8		257,4	557,9
СТОЛИЧНА ОБЩИНА	664 748,3	652 005,1		991,3	11 751,9
ОБЛАСТ СОФИЙСКА					
Антон	1 807,9	1 281,8	309,0	60,0	157,1
Божурище	6 119,7	5 354,8	369,0	69,7	326,2
Ботевград	24 278,6	20 721,4	2 025,6	394,5	1 137,1
Годеч	4 241,0	2 775,6	487,4	286,2	691,8
Горна Малина	5 832,5	4 414,4	683,1	160,0	575,0

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Долна баня	6 386,7	5 689,0	492,7	33,1	171,9
Драгоман	5 053,0	3 348,4	476,8	294,8	933,0
Елин Пелин	15 284,3	14 161,0		270,3	853,0
Етрополе	11 344,5	9 620,3	947,4	215,8	561,0
Златица	4 696,1	4 463,9		49,4	182,8
Ихтиман	13 446,5	10 817,2	1 450,5	325,0	853,8
Копривщица	2 899,5	2 560,0	131,6	50,3	157,6
Костенец	9 151,0	7 600,3	963,8	161,9	425,0
Костинброд	11 295,4	9 482,8	973,0	206,6	633,0
Мирково	2 200,5	1 573,5	239,1	98,1	289,8
Пирдоп	5 552,9	4 821,8	440,5	91,8	198,8
Правец	10 029,8	8 068,4	620,9	428,6	911,9
Самоков	25 192,0	22 549,4	1 203,8	272,1	1 166,7
Своге	13 784,3	10 095,8	1 624,6	556,7	1 507,2
Сливница	6 697,8	5 434,2	727,1	128,2	408,3
Чавдар	1 528,0	1 233,3	119,1	40,5	135,1
Челопеч	2 202,7	1 937,5	83,4	43,3	138,5
ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА					
Братя Даскалови	6 694,5	4 734,7	985,0	135,4	839,4
Гурково	4 511,6	3 558,0	589,8	45,0	318,8
Гълъбово	8 695,8	7 925,3	265,0	64,3	441,2
Казанлък	49 586,6	43 775,9	4 357,7	196,6	1 256,4

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Мъглиж	9 245,0	7 668,6	880,1	135,9	560,4
Николаево	5 633,0	4 645,4	681,1	46,6	259,9
Опан	2 521,6	1 765,8	227,0	63,4	465,4
Павел баня	11 537,2	9 712,7	1 268,4	61,7	494,4
Раднево	12 512,6	10 513,1	962,9	157,2	879,4
Стара Загора	99 522,7	90 723,6	5 276,2	475,3	3 047,6
Чирпан	16 866,2	13 954,2	1 898,5	175,5	838,0
ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ					
Антоново	6 358,6	3 812,9	842,5	372,2	1 331,0
Омуртаг	14 793,6	10 823,7	2 126,9	377,3	1 465,7
Опака	4 465,8	3 370,8	675,8	80,3	338,9
Попово	20 942,8	17 227,5	1 764,3	438,7	1 512,3
Търговище	42 743,4	36 271,7	3 660,6	577,6	2 233,5
ОБЛАСТ ХАСКОВО					
Димитровград	29 133,5	24 803,9	2 827,6	215,6	1 286,4
Ивайловград	7 104,0	4 734,2	772,9	342,4	1 254,5
Любимец	7 872,4	6 316,4	1 011,1	70,1	474,8
Маджарово	3 118,6	1 985,5	418,5	114,4	600,2
Минерални бани	4 417,4	3 301,4	492,9	96,2	526,9
Свиленград	17 298,5	14 791,9	1 402,2	178,5	925,9
Симеоновград	7 100,6	5 632,8	1 046,5	36,9	384,4

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
Стамболово	6 260,5	4 531,1	665,7	156,7	907,0
Тополовград	9 101,6	7 275,9	1 032,6	105,5	687,6
Харманли	16 440,0	13 328,8	1 886,9	187,9	1 036,4
Хасково	59 449,8	54 704,3	2 671,7	244,5	1 829,3
ОБЛАСТ ШУМЕН					
Велики Преслав	8 898,6	7 127,8	1 114,7	133,5	522,6
Венец	5 982,1	4 378,4	893,4	140,6	569,7
Върбица	8 584,0	6 535,0	1 311,2	105,3	632,5
Каолиново	10 091,3	7 893,3	1 431,5	116,6	649,9
Каспичан	6 700,8	5 448,0	733,8	88,5	430,5
Никола Козлево	6 882,5	5 552,0	807,2	76,1	447,2
Нови пазар	16 635,9	14 313,0	1 499,9	167,2	655,8
Смядово	7 401,4	6 194,0	742,6	56,2	408,6
Хитрино	5 218,2	3 397,4	789,8	209,8	821,2
Шумен	65 781,9	59 715,4	4 060,2	338,8	1 667,5
ОБЛАСТ ЯМБОЛ					
Болярово	6 362,0	4 979,1	508,0	122,8	752,1
Елхово	12 082,5	9 768,5	1 353,1	141,0	819,9
Стралджа	11 024,2	8 723,5	1 276,6	142,0	882,1
„Тунджа”	15 109,9	11 211,6	2 067,9	257,1	1 573,3
Ямбол	49 431,6	45 728,2	3 087,8	38,4	577,2

Общини	Основни бюджетни взаимоотно-шения	от тях:			
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		Целева субсидия за капиталови разходи
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	
1	2(3+4+5+6)	3	4	5	6
ВСИЧКО:	**4 934 247,9**	**4 332 483,6**	**329 426,0**	**48 228,1**	**224 110,2**

Чл. 51. Определя стойностните показатели на общините за делегираните от държавата дейности, както следва:

(хил.лв.)

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска админи-страция	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образова-ние	Здраве-опазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД										
Банско	10 755,8	950,1	170,4	779,7	140,4	7 177,1	335,5	1 577,6	575,1	
Белица	7 811,9	923,8	240,2	683,6	116,3	5 875,0	197,5	504,1	195,2	
Благоевград	52 096,7	3 615,7	486,7	3 129,0	353,5	36 970,2	4 335,1	4 780,7	2 041,5	
Гоце Делчев	25 451,3	1 599,4	240,9	1 358,5	187,3	18 953,5	1 190,6	3 070,3	450,2	
Гърмен	11 968,7	1 214,0	325,3	888,7	112,6	9 789,7	271,3	408,8	172,3	
Кресна	3 726,4	678,5	134,6	543,9	133,0	1 975,9	329,6	540,5	68,9	
Петрич	29 681,5	3 026,5	781,3	2 245,2	224,3	23 668,2	1 028,9	1 274,2	459,4	
Разлог	14 855,7	1 199,8	198,7	1 001,1	142,6	10 446,0	470,1	2 149,3	447,9	
Сандански	27 606,4	2 178,2	625,5	1 552,7	206,7	20 808,7	1 520,1	2 175,3	717,4	
Сатовча	11 324,7	1 231,3	304,1	927,2	150,5	8 975,2	641,4	119,6	206,7	

ПРОЕКТ

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Симитли	9 571,6	1 113,7	291,2	822,5	149,8	6 030,1	266,7	1 816,1	195,2	
Струмяни	4 488,5	765,1	220,7	544,4	152,1	2 078,6	105,5	1 249,4	137,8	
Хаджидимово	6 670,4	965,2	274,1	691,1	133,7	5 177,1	139,2	128,9	126,3	
Якоруда	6 598,3	892,9	190,6	702,3	151,5	4 861,7	132,5	456,3	103,4	
ОБЛАСТ БУРГАС										
Айтос	16 783,9	1 701,1	344,9	1 356,2	174,8	13 121,6	403,5	1 107,3	275,6	
Бургас	137 542,1	7 600,4	249,0	7 351,4	530,6	112 984,5	7 721,5	5 967,2	2 737,9	
Камено	7 249,8	1 004,4	258,0	746,4	184,4	3 935,0	115,1	1 758,3	252,6	
Карнобат	18 457,2	1 650,6	514,3	1 136,3	191,9	13 062,4	434,2	2 693,2	424,9	
Малко Търново	3 595,1	638,4	167,1	471,3	160,2	1 287,9	47,4	1 288,4	172,8	
Несебър	15 612,5	1 386,3	257,2	1 129,1	218,5	12 836,8	629,0	289,3	252,6	
Поморие	16 277,3	1 529,6	343,0	1 186,6	170,2	11 951,0	385,1	1 770,6	470,8	
Приморско	3 961,7	716,8	140,5	576,3	130,1	2 237,0	88,5	651,5	137,8	
Руен	17 263,1	2 175,3	782,1	1 393,2	142,9	14 265,4	210,2	251,1	218,2	
Созопол	7 612,1	1 031,9	253,1	778,8	175,7	5 245,0	163,1	648,8	347,6	
Средец	11 644,2	1 198,1	412,1	786,0	185,0	7 610,5	334,5	1 897,8	418,3	
Сунгурларе	9 327,0	1 222,1	451,1	771,0	168,4	6 283,2	179,1	1 152,6	321,6	
Царево	5 640,4	891,7	235,2	656,5	148,6	4 147,3	181,4	87,7	183,7	
ОБЛАСТ ВАРНА										
Аврен	5 249,6	927,4	307,4	620,0	141,0	3 709,2	67,8	209,0	195,2	
Аксаково	11 034,7	1 377,7	400,7	977,0	168,4	8 196,9	305,8	721,8	264,1	
Белослав	8 970,8	823,7	109,4	714,3	159,4	5 257,0	300,2	107,6	160,8	2 162,1
Бяла	3 094,0	592,0	112,7	479,3	114,2	1 678,9	37,9	556,2	114,8	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска адмони-страция	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образова-ние	Здраве-опазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Варна	191 990,7	13 631,8	381,3	13 250,5	1 239,6	146 110,2	15 185,7	11 362,3	4 461,1	
Ветрино	3 193,4	745,6	198,8	546,8	152,3	1 850,2	35,5	191,6	218,2	
Вълчи дол	7 794,8	1 045,5	371,6	673,9	139,1	4 936,1	119,3	1 302,2	252,6	
Девня	5 231,0	751,4	79,5	671,9	129,3	3 472,7	163,8	458,1	255,7	
Долни чифлик	13 519,8	1 294,7	325,3	969,4	161,5	9 305,5	229,7	2 195,4	333,0	
Дългопол	9 062,5	1 168,0	327,7	840,3	159,6	6 992,2	149,4	271,8	321,5	
Провадия	15 642,1	1 502,8	438,0	1 064,8	173,1	11 261,4	341,6	1 518,2	845,0	
Суворово	6 042,6	782,6	171,2	611,4	132,6	4 472,6	133,8	406,2	114,8	
ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО										
Велико Търново	59 220,9	3 336,9	644,1	2 692,8	315,9	38 222,2	4 241,7	8 462,8	4 641,4	
Горна Оряховица	24 118,7	2 021,6	296,9	1 724,7	190,6	16 418,4	1 375,8	3 354,4	757,9	
Елена	7 510,5	955,3	280,6	674,7	169,0	4 725,9	360,9	873,7	425,7	
Златарица	4 131,4	711,5	197,9	513,6	142,1	2 532,1	65,2	577,1	103,4	
Лясковец	6 393,5	922,3	150,0	772,3	129,3	4 453,4	355,4	257,5	275,6	
Павликени	14 333,3	1 456,2	390,2	1 066,0	153,1	9 210,6	687,8	2 008,6	817,0	
Полски Тръмбеш	7 000,1	1 100,6	305,7	794,9	138,5	4 897,1	100,3	476,5	287,1	
Свищов	17 923,8	1 674,4	330,2	1 344,2	221,7	11 746,9	461,4	2 888,6	930,8	
Стражица	9 132,0	1 172,9	374,8	798,1	172,9	6 235,3	174,5	1 031,9	344,5	
Сухиндол	2 776,3	572,6	121,7	450,9	137,0	1 025,9	111,5	825,9	103,4	
ОБЛАСТ ВИДИН										
Белоградчик	5 506,2	820,2	238,5	581,7	151,0	2 707,2	94,0	1 322,6	411,2	
Бойница	2 252,6	523,8	121,7	402,1	135,6	461,1	10,1	1 030,1	91,9	
Брегово	5 922,6	702,3	172,8	529,5	150,9	1 486,8	127,0	3 248,9	206,7	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Видин	31 419,1	2 956,9	598,7	2 358,2	251,1	21 334,8	1 135,4	3 980,5	1 760,4	
Грамада	1 416,2	561,7	136,3	425,4	112,7	573,3	36,8	39,8	91,9	
Димово	5 474,5	903,9	341,6	562,3	144,1	3 013,5	113,1	1 058,7	241,2	
Кула	3 413,7	671,6	165,5	506,1	142,8	1 367,0	36,8	1 023,2	172,3	
Макреш	1 277,6	547,8	138,0	409,8	110,2	445,4	12,0	35,9	126,3	
Ново село	2 894,9	570,7	118,4	452,3	133,9	1 004,2	32,0	1 016,3	137,8	
Ружинци	3 930,2	672,8	176,8	496,0	155,6	2 607,2	81,0	298,8	114,8	
Чупрене	2 587,9	584,9	156,5	428,4	143,8	873,9	19,1	862,8	103,4	
ОБЛАСТ ВРАЦА										
Борован	4 448,9	672,2	124,1	548,1	162,2	2 884,1	115,9	476,7	137,8	
Бяла Слатина	17 162,7	1 402,2	308,2	1 094,0	192,0	12 293,0	645,1	2 171,0	459,4	
Враца	47 318,3	3 043,5	447,0	2 596,5	299,7	34 742,6	2 657,8	4 304,0	2 270,7	
Козлодуй	15 409,6	1 112,0	137,7	974,3	200,4	10 678,3	526,2	2 651,5	241,2	
Криводол	5 139,4	912,9	283,1	629,8	115,6	3 605,6	124,2	151,4	229,7	
Мездра	12 947,7	1 458,7	481,0	977,7	195,4	8 984,1	347,3	1 514,3	447,9	
Мизия	4 421,7	718,0	131,4	586,6	154,0	2 819,5	98,1	471,3	160,8	
Оряхово	6 515,0	876,8	161,4	715,4	175,6	4 743,7	276,0	236,2	206,7	
Роман	5 789,7	762,8	205,2	557,6	171,8	3 117,2	93,8	1 437,4	206,7	
Хайредин	3 710,0	656,5	138,6	517,9	140,1	1 938,4	56,1	792,6	126,3	
ОБЛАСТ ГАБРОВО										
Габрово	32 516,6	2 720,4	458,4	2 262,0	283,4	19 863,2	2 272,6	3 837,3	3 539,7	
Дряново	8 078,3	816,7	156,5	660,2	155,9	2 860,7	422,6	3 307,0	515,4	
Севлиево	21 146,6	1 949,8	524,8	1 425,0	250,5	13 275,5	656,1	4 189,4	825,3	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Трявна	6 179,8	873,2	146,0	727,2	145,6	3 179,6	105,4	1 140,4	735,6	
ОБЛАСТ ДОБРИЧ										
Балчик	11 605,1	1 364,2	359,4	1 004,8	165,9	8 556,3	211,6	702,8	604,3	
Генерал Тошево	8 480,9	1 446,1	595,4	850,7	170,8	5 723,5	222,6	284,0	633,9	
Добрич	49 741,2	2 980,6	60,7	2 919,9	283,2	35 470,7	3 728,1	5 257,3	2 021,3	
Добричка	13 215,5	2 283,5	1 166,6	1 116,9	186,2	8 492,4	205,9	1 507,8	539,7	
Каварна	10 540,5	1 188,0	343,0	845,0	173,7	6 395,1	532,4	1 759,7	491,6	
Крушари	3 798,2	889,1	291,2	597,9	136,3	2 050,4	36,1	514,0	172,3	
Тервел	9 547,4	1 637,9	469,6	1 168,3	166,1	6 648,2	335,5	415,2	344,5	
Шабла	3 445,0	761,0	240,1	520,9	139,0	1 835,8	193,1	252,0	264,1	
ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ										
Ардино	7 120,0	2 013,6	743,1	1 270,5	131,1	3 755,1	106,4	792,3	321,5	
Джебел	6 304,2	1 970,2	729,3	1 240,9	129,9	3 654,3	110,9	232,2	206,7	
Кирково	12 294,3	2 778,1	1 160,7	1 617,4	178,2	8 498,8	170,4	439,1	229,7	
Крумовград	13 721,6	2 836,4	1 229,1	1 607,3	167,9	8 904,3	235,8	1 404,9	172,3	
Кърджали	46 517,7	5 279,6	1 772,0	3 507,6	290,1	34 946,6	1 519,8	2 799,8	1 681,8	
Момчилград	9 733,5	2 233,6	734,2	1 499,4	141,1	5 942,0	396,6	893,9	126,3	
Черноочене	6 155,2	1 507,7	644,9	862,8	117,8	3 957,1	62,9	383,4	126,3	
ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ										
Бобовдол	4 471,2	915,1	289,6	625,5	138,1	2 137,1	75,3	872,6	333,0	
Бобошево	1 504,3	634,4	183,3	451,1	107,3	599,2	11,7	59,8	91,9	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Дупница	23 412,4	1 994,0	280,7	1 713,3	206,5	17 894,1	1 321,1	1 537,3	459,4	
Кочериново	3 086,6	654,9	167,1	487,8	104,7	1 443,5	50,1	707,1	126,3	
Кюстендил	31 374,5	3 448,2	892,3	2 555,9	318,1	19 797,1	947,3	4 394,9	2 468,9	
Невестино	1 943,9	665,0	232,8	432,2	139,2	932,6	24,0	79,7	103,4	
Рила	2 192,1	571,6	107,0	464,6	138,2	802,3	21,0	567,1	91,9	
Сапарева баня	3 599,1	714,3	109,4	604,9	119,6	2 367,1	218,1	99,6	80,4	
Трекляно	1 154,2	611,2	223,8	387,4	96,1	340,6	1,5	35,9	68,9	
ОБЛАСТ ЛОВЕЧ										
Априлци	2 646,6	555,3	92,5	462,8	143,7	1 214,1	22,0	550,7	160,8	
Летница	3 307,6	639,9	99,8	540,1	136,6	1 829,2	69,2	483,4	149,3	
Ловеч	28 774,0	2 386,0	598,7	1 787,3	327,5	18 110,0	1 715,1	4 190,4	2 045,0	
Луковит	13 093,8	1 198,2	256,3	941,9	211,4	9 799,7	470,6	1 149,8	264,1	
Тетевен	13 658,7	1 267,3	273,3	994,0	182,9	10 009,6	532,5	1 230,0	436,4	
Троян	16 595,2	1 674,9	410,4	1 264,5	201,7	11 435,9	977,8	1 468,3	836,6	
Угърчин	4 709,8	771,6	207,7	563,9	144,5	2 935,5	106,6	579,3	172,3	
Ябланица	5 847,6	746,4	178,5	567,9	113,4	4 582,6	157,2	75,7	172,3	
ОБЛАСТ МОНТАНА										
Берковица	13 568,3	1 178,9	237,6	941,3	168,3	7 625,1	667,3	3 710,5	218,2	
Бойчиновци	5 305,3	900,9	263,7	637,2	148,8	3 168,0	126,9	696,6	264,1	
Брусарци	3 192,9	697,3	178,5	518,8	136,3	2 040,7	81,6	87,7	149,3	
Вълчедръм	6 232,4	874,2	224,6	649,6	146,5	4 256,7	162,6	620,1	172,3	
Вършец	4 938,6	765,1	146,7	618,4	139,6	3 443,9	102,3	349,9	137,8	
Георги Дамяново	3 122,3	651,0	212,6	438,4	126,6	964,7	11,7	1 230,5	137,8	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2а	2b	3	4	5	6	7	8
Лом	16 949,7	1 411,7	206,9	1 204,8	179,2	10 486,8	608,7	3 895,8	367,5	
Медковец	3 015,7	605,0	114,3	490,7	121,0	1 993,7	80,6	89,1	126,3	
Монтана	32 865,5	2 367,6	425,1	1 942,5	400,2	22 232,8	2 361,9	3 950,1	1 552,9	
Чипровци	1 803,3	664,3	181,6	482,7	123,8	601,5	32,3	75,7	305,7	
Якимово	2 378,1	608,6	109,4	499,2	141,4	1 432,2	36,7	55,8	103,4	
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК										
Батак	5 437,5	669,8	93,3	576,5	133,6	2 550,9	66,8	1 609,8	406,6	
Белово	4 767,2	818,3	174,4	643,9	163,1	2 873,9	81,7	600,5	229,7	
Брацигово	5 247,5	815,3	156,6	658,7	126,3	2 839,4	155,9	1 126,9	183,7	
Велинград	24 924,8	1 821,9	382,1	1 439,8	189,5	19 162,7	450,5	2 675,4	624,8	
Лесичово	3 887,0	698,0	160,7	537,3	126,5	1 632,9	36,7	1 232,1	160,8	
Пазарджик	65 302,5	4 078,0	670,8	3 407,2	327,3	48 520,2	1 688,0	8 234,5	2 454,5	
Панагюрище	12 042,2	1 301,1	209,3	1 091,8	163,9	8 486,8	356,7	989,1	744,6	
Пещера	10 765,6	1 148,1	93,3	1 054,8	155,7	7 761,7	366,8	1 161,0	172,3	
Ракитово	9 989,3	960,4	101,3	859,1	142,0	7 666,7	282,6	776,8	160,8	
Септември	13 689,3	1 448,1	313,1	1 135,0	163,3	10 371,7	319,0	870,0	517,2	
Стрелча	3 044,0	636,8	107,0	529,8	155,9	1 895,7	84,2	140,3	131,1	
Сърница	3 889,4	629,2	89,2	540,0	104,1	2 806,2	41,6	273,8	34,5	
ОБЛАСТ ПЕРНИК										
Брезник	4 497,7	902,5	342,4	560,1	142,8	2 436,5	58,8	658,0	299,1	
Земен	1 754,0	642,6	201,9	440,7	114,6	765,9	24,9	79,7	126,3	
Ковачевци	1 717,3	569,4	158,2	411,2	135,7	333,0	5,3	501,6	172,3	
Перник	47 920,5	3 318,6	512,6	2 806,0	280,9	36 119,7	2 424,8	3 640,7	2 135,8	

ПРОЕКТ

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Радомир	11 247,7	1 415,4	485,1	930,3	175,6	6 390,2	260,6	2 615,4	390,5	
Трън	3 491,0	760,7	267,7	493,0	120,2	1 427,6	83,0	904,3	195,2	
ОБЛАСТ ПЛЕВЕН										
Белене	4 489,4	787,2	123,3	663,9	163,6	2 851,5	142,8	326,1	218,2	
Гулянци	6 188,1	964,5	239,3	725,2	150,4	4 338,5	209,0	296,0	229,7	
Долна Митрополия	9 240,8	1 288,3	343,2	945,1	214,4	6 535,2	220,1	649,8	333,0	
Долни Дъбник	7 774,9	987,7	174,4	813,3	180,0	5 922,6	125,2	387,1	172,3	
Искър	3 707,2	705,0	109,4	595,6	119,9	2 551,5	85,9	95,6	149,3	
Левски	9 961,9	1 259,8	276,5	983,3	183,3	6 736,5	631,7	702,7	447,9	
Никопол	4 845,1	940,3	270,1	670,2	159,6	2 580,2	47,1	796,4	321,5	
Плевен	74 003,3	4 338,1	507,7	3 830,4	358,9	54 618,6	6 015,9	5 114,6	3 557,2	
Пордим	4 972,0	725,3	171,2	554,1	115,2	3 030,9	46,9	915,9	137,8	
Червен бряг	16 317,1	1 539,8	312,3	1 227,5	214,1	12 247,6	872,2	1 098,9	344,5	
Кнежа	9 737,8	903,4	107,8	795,6	159,2	7 636,9	663,8	179,3	195,2	
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ										
Асеновград	31 145,4	2 826,8	423,6	2 403,2	250,7	23 594,0	1 181,6	2 667,5	624,8	
Брезово	4 978,4	850,2	288,0	562,2	120,8	3 046,3	44,9	743,9	172,3	
Калояново	6 082,6	995,6	290,4	705,2	145,5	3 678,5	138,5	986,7	137,8	
Карлово	28 308,5	2 410,8	535,5	1 875,3	280,0	20 398,8	1 115,6	3 294,0	809,3	
Кричим	4 748,9	706,6	48,7	657,9	144,8	3 424,0	165,5	262,1	45,9	
Лъки	2 296,7	619,9	158,2	461,7	149,1	825,0	31,1	579,7	91,9	
„Марица"	15 580,4	1 699,6	450,2	1 249,4	220,8	12 282,6	457,9	310,8	608,7	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Перущица	3 856,3	589,7	48,7	541,0	132,7	2 701,9	146,3	55,8	229,9	
Пловдив	205 383,4	13 785,6	324,5	13 461,1	1 433,4	151 395,5	15 327,8	17 155,1	6 286,0	
Първомай	15 173,3	1 497,4	344,1	1 153,3	189,3	11 451,6	382,0	1 251,1	401,9	
Раковски	15 259,7	1 342,1	176,9	1 165,2	135,9	12 226,0	680,2	680,3	195,2	
„Родопи"	13 205,9	1 747,0	452,6	1 294,4	146,0	9 988,7	588,7	402,5	333,0	
Садово	9 826,0	1 086,6	266,0	820,6	113,5	7 498,8	194,0	783,8	149,3	
Стамболийски	9 990,2	1 172,2	146,0	1 026,2	146,6	7 395,0	571,1	521,6	183,7	
Съединение	4 346,9	867,0	196,3	670,7	177,2	2 745,9	141,3	220,3	195,2	
Хисаря	7 028,5	966,7	232,0	734,7	150,2	4 502,8	113,5	721,5	573,8	
Куклен	3 710,0	736,7	121,7	615,0	121,5	2 548,6	143,6	67,7	91,9	
Сопот	6 384,6	778,5	72,9	705,6	150,8	4 142,3	376,0	718,6	218,4	
ОБЛАСТ РАЗГРАД										
Завет	5 673,9	984,5	182,4	802,1	147,1	4 050,2	124,4	103,6	264,1	
Исперих	17 247,1	1 804,0	487,5	1 316,5	187,9	11 855,0	751,8	1 725,9	922,5	
Кубрат	11 010,2	1 403,9	345,5	1 058,4	122,2	7 182,1	565,2	1 254,5	482,3	
Лозница	6 518,9	1 102,1	330,2	771,9	130,9	4 303,8	69,1	671,8	241,2	
Разград	35 459,9	2 660,5	453,5	2 207,0	263,7	23 722,7	1 784,3	4 926,3	2 102,4	
Самуил	7 130,9	1 032,0	302,7	729,3	140,1	2 910,8	71,5	2 792,8	183,7	
Цар Калоян	3 408,7	707,5	87,6	619,9	114,4	1 935,2	63,5	461,8	126,3	
ОБЛАСТ РУСЕ										
Борово	3 903,4	719,6	154,9	564,7	125,4	1 444,9	62,7	1 367,1	183,7	
Бяла	6 698,4	1 023,8	223,2	800,6	165,2	4 428,4	120,4	726,1	234,5	
Ветово	6 482,9	986,9	152,4	834,5	138,6	4 706,6	208,8	212,3	229,7	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Две могили	5 688,6	901,0	235,3	665,7	145,8	3 604,7	192,2	649,7	195,2	
Иваново	3 115,3	893,9	258,0	635,9	121,6	1 533,4	38,8	252,0	275,6	
Русе	85 294,7	5 363,1	322,9	5 040,2	416,2	57 340,2	6 266,7	12 843,4	3 065,1	
Сливо поле	5 417,8	992,9	240,1	752,8	119,8	3 510,8	109,1	455,5	229,7	
Ценово	2 816,9	730,8	185,8	545,0	114,5	1 455,8	39,5	258,1	218,2	
ОБЛАСТ СИЛИСТРА										
Алфатар	2 822,4	618,8	145,1	473,7	144,3	933,0	19,8	934,2	172,3	
Главиница	7 027,1	1 233,0	442,1	790,9	142,9	4 207,7	94,3	924,3	424,9	
Дулово	17 774,5	1 974,0	558,9	1 415,1	153,8	12 891,1	359,3	1 782,5	613,8	
Кайнарджа	6 265,1	778,1	213,4	564,7	151,3	4 401,2	63,6	721,6	149,3	
Силистра	32 330,7	2 346,5	359,4	1 987,1	297,8	18 819,3	2 435,8	6 507,9	1 923,4	
Ситово	3 851,9	801,1	226,3	574,8	114,9	2 625,2	42,3	107,6	160,8	
Тутракан	9 286,9	1 157,8	267,7	890,1	190,0	6 025,3	161,7	1 065,1	687,0	
ОБЛАСТ СЛИВЕН										
Котел	11 296,8	1 514,3	423,6	1 090,7	156,5	7 907,1	148,1	852,1	718,7	
Нова Загора	22 061,4	2 088,9	577,6	1 511,3	210,9	16 077,4	860,2	1 835,6	988,4	
Сливен	74 849,1	4 578,6	848,6	3 730,0	393,0	54 563,9	4 249,3	8 110,4	2 953,9	
Твърдица	13 000,0	1 062,0	203,6	858,4	139,6	8 290,8	295,0	3 017,4	195,2	
ОБЛАСТ СМОЛЯН										
Баните	2 740,3	725,0	222,1	502,9	113,4	1 580,1	23,4	172,1	126,3	
Борино	2 028,1	607,4	108,7	498,7	129,0	1 143,3	16,6	39,9	91,9	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Девин	7 796,8	1 028,5	275,8	752,7	163,0	5 946,2	158,8	270,6	229,7	
Доспат	6 242,4	842,7	184,9	657,8	113,2	4 732,5	87,6	351,6	114,8	
Златоград	7 746,3	932,7	179,1	753,6	134,0	5 352,1	444,7	699,1	183,7	
Мадан	7 497,4	1 139,5	390,2	749,3	131,9	5 242,0	130,9	680,8	172,3	
Неделино	4 132,3	848,5	269,2	579,3	124,2	2 334,6	84,6	556,7	183,7	
Рудозем	7 427,8	1 006,5	317,2	689,3	175,5	5 428,2	99,4	511,5	206,7	
Смолян	29 345,3	2 205,5	718,7	1 486,8	272,1	18 558,6	883,4	5 118,7	2 307,0	
Чепеларе	5 285,8	797,2	203,6	593,6	137,8	3 783,0	126,0	258,1	183,7	
СТОЛИЧНА ОБЩИНА	652 005,1	43 838,9	1 805,6	42 033,3	7 756,5	507 258,2	39 272,0	41 508,8	12 370,7	
ОБЛАСТ СОФИЙСКА										
Антон	1 281,8	473,1	48,7	424,4	104,9	630,6	18,8	19,9	34,5	
Божурище	5 354,8	739,6	141,1	598,5	128,6	3 964,8	191,9	146,2	183,7	
Ботевград	20 721,4	1 571,1	249,9	1 321,2	162,3	15 205,3	1 242,7	1 898,8	641,2	
Годеч	2 775,6	708,8	180,2	528,6	116,4	1 709,6	56,8	103,6	80,4	
Горна Малина	4 414,4	790,7	251,4	539,3	117,5	3 041,3	116,5	176,1	172,3	
Долна баня	5 689,0	593,0	63,2	529,8	133,8	2 812,7	176,4	1 904,2	68,9	
Драгоман	3 348,4	755,4	232,8	522,6	158,3	1 341,9	148,0	795,5	149,3	
Елин Пелин	14 161,0	1 367,2	372,3	994,9	178,1	11 324,9	464,2	390,2	436,4	
Етрополе	9 620,3	926,3	171,2	755,1	184,8	7 009,0	524,4	651,9	323,9	
Златица	4 463,9	651,0	92,5	558,5	121,3	3 186,0	81,6	297,7	126,3	
Ихтиман	10 817,2	1 202,4	284,7	917,7	159,7	8 294,6	248,1	705,7	206,7	
Копривщица	2 560,0	494,4	48,7	445,7	106,8	1 422,5	19,0	27,9	489,4	
Костенец	7 600,3	888,1	141,1	747,0	134,6	5 853,1	254,5	171,4	298,6	
Костинброд	9 482,8	1 060,0	211,7	848,3	178,6	6 829,1	370,1	849,8	195,2	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Мирково	1 573,5	547,9	107,0	440,9	125,9	767,3	16,1	35,9	80,4	
Пирдоп	4 821,8	693,3	68,9	624,4	125,2	3 226,1	139,8	545,5	91,9	
Правец	8 068,4	828,4	213,4	615,0	152,2	5 417,3	177,7	1 097,4	395,4	
Самоков	22 549,4	1 864,0	449,4	1 414,6	209,7	16 474,3	495,7	2 652,2	853,5	
Своге	10 095,8	1 451,9	508,6	943,3	158,1	6 318,3	223,4	1 599,6	344,5	
Сливница	5 434,2	832,3	185,7	646,6	132,9	3 912,2	120,6	263,9	172,3	
Чавдар	1 233,3	462,6	48,7	413,9	119,1	586,5	14,7	15,9	34,5	
Челопеч	1 937,5	471,9	48,7	423,2	116,3	1 176,4	76,6	15,9	80,4	
ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА										
Братя Даскалови	4 734,7	985,9	395,8	590,1	130,4	3 154,3	79,2	178,2	206,7	
Гурково	3 558,0	684,7	129,0	555,7	125,0	2 482,4	98,7	63,8	103,4	
Гълъбово	7 925,3	964,3	217,5	746,8	119,1	5 565,9	138,9	941,9	195,2	
Казанлък	43 775,9	3 017,6	433,1	2 584,5	264,1	30 587,9	3 017,9	5 468,7	1 419,7	
Мъглиж	7 668,6	993,5	251,5	742,0	164,2	5 978,8	204,3	155,5	172,3	
Николаево	4 645,4	647,9	105,3	542,6	130,7	3 538,9	96,8	116,3	114,8	
Опан	1 765,8	667,2	225,5	441,7	103,3	779,7	14,0	63,8	137,8	
Павел баня	9 712,7	1 159,1	274,2	884,9	156,2	7 211,5	532,5	423,7	229,7	
Раднево	10 513,1	1 322,5	382,1	940,4	186,8	7 435,1	322,9	868,8	377,0	
Стара Загора	90 723,6	5 753,0	889,9	4 863,1	429,8	63 053,1	7 415,7	11 075,3	2 996,7	
Чирпан	13 954,2	1 337,3	319,7	1 017,6	226,5	10 529,7	604,5	775,9	480,3	
ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ										
Антоново	3 812,9	1 088,8	495,7	593,1	151,7	2 181,8	48,9	123,5	218,2	
Омуртаг	10 823,7	2 016,6	742,3	1 274,3	127,4	7 379,2	515,9	256,3	528,3	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Опака	3 370,8	742,5	146,0	596,5	137,0	2 064,2	49,7	274,0	103,4	
Попово	17 227,5	1 856,2	622,3	1 233,9	194,3	11 579,6	324,5	2 416,0	856,9	
Търговище	36 271,7	3 340,7	941,0	2 399,7	253,8	25 042,6	2 361,2	3 358,6	1 914,8	
ОБЛАСТ ХАСКОВО										
Димитровград	24 803,9	2 434,2	473,8	1 960,4	224,5	18 431,0	819,6	2 228,5	666,1	
Ивайловград	4 734,2	993,8	374,8	619,0	137,5	2 885,0	85,2	529,3	103,4	
Любимец	6 316,4	833,5	156,5	677,0	147,4	4 642,2	463,4	103,6	126,3	
Маджарово	1 985,5	707,1	218,2	488,9	127,8	1 041,2	19,7	43,8	45,9	
Минерални бани	3 301,4	858,1	240,9	617,2	99,6	2 042,0	38,1	160,2	103,4	
Свиленград	14 791,9	1 365,5	293,6	1 071,9	217,2	10 319,1	800,9	1 762,9	326,3	
Симеоновград	5 632,8	863,0	171,2	691,8	113,1	3 879,5	262,0	331,5	183,7	
Стамболово	4 531,1	1 362,7	508,6	854,1	122,2	2 701,7	53,3	176,4	114,8	
Тополовград	7 275,9	986,1	293,7	692,4	150,5	4 512,8	111,9	1 250,5	264,1	
Харманли	13 328,8	1 619,5	410,5	1 209,0	173,7	9 729,3	342,1	1 089,8	374,4	
Хасково	54 704,3	3 826,4	691,2	3 135,2	318,3	42 088,0	2 064,9	4 301,7	2 105,0	
ОБЛАСТ ШУМЕН										
Велики Преслав	7 127,8	1 077,1	246,6	830,5	148,1	4 421,8	305,8	568,0	607,0	
Венец	4 378,4	1 085,3	288,8	796,5	107,4	2 761,6	57,7	205,6	160,8	
Върбица	6 535,0	1 159,0	339,2	819,8	139,6	4 903,7	117,7	111,6	103,4	
Каолиново	7 893,3	1 387,3	339,2	1 048,1	146,0	6 009,1	120,0	127,5	103,4	
Каспичан	5 448,0	830,4	191,4	639,0	148,7	3 379,9	116,5	742,8	229,7	
Никола Козлево	5 552,0	895,5	236,0	659,5	139,9	4 170,5	79,2	71,7	195,2	
Нови пазар	14 313,0	1 293,6	286,3	1 007,3	179,3	9 726,5	423,5	2 403,0	287,1	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.								
		Общинска администрация	в т.ч. за:		Отбрана и сигурност	Образование	Здравеопазване	Социални услуги	Култура	Икономически дейности и услуги
			кметове	служители в общинска администрация						
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	2a	2b	3	4	5	6	7	8
Смядово	6 194,0	783,0	197,0	586,0	148,9	2 683,9	98,9	2 284,1	195,2	
Хитрино	3 397,4	1 202,9	415,3	787,6	116,8	1 743,3	31,1	119,6	183,7	
Шумен	59 715,4	3 553,3	487,5	3 065,8	311,1	40 649,0	5 078,2	6 557,6	3 566,2	
ОБЛАСТ ЯМБОЛ										
Болярово	4 979,1	807,9	329,4	478,5	167,2	1 497,5	39,5	2 306,2	160,8	
Елхово	9 768,5	1 187,4	343,2	844,2	176,7	6 779,5	204,1	1 009,3	411,5	
Стралджа	8 723,5	1 127,2	375,6	751,6	154,1	5 777,1	197,9	1 099,7	367,5	
„Тунджа"	11 211,6	1 792,5	809,6	982,9	201,1	7 096,7	320,8	1 054,0	746,5	
Ямбол	45 728,2	2 665,7	56,8	2 608,9	262,8	33 965,3	2 490,7	4 607,8	1 735,9	
ВСИЧКО:	**4 332 483,6**	**418 337,0**	**82 818,9**	**335 518,1**	**54 440,5**	**3 074 561,2**	**209 936,7**	**421 927,2**	**151 118,9**	**2 162,1**

Чл. 52. Разчетите за финансиране на капиталовите разходи на общините, одобрени с решение на общинския съвет, се представят в Министерството на финансите при условия и по ред, определени от министъра на финансите и се публикуват на интернет страниците на общините.

Чл. 53. (1) Годишният размер на общата субсидия за делегираните от държавата дейности за общините се разпределя по тримесечия, както следва:

1. първо тримесечие - 30 на сто;

2. второ тримесечие - 25 на сто;

3. трето тримесечие - 20 на сто;

4. четвърто тримесечие - 25 на сто.

(2) Целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 50 се предоставя на общините до 5-о число на текущия месец, въз основа на заявки на общините, при условията и реда, определени от министъра на финансите по чл. 52.

(3) Общата изравнителна субсидия по чл. 50 се предоставя на общините до 20 януари в размер 50 на сто, до 20 юли в размер 25 на сто и до 20 октомври – останалите 25 на сто.

(4) Средствата за зимно поддържане и снегопочистване по чл. 50 се предоставят на общините до 20 януари в размер 75 на сто и до 20 октомври – останалите 25 на сто.

(5) Общата субсидия за делегираните от държавата дейности се предоставя ежемесечно до 5-о число на текущия месец в размер една трета от тримесечното разпределение по ал. 1.

Чл. 54. (1) Приема трансфери за други целеви разходи за местни дейности от централния бюджет за 2021 г. за общините с население до 30 000 жители по данни на Националния статистически институт към 31 декември 2019 г., които нямат достъп до обща изравнителна субсидия за 2021 г. и при които е отчетено намаление на приходите от данък върху недвижимите имоти по данни от отчета за касовото изпълнение на бюджета на общината към 30 септември 2020 г. с повече от 5 на сто спрямо отчетените постъпления за този данък към 30 септември 2019 г. и намаление на приходите от туристически данък по данни от отчета за касово изпълнение на бюджета на общината към 30 септември 2020 г. с повече от 15 на сто спрямо отчетените постъпления за този данък към 30 септември 2019 г. в размер, както следва:

Общини	Сума (хил. лв.)
Банско	178,3
Несебър	315,5
Поморие	335,0
Приморско	78,4
Созопол	161,3
Царево	141,2
Бяла (област Варна)	46,7
Чепеларе	123,6
ВСИЧКО:	**1 380,0**

(2) Приема трансфери за други целеви разходи за местни дейности от централния бюджет за 2021 г. за общините с население до 30 000 жители по данни на Националния статистически институт към 31 декември 2019 г., които нямат достъп до обща изравнителна субсидия за 2021 г. и при които е отчетено намаление на приходите от туристически данък по данни от отчета за касовото изпълнение по бюджета на общината към 30 септември 2020 г. с повече от 15 на сто спрямо отчетените постъпления за този данък към 30 септември 2019 г. в размер, както следва:

Общини	Сума (хил. лв.)
Аврен	206,8
Девня	151,0
Балчик	201,7

Общини	Сума (хил. лв.)
Елин Пелин	429,4
Златица	227,1
ВСИЧКО:	**1 216,0**

(3) Средствата по ал. 1 и ал. 2 се предоставят по реда и в сроковете по чл. 53, ал. 3.

Чл. 55. (1) Утвърждава допустимите максимални размери на задълженията към доставчици към 31 декември 2021 г. на бюджетните организации по чл. 13, ал. 3 от Закона за публичните финанси, както следва:

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
1	Българска академия на науките	2 800,0
2	Българска телеграфна агенция	20,0
3	Българска национална телевизия	10 000,0
4	Българско национално радио	2 000,0
5	Държавни висши училища	17 664,3
	А) Държавни висши училища, финансирани от Министерството на образованието и науката	16 664,3
5.1.	Технически университет – София	800,0
5.2.	Технически университет – Варна	60,0
5.3.	Технически университет – Габрово	60,0
5.4.	Русенски университет „Ангел Кънчев“	145,0
5.5.	Университет по хранителни технологии – Пловдив	115,0
5.6.	Химикотехнологичен и металургичен университет – София	300,0
5.7.	Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас	300,0
5.8.	Лесотехнически университет – София	300,0
5.9.	Университет по архитектура, строителство и геодезия – София	246,0
5.10.	Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“ – София	239,0
5.11.	Университет за национално и световно стопанство – София	934,0
5.12.	Икономически университет – Варна	100,0
5.13.	Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов	205,0

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
	1	2
5.14.	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	4 500,0
5.15.	Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“	400,0
5.16.	Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“	230,0
5.17.	Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград	830,0
5.18.	Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“	70,3
5.19.	Национална спортна академия „Васил Левски“ – София	700,0
5.20.	Аграрен университет – Пловдив	115,0
5.21.	Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив	35,0
5.22.	Национална академия за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов“ – София	58,0
5.23.	Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ – София	350,0
5.24.	Национална художествена академия – София	130,0
5.25.	Университет по библиотекознание и информационни технологии – София	42,0
5.26.	Висше училище по телекомуникации и пощи – София	65,0
5.27.	Медицински университет – София	2 385,0
5.28.	Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна	1 500,0
5.29.	Медицински университет – Пловдив	780,0
5.30.	Медицински университет – Плевен	60,0
5.31.	Тракийски университет – Стара Загора	400,0
5.32.	Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“ – София	125,0
5.33.	Висше строително училище „Любен Каравелов“ – София	85,0
	Б) Държавни висши училища, финансирани от Министерството на отбраната	1 000,0
5.34.	Военна академия „Георги Стойков Раковски“	200,0
5.35.	Национален военен университет „Васил Левски“	500,0
5.36.	Висше военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“	200,0
5.37.	Висше военновъздушно училище „Георги Бенковски“	100,0
	Всичко:	32 484,3

(2) Сумите за съответните бюджетни организации по ал. 1 могат да бъдат увеличени с акт на Министерския съвет, като общият размер на увеличенията не може да надвишава 20 на сто от сумата по ал. 1 за съответната бюджетна организация.

(3) Министерският съвет може да извършва компенсирани промени в сумите по ал. 1, когато очакваният размер на задълженията към доставчиците на съответната бюджетна организация е по-малък от съответната сума по ал. 1.
(4) В обхвата на задълженията по ал. 1-3 се включват всички задължения към доставчици, които подлежат на плащане и отчитане по съответните бюджети на бюджетните организации по ал. 1, с изключение на задълженията по финансов лизинг, търговски лизинг и други форми на дълг, за доставки на активи, отчетени като бюджетни разходи.

Чл. 56. (1) Утвърждава целеви текущи и капиталови разходи в областта на електронното управление и за използваните информационни и комуникационни технологии в рамките на бюджетите на бюджетните организации, както следва:

(хил. лв.)

№	Наименование	Общо разходи	Текущи разходи	Капиталови разходи
	1	2	2.1	2.2
1.	Сметна палата	840,0	550,0	290,0
2.	Администрация на президента	153,1	49,2	103,9
3.	Министерски съвет	3 534,6	2 649,4	885,2
4.	Омбудсман	82,0	57,0	25,0
5.	Министерство на финансите	43 211,9	33 427,8	9 784,1
6.	Министерство на външните работи	7 393,1	4 032,8	3 360,3
7.	Министерство на отбраната	100,0		100,0
8.	Министерство на вътрешните работи	3 287,2	2 687,2	600,0
9.	Министерство на правосъдието	10 188,9	4 178,9	6 010,0
10.	Министерство на труда и социалната политика	13 951,5	4 747,2	9 204,3
11.	Министерство на здравеопазването	13 458,6	4 897,3	8 561,3
12.	Министерство на образованието и науката	11 035,0	2 522,5	8 512,5
13.	Министерство на културата	1 026,9	497,6	529,3
14.	Министерство на околната среда и водите	4 252,0	1 362,3	2 889,7
15.	Министерство на икономиката	1 665,5	1 107,4	558,1
16.	Министерство на енергетиката	618,6	341,6	277,0
17.	Министерство на туризма	743,3	543,3	200,0
18.	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	9 874,4	5 139,0	4 735,4
19.	Министерство на земеделието, храните и горите	5 655,5	3 146,6	2 508,9
20.	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията	3 068,2	1 063,8	2 004,4
21.	Министерство на младежта и спорта	647,9	567,1	80,8

№	Наименование	Общо разходи	Текущи разходи	Капиталови разходи
	1	2	2.1	2.2
22.	Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия	168,0	104,0	64,0
23.	Комисия за защита от дискриминация	107,6	35,6	72,0
24.	Комисия за защита на личните данни	366,3	141,3	225,0
25.	Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество	972,0	412,4	559,6
26.	Национална служба за охрана	31,8	26,8	5,0
27.	Национален статистически институт	4 525,0	1 860,0	2 665,0
28.	Комисия за защита на конкуренцията	10,0	10,0	
29.	Комисия за регулиране на съобщенията	3 528,0	546,0	2 982,0
30.	Съвет за електронни медии	107,5	87,8	19,7
31.	Комисия за енергийно и водно регулиране	325,7	197,7	128,0
32.	Агенция за ядрено регулиране	549,7	513,7	36,0
33.	Държавна комисия по сигурността на информацията	433,5	233,5	200,0
34.	Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“	115,9	36,0	79,9
35.	Комисия за финансов надзор	1 709,0	635,0	1 074,0
36.	Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори	37,0	30,0	7,0
37.	Държавен фонд „Земеделие“	8 052,5	3 752,5	4 300,0
38.	Национално бюро за контрол на специалните разузнавателни средства	49,6	35,3	14,3
39.	Държавна агенция „Електронно управление“	6 384,3	4 693,4	1 690,9
	Всичко:	162 261,6	86 919,0	75 342,6

(2) Промени на утвърдените с ал. 1 разходи могат да се извършват по реда на Закона за публичните финанси при обективна невъзможност за усвояване на част от утвърдените разходи, както и при доказана необходимост от увеличаването им, след предварително съгласуване с председателя на Държавна агенция „Електронно управление“.

Чл. 57. (1) В 10-дневен срок от обнародването на постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г. в „Държавен вестник“ бюджетните организации, чиито бюджети са част от държавния бюджет, публикуват на интернет страницата си утвърдените им бюджети, както и програмните формати на бюджетите си при спазване на изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

(2) Първостепенните разпоредители с бюджет са отговорни и контролират процеса по публикуване от второстепенните им разпоредители с бюджет на информация или на документи на интернет страницата им, когато това е предвидено в този закон или в Закона за публичните финанси.

Чл. 58. При създаване през 2021 г. на бюджетна организация, чийто бюджет е част от държавния бюджет и ръководителят й е определен за първостепенен разпоредител с бюджет, Министерският съвет определя размера на основните показатели на бюджета на организацията и други показатели съгласно Закона за публичните финанси, без да се нарушава бюджетното салдо по чл. 1, ал. 3.

Чл. 59. Утвърждава обща годишна квота за предоставяне на ваучери за храна по чл. 209, ал. 7 от Закона за корпоративното подоходно облагане в размер на 350 млн. лв.

Чл. 60. Определя до 100 млн. лв. общ размер на сумата, подлежаща за възстановяване на земеделските стопани от акциза за газьола съгласно чл. 47б от Закона за подпомагане на земеделските производители.

Чл. 61. Минималният размер на основната заплата за най-ниската длъжност, предвидена за заемане от държавен служител по чл. 68 от Закона за държавния служител, е 650 лв. от 1 януари 2021 г.

Чл. 62. Базата за определяне размера на основното месечно възнаграждение за най-ниската длъжност на лицата по чл. 212, ал. 3 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, по чл. 177, ал. 2 и чл. 180, ал. 2 от Закона за Министерството на вътрешните работи, по чл. 22 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, по чл. 71, ал. 2 и чл. 73, ал. 2 от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, по чл. 64, ал. 3 от Закона за Националната служба за охрана и по чл. 64, ал. 2 от Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ е 380 лв. от 1 януари 2021 г.

Чл. 63. (1) Средномесечният доход по чл. 4 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е 500 лв.

(2) Размерът на месечните помощи за отглеждане на дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е, както следва:

1. за семейство с едно дете – 40 лв.;

2. за семейство с две деца – 90 лв.;

3. за семейство с три деца – 135 лв.;

4. за семейство с четири деца – 145 лв., като за всяко следващо дете в семейството помощта за семейството расте с 20 лв.

(3) Размерът на месечната помощ за отглеждане на дете по чл. 7, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца се определя и изплаща в размера по ал. 2, т. 1.

(4) Размерът на месечната помощ за отглеждане на близнаци по чл. 7, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца е 75 лв.

(5) Размерът на еднократната помощ при бременност по чл. 5а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е 150 лв.

(6) Размерът на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е, както следва:

1. за първо дете – 250 лв.;

2. за второ дете – 600 лв.;

3. за трето дете – 300 лв.;

4. за четвърто и всяко следващо дете – 200 лв.

(7) Размерът на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания 50 и над 50 на сто до навършване на 2-годишна възраст по чл. 6, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е 100 лв.

(8) Размерът на еднократната помощ при осиновяване на дете по чл. 6б, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца се определя и изплаща в размера по ал. 6, т. 1.

(9) Размерът на месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година по чл. 8, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е 200 лв.

(10) Размерът на еднократната помощ за отглеждане на близнаци по чл. 6а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е 1200 лв. за всяко дете.

(11) Размерът на еднократната помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение, по чл. 8в, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е 2880 лв.

(12) Размерът на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е, както следва:

1. за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 930 лв.;

2. за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 450 лв.;

3. за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 350 лв.

(13) Размерът на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е, както следва:

1. за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 490 лв.;

2. за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 420 лв.;

3. за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност – 350 лв.

(14) Размерът на месечната помощ за дете без право на наследствена пенсия от починал родител по чл. 8е, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2021 г. е 115 лв.

(15) Размерът на еднократната помощ за ученици, записани в първи клас, по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца за учебната 2021-2022 година е 300 лв.

(16) Размерът на еднократната помощ за ученици, записани в осми клас, по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца за учебната 2021-2022 година е 300 лв.

(17) Размерът на обезщетенията по чл. 230, ал. 1 и чл. 231, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България за 2021 г. е 340 лв.

Чл. 64. (1) През 2021 г. на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е от 300,01 лв. до 369 лв. включително, се отпуска еднократно годишна финансова подкрепа за хранителни продукти в размер на 120 лв.

(2) Помощта по ал. 1 се изплаща чрез бюджета на Министерството на труда и социалната политика по предоставена информация за правоимащите лица от Националния осигурителен институт.

(3) Министърът на труда и социалната политика или оправомощено от него длъжностно лице писмено определя кръга на правоимащите лица по ал. 1 и издава заповед на всяко правоимащо лице за еднократно изплащане на помощта.

(4) Помощта по ал. 1 не се счита за доход при определяне на други видове помощи по Закона за социално подпомагане и Закона за семейни помощи за деца.

Чл. 65. Максималният размер на държавните парични награди по чл. 3, ал. 1 от Закона за награждаване на лица за особени заслуги към българската държава и нацията е, както следва:

1. за наградата по чл. 3, ал. 1, т. 1 – до 700 лв.;

2. за наградата по чл. 3, ал. 1, т. 2 – до 700 лв.;

3. за наградата по чл. 3, ал. 1, т. 3 – до 5000 лв.

Чл. 66. Размерът на държавната субсидия за един получен действителен глас по чл. 26, ал. 1 от Закона за политическите партии за 2021 г. е 8 лв.

Чл. 67. Максималният размер на присъдената издръжка, която се изплаща от държавата по чл. 152, ал. 1 от Семейния кодекс, за 2021 г. е 90 лв.

Чл. 68. Минималният размер на фискалния резерв към 31 декември 2021 г. е в размер 4,5 млрд. лв.

Чл. 69. Максималният размер на държавния дълг към края на 2021 г. не може да надвишава 31,9 млрд. лв.

Чл. 70. (1) Максималният размер на новия държавен дълг, който може да бъде поет по реда на Закона за държавния дълг, е 4,5 млрд. лв.

(2) В рамките на ограничението по ал. 1 Министерският съвет може да поема външен държавен дълг по средносрочната програма за емитиране на дълг на международните пазари, създадена с Договора за дилърство между Република България в качеството на Емитент и Ситигруп Глобъл Маркетс Лимитид, Ейч Ес Би Си Банк Пи Ел Си, Сосиете Женерал и Уникредит Банк АГ в качеството на Организатори и Дилъри относно Глобална средносрочна програма на Република България за издаване на облигации на стойност 10 000 000 000 евро, Договора за агентство между Република България в качеството на Емитент и Ситибанк Н.А., клон Лондон, в качеството на Фискален агент, Платежен агент, Агент по замяната, Агент по прехвърлянето и Агент за изчисляване и Ситигруп Глобъл Маркетс Дойчланд АГ в качеството на Регистратор, Платежен агент и Агент по прехвърлянето относно Глобална средносрочна програма на Република България за издаване на облигации на стойност 10 000 000 000 евро, и Акта за поемане на задължения от Република България в качеството на Емитент относно Глобална средносрочна програма на Република България за издаване на облигации на стойност 10 000 000 000 евро, подписани на 6 февруари 2015 г. (ратифицирани със закон – ДВ, бр. 16 от 2015 г.) (ДВ, бр. 25 от 2015 г.) (ДВ, бр. 34 от 2020 г.), както и външен държавен дълг чрез заеми по инструменти на Европейския съюз и от международни финансови институции, включително за финансиране на проекти и програми.

(3) В рамките на текущата бюджетна година разпоредителите с бюджет по държавния бюджет не могат да поемат нов държавен дълг по чл. 37, ал. 1, т. 1, буква „б“ от Закона за публичните финанси.

(4) В рамките на ограничението по ал. 1 Министерският съвет може да поема държавен дълг за финансиране на програми и инструменти за финансова стабилизация, включително за предоставяне на заемно финансиране на Единния фонд за преструктуриране в рамките на Единния механизъм за преструктуриране на кредитни институции и някои инвестиционни посредници.

Чл. 71. (1) За целите на касовото управление и плащанията на бюджетните организации освен дълга по чл. 70, ал. 1 може да се поема държавен дълг, който се изплаща до края на текущата бюджетна година, при условие че не се увеличава държавният дълг към края на годината.

(2) За оптимизиране на обслужването на държавния дълг министърът на финансите може:

1. да емитира освен дълга по чл. 70, ал. 1 държавни ценни книжа за обратно изкупуване на вътрешни и външни задължения на страната, при условие че не се увеличава държавният дълг към края на годината;

2. да сключва договори за намаляване на риска при рефинансиране и изглаждане на матуритетната структура на дълга, при условие че в резултат на това не се увеличава номиналната стойност на дълга;

3. да сключва договори за валутни и лихвени суапови операции;

4. да изплаща предсрочно задължения по държавния дълг.

Чл. 72. В рамките на текущата бюджетна година Министерският съвет може да издава държавни гаранции, както следва:

1. под формата на гаранционни депозити съгласно чл. 83 – в общ размер до 100 млн. лв.;

2. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти – в общ размер до 40 млн. лв.

Чл. 73. Максималният размер на новите държавни гаранции, които могат да бъдат издадени по реда на чл. 72, е 140 млн. лв.

Чл. 74. За 2021 г. приходите, разходите, включително за сметка на националното съфинансиране, както и елементите на финансирането, свързани с държавните инвестиционни заеми и държавните инвестиционни заеми с краен бенефициент – търговско дружество, администрирани и управлявани от разпоредители с бюджет по държавния бюджет, са планирани по централния бюджет. Общият лимит на разходите е в размер до 26 187,8 хил. лв.

Чл. 75. (1) Държавните висши училища могат да поемат дълг в общ размер до 20 млн. лв. за финансиране на проекти чрез финансови инструменти по смисъла на чл. 2, т. 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.), от финансови посредници, в изпълнение на финансов инструмент, управляван от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ – ЕАД.

(2) Дълг по ал. 1 се поема съгласувано с министъра на образованието и науката след преценка от негова страна на възможностите на съответното държавно висше училище за обслужването на плащанията по дълга.

Чл. 76. (1) В случаите, когато на основание чл. 109 и 110 от Закона за публичните финанси се одобряват промени на показатели по отделните бюджетни програми по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, които прилагат програмен формат на бюджет, свързани с увеличение на администрираните разходи, за които с постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г. не са утвърдени администрирани разходни параграфи, с акта за одобряване на промените се създават администрирани разходни параграфи и се посочва размерът на сумите по тях.

(2) С промени по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет по ал. 1, извършвани на основание чл. 112, ал. 2 и 3 от Закона за публичните финанси, могат да се създават нови администрирани разходни параграфи извън утвърдените с постановлението за изпълнението на

държавния бюджет на Република България за 2021 г. или вече създадените по реда на ал. 1, само след предварително съгласуване с министъра на финансите или оправомощено от него лице.

Чл. 77. Министерският съвет може да извършва промени на утвърдените с този закон максимални размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г., и на максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г., на първостепенните разпоредители с бюджет, част от държавния бюджет, след представянето по реда на чл. 167 от Закона за публичните финанси на отчетните данни, отнасящи се за техните годишни финансови отчети за 2020 г.

Чл. 78. (1) Разходите за персонал, утвърдени по чл. 4 – 47, се извършват до определения размер с изключение на делегираните бюджети.

(2) Промени на разходите за персонал могат да се извършват само с акт на Министерския съвет при структурни промени, за дейности, свързани с превенция на разпространението на COVID-19, лечението на заразените или ограничаване на последствията от пандемията, както и при компенсирани промени между бюджети.

(3) При намаляване числеността на персонала, извън случаите на извеждане на дейности от бюджетно на друго финансиране и случаите на намаляване на персонала вследствие на преминаване на функции и персонал към друга бюджетна организация, икономиите от разходите за персонал може да се използват за увеличение на индивидуалните основни месечни заплати съобразно оценката на изпълнението, включително извън сроковете по наредбата по чл. 67, ал. 3 от Закона за държавния служител и чл. 107а, ал. 9 от Кодекса на труда.

(4) Икономията на разходите за персонал може да се използва текущо или с натрупване за изплащането на допълнителни възнаграждения за постигнати резултати и дължимите за тях осигурителни вноски и/или за други разходи. При необходимост първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет извършват съответните вътрешнокомпенсирани промени по бюджетите си и уведомяват министъра на финансите.

(5) Алинеи 1 и 2 не се прилагат по отношение на увеличение на разходите за персонал за сметка на:

1. получени средства от помощи и дарения;

2. вътрешно преструктуриране на разходите за социално-битово и културно обслужване на персонала и за допълнителни плащания по чл. 71, ал. 3, чл. 75 и 76 от Закона за дипломатическата служба с характер на плащания за персонала и свързаните с тях осигурителни вноски и данъци;

3. получени трансфери от други бюджети, които не са част от държавния бюджет;

4. получени трансфери от бюджети по държавния бюджет в годишен размер на увеличението до 2 млн. лв.;

5. средства по програми за развитие на предучилищното и училищното образование;

6. разходи за изпълнение на Националния план за действие по заетостта и за възнаграждения на приемните семейства по Закона за закрила на детето;

7. проекти, финансирани със средства от Европейския съюз;

8. вътрешно преструктуриране на разходите за случаите, когато разпоредителите с бюджет изпълняват международни договори и програми през текущата година, в т.ч. по официална помощ за развитие и хуманитарна помощ;

9. разходи от резерва за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия по чл. 1, ал. 2, раздел II, т. 5.1 при участие в спасителни и/или неотложни аварийно-възстановителни дейности.

(6) Промените по ал. 5, по т. 1 – 8, с изключение за самостоятелните бюджети, се извършват от министъра на финансите по реда на чл. 110 от Закона за публичните финанси, а тези по т. 9 – по реда на чл. 109 от Закона за публичните финанси.

Чл. 79. Бюджетните организации, настанени в сгради – собственост на държавата или на общините, не заплащат наеми.

Чл. 80. (1) Определя сметките за средствата от Европейския съюз, за които през 2021 г. Министерският съвет ще утвърждава годишни разчети, както следва:

1. сметка за средствата от Европейския съюз на Националния фонд;

2. сметка за средствата от Европейския съюз на Държавен фонд „Земеделие".

(2) Актуализиране на разчетите по сметката по ал. 1, т. 1 се извършва от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите след изтичане на третото тримесечие на бюджетната година при съществено влошаване на бюджетното й салдо.

(3) Актуализиране на разчетите по сметката по ал. 1, т. 2 се извършва от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите съгласувано с министъра на финансите след изтичане на третото тримесечие на бюджетната година при влошаване на бюджетното й салдо.

(4) Министърът на финансите може да извършва компенсирани промени по утвърдените годишни разчети на сметките по ал. 1, т. 1 и 2 при запазване на тяхното бюджетно салдо.

(5) Предвидените трансфери от централния бюджет за сметките за средства от Европейския съюз по ал. 1, както и останалите приложими за тези сметки форми за финансиране съгласно чл. 17, ал. 4 от Закона за публичните финанси се използват за финансиране на плащания, свързани с функциите и дейността на Националния фонд и на Държавен фонд „Земеделие" – Разплащателната агенция, включително и за покриване на суми и/или тяхното възстановяване на европейските фондове, произтичащи от недопустими разходи, финансови корекции, прихващания и възстановявания на суми, осигуряване на финансирания чрез временни безлихвени заеми по чл. 104, ал. 1, т. 2 и чл. 142, ал. 1 от Закона за публичните финанси, както и за акумулиране на средства по тези сметки, разполагаеми за плащания за следващи години.

(6) По реда на ал. 2 и 3 може да се извършва промяна на трансфера от централния бюджет за съответната сметка за средства от Европейския съюз, включително чрез възстановяване на неусвоени трансфери, в т.ч. и от минали години, по сметка на централния бюджет, при условие че при тази промяна не се възпрепятства своевременното финансиране и извършване на разплащания от съответната сметка или промяната на трансфера се компенсира за съответната сметка за средства от Европейския съюз с други приложими форми за финансиране съгласно чл. 17, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

Чл. 81. (1) Националното съфинансиране на средствата от помощта, предоставена на Република България от Европейския съюз и от други донори по Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд/Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Инициативата за младежка заетост, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица на Европейския съюз, програмите за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и по Норвежкия финансов механизъм, се включва в трансфера по чл. 1, ал. 2, раздел III, т. 1.4 от държавния бюджет.

(2) Националното съфинансиране на средствата от помощта, предоставена на Република България от Европейския съюз по Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Европейския фонд за рибарство, се включва в трансфера по чл. 1, ал. 2, раздел III, т. 1.5 от държавния бюджет.

Чл. 82. (1) За уреждане на взаимоотношенията, свързани с наложени финансови корекции по оперативни програми и с предоставени безлихвени заеми от централния бюджет, министърът на финансите, по предложение на органите, отговорни за финансовото управление на средствата от Европейския съюз, може да извършва промени на бюджетните взаимоотношения между централния бюджет, сметките за средства от Европейския съюз и бюджетите на бенефициентите – бюджетни организации.

(2) Разпоредбата на ал. 1 се прилага съответно и за средствата от други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз.

(3) Размерът на неразплатените задължения на общини – бенефициенти по програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство, за наложени финансови корекции се намалява с 80 на сто еднократно чрез сключване на тристранно споразумение между управляващия орган на оперативната програма, министъра на финансите и кмета на съответната община.

Чл. 83. (1) За покриване на финансовия недостиг на общини, други бюджетни организации и на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, които са бенефициенти по проекти по оперативните програми „Транспорт и транспортна инфраструктура 2014 – 2020“, „Околна среда 2014 – 2020“ и „Региони в растеж 2014 – 2020“, одобрени от Европейската инвестиционна банка в съответствие с изискванията на Финансовия договор между Република България и Европейската инвестиционна банка (проект „България – съфинансиране по Фондовете на ЕС 2014 – 2020 г. (СПЗ)“), може да се отпускат заеми от Българската банка за развитие въз основа на предоставени от централния бюджет възстановими средства със специално предназначение по смисъла на § 1, т. 2 от допълнителната разпоредба на Закона за Българската банка за развитие.

(2) Средствата по ал. 1 се предоставят на Българската банка за развитие като гаранционни депозити.

(3) Предоставянето на средства за покриване на финансов недостиг на заемообразен принцип чрез Българската банка за развитие се извършва в съответствие със Споразумението за определяне на обхвата на управленската отговорност с цел осигуряване на изпълнението на чл. 6.05 (g) от Финансовия договор между Република България и Европейската инвестиционна банка (проект „България – съфинансиране по Фондовете на ЕС 2014 – 2020 г. (СПЗ)“).

(4) Поетият дълг от общините по линия на Финансовия договор между Република България и Европейската инвестиционна банка (проект „България – съфинансиране по Фондовете на ЕС 2014 – 2020 г. (СПЗ)“) не се включва в ограничението по чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

Чл. 84. (1) Годишният размер на плащанията за 2021 г. за всяка община по дългосрочни договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори) и по заеми, предоставени им от финансови посредници в изпълнение на финансов инструмент, управляван от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ – ЕАД, не се включва в общия годишен размер на плащанията по общинския дълг за съответната община при определяне на съотношението и при прилагане на ограничението по чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

(2) Алинея 1 не се прилага при установени от контролен орган нарушения при сключването на ЕСКО договорите и/или при установяване на негативно въздействие на тези договори върху параметрите на разходите на общините.

(3) Плащанията през 2020 г. и през 2021 г. по главницата на съществуващ дълг със средства от нов дълг, не се включват в ограничението по чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

(4) При прилагане на ограничението по чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните финанси се включват извършените плащания по главницата на банкови заеми тип овърдрафт/револвиращи кредити.

(5) През 2021 г. общините могат да поемат дълг извън ограниченията по чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните финанси чрез заеми, предоставени им от финансови посредници в изпълнение на финансов инструмент, управляван от „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ – ЕАД, като годишният размер на плащанията на общината за всяка година по всички видове заеми, без тези по ал. 3, по чл. 81, ал. 4 и по чл. 32, ал. 5 от Закона за публичните финанси, и без плащанията по ЕСКО договорите по ал. 1, не може да надвишава 18 на сто от средногодишния размер на собствените приходи и общата изравнителна субсидия за последните три години, изчислен на базата на данни от годишните отчети за изпълнението на бюджета на общината.

Чл. 85. (1) Когато по одобрени проекти данък върху добавената стойност е финансиран като разход от разпоредители с бюджет, за частта, за която възниква право на приспадане на данъчен кредит по реда на Закона за данък върху добавената стойност, сумата се връща на разпоредителя с бюджет, който е финансирал разхода, от този разпоредител с бюджет, който е получил финансирането, в срок до края на месеца, следващ месеца, през който правото на данъчен кредит е упражнено. За невъзстановените в срок суми се дължи лихва за забава съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

(2) Вземанията по ал. 1 са публични и се събират по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Чл. 86. (1) Държавен фонд „Земеделие“ извършва плащания за финансиране на разходи за данък върху добавената стойност на общини по одобрени за подпомагане проекти по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013 г. и 2014 – 2020 г. и по Програмата за морско дело и рибарство за периода 2014 – 2020 г. въз основа на подадено от бенефициентите искане за плащане съгласно реда и условията за това, определени от изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“.

(2) Общините са длъжни в срок до 10 дни от постъпването на финансовите средства по ал. 1 по банковата сметка за средства от Европейския съюз да ги преведат по сметките на съответния доставчик на услуга, стока или строителство по одобрения проект, като в същия срок представят пред Държавен фонд „Земеделие“ доказателства за извършеното плащане в случаите на междинно или окончателно искане. При неизпълнение на задължението по изречение първо общините дължат възстановяване на Държавен фонд „Земеделие“ на изплатените финансови средства заедно със законната лихва, считано от изтичането на 10-дневния срок. В случаите, когато преди постъпване на средствата по ал. 1 общините са финансирали разходи за данък върху добавената стойност по сключени договори със съответния доставчик на услуга, стока или строителство по одобрения проект с временно свободните средства по бюджета на общината, ползваният бюджетен ресурс се възстановява с постъпилите средства по банковата сметка за средства от Европейския съюз.

(3) Разход, финансиран по ал. 1, за данък, за който възниква право на приспадане на данъчен кредит по реда на Закона за данък върху добавената стойност, подлежи на възстановяване от общината на Държавен фонд „Земеделие“ по реда на чл. 85.

(4) В случаите, когато изплатена по одобрения проект безвъзмездна финансова помощ подлежи на възстановяване, общината възстановява на Държавен фонд „Земеделие“ и предоставените по ал. 1 финансови средства в размер, съответстващ на размера на подлежащата на възстановяване финансова помощ по проекта, заедно със законната лихва съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

(5) Вземанията по ал. 2, 3 и 4 са публични и се събират по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Вземанията по ал. 4 се установяват от Държавен фонд „Земеделие“, а за Програмата за морско дело и рибарство за периода 2014 – 2020 г. – от управляващия орган, с акта, с който по основание и размер се определя размерът на подлежащата на възстановяване финансова помощ по проекта.

Чл. 87. За финансиране на проекти на общините за рекултивация на общински депа, неотговарящи на нормативните изисквания и обект на изпълнение на решение на Съда на Европейския съюз от 16 юли 2015 г. по дело C-145/14 във връзка с нарушение на чл. 14 от Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци, въз основа на решение на управителния съвет на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда може да се предостави финансиране на база на фактически извършени разходи на

общините от бюджета на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда в общ размер до 20 млн. лв. за сметка на преходния остатък на предприятието, съгласувано с министъра на финансите, без да се нарушава салдото по консолидираната фискална програма.

Чл. 88. Ограничението по чл. 94, ал. 3, т. 2 от Закона за публичните финанси не се прилага за ангажименти за разходи по сключени договори от общината през периода 2019 - 2021 г.:

1. за извършвани от общината услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси;

2. за сметка на трансферите от централния бюджет по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „г“ от Закона за публичните финанси.

Чл. 89. (1) Целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 50 може да бъде трансформирана в трансфер за други целеви разходи на общината за извършване на неотложни текущи ремонти на общински пътища, на улична мрежа и на сгради, публична общинска собственост.

(2) В рамките на бюджетните взаимоотношения на общината с централния бюджет произтичащите от ал. 1 промени се извършват от министъра на финансите по предложение на кмета на общината въз основа на решение на общинския съвет.

(3) Предложението на кмета по ал. 2 се представя в Министерството на финансите при условия и по ред, определени от министъра на финансите.

Чл. 90. Кметовете на общините задължително поддържат постоянен интернет и комуникационна свързаност на общинските администрации за нуждите на компонентите на електронното управление съобразно минимални изисквания за качество, публикувани на интернет страницата на Държавна агенция „Електронно управление“.

Чл. 91. За унифициране на счетоводните процеси във всички общини кметовете задължително въвеждат Интегрирана финансово – информационна система за общините съгласно одобрения от министъра на финансите план за нейното внедряване. Кметовете на общини, включени в плана за 2021 г., оказват съдействие на изпълнителя на проекта за въвеждането на системата.

Чл. 92. (1) Размерът на средствата за представителни разходи за кметовете в общините не може да бъде по-голям от 2 на сто от общия годишен размер на разходите за издръжка за дейност „Общинска администрация“.

(2) Размерът на средствата за представителни разходи за общинските съвети не може да бъде по-голям от 1 на сто от общия годишен размер на разходите за издръжка за дейност „Общинска администрация“.

Чл. 93. (1) За общини с финансови затруднения се считат и общините, за които при изпълнение на проекти, финансирани със средства от Европейския съюз, наличните към края на 2020 г. задължения към доставчици в отчетна група сметки за средства от Европейския съюз надвишават 50 на сто от отчетените към края на годината разходи по бюджета на общината, независимо дали са налице условията по чл. 130а, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

(2) За общините по ал. 1 се прилагат разпоредбите на глава осма „а“ от Закона за публичните финанси.

Чл. 94. (1) Кметът на община, за която срокът на процедурата за финансово оздравяване е изтекъл през 2019 г. или 2020 г. и отпуснатият по реда на чл. 130ж, ал. 1 от Закона за публичните финанси заем не е възстановен, изпраща проекта на бюджет на общината за съгласуване от министъра на финансите. При разглеждането от общинския съвет на бюджета на общината се обсъжда и становището на министъра на финансите.

(2) За община, за която срокът на процедурата за финансово оздравяване е изтекъл през 2019 г. или 2020 г., отпуснатият по реда на чл. 130ж, ал. 1 от Закона за публичните финанси заем не е възстановен и при оценката по чл. 130д, ал. 1 от Закона за публичните финанси се установи наличие на три или повече от условията по чл. 130а, ал. 1 от същия закон, планът за финансово оздравяване освен съдържанието по чл. 130е, ал. 1 – 3 от Закона за публичните финанси:

1. включва мерки за оптимизиране на разходите за възнаграждения в дейност „Общински съвети“;

2. не предвижда ползването на временен безлихвен заем по чл. 130ж, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

Чл. 95. Невъзстановени в сроковете по погасителния план вноски по безлихвени заеми, отпуснати по реда на чл. 130ж, ал. 1 от Закона за публичните финанси на общини, при които в срок от една година след започване на изпълнението на плана за финансово оздравяване е постигнат заложеният общ ефект от изпълнение на мерките в плана за съответния период, могат да се прихващат с подлежащите на отпускане трансфери за общината.

Чл. 96. (1) Акционерните дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала и дружествата, които те контролират, в които размерът на средствата на фонд „Резервен“ е достигнал или е надхвърлил една десета част от капитала или определената от устава по-голяма част, при приключване на финансовата 2020 г. не правят отчисления за фонд „Резервен“.

(2) Акционерните дружества по ал. 1, в които средствата на фонд „Резервен“ са в размер, по-малък от посочения в ал. 1, при приключване на финансовата 2020 г. правят отчисления за фонда в размер на една десета част от реализираната печалба, а когато така определените отчисления биха довели до превишаване на определения размер на фонд „Резервен“, правят отчисления в размер, съответстващ на средствата, необходими за неговото попълване.

Чл. 97. (1) Държавните и общинските предприятия и едноличните търговски дружества с държавно, съответно с общинско участие, отдали под наем предоставените им застроени или незастроени недвижими имоти, дължат вноска в размер 50 на сто от получения наем в държавния бюджет, а общинските – в общинския бюджет.

(2) Алинея 1 не се прилага за юридически лица, когато при тяхното образуване или преобразуване имуществото, което те отдават под наем, е предоставено за извършване на дейности, свързани с отдаването под наем.

(3) Държавните или общинските лечебни заведения – еднолични търговски дружества, както и лечебните заведения – търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, прилагат чл. 105 от Закона за лечебните заведения.

(4) Сумите по ал. 1 се внасят от държавните предприятия и едноличните търговски дружества с държавно участие в капитала в 10-дневен срок от всяко получаване на суми по наемния договор по сметка за приходите по централния бюджет на Националната агенция за приходите.

(5) Сумите по ал. 1 се внасят от общинските предприятия и едноличните търговски дружества с общинско участие в капитала в 10-дневен срок от всяко получаване на суми по наемния договор по сметката за приходите на общината, която има участие в съответното общинско предприятие или дружество.

(6) Вноските по ал. 1, дължими към държавния бюджет, се установяват и събират от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(7) Вноските по ал. 1, дължими към общинския бюджет, се установяват и събират от органите на общинската администрация по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Чл. 98. Първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет предвиждат в рамките на утвърдените с този закон капиталови разходи по бюджетите им за 2021 г. средства за реализиране на енергоспестяващи мерки и за реализиране на мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания, при условие че те не са изпълнени до края на 2020 г.

Чл. 99. (1) Целево предоставяните средства от държавния бюджет на нефинансовите предприятия за субсидии, компенсации и капиталови трансфери за възложени от държавата дейности и услуги не могат да се използват за обезпечения.

(2) Средствата по ал. 1 не могат да се използват и за принудително погасяване на публични и частни държавни вземания, както и на вземания на трети лица.

(3) Неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по ал. 1 може да се прихващат в пълен размер с подлежащи на отпускане такива средства.

(4) Алинеи 1 – 3 се прилагат и когато средствата за субсидии, компенсации и капиталови трансфери за възложени от държавата дейности и услуги на нефинансовите предприятия се предоставят от държавния бюджет чрез бюджетите на общините.

Чл. 100. (1) Средствата за юридическите лица с нестопанска цел по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет се предоставят за:

1. дейности с неикономически характер;

2. дейности с икономически характер при съобразяване с правилата в областта на държавните помощи и чл. 21 от Закона за публичните финанси.

(2) В случаите, когато лицата по ал. 1 извършват стопанска и нестопанска дейност, са задължени да разграничат видовете си дейности така, че да е налице фактическо или финансово-счетоводно обособяване на съответните дейности, и да поддържат отделно счетоводно отчитане на стопанската и нестопанската дейност по отношение на активите, пасивите, приходите и разходите, свързани с тези дейности.

Чл. 101. Разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 3 от Закона за Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система не се прилага за приходите от първоначално концесионно възнаграждение по договора за възлагане на концесия за строителство на обект „Гражданско летище за обществено ползване София“ – публична държавна собственост.

Чл. 102. (1) При прилагане през 2021 г. на чл. 156 от Закона за публичните финанси министърът на финансите може да включи съответните лица в схемата за централизирано разплащане по чл. 159 – 161 от Закона за публичните финанси на осигурителни вноски и данъците върху доходите на физическите лица по реда на ал. 2 и в определени от него срокове.

(2) Министърът на финансите определя начина на включване на съответните лица на основата на принципите и правилата на схемата за централизирано разплащане по Закона за публичните финанси, включително и чрез прилагане на подход на превеждане на дължимите суми по сметка на съответния първостепенен разпоредител с бюджет.

(3) При прилагане на подход на превеждане на дължимите от лицата по ал. 1 суми по сметка на съответния първостепенен разпоредител с бюджет, те се превеждат месечно, до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят.

(4) Наличните на датата на включване в схемата за централизирано разплащане по Закона за публичните финанси задължения на лицата по ал. 1 за осигурителни вноски и данъци върху доходите на физически лица, попадащи в схемата, се декларират и превеждат по сметки на Националната агенция за приходите по досегашния ред.

(5) Алинеи 2 – 4 се прилагат и за включените към 31 декември 2020 г. в схемата за централизирано разплащане по чл. 159 – 161 от Закона за публичните финанси лица по чл. 156 от Закона за публичните финанси.

(6) Министърът на финансите дава указания по прилагането на ал. 1 – 5.

Чл. 103. (1) Считано от 1 януари 2021 г. разходите за обслужването от банките на операциите на бюджетните организации по събирането на приходи и други постъпления чрез картови плащания по чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой се изплащат чрез съответните бюджети за сметка на централния бюджет, като се прилагат цените от съответните тарифни позиции, определени в договорите между Министерството на финансите и банките по чл. 154, ал. 9 от Закона за публичните финанси.

(2) Разходите по ал. 1 са за сметка на централния бюджет чрез извършване на съответните промени по реда на Закона за публичните финанси, както следва:

1. на първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет – чрез одобряване на допълнителни разходи за сметка на бюджетното взаимоотношение с централния бюджет;

2. на общините – чрез допълнителни трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „г“ от Закона за публичните финанси;

3. на социалноосигурителните фондове – чрез допълнителен трансфер от централния бюджет, като за Националния осигурителен институт възстановяването на разходите може да е за сметка на частта от предвидения трансфер от централния бюджет за покриване на недостига от средства, в случай на неусвоени суми от него;

4. на държавните висши училища, Българската академия на науките и бюджетните организации по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси – чрез одобряване на допълнителен трансфер от бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджет по държавния бюджет за сметка на бюджетното взаимоотношение с централния бюджет;

5. на останалите разпоредители с бюджет по чл. 13, ал. 3 – чрез допълнителен трансфер от централния бюджет.

(3) При плащането в края на годината на дължимите разходи в случай на недостиг, първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет могат да ги извършат за сметка на икономии в съответните бюджети в частта на разходите и предоставените трансфери, а разпоредителите с бюджет по чл. 13, ал. 3 и 4 от Закона за публичните финанси – за сметка на икономии в разходите, финансирани чрез трансфери от държавния бюджет.

(4) Заплащането през 2021 г. на разходите за извършеното до 31 декември 2020 г. обслужване от банките на операциите на бюджетните организации по събирането на приходи и други постъпления чрез картови плащания по чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой, се извършва по досегашния ред от централния бюджет.

(5) Заплащането на разходите за банково обслужване по останалите тарифни позиции от договорите между Министерството на финансите и банките по чл. 154, ал. 9 от Закона за публичните финанси се извършва по досегашния ред от централния бюджет.

(6) Министърът на финансите дава указания по прилагането на ал. 1-5.

Чл. 104. (1) Националният институт по метеорология и хидрология (НИМХ) прилага делегиран бюджет, като генералният директор е второстепенен разпоредител с бюджет, който:

1. извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, като уведомява за това първостепенния разпоредител с бюджет;

2. се разпорежда със средствата на НИМХ;

3. определя броя и числеността на персонала в НИМХ;

4. определя индивидуалните възнаграждения на персонала в рамките на утвърдените разходи по бюджета на НИМХ за съответната бюджетна година.

(2) Установеното към края на годината превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на НИМХ се включва в бюджета му за следващата година.

Чл. 105. (1) Средства в размер на 48 248,6 хил. лв., разчетени по бюджетите на държавните висши училища като част от субсидията за издръжка на обучението, над формираната по чл. 91, ал 1, т. 1 от Закона за висшето образование, се използват за достигане на по-висок размер на заплатата за най-ниската академична длъжност, определена при условията на чл. 92, ал. 1 от Закона за висшето образование, както и на други длъжности от академичния състав в държавните висши училища.

(2) Средствата по ал. 1 се предоставят на държавните висши училища след изпълнението на условия и по ред, определени от министъра на образованието и науката.

(3) При неизпълнение на определените от министъра на образованието и науката условия и ред с размера на разчетените и непредоставените по бюджетите на държавните висши училища средства по ал. 1 се извършват компенсирани промени между бюджетите на държавните висши училища и бюджета на Министерството на образованието и науката. В този случай средствата се разходват за мерки и политики в областта на висшето образование.

Чл. 106. (1) Разходите, максималните размери на новите задължения за разходи по приетите бюджети по чл. 4 – 47, предоставените трансфери за други бюджети по чл. 18 и 19, бюджетното взаимоотношение с централния бюджет на разпоредителите с бюджет по чл. 48, субсидиите и другите текущи трансфери и капиталовите трансфери за нефинансови предприятия по чл. 49 се извършват в размер до 95 на сто.

(2) За сметка на останалите 5 на сто чрез пропорционално намаляване на показателите по бюджетите по ал. 1 Министерският съвет при необходимост може да одобрява допълнителни разходи/трансфери по бюджетите на Министерството на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса и Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ и/или увеличение на показателите по чл. 86, ал. 2, т. 5 и 6 от Закона за публичните финанси за съответните бюджети по държавния бюджет, за осигуряване на лекарствени продукти, предпазни средства, дезинфектанти, апаратура, за дейности за лечение, както и за други разходи, свързани с лечението на COVID-19 при неблагоприятно развитие на пандемията.

(3) Първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет по ал. 1 извършват произтичащите от ал. 2 промени по бюджетите си, включително по области на политики/функционални области и бюджетни програми, и уведомяват министъра на финансите по определен от него ред.

(4) След 1 декември 2021 г. остатъкът от средствата, които не са пренасочени по реда на ал. 2, се разходват по съответните бюджети по ал. 1, в случай че не се влошава салдото по държавния бюджет.

(5) Алинеи 1 и 2 не се прилагат по отношение на делегираните бюджети в системата на предучилищното и училищното образование и Националния институт по метеорология и хидрология.

(6) Министерският съвет може да одобрява допълнителни разходи/трансфери и/или увеличение на показателите по чл. 86, ал. 2, т. 5 и 6 от Закона за публичните финанси за бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, както и за бюджетните организации по чл. 13, ал. 3 и 4 от Закона за публичните финанси, за сметка на икономии на разходи и/или трансфери по бюджетите на други първостепенни разпоредители с бюджет по държавния бюджет, в рамките на ограничението по ал. 1, за финансиране на дейности, свързани с превенция на разпространението на COVID-19, лечението на заразените или ограничаване на последствията от пандемията.

Чл. 107. (1) Данъчно задължените лица заплащат годишния данък върху таксиметров превоз на пътници за 2021 г., определен в съответната наредба на общинския съвет, намален с разликата между размера на определения от общинския съвет годишен данък върху таксиметров превоз на пътници за 2020 г. и минималния годишен размер на данъка по чл. 61ф от Закона за местните данъци и такси от 300 лв., но не по-малко от 300 лв. Издаденото разрешение по чл. 24а, ал. 1 от Закона за автомобилните превози се получава след заплащането на данъка.

(2) Общините получават компенсация от държавния бюджет за намалението в приходите от данък върху таксиметров превоз на пътници в размер, определен въз основа на броя на автомобилите, за които е издадено разрешение за извършване на таксиметров превоз на пътници през 2021 г., умножен по разликата между размера на годишния данък върху таксиметров превоз на пътници за 2020 г., определен в съответната наредба на общинския съвет, и минималния годишен размер на данъка по чл. 61ф от Закона за местните данъци и такси от 300 лв., като се отчита чл. 61ч от същия закон.

(3) Общините обявяват на интернет страниците си размера на дължимия от данъчно задължените лица данък върху таксиметров превоз на пътници за 2021 г. съгласно ал. 1.

(4) Средствата по ал. 2 се осигуряват от Министерския съвет по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. В **Закона за радиото и телевизията** (обн., ДВ, бр. 138 от 1998 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 1999 г. – бр. 60 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 1999 г., бр. 79 от 2000 г., бр. 96 и 112 от 2001 г., бр. 77 и 120 от 2002 г., бр. 99 и 114 от 2003 г., бр. 99 и 115 от 2004 г., бр. 88, 93 и 105 от 2005 г., бр. 21, 34, 70, 80, 105 и 108 от 2006 г., бр. 10, 41, 53 и 113 от 2007 г., бр. 110 от 2008 г., бр. 14, 37, 42 и 99 от 2009 г., бр. 12, 47, 97, 99 и 101 от 2010 г., бр. 28, 99 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 102 от 2012 г., бр. 15, 17 и 27 от 2013 г.; Решение № 8 на Конституционния съд от 2013 г. – бр. 91 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 109 от 2013 г., бр. 19 и 107 от 2014 г., бр. 96 от 2015 г., бр. 46, 61, 98 и 103 от 2016 г., бр. 8, 63, 75, 92 и 99 от 2017 г., бр. 7, 27, 44, 77, 103 и 106 от 2018 г., бр. 100 от 2019 г. и бр. 68 от 2020 г.), в § 2 от Преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения:

1. В ал. 1 и 2 думите „2020 г.“ се заменят с „2021 г.“.

2. В ал. 4, изречение първо думите „2021 г.“ се заменят с „2022 г.“.

§ 2. В **Закона за политическите партии** (обн., ДВ, бр. 28 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2005 г., бр. 17 и 73 от 2006 г., бр. 59 и 78 от 2007 г., бр. 6 от 2009 г., бр. 54 и 99 от 2010 г., бр. 9 и 99 от 2011 г., бр. 30, 68 и 71 от 2013 г., бр. 19 от 2014 г., бр. 32 и 95 от 2015 г., бр. 39 и 98 от 2016 г., бр. 86 от 2017 г., бр. 17, 50 и 60 от 2019 г. и бр. 28 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 26:

а) в ал. 2 думите „Министърът на финансите“ се заменят с „Министърът на правосъдието“;

б) в ал. 3:

аа) в изречение първо думите „централния бюджет“ се заменят с „бюджета на Министерството на правосъдието“;

бб) в изречение трето думите „Министерството на финансите“ се заменят с „Министерството на правосъдието“;

в) в ал. 4 и 5 думите „Министерството на финансите“ се заменят с „Министерството на правосъдието“.

2. В чл. 27, ал. 1:

а) в изречение първо думите „централния бюджет“ се заменят с „бюджета на Министерството на правосъдието“;

б) създава се изречение трето:

„Когато планираните разходи по бюджета на Министерството на правосъдието са недостатъчни, допълнителни средства за тази цел се осигуряват по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси.“

3. В чл. 28, ал. 1 думите „Министерството на финансите“ се заменят с „Министерството на правосъдието“.

§ 3. В Преходните и заключителните разпоредби към **Закона за изменение на Закона за политическите партии** (обн. ДВ, бр. 50 от 2019 г.; изм., бр. 28 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 5, ал. 7 думите „по общия ред“ се заменят с „от Националната агенция за приходите“.

2. В § 6 думите „Министерството на финансите предоставя“ се заличават, а след думите „държавната субсидия“ се добавя „се предоставя“.

§ 4. В **Закона за народните читалища** (обн., ДВ, бр. 89 от 1996 г., изм. и доп., бр. 95 от 1997 г., бр. 90 от 1999 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 108 от 2006 г., бр. 42 и 74 от 2009 г., бр. 47 и 97 от 2010 г., бр. 68 от 2013 г., бр. 74 от 2016 г., бр. 102 от 2017 г., бр. 7 от 2018 г. и бр. 28 от 2020 г.), в чл. 4в се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) Държавата осигурява финансова подкрепа за дейностите по ал. 2 на Съюза на народните читалища като национално представителната организация на читалищата за неикономическа дейност под формата на субсидия от държавния бюджет чрез бюджета на Министерството на културата.“

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 5. В **Закона за Националната служба за охрана** (обн., ДВ, бр. 61 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 103 от 2017 г., бр. 103 от 2018 г., бр. 17 и 99 от 2019 г. и бр. 69 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 8, ал. 4:

а) в т. 2 думите „по чл. 160 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България“ се заличават;

б) в т. 5 думите „Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси“ се заменят със „Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество“.

2. В чл. 23, ал. 5 думите „за сигурност“ се заменят със „за охрана“.

3. В чл. 27 ал. 1 се изменя така:

„(1) Дейностите по глава пета се изпълняват от офицери и сержанти от Националната служба за охрана.“

4. В чл. 38 ал. 2 се изменя така:

„(2) Началникът на Националната служба за охрана определя длъжностите за отделните категории служители по ал. 1 съобразно с функциите и дейностите на службата при спазване на разпоредбата на чл. 27, ал. 1.“

5. Създава се чл. 39а:

„Чл. 39а. Конкурс за назначаване на офицери и сержанти в Националната служба за охрана не се провежда за лица, които са държавни служители по Закона за Министерството на вътрешните работи, офицери и сержанти в Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, както и държавни служители по съответните закони за службите за сигурност или службите за обществен ред, ако отговарят на изискванията по чл. 39 и след сключване на писмено споразумение между служителя, началника на Националната служба за охрана и ръководителя на съответното министерство, ведомство или служба. При тези случаи не се прилага изискването по чл. 39, ал. 2, т. 2.“

6. В чл. 44, ал. 1 думите „Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси“ се заменят със „Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество“.

7. В чл. 48, ал. 2 думите „30 април“ се заменят с „15 май“.

8. В чл. 64 ал. 2 се изменя така:

„(2) Размерите на възнаграждението за звание се определят с акт на началника на Националната служба за охрана съобразно разполагаемите средства по бюджета на службата“.

9. В чл. 94, ал. 1 т. 3 се изменя така:

„3. тежки нарушения по чл. 89, с настъпили съществени последици“.

§ 6. В **Закона за семейни помощи за деца** (обн., ДВ, бр. 32 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 32 и бр. 120 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 69 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 21, 30, 33, 68 и 95 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 71 и 110 от 2008 г., бр. 23 от 2009 г., бр. 15 и 24 от 2010 г., бр. 99 от 2011 г., бр. 54 и 103 от 2012 г., бр. 15 и 109 от 2013 г. и бр. 57, 79 и 96 от 2015 г., бр. 98 от 2016 г., бр. 99 от 2017 г., бр. 30, 77, 88 и 105 от 2018 г. и бр. 24, 35 и 101 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2:

а) в ал. 2 се създава т. 8:

„8. еднократна помощ за ученици, записани в осми клас.“;

б) в ал. 5 след цифрата „6“ се добавя „и 8“.

2. В чл. 4 думите „и 6“ се заличават.

3. В чл. 7 се създава ал. 19:

„(19) При условията на ал. 1 месечната помощ се предоставя и на настойника/попечителя, който отглежда детето. Детето, поставено под настойничество/попечителство, се взема предвид при определяне на размера на помощта по реда на ал. 4 за семейството на неговия настойник/попечител.“

4. В чл. 10а:

а) алинея 2 се изменя така:

„(2) Помощта по ал. 1 се отпуска независимо от дохода на семейството.“;

б) създава се нова ал. 3:

„(3) При условията на ал. 1 и 2 еднократната помощ се предоставя и на настойника/попечителя, който отглежда детето.“;

в) алинея 4 се изменя така:

„(4) При условията на ал. 1 и 2 еднократната помощ се предоставя и за деца, настанени в семейства на роднини и близки и приемни семейства по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.“;

г) алинея 5 се изменя така:

„(5) Размерът на еднократната помощ се определя ежегодно в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година.“

5. Създава се нов чл. 10б:

„Чл. 10б. (1) На семействата, чиито деца са записани в осми клас на държавно или общинско училище, се отпуска еднократна помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

(2) Помощта по ал. 1 се отпуска независимо от дохода на семейството.

(3) При условията на ал. 1 и 2 еднократната помощ се предоставя и на настойника/попечителя, който отглежда детето.

(4) При условията на ал. 1 и 2 еднократната помощ се предоставя и за деца, настанени в семейства на роднини и близки и приемни семейства по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

(5) Размерът на еднократната помощ се определя ежегодно в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година.

(6) Помощта по ал. 1 се изплаща на два пъти, като 50 на сто от нейния размер се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а остатъкът се изплаща в началото на втория учебен срок, ако детето продължава да посещава училище.

(7) Помощта се възстановява, ако:

1. детето не постъпи в училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

2. ученикът не продължи обучението си през втория учебен срок до завършване на осми клас, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

3. ученикът е допуснал в рамките на един месец от учебната година отсъствия от 5 учебни часа, за които няма уважителни причини.“

6. В чл. 11 думите „и 6“ се заличават.

7. В чл. 12, ал. 1 се създава т. 12:

„12. за еднократната помощ за ученици, записани в осми клас – след един месец от началото на учебната година.“

8. В чл. 14, ал. 3 след думите „ал. 6“ се поставя запетая, а думите „и чл. 10а, ал. 7“ се заменят с „чл. 10а, ал. 7 и чл. 10б, ал. 7“.

§ 7. В **Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г.** (обн., ДВ, бр. 100 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 28, 34 и 60 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 1:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Приема държавния бюджет за 2020 г. по приходите, помощите и даренията, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	25 145 838,6
1.	*Данъчни приходи*	*23 026 025,9*
1.1.	Корпоративен данък	2 410 563,7
1.2.	Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на юридически лица	76 801,9
1.3.	Данъци върху доходите на физически лица	4 074 551,0
1.4.	Данък върху добавената стойност	10 640 356,1
1.5.	Акцизи	5 450 000,0
1.6.	Данък върху застрахователните премии	44 229,2
1.7.	Мита и митнически такси	187 396,1
1.8.	Други данъци	142 127,9
2.	*Неданъчни приходи*	2 119 812,7

“

б) алинея 2 се изменя така:

„(2) Приема държавния бюджет за 2020 г. по разходите, бюджетните взаимоотношения и вноската в общия бюджет на Европейския съюз, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
II.	РАЗХОДИ	15 267 069,8
1.	*Текущи разходи*	*11 890 494,7*
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	5 783 150,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	1 079 977,9
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	980 140,6
1.2.2.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	98 152,3
1.2.3.	Субсидии и други текущи трансфери за финансови институции	1 685,0
1.3.	Лихви	691 640,8
1.4.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	1 383 293,2
2.	*Капиталови разходи*	3 247 762,0
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	2 825 902,7
2.2.	Капиталови трансфери	421 859,3
3.	*Прираст на държавния резерв (нето)*	*19 233,1*
4.	*Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина*	*28 480,0*
5.	*Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи*	*81 100,0*
5.1.	По централния бюджет за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	80 000,0
5.2.	По бюджета на съдебната власт	600,0
5.3.	По бюджета на Народното събрание	500,0
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) - НЕТО	*13 668 541,5*
1.	*Предоставени трансфери за:*	*13 687 473,7*
	в т.ч.	
1.1.	Общините	4 202 545,5
1.2.	Държавното обществено осигуряване	5 742 531,4
1.3.	Националната здравноосигурителна каса	1 616 999,5
	в т.ч.	
1.3.1.	- от Министерството на здравеопазването	83 400,0
1.4.	Сметката за средствата от Европейския съюз на Националния фонд	881 419,3
1.5.	Сметката за средствата от Европейския съюз на Държавния фонд „Земеделие“	265 650,9
2.	*Получени трансфери от:*	*18 932,2*
	в т.ч.	
2.1.	Държавното обществено осигуряване	7 400,0

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
2.1.1.	- за Министерството на труда и социалната политика	4 000,0
2.1.2.	- за Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията	250,0
2.1.3.	- за Министерството на здравеопазването	3 150,0
2.2.	Националната здравноосигурителна каса за Министерството на финансите	5 532,2
IV.	ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	1 397 382,3

“

в) в ал. 3 числото „-3 451 459,5“ се заменя с „ -5 187 155,0“;

г) в ал. 4 числото „3 451 459,5“ се заменя с „5 187 155,0“.

2. В чл. 22:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Приема бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 2020 г., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	553 332,2
1.	*Неданъчни приходи*	553 332,2
1.1.	Държавни такси	548 886,9
1.2.	Приходи и доходи от собственост	1 650,0
1.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	1 325,3
1.4.	Други приходи	1 470,0
II.	РАЗХОДИ	1 204 377,8
1.	*Текущи разходи*	776 871,7
	в т.ч.	
1.1.	Персонал	72 361,7
1.2.	Субсидии и други текущи трансфери	540,0
1.2.1.	Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	540,0
2.	*Капиталови разходи*	427 506,1
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	427 506,1
III.	БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИ) – (+/-)	651 045,6
1.	Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет (+/-)	672 800,9
2.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)	-21 755,3

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
2.1.	*Предоставени трансфери (-)*	-21 755,3
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	0,0
V.	ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО – НЕТО	0,0

„

б) алинея 2 се изменя така:

„(2) Утвърждава разпределение на разходите по ал.1 по области на политики и бюджетни програми, както следва:

№	Наименование на областта на политика/бюджетната програма	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Политика за интегрирано развитие на регионите, ефективно и ефикасно използване на публичните финанси и финансовите инструменти за постигане на растеж и подобряване качеството на жизнената среда	5 548,0
2.	Политика за поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси и геозащита	1 150 625,1
3.	Политика в областта на подобряване на инвестиционния процес чрез усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, подобряване качеството на превантивния и текущ контрол в строителството и на строителните продукти	31 238,9
4.	Други бюджетни програми (общо), в т.ч.:	4 038,0
4.1.	Бюджетна програма „Ефективно управление на държавната собственост, държавното участие в търговските дружества и държавни предприятия и развитие на публично-частното партньорство и концесионирането“	892,0
4.2.	Бюджетна програма „Гражданска регистрация и административно обслужване на населението“	3 146,0
5.	Бюджетна програма „Ефективна администрация и координация“	12 927,8
	Всичко:	1 204 377,8

„

в) алинея 3 се изменя така:

„(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2020 г., и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2020 г. от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2020 г.	2 545 841,1
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2020 г.	1 123 485,7

„

г) в ал. 4 накрая се добавя „и Постановление № 336 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 2019 г. за изграждане на Автомагистрала „Хемус“ (ДВ. бр. 99 от 2019 г.).“;

д) създават се ал. 5 – 8:

„(5) Разходи в размер на 200 000 хил. лв. по ал. 1, раздел II, т. 2.1. не могат да бъдат разходвани до 23 декември 2020 г.

(6) За сметка на средствата по ал. 5 Министерският съвет при необходимост може да одобрява допълнителни разходи/трансфери по бюджетите на Министерството на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса и Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ и/или увеличение на показателите по чл. 86, ал. 2, т. 5 и 6 от Закона за публичните финанси за съответните бюджети по държавния бюджет, за осигуряване на лекарствени продукти, предпазни средства, дезинфектанти, апаратура, за дейности за лечение, както и за други разходи, свързани с лечението на COVID-19, при неблагоприятно развитие на пандемията.

(7) След 23 декември 2020 г. остатъкът от средствата, които не са пренасочени по реда на ал. 6, се разходват по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, в случай че не се влошава салдото по държавния бюджет.

(8) От предвидения максимален размер на новите задължения за разходи по ал. 3, т. 2, 200 000 хил. лв. могат да бъдат поети като задължения по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството след 23 декември 2020 г. при условията на ал. 7.“

§ 8. (1) Отпуснатите до 31 декември 2020 г. еднократни помощи по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца се изплащат в размера, по реда и при условията, при които са отпуснати.

(2) Отпуснатите до 31 декември 2020 г. еднократни помощи по чл. 12а от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците се изплащат в размера, по реда и при условията, при които са отпуснати.

§ 9. (1) Всички отпуснати преди 31 декември 2020 г. месечни помощи по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца се предоставят до изтичане на срока, за който са отпуснати.

(2) До 31 януари 2021 г. месечните помощи по ал. 1, които са отпуснати в размера по чл. 62, ал. 5 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г., се изменят служебно от дирекции „Социално подпомагане“, като размерите на отпуснатите помощи се определят в съответствие с чл. 63, ал. 2.

§ 10. (1) Член 4а от Закона за семейни помощи за деца не се прилага от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2021 г.

(2) Семейните помощи по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца по подадени заявления-декларации след 1 януари 2021 г. се отпускат за срок до 31 декември 2021 г. в размерите, определени в чл. 63.

§ 11. За 2021 г. необходимите средства за държавната субсидия по чл. 25 от Закона за политическите партии се осигуряват чрез одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на правосъдието за 2021 г. по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси за сметка на планираните по централния бюджет разходи за същата цел.

§ 12. (1) Считано от 1 януари 2021 г. функциите, дейността, активите, пасивите, архивът, както и всички права и задължения на Антидопинговия център към министъра на младежта и спорта, свързани с Лабораторията за допингов контрол, преминават към Научноизследователската и изпитваща лаборатория в спорта към Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

(2) Дейността на Научноизследователската и изпитваща лаборатория в спорта към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се осъществява от служители, които работят по трудово правоотношение, в т.ч. заемащите академични длъжности.

(3) Трудовите правоотношения на служителите на Лабораторията за допингов контрол към Антидопинговия център се уреждат съгласно чл. 123 от Кодекса на труда.

(4) В срок до три месеца от влизането в сила на закона Министерският съвет по предложение на министъра на младежта и спорта да предостави правото на управление на помещенията на Лабораторията за допингов контрол в сградата, намираща се на ул. „Никола Габровски“ № 1, по реда на Закона за държавната собственост.

(5) В срока по ал. 4 министърът на младежта и спорта и органите за управление на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в рамките на своята компетентност да предприемат необходимите правни и фактически действия за изпълнението на ал. 1-3.

§ 13. Министърът на културата в срок до 31 март 2021 г. да внесе в Министерския съвет проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията за привеждане на частта за фонд „Радио и телевизия“ в съответствие със Закона за публичните финанси, както и за привеждане на финансирането на Българското национално радио и Българската национална телевизия в съответствие с правилата за държавните помощи.

§ 14. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

§ 15. Законът влиза в сила от 1 януари 2021 г. с изключение на § 7, който влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на ..... 2020 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цвета Караянчева)

ПРОЕКТ

Приложение
към чл. 50

Механизъм за определяне на основните бюджетни взаимоотношения между централния бюджет и бюджетите на общините под формата на субсидии за 2021 г.

Основните бюджетни взаимоотношения между централния бюджет и бюджетите на общините за 2021 г. се изчисляват по следната формула:

С = С1 + С2 + С3 + С4, където

С е размерът на основното бюджетно взаимоотношение между централния бюджет и бюджета на конкретната община за 2021 г. под формата на субсидии/трансфери.

С1 е размерът на общата субсидия за делегираните от държавата дейности от централния бюджет за конкретната община. Изчислява се като сума на всички разходи за делегираните от държавата дейности, определени по стандарти.

С2 е размерът на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община.

Право да получават обща изравнителна субсидия през 2021 г. имат общините, чиито постоянни данъчни постъпления към 31 декември 2019 г. на един жител са по-ниски от 120% от равнището им за страната на един жител (ДПх1<1,2*ДПстр.)

Общата изравнителна субсидия за общините с достъп за 2021 г. се изчислява по следната формула:

С2 = А1 + А2 + А3 + А4 + А5

А1 е първата част от размера на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община. Право да получават тази част от субсидията имат общините с посочения достъп в зависимост от постоянните данъчни постъпления на един жител, като изравняването е в размер на разликата между 120% от равнището за страната и постоянните данъчни постъпления на един жител за конкретната община, умножена по броя на жителите й.

$\mathbf{ИДП_{х1}} = (1,2*ДП_{стр} - ДП_{х1}) * Н_{х1}$, където

$\mathbf{ИДП_{х1}}$ е стойността на изравняването на постоянните данъчни постъпления по компонента А1 за конкретната община.

$\mathbf{ДП_{х1}}$ е размерът на постоянните данъчни постъпления (данък върху недвижимите имоти (§13-01), данък върху превозните средства (§13-03), туристически данък (§13-08) и патентен данък и данък върху таксиметров превоз на пътници (§01-03)) на един жител на конкретната община към 31 декември 2019 г.

$\mathbf{ДП_{стр}}$ е размерът на постоянните данъчни постъпления (§13-01, §13-03, § 13-08 и §01-03 от ЕБК) на един жител за страната към 31 декември 2019 г. (104,68 лв./жител)

$\mathbf{H_{x1}}$ е населението на съответната община по данни на Националния статистически институт (НСИ) към 31 декември 2019 г.

А2 е втората част от размера на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община с достъп.

Разпределението на сумата от компонента А2 по общини е на база дела на разходните потребности за конкретната община с достъп.

За определяне на разходните потребности на общините се използват следните натурални показатели:

- ✓ Брой деца до 5 г.
- ✓ Брой деца от 6-14 г.
- ✓ Брой възрастни на и над 65 г.
- ✓ Територия
- ✓ Дължина на общински пътища
- ✓ Население

Теглото на съответния показател се определя в зависимост от структурата на разходите за местни дейности (по последни отчетни годишни данни за 2019 г.) по следния начин:

- ❑ **Брой деца до 5 г. - 7,0%** (дял на разходите за местни дейности 311, 312, 431 от ЕБК в общите разходи за местни дейности)
- ❑ **Брой деца от 6-14 г. - 1,0%** (дял на останалите разходи за местни дейности във функция Образование от ЕБК в общите разходи за местни дейности)
- ❑ **Брой възрастни на и над 65 г. - 4,0%** (дял на разходите за местни дейности във функция V. Социално осигуряване, подпомагане и грижи от ЕБК в общите разходи за местни дейности)
- ❑ **Територия - 28,0%** (дял на разходите за местни дейности в група А. Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство (без дейности 603 и 605) и разходите за дейност 622 „Озеленяване“ от група Б на функция VI от ЕБК в общите разходи за местни дейности)
- ❑ **Дължина на общинската пътна мрежа - 12,0%** (дял на разходите за местни дейности в група В. Транспорт и съобщения от функция VIII от ЕБК в общите разходи за местни дейности)
- ❑ **Население - 48,0%** – (дял на разходите за всички останали местни дейности от ЕБК в общите разходи за местни дейности)

На всяка община се определя дял на всеки от натуралните показатели от общата сума на показателя за страната, като всеки дял се умножава с теглото за показателя (%). Сумата от така получените дялове формира съответния дял разходни потребности на конкретната община.

$РПi = (Дi/\sum Дi)*7,0\% + (Уi/\sum Уi)*1,0\% + (Вi/\sum Вi)*4,0\% + (Тi/\sum Тi)*28,0\% + (ДОПi/\sum ДОПi)*12,0\% + (Нi/\sum Нi)*48,0\%$, където

Д – деца до 5 години
У – деца от 6 до 14 г./ученици
В – възрастни на и над 65 години

Т – територия
ДОП – дължина на общински пътища
Н – население

РПi е делът на разходните потребности за конкретната община.

∑ РПi=0,7670 само за общините с достъп.

Разпределението на общата сума от А2 по общини е на база относителния дял на разходните потребности на всяка от общините с достъп към общата сума на разходните потребности за общините с достъп РПi/∑ РПi.

Информацията за населението, децата до 5 години, децата от 6 до 14 години и възрастните на и над 65 години е по данни на НСИ към 31 декември 2019 г., а за дължината на общинските пътища – по данни на Министерството на регионалното развитие и благоустройството към 1 октомври 2020 г.

А3 е третата част от размера на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община с достъп.

Право да получават тази част от субсидията имат общините с достъп, чийто дял на приходите спрямо общите постъпления (по последни отчетни годишни данни за 2019 г.) е по-малък от 25 на сто.

$П_{хl}/ОП_{хl}<25\%$, където
$П_{хl}$ е размерът на приходите (раздел I и §40-00 от раздел III от ЕБК) към 31 декември 2019 г. за конкретната община с достъп.

$ОП_{хl}$ е размерът на общите постъпления към 31 декември 2019 г. за конкретната община с достъп, който се формира като сума от размера на приходите на общината, трансферите и временните безлихвени заеми (раздел I, §40-00 от раздел III и раздел IV от ЕБК).

Разпределението на тази част от субсидията е на база относителния дял на разликата между 25% и полученото съотношение на приходи към общи постъпления за конкретната община с достъп.

А4 е допълнителен компонент на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община, който осигурява размера на общата изравнителна субсидия, определен в Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. (ЗДБРБ за 2020 г.) за общините с достъп. Тази част на субсидията се получава от общините с достъп, които имат отрицателна разлика между полученото от сумата на компонентите А1, А2 и А3 (А1+А2+А3) и размера на общата изравнителна субсидия, определен в ЗДБРБ за 2020 г.

А5 е допълнителен компонент на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община с достъп.

Право да получават тази част от субсидията имат общините с осреднено данъчно усилие над средния размер на определените със Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) граници за съответните данъци ($ДУ_{срхl}$ >1), като разпределението е на база относителния дял на разликата над 1.

$ДУ_{срхl}$ е осредненото съотношение между размерите на ставките на данъка върху недвижимите имоти, данъка при придобиване на имущество по възмезден начин, данъка върху превозните средства - за леки автомобили над 74 kW до 110 kW и данъка върху превозните средства – за товарни автомобили до 12 т на конкретната община за 2020 г. към съответните средни стойности в границите, определени в ЗМДТ за всеки от изброените данъци. Изчислява се по следната формула:

$ДУ_{срхl} = (СТ_{ДНИхl}/СТ_{ДНИср} + СТ_{ДВПИхl}/СТ_{ДВПИср} + СТ_{ДПС\_Лхl}/СТ_{ДПС\_Лср} + СТ_{ДПС\_Тхl}/СТ_{ДПС\_Тср})/4$, където

$СТ_{ДНИхl}$ е размерът на ставката за данъка върху недвижимите жилищни имоти за физически лица на конкретната община за 2020 г. При наличие на диференцирани ставки по населени места се взема предвид ставката, определена за населеното място – административен център на общината.

$СТ_{ДНИср}$ е средният размер на ставката за данъка върху недвижимите имоти в границите, определени със ЗМДТ.

$СТ_{ДВПИхl}$ е размерът на ставката за данъка при придобиване на имущество (недвижимо) по възмезден начин за 2020 г. на конкретната община.

$СТ_{ДВПИср}$ е средният размер на ставката за данъка при придобиване на имущество по възмезден начин в границите, определени със ЗМДТ.

$СТ_{ДПС\_Лхl}$ е размерът на ставката за данъка върху превозните средства - за леки автомобили над 74 kW до 110 kW включително, за 2020 г. на конкретната община.

$СТ_{ДПС\_Лср}$ е средният размер на ставката за данъка върху превозните средства в границите, определени със ЗМДТ - за леки автомобили над 74 kW до 110 kW включително.

$СТ_{ДПС\_Тхl}$ е размерът на ставката за данъка върху превозните средства - за товарни автомобили до 12 т технически допустима максимална маса, за 2020 г. на конкретната община.

$СТ_{ДПС\_Тср}$ е средният размер на ставката за данъка върху превозните средства в границите, определени със ЗМДТ - за товарни автомобили до 12 т технически допустима максимална маса.

СЗ е размерът на трансфера за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища за конкретната община.

Средствата за трансфера се разпределят при следните съотношения: 85% по показател дължина на общинските пътища с отчитане на географско и височинно разположение (на базата на параметри за дължина на общински пътища в планински райони, в равнинни райони и в райони, характерни със снегонавявания и заледявания); 10% - по показател брой населени места с изключване на местата без население; 5% - по показател брой население. Размерът на трансфера за конкретна община се формира от сбора на сумите, разпределени по относително тегло на съответния показател за общината спрямо общото за страната;

С4 е размерът на целевата субсидия за капиталови разходи за конкретната община, формиран от следните компоненти:

С4=В1+В2, където:

В1 – основен компонент на целевата субсидия, при съотношения за разпределяне на ресурса за този компонент, както следва: 45% от него - по показател брой населени места, с изключване на местата без население и с население до 10 души; 25% от него - по показател дължина на общинските пътища; 25% от него - по показател брой население, 5% от него - по показател територия. В1 за конкретна община се формира от сбора на сумите, разпределени по относително тегло на съответния показател за общината спрямо общото за страната;

В2 – допълнителен компонент на целевата субсидия за подпомагане на общините от 4-та и 5-та категория за подобряване на състоянието на социалната и техническа инфраструктура на територията на общината. Достъп до тази част на субсидията имат всички общини от 4-та и 5-та категория, съгласно утвърдената от министъра на регионалното развитие и благоустройството със заповед № РД-02-14-2021/2012 г. (обн. ДВ, бр. 66 от 2012 г., изм. и доп., бр. 73 от 2014 г., бр. 75 от 2016 г.) категоризация на общините в Република България, на основание чл. 36, ал. 2 на Закона за административно-териториалното устройство на Република България и във връзка с т. 4 от Решение № 921 на Министерския съвет от 2011 г. за определяне на критерии и показатели за категоризиране на общините, кметствата, районите и населените места в Република България.

Информацията за населението и населените места е по данни на НСИ към 31 декември 2019 г., а за дължината на общинските пътища – по данни на Министерството на регионалното развитие и благоустройството към 1 октомври 2020 г.

СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

ПО ПРОЕКТА НА БЮДЖЕТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ЗА 2021 Г.

В изпълнение на чл. 79, ал. 1, т. 3 и ал. 4 от Закона за публичните финанси Министерският съвет (МС) предлага на Вашето внимание становището си по предложения от Висшия съдебен съвет (ВСС) проект на бюджет на съдебната власт за 2021 г., включено и в общите параметри на законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021 г.

Становището на МС е изготвено в съответствие с приоритетите на фискалната политика на правителството въз основа на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. и оценката за очакваното изпълнение на бюджета за 2020 г. Стремежът е в рамките на предвидените финансови ресурси да се осигури изпълнението на заложените стратегически цели в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система и Пътната карта към нея.

След анализ на информацията и съпоставка между основните показатели по бюджета на съдебната власт, предложени от ВСС, и тези, предложени от правителството, могат да бъдат отбелязани следните основни моменти:

По приходната част

Предложението на ВСС е за намаляване на приходната част със 7,0 млн. лв. и достигане на равнище от 109,0 млн. лв. Исканата промяна е обоснована с високия дял на наказателни и административни производства, освободени от такси със закон.

Министерският съвет подкрепя предложението на ВСС за намаляване на размера на приходите спрямо 2020 г. със 7,0 млн. лв.

По разходната част

В проекта на ВСС общият размер на разходите е 909,9 млн. лв. Министерският съвет предлага общият размер на разходите да бъде определен на 880,3 млн. лв. При така изготвените разчети разликата между двата проекта е в размер на 29,6 млн. лв., като от тях 2,2 млн. лв. в текущите разходи, 27,1 млн. лв. в капиталовите разходи, и 0,3 млн. лв. в резерва за непредвидени и/или неотложни разходи.

Висшият съдебен съвет предлага общ размер на разходите за 2021 г. - 909,9 млн. лв. (увеличение със 138,6 млн. лв. спрямо одобрените със ЗДБРБ за 2020 г.), от тях 853,5 млн. лв. са за текущи разходи (със 107,2 млн. лв. повече спрямо 2020 г.), като е предвидено увеличение на средствата за персонал с 95,8 млн. лв. спрямо 2020 г.

В мотивите на ВСС към представения проектобюджет на съдебната власт за 2021 г. е посочено, че основните принципи, спазвани при разработването му, са независимост и прогнозиране на оптимален размер на средствата за нормално функциониране на съдебните институции. При изготвянето на разчетите са използвани

потребностите от численост на магистратите и служителите от съдебната администрация, определени спрямо броя на съдебните производства и темпа на тяхното нарастване. Разчетите са разработени на база утвърдените бюджети за 2020 г. на органите на съдебната власт, като са предвидени допълнителни разходи, необходими за нормалното им функциониране, и осигуряващи бързо правораздаване и изграждане на информационни системи за реализиране на електронното правосъдие.

За персонал са предвидени средства, необходими за индексиране на заплатите спрямо утвърдения бюджет за 2020 г., с цел да се осигури финансово изпълнението на законоустановените изисквания, въз основа на които се определят възнагражденията в съдебната система. Също така са предвидени средства за облекло, както и средства за 332 нови щатни бройки в съдилищата, в т. ч. 100 нови щатни бройки за длъжността „съдебен помощник", 74 нови щатни бройки за длъжността „системен администратор" и 158 нови щатни бройки за длъжността „съдебен деловодител". Предвидени са средства и за трудовите възнаграждения и осигурителните вноски за 99 бр. младши магистрати, както и средства за обезщетения по Закона за съдебната власт (ЗСВ) и Кодекса на труда.

За издръжка са предвидени средства за изпълнение на разпоредбите на чл. 360е от ЗСВ, за обезпечаване на разходи в областта на електронното управление, за въвеждане на електронното правосъдие и за поетапното въвеждане на Единната информационна система на съдилищата.

За капиталови разходи са планирани средства (с 31,1 млн. лв. повече от одобрените за 2020 г.) за управление на недвижимите имоти на съдебната власт, за разходи в областта на електронното управление, в т. ч. за закупуване на компютри, копирни машини, сървъри, скенери, периферни устройства, софтуерни пакети и лицензи.

Министерският съвет предлага по бюджета на съдебната власт за 2021 г. да бъдат одобрени разходи в общ размер на 880,3 млн. лв. или увеличение със 109,0 млн. лв. спрямо одобрените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г.

Предвидените средства за текущи разходи за осъществяване на дейността на съдебните институции са в размер на 851,3 млн. лв., като увеличението спрямо 2020 г. е в размер на 105,0 млн. лв., от които за разходи за персонал с 84,0 млн. лв., и за издръжка с 21,0 млн. лв.

Планираните средства за персонал включват разходите за заетите в съдебната система и са съобразени с разписаните в ЗСВ механизми за формиране на възнагражденията. Обезпечено е изпълнението на функцията на Бюрото по защита при главния прокурор съгласно Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство. Предвидените допълнителни средства за издръжка са за обезпечаване на разходи в областта на електронното управление, за успешното въвеждане на електронното правосъдие и за поетапното въвеждане на Единната информационна система на съдилищата.

В частта на капиталовите разходи средствата са в размер на 28,4 млн. лв., като увеличението спрямо 2020 г. е в размер на 4,0 млн. лв. Допълнителните средства са насочени основно за дейности в областта на електронното управление и за поддръжка на сградния фонд на съдебната власт.

Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи - в проекта на ВСС предложението е за 0,9 млн. лв. Становището на МС е, че следва да се запази нивото на резерва от 2020 г. – 0,6 млн. лв.

По бюджетните взаимоотношения (трансфери)

Разликата в бюджетното взаимоотношение с централния бюджет между двата проекта е 29,6 млн. лв., която е резултативна величина между планираните приходи и разходи по бюджета на съдебната власт.

По предложените от ВСС разпоредби на чл. 2 от законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021 г.:

По ал. 3 - Висшият съдебен съвет предлага следното съдържание на ал. 3:

„(3) Утвърждава максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г. и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г. от органите на съдебната власт, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	134 522,1
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	101 459,5

“

По ал. 3 - Министерският съвет предлага следния размер на показателите по тази алинея:

”

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г.	134 522,1
2.	Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2021 г.	121 856,5

“

Висшият съдебен съвет предлага съдържание на **ал. 4, 5, 6 и 7,** както следва:

„(4) Утвърдените с ал. 3 максимални размери на ангажиментите за разходи и на новите задължения за разходи могат да се увеличават с до 20 на сто по решение на Висшия съдебен съвет.

(5) Висшият съдебен съвет може да изразходва средства от наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт, в случай че не се нарушава бюджетното салдо по държавния бюджет.

(6) В приходите по ал. 1 се включват и приходите от нотариални такси, събирани по реда на чл. 86, т. 3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, вземанията по изпълнителните листове, издавани в полза на органите на съдебната власт и събирани от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и сумите от продажба на конфискувано или отнето в полза на държавата имущество с акт на орган на съдебна власт, след приспадане на разходите по чл. 3, ал. 12 от Закона за Националната агенция за приходите.

(7) В едномесечен срок от обнародването на Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г. Висшият съдебен съвет представя в Министерския съвет, Сметната палата и в Министерството на финансите утвърдените бюджети на органите на съдебната власт."

Министерският съвет подкрепя предложенията на ВСС за разпоредбите на **ал. 4, 5, 6 и 7 на чл. 2.**

В заключение може да се отбележи, че разработеният Бюджет 2021 г. отразява актуалните данни за очакваното изпълнение на бюджета за 2020 г. и за макроикономическото развитие през следващите години. Основен приоритет на провежданата фискална политика в средносрочен план остава стремежът за запазване на стабилността на публичните финанси, както и повишаване ефективността на публичните разходи в отделните сектори.

Съгласно възложените с Конституцията на Република България правомощия на Народното събрание да приема годишния закон за държавния бюджет, Министерският съвет предлага в общите параметри на законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021 г. да се вземе предвид становището на правителството по проекта на бюджет на съдебната власт за 2021 г.

Приложение към т. 4

Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021–2023 г.

Мотиви към законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021 г.

октомври 2020 г.

Съдържание

Въведение **9**

Част I. Икономически перспективи за периода 2020-2023 г. **17**

1. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА СВЕТОВНАТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИКА 17
2. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА 18
3. ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГНОЗАТА И МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2020-2023 Г. 20
4. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2020-2023 Г. 22

Част II. Фискална политика и основни параметри за периода 2021-2023 г. **29**

1. СРЕДНОСРОЧНИ ЦЕЛИ НА ФИСКАЛНАТА ПОЛИТИКА 29
2. МЕРКИ В ОТГОВОР НА КРИЗАТА ОТ COVID-19 35
3. ОСНОВНИ ФИСКАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 39
4. ПРОГНОЗА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 41

Част III. Приоритети на политиките и основни допускания за периода 2021-2023 г. **61**

1. ПОЛИТИКИ В ПРИХОДИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 61
2. РАЗХОДНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 80

Част IV. Фискална децентрализация и бюджетни взаимоотношения с общините за периода 2021-2023 г. **177**

Част V. Управление на средствата от европейските фондове и програми за периода 2021-2023 г. **181**

1. НАЦИОНАЛЕН ФОНД 181
2. ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ 189
3. ДРУГИ СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС И СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ДОГОВОРИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА РЕЖИМ НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС 192
4. ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 193
5. ОЦЕНКА НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИТЕ ЕФЕКТИ ОТ УСВОЯВАНЕТО НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И ПРОГРАМИ НА ЕС ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 195

Част VI. Политика по дълга и финансирането за периода 2021-2023 г. **199**

1. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ. ОБСЛУЖВАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ 199
2. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ 201
3. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ ЧРЕЗ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ И ДРУГИ ФОРМИ НА ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ 202
4. ДРУГИ ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО 202

Част VII. Перспективи за развитието на публичните финанси **205**

1. УСТОЙЧИВОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ 205
2. ФИСКАЛНИ РИСКОВЕ 208
3. АНАЛИЗ НА ЧУВСТВИТЕЛНОСТТА 208
4. ПРОЦЕДУРИ И КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ 210

Част VIII. Мотиви към предложенията за промяна на други закони в проекта на ЗДБРБ за 2021 г. 221

Част IX. Приложения 229

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1: ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2019 Г., ПРЕГЛЕД НА ТЕКУЩОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП ЗА 2020 Г. И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2020 Г. 229

1. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2019 Г. 229

2. ПРЕГЛЕД НА ТЕКУЩОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП ЗА 2020 Г. 234

3. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В ХОДА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2020 Г. 238

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2: ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ ПО АКТУАЛИЗИРАНАТА СРЕДНОСРОЧНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 242

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3: КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЕРИОДА 2018-2023 Г. 249

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4: ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 253

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5: ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ И НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 255

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6: РАЗМЕРИ НА БЮДЖЕТНИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИТЕ) НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ С БЮДЖЕТИТЕ НА БНТ, БНР, БТА, БАН, ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА И ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ ВОЕННИ УЧИЛИЩА ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 255

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7: ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ И/ИЛИ НА ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 256

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8: ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО ДРУГИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОБОСОБЕНИ ЛИЦА И СТРУКТУРНИ ЕДИНИЦИ, ВКЛЮЧЕНИ В КФП ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 257

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9: РАЗМЕРИ НА ОСНОВНИТЕ БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г. 258

ПРИЛОЖЕНИЕ № 10: ДАНЪЧНИ РАЗХОДИ ЗА 2019 И 2021 Г. 259

Списък с включените в текста таблици

Табл. I-1: Основни допускания за развитието на външната среда 21
Табл. I-2: Основни макроикономически показатели 22
Табл. I-3: Стойности на потенциалния растеж и на отклонението от потенциалния БВП 26
Табл. I-4: Приноси към потенциалния растеж (пр.п.) 26
Табл. I-5: Сравнение на макроикономическата прогноза на МФ с прогнозата на ЕК 27
Табл. II-1: Основни показатели на КФП 30
Табл. II-2: Принос на основните приходни категории в консолидацията на бюджетното салдо по КФП за 2021 г. и поддържане на бюджетната позиция до 2023 г. 34
Табл. II-3: Принос на основните разходни категории в консолидацията на бюджетното салдо по КФП за 2021 г. и поддържане на бюджетната позиция до 2023 г. 35
Табл. II-4: Мерки в отговор на разпространението на COVID-19 за 2021 г. 37
Табл. II-5: Основни показатели по КФП (2020-2023 г.) 39
Табл. II-6: КФП – Национален бюджет (2020-2023 г.) 40
Табл. II-7: КФП – Сметки за средства от ЕС (2020-2023 г.) 40
Табл. II-8: Основни показатели на сектор „Държавно управление“ 42
Табл. II-9: Изменение на показателите на сектор „Държавно управление“ за периода 2021-2023 г. 43
Табл. II-10: Бюджетна прогноза на сектор „Държавно управление“ при непроменени политики за периода 2021-2023 г. 45
Табл. II-11: Дискреционни разходни мерки на начислена основа, млн. лв. 50
Табл. II-12: Сравнение на бюджетната прогноза на МФ с прогнозата на ЕК 53
Табл. III-1: Разходи по функции по КФП за периода 2020-2023 г. с разпределен резерв по функции (без вноска в общия бюджет на ЕС) 80
Табл. III-2: Условия за пенсиониране по чл. 68, ал. 1-2 на КСО (2020-2023 г.) 82
Табл. III-3: Разходи за отбрана за периода 2020-2023 г. 105
Табл. IV-1: Основни бюджетни взаимоотношения на общините с централния бюджет (в хил. лв.) 177
Табл. V-1: Разходи и плащания за селскостопанската политика за периода 2021-2023 г. 191
Табл. V-2: Разходи и плащания за рибарската политика за периода 2021-2023 г. 192
Табл. V-3: Ефекти от усвояването на средствата от европейските фондове и програми на ЕС 196
Табл. VII-1: Индикатори за устойчивост 205
Табл. VII-2: Обобщение на допусканията, използвани в алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия) 209
Табл. VII-3: Промени в основните макроикономически показатели 209

Списък на използваните съкращения

АД	Акционерно дружество
АМ	Автомагистрала
АСБП	Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза
БАН	Българска академия на науките
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДЖ	Български държавни железници
БНБ	Българска народна банка
БНД	Брутен национален доход
БНР	Българско национално радио
БНТ	Българска национална телевизия
БТА	Българска телеграфна агенция
ВИ	Възобновяеми източници
ВВС	Военновъздушни сили
ВС	Въоръжени сили
ВСС	Висш съдебен съвет
ВМС	Военноморски сили
ВОП	Вътреобщностни придобивания
ГДПБЗН	Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“
ГКПП	Граничен контролно-пропускателен пункт
ДА	Държавна агенция
ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност”
ДВ	Държавен вестник
ДВВУ	Държавни висши военни училища
ДДС	Данък върху добавената стойност
ДДФЛ	Данък върху доходите на физически лица
ДИЗ	Държавни инвестиционни заеми
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ДП	Държавно предприятие
ДПУСЯ	Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“
ДФ	Държавен фонд
ДУ	Държавно управление
ДЦК	Държавни ценни книжа
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
Евратом	Европейска общност за атомна енергия
Евростат	Статистическа служба към Европейската комисия
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕК	Европейска комисия
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕО	Европейска общност

ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСС	Европейска система от сметки
ЕФР	Европейски фонд за рибарство
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗАДС	Закон за акцизите и данъчните складове
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗДДС	Закон за данък върху добавената стойност
ЗДДФЛ	Закон за данъците върху доходите на физическите лица
ЗЕЗ	Закон за експортното застраховане
ЗКПО	Закон за корпоративното подоходно облагане
ЗМ	Закон за митниците
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМФ	Заповед на министъра на финансите
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ИА	Изпълнителна агенция
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИПП	Инструмент за предприсъединителна помощ
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КЗК	Комисия за защита на конкуренцията
КСО	Кодекс за социално осигуряване
КФП	Консолидирана фискална програма
МВР	Министерство на вътрешните работи
МВнР	Министерство на външните работи
МВФ	Международен валутен фонд
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МИ	Министерство на икономиката
МКП	Международни капиталови пазари
ММС	Министерство на младежта и спорта
МО	Министерство на отбраната
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МП	Министерство на правосъдието
МРЗ	Минимална работна заплата
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МСК	Международен спортен календар
МСП	Малки и средни предприятия
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
МФР	Многогодишна финансова рамка
НАП	Национална агенция за приходите
НАТО	Организация на Северноатлантическия договор

НЕЛК	Национална експертна лекарска комисия
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НКЖИ	Национална компания „Железопътна инфраструктура”
НОИ	Национален осигурителен институт
НПР	Национална програма за реформи
НРС	Наблюдение на работната сила
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НФМ	Норвежки финансов механизъм
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ООН	Организация на обединените нации
ОП	Оперативна програма
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОСП	Обща селскостопанска политика
ОССЕ	Организация за сигурност и сътрудничество в Европа
ОФП	Обща факторна производителност
РБ	Република България
РМС	Решение на Министерския съвет
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПМС	Постановление на Министерския съвет
пр.п.	Процентен пункт
ПРБ	Първостепенен разпоредител с бюджет
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСР	Пакт за стабилност и растеж
ПЧИ	Преки чуждестранни инвестиции
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
САЩ	Съединени американски щати
СБ	Световна банка
СБП	Средносрочна бюджетна прогноза
СВП	Спорт за високи постижения
СЕ	Съвет на Европа
СНС	Система на националните сметки
СУПТО	Софтуери за управление на продажбите в търговски обекти
Съвета	Съвета на ЕС
ТЕЛК	Трудово-експертна лекарска комисия
ТГС	Трансгранично сътрудничество
УПФ	Учителски пенсионен фонд
ФГВБ	Фонд за гарантиране на влоговете в банките
ФГВРС	Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”
Фонд „СЕлС“	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“
ХИПЦ	Хармонизиран индекс на потребителските цени
ха	Хектара
щ.д.	Щатски долар

ЮИЕ	Югоизточна Европа
ЮЛНЦ	Юридически лица с нестопанска цел

Въведение

Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. е изготвена на основание чл. 79 от Закона за публичните финанси. Тя представлява мотиви към законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021 г. и включва средносрочните икономически перспективи и основни допускания, фискалните цели и приоритети на правителството.

Настоящата актуализирана средносрочна бюджетна прогноза съдържа изискваната съгласно Закона за публичните финанси съпоставка на макроикономическата прогноза на Министерството на финансите с тази на ЕК. Включена е и съпоставка на прогнозата на Министерството на финансите с прогнозата на ЕК по отношение на показателите на сектор „Държавно управление".

В съдържанието на прогнозата е включена по-детайлна информация при представянето на разходните политики, с акцент върху ключовите индикатори за измерване на степента на изпълнението им, с цел чрез дефинирането на устойчиви индикатори да се създаде възможност за проследяване на постигнатия напредък по провежданите политики и за по-ефективно и ефикасно управление на публичните разходи.

Безпрецедентната ситуация, при която огромен брой държави, в т.ч. и България, се борят с всички налични ресурси за ограничаване на разпространението на пандемията от COVID-19 и последвалия спад на икономическата активност и заетостта се отрази крайно неблагоприятно върху редица сектори на икономиката и се превърна в предизвикателство по отношение на устойчивостта на публичните финанси в следващия тригодишен период.

Провежданата последователна и балансирана фискална политика през последните години в условията на макроикономическа стабилност, която се явява надеждна основа за устойчивост на бюджетната рамка, ни дава възможност за посрещане на настоящите предизвикателства за макроикономическото и бюджетно развитие и перспективите за бързо възстановяване и завръщане по пътя на икономическия растеж и за постигане на фискалните цели.

Присъединяването на България към Банковия съюз и на българския лев към Валутния механизъм II, както и постепенният процес по подготовка за приемане на еврото също ще спомогнат за поддържането на макроикономическа и фискална стабилност в контекста на негативните рискове пред растежа и нарастващата политическа несигурност.

Вследствие на създалата се обстановка в страната, в контекста на обявеното извънредно положение, свързано с разпространението на вируса COVID-19, Решението на Министерския съвет за бюджетната процедура за 2021 г. беше променено с Решение № 273 на Министерския съвет от 23 април 2020 г., както и с Решение № 447 на Министерския съвет от 3 юли 2020 г. Направените изменения и допълнения бяха свързани с промяна на някои стъпки и срокове за тях, най-вече свързани с процедурите по одобряване на нови инвестиционни проекти, за чието финансиране се предвижда сключване на споразумения за външни и вътрешни държавни заеми през 2021 г. и/или за които се предлага издаване на държавна гаранция през 2021 г., както и за приемане

на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2021 г. и др.

Разчетите в АСБП за периода 2021-2023 г. отразяват тенденциите в есенната макроикономическа прогноза за развитието на националната икономика и оценките за ефекта от разходните дискреционни мерки, в т.ч. и от временните мерки в условията на извънредни обстоятелства. Необходимостта от преприоритизирането на разходи, свързани с укрепване на системата на здравеопазване, предоставянето на социални услуги и насърчаването на заетостта, няма как да не повлияе на фискалната рамка и на основните бюджетни параметри както през настоящата година, така и през следващата бюджетна година.

Предприетите мерки в условията на извънредно положение и в периода на извънредна епидемична обстановка предполагат увеличаване на публичните разходи на фона на по-ниски приходи съответстващо на временно фискално разхлабване. При ситуация на извънредна епидемична обстановка в страната, породена от обстоятелства извън контрола на правителството, се предвижда временно отклоняване от средносрочната бюджетна цел и одобряване на фискални стимули чрез финансиране и на инвестиционни разходи, които чрез търсения мултиплициращ ефект да смекчат негативите от кризата, породена от пандемията, върху растежа и съответно да подпомогнат пазара на труда при тежката ситуация, в която се намираме.

Приходите за периода 2021-2023 г., изразени като процент от БВП, са в диапазона от 38,3% до 37,6%, а в номинален размер те се увеличават, като от 47 645,2 млн. лв. за 2021 г. се очаква да достигнат 52 423,8 млн. лв. през 2023 г. Разходите, изразени като процент от БВП, са в диапазона от 42,2% до 39,6% и имат основен консолидационен принос за постигане на целите за бюджетното салдо. В номинален размер разходите се увеличават, като от 52 532,2 млн. лв. за 2021 г. се очаква да достигнат 54 963,8 млн. лв. през 2023 г. В основните показатели се наблюдава тенденция на номинално увеличение както на приходите, така и на разходите, при условие че се изключат разходите през 2020 и 2021 г., свързани с преодоляване на негативните ефекти от пандемията. Независимо че параметрите на разходната част на бюджета за 2020 и 2021 г. надвишават 40%-то правило по чл. 28, ал. 1 от ЗПФ, то след елиминиране на ефекта от временните разходи за COVID-19 мерки, те са в рамките на ограничението.

Дефицитът по КФП (на касова основа) показва тенденция на намаляване от 4,4% от БВП през 2020 г. (ревизирана оценка) до 1,8% от БВП през 2023 г. Ако от обхвата на бюджетното салдо се изключи ефектът от временните COVID-19 мерки, предвидени за 2020 и 2021 г., дефицитът се задържа в рамките на ограничението на националните фискални правила, като варира между 1,5 и 2% от БВП в разглеждания период.

Предвижда се консолидация на дефицита на сектор „Държавно управление“ (на начислена основа) към края на периода, като съответно отрицателното салдо по бюджета за 2020 г. постепенно да намалее в периода 2021-2023 г. През 2020 г. се очаква бюджетното салдо да бъде отрицателно в размер на 5,2% от БВП. В средносрочен план се очаква дефицит в размер съответно на 5% от БВП за 2021 г., 1,9% за 2022 г. и 2,3% от БВП за 2023 г. При отчитане на въздействието на временните приходни и разходни мерки, свързани с предотвратяване разпространението на COVID-19 в страната и ограничаване последиците от кризата, дефицитът на сектор „Държавно управление“ за следващата година се очаква да бъде в размер на 2,5%. През следващите две години ефект върху салдото оказва и придобиването на бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада и придобиването на нов тип боен самолет, като при елиминиране на

тези еднократни разходи, дефицитът на начислена основа спада съответно до 1,8% и 1,3% от БВП за 2022 г. и 2023 г.

При условие че през 2021 г. ситуацията с пандемията от COVID-19 се влоши значително, което да доведе до необходимост от извънредно осигуряване на ресурси, свързани с лечението на заболелите български граждани, с оглед опазване на тяхното здраве, се предвижда да бъдат буферирани средства в размер на 5 на сто от разходите и предоставените трансфери на част от първостепенните разпоредители с бюджет, както и от субсидиите и капиталовите трансфери от централния бюджет, с оглед на осигуряване на ресурс за форсмажорно извършване на разходи, свързани със закупуване на лекарствени продукти, апаратура, предпазни средства, дезинфектанти, изграждане на допълнителна леглова база, осигуряване на медицински екипи и други. От предвиденото ограничение за буфериране на средства в размер на 5 на сто са изключени разходите за делегираните бюджети в системата на предучилищното и училищното образование и Националния институт по метеорология и хидрология, и предоставените трансфери за държавните висши училища, Българската академия на науките и Селскостопанската академия.

За периода 2020-2023 г. прогнозите за **постъпленията от данъци** отчитат и ефектите от приетите законодателни извънредни мерки в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (обн., ДВ, бр. 28 от 2020 г.; изм. и доп., бр. 34, 38, 44, 55, 60, 64 и 71 от 2020 г.). В областта на данъчната политика мерките са в подкрепа на бизнеса и заетостта, като целят осигуряване на ликвидна подкрепа на предприятията чрез удължаване на сроковете за деклариране и внасяне на данъци в рамките на първото полугодие на 2020 г. при запазване на условията за ползване на отстъпки.

В средносрочен план се предвижда запазване на основните приоритети, свързани с подобряване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите. Запазват се ниските данъчни ставки за корпоративните данъци и тези за данъците върху доходите на физическите лица, като важна предпоставка за инвестиции, икономически растеж и заетост. С предвидените мерки в политиката по приходите се цели гарантирането на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството.

Приоритетите на Бюджет 2021 са, както следва:

Политика по доходите. Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. предвижда увеличение на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2021 г. на 650 лв., като размерът от 650 лв. ще се запази през 2022 и 2023 г.

През 2021 г. ще бъде постигнато планираното удвояване на средствата за възнаграждения на педагогическите специалисти спрямо 2017 г., като за целта са разчетени 360,0 млн. лв. за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците. За 2021 г. са планирани целогодишно средства за осигуряване на увеличението с 30% от 01.08.2020 г. на разходите за персонал на системите на органи и администрации, които са натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от COVID-19, в т.ч. за служители на първа линия, които бяха включени в социално-икономическия пакет на правителството. Бюджет 2021 предвижда увеличение с 10% на средствата за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения, включително и на средствата за осигурителни

вноски, за всички структури, които не попадат в обхвата на пакета от социално-икономически мерки на правителството. За 2021 г. е разчетено увеличение на средствата за заплати и възнаграждения на персонала за изборните длъжности и за заетите в системата на съдебната власт, за които законодателно е регламентиран механизъм за формиране на възнагражденията.

Образование. През 2021-2023 г. ще продължи реализирането на мерките, насочени към повишаване привлекателността на учителската професия и мотивацията на действащите учители, като база за осигуряване на обхвата и качеството в предучилищното образование за постигане на по-високи образователни резултати, прилагане на интегрирани политики за превенция на отпадането от училище, с фокус върху децата и учениците от уязвимите групи и за успешно реализиране на пазара на труда. За образование и наука за 2021 г. са осигурени допълнително средства, както следва:

- 360,0 млн. лв. за увеличение на възнагражденията на учителите и 57,8 млн. лв. за непедагогическия персонал;
- 70,0 млн. лв. за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски градини, детски ясли и училища;
- 38,0 млн. лв. за подпомагане заплащането от родителите на такси за хранене на децата от задължителното предучилищно образование и за компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в държавни и общински детски градини и училища;
- 36,0 млн. лв. за разширяване на достъпа и обхващане в задължително предучилищно образование на 4-годишни деца;
- 20,0 млн. лв. за продължаване на модернизацията на училищните кабинети в системата на средното образование и изграждане на STEM[1] среда - съвременни и оборудвани учебни пространства с фокус в областта на природните науки, дигиталните технологии, инженерното мислене и математиката;
- 65,9 млн. лв. за продължаване на реформите и осигуряване на политиките за устойчиво развитие и разширяване на достъпа до висше образование за 2021 г., в т.ч. 48,2 млн. лв. за увеличаване на възнагражденията на най-ниските академични длъжности във висшите училища с цел задържането на млади преподаватели и обезпечаването на кадри в системата на висшето образование. Това ще доведе до изпълнение на държавната политика, по отношение на стимулиране на елементите, гарантиращи качеството на образователния процес.

Политиката в областта на здравеопазването е насочена към осигуряване на качествено и ефективно посрещане на здравните потребности на гражданите, чрез подобряване на достъпа, повишаване на ефективността на системата и справедливо разпределение на ресурсите спрямо потребностите на населението с основен фокус върху осигуряването на адекватна готовност на здравната система в условията на продължаваща епидемична обстановка, причинена от разпространението на COVID-19 с оглед гарантиране предоставянето на пациентите на необходимата медицинска грижа,

[1] Science, Technology, Engineering, Maths - Наука, Технологии, Инженерство, Математика.

като същевременно се предпази здравето на работещите. За 2021 г. допълнително осигурените средства са основно за:

- 65,7 млн. лв. за увеличаване на възнагражденията на персонала в структурите в системата на Министерството на здравеопазването и НЗОК, в т.ч. и за извънреден труд на органите, осъществяващи епидемиологичния контрол;
- 48,9 млн. лв. за субсидии за лечебните заведения за болнична помощ за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, в т.ч. за поддържане готовността на клиники/отделения по инфекциозни болести, психични заболявания, активна туберкулоза, както и за лечебни заведения в отдалечени и труднодостъпни райони за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести;
- 6,1 млн. лв. за въвеждане на NAT технология за диагностика на дарената кръв с цел осигуряване на качествени кръвни продукти;
- 326,6 млн. лв. за здравноосигурителни плащания (вкл. резерва) с оглед осигуряване на достъпна, качествена и своевременна медицинска помощ на здравноосигурените лица и равнопоставен достъп на лечебните заведения, отговарящи на условията за сключване на договори с НЗОК;
- 94,4 млн. лв. за осигуряване на ваксини и на лекарствени продукти за лечение на COVID-19;
- 14,9 млн. лв. за капиталови разходи, в т.ч. за изграждане на Националната здравна информационна система посредством използване на нови технологии в областта на електронното здравеопазване, като и дооборудване на материалната база на лечебните заведения;
- 50,0 млн. лв. за изграждане на Национална педиатрична болница чрез придобиване на дялове и акции и увеличаване на капитала на дружество.

Приоритетите в социалната политика са насочени основно към преодоляване на социално-икономическите последици от пандемията от COVID-19, свързани със запазване на заетостта, повишаване на пригодността на работната сила и намаляване на безработицата, особено сред младежите, както и подобряване на адекватността и устойчивостта на системите за социална закрила и социално включване с фокус към най-уязвимите групи в обществото. В Бюджет 2021 са осигурени допълнителни средства, както следва:

- 10,0 млн. лв. за активна политика на пазара на труда, които ще бъдат основно насочени за обучение на безработни лица за придобиване на „Дигитална компетентност“;
- 300,0 млн. лв. за продължаване на мярката „60/40“ за запазване на работните места;
- 297,3 млн. лв. за увеличение на средствата за краткосрочни обезщетения и помощи вследствие на очакван по-висок брой безработни лица, естествен ръст на средния осигурителен доход, като се осигурява и предвиденото увеличение от 9 на 12 лв. на дневния минимален размер на обезщетенията за безработица;
- 73,0 млн. лв. за целева помощ за семействата с деца до 14-годишна възраст, при които родителите не могат да извършват дистанционна работа от вкъщи и нямат

възможност да ползват платен отпуск при обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка;

- 390,0 млн. лв. за отпадане на доходния критерий за достъп до месечните помощи за отглеждане на деца до завършване на средно образование по Закона за семейни помощи за деца, както и за увеличение на размера на месечната помощ за отглеждане на деца до една година и целевите помощи за ученици по същия закон;

- 10,0 млн. лв. за целеви помощи за отопление;

- 21,4 млн. лв. за актуализиране на финансовата подкрепа за хората с увреждания по Закона за хората с увреждания;

- 122,0 млн. лв. за механизма за личната помощ по Закона за личната помощ;

- 79,7 млн. лв. за социална услуга „Асистентска подкрепа", като делегирана от държавата дейност;

- 47,0 млн. лв. за еднократна финансова подкрепа за хранителни продукти, в размер на 120 лв. годишно, на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е от 300,01 лв. до 369 лв. включително.

Пенсионната политика за периода 2021-2023 г. продължава да се усъвършенства, за да отговори на предизвикателствата, пред които страната ни е изправена, като усилията са насочени към намиране на балансирани и трайни решения, с които да се гарантира както адекватността и устойчивостта на пенсионната система с демографските и социално-икономическите характеристики на страната, така и с необходимостта от устойчиво нарастване на доходите от пенсии, съобразно темповете на икономически растеж. В Бюджет 2021 са осигурени допълнителни средства, както следва:

- 474,0 млн. лв. за увеличение на размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст от 250 лв. на 300 лв., считано от 1 януари 2021 г.;

- 94,0 млн. лв. за увеличение на максималния размер на получаваните една или повече пенсии от 1 200 лв. на 1 440 лв., считано от 1 януари 2021 г;

- 884,2 млн. лв. за мерки, свързани с осъвременяване и изчисляване на пенсиите, в т.ч. за целогодишно изплащане на увеличените от 1 юли 2020 г. пенсии с 6,7%, както и ново осъвременяване на пенсиите от 1 юли 2021 г. с 5 на сто;

- 318,0 млн. лв. за изплащане на добавки към пенсиите на всички пенсионери до месец март 2021 г. включително.

Политиката в областта на отбраната. Осигурени са средства за поддържане и развитие на националните отбранителни способности и способностите, свързани с колективната отбрана, в т.ч. средства за изпълнение на одобрените от Народното събрание инвестиционни проекти за модернизация на Българската армия, а именно: придобиването на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС и основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада. Допълнително са предвидени средства за изграждане на интегрирана система и инфраструктура за усвояване, експлоатация и осигуряване на новия тип боен самолет.

За 2021 г. разходите за отбрана, съгласно класификацията на НАТО, възлизат на 1,69 на сто от БВП, което е с 0,05% от БВП повече от референтния процент на разходите към БВП по Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2 на сто от БВП на Република България до 2024 г.

В Бюджет 2021 са предвидени еднократни трансфери за подпомагане на **общини** с население под 30 000 жители, които нямат достъп до общата изравнителна субсидия, съгласно механизма за нейното разпределение през 2021 г. Това са основно общини, при които е отчетено намаление на приходите от данък върху недвижимите имоти с повече от 5 на сто и на приходите от туристически данък с повече от 15 на сто по данни от отчета за касово изпълнение на бюджетите им към деветмесечието на 2020 г. спрямо отчета им за същия период от предходната година.

Приоритет за страната остава и успешното усвояване на **средствата от европейските фондове и програми**, чрез които да се постигне устойчив икономически растеж, по-висока заетост, социално включване, социално, икономическо и териториално сближаване и изграждане на конкурентоспособна и иновативна икономика.

Заделеният за България ресурс по инициативата на Европейския съюз REACT-EU е разпределен в пет от действащите оперативните програми от програмен период 2014-2020 г., които позволяват финансиране на дейности, в подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU).

Друга мярка, която се предвижда да заработи, е Механизмът за възстановяване и устойчивост (Recovery and Resilience Facility), който представлява ключова програма на Инструмента за възстановяване на ЕС. С него на държавите членки ще се предоставят безвъзмездна финансова подкрепа и заеми, за да се подпомогнат публичните инвестиции и реформи, предвидени в техните планове за възстановяване и устойчивост, както и за смекчаване на последиците за обществото, причинени от настоящата криза с COVID-19. Финансовият пакет, от който България може да се възползва, е 5,981 млрд. евро грантове и около 4,0 млрд. евро заеми (съгласно индикативните разчети към анексите от проекта на регламент).

Въз основа на допусканията и прогнозното нетно дългово финансиране през 2021-2023 г. се очаква в края на периода държавният дълг да достигне до ниво от 38,9 млрд. лв., респективно съотношението на държавния дълг спрямо БВП да нарасне от 25,6% към края на 2021 г. до 28,2% в края на 2023 г. Предвижда се темпът на нарастване на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ да продължи, номинално и спрямо БВП, в диапазона от 34,2 млрд. лв. или 27,5% от БВП през 2021 г. до 40,5 млрд. лв. или 29,4% от БВП в края на 2023 г. Независимо от повишената стойност на относителния дял на консолидирания дълг спрямо БВП, същите остават далеч под максимално допустимата референтна стойност на Маастрихтския критерий за конвергенция от 60%, което ще гарантира запазване на равнището на държавна задлъжнялост на Република България сред 28-те държави-членки на ЕС по отношение на ниска дългова тежест.

Част I.
Икономически перспективи за периода 2020-2023 г.

1. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА СВЕТОВНАТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИКА

Разпространението на пандемията от COVID-19 и предприетите мерки за ограничаване на заразата имаха съществен отрицателен ефект върху икономическата динамика в глобален план. Засегнати бяха както развитите, така и развиващите се икономики. Докато в Китай негативният ефект бе най-силен през първо тримесечие, след което се наблюдава възстановяване на икономическата активност, за много от страните най-голям спад бе реализиран през април-юни, когато в действие бяха наложени най-стриктните до момента мерки за ограничаване на вируса. Икономиката на САЩ отбеляза рекордно понижение от 9% на годишна база през второ тримесечие. За същия период БВП на Европейския съюз намаля с 14%, а на Турция с 9,9%. Съизмерими спадове бяха регистрирани и при други основни търговски партньори на България.

Граф. I-1: Реален БВП
(% промяна спрямо съответното тримесечие на предходната година)

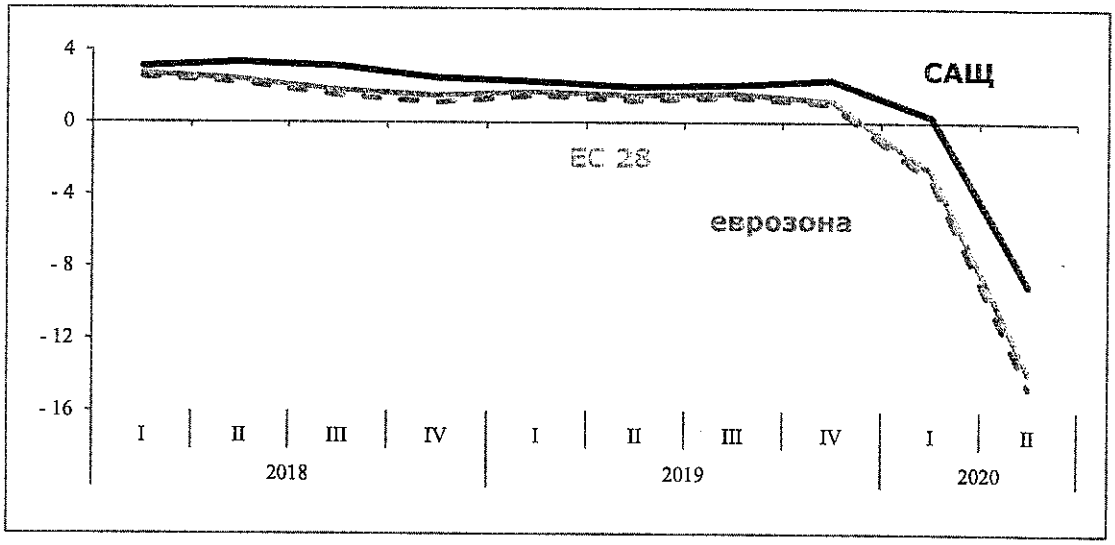

Източник: Евростат, Американско бюро за икономически анализи

2. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

2.1. БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

За първото полугодие на 2020 г. брутният вътрешен продукт на страната спадна с 3,8% в реално изражение спрямо същия период на предходната година. Това се дължеше на намалението на БВП през второто тримесечие с 8,5%, докато през първото икономиката нарасна с 1,8%. С основен принос за отчетения спад бяха инвестициите.

Крайното потребление нарасна с 0,6%. Растежът бе движен от публичното потребление, докато потребителските разходи на домакинствата спаднаха с 0,7% поради наложените ограничителни мерки срещу COVID-19 през второ тримесечие и повишената несигурност. Инвестициите в основен капитал спаднаха с 11,2% поради слаба частна инвестиционна активност. Износът на стоки и услуги намаля с 8,3% за полугодието поради спад през второ тримесечие, дължащ се на намаленото търсене на стоки сред основни търговски партньори и ограничения износ на транспортни и туристически услуги. Вносът на стоки и услуги намаля с 9,8% и в резултат нетният износ имаше положителен принос към динамиката на БВП за полугодието.

От страна на предлагането брутната добавена стойност спадна с 3,4% за периода януари-юни. Най-засегнатите сектори от кризата бяха: култура, спорт и развлечения; търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство; операции с недвижими имоти; индустрия.

2.2. ПАЗАР НА ТРУДА

През първата половина на 2020 г. динамиката на пазара на труда бе силно повлияна от предприетите мерки срещу разпространението на COVID-19 и обявеното извънредно положение от средата на март до средата на май. Броят на заетите (според ЕСС 2010) намаля с 2,4% на годишна база. Най-съществено бе намалението на заетите в някои отрасли на услугите като търговия, транспорт и туризъм (годишно намаление от 6,9%), както и в промишлеността (годишен спад от 3,9%).

Основните показатели на пазара на труда също се характеризираха с влошаване през първата половина на 2020 г. През второто тримесечие коефициентът на икономическа активност на населението (15-64 г.) отчете намаление от 2,1 пр.п. до 71,7%, а коефициентът на заетост на населението в същата възрастова група се понижи с 3,3 пр.п. до 67,4%. Коефициентът на безработица през второто тримесечие на 2020 г. достигна 6,0%. По-детайлните данни на Агенция по заетостта показват, че тенденцията на повишаване на безработните е започнала веднага след обявяването на извънредното положение в средата на март и е продължила до средата на май, след което е започнал процес на постепенно намаляване, който продължава почти без прекъсване и до края на септември. За намаляването на броя на регистрираните безработни основен принос има относително високият брой на започналите работа на първичния пазар на труда.

Динамиката на доходите и производителността на труда от началото на 2020 г. беше повлияна в низходяща посока. Изменението на разглежданите показатели през първото тримесечие остана близко до отчетените темпове година по-рано, като негативните ефекти от пандемията намериха отражение върху тях през второто тримесечие. Нарастването на компенсацията на един нает се забави до 3,1%, главно по линия на сектор услуги, в следствие на силното намаление на броя на отработените часове на наетите лица. Успоредно с това, спадът на реалната производителност през

разглеждания период достигна около 5% на годишна база. По този начин намаляването на икономическата активност след средата на месец март в условия на ограничаване на освобождаването на заети лица поради приетата от правителството мярка за запазване на заетостта доведе до силно нарастване на разходите за труд на единица продукция (НРТЕП) с над 8% на годишна база през второто тримесечие. Все пак, част от дейностите в услугите се характеризираха с по-благоприятно развитие и успяха да компенсират отчасти влошаването на показателите в най-силно засегнатите от ограничителните мерки отрасли.

Разгледано средно за първото полугодие на 2020 г., номиналният растеж на средната работна заплата възлезе на 7,6% на годишна база спрямо 12,1% през аналогичния период на предходната година. В условията на по-нисък темп на нарастване на потребителските цени реалното изменение на показателя, изчислено с ХИПЦ, се забави в по-слаба степен до 5,5% през първите шест месеца на годината.

2.3. ИНФЛАЦИЯ

Според ХИПЦ инфлацията по месеци на годишна база намаляваше през първото полугодие на 2020 г. През август инфлацията беше 0,6% в сравнение с 3,1% в края на 2019 година. Основен фактор за забавянето на инфлационните процеси в страната беше спадът в цените на енергийните стоки, предизвикан от спада на международните цени на нефта, докато динамиката на цените в страната на храните беше разнопосочна.

Спадът в международните цени на нефта през август беше 25% спрямо същия месец на предходната година. Значително по-ниските цени от внос на природен газ предизвикаха поевтиняване на цената в страната и понижение на цените на топлоенергията в месеците април и май. Инфлацията при непреработените храни се ускоряваше до месец юли, докато нарастването на цените при преработените храни беше със забавени темпове от началото на годината. При последните динамиката беше доста близка до цените на производител на хранителни продукти за вътрешния пазар, които през август имаха увеличение от 4% на годишна база. Базисната[2] инфлация също имаше тенденция на намаление, като през август тя се понижи до 1,9%, при 2,5% в края на 2019 година.

2.4. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Разпространението на пандемията от COVID-19 и наложените мерки за нейното ограничение имаха отрицателно въздействие върху икономическата активност и, съответно, международната търговия и финансовите потоци в глобален план. В България ефектите върху износа и вноса на стоки започнаха да се проявяват от март, достигнаха по-съществени двуцифрени спадове през април и май, след което понижението бе умерено.

За периода януари-август износът на стоки номинално намаля с 8,4%. Нефтът и рафинираните нефтопродукти допринесоха за повече от половината от общото намаление поради съществено по-ниските цени на международните пазари, съчетани с по-малки изтъргувани количества. Спад имаше и при търговията с машини и съоръжения и облекло. Нарастването на износа на зърнени храни, почистващи препарати, метални руди и някои лекарствени продукти не бе достатъчно, за да компенсира низходящата динамика при останалите стоки.

[2] Базисната инфлация включва преработените храни, неенергийните промишлени стоки и услугите.

Спадът при вноса до август бе 12,7%, с основен принос от търговията с нефт, природен газ, машини и съоръжения. Мерките срещу COVID-19 съществено ограничиха туристическите и транспортните услуги, в резултат на което до август износът на услуги спадна с 36,5%, а вносът – с 27,5%. Паричните преводи от чужбина се свиха с повече от 50%, компенсациите на краткосрочно заетите в чужбина – с повече от 60%. Нетният ефект върху текущата сметка бе отрицателен - излишъкът се понижи на годишна база до 1,9% от прогнозния БВП.

2.5. ПАРИЧЕН СЕКТОР

Брутните международни валутни резерви на страната продължиха да осигуряват стабилното функциониране на паричния съвет. Пазарната им стойност към края на септември 2020 г. възлезе на 31,1 млрд. евро, или с 23% повече спрямо година по-рано. Темпът им на растеж се ускори съществено през септември, след като през месеца бяха пласирани успешно две емисии еврооблигации в два транша от по 1,25 млрд. евро и срочности от 10 и 30 години, постъпленията от които увеличиха депозита на правителството в БНБ. Принос за нарастването на международните валутни резерви имаха и резервите на търговските банки. Те се увеличиха значително през първото полугодие в резултат на обявените на 19 март мерки от страна на Българската народна банка във връзка с пандемията от COVID-19, една от които беше увеличаване на ликвидността на банковата система чрез намаляване на чуждестранни експозиции на търговските банки.

Банковата система в България остана стабилна и продължи да поддържа високи равнища на капиталова адекватност и ликвидност. Коефициентът на обща капиталова адекватност беше 23,14% в края на второто тримесечие, а отношението на ликвидно покритие - 266,5% към края на август 2020 г.

Растежът на кредита за частния сектор започна да се забавя от март, в резултат от въведените ограничителни мерки поради пандемията с COVID-19, като забавянето в края на първото тримесечие на 2020 г. беше все още слабо изразено. Годишният му растеж към края на март беше 9,1%, а в края на август се забави до 6,1%. По-голям принос за по-ниския растеж имаше кредитът за нефинансови предприятия. Нарастването му се забави до 2,2% при 5,9% в края на 2019 г. При кредитите за домакинствата по-осезаемо забавяне се наблюдаваше при кредитите за потребление. Техният годишен растеж се забави до 6,2% при 10,8% в края на 2019 г., докато жилищните кредити продължиха да нарастват с двуцифрени темпове през първите осем месеца, като и при тях беше отчетена тенденция на забавяне. Годишното им нарастване в края на август бе 12,3% при 14,5% в края на 2019 г.

3. ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГНОЗАТА И МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2020-2023 Г.

След облекчаването на част от ограничителните мерки и отварянето на икономиките в края на второ тримесечие на 2020 г. актуалните данни показват известно възстановяване на икономическата активност през третото тримесечие при продължаваща несигурност по отношение разпространението на вируса. Настоящата

прогноза е основана на допускането, че най-големият шок върху икономиката на ЕС и в глобален план[3] е бил през второто тримесечие. До края на годината се очаква подобрение на икономическите показатели, но се очертава, че годишните данни ще отразяват най-големите спадове, отчитани от десетилетия. Очаква се европейската икономика да се свие с 8,3% през 2020 г., докато спадът на световния БВП ще е 4,7%. Растежи ще се наблюдават от 2021 г., като икономическата активност в ЕС ще нарасне с 5,8%, а на света - с 5,1%. Възстановяването ще е по-бързо при развиващите се пазари, като световната икономика ще достигне предкризисните си нива по-рано спрямо европейската.

Табл. I-1: Основни допускания за развитието на външната среда

Международна среда	Отчетни данни		Прогноза			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Световна икономика [реален растеж, %]	3,6	2,9	-4,7	5,1	3,4	3,4
Европейска икономика - ЕС [%]	2,1	1,5	-8,3	5,8	2,6	2,5
Валутен курс щ.д./евро	1,18	1,12	1,14	1,18	1,18	1,18
Цена на петрол „Брент“ [щ.д./барел]	71,1	64,0	36,5	43,8	46,4	49,1
Цена на неенергийни суровини [в щ.д., %]	1,7	-4,2	-5,1	2,5	2,1	2,1
EURIBOR 3м. [%]	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5

Източник: МВФ, СБ, ЕЦБ, МФ

Прогнозата за курса BGN/USD се основава на наличието на фиксиран курс на лева към единната европейска валута и техническо допускане за разменния курс на еврото към щатския долар. Последното се състои в изчисляване на средния курс EUR/USD с дневни данни за последните десет работни дни към датата на изготвяне на допусканията и фиксирането му за дните до края на прогнозния хоризонт. В настоящата прогноза последните актуални дневни данни са към 18 септември 2020 г. Според така направената техническа прогноза средногодишният валутен курс на еврото през 2020 г. се очаква да бъде 1,14 долара, а през 2021 г. 1,18 долара и да се запази на същото равнище до края на прогнозния период. Като процентна промяна числото за 2020 г. показва номинално поскъпване на еврото с 2,3%, а през следващата година - с 3,4%.

Отчитайки очакваната обезценка на долара през текущата година, спадът в цената на петрола през 2020 г. в лева се изчислява на 44,3% спрямо 2019 г. В следващите три години се очаква частично възстановяване на цената на петрола спрямо равнището от 2019 г. През 2021 г. цената ще се повиши с 20%, а през 2022 и 2023 г. с по 5,8% в доларово изражение.

През 2020 г. международните цени на неенергийни суровини се очаква да бъдат с 5,1% по-ниски в сравнение с предходната година, в доларово изражение. В тази група цените на храните и селскостопанските суровини ще имат слабо намаление, съответно от 0,5 и 0,8%. Цените на металите и медта се очаква да спаднат, съответно с 13,2 и 13,5%. В периода 2021-2023 г. цените на тези стоки ще се повишават, средно с 2,3% и в края на прогнозния период ще бъдат малко по-високи от равнището си през 2019 г.

[3] В представената прогноза, допусканията за развитието на европейската и световната икономика представляват оценки на Министерство на финансите, базирани на прогнози и анализи на Европейската комисия, Световната банка, МВФ и рейтингова агенция Fitch.

4. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2020-2023 Г.

Табл. I-2: Основни макроикономически показатели

Основни макроикономически показатели	Отчетни данни		Прогноза			
	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ						
БВП [млн. лв.]	109 743	119 772	119 089	124 540	130 876	137 701
БВП [реален растеж %]	3,1	3,7	-3,0	2,5	3,0	3,2
Потребление	4,6	4,7	1,0	2,5	2,3	2,9
Брутообразуване на основен капитал	5,4	4,5	-10,5	-5,4	3,0	8,8
Износ на стоки и услуги	1,7	3,9	-10,2	7,2	7,1	5,3
Внос на стоки и услуги	5,7	5,2	-10,4	5,0	6,4	6,7
ПАЗАР НА ТРУДА И ЦЕНИ						
Заетост (СНС) [%]	-0,1	0,3	-2,6	0,9	1,5	0,4
Коефициент на безработица (НРС) [%]	5,2	4,2	5,6	5,2	4,6	4,6
Компенсации на един нает [%]	9,7	6,9	5,0	5,9	6,5	6,9
Дефлатор на БВП [%]	4,0	5,3	2,5	2,0	2,0	2,0
Средногодишна инфлация (ХИПЦ) [%]	2,6	2,5	1,4	2,1	2,6	2,5
ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС						
Текуща сметка [% от БВП]	1,0	3,0	3,1	3,9	4,2	3,4
Търговски баланс [% от БВП]	-4,8	-4,7	-1,7	-1,2	-1,3	-2,1
Преки чуждестранни инвестиции [% от БВП]	2,7	2,4	2,9	2,9	2,9	2,9
ПАРИЧЕН СЕКТОР						
М3 [%]	8,8	9,9	8,0	8,1	7,9	8,1
Вземания от фирми [%]	7,7	9,9	0,6	1,9	3,8	4,6
Вземания от домакинства [%]	11,2	9,5	5,0	5,6	6,7	6,9

Източник: МФ, НСИ, БНБ

4.1 БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

През 2020 г. се прогнозира спад на БВП от 3%. Очаква се до края на годината потреблението на домакинствата да продължи да се понижава под влияние на повишената несигурност и по-слабото нарастване на доходите. В същото време се очаква публичните разходи както за потребление, така и за инвестиции да продължат да нарастват и да допринесат положително за динамиката на БВП през годината. Частните инвестиции ще останат потиснати и през втората половина на годината поради несигурната среда и слабото търсене. Спадът на световната и най-вече на европейската икономика ще доведе до годишно понижение на износа на стоки. Предвид факта, че не се наблюдава трайна тенденция на затихващо разпространение на вируса, се очаква износът на услуги, и в частност на туристически услуги да остане потиснат. В резултат, общото понижение на реалния износ на стоки и услуги ще достигне 10,2%. Ограниченото търсене на стоки за експортно-ориентираните дейности,

както и за потребление и инвестиции вътре в страната, ще предизвика и спад на вноса на стоки и услуги, който се оценява на 10,4%. Общият принос на външния сектор към растежа на БВП ще бъде почти неутрален.

През 2021 г. очакваме растежът на БВП да достигне 2,5%. Потреблението на домакинствата ще се възстанови и ще надмине нивата от 2019 г., подкрепено от повишението на заетостта и разполагаемия доход. Спадът на инвестициите ще продължи и през 2021 г., но с по-бавен темп. Инвестициите са компонентът, който ще се възстановява най-бавно. Очакваното благоприятно развитие в основните ни търговски партньори ще доведе до пълно възстановяване на износа на стоки през 2021 г. Прогнозата е той да нарасне с 5,6% и да надвиши нивото си от 2019 г. по постоянни цени. Същевременно, износът на услуги ще остане под предкризисните нива, въпреки очаквания съществен реален растеж. Основната причина е забавеното възстановяване на международните пътувания. Вносът на стоки и услуги ще последва тенденциите във вътрешното търсене и износа, като нито при стоките, нито при услугите ще се наблюдава достигане на нивата от 2019 г. В резултат на по-бързото нарастване на износа спрямо вноса, нетният износ ще има положителен принос към растежа на БВП за 2021 г.

Растежът на БВП ще се ускори до 3% през 2022 г. и 3,2% през 2023 г. Повишеното доверие сред потребителите и нарастването на доходите ще доведат до растеж на частното потребление. В последната прогнозна година се очаква по-високо нарастване на публичните инвестиции поради достигането на края на периода за усвояването на европейски средства по програмния период 2014-2020 г., както и очакванията за финализиране на инфраструктурни проекти. През 2022-2023 г. растежът на износа на стоки ще остане стабилен, в съответствие с развитието на външната среда. Износът на услуги ще продължи да нараства с високи темпове в резултат на възстановяване доверието на чуждестранните туристи, дейността на туроператорите и авиопревозвачите. Вносът на стоки ще се ускори, подкрепен от по-високото вътрешно търсене. Приносът на нетния износ към растежа на БВП ще премине от леко положителен в отрицателен.

4.2 ПАЗАР НА ТРУДА

Очакванията за 2020 г. са средногодишният брой на заетите (според ЕСС 2010) да намалее с 2,6% спрямо предходната година, а средногодишното ниво на безработица да се повиши до 5,6%. Възстановяването на заетостта се очаква да започне през второто тримесечие на 2022 г., но броят на заетите, наблюдаван през 2019 г. се очаква да бъде достигнат през 2022-2023 г. Заедно с процеса на възстановяване на заетостта се очаква и коефициентът на безработица да намалее първоначално до 5,2% през 2021 г., а през следващите години и до 4,6%, на което ниво да се стабилизира.

За 2020 г. номиналният темп на нарастване на доходите от труд е 5%. През 2020 г. динамиката на реалната производителност на труда ще премине на отрицателна територия и ще се понижи с над 3 пр.п. спрямо регистрирания растеж през 2019 г. През 2021 г. компенсацията на един нает ще има ускорен темп на нарастване, който се очаква да достигне около 6%. Последното ще отразява ускорението на показателя както в частния сектор, така и ефектите от по-нататъшното увеличение на доходите в сектора на образованието, планираното ново увеличение на разходите за персонал в държавната администрация, в структурите, които са натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от нея, минималната работна заплата и др. Възходящото развитие на разглеждания показател ще продължи и през 2022-2023 г. В периода 2021-

2023 г. се очаква също и възстановяване на положителната динамика на производителността на труда.

4.3 ИНФЛАЦИЯ

За 2020 г. се очертава външните и вътрешните фактори за нарастване на цените в страната да имат слабо влияние, но инфлацията до август бе по-висока от предвижданата в пролетната прогноза. В края на годината очакваме спад в цените на енергийните стоки и на неенергийните промишлени стоки. Поради затрудненията в международната търговия, породени от разпространението на коронавируса, е възможно ограничаване на вноса на някои пресни продукти. Възможните шокове в предлагането на храни очакваме да се отрази в положителна инфлация при хранителните стоки, която ще предизвика и поскъпване на цените на някои услуги, като обществено хранене.

В месечната динамика на инфлацията на годишна база, очакваме тя да се повиши до 0,8% в края на годината. Средногодишната инфлация се очертава да бъде 1,4% при очакване от 0,1% в пролетната прогноза.

Инфлационните процеси през 2021 г. ще зависят преди всичко от степента на възстановяване на международните цени на суровините и на цените на петрола. Текущите международни оценки за динамиката на цените на петрола показват покачване от 20% през 2021 г., което е доста под нивото от 2019 г. В сравнение с 2020 г. ще има нарастване при цените на енергийните стоки в страната в края на 2021 г., което се оценява на 5%. Международните цени на храните леко ще поскъпнат през 2021 г., което ще предизвика и по-висока инфлация при тях в сравнение с 2020 година. При услугите очакваме ускорение на нарастването на техните цени в 2022-2023 г., което ще се дължи на възстановяване на вътрешното търсене. В края на 2021 г. прогнозираме инфлацията да се ускори до 2,8%, а средногодишната инфлация до 2,1%.

През последните две години от прогнозния период очакваме средногодишната инфлация да бъде около 2,5-2,6%.

4.4 ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Към края на годината се очаква запазване на положителните условия на търговия, т.е. изпреварващо понижение на цените на вноса спрямо износа. Това, съчетано с очаквания по-малък реален спад на износа на стоки спрямо вноса, ще се отрази в подобрение на търговското салдо. В противоположна посока ще е изменението на салдото по статия услуги. Излишъкът ще се свие с около една трета (до 5,6% от БВП), поради очаквания значителен спад на приходите от чуждестранни посещения в страната и от транспортни услуги, предлагани на нерезиденти. Очаква се и съществено намаляване на паричните постъпления от българи, дългосрочно пребиваващи в чужбина. Това ще доведе до по-нисък излишък по статия вторичен доход спрямо 2019 г. Същевременно, с оглед икономическата несигурност и нуждата от гарантиране на адекватна ликвидност, се очаква да се понижи и изплатеният доход към инвеститори-нерезиденти. Това ще се отрази в известно подобрение на баланса на първичния доход. Нетният ефект върху текущата сметка ще е към нарастване на излишъка спрямо 2019 г. - до 3,1% от БВП.

През 2021 г. се очаква възстановяване на номиналния растеж на износа и вноса на стоки, подкрепен от реални растежи и нарастване на цените. Силният реален растеж на

износа ще е основа за допълнително свиване на търговския дефицит. При услугите се очаква значително повишение, най-вече на транспортни услуги и пътувания, като излишъкът на статията ще се увеличи. Трансферите по доходните статии ще започнат да се възстановяват и, поради големия дял на изплащания инвестиционен доход, общият им дефицит леко ще нарасне. Балансът на текущата сметка ще се подобри до излишък от 3,9% от БВП. В края на прогнозния период номиналното нарастване на вноса на стоки ще изпревари това на износа и ще допринесе за повишение на търговския дефицит. Продължаващото възстановяване на износа на услуги през 2022 г. ще е основен фактор за подобрението на баланса на услуги, както и за допълнителното увеличение на излишъка на текущата сметка.

Преките чуждестранни инвестиции ще възлизат на около 2,9% от БВП през целия прогнозен хоризонт.

4.5 ПАРИЧЕН СЕКТОР

Очакванията са растежът на кредита за частния сектор да продължи да се забавя до края на 2020 г., отчитайки по-ниското търсене и негативните ефекти върху икономическата активност, произтичащи от ситуацията с COVID-19. Годишното нарастване на вземанията от предприятия се прогнозира да бъде около 0,6% през 2020 г., а на вземанията от домакинствата – 5%. Общо растежът на вземанията от частния сектор през 2020 г. се очаква да се забави до 2,2% при 9,7% в края на 2019 г.

В периода 2021-2023 г. търсенето на кредити ще започне да се възстановява, но годишните темпове на нарастване от преди пандемията няма да бъдат достигнати. От страна на нефинансовите предприятия възстановяването ще бъде по-слабо и повлияно от очакванията за слабо възстановяване на частните инвестиции. Общо годишното нарастване на вземанията от предприятия ще се ускори от 1,9% през 2021 г. до 4,6% през 2023 г. Кредитът за домакинства също плавно ще се ускорява в съответствие с динамиката на компенсациите на наетите и по-ниското равнище на безработица. Годишният растеж на вземанията от домакинства се прогнозира да бъде 5,6% през 2021 г. и ще достигне 6,9% в края на периода. Общо годишният растеж на вземанията от частния сектор в края на 2023 г. ще се повиши до 5,5%.

4.6 РИСКОВЕ ПРЕД ПРОГНОЗАТА

Представената прогноза е зависима от развитието на епидемичната обстановка както в страната, така и в глобален план. При увеличаване на мерките, целящи ограничение на пандемията и имащи задържащ ефект върху икономическата активност, може да се очакват отрицателни шокове както по линия на предлагането, така и по линия на потреблението и износа. Тези шокове биха имали негативен ефект върху БВП най-вече през 2020 и 2021 г., но при липса на устойчиво решение за справяне с пандемията може да се очаква несигурността сред икономическите агенти да остане висока в средносрочен план и в резултат да се реализират по-ниски растежи.

По отношение на външната среда, последните прогнози за държавите, основни търговски партньори на България, показват ревизиране на очакванията към по-плавно възстановяване. Запазват се и негативните рискове, свързани с протекционистичните политики и нарушаване на глобалната търговия, както и с ефектите от излизането на Обединеното кралство от Европейския съюз. Всички те могат да се отразят в по-бавни темпове на нарастване на износа в прогнозния период.

Съществуват и рискове в положителна посока. При по-бързо справяне с епидемичната ситуация в глобален план, в средносрочен период може да се наблюдава много по-благоприятно влияние по линия на външната среда, особено при ускорено възстановяване на международния туризъм. Същевременно, в страната е възможно да се реализира по–бързо възстановяване на инвестициите и по-силно нарастване на потреблението предвид възстановяването на пазара на труда. Средствата по плана за възстановяване на Европа също ще окажат положителен ефект върху икономиката, най-вече в периода 2022-2023 г. Очаква се България да получи над 10 млрд. евро по линия на новия Механизъм за възстановяване и устойчивост на ЕС.

4.7 ПОТЕНЦИАЛЕН РАСТЕЖ И ОТКЛОНЕНИЕ ОТ ПОТЕНЦИАЛНИЯ БВП

По оценки на МФ растежът на потенциалния БВП през 2020 г. ще се забави до 1,6% при 2,6% през 2019 г. Забавянето ще дойде основно по линия на отрицателен принос на труда и силно намаляване на приноса на капитала поради спад на инвестициите. Приносът на капитала за потенциалния растеж ще остане нисък до края на прогнозния период, а този на труда ще бъде около нула. Възстановяването на заетостта ще бъде ограничено от негативните демографски процеси в страната. Общата факторна производителност (ОФП) ще допринесе с 1,4-1,5 пр.п. за потенциалния растеж.

Отклонението от потенциала ще достигне -2,1% през 2020 г. и ще се свие до -1,4% през 2021 г. Затваряне на отрицателното отклонение се очаква в края на прогнозния период.

Табл. I-3: Стойности на потенциалния растеж и на отклонението от потенциалния БВП

Година	Потенциален растеж, %	Отклонение от потенциалния БВП, %
2019	2,6	2,5
2020	1,6	-2,1
2021	1,7	-1,4
2022	1,9	-0,3
2023	2,1	0,8

Източник: МФ

Табл. I-4: Приноси към потенциалния растеж (пр.п.)

Година	Труд	Капитал	ОФП
2019	0,1	1,0	1,5
2020	-0,4	0,6	1,4
2021	-0,1	0,4	1,4
2022	0,0	0,5	1,4
2023	0,0	0,6	1,5

Източник: МФ

4.8 СЪПОСТАВКА НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА ПРОГНОЗА С ТАЗИ НА ЕК

Направено е сравнение на есенната макроикономическа прогноза на МФ с последната официална прогноза[4] на ЕК, публикувана на 7 юли 2020 г. Различният период на изготвяне на двете прогнози предопределя използването на различни отчетни статистически данни. В прогнозата на ЕК не са взети предвид някои индикатори с тримесечна и месечна статистическа отчетност към първото полугодие на 2020 г., както и ревизираните данни за БВП и платежен баланс.

Табл. I-5: Сравнение на макроикономическата прогноза на МФ с прогнозата на ЕК

Показатели	2019	2020		2021	
	Отчетни данни	МФ	ЕК	МФ	ЕК
БВП, реален растеж, %	3,7	-3	-7,1	2,5	5,3
Инфлация, средногодишна, %	2,5	1,4	1	2,1	1,1

Източник: ЕК, МФ, НСИ

Прогнозата на ЕК за 2020 г. предполага спадове на БВП през третото и четвъртото тримесечие на годишна база, сходни с отчетения през второто, когато бяха наложени ограничителни мерки срещу COVID-19. В същото време прогнозата на МФ предполага плавно възстановяване на икономическата активност през втората половина на годината. И двете институции не очакват възстановяване на БВП до нивата от 2019 г. през 2021 г.

Една от причините за разликата в числата за прогнозираната инфлация между ЕК и МФ са различните периоди на изготвянето на двете прогнози, като тази на МФ използва отчетни месечни данни до август, а ЕК до май 2020 г. През втората половина на 2020 г. ЕК прогнозира близка до нула инфлация на годишна база, докато отчетните данни показват 0,6% за третото тримесечие, а в прогнозата за четвъртото тримесечие МФ очаква 0,9%. Тези разлики в двете прогнози за 2020 г. технически се пренасят и за следващата година. И двете прогнози предполагат, че темповете на инфлация през 2021 г. ще бъдат ускоряващи се по тримесечия на годишна база, но тези на МФ са по-високи, което може да се дължи и на различни допускания за международната среда, както и на различни очаквания по отношение на вътрешните фактори за инфлация в България.

[4] От 2018 г. Европейската комисия започна да публикува и лятна прогноза за развитието на икономиката на ЕС и отделните държави-членки, която обхваща само показателите БВП и инфлация.

Част II.
Фискална политика и основни параметри за периода 2021-2023 г.

1. СРЕДНОСРОЧНИ ЦЕЛИ НА ФИСКАЛНАТА ПОЛИТИКА

Безпрецедентната ситуация, при която огромен брой държави, в т.ч. и България, се борят с всички налични ресурси за ограничаване на разпространението на пандемията от COVID-19 и последвалия спад на икономическата активност и заетостта, се отрази крайно неблагоприятно върху редица сектори на икономиката и се превърна в предизвикателство по отношение на устойчивостта на публичните финанси в следващия тригодишен период. Въпреки това, страната ни продължава провежданата през последните години благоразумна фискална политика, която е адекватен отговор на създалата се извънредна икономическа и финансова ситуация в глобален мащаб.

Необходимостта от преприоритизирането на разходи, свързани с укрепване на системата на здравеопазване, предоставянето на социални услуги и насърчаването на заетостта, нямаше как да не повлияе на фискалната рамка и на основните бюджетни параметри както през настоящата година, така и в следващата бюджетна година.

Провежданата последователна и балансирана фискална политика през последните години в условията на макроикономическа стабилност, която се явява надеждна основа за устойчивост на бюджетната рамка, ни дава възможност за посрещане на настоящите предизвикателства за макроикономическото и бюджетно развитие и перспективите за бързо възстановяване и завръщане по пътя на икономическия растеж и за постигане на фискалните цели.

От гледна точка на устойчивостта на публичните финанси през прогнозния период, определянето на реалистични цели за основните бюджетни параметри следва да се придържа към установените фискални правила и ограничения, заложени в Закона за публичните финанси и произтичащи от изискванията на Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ, L, 306/41 от 23 ноември 2011 г.) и Регламент (ЕО) № 1466/1997 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики.

На фона на извънредната финансова и икономическа обстановка, Европейската комисия активира общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, която позволява на държавите членки да предприемат мерки за справяне с разпространението на вируса, като временно се отклонят от средносрочната си бюджетна цел. По този начин се дава възможност за гъвкавост на националните правителства да предприемат мерки в условията на извънредно положение, като разходите, пряко свързани с преодоляване на последиците от пандемията, се изключват при оценяване спазването на фискалните правила и ограничения.

Параметрите на националната бюджетна рамка отчитат ефектите от динамиката от създалата се извънредна епидемична обстановка в страната и необходимостта от финансово обезпечаване на провежданите политики и мерки на правителството, свързани както с пандемията и икономическите последици от нея, така и с останалите национални приоритети.

За овладяване и преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 държавите-членки на ЕС, в т.ч. и България, реализират мерки и програми, осигурени от националните им бюджети и от фондове, програми и механизми на ЕС.

Доколкото европейската правна рамка и процедури по наблюдение спазването на фискалните правила предвиждат възможност за временни отклонения при извънредни обстоятелства, то в националното ни бюджетно законодателство са налични специфични правила и ограничения, в които не се предвижда гъвкавост. Това доведе до необходимост от прецизиране на регулациите в частта на правилата на фона на глобалните предизвикателства пред икономиката и бюджета, за да се позволи използването на антициклични мерки, финансирани от различни източници – в Закона за публичните финанси да се даде възможност параметрите на показателите за дефицит по КФП и за максимален размер на разходите по КФП да надвишат ограниченията при извънредни обстоятелства по смисъла на европейската правна рамка.

Във връзка с горното, параметрите за основните фискални показатели са представени с включени ефекти от временни COVID-19 мерки, а за целите на оценяване спазването на националните фискални правила по ЗПФ - с изключени стойности на мерките при извънредни обстоятелства.

Табл. II-1: Основни показатели на КФП [5]

Показатели	2019 г. Отчет		2020 г. Ревизирана оценка		2021 г. Проект		2022 г. Прогноза		2023 г. Прогноза	
	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП
Приходи по КФП	**44 048,6**	**36,8%**	**43 497,7**	**36,5%**	**47 645,2**	**38,3%**	**49 217,8**	**37,6%**	**52 423,8**	**38,1%**
Приходни COVID-19 мерки		**0,0%**	108,3	**0,1%**	234,4	**0,2%**		**0,0%**		**0,0%**
Разходи по КФП	**45 201,0**	**37,7%**	**48 747,3**	**40,9%**	**52 532,2**	**42,2%**	**51 887,8**	**39,6%**	**54 963,8**	**39,9%**
Разходни COVID-19 мерки		**0,0%**	2 709,5	**2,3%**	2 834,4	**2,3%**		**0,0%**		**0,0%**
Дефицит по КФП	**-1 152,4**	**-1,0%**	**-5 249,5**	**-4,4%**	**-4 887,0**	**-3,9%**	**-2 670,0**	**-2,0%**	**-2 540,0**	**-1,8%**
Разходи по КФП за целите на националното фискално правило по	**45 201,0**	**37,7%**	**46 037,8**	**38,7%**	**49 697,8**	**39,9%**	**51 887,8**	**39,6%**	**54 963,8**	**39,9%**

[5] Поради закръгление (в млн. лв. и като процент от БВП) някои сумарни позиции в таблиците и графиките в актуализираната бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. и приложенията към нея не се изчерпват от съставните им числа.

Показатели	2019 г. Отчет		2020 г. Ревизирана оценка		2021 г. Проект		2022 г. Прогноза		2023 г. Прогноза	
	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП
чл. 28, ал. 1 от ЗПФ										
Дефицит по КФП (касова основа) за целите на националното фискално правило по чл. 27, ал. 4 от ЗПФ	**-1 152,4**	**-1,0%**	**-2 431,8**	**-2,0%**	**-1 818,2**	**-1,5%**	**-2 670,0**	**-2,0%**	**-2 540,0**	**-1,8%**

Въпреки временното разхлабване на фискалната политика през 2020 и 2021 г., която според изчисленията за фискалната позиция се определя като проактивна антициклична, в средносрочен план се предвижда дефицитът по КФП да се вмести в рамките на ограничението на националните фискални правила.

Следва да се отбележи, че параметрите на основните показатели по КФП за съответните години са отнесени към актуалната оценка за номиналния размер на БВП за съответната година от есенната макроикономическа прогноза.

Глобалната пандемия от COVID-19 постави в невъзможност финализирането на процеса по изготвянето на реалистична средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. В тази връзка, съгласно § 8, ал. 2 от заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на ЗДБРБ за 2020 г. от м. март с одобряването от Министерския съвет на Конвергентната програма се считат за одобрени и макроикономическата прогноза и средносрочната бюджетна прогноза в съответствие с изискванията на § 34 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. Поради тази причина не е направена съпоставка на параметрите на фискалната политика от настоящата прогноза с предходна.

Видно от данните в горната таблица, дефицитът по КФП на касова основа показва тенденция на намаляване от 4,4% от БВП през 2020 г. (ревизирана оценка) до 1,8% от БВП през 2023 г. Ако от обхвата на бюджетното салдо се изключи ефектът от т.нар. временни COVID-19 мерки, предвидени за 2020 и 2021 г., дефицитът се задържа в рамките на ограничението на националните фискални правила, като варира между 1,5 и 2% от БВП в прогнозния период.

В основните показатели се наблюдава тенденция на номинално увеличение както на приходите, така и на разходите, при условие че се изключат разходите през 2020 и 2021 г., свързани с преодоляване на негативните ефекти от пандемията. Въпреки че бюджетните разходи за 2020 и 2021 г. надвишават 40%-то правило по чл. 28, ал. 1 от ЗПФ, то след елиминиране на ефекта от временните разходи за COVID-19 мерки, те са в рамките на ограничението.

За 2019 г. отчетните данни показват подобряване на бюджетното салдо от дефицит по КФП от 2,1% от БВП по ревизираната оценка на програмата за 2019 г. на 1,0% от БВП по отчетни данни. Съпоставено с ревизирания разчет към ЗДБРБ за 2019 г. се отчита номинално подобрение на бюджетното салдо с около 1,3 млрд. лева, което се дължи основно на извършени по-ниски от планираните разходи, докато параметрите по приходите са близки до разчета за годината. През годината бяха извършени съществени

по размер разходи с еднократен характер, свързани с реализирането на инвестиционен проект за придобиване на нов тип боен самолет за българските военновъздушни сили. Поради тази причина салдото по КФП отчита влошаване спрямо отчетеното близко до балансирано салдо за 2018 г. Повече информация за изпълнението на КФП за 2019 г. се съдържа в прегледа по приложение № 1.

Ревизираната оценка за 2020 г. се базира на предложения към проекта на ЗДБРБ за 2021 г. нов проект на ЗИД на ЗДБРБ за 2020 г., в който са отразени ефектите от очакваното неизпълнение на разчетите по приходите и предложеното увеличение на разходите, като ревизираната рамка за годината предвижда дефицитът по консолидираната фискална програма да достигне до 4,4% от БВП. В разчетите са включени одобрените от правителството разходи за 2020 г. за финансиране на мерки, свързани с пандемията от COVID-19. Оценките за COVID-19 мерките, финансирани през 2020 г., са в общ размер на около 2,8 млрд. лв. Следва да се отбележи, че направените предложения за промени в разчетите по приходите и разходите на държавния бюджет за 2020 г. са в условията на задействана от страна на Европейската комисия Обща предпазна клауза от Пакта за стабилност и растеж. Предприетите мерки в условията на извънредно положение и в периода на извънредна епидемична обстановка предполагат увеличаване на публичните разходи на фона на по-ниски приходи и съответно изискват временно фискално разхлабване. При ситуация на извънредна епидемична обстановка в страната, породена от обстоятелства извън контрола на правителството, се предвижда временно отклоняване от средносрочната бюджетна цел и одобряване на фискални стимули чрез финансиране и на инвестиционни разходи, които чрез търсения мултиплициращ ефект да смекчат негативите от кризата с пандемията върху растежа и съответно да подпомогнат пазара на труда при тежката ситуация, в която се намираме.

Разчетите в АСБП за периода 2021-2023 г. отразяват тенденциите в есенната макроикономическа прогноза за развитието на националната икономика и оценките за ефекта от разходните дискреционни мерки, в т.ч. и от временните мерки в условията на извънредни обстоятелства.

По отношение на приходите в настоящата прогноза се наблюдава ръст в номинално изражение за целия тригодишен период. Като относителен дял от БВП те показват динамика, продиктувана от различни обстоятелства, влияещи на данъчните, респективно неданъчните приходи. За 2020 г. спрямо 2019 г. приходите бележат спад, основно вследствие на ревизията на 2020 г., отразяваща негативния ефект върху данъчните приходи от икономическия спад в резултат на избухналата пандемия, а също и ефекта от неизпълнение на някои неданъчни приходи (такси).

За 2021 г. приходите бележат ръст спрямо 2020 г., като значителен принос имат средствата, предвидени за България от Механизма за възстановяване и устойчивост на ЕС. Разчетен е също и ръст на данъчно-осигурителните приходи в резултат на усилията на приходните администрации за повишаване на събираемостта, ефектът от разходни дискреционни мерки на правителството с положително въздействие върху приходите, както и подобряването на макроикономическите показатели. Основният показател, допринасящ за ръста в неданъчните приходи е увеличението на приходите от концесии за 2021 г., свързани основно с прехвърляне от 2020 в 2021 г. на постъпленията от първоначалното концесионно плащане по сключения договор за концесия на гражданско летище за обществено ползване София.

Отчетено е и намаляването на ставката за ДДС от 20% на 9% за периода 01.07.2020 г. - 31.12.2021 г. за доставки на определени стоки и услуги и освобождаване от ДДС и мита

върху вноса на някои медицински стоки, необходими за борба с последиците от пандемията от COVID-19. Следва да се има предвид, че вследствие на ефектите от COVID-19 беше ревизирана оценката за приходите от ТОЛ-такси през 2020 г., като този ефект ще има отражение и в следващите години.

По отношение на разходите тенденциите са за намаление в средата на плановия период както в номинално изражение, така и като дял от БВП. Ръстът на разходите в проекта за 2021 г. спрямо ревизираната оценка за 2020 г. се дължи както на COVID-19 мерки, така и на разходи за други приоритетни политики на правителството в различни области.

При тази база и при съществуващата несигурност и рискове прогнозата за относителния дял на разходите към БВП за 2021 г. е 42,2%, като следва да се има предвид, че тук са включени разходите (за икономически и социални мерки и такива, относими към системата на здравеопазването), директно свързани с преодоляване на последиците от епидемията, които са обект на дерогация, когато Комисията оценява спазването на фискалните правила.

Оценките за намаляващи рискове и стабилни перспективи за развитието на публичните финанси в България, които се отчитат в прегледите и прогнозите на Европейската комисия, на международните финансови институции и рейтинговите агенции, са ориентир за реалистичността на целите на фискалната политика и на бюджетните прогнози.

С предвидените мерки в политиката по приходите се цели гарантирането на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството.

През 2021 г. номиналният ръст в приходната част на бюджета спрямо ревизираната оценка на програмата за 2020 г. е от около 4,1 млрд. лв., като ръстът на данъчно-осигурителните приходи е около 2,2 млрд. лв., което е в резултат както на положителната динамика на макроикономическите показатели, предприетите мерки от страна на приходните агенции за борба с данъчните измами, повишаване на събираемостта, така и на средствата, предвидени за България от Механизма за възстановяване и устойчивост на ЕС.

През 2022-2023 г. ръстовете в приходната част на бюджета спрямо предходната година са съответно около 1,6 и 3,2 млрд. лв., от които ръстовете на данъчно-осигурителните приходи са около 2,3-2,6 млрд. лв. Наблюдаваният значителен спад в неданъчните приходи през 2022 г. се дължи основно на планираните през 2021 г. постъпления от първоначалното концесионно плащане от 660,0 млн. лв. по сключения договор за концесия на гражданско летище за обществено ползване София.

Приходите за периода 2021-2023 г., изразени като процент от БВП, са в диапазона от 38,3% до 37,6%, а в номинален размер те се увеличават, като от 47 645,2 млн. лв. за 2021 г. се очаква да достигнат 52 423,8 млн. лв. през 2023 г.

Табл. II-2: Принос на основните приходни категории в консолидацията на бюджетното салдо по КФП за 2021 г. и поддържане на бюджетната позиция до 2023 г.

Показатели в % от БВП	Изменение 2021/2020 ревиз. оценка пр.п.	Изменение 2021/2020 очакв. изп. пр.п.	Изменение 2022/2021 пр.п.	Изменение 2023/2022 пр.п.
Приходи, помощи и дарения	**1,7**	**2,0**	**-0,7**	**0,5**
Данъчно-осигурителни приходи	**0,5**	**0,4**	**0,5**	**0,2**
Преки данъци	***0,2***	***0,2***	***0,1***	***0,1***
Корпоративни данъци	0,0	0,0	0,0	0,0
Данъци върху доходите на физическите лица	0,1	0,1	0,1	0,1
Приходи на социалното и здравното осигуряване	***0,3***	***0,2***	***0,1***	***0,1***
Косвени данъци	***0,0***	***0,0***	***0,3***	***0,1***
ДДС	0,1	0,1	0,4	0,2
Акцизи	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Мита и митнически такси	0,0	0,0	0,0	0,0
Други данъци	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***
Неданъчни приходи	**0,4**	**0,6**	**-0,8**	**-0,1**
Други	***0,4***	***0,6***	***-0,8***	***-0,1***
Приходи от такси	0,0	0,2	-0,2	0,0
Приходи и доходи от собственост	-0,1	0,0	0,0	0,0
Глоби, санкции и наказателни лихви	0,0	0,0	0,0	0,0
Постъпления от продажба на нефинансови активи	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Приходи от концесии	0,5	0,5	-0,5	0,0
Други приходи	0,1	0,0	0,0	0,0
Помощи и дарения	**0,9**	**0,9**	**-0,4**	**0,4**

Източник: МФ

По отношение на разходите се наблюдава намаление в средата на прогнозния период както в номинално изражение, така и като дял от БВП. Ръстът на разходите от около 3,8 млрд. лв. за 2021 г. спрямо ревизираната оценка на програмата за 2020 г. се дължи както на COVID-19 мерки, така и на разходи за други приоритетни политики на правителството в различни области и намират отражение основно в социалните и здравноосигурителни плащания, в разходите за персонал, за издръжка и в капиталовите разходи.

Разходите, изразени като процент от БВП за периода 2021-2023 г., са в диапазона от 42,2% до 39,6% и имат основен консолидационен принос за постигане на целите за бюджетното салдо. В номинален размер разходите се увеличават, като от 52 532,2 млн. лв. за 2021 г. се очаква да достигнат 54 963,8 млн. лв. през 2023 г. Ръстът за 2021 г. спрямо ревизираната оценка на програмата за 2020 г. (3,8 млрд. лв.), както беше споменато по-горе, се дължи основно на увеличение на разходите за социални и здравноосигурителни плащания, за персонал, за издръжка и за капиталовите разходи.

За 2022 г. разходите намаляват с 2,5 пр.п. (0,6 млрд. лв.) спрямо 2021 г. във връзка с прекратяване на заложените в 2021 г. временни COVID-19 мерки. За 2023 г. разходите нарастват с 0,3 пр.п. (3,1 млрд. лв.).

Табл. II-3: Принос на основните разходни категории в консолидацията на бюджетното салдо по КФП за 2021 г. и поддържане на бюджетната позиция до 2023 г.

Показатели в % от БВП	Изменение 2021/2020 ревиз. оценка пр.п.	Изменение 2021/2020 очакв. изп. пр.п.	Изменение 2022/2021 пр.п.	Изменение 2023/2022 пр.п.
Общо разходи и Вноска в бюджета на ЕС	**1,2**	**1,7**	**-2,5**	**0,3**
Текущи нелихвени разходи	***2,2***	***1,7***	***-2,3***	***-0,4***
Персонал	0,9	0,6	-0,6	-0,4
Издръжка - общо	-0,2	0,1	-0,4	0,0
Стипендии	0,0	0,0	0,0	0,0
Субсидии и други текущи трансфери - общо	0,5	-0,1	-0,5	0,0
Социални и здравноосигурителни плащания	1,0	1,1	-0,8	0,0
Пенсии	1,0	0,5	-0,2	0,1
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	-0,2	0,4	-0,6	-0,1
Здравноосигурителни плащания	0,1	0,2	0,0	0,0
Капиталови разходи	***-0,9***	***0,1***	***-0,3***	***0,6***
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	***0,0***	***0,0***	***0,0***	***0,0***
Лихви	***-0,1***	***-0,1***	***0,1***	***0,1***
Вноска в бюджета на ЕС	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Бюджетно салдо (+/-)	**0,5**	**0,2**	**1,9**	**0,2**

Източник: МФ

При тези прогнози дефицитът по КФП намалява от 3,9% от БВП през 2021 г. до 1,8% от БВП през 2023 г., като преразпределението на публичните разходи още през 2022 г. е по-ниско от максимално допустимото ниво на разходите по КФП от 40 на сто от БВП съгласно Закона за публичните финанси.

2. МЕРКИ В ОТГОВОР НА КРИЗАТА ОТ COVID-19

Част от мерките за фискална подкрепа на домакинствата и фирмите, предприети през 2020 г., ще продължат и през 2021 г. Те са насочени към защита на домакинствата и фирмите и гарантиране на нормалното функциониране на здравната система и на системите на органи и администрации, които са натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от COVID-19.

Мерки за подкрепа на домакинствата

- Изплащане на допълнителни суми към пенсиите - за първите три месеца на 2021 г.;
- Подкрепа на семействата с деца до 14-годишна възраст, при които родителите не могат да извършват дистанционна работа от вкъщи и нямат възможност да ползват платен отпуск;
- Реализиране на програми за заетост и мерки за обучение за подкрепа на безработните лица и работодателите - разширяване на възможностите за включване в субсидирана заетост на повече безработни лица, инвестиране на допълнителни средства за повишаване на дигиталната грамотност и умения както на по-голям брой безработни, така и на заети лица;

- Подкрепа на децата и семействата по Закона за семейни помощи за деца - отпадане на доходния критерий за достъп до месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, увеличаване на месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година, увеличаване на целевите помощи за ученици и отпадане на доходния критерий за получаване на еднократна помощ за ученици, записани в първи и осми клас;
- Осигуряване на ваксини и лекарствени продукти в борбата с пандемията от COVID-19;
- Еднократна помощ за ползване на туристически услуги за вътрешен туризъм на единична стойност 210 лв. за лицата, които пряко са осъществявали или осъществяват дейности, свързани с лечението, предотвратяване на разпространението и/или преодоляване на последиците от COVID-19;
- Увеличаване на разходите за краткосрочни обезщетения и помощи;
- Увеличение на размера на минималната пенсия на 300 лв., считано от 1 януари 2021 г.;
- Предоставяне на еднократна финансова подкрепа за хранителни продукти, в размер на 120 лв. годишно, на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е от 300,01 лв. до 369 лв. включително.

Мерки за подкрепа на бизнеса

- Намаляване на ставката за ДДС от 20% на 9% за периода 01.07.2020 г. - 31.12.2021 г. за доставки на определени стоки и услуги;
- Запазване на работните места в страната по т.нар. мярка „60/40“;
- Финансова подкрепа за български творци и артисти, пряко засегнати от преустановяването на масови мероприятия на територията на страната, включително културно-развлекателни;
- Държавна субсидия за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм в размер на 35 евро за всяка седалка от максималния пътнически капацитет на самолета за всеки полет.

Мерки за органите на държавно управление, натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от COVID-19

Мерките са насочени най-вече към осигуряването на необходимия финансов ресурс за изпълнението на функции и отговорности на органите на държавното управление в различните системи, които участват най-активно в мероприятия по овладяването на разпространението на COVID-19 – здравеопазване, социална сфера, образование, вътрешен ред и сигурност. Част от тези мерки са свързани с необходимостта от увеличение на разходите за персонал, в т.ч. и за извънреден труд, командировъчни и издръжка на работници и служители, които извършват или подпомагат дейности за борбата с разпространението на вируса.

- Подкрепа на персонала на първа линия, пряко ангажиран с дейности по предотвратяване разпространението на COVID-19;
- Осигуряване на условия за дистанционна форма на работа при обявена извънредна епидемична обстановка;
- Осигуряване финансиране от НЗОК на изпълнителите на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия във връзка с обявената епидемична обстановка и лечение на COVID-19;
- Осигуряване на лични предпазни средства (маски, ръкавици и др.) за нуждите на държавната администрация и на лечебните заведения, както и дезинфектанти, дезинфекция на работните помещения, термометри за измерване от разстояние, консумативи, реактиви, медикаменти, PCR тестове, бързи тестове, диагностика и други.);
- Разходи за предпазни средства (маски, ръкавици и др.), дезинфектанти (лични и за помещенията) в училищата;
- Субсидии за лечебни заведения за болнична помощ - за поддържане готовността на клиниките/отделенията по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести;
- Капиталови трансфери и разходи към лечебните заведения - за дооборудване на отделения, закупуване на апаратура и изграждане на лаборатории;
- Осигуряване на възможности за провеждането на дистанционно обучение в системата на образованието.

Табл. П-4: Мерки в отговор на разпространението на COVID-19 за 2021 г.

МЕРКИ	млн. лв.	% от БВП
I. Изцяло финансирани със средства от националния бюджет	**2 992,3**	**2,40%**
МЕРКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ДОМАКИНСТВАТА:		
Еднократно изплащане на допълнителни суми към пенсиите - за първите три месеца на 2021 г.	318,0	0,26%
Подкрепа на семейства с деца до 14-г. възраст, при които родителите не могат да извършват дистанционна работа от вкъщи и нямат възможност да ползват платен отпуск	73,0	0,06%
Реализиране на програми за заетост и мерки за обучение за подкрепа на безработните лица и работодателите	10,0	0,01%
Подкрепа на децата и семействата по Закона за семейни помощи за деца	390,0	0,31%
Осигуряване на ваксини и лекарствени продукти в борбата с пандемията от COVID-19	94,4	0,08%
Еднократна помощ за ползване на туристически услуги за вътрешен туризъм на единична стойност 210 лв., за лицата които пряко са осъществявали или осъществяват дейности, свързани с лечението, предотвратяване на разпространението и/или преодоляване на последиците от COVID-19	10,0	0,01%
Увеличаване на разходите за краткосрочни обезщетения и помощи	250,0	0,20%

МЕРКИ	млн. лв.	% от БВП
Увеличение на размера на минималната пенсия от 250 лв. и на 300 лв., от 1 януари 2021 г.	474,0	0,38%
Еднократна финансова подкрепа за хранителни продукти, в размер на 120 лв. годишно, на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е от 300,01 лв. до 369 лв. включително	47,0	0,04%
МЕРКИ ЗА ПОДКРЕПА НА БИЗНЕСА:		
Намаляване на ставката по ЗДДС на 9% за периода 01.07.2020 г. - 31.12.2021 г., за доставки на определени стоки и услуги	234,4	0,19%
Запазване на работните места в страната т. нар. мярка „60/40“	300,0	0,24%
Финансова подкрепа за български творци и артисти пряко засегнати от преустановяването на масови мероприятия на територията на страната, включително културно-развлекателни	2,5	0,00%
Държавна субсидия за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм в размер на 35 евро за всяка седалка от максималния пътнически капацитет на самолета за всеки полет	40,0	0,03%
МЕРКИ ЗА ОРГАНИТЕ НА ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ, НАТОВАРЕНИ С ДЕЙНОСТИ ПО ОВЛАДЯВАНЕ НА ПАНДЕМИЯТА И ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ COVID-19:		
Осигуряване на лични предпазни средства (маски, ръкавици и др.) за нуждите на държавната администрация, както и за дезинфектанти, дезинфекция на работните помещения, термометри за измерване от разстояние и др.	19,0	0,02%
Подкрепа на персонала на първа линия, пряко ангажиран с дейности по предотвратяване разпространението на COVID-19	157,4	0,13%
Осигуряване на финансиране от НЗОК на изпълнителите на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия във връзка с обявената епидемична обстановка и лечението на COVID-19	427,5	0,34%
Осигуряване на лични предпазни средства (маски, ръкавици, калцуни, предпазно облекло, защитни очила) за нуждите на лечебните заведения, както и дезинфектанти, дезинфекция на работните помещения, термометри за измерване от разстояние, консумативи, реактиви, медикаменти, PCR тестове, бързи тестове и др.)	77,7	0,06%
Субсидии за лечебни заведения за болнична помощ	29,0	0,02%
Капиталови трансфери и разходи към лечебните заведения	6,2	0,00%
Осигуряване на възможности за провеждането на дистанционно обучение в системата на образованието	11,9	0,01%
Разходи за предпазни средства (маски, ръкавици и др.), дезинфектанти (лични и за помещенията) в училищата	20,0	0,02%
Осигуряване на условия за дистанционна форма на работа при обявена извънредна епидемична обстановка	0,2	0,00%
II. Национално съфинансиране за мерки свързани с COVID-19, финансирани по оперативните програми на ЕС	**76,5**	**0,06%**
ОБЩО (I+II)	**3 068,8**	**2,46%**

Източник: МФ

При условие, че през 2021 г. ситуацията с пандемията от COVID-19 се влоши значително, което да доведе до необходимост от извънредно осигуряване на ресурси, свързани с лечението на заболелите български граждани, с оглед опазване на тяхното здраве, се предвижда да бъдат буферирани средства в размер на 5 на сто от разходите и предоставените трансфери на част от първостепенните разпоредители с бюджет, както и от субсидиите и капиталовите трансфери от централния бюджет, с оглед на осигуряване на ресурс за форсмажорно извършване на разходи, свързани със закупуване на лекарствени продукти, апаратура, предпазни средства, дезинфектанти, изграждане на допълнителна леглова база, осигуряване на медицински екипи и други. От предвиденото ограничение за буфериране на средства в размер на 5 на сто са изключени разходите за делегираните бюджети в системата на предучилищното и училищното образование и Националния институт по метеорология и хидрология, и предоставените трансфери за държавните висши училища, Българската академия на науките и Селскостопанската академия.

3. ОСНОВНИ ФИСКАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

Параметрите на националната бюджетна рамка отчитат ефектите от създалата се извънредна епидемична обстановка в страната.

Включените в АСБП за периода 2021-2023 г. разчети за приходите, помощите и даренията по КФП са в диапазона 38,3-37,6% от БВП. Съобразено с необходимостта от финансовото обезпечаване на провежданите политики и мерки на правителството, свързани както с пандемията и икономическите последици от нея, така и с останалите приоритетни разходни политики, финансирането на публичните разходи ще е в диапазона 42,2-39,6% от БВП. В средносрочен план се предвижда дефицитът по КФП да се вмести в рамките на ограничението от 2% от БВП по ЗПФ.

Табл. II-5: Основни показатели по КФП (2020-2023 г.)

КФП млн. лв.		2020 Ревизирана оценка	2020 Очаквано изпълнение	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ		**43 497,7**	**43 227,6**	**47 645,2**	**49 217,8**	**52 423,8**
	% от БВП	***36,5%***	***36,3%***	***38,3%***	***37,6%***	***38,1%***
Данъчно-осигурителни приходи		34 915,9	34 932,2	37 084,3	39 659,9	41 994,9
Неданъчни приходи		5 887,7	5 556,4	6 598,2	5 872,4	5 997,7
Помощи и дарения		2 694,2	2 738,9	3 962,7	3 685,5	4 431,3
ОБЩО РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС		**48 747,3**	**48 162,4**	**52 532,2**	**51 887,8**	**54 963,8**
	% от БВП	***40,9%***	***40,4%***	***42,2%***	***39,6%***	***39,9%***
Разходи		47 349,9	46 765,0	51 069,6	50 403,8	53 409,1
Нелихвени разходи		46 625,0	46 040,1	50 412,4	49 606,1	52 474,8
Лихви		724,9	724,9	657,2	797,8	934,3
Вноска в общия бюджет на ЕС		1 397,4	1 397,4	1 462,6	1 484,0	1 554,7
БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)		**-5 249,5**	**-4 934,8**	**-4 887,0**	**-2 670,0**	**-2 540,0**
	% от БВП	***-4,4%***	***-4,1%***	***-3,9%***	***-2,0%***	***-1,8%***
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)		**5 249,5**	**4 934,8**	**4 887,0**	**2 670,0**	**2 540,0**
	% от БВП	***4,4%***	***4,1%***	***3,9%***	***2,0%***	***1,8%***

Източник: МФ

Прогнозите за **приходната част на националния бюджет** показват тенденция на намаление от 35,1% от БВП за 2021 г. на 34,9% от БВП през 2023 г. Очакванията са данъчно-осигурителните приходи в периода 2021-2023 г. да са в диапазона от 29,8% до 30,5% от БВП, като са отразени ефектите от мерките за повишаване на събираемостта и макроикономическите ефекти.

Разходите и трансферите по националния бюджет в средносрочен план показват тенденция на намаление от 39,6% от БВП през 2021 г. до 36,6% от БВП през 2023 г., като в номинално изражение през 2022 г. намаляват с 1,1 млрд. лв. във връзка с прекратяването действието на COVID-19 мерките, а през 2023 г. се увеличават с 2,2 млрд. лв.

Табл. II-6: КФП – Национален бюджет (2020-2023 г.)

КФП НАЦИОНАЛЕН БЮДЖЕТ млн. лв.	2020 Ревизирана оценка	2020 Очаквано изпълнение	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**40 847,2**	**40 518,2**	**43 724,0**	**45 573,8**	**48 034,0**
% от БВП	*34,3%*	*34,0%*	*35,1%*	*34,8%*	*34,9%*
Данъчно-осигурителни приходи	34 915,9	34 932,2	37 084,3	39 659,9	41 994,9
Неданъчни приходи	5 887,7	5 542,2	6 598,2	5 872,4	5 997,7
Помощи и дарения	43,6	43,7	41,5	41,5	41,5
ОБЩО РАЗХОДИ, ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС И ТРАНСФЕРИ (НЕТО)	**46 023,8**	**45 696,8**	**49 275,7**	**48 202,0**	**50 371,3**
% от БВП	*38,6%*	*38,4%*	*39,6%*	*36,8%*	*36,6%*
Разходи	43 371,7	43 294,9	46 901,2	45 720,1	47 689,3
Нелихвени разходи	42 646,8	42 570,0	46 244,0	44 922,3	46 754,9
Лихви	724,9	724,9	657,2	797,8	934,3
Вноска в общия бюджет на ЕС	1 397,4	1 397,4	1 462,6	1 484,0	1 554,7
Трансфер за сметки за средства от ЕС (нето)	-1 254,8	-1 004,5	-912,0	-997,9	-1 127,3
БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)	**-5 176,6**	**-5 178,6**	**-5 551,8**	**-2 628,2**	**-2 337,3**
% от БВП	*-4,3%*	*-4,3%*	*-4,5%*	*-2,0%*	*-1,7%*
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)	**5 176,6**	**5 178,6**	**5 551,8**	**2 628,2**	**2 337,3**
% от БВП	*4,3%*	*4,3%*	*4,5%*	*2,0%*	*1,7%*

Източник: МФ

И през следващия тригодишен период приоритет за страната ни остава успешното усвояване на средствата от европейските фондове и програми на ЕС, чрез които да се постигне устойчив икономически растеж, по-висока заетост, социално включване и териториално сближаване и изграждане на конкурентоспособна и иновативна икономика.

Въздействието върху бюджета за периода 2020-2023 г. от финансовите взаимоотношения с ЕС е представено в Табл. II-7.

Табл. II-7: КФП – Сметки за средства от ЕС (2020-2023 г.) [6]

КФП СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС млн. лв.	2020 Ревизирана оценка	2020 Очаквано изпълнение	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**2 650,5**	**2 709,4**	**3 921,2**	**3 644,0**	**4 389,8**

[6] В таблицата са включени сметки за средства от ЕС на: ДФ „Земеделие"; Национален фонд и Другите сметки за средства от ЕС и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от ЕС.

КФП СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС млн. лв.	2020 Ревизирана оценка	2020 Очаквано изпълнение	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
% от БВП	*2,2%*	*2,3%*	*3,1%*	*2,8%*	*3,2%*
ОБЩО РАЗХОДИ И ТРАНСФЕРИ (НЕТО)	**2 723,4**	**2 465,6**	**3 256,4**	**3 685,8**	**4 592,5**
% от БВП	*2,3%*	*2,1%*	*2,6%*	*2,8%*	*3,3%*
Разходи	3 978,2	3 470,1	4 168,4	4 683,7	5 719,8
Трансфер от/за държавния бюджет (нето)	1 254,8	1 004,5	912,0	997,9	1 127,3
БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)	**-72,9**	**243,8**	**664,8**	**-41,8**	**-202,7**
% от БВП	*-0,1%*	*0,2%*	*0,5%*	*0,0%*	*-0,1%*
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)	**72,9**	**-243,8**	**-664,8**	**41,8**	**202,7**
% от БВП	*0,1%*	*-0,2%*	*-0,5%*	*0,0%*	*0,1%*

Източник: МФ

4. ПРОГНОЗА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.[7]

За целите на международните сравнения бюджетната рамка се представя както по национална методология (по показатели на КФП на касова основа), така и на базата на европейската методология ЕСС 2010 чрез показателите за сектор „Държавно управление“, като следва да се отбележи, че фискалните параметри отразяват по еднакъв начин фискалната политика.

Вследствие на световната пандемия от COVID-19 и с цел ограничаване на последствията ѝ върху социално-икономическия живот в страната и настъпилите значителни промени бяха предприети редица мерки. С оглед навременна реакция и смекчаване на въздействието на кризата върху икономиката се наложи предприемането на политики за намаляване натиска върху бизнеса, пазара на труда, сектора на образованието, здравната система, услугите и др. Освен това, настъпилите промени във вътрешната и външната среда наложиха преразглеждане на приоритетите и целите на бюджетната политика. Част от тези политики ще продължат своето действие и през 2021 г., като с оглед на текущото състояние на икономиката и развитието на кризата са предложени и се очаква да влязат в действие и допълнителни мерки. Тъй като все още е неизвестна дълбочината и продължителността на пандемията, е много трудно да се предвиди кога икономиките ще се възстановят до предкризисното си ниво. Съгласно последната макроикономическа прогноза се очаква икономическото възстановяване да започне от следващата година.

Фискалната политика в средносрочен план е насочена към запазване устойчивостта и предвидимостта на бюджетната рамка. Предвижда се консолидация на дефицита към края на периода, като отрицателното салдо по бюджета за 2020 г. постепенно намалява за периода 2021-2023 г. През 2020 г. се очаква бюджетното салдо да бъде отрицателно в размер на 5,2% от БВП. В средносрочен план се очаква дефицит в размер съответно на 5% от БВП за 2021 г., 1,9% за 2022 г. и 2,3% от БВП за 2023 г. Ако се отчете въздействието на временните приходни и разходни мерки, свързани с предотвратяване разпространението на COVID-19 в страната и ограничаване последиците от кризата,

[7] Според методологията на ЕСС 2010 сектор „Държавно управление“ включва всички институционални единици, чиято роля е предоставянето на непазарна продукция за индивидуално и колективно потребление и/или преразпределението на национален доход.

отрицателното салдо на сектор „Държавно управление“ за следващата година се очаква да е в размер на 2,5%. През следващите две години ефект върху салдото оказва и придобиването на бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада и придобиването на нов тип боен самолет, като при отчитане на тези еднократни разходи, отрицателното салдо на начислена основа спада съответно до 1,8% и 1,3% от БВП за 2022 г. и 2023 г.

Планираният размер на бюджетното салдо за периода 2021-2023 г. ще се реализира при очертаваща се тенденция на леко увеличение както при приходите като дял от БВП, така и при разходите за определени години. Разходите като дял от БВП нарастват с 0,2 пр.п. през 2021 г. до 41,7%, през 2022 г. спадат до 38,8%, а през 2023 г. отново нарастват до 39,5% от БВП, най-вече поради отчитането на значителна част от доставките на военна техника през тази година. В приходната част, след спада през 2020 г., съотношението на общите приходи от БВП нараства до 36,7% през 2021 г., след което се наблюдава тенденция на плавен растеж до 37,1% през 2023 г.

Табл. II-8: Основни показатели на сектор „Държавно управление“ [8]

Показатели	2020 г. - Очаквано изпълнение		2021 г. - Проект		2022 г.- Прогноза		2023 г. - Прогноза	
	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП
Приходи на сектор „Държавно управление“	**43 225,8**	**36,3%**	**45 676,7**	**36,7%**	**48 224,8**	**36,8%**	**51 098,0**	**37,1%**
Приходни COVID-19 мерки	108,3	0,1%	234,4	0,2%				
Разходи на сектор „Държавно управление“	**49 415,1**	**41,5%**	**51 871,9**	**41,7%**	**50 764,4**	**38,8%**	**54 330,5**	**39,5%**
Разходни COVID-19 мерки и доставки на военна техника	2 602,7	2,2%	2 834,4	2,3%	184,0	0,1%	1 380,3	1,0%
Дефицит на сектор „Държавно управление“	**-6 189,3**	**-5,2%**	**-6 195,2**	**-5,0%**	**-2 539,6**	**-1,9%**	**-3 232,5**	**-2,3%**
Дефицит на сектор „Държавно управление“ за целите на процедурата по свръхдефицит[9]	**-3 478,3**	**-2,9%**	**-3 126,4**	**-2,5%**	**-2 355,6**	**-1,8%**	**-1 852,2**	**-1,3%**

Източник: МФ

Номиналният ръст на приходите през отделните години се дължи на увеличение на постъпленията от всички основни видове данъци – ДДС, акцизи, данък върху доходите на физическите лица и корпоративен данък. Растеж се очаква също и при приходите от социално-осигурителни вноски, като той е най-значителен през 2021 г. поради предприетите мерки за увеличение на средствата за заплати и съответните осигурителни вноски в бюджетната сфера, увеличение на МРЗ и на заплатите на педагогическия персонал. За 2021 г. общите приходи нарастват с 5,7%, като до края на периода растежът им се ускорява до 6% на годишна база.

[8] Поради закръгление (в млн. лв. и като процент от БВП) някои сумарни позиции в таблиците и графиките в актуализираната бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. и приложенията към нея не се изчерпват от съставните им числа.

[9] Предстои ЕК да направи преглед на фискалните развития през 2020 г. и прогнозите за 2021 г. и да оцени кои от мерките са съотносими към дефинициите за разходи, свързани с извънредни обстоятелства, както и коригираното салдо за целите на процедурата по свръхдефицит.

При разходите на сектор „Държавно управление“ най-висок номинален ръст в средносрочен план се наблюдава при разходите за социалните трансфери; за персонал и капиталовите разходи. При социалните трансфери в натура, които обхващат основно разходите за здравеопазване, се наблюдава ръст съответно от 15,6% през 2021 г., 7,3% през 2022 г. и 7,4% през 2023 г., поради нарастване на разходите за здравноосигурителни плащания. При социалните трансфери различни от тези в натура, които обхващат разходите за пенсии и обезщетения, нарастването се дължи най-вече на индексацията на пенсиите, на целевите помощи за отопление, изплащането на увеличения размер на максималната пенсия, увеличението на минималната пенсия, както и на нарастването на текущите помощи и трансфери за домакинствата по Закона за хората с увреждания, Закона за личната помощ и Закона за семейни помощи за деца. В същото време, представени като дял от БВП, социалните разходи спадат до ниво от 12,3% от БВП към края на периода. Положително въздействие за ограничаване нарастването на тези разходи като дял от БВП оказва продължаващото действие на пенсионната реформа, свързана с повишаване на възрастта и осигурителния стаж за пенсиониране за всички категории осигурени лица.

Капиталовите разходи за брутообразуване на основен капитал, след значителното нарастване като дял от БВП до 4,3% през 2020 г., се колебаят на нива от около 3,4%-3,8% от БВП през следващите години, като нарастват до 4,4% през 2023 г. Изменението в показателя брутообразуването на основен капитал е свързано основно с реализацията на строителството на автомагистрала „Хемус“ и на други приоритетни пътни инфраструктурни проекти; доставките на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада, както и на ускоряване на усвояването на средствата от европейските фондове с напредването на реализацията на проектите в рамките на втория програмен период.

Общият ефект от предприятията, включени в сектор „Държавно управление“, върху баланса на сектора е отрицателен в размер на 42,5 млн. лв. за 2021 г. и положителен за 2022 г. и 2023 г. - съответно в размер на 52,1 млн. лв. и 87,1 млн. лв. Най-голямо е влиянието на Фонда за гарантиране на влоговете в банките, Държавната консолидационна компания, Националната компания „Железопътна инфраструктура“, държавните болници и Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“.

Табл. II-9: Изменение на показателите на сектор „Държавно управление“ за периода 2021-2023 г.

Показатели млн. лв.	2021		2022		2023	
	Прогноза	Изменение %	Прогноза	Изменение %	Прогноза	Изменение %
1. Данъци върху производството и вноса	18 686,0	4,4%	19 944,1	6,7%	20 954,1	5,1%
2. Текущи данъци върху доходите, богатството и др.	7 418,9	7,8%	7 975,8	7,5%	8 467,6	6,2%
2a. - в т.ч. платени от домакинствата	*4 699,1*	8,6%	*5 081,7*	8,1%	*5 404,3*	6,3%
2b. - в т.ч. платени от фирмите	*2 719,8*	6,5%	*2 894,1*	6,4%	*3 063,3*	5,8%
3. Социално-осигурителни вноски	11 677,2	7,1%	12 399,6	6,2%	13 121,7	5,8%
3a. - в т.ч. действително платени вноски	*11 677,2*	7,1%	*12 399,6*	6,2%	*13 121,7*	5,8%

Показатели млн. лв.	2021		2022		2023	
	Прогноза	Изменение %	Прогноза	Изменение %	Прогноза	Изменение %
4. Други приходи, вкл. приходи от продажби	6 237,6	1,1%	6 561,6	5,2%	6 906,8	5,3%
5. Общо текущи приходи	**44 019,8**	**5,2%**	**46 881,1**	**6,5%**	**49 450,2**	**5,5%**
6. Компенсация на наетите лица	14 275,2	7,7%	14 206,9	-0,5%	14 310,1	0,7%
7. Междинно потребление	6 380,5	6,0%	6 152,3	-3,6%	6 415,7	4,3%
8. Социални трансфери в натура	3 670,0	15,6%	3 939,3	7,3%	4 231,2	7,4%
9. Социални трансфери без тези в натура	16 349,9	11,8%	16 205,6	-0,9%	17 005,9	4,9%
10. Лихвени разходи	775,0	17,8%	890,7	14,9%	1 016,1	14,1%
11. Субсидии	2 854,9	-9,3%	2 289,6	-19,8%	2 632,5	15,0%
12. Други текущи плащания	2 195,6	1,9%	2 096,3	-4,5%	2 146,7	2,4%
13. Общо текущи разходи	**46 501,1**	**8,0%**	**45 780,7**	**-1,5%**	**47 758,3**	**4,3%**
14. Брутни спестявания (5-13)	-2 481,4	108,5%	1 100,4	-144,3%	1 692,0	53,8%
15. Капиталови трансфери, получени	**1 656,9**	20,1%	**1 343,7**	-18,9%	**1 647,7**	22,6%
16. Брутообразуване на основен капитал	**4 694,7**	-7,9%	**4 443,1**	-5,4%	**6 032,9**	35,8%
17. Други капиталови разходи	676,1	-47,3%	540,7	-20,0%	539,3	-0,2%
		% от БВП		*% от БВП*		*% от БВП*
18. Общи правителствени приходи	**45 676,7**	**36,7%**	**48 224,8**	**36,8%**	**51 098,0**	**37,1%**
19. Общи правителствени разходи	**51 871,9**	**41,7%**	**50 764,4**	**38,8%**	**54 330,5**	**39,5%**
20. Баланс	**-6 195,2**	**-5,0%**	**-2 539,6**	**-1,9%**	**-3 232,5**	**-2,3%**
20а. - първичен баланс	*-5 420,2*	-4,4%	*-1 648,9*	-1,3%	*-2 216,4*	-1,6%
22. Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“	**34 189,5**	**27,5%**	**37 446,6**	**28,6%**	**40 453,3**	**29,4%**

Източник: МФ

4.1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ И ПРОГНОЗА ПРИ НЕПРОМЕНЕНИ ПОЛИТИКИ

Фискалната прогноза при непроменени политики е изготвена на база цикличните движения в икономическите показатели. Тя е обвързана с набор от предположения за политиките и основните икономически и финансови условия, включително валутните курсове, цените на суровините и развитието на международната икономика. В нея не се отчита въздействието на дискреционните изменения в приходите и в разходите. В този раздел не са включени извънредните мерки, които страната предприема за ограничаване разпространението на заразата с COVID-19.

Промените, които се наблюдават в бюджетния сценарий при непроменени политики между прогнозните години, са основно в резултат на промени в икономически и/или демографски показатели, които имат ефект върху фискалните параметри. Предприетите политики в приходната и разходната част на бюджета водят до промяна в бюджетната прогноза спрямо базисния сценарий за периода 2021-2023 г. Като се вземе предвид очаквания среден икономически растеж от 2,9% през следващите три години и при допускането, че текущите политики остават непроменени, бюджетният дефицит при непроменени политики се очаква да е по-нисък спрямо заложените параметри в средносрочната бюджетна прогноза.

Таблицата по-долу представя прогнозата на сектор „Държавно управление“ при непроменени политики в съответствие със средносрочната бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. Базисният сценарий отразява прогнозата при непроменени политики. Посочено е и изменението спрямо основния сценарий, заложен в бюджета.

Табл. П-10: Бюджетна прогноза на сектор „Държавно управление“ при непроменени политики за периода 2021-2023 г.

Показатели млн. лв.	2021		2022		2023	
	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий %
1. Данъци върху производството и вноса	18 920,3	5,7%	19 944,1	6,7%	20 954,1	5,1%
2. Текущи данъци върху доходите, богатството и др.	7 321,5	6,4%	7 975,8	7,5%	8 467,6	6,2%
2a. - в т.ч. платени от домакинствата	4 601,7	6,3%	5 081,7	8,1%	5 404,3	6,3%
2b. - в т.ч. платени от фирмите	2 719,8	6,5%	2 894,1	6,4%	3 063,3	5,8%
3. Социално-осигурителни вноски	11 201,9	2,8%	12 348,2	5,7%	13 066,5	5,4%
3a. - в т.ч. действително платени вноски	11 295,6	3,6%	12 348,4	5,7%	13 066,7	5,4%
4. Други приходи, вкл. приходи от продажби	6 149,6	-0,3%	6 511,6	4,4%	6 866,8	4,7%
5. Общо текущи приходи	**43 593,4**	**4,2%**	**46 779,7**	**6,3%**	**49 355,0**	**5,3%**
6. Компенсация на наетите лица	12 810,6	-3,4%	14 206,9	-0,5%	14 310,1	0,7%
7. Междинно потребление	6 058,6	0,7%	6 233,4	-2,3%	6 415,7	4,3%
8. Социални трансфери в натура	3 031,0	-4,5%	3 887,0	5,9%	4 178,9	6,1%
9. Социални трансфери без тези в натура	14 763,9	1,0%	16 180,4	-1,0%	16 982,9	4,8%
10. Лихвени разходи	775,0	17,8%	890,7	14,9%	1 016,1	14,1%
11. Субсидии	2 254,4	-28,4%	2 289,6	-19,8%	2 632,5	15,0%
12. Други текущи плащания	2 195,6	1,9%	2 096,3	-4,5%	2 146,7	2,4%
13. Общо текущи разходи	**41 889,1**	**-2,7%**	**45 784,3**	**-1,5%**	**47 683,0**	**4,2%**

Показатели млн. лв.	2021		2022		2023	
	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий %
14. Брутни спестявания (5-13)	1 704,2	-243,2%	995,4	-140,1%	1 672,1	51,9%
15. Капиталови трансфери, получени	**1 656,9**	**20,1%**	**1 343,7**	**-18,9%**	**1 647,7**	**22,6%**
16. Брутообразуване на основен капитал	**4 441,8**	**-12,8%**	**4 108,0**	**-12,5%**	**4 612,6**	**3,8%**
17. Други капиталови разходи	669,9	-47,8%	540,7	-20,0%	539,3	-0,2%
		% от БВП		*% от БВП*		*% от БВП*
18. Общи правителствени приходи	**45 250,3**	**36,3%**	**48 123,4**	**36,8%**	**51 002,8**	**37,0%**
19. Общи правителствени разходи	**47 000,8**	**37,7%**	**50 432,9**	**38,5%**	**52 834,9**	**38,4%**

Източник: МФ

В частта на **приходите** разлики между базисния сценарий и бюджетната прогноза се наблюдават при преките данъци и социално-осигурителните вноски, както и в неданъчните приходи.

Приходите от преки данъци при сценарий без промяна в политиката се очаква да нарастват с 6,4%, 7,5% и 6,2% съответно за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. спрямо основния сценарий. Същевременно в последния, поради предприетите мерки за увеличението на възнагражденията в бюджетната сфера и на заплатите на педагогическия персонал, увеличението на МРЗ и на минималните осигурителни доходи през 2021 г., се очаква приходите да се увеличат съответно със 7,8%, 7,5% и 6,2%.

Прогнозата за приходите от социални и здравни осигуровки в сценария с непроменени политики предвижда нарастване на компонента с 2,8%, 5,7% и 5,4% на годишна база съответно за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. Вследствие на предприетите мерки за увеличаване на минималната работна заплата, на заплатите в системата на образованието и на възнагражденията в бюджетната сфера през следващата година, както и в резултат на прехвърлянето на средства от лица, осигурени в частни пенсионни фондове, към фонд „Пенсии“ на ДОО, в бюджетната прогноза се предвиждат допълнителни приходи от осигуровки в размер на средногодишно 0,15 пр.п. от БВП в сравнение с базисния сценарий.

Приходите от косвени данъци се различават в двата сценария основно поради въведената по-ниска ставка за ДДС за определени стоки и услуги[10], което се отразява в намаление на приходите през 2021 г. При сценария без промяна в политиките приходите от косвени данъци нарастват с 5,7%, 6,7% и 5,1% съответно за 2021 г., 2022 г. и 2023 г., докато в основния сценарий приходите от тези данъци нарастват по-слабо за 2021 г. – с 4,4%. През следващите две години растежите в основния сценарий не се различават от тези при непроменени политики.

[10] Основно за книги; ресторантьорски и кетъринг услуги; бебешки продукти; използване на спортни съоръжения; за определени туристически услуги и др.

При неданъчните приходи разликите между базисния и основния сценарий се дължат на очакваните приходи от въведената ТОЛ такса. При непроменени политики тези приходи показват следната динамика: слаб спад от 0,3% за 2021 г. и растежи от 4,4% през 2022 г. и 4,7% през 2023 г. В бюджетната прогноза неданъчните приходи нарастват през целия период съответно с 1,1%; 5,2% и 5,3%.

В частта на разходите разлики между базисния сценарий и бюджетната прогноза се наблюдават при разходите за заплати в бюджетния сектор, в издръжката, при социално-осигурителните плащания и в капиталовите разходи.

Разходите за компенсации на наетите лица в базисния сценарий се очаква да спаднат с 3,4% и с 0,5% съответно за 2021 г. и 2022 г. и да се увеличат с 0,7% на годишна база за 2023 г. Повишението в разходите за заплати в основния сценарий спрямо базисния е свързано с предприетите политики по доходите в бюджетната сфера и произтичащото от това съответно увеличение на разходите за социално-осигурителни вноски. В бюджетната прогноза за сектор „Държавно управление" се предвижда ръст в разходите за персонал от 7,7% за 2021 г. За 2022-2023 г. растежите в основния сценарий не се различават от тези при непроменени политики.

При разходите за издръжка между двата сценария са налице разлики поради предвидените разходи за ТОЛ системата. Вследствие на това, в основния сценарий разходите се увеличават през 2021 г. с 6,0%; спадат през 2022 г. с 3,6% и отново нарастват с 4,3% през 2023 г. В сценария с непроменени политики динамиката по този показател е следната: ръст от 0,7% през 2021 г.; спад от 2,3% през 2022 г. и увеличение с 4,3% през 2023 г.

Вследствие на приетото поетапно увеличение на трансферите за здравно осигуряване за лицата, осигурявани от държавния бюджет[11], с по 5 пр.п./годишно, както и на нарастването на минималните осигурителни доходи, е предвидено увеличение на разходите за социални трансфери в натура (за здравно-осигурителни плащания) в бюджетната прогноза спрямо базисния сценарий средногодишно с 0,2 пр.п. от БВП на годишна база.

Разходите за пенсии и обезщетения в базисния сценарий нарастват с 1,0% през 2021 г., спадат с 1,0% през 2022 г. и отново се увеличават с 4,8% през 2023 г. Поради приетите дискреционни политики, в основния сценарий се наблюдава най-значителна разлика, като се предвижда ръст от 11,8% за 2021 г. През следващите две години се очаква съответно спад от 0,9% за 2022 г. и увеличение от 4,9% за 2023 г. до достигане на ниво на разходите за пенсии и обезщетения от 12,3% от БВП. Изменението на този елемент спрямо базисния сценарий е свързано с увеличаване на възрастта и стажа за придобиване на право на пенсия, базисен ефект от увеличението на максималната пенсия през 2019 г., ново нарастване на максималната пенсия през 2021 г., нарастването на минималната пенсия през 2020 г. и 2021 г., на предприетите мерки в областта на социалните помощи, свързани с осигуряване на средства за обезпечаване на приетите изменения в Закона за хората с увреждания, Закона за личната помощ, както и променените параметри за получаване на обезщетения за безработица и др.

[11] По реда на чл. 40, ал. 3 от Закона за здравното осигуряване за пенсионери, деца, студенти редовно обучение до 26- годишна възраст, чуждестранните студенти редовно обучение до 26-годишна възраст и др.

Капиталовите разходи в прогнозата нарастват по-съществено, отколкото в базисния сценарий. Основно влияние за това имат допълнителните мерки, предприети от правителството в сектор „Отбрана и сигурност“, както и средствата отделени за пътни инфраструктурни проекти и обезпечаване функционирането на ТОЛ системата. Изменението на разходите за брутообразуване на основен капитал в базисния сценарий е намаление от съответно 12,8% и 12,5% за 2021 г. и 2022 г. и нарастване от 3,8% за 2023 г., докато при бюджетната прогноза този показател спада съответно със 7,9% и 5,4% за 2021 г. и 2022 г. и се увеличава с 35,8% през 2023 г. Това намаление през първите две години от бюджетната прогноза се дължи най-вече на високата достигната база през 2020 г., когато инфраструктурните разходи за текущ ремонт, рехабилитация и изграждане на приоритетни проекти от пътна инфраструктура нараснаха значително с цел подкрепа за икономическата активност в страната в условията на криза.

4.2. ДИСКРЕЦИОННИ МЕРКИ И ФИСКАЛНИ ЕФЕКТИ НА НАЧИСЛЕНА ОСНОВА

Дискреционни мерки са всички нови мерки и политики на правителството – приети или планирани, които имат пряко въздействие върху бюджетните параметри и основните фискални показатели. Те представляват мерки, предприети по преценка и решение на правителството с цел постигането на определени приоритети (напр. насърчаване на заетостта и стимулиране растежа на икономиката). Отнасят се до промяна в политиката на приходите (данъчната база и/или ставка) или промяна в разходните политики и трансферите от страна на правителството с цел предоставяне на ефективни стимули за икономиката.

Съгласно изискване на Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г., член 9, параграф 2, буква „б“, средносрочните бюджетни рамки на държавите членки следва да включват процедури за установяването на прогнози за всички основни разходни и приходни пера на сектор „Държавно управление“ за съответната бюджетна година и за годините след нея, на базата на непроменени политики, и поради тази причина оценката на дискреционните мерки на правителството е от съществено значение. По този начин се гарантира, че избраният фискален сценарий може да бъде оценен както по отношение на влиянието на макроикономическите променливи, така и по отношение на дискреционните изменения в политиката на правителството.

В АСБП са оценени всички дискреционни мерки, които правителството изпълнява или възнамерява да изпълнява през прогнозния период, като е отразено допълнителното им бюджетно въздействие за съответната година спрямо предходната. Мерките са отразени единствено в годината, в която се въвеждат, независимо че въздействието им може да продължава и през останалите години на прогнозния период.

През периода 2021-2023 г. не се предвиждат нови приходни дискреционни мерки.

Дискреционните разходни мерки за периода 2021-2023 г. са основно социално-икономически по своя характер. С най-голям бюджетен ефект в разходната част за 2021 г. е увеличението с 10% на разходите за персонал в бюджетната сфера[12] и увеличение на МРЗ - в размер на 658,0 млн. лв. Ефектът от повишаването на заплащането на педагогическия персонал се предвижда да бъде в размер на

[12] За всички структури, които не попадат в обхвата на пакета от социално-икономически мерки на правителството.

360,0 млн. лв. през следващата година. Кумулативният ефект за 2021 г. от временното отпадане на доходния критерий на член от семейството за достъп до месечни помощи по чл. 4 и 4а от Закона за семейни помощи за деца и от промяната в размерите на месечните помощи за отглеждане на дете до една година и целевите помощи за ученици е планиран в размер на 390,0 млн. лв. Съществена част от разходните мерки са свързани с промяна на параметрите на пенсионната система. Увеличението на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст от 250 на 300 лв. от 1 януари 2021 г. се очаква да има ефект от 544,9 млн. лв. за 2021 г., включително от нарастването на минималната пенсия през 2020 г. Допълнителен ефект за следващата година има и еднократното изплащане на суми през първото тримесечие на годината в размер на 50 лв./месечно за всички пенсионери – в размер на 318,0 млн. лв., както и предоставянето на еднократна финансова подкрепа за хранителни продукти, в размер на 120 лв. годишно, на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е от 300,01 до линията на бедност[13] - с ефект от 47,0 млн. лв. Нарастването на максималния размер на пенсията от 1 200 на 1 440 лв. от 1 януари 2021 г. се очаква да има общ бюджетен ефект върху разходите от 124,0 млн. лв. за периода 2021-2023 г.

Мярката за запазване на заетостта, чрез която държавата поема 60 на сто от размера на осигурителния доход и дължимите осигурителни вноски за сметка на осигурителя на заетите в предприятия, чийто бизнес е пострадал в най-голяма степен от въведените извънредни мерки за овладяване разпространението на заразата от COVID-19 (т.нар. мярка „60/40“) е с ефект от 300,0 млн. лв. за 2021 г. Планираните разходи за еднократна помощ за ползване на туристически услуги за вътрешен туризъм на стойност 210 лв. е в размер на 10,0 млн. лв. за 2021 г.

Ефект върху разходите оказва и нарастването на минималния осигурителен доход, върху който от държавния бюджет се внасят здравноосигурителни вноски на определени категории лица по реда на чл. 40 от Закона за здравното осигуряване, което ще доведе до нарастване на разходите с 221,7 млн. лв. за периода 2021-2023 г.

Във връзка с разпоредбите на Закона за личната помощ и нарастването на линията на бедност се очаква увеличение на разходите за социални помощи с общ бюджетен ефект от 124,3 млн. лв. за разглеждания тригодишен период.

Разходите за финансиране на разширяването на достъпа и обхващането в задължителното предучилищно образование на децата, навършили 4-годишна възраст, както и за подпомагане на заплащането от родителите на такси по чл. 298, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование, са в размер на 61,0 млн. лв. за 2021 г.

Увеличаването на минималния размер на паричното обезщетение за безработица от 9 на 12 лв. за периода от 1 януари до 31 декември 2021 г. е с ефект от 15,0 млн. лв.

Осигуряването на специализирани устройства за машинно гласуване, съгласно разпоредбите на Изборния кодекс, се прогнозира да има допълнителен ефект върху разходите в размер на 155,0 млн. лв. за 2021 г.

Със значителен ефект за нивото на дискреционните разходни мерки са планираните разходи в сектор „Отбрана и сигурност“ във връзка с придобиването на нов тип боен

[13] За 2021 г. размерът на линията на бедност е 369 лв.

самолет и основна бойна техника с общ размер от 1 370,3 млн. лв. за прогнозния период. Разходите за придобиване на бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада[14] възлизат на 334,0 млн. лв. за прогнозния период.

Табл. П-11: Дискреционни разходни мерки на начислена основа, млн. лв.

Разходни мерки	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Политика по доходите - увеличение с 10% на разходите за персонал в бюджетната сфера и увеличение на МРЗ	658,0		
Увеличаване на заплатите на педагогическия персонал	360,0		
Увеличаване на частта от осигурителния доход, върху който държавата внася здравни вноски за лицата, осигурявани за сметка на държавния бюджет	117,1	52,3	52,3
Нарастване на часовата ставка за положен труд на личните асистенти по ЗЛП и нарастване на линията за бедност	82,1	22,2	20,0
Кумулативен ефект от отпадане на доходния критерий за достъп до месечни помощи за отглеждане на дете до една година и целевите помощи за ученици	390,0		
Увеличаване на минималния размер на паричното обезщетение за безработица	15,0		
Увеличение на минималния размер на пенсията	544,9		
Еднократно изплащане на допълнителни суми в размер на 50 лв. към пенсиите на всички пенсионери	318,0		
Увеличение на максималния размер на пенсията	94,0	15,0	15,0
Еднократна финансова подкрепа, в размер на 120 лв. годишно, за хранителни продукти на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е от 300,01 лв. до 369 лв. включително	47,0		
Увеличение на изискуемите възраст и осигурителен стаж за пенсия	-12,0	-12,0	-12,0
Мярка за запазване на заетостта, т нар. „60/40“	300,0		
Еднократна помощ за ползване на туристически услуги за вътрешен туризъм на единична стойност 210 лв.	10,0		
Разширяване на достъпа и обхващането в задължителното предучилищно образование	36,0		
Подпомагане заплащането на такси, дължими от родителите за хранене на деца в задължително предучилищно образование	25,0		
Машинно електронно гласуване	155,0		
Инвестиционен разход „Придобиване на нов тип боен самолет“	120,0	70,0	1 180,3
Инвестиционен разход „Придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада“		134,0	200,0

[14] Виж ДВ, бр. 51 от 2018 г.

Разходни мерки	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Общо:	**3 260,1**	**281,5**	**1 455,6**

Източник: МФ

4.3. СЪПОСТАВКА НА ПРОГНОЗАТА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ С ТАЗИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

В тази част се прави съпоставка на средносрочната прогноза за сектор „Държавно управление“ на МФ спрямо последната фискална прогноза на Европейската комисия от пролетта на 2020 г. Следва да се имат предвид различните бази и изменения в макроикономическите сценарии на двете институции, които обуславят различията по отношение на очакваните фискални резултати. Прогнозите на ЕК за общия баланс на сектор „Държавно управление“ за 2020 г. и 2021 г. са по-оптимистични в сравнение с прогнозата на МФ, като те се базират на сценарий без съществено изменение в провежданите политики.

Фискалната позиция на правителството по отношение на изискванията на Пакта за стабилност и растеж е в рамките на заложените ограничения за нивата на дълга и дефицита, като се вземат предвид временните приходни и разходни мерки на правителството, свързани с преодоляване на последиците от кризата и реализирането на доставките на военна техника през 2022 и 2023 г. Оценката на МФ за изменението на приходите и разходите на сектор „Държавно управление“ за 2020 и 2021 г. се основава на текущото състояние на публичните финанси и очакванията за възстановяване на икономиката през 2021 г.

Сравнение на прогнозата на МФ с прогнозата на ЕК за 2020 г.

Прогнозите на ЕК и на МФ по отношение на бюджетното салдо за текущата година се различават, като очакванията на ЕК са за отрицателно салдо в размер на 2,8% за 2020 г., докато прогнозата на МФ предвижда бюджет с дефицит от 5,2%, като 2,3 пр.п. от дефицита е вследствие на предприетите мерки за противодействие и смекчаване на последиците от пандемията от COVID-19 в страната. В последната си прогноза от пролетта на 2020 г. ЕК понижи оценката си за 2020 г. спрямо предходната си прогноза за излишък от 0,9%, с 3,7 пр.п. до дефицит от 2,8% от БВП. Бюджетното салдо в прогнозата на ЕК се постига при съответно по-високи приходи от 3,0 пр.п., но и при по-високи разходи с 0,5 пр.п. в сравнение с тези на МФ.

По отношение на приходите ЕК планира по-високи неданъчни приходи – с 2,3 млрд. лв. и с 0,3 млрд. лв. по-ниски приходи от капиталови трансфери, като и в двете позиции се отчитат средства от европейските Структурни и Кохезионен фондове. Останалите приходи, от преки данъци и социално-осигурителни вноски, са по-ниски в сравнение с оценките на МФ. Разликите в прогнозите на МФ спрямо тези на ЕК при данъчните приходи се дължат на актуализираната информация по отношение на изпълнението при преките данъци през 2019 г., която предопределя по-високата база за текущата година, повишаването на данъчната събираемост, намаляването на разликата между очакваните приходи от ДДС и действително събраната сума (т.нар. ДДС Gap) и др.

По отношение на разходните показатели - при текущите разходи прогнозната им стойност според МФ е по-висока с около 1,8 млрд. лв., като това се дължи най-вече на превишение на общите разходи за социални плащания с 1,3 млрд. лв. и на по-високите

очаквани други текущи плащания (тук се отразяват основно вноската на България по бюджета на ЕС; другите текущи трансфери за домакинствата и за юридическите лица с нестопанска цел). При оценките за социалните плащания разликите идват основно от по-високите очаквани разходи за пенсии, обезщетения и здравноосигурителни плащания според предварителните оценки на МФ за текущия период. Подкрепата за най-уязвимите групи и за здравната система в страната в условията на пандемия наложиха повишение на тези разходи. При оценките за междинното потребление разликата идва от по-малкото планирани средства за издръжка в прогнозата на ЕК – с 587,3 млн. лв. По отношение на субсидиите и лихвените разходи за 2020 г. прогнозите на двете институции не се различават съществено.

При капиталовите разходи планираните в прогнозата на ЕК публични инвестиции са по-ниски от оценките на МФ – с 1,1 млрд. лв. При брутообразуването на основен капитал ЕК очаква по-ниски вложения с 1,05 млрд. лв., а за другите капиталови разходи планираните средства са по-малко с 53,2 млн. лв. Нарастването на брутообразуването на основен капитал в прогнозата на МФ за 2020 г. се дължи от една страна на финансираните по-високи разходи за текущ ремонт и поддръжка на републиканската пътна мрежа, разплатените средства за изграждане на АМ „Хемус“, както и на увеличение в предвидените за осъществяване други големи инфраструктурни проекти.

Сравнение на прогнозата на МФ с прогнозата на ЕК за 2021 г.

За 2021 г. МФ леко подобрява прогнозата си за баланса на начислена основа спрямо 2020 г. до дефицит от 5,0% от БВП. От друга страна оценките в пролетната прогноза на ЕК са за дефицит от 1,8% от БВП, като тази оценка е изготвена при допускане за непроменени политики и в нея не са отразени ефектите от дискреционните мерки за 2021 г. Разликите в прогнозата спрямо предходната година по оценки на МФ се дължат на очакваните по-високи приходи и разходи на годишна база в размер на съответно 0,4 и 0,2 пр.п. от БВП. Според пролетната прогноза на ЕК се очаква да има спад в нивото както на приходите, така и на разходите от респективно 1 пр.п. и 1,8 пр.п., като общият бюджетен баланс се подобрява спрямо предходната година до -1,8% от БВП поради прогнозираното свиване на разходите.

Прогнозата за текущите приходи за 2021 г. на МФ е по-ниска от прогнозата на ЕК за същия период с 0,8 млрд. лв. В прогнозата на МФ се очакват основно по-високи данъчно-осигурителни приходи. Един от факторите за разликата на тази прогноза спрямо оценките на ЕК при социално-осигурителните вноски и преките данъци е по-високата данъчна база (компенсацията на наетите лица), като в прогнозата на МФ са взети предвид промените в политиката по доходите през 2021 г. Прогнозата за неданъчните текущи приходи на МФ е по-ниска в сравнение с очакванията на ЕК за същия период, докато прогнозата за капиталовите приходи на сектор „Държавно управление“ на МФ е по-висока от тази на ЕК с 396,9 млн. лв.

По отношение на текущите разходи почти по всички елементи очакванията на МФ са за по-високи разходи спрямо прогнозата на ЕК, с изключение на разходите за субсидии и други текущи плащания. Повишението при разходите за заплати е основно поради поетапното увеличение на МРЗ, на заплатите в бюджетния сектор и на увеличените средства за заплати в сектор „Образование“. При социалните разходи е планирано нарастване на обезщетенията в средносрочен план, основно вследствие на увеличение на разходите за изплащане на пенсиите, както и по новите закони за хората с увреждания и за личната помощ. Наблюдаваните по-високи разходи за здравноосигурителни плащания (социални трансфери без тези в натура) са в

съответствие с предприетите политики за финансиране на повече дейности в болничната помощ и за нарастване по някои от останалите видове здравни плащания[15]. Прогнозата за разходите за издръжка за 2021 г. е съобразена с планираните разходи за 2020 г., като те нарастват поради очаквания за увеличаване на разходите за междинно потребление на министерствата и ведомствата и на разходите по сметки за европейски средства.

По отношение на капиталовите разходи се очаква да продължи високата инвестиционна активност в страната, което обуславя по-високите стойности на брутообразуването на основен капитал в прогнозата на МФ.

Табл. II-12: Сравнение на бюджетната прогноза на МФ с прогнозата на ЕК

Показатели	2020		2021	
млрд. лв.	МФ*	ЕК	МФ	ЕК
1. Данъци върху производството и вноса	17,9	17,3	18,7	18,3
2. Текущи данъци върху доходите, богатството и др.	6,9	6,2	7,4	6,4
3. Социално-осигурителни вноски	10,9	10,5	11,7	10,7
4. Други приходи, вкл. приходи от продажби	6,2	8,5	6,2	9,4
5. Общо текущи приходи	**41,8**	**42,4**	**44**	**44,8**
6. Компенсация на наетите лица	13,3	13,4	14,3	14,1
7. Междинно потребление	6	5,4	6,4	5,6
8. Социални трансфери в натура	3,2	3,4	3,7	3,3
9. Социални трансфери без тези в натура	14,6	13,4	16,3	13,4
10. Лихвени разходи	0,7	0,7	0,8	0,8
11. Субсидии	3,1	3,3	2,9	3
12. Други текущи плащания	2,2	1,7	2,2	2,3
13. Общо текущи разходи	**43**	**41,2**	**46,5**	**42,5**
14. Брутни спестявания (5-13)	**-1,2**	**1,2**	**-2,5**	**2,3**
15. Капиталови трансфери, получени	**1,4**	**1**	**1,7**	**1,3**
16. Брутообразуване на основен капитал	**5,1**	**4,1**	**4,7**	**4,5**
17. Други капиталови разходи	**1,3**	**1,2**	**0,7**	**1,3**
18. Общо приходи (% от БВП)	**36,3%**	**39,3%**	**36,7%**	**38,3%**
19. Общо разходи (% от БВП)	**41,5%**	**42,0%**	**41,7%**	**40,2%**
20. Общ баланс (% от БВП)	**-5,2%**	**-2,8%**	**-5,0%**	**-1,8%**

* предварителни данни

Източник: ЕК, МФ, НСИ

4.4. КОНСОЛИДИРАН ДЪЛГ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“

През 2019 г. консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ в номинално изражение възлиза на ниво от 24,2 млрд. лв., а стойността на съотношението консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“/БВП на ниво от 20,2% или значително под максимално допустимата референтна стойност на Маастрихтския критерий за конвергенция от 60%.

[15] Основно за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната; както и за първична и специализирана извънболнична медицинска помощ и др.

Установената трайна тенденция в структурното разпределение на консолидираните задължения се запазва и през периода 2021-2023 г., като основен принос и компонент с най-голямо влияние върху дълга на сектора заема подсектор „Централно управление“ с дял в сектора от около 98,0% към края на 2020 г. Този фактор обуславя и доминантното значение на политиката по управление на държавния дълг при дефиниране на текущото състояние и перспективите за развитие на консолидираните задължения, предвид сериозният превес на държавния дълг в структурата на дълга на сектор „Държавно управление“ (около 93,0% към края на 2020 г.). Другите два компонента, формиращи сектора – подсектор „Местно управление“ и подсектор „Социалноосигурителни фондове“ – имат почти неутрално въздействие върху общия размер на дълга на сектора.

В условията на изключително динамичната ситуация, вследствие от разпространението на COVID-19 и влошените в тази връзка допускания както за външната среда, така и за националната икономика, през 2020 г. се очаква значително нарастване в нивото на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ до 30,1 млрд. лв. или 25,3% от БВП. Увеличението на дълга в номинално изражение е в резултат главно от успешното пласиране на двоен транш еврооблигации на международните капиталови пазари, всеки от които от по 1,25 млрд. евро и матуритет, съответно от 10 и 30 години, пласираните ДЦК на вътрешния пазар, както и усвояванията на средства по вече договорените държавни заеми от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Банката за развитие към Съвета на Европа (БРСЕ) за съфинансиране на проекти, изпълнявани със средства от ЕС. Освен очакваният ръст на дълга на сектора в номинално изражение, индикаторът дълг/БВП допълнително се повлиява неблагоприятно и от прогнозите за спад на БВП.

През следващия тригодишен период 2021-2023 г. допусканията за размера на дълга на сектор „Държавно управление“ ще бъдат зависими главно от основните цели на фискалната политика, позицията на бюджетното салдо и перспективите за развитието на основните макроикономически индикатори, както и от развитието на епидемичната обстановка в страната и в глобален план. Прогнозите към момента очертават отрицателно бюджетно салдо през всяка една от разглежданите години, което повишава необходимостта от набавяне на ресурс от дългови източници през 2021-2023 г. Отчитайки тези очаквания, в следващите три години се предвижда темпът на нарастване на дълга на сектор „Държавно управление“ да продължи, номинално и спрямо БВП, в диапазона от 27,5% през 2021 г. до 29,4% в края на 2023 г. (34,2 – 40,5 млрд. лв.).

Независимо от влошените оценки за стойността на относителния дял на консолидирания дълг спрямо БВП, същите остават далеч под максимално допустимата референтна стойност на Маастрихтския критерий за конвергенция от 60%, което ще гарантира запазване на равнището на държавна задлъжнялост в устойчиви граници, респ. водещата позиция на Република България сред 28-те държави-членки на ЕС по отношение на ниска дългова тежест.

Граф. П-1: Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“

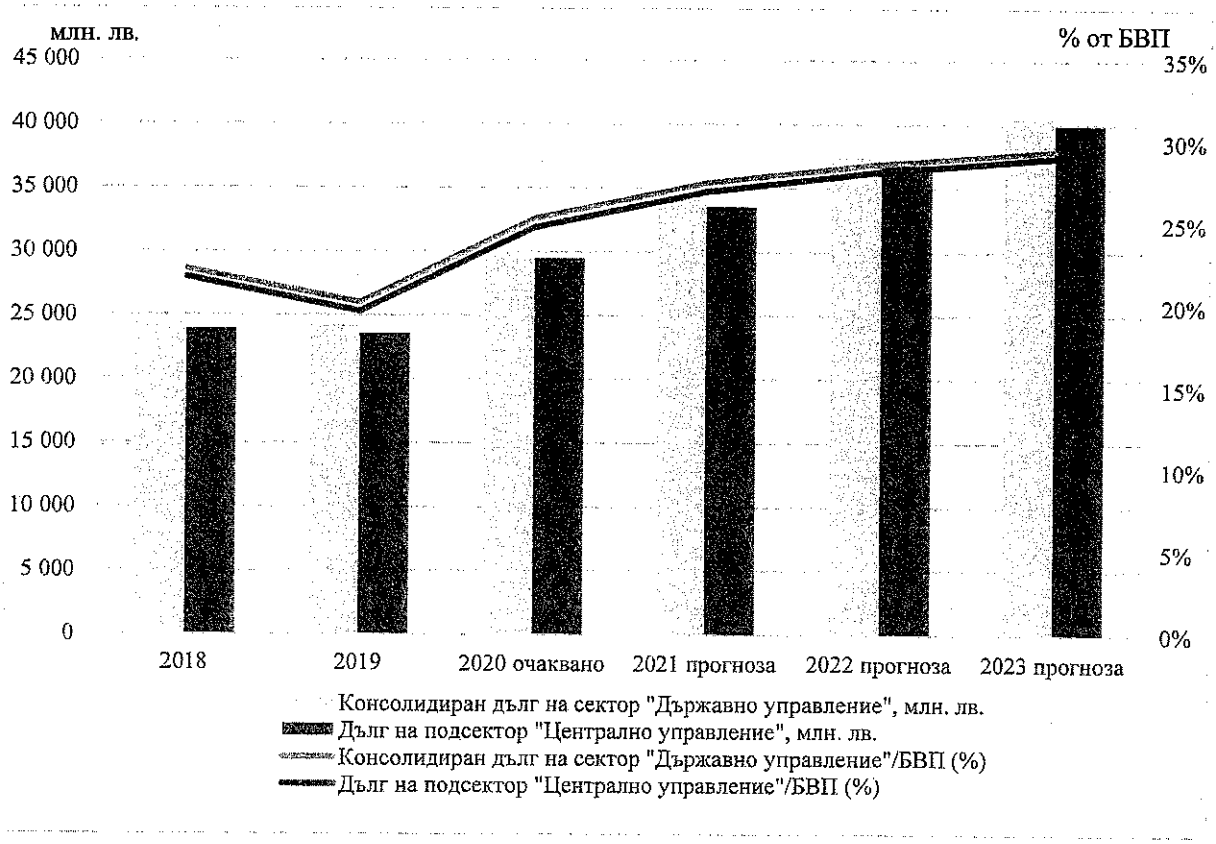

Източник: МФ

4.5. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ С ПОТЕНЦИАЛНО ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“

Задълженията се наричат условни, тъй като по своята същност те са само потенциални, а не действителни. Това са задължения, които зависят от настъпването на определено събитие в бъдеще или настоящи задължения, при които няма вероятност за извършване на плащането към държавата или сумата на възможното плащане не може да бъде изчислена по надежден начин.

Условните задължения включват:

- задължения, произтичащи от дейността на публичните дружества;
- гарантиран дълг на сектор „Държавно управление“;
- необслужвани кредити;
- задължения, свързани с публично-частни партньорства.

Високите стойности на условните задължения може да са индикатор за нежелано равнище на риск. Поради това наблюдението и оценката на условните задължения с потенциално значително въздействие върху сектор „Държавно управление“ е важно за поддържането на фискалната устойчивост и управлението на фискалните рискове.

Граф. II-2: Разпределение на условните задължения на сектор „Държавно управление“, % от БВП

Източник: НСИ

За отчетния период информацията за **условните задължения** по видове показва, че най-високо е нивото на задълженията, произтичащи от дейността на публичните дружества. Техният общ размер е 9,56% от БВП (10,49 млрд. лв.), като задълженията на финансовите предприятия са само 2,07%, а на нефинансовите - 7,49% от БВП. От тях под наблюдение във връзка с потенциално значително влияние върху условните задължения на сектор „Държавно управление“ са всички държавни и общински предприятия с общ размер на задълженията към 31.12.2019 г. над 0,1% от БВП, които не попадат в обхвата на сектор „Държавно управление“. Тези предприятия представят отчет и прогнози за приходите и разходите, както и за активите и пасивите си до 2023 г. Отчетеният към 31.12.2019 г. общ размер на дългосрочните и краткосрочните задължения на тези дружества е в размер на 9,53 млрд. лв. или 7,96% от БВП, като към края на 2023 г. очакванията са този дял да намалее до 4,88% от БВП. Сумарният им коефициент на задлъжнялост се очаква да се понижи от 1,17 към 31.12.2019 г. до 0,74 в края на прогнозния период, а съотношението на дълга спрямо активите им да намалее от 48% към края на 2019 г. до 38% през 2023 г. Коефициентът им на ликвидност се очаква да се движи между 2,5 и 2,0 през прогнозния период.

Нивото на задълженията на държавните предприятия с потенциално значително въздействие върху сектор „Държавно управление“ е по-ниско в сравнение със средното ниво на задлъжнялост в ЕС, което е 33,52% за 2018 г.[16]

[16] Съгласно данни от Евростат, http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/data/database.

Граф. П-3: Задължения на държавно контролирани предприятия, класифицирани извън сектор „Държавно управление“, % от БВП

Източник: НСИ

Гарантираният дълг на сектор „Държавно управление“ към края на 2020 г. се очаква да възлезе на около 246,4 млн. лв. или 0,2% от БВП. Дългът се формира главно от издадените от подсектор „Централно управление“ гаранции. През периода 2020-2023 г. планираният номинален размер на гарантирания дълг на сектор „Държавно управление“ ще се увеличи като достигне до около 336,0 млн. лв. в края на периода, а като съотношение ще възлезе на около 0,2% спрямо прогнозния БВП. Предвижданото увеличение на номиналната стойност на дълга е вследствие на очаквани усвоявания на средства за изпълнението на проекта „Междусистемна газова връзка Гърция-България“, финансиран с държавногарантиран заем от Европейската инвестиционна банка.

Основната част от гарантирания дълг на сектор „Държавно управление“ представляват задължения към външни кредитори с дял от 66,0%. В отрасловата структура на гаранциите през 2020 г. доминиращ дял от около 52,0% заемат издадените гаранции на сектор „Енергетика“, следвани от предоставяната държавна финансова подкрепа по реда на Закона за кредитиране на студенти и докторанти с дял от 32,5% и други гаранции - около 15,5%. Към края на периода 2020-2023 г. в следствие на планираните усвоявания за реализацията на проекта „Междусистемна газова връзка Гърция-България“ делът на сектор „Енергетика“ се очаква да възлезе на 64,0% от издадените към момента гаранции на сектора.

Необслужваните заеми към сектор „Държавно управление“ са само в сектор „Централно управление“ и се запазват на ниво под 0,1% от БВП през последните пет години. Размерът им за 2018 г. е 0,03% от БВП, което е под средното за ЕС ниво от 1,56% от БВП.

Коригирана капиталова стойност на извънбалансовите **публично-частни партньорства** (ПЧП) не се докладва, тъй като към момента в България няма ПЧП, които да отговарят на дефиницията на ЕСС 2010 за ПЧП. Методологията ЕСС 2010 препоръчва да се използва терминът ПЧП само за тези договори, където правителството е основният купувач на услугата.

4.6. ОЦЕНКА НА МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ И РЕЙТИНГОВИ АГЕНЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ И ФИНАНСОВИ ПЕРСПЕКТИВИ НА БЪЛГАРИЯ

В пролетната си икономическа прогноза Европейската комисия определя, че България се изправя пред пандемията от COVID-19 със силна фискална позиция. Очакванията за цялостното въздействие върху бюджета е за дефицит за 2020 г. след четири години излишъци. Предвижда увеличение на разходите за здравеопазване, за персонал, за субсидии, както и преразпределение на инвестиционни фондове за подпомагане на икономиката. Комисията също отчита, че влошената макроикономическа среда ще предизвика увеличаване на разходите за безработица и за социални обезщетения и ще намали данъчните приходи. Повече информация за прогнозата на Европейската комисия за България може да се открие на следния адрес:

https://ec.europa.eu/economy_finance/forecasts/2020/spring/ecfin_forecast_spring_2020_bg_en.pdf.

На 20 май 2020 г. Европейската комисия публикува своето предложение за специфични препоръки (СП) на Съвета към държавите членки. За България препоръките са четири и отчитат особения контекст на пандемията от COVID-19 и задействането на общата клауза за дерогация в рамките на Пакта за стабилност и растеж, считано от 20.03.2020 г. С оглед на това през тази година СП са с по-общ характер, по-целенасочени и по-малко предписателни в сравнение с предходните години. Засегнатите области на политика за адресиране на препоръките са фискалната политика, финансовия сектор, малките и средни предприятия, системата за социална защита, образование и здравеопазване.

В областта на фискалната политика Комисията препоръчва на правителството в съответствие с общата клауза за дерогация да предприеме всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на благоразумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. Да мобилизира достатъчно финансови ресурси за укрепване на устойчивостта, достъпността и капацитета на здравната система и да гарантира балансирано географско разпределение на здравните работници.

Цялото съдържание на препоръката на Европейската комисия за Препоръка на Съвета относно Националната програма за реформи на България за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма на България за 2020 г. може да се открие на следния адрес:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0502&from=EN

В публикуваната през м. октомври 2020 г. макроикономическа прогноза Българската народна банка (БНБ) коригира предходната си икономическа прогноза за България към по-оптимистична, като я ревизира по отношение на спада на БВП от 8,5% на 5,5%. Очакванията са за завръщане към ниво на БВП отпреди пандемията едва през средата на 2022 г., предвид по-плавното възстановяване. Ревизираната прогноза на БНБ е в съответствие с променените прогнози на голям брой държави, които също са намалили спада на икономиките си за сметка на възстановяването.

Фискалната политика се очаква да има силно изразено антициклично въздействие, като допринася положително за икономическата активност както чрез по-високия размер на

разходите за правителствено потребление и инвестиции, така и чрез увеличените нетни трансфери към домакинствата. В съответствие с допусканията за развитието на външната среда и за овладяване на пандемията през периода 2021-2022 г. се очаква постепенно възстановяване на икономическата активност, като реалният БВП да нарасне съответно с 4,0% за 2021 г. и с 3,8% за 2022 г., като достигне нивото си отпреди пандемията. Повече информация за макроикономическата прогноза на БНБ може да се открие на следния адрес:

https://www.bnb.bg/bnbweb/groups/public/documents/bnb_publication/pub_mac_forecast_2020_03_bg.pdf.

През м. февруари 2020 г. международната рейтингова агенция Fitch Ratings потвърди кредитния рейтинг на България 'BBB' с положителна перспектива, а през април потвърди 'BBB' рейтинга на България, като ревизира перспективата на стабилна. През м. август 2020 г. Fitch Ratings потвърди дългосрочния кредитен рейтинг в чуждестранна и местна валута 'BBB' със стабилна перспектива. Рейтингът на България е подкрепен от силните външни и фискални баланси, както и от благонадеждната рамка на политиката, подкрепена от членството в Европейския съюз и дългогодишното функциониране на валутния борд. Факторите, ограничаващи рейтинга, са както по-ниските равнища на доход, в сравнение с държави със същия рейтинг, така и неблагоприятните демографски фактори, които биха могли да ограничат растежа и да окажат натиск върху държавните финанси в дългосрочен план. Индикаторите за държавно управление са в съответствие с тези на страните със сходен рейтинг.

Стабилната перспектива отразява степента на икономическа устойчивост срещу пандемията от коронавирус, дължаща се на дългогодишната фискална стабилност, значителните по размер международни валутни резерви и възможността за съществени трансфери от ЕС през прогнозирания период. Влизането на страната във Валутния механизъм II (ERM II) и постепенният процес по подготовка за приемане на еврото също ще спомогнат за поддържането на макроикономическа и фискална стабилност в контекста на негативните рискове пред растежа и нарастващата политическа несигурност. Според Fitch Ratings приемането на България в ERM II и Банковия съюз през юли 2020 г. е важно постижение, което обхваща двугодишен процес на успешно прилагане на реформи и подобряване на устойчивостта на банковия сектор. То също така отразява ангажимента, поет от държавите и институциите от еврозоната, към разширяване на обхвата на еврото във време, в което макроикономическите и политическите рискове значително нараснаха в Европа. Оттук нататък фокусът ще бъде насочен към спазването на критериите за конвергенция, както и към другите специфични за България ангажименти, които включват продължаване на усилията за реформи. Основните фактори, които биха могли да доведат до повишаване на рейтинга са: намаляване на макроикономическите и фискални рискове и подобряване на очакванията за растежа след COVID-кризата, който от своя страна допълнително ще подкрепи и публичните финанси; напредък за присъединяване към еврозоната, както и подобряване на потенциала за растеж. Фактори, които биха могли да доведат до понижаване на рейтинга са: продължително нарастване на държавния дълг; материализиране на условните задължения в публичните финанси; съществено влошаване на перспективите за растеж; възникване на значителни външни дисбаланси и/или влошаване на външната конкурентоспособност.

В края на м. ноември 2019 г. международната рейтингова агенция Standard&Poor's повиши кредитния рейтинг на България до 'BBB' с положителна перспектива.

През м. май 2020 г. потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'BBB/A-2' и ревизира перспективата от положителна на стабилна. Ревизията отразява очакванията за значителното влошаване на растежа в България, както и в други държави през 2020 г. в резултат от въвеждането на мерки за овладяване на пандемията от COVID-19. От рейтинговата агенция отчетоха нарастване на макроикономическите и фискални рискове, но имайки предвид, че през последните години макроикономическите дисбаланси на страната са се свили значително, очакванията на анализаторите бяха, че българската икономика ще се възстанови през 2021 година. Според оценката на агенцията България влиза в настоящата рецесия със силна външна позиция след години на излишък по текущата сметка. Държавният дълг е нисък и страната отчита бюджетни излишъци през последните четири години. Според рейтинговата агенция отговорът на политиката за преодоляване на последствията от пандемията няма да застраши стабилността на публичните финанси, като се посочва, че режимът на валутен борд в страната насърчава разумната фискална политика. Анализаторите от S&P Global Ratings отбелязаха още, че България постига стабилен напредък към присъединяването си към Валутния механизъм II и Банковия съюз. Ограничения пред рейтинга се явяват институционалната среда и ниският БВП на глава от населението в сравнение с останалите европейски страни.

В началото на м. октомври 2020 г. Moody's повиши дългосрочния рейтинг на България в чуждестранна и местна валута на Baa1 със стабилна перспектива. Решението на Moody's за повишаването на рейтинга отразява подобряването на институционалния капацитет и ефективността при разработване на политики, с което страната навлиза в последния етап преди членството в еврозоната. Повишеният рейтинг отчита също и намаления риск по отношение на дълга в чуждестранна валута, значителните фискални резерви и очакванията, че благоприятната динамика на бюджетните показатели и дълга в периода след шока от пандемията ще подкрепят силната фискална позиция. Стабилната перспектива отчита баланса между подобряването на икономическата и институционална среда в България и наличието на ключови предизвикателства пред рейтинга, свързани предимно с отрицателното въздействие на демографските процеси в страната върху потенциалния растеж в средносрочен хоризонт, както и необходимостта от продължаване на реформите в борбата с корупцията, независимостта на съдебната система и върховенството на закона. Първият фактор за повишаването на рейтинга се основава на напредъка на България към присъединяване в еврозоната и свързаните с това укрепване на институционалния капацитет и ефективно разработване на политики. Вторият фактор за повишаването на рейтинга е свързан с укрепването на фискалния и кредитен профил на страната, въпреки отрицателното въздействие на пандемията от коронавирус. Агенцията посочва, че основните фактори, които биха могли да доведат до повишаване на перспективата и рейтинга на страната, са свързани със значителни подобрения в качеството на работа на институциите и устойчивата конвергенция към по-висок жизнен и институционален стандарт, които ще подкрепят влизането на страната в еврозоната. Фактори, които биха могли да доведат до отрицателна перспектива и понижаване на рейтинга, са евентуално значително и трайно влошаване на силната фискална позиция на правителството и перспективите пред дългосрочния икономически растеж, както и отслабването на институционалната рамка.

Част III.
Приоритети на политиките и основни допускания за периода 2021-2023 г.

1. ПОЛИТИКИ В ПРИХОДИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

Безпрецедентната ситуация, свързана с ограничаване на разпространението на заразата с COVID-19 в световен мащаб през 2020 г., забавянето на икономическата активност в България и произтичащото от това сериозно влошаване на параметрите по приходите в Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2020 г., наложи разработване на нови прогнози за данъчните приходи, отразени в актуализирания ЗДБРБ за 2020 г. (обн., ДВ, бр. 100 от 2019 г., изм. и доп., бр. 34 и 60 от 2020 г.). При разработване на оценките за постъпленията от данъци за 2020 г. и за периода 2021-2023 г. е прието допускането, че овладяването на пандемията и икономическото възстановяване в България протичат едновременно със същите процеси в международен план. Направените оценки за ефекта върху бюджетните приходи от основните данъци са съобразени с допусканията относно продължителността на ограничителните мерки и на намалената стопанска активност. Повишената несигурност при данъкоплатците също е фактор със съществено значение и може да допринесе за спад или изместване на данъчни постъпления през настоящата година. Променлива величина остава ефектът от протичащите процеси във външноикономически план.

Оценката за данъчните приходи за 2020 г. е направена в хипотезата на извънредна ситуация и динамично променяща се икономическа среда, като отчита предвидими фактори и явления с краткосрочно проявление, предвид невъзможността да се направи точна прогноза за пълния размер на всички потенциални преки и косвени ефекти върху бюджетните данъчни приходи.

Прогнозите за постъпленията от данъци за периода 2020-2023 г. отчитат и ефектите от приетите законодателни извънредни мерки в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците. В областта на данъчната политика мерките са в подкрепа на бизнеса и заетостта, като целят осигуряване на ликвидна подкрепа на предприятията, чрез удължаване на сроковете за деклариране и внасяне на данъци в рамките на първото полугодие на 2020 г. при запазване на условията за ползване на отстъпки.

За периода 2021-2023 г. предвидената политика в областта на данъците ще продължи да се придържа към установените принципи и насоки през последните години, като основната ѝ ориентация отново е към поддържане на икономическия растеж и стимулиране търсенето и предлагането на труд, подобряване на бизнес средата, борбата с данъчните злоупотреби и повишаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план. Запазват се основните приоритети, свързани с подобряване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на административната

тежест и разходите за бизнеса и гражданите. С предвидените мерки в политиката по приходите се цели гарантирането на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството. Предвижда се запазване на ниските данъчни ставки за корпоративните данъци и тези за данъците върху доходите на физическите лица, като важна предпоставка за инвестиции, икономически растеж и заетост. В международен аспект данъчната политика е ориентирана в подкрепа на функционирането на единния пазар на ЕС, успешното осъществяване на цифровата трансформация на обществото и икономиката в Европа и на дейностите, гарантиращи, че Европа се възползва от новите възможности на променящата се глобална среда.

Във връзка с присъединяването на Република България към Приобщаващата рамка на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие за въвеждане на мерките по проекта за свиване на данъчната основа и прехвърлянето на печалби (Протокол № 13.37 от заседанието на Министерския съвет на 30 март 2016 г.), ще продължи работата, свързана с участие в дейностите за въвеждането на вече договорените от ОИСР четири минимални стандарта и други елементи на пакета от мерки по Проекта „Свиване на данъчната основа и прехвърлянето на печалби" (Base Erosion and Profit Shifting - BEPS). Въвеждането на минималните стандарти е свързано и с изпълнението на задълженията на България като държава членка на ЕС.

През прогнозния период Министерството на финансите ще продължи да участва в дейностите, свързани с обсъждането, анализа и оценката на въздействие от планираните от ОИСР мерки за справяне с данъчните предизвикателства, породени от дигитализацията на икономиката и нерешени проблеми, свързани с прехвърлянето на печалби: Стълб 1 (преразпределение на данъчни права) и Стълб 2 (минимално данъчно облагане на печалбата на многонационалните предприятия). Очаква се реформата да осигури повишаване на приходите от корпоративни данъци, значително намаляване на прехвърлянето на печалби и повишаване на данъчната сигурност.

Приемането от новата Европейска комисия (2019-2024 г.) като водещ приоритет на действията за справяне с предизвикателствата, свързани с климата и околната среда, предполага ангажирането на България през прогнозния период с предприемането на мерки в данъчното законодателство за постигане на поставените от Европейския съюз цели в области като облагането на енергийните продукти и насърчаване използването на екологосъобразни превозни средства.

За изпълнение на приоритетните цели на данъчната политика се извършват нормативни промени и действия на приходните администрации в областта на събирането и контрола. Постигането на по-добра ефективност при изпълнение на мерките е в пряка връзка със засилването на междуинституционалното сътрудничество, координация и ефективен обмен на информация както на национално ниво, така и на ниво ЕС и трети страни.

Прогнозните данъчни приходи за периода 2021-2023 г. са базирани на основните показатели от есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите за периода 2020-2023 г. и на прилаганите мерки от страна на приходните агенции за подобряване на събираемостта.

Граф. III-1: Структура на приходите по КФП в % за периода 2020-2023 г. [17]

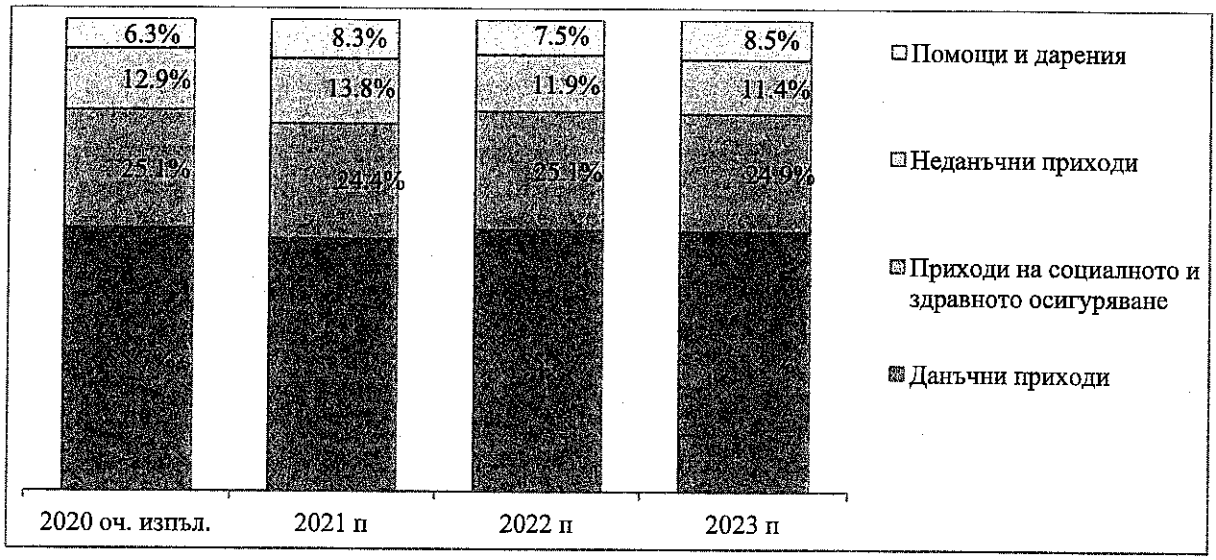

Източник: МФ

1.1. ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА

Прогнозите за данъчните приходи за периода 2021-2023 г. са съобразени с основните приоритети в данъчната политика в средносрочен план и отчитат ефектите от промените в данъчното законодателство, свързани с реализиране на мерки за подобряване на събираемостта, стимулиране на икономическото развитие, намаляване на административната тежест и въвеждане в националното законодателство на разпоредби от европейското право в областта на данъците.

Предвидените основни допускания за периода 2020-2023 г., свързани с данъчното законодателство се променят, в сравнение със стойностите, посочени в АСБП 2020-2022 г., поради настъпилата ситуация, свързана с разпространението на заразата с COVID-19 в световен мащаб и предприетите мерки в областта на данъчната политика за ограничаване на кризата. В условията на продължаваща извънредна епидемична обстановка в Закона за данък върху добавената стойност е прието намаляване на ставката за ДДС от 20% на 9% за периода 01.07.2020-31.12.2021 г. за доставките на ресторантьорски и кетъринг услуги, на книги, на храна, подходяща за бебета или за малки деца и на бебешки пелени, и подобни хигиенни артикули (изм. и доп., ДВ, бр. 55 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г.), както и за консумацията на бира и вино в питейни заведения, за доставките на услуги за използване на спортни съоръжения и за доставка

[17] Използваните в някои от графиките и таблиците в доклада съкращения към годините за периода 2020-2023 г. са със следното значение:

- 2020 ревиз. оценка – ревизирана оценка на програмата за 2020 г.;
- 2020 оч. изпъл. – очаквано изпълнение за 2020 г.;
- 2021 п – проект за 2021 г.;
- 2022 п – прогноза за 2022 г.;
- 2023 п – прогноза за 2023 г.

на обща туристическа услуга, в случаите по чл. 136 от ЗДДС, както и екскурзиите, организирани от туристически оператори и туристически агенти със случаен автобусен превоз на пътници – за периода 01.08.2020-31.12.2021 г. (доп., ДВ, бр. 71 от 2020 г., в сила от 01.08.2020 г.).

1.1.1 Повишаване на бюджетните приходи и борба с данъчните измами

Мерките за повишаване на събираемостта на приходите включват дейности по подобряване на спазването на законодателството, превенция и противодействие на данъчните измами и отклонението от данъчно облагане.

- ***Предложение за промяна в действащия режим на авансово облагане на данъчно задължените лица с корпоративен данък***

Предложено е изменение на срока за подаване на декларацията за промени на авансовите вноски за корпоративен данък по чл. 88 от ЗКПО. Целта е да се осигури по-голяма предвидимост на данъчните приходи в бюджета, да се получи навременна информация за постъпленията в държавния бюджет за месец декември, което да позволи по-прецизното планиране и осъществяване на разходите от бюджетните разпоредители в края на финансовата година.

- ***Механизъм за обратно начисляване на ДДС при доставки на стоки и услуги, посочени в приложение № 2 към глава деветнадесета „а“ от ЗДДС***

Механизмът за обратно начисляване на ДДС представлява ефективен инструмент за противодействие и борба с данъчните измами с ДДС за определени категории стоки. След въвеждането на механизма се наблюдава значителен спад на нивото на данъчните измами с ДДС при доставките на зърнени и технически култури. В тази връзка е прието удължаване на срока за прилагане на мярката до 30.06.2022 година. От началото на 2020 г. е разширен списъкът със стоки, за които се прилага механизма за обратно начисляване на ДДС, като в него са включени и доставките по прехвърляне на квоти за емисии на парникови газове (ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила до 30.06.2022 г.).

- ***Предложения за промени, свързани с въвеждане в Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) на разпоредби на Директива (ЕС) 2017/2455 и Директива (ЕС) 2019/1995, приложими за трансгранична електронна търговия между данъчно задължени и данъчно незадължени лица***

Разпоредбите на Директива 2017/2455 и Директива 2019/1995 целят подобряване функционирането на режима на ДДС, прилаган в рамките на целия Европейски съюз, в контекста на доставките на услуги и дистанционните продажби на стоки, и вноса на пратки с ниска стойност. Предлага се въвеждане на нови разпоредби, които обхващат следните доставки:

- *Вътреобщностни дистанционни продажби на стоки*

Вътреобщностни дистанционни продажби на стоки са изпращането или транспортирането на стоките, извършено от доставчика или от негово име, от територията на държава членка, различна от тази, в която завършва изпращането или транспортирането на стоките до данъчно незадължено лице, в т.ч. данъчно задължено лице и данъчно незадължено юридическо лице, което извършва освободени вътреобщностни придобивания. Стоките следва да са произведени на територията на ЕС или вече да са допуснати за свободно обращение.

- *Дистанционни продажби на стоки внасяни от трети страни или територии*

Дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии, са изпращането или транспортирането на стоките от доставчика или от негово име, включително от трети територии или трети страни, до получател в държава членка. Получателят по доставката е данъчно незадължено лице, в т.ч. данъчно задължено лице и данъчно незадължено юридическо лице, което извършва освободени вътреобщностни придобивания. В тези случаи стоките следва да се намират на територията на трета страна или територия в момента на продажбата.

- *Вътрешни дистанционни продажби*

Вътрешни дистанционни продажби са продажбите на стоки от данъчно задължено лице, което не е установено на територията на ЕС на стоки, произведени на територията на ЕС или на стоки вече допуснати за свободно обращение, изпращането или транспортирането на които започва и завършва на територията на една и съща държава членка.

- *Доставки, улеснявани от лице, което управлява електронен интерфейс*

Данъчно задължено лице, което управлява електронен интерфейс се счита, че улеснява доставката на стоки, когато използването на електронния интерфейс позволява на получател и на доставчик, предлагащ стоки за продажба, да осъществят контакт, който води до доставка на стоки чрез този електронен интерфейс.

Лицето, което управлява електронен интерфейс, ще може да прилага както режим в Съюза за вътреобщностни дистанционни продажби на стоки и някои вътрешни дистанционни доставки на стоки, така и режим на дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии под формата на пратки със собствена стойност, ненадвишаваща левовата равностойност на 150 евро. При регистрацията за режим на дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии, лицето, което управлява електронен интерфейс ще получава един индивидуален идентификационен номер по ДДС, независимо от броя на лицата, на които улеснява дистанционната продажба на стоки. При прилагане и на двата режима, за лицето е предвидено да води и съхранява регистри за извършените през режима доставки. Лице, което управлява електронен интерфейс, но не улеснява посочените по-горе доставки също трябва да води и съхранява регистри за извършените през електронен интерфейс доставки.

С предложените изменения се цели да бъдат внесени подобрения и опростяване на някои правила в действащата система на ДДС, в контекста на доставките на услуги и дистанционните продажби на стоки и някои вътрешни доставки на стоки, с цел подобряване на събираемостта на приходите от данъка и облекчаване на административната тежест.

- ***Предлага се промяна в ЗАДС, свързана с привеждане на националното законодателство в съответствие с практиката на Съда на ЕС, постановена с Решение С-306/2014 на Съда***

Предлага се промяна, свързана с привеждане на националното законодателство в съответствие с практиката на Съда на ЕС по отношение на условията, при които се възстановява платеният акциз за етилов алкохол, вложен в производството на лекарствени продукти по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната

медицина и ветеринарномедицински продукти по смисъла на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

- ***Приети са промени, свързани със специфичните изисквания за придобиване на лиценз за управление на данъчен склад на нефтопродуктопроводите и на базите за съхранение и/или производство на енергийни продукти в ЗАДС (обн., ДВ, бр. 44 от 2020 г.)***

Въведени са законодателни промени в чл. 47, ал. 7-11 на Закона за акцизите и данъчните складове, с цел да се създаде нормативна възможност за водене на отделна отчетност на нефтопродуктопровода и на базите за съхранение и/или производство, като по този начин се улеснят контролните действия и възможността за извършване на инвентаризация на всеки един от данъчните складове, както и да се създаде възможност за установяване на количествата в нефтопродуктопровода и базите във всеки един момент. След промените по-ясно е дефинирана компетентността (компетентната териториална дирекция) за осъществяване на митническия контрол и за установяване на възникнали задължения за акциз, както и за спазване на изискванията на ЗАДС, респективно на евентуално установени нарушения.

- ***Създаване на държавно предприятие „Държавна петролна компания“ (ДП ДПК) в Закона за държавните резерви и военновременните запаси (обн., ДВ, бр. 65 от 2020 г.)***

Създава се държавно предприятие „Държавна петролна компания“ към министъра на икономиката, което да изпълнява всички функции на държавния резерв за съхранение и обновяване на резервите на петролни енергийни продукти. Промяната е свързана с оптимизиране на дейностите по създаване и управление на всички резерви и запаси от нефт и нефтопродукти, за да се гарантира устойчивото им поддържане. Целта е чрез участието на държавата в пазара на горива да се подобри конкуренцията на вътрешния пазар, което ще бъде в полза на крайните потребители и ще допринесе за увеличаване броя на данъчните складове в сектора на горивата. Очаква се положителен бюджетен ефект и увеличаване на постъпленията от акциз.

1.1.2 Подобряване на бизнес средата и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите

- ***Предлага се удължаване на възможността за прилагане на данъчното облекчение за извършване на производствена дейност в общини с безработица, по-висока от средната за страната в случаите на минимална помощ по чл. 188 от ЗКПО до 31 декември 2023 г. и в случаите на помощ за регионално развитие по чл. 189 от ЗКПО до 31 декември 2021 г.***

Срокът на данъчното облекчение за извършване на производствена дейност в общини с безработица, по-висока от средната за страната изтича на 31 декември 2020 г. С разпоредбата на чл. 1 от Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията от 2 юли 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1407/2013 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и съответни промени, се удължава срокът на прилагане на Регламент (ЕС) № 1407/2013 до 31 декември 2023 г., във връзка с което е и предложението за удължаване на действащото данъчно облекчение, представляващо минимална помощ по чл. 184 във връзка с чл. 188 от ЗКПО до 31 декември 2023 г. По отношение на действащото данъчно облекчение под формата на държавна помощ за регионално развитие по чл. 184 във връзка с чл. 189 от ЗКПО, предвид удължения срок

на прилагане на Насоките за регионалната държавна помощ за периода 2014-2020 г., се предлага удължаване прилагането на данъчното облекчение до 31 декември 2021 г.

- ***Предлага се изравняване в режима на данъчно третиране на доходите от разпореждане с финансови инструменти и на доходите от лихви от облигации и други дългови ценни книжа, търгувани на регулиран пазар с тези, търгувани на пазар за растеж в ЗКПО***

Промяната се налага във връзка с въвеждането на правна възможност за организиране на пазар за растеж по смисъла на чл. 122, ал. 1 от Закона за пазарите на финансови инструменти, чрез който се осигурява възможност за малките и средни предприятия да набират капитал при по-облекчени условия относно обхвата и периодичността на разкриваната от тях информация и въз основа на публикуването на облекчен по форма и съдържание проспект. Целта на изменението в режима на данъчно третиране е да се изравни данъчното третиране за период от пет години на едни и същи доходи, независимо дали се търгуват на регулиран пазар или на пазар за растеж.

- ***Предлага се изравняване в режима на данъчно третиране на доходите от разпореждане с финансови инструменти и на доходите от лихви от облигации и други дългови ценни книжа, търгувани на регулиран пазар с тези, търгувани на пазар за растеж в Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ)***

С предложеното изменение на разпоредбите, регламентиращи данъчните облекчения, свързани с доходи на физическите лица от разпореждане с финансови инструменти и на доходите от лихви от облигации или други дългови ценни книжа, търгувани на регулиран пазар, се добавят и същите сделки, търгувани на пазар за растеж. Така се изравнява данъчното третиране на съответните доходи, независимо дали се търгуват на регулиран пазар или на пазар за растеж, като разпоредбите, касаещи пазара за растеж се предвижда да се прилагат за органичен период от пет години.

- ***Предложена е промяна, свързана със синхронизиране на разпоредбите на ЗДДФЛ с тези на Закона за защита на личните данни***

Предложена е промяна във връзка с необходимостта от синхронизация на разпоредбите на ЗДДФЛ с тези на Закона за защита на личните данни и успоредно с това създаване на по-ясни правила, касаещи задължението на физическите лица да издават документи, когато извършват стопанска дейност или получават доходи от наем. С предложението, когато платецът е физическо лице няма да е необходимо да се издава документ, когато плащането е по банков път. В случаите на плащане в брой ще се издава документ, в който не се съдържат данни за платеца на дохода, когато същият е физическо лице. Изискването за издаване на първичен счетоводен документ с данни за платеца на дохода се запазва само за случаите, когато платецът на доходите от друга стопанска дейност е предприятие или самоосигуряващо се лице, което води счетоводна отчетност и не издава сметка за изплатени суми.

- ***Предложени са промени в чл. 118 на ЗДДС, насочени към отмяна на регулациите на софтуерите за управление на продажбите в търговски обекти (СУПТО)***

Промяната е породена от установени след въвеждането на тези регулации, с ДВ, бр. 24 от 2018 г., проблеми при въвеждане на изискванията на Наредба № Н-18, на които следва да отговарят СУПТО, затрудняващи дейността на стопанските субекти и водещи

до противоречиви тълкувания от страна на администрацията и бизнеса. Измененията на чл. 118 целят облекчаване на бизнеса при прилагането на законовите и подзаконови изисквания за отчитане на продажбите в търговските обекти чрез намаляване на административната тежест, свързана с изпълнението на изискванията за работа на СУПТО.

- ***Предлага се удължаване на срока за прилагане на схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“ (SA.46425/2016)***

Държавната помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство, е одобрена от Европейската комисия със срок на прилагане 2015-2020 г. Помощта се предоставя под формата на намаление на акцизната ставка на газьола (дизелово гориво), използван за механизирани дейности в първичното селскостопанско производство. Правната уредба за прилагане се съдържа в чл. 47а и следващите от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП). Министерство на земеделието, храните и горите, като администратор на държавната помощ е публикувало на интернет страницата си и на Портала за обществени консултации проект на ЗПЗП с предложение за удължаване на срока на прилагане на държавната помощ до 31 декември 2023. Министърът на земеделието, храните и горите е органът, който осъществява наблюдението, прозрачността, координацията и взаимодействието с Европейската комисия в областта на държавните помощи и минималните помощи в областта на земеделието, развитието на селските райони, горското и ловното стопанство и рибарството. В тази връзка след влизане в сила на националното правно основание за удължаване на срока за прилагане на държавната помощ, МЗХГ има задължение да уведоми Европейската комисия по общия процедурен ред. На основание чл. 47б от ЗПЗП общият размер на помощта се утвърждава със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година. От гледна точка на режима на държавните помощи, мярката е оценена за съответствие с правилата за групово освобождаване по Регламент (ЕС) № 651/2014 (чл. 44) през 2016 година. Удължаването ѝ е допустимо съгласно Регламент (ЕС) № 972/2020, а измененията в съответното правно основание са обект на съгласуване по общия ред на Закона за държавните помощи и Правилника за неговото прилагане. С оглед на това, не съществува пречка за удължаване действието на мярката до 31.12.2023 г., доколкото с бъдещите нормативни промени не възниква отклонение от регламента.

- ***Предложени са промени в чл. 44 от ЗАДС, свързани с дейностите по подготовката на Агенция „Митници“ за преминаване към единна сметка за плащания на акцизни задължения***

Във връзка с дейностите по подготовката на Агенция „Митници“ за преминаване към единна сметка за плащания на акцизни задължения, са предложени промени в чл. 44 от ЗАДС. Предвижда се всяко данъчно задължено лице да има открита виртуална сметка, в която ще се отразяват постъпилите плащания за вземания по акцизното законодателство, като е предложено тези промени да влязат в сила от 1 януари 2022 година.

- ***Предлага се създаване на правна рамка в разпоредбите на чл. 79 от ЗАДС спрямо лицензирани складодържатели с цел намаляване на административната тежест***

Предложеното изменение за създаване на правна рамка в разпоредбите на чл. 79 от ЗАДС ще доведе до намаляване на административната тежест спрямо лицензирани складодържатели, които нямат забавени плащания за акциз, но в извънредни случаи за тях възниква необходимост да надвишат предоставеното обезпечение, до не повече от два пъти за 12 последователни данъчни периода.

- ***Предложения за допълнения в чл.75б от ЗАДС с цел оптимизиране на административната дейност***

Предлагат се допълнения в чл. 75б от ЗАДС, които имат за цел оптимизиране на административната дейност, по отношение на размера на установяваните задължения в отделен данъчен период, както и обусловената необходимост за избягване на затруднения при издаването на актове, за които е заплатен съответният акциз в страната.

- ***Предложение за синхронизиране на разпоредбите на Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) и Закона за кадастъра и имотния регистър (ЗКИР) с цел намаляване на административната тежест***

Предлага се да отпадне предвиденото в ЗМДТ изискване, за целите на данъка върху недвижимите имоти, завършването на сграда или части от нея да бъде установявано освен с удостоверение за въвеждане в експлоатация или разрешение за ползване, издадени по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ), и с представянето на удостоверение, издадено от Агенцията по геодезия, картография и кадастър (АГКК). Предвидената промяна е свързана с направеното изменение в Закона за кадастъра и имотния регистър, съгласно която АГКК предоставя на органите, които въвеждат строежите в експлоатация, достъп до информационната система на кадастъра, да извършват служебна проверка, относно това дали даден строеж е нанесен в кадастралната карта и кадастралните регистри. Предложеното изменение е с цел намаляване на административната тежест за данъчно задължените лица и администрацията, както и с оглед повишаване на качеството на услугите и дейностите, предоставяни в процеса на административното обслужване.

1.1.3 Мерки в областта на събиране на просрочени задължения

Продължава да се прилага текущо оперативно наблюдение на задължените лица чрез определяне на действия по събиране и селективен подход към длъжниците на база размера на дълга им, риска за събиране на задължението и тяхното поведение към спазването на задълженията за регистриране, деклариране и заплащане на задължения за данъци и осигуровки и други публични държавни вземания.

Прилагат се техники за стимулиране и спазване на доброволното изпълнение на задълженията в зависимост от това към коя група попадат задължените лица: уведомления, напомнителни писма, разясняване на възможностите за обезпечаване и погасяване на задълженията на лица с временно финансово затруднение, възможност за сключване на споразумения с приходната администрация.

В тази връзка ще продължат да се изпълняват следните мерки:

- ***Осъществяване на постоянен мониторинг спрямо длъжници с просрочени задължения в размер над 100 хил. лв. (200 хил. лв. за Териториална дирекция на НАП София-град) за данъци и задължителни осигурителни вноски, категоризирани като събираеми и частично-събираеми, в т.ч. и провеждане на персонални срещи от страна на директорите на териториални***

дирекции на НАП в цялата страна с лицата с невнесени публични задължения в особено големи размери

Мярката е с постоянен характер и нейната цел е да се поемат изрични ангажименти за предоставяне на обезпечения и/или извършване на цялостни или частични плащания на просрочените дългове, ефективно наблюдение на поетите от длъжниците ангажименти и навременен контрол за третирането им от страна на компетентните органи – актуална оценка на икономическия статус на задълженото лице, своевременно налагане на обезпечителни мерки, издаване на разрешения за неотложни плащания, разсрочване/отсрочване, реализиране на имуществото, извършване на ревизии и проверки при необходимост и други.

- ***Усъвършенстване на механизма за погасяване на публични задължения на лица с вземания от общини, от други ведомства или държавни предприятия по договори за обществени поръчки и такива, възложени в изпълнение на оперативни програми на ЕС чрез насочване на принудителното изпълнение срещу трети задължени лица, каквито се явяват посочените***

Една от основните мерки за събиране на публичните задължения от длъжници, явяващи се изпълнители по договори с лица - разпоредители с бюджет, е приоритетно насочване на изпълнението към предстоящите плащания по тези договори (РМС № 788/28.11.2014 г., РМС № 593/20.07.2016 г. и РМС № 592/21.08.2018 г.). Мярката е с постоянен характер и беше въведена през м. декември 2014 г. с цел постигане на бърза и ефективна събираемост на публичните вземания. Допълнително през 2016 г. е внедрена и информационна система „РМС 593“, която подпомага взаимодействието между разпоредителите с бюджет и приходните администрации, така че за лицата, които нямат задължения към НАП и Агенция „Митници“ над 100 лв., да е възможно незабавно разплащане, а по отношение на длъжниците – да се ускори процесът по налагане на обезпечителни мерки по изпълнението им.

През 2018 г. мярката се развива с цел осъществяване на ефективна защита на фискалната позиция и се оптимизира процесът по събиране на бюджетните приходи от мита, данъци, задължителни осигурителни вноски и други публични вземания, администрирани от Националната агенция за приходите и Агенция „Митници“. С РМС № 592/2018 г. се установява нова процедура, при която разпоредителите с бюджет уведомяват приходните администрации, освен за предстоящите плащания по договори или за първични платежни документи, също така и за сключените от тях договори, на стойност, равна на или надвишаваща 30 000 лв. Промяната цели да повиши приходите в бюджета, като предостави възможност на приходните администрации на по-ранен етап – още след сключване на договора – да налагат обезпечителни мерки, които да гарантират събирането на публичните задължения на лицата-изпълнители по договори/получатели на плащания. Направено е изменение, свързано с въвеждане на задължения за платците по договорите, когато тези лица са различни от разпоредителите с бюджет, сключили договора, също да уведомяват приходните администрации. Основни цели на приетото решение са да се повиши събираемостта на публичните вземания, да се намалят разходите за събиране на публичните вземания чрез електронен обмен на информация и ефективно да се използват съществуващите информационни технологии и ресурси в институциите. В тази връзка е регламентиран обменът на информацията между разпоредителите с бюджет и приходните администрации, който съгласно приетото Решение се извършва чрез новоразработена информационна система „РМС-Плащания“, при спазване на определен ред и срокове.

1.1.4 Мерки в областта на данъчната политика, предприети в отговор на COVID-19

Мерките в областта на данъчната политика в отговор на ситуацията с избухването на пандемията от COVID-19 са част от мерките в подкрепа на бизнеса и заетостта, които правителството въведе със Закона за мерките и действията по време на действието на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците. Тези нормативни промени включват:

- Удължаване на крайният срок (от 31 март на 30 юни 2020 г.) за подаване на годишни данъчни декларации (ГДД) за 2019 г. по ЗКПО, както и за внасяне на корпоративния данък, данъка върху разходите, данъка върху приходите на бюджетните предприятия, данъка върху приходите от помощни и спомагателни дейности по смисъла на Закона за хазарта, както и на данъка върху дейността от опериране на кораби;

- Въведена е промяна в срока за деклариране на размера на авансовите вноски за корпоративен данък за 2020 г., които по реда на ЗКПО се декларират от данъчно задължените лица с годишната данъчна декларация за 2019 г. – новият срок е 15 април (преди – 31 март). Срокът за внасяне на авансовия данък не се променя;

- За физическите лица, които извършват стопанска дейност по смисъла на Търговския закон, както и за земеделските стопани, избрали да формират облагаем доход от определена по реда на ЗКПО данъчна печалба, е удължен срокът (от 30 април на 30 юни 2020 г.) за:

  - подаване на ГДД по Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2019 г. и внасяне на дължимия данък;

  - внасяне на дължимия данък върху разходите за 2019 година.

За посочените лица е удължен и срокът (от 31 март на 31 май 2020 г.) за ползване на отстъпка от 5 на сто от данъка за довнасяне по годишната данъчна декларация за 2019 г., когато данъкът бъде платен в срок до 31 май 2020 г.

- Във връзка с горепосочената мярка за подаване на ГДД в удължен срок, за самоосигуряващите се лица е удължен и срокът за подаване на декларация образец № 6 „Данни за дължими вноски и данък по чл. 42 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица“ до 30 юни 2020 г. Мярката е въведена с промяна в Наредба № Н-13 от 2019 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица;

- Удължен е срокът (от 30 април на 30 юни 2020 г.) за ползване на отстъпката от 5 на сто при плащане в посочения срок на целия годишен размер на данъка върху недвижимите имоти или на данъка върху превозните средства, установени в Закона за местните данъци и такси;

- Удължен е срокът за публикуване на годишни финансови отчети по реда на Закона за счетоводството:

  - за търговците и юридическите лица с нестопанска цел, които обявяват отчетите си в Търговския регистър и лицата, които публикуват годишни

финансови отчети в икономическо издание или интернет, срокът е удължен от 30 юни на 30 септември;

- за предприятията, които не са осъществявали дейност през 2019 г. и обявяват това обстоятелство с декларация, срокът е удължен от 31 март на 30 юни.

- Предвидена е защита за длъжниците от предприемане на нови изпълнителни действия по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) за публични задължения по време на обявеното извънредно положение;

- Предвид възможността за налагане на обезпечителни мерки по реда на ДОПК и запазването на действието на наложените обезпечителни мерки и изпълнителните действия, предприети до 24.03.2020 г., е актуализиран прагът на несеквестируемия доход на длъжниците в чл. 213 от ДОПК, като същият се обвързва с размера на минималната работна заплата за страната (преди това – до 250 лв. месечно).

В условията на продължаваща извънредна епидемична обстановка от разпространението на COVID-19, бяха приети следните допълнителни мерки, които ще окажат влияние върху данъчните приходи за периода 2020-2021 г.:

- Намаляване на ставката за ДДС от 20% на 9% за периода 01.07.2020 г. - 31.12.2021 г. за доставките на ресторантьорски и кетъринг услуги, на книги, на храна, подходяща за бебета или за малки деца и на бебешки пелени и подобни хигиенни артикули. (изм. и доп., ДВ бр. 55 от 2020 г., в сила от 1.07.2020 г.), както и за консумацията на бира и вино в питейни заведения, за доставките на услуги за използване на спортни съоръжения и за доставка на обща туристическа услуга в случаите по чл. 136 от ЗДДС - за периода 01.08.2020 г. - 31.12.2021 г., (доп., ДВ бр. 71 от 2020 г., в сила от 1.08.2020 г.);

- Освобождаване от ДДС и мита върху вноса на някои медицински стоки, необходими за борба с последиците от пандемията на COVID-19, в съответствие с Решение 2020/491 от 03.04.2020 г. на Европейската комисия и на основание приетото ПМС № 80 от 23.04.2020 г., с което е допълнено Постановление № 75 на МС от 2007 г. В съответствие с Решение 2020/1101 от 23.07.2020 г. на Европейската комисия и на основание Постановление № 237 от 27.08.2020 г. за изменение и допълнение на Постановление № 75 на МС от 2007 г. е удължен срокът за прилагане на освобождаването при внос на стоки от одобрения списък, съответно от 30 януари 2020 г. до 31 октомври 2020 г. Допустими за освобождаване от ДДС са стоките, внесени от държавни организации.

1.2. ДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

1.2.1 Приходи от корпоративни данъци (вкл. данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица и други данъци по ЗКПО)

Прогнозните приходи от корпоративен данък за 2021 г. са 2 805,4 млн. лв.

В прогнозата са включени следните данъци по ЗКПО:

- Корпоративен данък (от финансови институции и нефинансови предприятия) – 2 571,4 млн. лв.;

- Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица – 79,8 млн. лв.;
- Други данъци по ЗКПО – 154,2 млн. лв.

Прогнозата за размера на приходите от тази група данъци за 2020 г. е базирана на следните допускания:

- ✓ запазване на ставката от 10% през целия период;
- ✓ номинален ръст на показателя бруто оперираш излишък/смесен доход, съгласно есенната макроикономическа прогноза на МФ;
- ✓ при прогнозиране на приходите от данъци по ЗКПО са взети предвид показателите, отчетени за първото полугодие на 2020 г. за деклариранатa облагаема печалба/загуба за финансовата 2019 г., както и деклариранитe от данъчно задължените лица с годишните данъчни декларации данни за загуби, които подлежат на приспадане през следващи отчетни периоди;
- ✓ отчетено е влиянието на мерките в областта на данъчната политика, свързани с ограничаване на разпространението на COVID-19 чрез удължаване на сроковете за деклариране и внасяне на данъци по ЗКПО в рамките на първото полугодие на 2020 г., при запазване на условията за ползване на отстъпки;
- ✓ запазване на размера на внесените авансови вноски за корпоративен данък в края на годината.

Планираните приходи от корпоративен данък са съответно 2 984,6 млн. лв. за 2022 г. и 3 160,8 млн. лв. за 2023 г.

1.2.2 Приходи от ДДФЛ

Прогнозните приходи от данъци върху доходите на физически лица за 2021 г. са в размер на 4 429,0 млн. лв. (с изкл. на постъпленията от патентен данък, постъпващ в местните бюджети).

Прогнозата за постъпленията от ДДФЛ е изготвена, като са взети предвид следните фактори:

- ✓ номинален ръст на показателя компенсации на наетите лица, съгласно есенната макроикономическа прогноза на МФ;
- ✓ прогнозен брой заети лица;
- ✓ максимален осигурителен доход в размер на 3 000 лв.;
- ✓ увеличение на минималната работна заплата с 40 лв. от началото на 2021 г. Оценениятт ефект от увеличението е допълнителни приходи от ДДФЛ в размер на 26,5 млн. лв. за 2021 г.;
- ✓ увеличение на заплатите на педагогическия персонал, което ще доведе до нарастване на приходите от ДДФЛ с 25,2 млн. лв. за 2021 г.;
- ✓ увеличение на минималния осигурителен доход (МОД) за самоосигуряващите се лица, вследствие на увеличението на МРЗ за периода

2019-2021 г. , което ще доведе до допълнителни приходи от ДДФЛ в размер на 9,1 млн. лв. за 2021 г.;

- ✓ увеличение с 30% на разходите за персонал в 28 администрации, които са натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от COVID-19, включително и служители на първа линия, чиито задължения включват обслужване и контрол „на терен", с пряк контакт с други лица. Въвеждането на мярката се очаква да доведе до повишаване на приходите от ДДФЛ с 15,5 млн. лв. за 2021 г.;

- ✓ увеличение на средствата за заплати в обществения сектор с 10% от началото на 2021 г. Оценният ефект от увеличението е допълнителни приходи от ДДФЛ в размер на 21,1 млн. лв. за 2021 г.;

- ✓ отчетено е влиянието на мерките в областта на данъчната политика, свързани с икономическа криза в резултат на разпространението на заразата с COVID-19, чрез удължаване на сроковете за деклариране и внасяне на данъци по ЗДДФЛ в рамките на първото полугодие на 2020 г. при запазване на условията за ползване на отстъпки;

- ✓ запазване на нивото на изплатените допълнителни възнаграждения на данъкоплатците в края на годината.

За 2022 г. прогнозните постъпления от ДДФЛ без постъпленията от патентен данък са в размер на 4 805,5 млн. лв., а за 2023 г. достигат 5 144,5 млн. лв.

1.2.3 Приходи от ДДС

Прогнозните приходи от ДДС за 2021 г. са 11 220,0 млн. лв. при относителен дял от потреблението в размер на 11,4%.

При прогнозиране на приходите от ДДС са взети предвид следните фактори:

- ✓ прогнозен ръст на ефективно внесения данък, администриран от двете приходни агенции за 2021 г.;

- ✓ прогнозен размер на възстановения ДДС;

- ✓ запазване на невъзстановения в срок ДДС за 2021 г. на нивото, отчетено за 2019 г.;

- ✓ прогнозни допускания за физическите обеми на стоките, пораждащи ДДС от внос и показателите за прогнозни количества суров нефт, мазут и други стоки;

- ✓ прогнозни допускания за ръст на вноса, износа и потреблението, валутния курс (щ.д./лев), цена на барел за петрол тип „Брент", предвидени в есенната макроикономическа прогноза на МФ;

- ✓ ефект от намаление на данъчната ставка за ДДС от 20% на 9% (за доставките на ресторантьорски и кетъринг услуги, на книги, на храна подходяща за бебета или за малки деца и на бебешки пелени и подобни хигиенни артикули, както и за консумацията на бира и вино в питейни заведения, за доставките на услуги за използване на спортни съоръжения и за доставка на обща

туристическа услуга в случаите по чл. 136 от ЗДДС), който се оценява на 234,3 млн. лв. по-малко приходи от ДДС за 2021 г.

Приходите от ДДС за отчетния период ще бъдат повлияни от продължителността и разпространението на COVID-19 и промените в икономическата активност в страната, изменението на потреблението, вноса, износа, приетите законодателни изменения и въздействието на фактори, обусловени от промени във външната среда.

Прогнозните постъпления от ДДС са съответно 12 290,0 млн. лв. за 2022 г. и 13 175,0 млн. лв. за 2023 г.

1.2.4 Приходи от акцизи

Прогнозните приходи от акцизи за 2021 г. са 5 580,0 млн. лв., като относителният дял на постъпленията от акцизи спрямо потреблението е 5,7%.

Приходите от акцизи се формират основно от две групи стоки – тютюневи изделия с относителен дял от 51,8% и горива, с относителен дял от 42,2% в общата сума на постъпленията. Останалите акцизни стоки (вкл. алкохолни напитки, бира, електрическа енергия и други стоки) са с относителен дял в размер на 6,0%.

При прогнозиране на приходите от акцизи, освен допусканията за макроикономическите показатели, е отчетено и влиянието на следните фактори:

- ✓ ръст на потреблението на акцизни стоки, съобразен със заложения в есенната макрорамка реален ръст на крайното потребление за 2021 г.;
- ✓ запазване на акцизните ставки за облагане на различните групи акцизни стоки;
- ✓ относителна устойчивост на структурата на потреблението на акцизните продукти в рамките на различните групи акцизни стоки;
- ✓ положителен ефект от оптимизиране на контролната дейност върху търговията с акцизни стоки и подобряване на събираемостта на акцизите, чрез въвеждане на изменения и прецизиране на разпоредби в ЗАДС;

Очаква се кризата, в резултат на разпространението на COVID-19 да се отрази главно върху потреблението на горива и алкохолни напитки, което ще повлияе на размера на постъпленията от акцизи за 2021 г. и за следващите отчетни периоди.

За периода 2021-2023 г. не се предвижда увеличение на акцизните ставки, тъй като към края на 2018 г. са достигнати минималните нива за всички групи акцизни стоки, което определя по-слабите темпове на нарастване на приходите от акцизи, в сравнение с годишните ръстове на общото потребление, съгласно есенната макрорамка на МФ.

Планираните постъпления от акцизи са 5 735,0 млн. лв. за 2022 г., а за 2023 г. приходите възлизат на 5 865,0 млн. лв.

1.2.5 Приходи от мита

Прогнозираните приходи от мита за 2021 г. са в размер на 234,2 млн. лв.

На основание постигнатите договорености в рамките на Световната търговска организация за улесняване на търговията, в последните повече от десет години търговската политика на ЕС е все по-либерална, вследствие на което има все повече

сключени споразумения за свободна търговия и споразумения за икономическо партньорство. На базата на тези споразумения стоките се оформят за внос в ЕС и в страната/групата страни партньор/партньори с намалени или нулеви ставки на митата.

В допълнение, следва да се има предвид и Схемата от общи тарифни преференции (СОТП), която позволява на износителите от развиващите се страни да плащат по-малки мита върху стоките си при внос в ЕС. Облекченият достъп до пазара на ЕС допринася за икономическия им растеж. Целта на СОТП е да окаже помощ на уязвими и слабо развити страни да постигнат устойчиво развитие чрез стимулиране на местното им производство и включването им в световната търговия.

На фона на все по-либералната политика на ЕС, насочена към разширяване обхвата на споразуменията за свободна търговия и споразуменията за икономическо партньорство, данните за вноса на стоки в Република България в периода 2015-2019 г. показват устойчив ръст както по отношение на обема (без суров нефт), така и в декларираната статистическа стойност на внесените стоки от трети страни. Съгласно есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите, се отчита запазване на положителната тенденция на показателите по отношение на постъпленията от мита за периода 2021-2023 г.

Кумулативното действие на посочените политики и макроикономически фактори определят устойчиво нарастване на приходите от мита по години за периода 2022-2023 г., както следва: 254,9 млн. лв. за 2022 г. и 275,7 млн. лв. за 2023 г.

1.2.6 Приходи от данък върху застрахователните премии

Прогнозните приходи от данък върху застрахователните премии за 2021 г. са 46,0 млн. лв. Допусканията за размера на приходите от данъка върху застрахователните премии са базирани на следните допускания:

- ✓ запазване на ставката от 2% за периода 2021-2023 г.;
- ✓ запазване на динамиката на нарастване на брутните премийни приходи в общото застраховане;
- ✓ запазване на тенденцията за разширяване и обогатяване на застрахователните продукти.

Очакваните приходи от застрахователни премии са съответно 48,4 млн. лв. за 2022 г. и 51,0 млн. лв. за 2023 г.

1.3. ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИТИКА И ОСИГУРИТЕЛНИ ПРИХОДИ

За периода 2021-2023 г. по отношение на социално и здравноосигурителните вноски се предвижда:

- Запазване размерите и съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване;
- Запазване на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица за целия период – 3 000 лв.;
- Запазване на минималния осигурителен доход за земеделските стопани и тютюнопроизводители – 420 лв.;

- Увеличаване на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица за целия период от 610 лв. на 650 лв.;
- Запазване равнищата на минималните осигурителни доходи по основните икономически дейности и квалификационни групи професии от 2020 г. като се извършва корекция само по отношение на позициите, които са под размера на минималната работна заплата за 2021 г. – 650 лв.;
- Запазване размера на здравноосигурителната вноска – 8 на сто;
- Запазване размера на осигурителната вноска за Учителския пенсионен фонд – 4,3 на сто;
- Не се правят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите".

Приходите на социалното и здравното осигуряване за периода 2021-2023 г. се предвижда да бъдат в размер на 11 619,7 млн. лв. за 2021 г., 12 341,5 млн. лв. за 2022 г. и 13 070,5 млн. лв. за 2023 г.

1.4. НЕДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

1.4.1 Приходи от такси

От 1 януари 2019 г. започна поетапното въвеждане на ТОЛ системата с въвеждането на т.нар. „електронна винетка" за леките автомобили, а от месец март 2020 г. стартира поетапното въвеждане на ТОЛ сегменти в обхвата на платената пътна мрежа на база изминато разстояние, с което ще бъдат тарифирани и товарните автомобили над 3,5 т. През 2020 г. ТОЛ системата обхваща магистралите и пътища от I клас.

В тази връзка за периода 2020-2023 г. се очаква ръст на приходите от държавни такси общо в размер на 280,0 млн. лв., от които за 2020 г. – 101,0 млн. лв., за 2021 г. – 89,0 млн. лв., за 2022 г. – 50,0 млн. лв. и за 2023 г. – 40,0 млн. лв. при запазване на сегашния обхват на републиканската пътна мрежа.

Разчетени са допълнителни приходи от държавни такси по бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за 2021 г. в размер на 120 млн. лв. във връзка с очаквани приходи от летищни такси от Летище София, които предвид тяхното предназначение, както и невъзможността да бъдат влагани в инфраструктурата на летище София (основните и съществени летищни активи са включени в обекта на концесия на летището), ще бъдат насочени основно за финансиране на железопътния транспорт, пристанищната инфраструктура и увеличаване на субсидиите за вътрешноградски и междуселищен транспорт.

1.4.2 Други приходи

През 2021 г. се очаква намаление на приходите на Фонд „Сигурност на електроенергийната система" (Фонд „СЕлС") в размер на 61,7 млн. лв. спрямо размера на същите за 2020 г. През 2022 г. и 2023 г. размера на приходите запазва нивото си от 2021 г. Намалението е в резултат на:

- намаление със 100,0 млн. лв. на приходите по чл. 57, ал. 1 от Закона за ограничаване изменението на климата, като са взети предвид прогнозните нетни

количества квоти за емисии на парникови газове, които Република България ще реализира на Европейската енергийна борса (18 431 500), динамиката в цените на квотите и докладът на Европейската комисия (ЕК) от 14.05.2020 г. относно общия брой квоти в обращение за целия ЕС за целите на Резерва за пазарна стабилност, както и предвидената средна цена (21,64 евро/квота) за периода 2021-2023, съобразено с прогнозираните приходи от КЕВР и предоставените от МОСВ точни количества квоти, които ще бъдат търгувани до края на годината;

- намаление с 43,8 млн. лв. на приходите от 5 %-ни вноски от приходите на производителите и търговците на ел. енергия въз основа на прогнозата за следващия ценови период за вътрешното потребление на ел. енергия и ел. енергия за износ, обвързана с производството на ел. енергия;

- увеличение с 82,1 млн. лв. на приходите от цена „задължение към обществото", която се заплаща от присъединените към електроенергийната система крайни клиенти на свободния пазар на ел. енергия, клиенти на доставчика от последна инстанция, крайните снабдители, електропреносното и електроразпределителните дружества за закупена ел. енергия за покриване на технологични разходи.

1.4.3 Приходи от дивидент за държавата

Основните допускания, на база на които е изготвена прогнозата за приходи от дивидент за периода 2021-2023 г., са следните:

- запазване на ставката за отчисленията от 50 на сто;

- запазване на подхода по отношение акционерните дружества, съставящи консолидирани финансови отчети, а именно: при отчисляване на дивидент да се взема предвид и финансовият резултат по консолидирания финансов отчет на дружествата;

- изключване на лечебните заведения за болнична помощ от обхвата на Разпореждането на Министерския съвет за установяване и внасяне в полза на държавата на отчисления от печалбата от държавни предприятия и търговски дружества с държавно участие в капитала;

- изключване също и на дружествата от отрасъл „Водоснабдяване и канализация" във връзка с изпълнение на предварителни условия във водния сектор за усвояване на средствата от европейските фондове за програмния период 2014-2020 г.

Прогнозираните приходи от дивидент по държавния бюджет са, както следва:

- 60,8 млн. лв. за 2021 г.;
- 62,8 млн. лв. за 2022 г.;
- 70,0 млн. лв. за 2023 г.

За 2021 г. и 2022 г. е възприет по-рестриктивен подход при планиране на приходите от дивидент с оглед отчитане на рисковете, свързани с пандемията от COVID-19 и предвид очакванията за понижени финансови резултати на държавните дружества и предприятия през 2020 г.

1.4.4 Приходи от наеми за държавата

Приходите от наеми за държавата за периода 2021-2023 г. са разчетени при 50% отчисления от наемите, получени от държавните предприятия и едноличните търговски дружества, отдали под наем предоставените им застроени или незастроени недвижими имоти.

Размерът на прогнозираните приходи е по 8,0 млн. лв. годишно за периода 2021-2023 г.

1.4.5 Приходи от концесионна дейност

Прогнозните приходи от концесии по КФП за 2021 г. възлизат на 797,7 млн. лв., като от тях 752,7 млн. лв. се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 45,1 млн. лв. по бюджетите на общините, на чиито територии се намират находищата на подземни богатства, минералните води, морските плажове и концесионната площ по концесионния договор „Ски зона с център Банско – част от територията на Национален парк – „Пирин". В прогнозните постъпления за 2021 г. е включено първоначалното концесионно плащане от 660,0 млн. лв. по сключения договор за концесия на гражданско летище за обществено ползване София.

През 2021 г. са планирани по-малко приходи от концесионни възнаграждения от концесиите за морски плажове във връзка с намаляване на последствията от COVID-19.

За 2022 г. по КФП се предвиждат приходи от държавни концесии в размер на 202,2 млн. лв., като от тях 155,6 млн. лв. се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 46,6 млн. лв. по бюджетите на общините.

За 2023 г. по КФП се предвиждат приходи от държавни концесии в размер на 202,3 млн. лв., като от тях 155,4 млн. лв. се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 46,8 млн. лв. по бюджетите на общините.

В прогнозните постъпления за 2022 г. и 2023 г. са включени и годишните концесионни възнаграждения, които ще постъпят по сключения договор за концесия на гражданско летище за обществено ползване София – 57,0 млн. лв. годишно.

Основна мярка за повишаване събираемостта на приходите от концесии е подобряване контрола върху концесионните договори – чрез своевременно начисляване и предявяване на предвидените неустойки по договорите, завеждане на съдебни дела и прекратяване на концесионни договори със стари задължения и сключване на нови.

2. РАЗХОДНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

Параметрите на разходите за периода 2021-2023 г. са съобразени с възможностите на бюджета за финансиране на политиките и с перспективите за развитие на публичните сфери, както и с пандемията от COVID-19 и икономическите последици от нея.

Граф. III-2: Структура на разходите по КФП в % за периода 2020-2023 г., вкл. резерв и вноска в бюджета на ЕС [18]

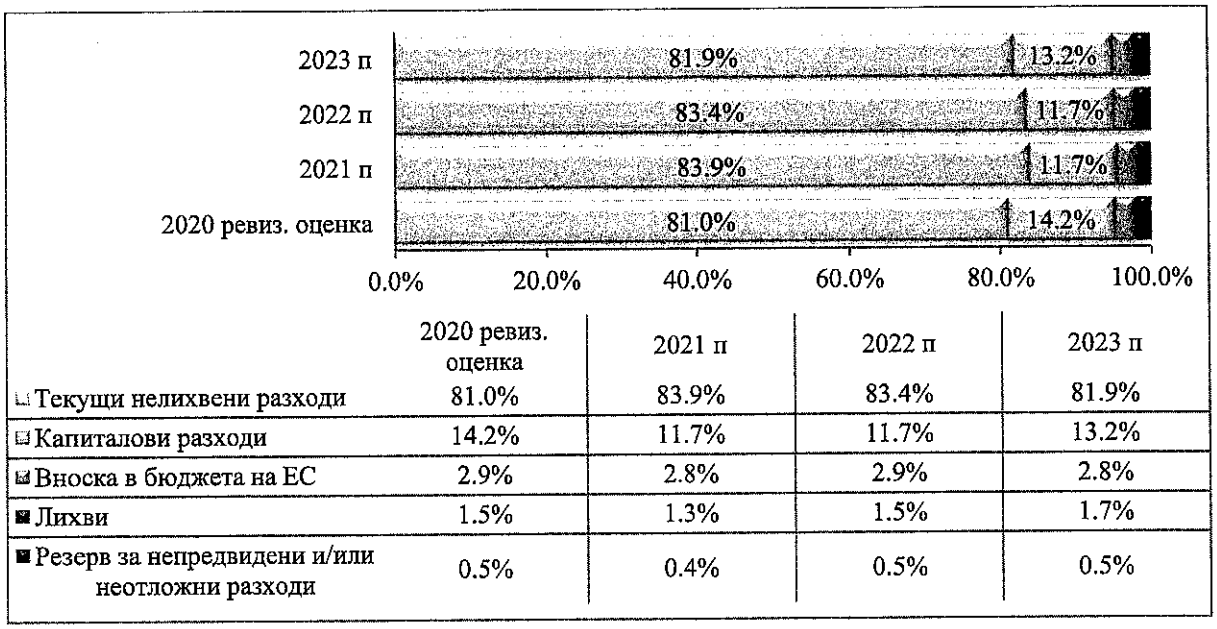

	2020 ревиз. оценка	2021 п	2022 п	2023 п
Текущи нелихвени разходи	81.0%	83.9%	83.4%	81.9%
Капиталови разходи	14.2%	11.7%	11.7%	13.2%
Вноска в бюджета на ЕС	2.9%	2.8%	2.9%	2.8%
Лихви	1.5%	1.3%	1.5%	1.7%
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	0.5%	0.4%	0.5%	0.5%

Табл. III-1: Разходи по функции по КФП за периода 2020-2023 г. с разпределен резерв по функции (без вноска в общия бюджет на ЕС)

ПОКАЗАТЕЛИ	млн. лв.				% от БВП			
	2020 Ревиз. оценка	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза	2020 Ревиз. оценка	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
Общи държавни служби	**3 070,5**	**3 373,5**	**3 107,7**	**3 286,2**	**2,6%**	**2,7%**	**2,4%**	**2,4%**
- изпълнителни и законодателни органи	2 306,0	2 664,9	2 444,4	2 590,6	1,9%	2,1%	1,9%	1,9%
- общи служби	192,9	174,3	146,0	145,5	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
- наука	571,6	534,2	517,3	550,0	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%
Отбрана и сигурност	**5 481,0**	**5 698,9**	**5 580,8**	**5 861,6**	**4,6%**	**4,6%**	**4,3%**	**4,3%**
- отбрана	1 916,9	1 843,7	1 961,4	2 249,3	1,6%	1,5%	1,5%	1,6%
- полиция, вътрешен ред и сигурност	2 330,4	2 430,1	2 245,7	2 238,6	2,0%	2,0%	1,7%	1,6%
- съдебна власт	868,6	996,2	974,2	974,2	0,7%	0,8%	0,7%	0,7%
- администрация на затворите	192,9	235,2	235,9	235,9	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
- защита на населението, управление и дейности при кризи, стихийни бедствия и аварии	172,2	193,6	163,5	163,5	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%

[18] В текущите нелихвени разходи са включени и предоставените трансфери за чужбина и прирастът на държавния резерв.

ПОКАЗАТЕЛИ	млн. лв.				% от БВП			
	2020 Ревиз. оценка	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза	2020 Ревиз. оценка	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
Образование	**4 823,5**	**5 642,3**	**5 585,2**	**5 490,4**	**4,1%**	**4,5%**	**4,3%**	**4,0%**
Здравеопазване	**5 755,2**	**6 453,2**	**6 700,9**	**7 001,9**	**4,8%**	**5,2%**	**5,1%**	**5,1%**
Социално осигуряване, подпомагане и грижи	**15 847,7**	**18 193,7**	**17 691,5**	**18 579,3**	**13,3%**	**14,6%**	**13,5%**	**13,5%**
- пенсии	10 625,3	12 405,9	12 746,7	13 485,8	8,9%	10,0%	9,7%	9,8%
- социални помощи и обезщетения	4 007,9	4 000,7	3 442,5	3 503,7	3,4%	3,2%	2,6%	2,5%
- програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта	1 214,6	1 787,1	1 502,3	1 589,8	1,0%	1,4%	1,1%	1,2%
Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда	**2 359,1**	**2 656,5**	**2 688,4**	**3 062,9**	**2,0%**	**2,1%**	**2,1%**	**2,2%**
- жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство	1 170,6	1 279,5	1 298,5	1 335,3	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
- опазване на околната среда	1 188,5	1 377,0	1 389,9	1 727,7	1,0%	1,1%	1,1%	1,3%
Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело	**783,1**	**893,2**	**891,2**	**891,3**	**0,7%**	**0,7%**	**0,7%**	**0,6%**
- почивни дейности	18,1	18,0	17,8	17,8	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- физическа култура и спорт	130,0	147,5	147,6	147,6	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
- култура	591,3	683,8	681,9	681,9	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
- религиозно дело	43,6	43,9	43,9	43,9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Икономически дейности и услуги	**8 504,8**	**7 501,1**	**7 360,4**	**8 301,2**	**7,1%**	**6,0%**	**5,6%**	**6,0%**
- минно дело, горива и енергия	1 901,0	1 829,8	1 649,8	1 989,8	1,6%	1,5%	1,3%	1,4%
- селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов	1 660,1	1 626,5	1 578,3	1 876,1	1,4%	1,3%	1,2%	1,4%
- транспорт и съобщения	4 200,8	2 961,0	3 136,9	3 194,5	3,5%	2,4%	2,4%	2,3%
- промишленост и строителство	2,1	2,2	2,2	2,2	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- туризъм	39,9	80,6	25,7	25,7	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
- други дейности по икономиката	701,0	1 001,1	967,4	1 212,9	0,6%	0,8%	0,7%	0,9%
Р-ди некласифицирани в другите функции	**724,9**	**657,2**	**797,8**	**934,3**	**0,6%**	**0,5%**	**0,6%**	**0,7%**
БВП	**119 088,8**	**124 540,5**	**130 875,9**	**137 701,5**				

2.1. ПОЛИТИКА ПО ДОХОДИТЕ

Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. предвижда увеличение на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2021 г. на 650 лв., като размерът от 650 лв. ще се запази през 2022 и 2023 г.

През 2021 г. ще бъде постигнато планираното удвояване на средствата за възнаграждения на педагогическите специалисти спрямо 2017 г., като за целта са разчетени 360,0 млн. лв. за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците, 57,8 млн. лв. за непедагогическия персонал.

За 2021 г. са планирани средства за осигуряване на увеличението с 30% през 2020 г. на разходите за персонал на системите на органи и администрации, които са натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от COVID-19, в т.ч. за служители на първа линия, които бяха включени в социално-икономическия пакет на правителството.

За 2021 г. се предвижда увеличение с 10% на средствата за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения, включително и на средствата за осигурителни вноски, за всички структури, които не попадат в обхвата на пакета от социално-икономически мерки на правителството.

За 2021 г. е разчетено увеличение на средствата за заплати и възнаграждения на персонала за изборните длъжности и за заетите в системата на съдебната власт, за които законодателно е регламентиран механизъм за формиране на възнагражденията.

2.2. ПЕНСИОННА ПОЛИТИКА

За периода 2021-2023 г. при определянето на разходите за пенсии са взети предвид законодателните промени, приети със Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ДВ, бр. 61 от 2015 г.), както и Законът за бюджета на ДОО за 2020 г., в т.ч.:

- **чл. 68, ал. 1-2 от КСО** – в периода 2021-2023 г. от 1 януари на всяка календарна година продължава увеличаването на възрастта за придобиване право на пенсия с по 2 месеца за жените и с по 1 месец за мъжете, както и необходимия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия с по 2 месеца и за двата пола. Необходимите условия за пенсиониране на лицата, работили при условията на трета категория труд, в периода 2020-2023 г. са посочени в следващата таблица:

Табл. III-2: Условия за пенсиониране по чл. 68, ал. 1-2 на КСО (2020-2023 г.)

Година	ЖЕНИ		МЪЖЕ	
	възраст	стаж	възраст	стаж
2020	61 г. и 6 м.	35 г. и 10 м.	64 г. и 3 м.	38 г. и 10 м.
2021	61 г. и 8 м.	36 г.	64 г. и 4 м.	39 г.
2022	61 г. и 10 м.	36 г. и 2 м.	64 г. и 5 м.	39 г. и 2 м.
2023	62 г.	36 г. и 4 м.	64 г. и 6 м.	39 г. и 4 м.

- **чл. 68, ал. 3 от КСО** – продължава увеличаването на възрастта за пенсиониране при непълен стаж с по 2 месеца до достигане на 67 години през 2023 г.;

- **чл. 69, ал. 1, 2, 3, 5, 5а и 6 от КСО** – минималната възраст за пенсиониране на работещите в сектор „Сигурност“ продължава да се увеличава с по 2 месеца до достигане на 54 години през 2023 г.;

- **чл. 69б от КСО** – минималната възраст за пенсиониране на лицата, работили при условията на първа и втора категория труд, които не отговарят на условията за пенсиониране от професионален пенсионен фонд по чл. 168 на КСО или са променили осигуряването си по чл. 4в на КСО, продължава да се увеличава с по 4 месеца за жените и с по 2 месеца за мъжете до достигане през 2023 г. на 50 години и 4 месеца за жените и 54 години за мъжете от първа категория и на 55 години и 4 месеца за жените и 59 години за мъжете от втора категория труд;

- В периода 2021-2023 г. **стойността на процента (тежестта) по чл. 70, ал. 1 от КСО** за всяка една година осигурителен стаж в пенсионната формула се запазва на достигнатото през 2019 г. ниво от 1,2 на сто;

- В периода 2021-2023 г. е предвидено **пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, да се осъвременяват от 1 юли на съответната година по т. нар. „швейцарско правило“** (чл. 100 от КСО) с процент, равен на сбора от 50 на сто от нарастването на осигурителния доход и 50 на сто от индекса на потребителските цени през предходната календарна година. Процентите по чл. 100 на КСО, с които е предвидено да се осъвременяват пенсиите за трудова дейност, са съответно:

  - ✓ 5,0% за 2021 г.;
  - ✓ 5,5% за 2022 г.;
  - ✓ 5,6% за 2023 г.

- От 1 януари 2021 г. *минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст* се увеличава от 250 лв. на 300 лв. През следващите години е предвидено размерите на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст, както и на свързаните с нея минимални размери на пенсиите за трудова дейност и добавки, да се увеличават от 1 юли на съответната година с процентите по чл. 100 от КСО, съответно: 5,5% за 2022 г. и 5,6% за 2023 г.;

- В периода 2021-2023 г. е предвидено размерите на *социалната пенсия за старост*, както и на свързаните с нея пенсии и добавки, да се увеличават от 1 юли на съответната година с процентите по чл. 100 от КСО, а именно: 5,0% за 2021 г., 5,5% за 2022 г. и 5,6% за 2023 г.;

- От 1 януари 2021 г. м*аксималният размер на получаваните една или повече пенсии* за периода 2021-2023 г. се увеличава от 1 200 лв. на 1 440 лв., като се прилага за всички пенсии, без оглед на началната дата на отпускането им;

- През първите три месеца на 2021 г. е предвидено да продължи изплащането на еднократна допълнителна сума в размер на 50 лв. към пенсията или сбора от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях на всеки пенсионер, без да се прилага ограничението за максималния размер на получаваните една или повече пенсии. Мярката е за подкрепа на пенсионерите като част от уязвимите от разпространението на COVID-19.

В резултат от посочените по-горе допускания разходите за пенсии по бюджета на ДОО през 2021 г. нарастват с 1 770,2 млн. лв. спрямо закона за 2020 г. През 2022 г. и 2023 г. ръстовете в разходите за пенсии по бюджета на ДОО спрямо предходната година са съответно 329,7 млн. лв. и 726,9 млн. лв.

2.3. СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

По отношение на политиката, свързана със социалните помощи и обезщетения, изплащани от бюджета на ДОО, актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. е разработена при запазени параметри на действащото законодателство в КСО, а именно:

- Запазване на периода на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане – 410 дни и размерът на обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст – 380 лв.;

- Запазване на режима на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност съгласно чл. 40, ал. 5 от КСО – първите три работни дни се изплащат от осигурителя в размер 70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, а от 4-тия ден на настъпване на неработоспособността се изплащат от ДОО;

- Запазва се периода, от който се изчисляват краткосрочните обезщетения при временна неработоспособност – 18 календарни месеца, при бременност и раждане и при безработица – 24 месеца;

- Запазване на размера на еднократната помощ при смърт на осигурено лице - 540 лв.;

- Запазва се приетият със Закона за изменение на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2020 г. (изм. ДВ, бр. 84 от 2020 г.) минимален дневен размер на паричното обезщетение за безработица на 12,00 лв., както и максималният дневен размер на 74,29 лв.;

- Увеличаване на максималния размер на гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя от 1 525 лв. на 1 625 лв.

При разработването на прогнозата за разходите за обезщетения и помощи за периода 2021-2023 г. са взети предвид повишението на размера на минималната работна заплата през 2021 г., броят на осигурените лица и осигурителният им доход.

В резултат на тези допускания разходите за обезщетения и помощи по бюджета на ДОО през 2021 г. нарастват с 248,4 млн. лв. спрямо одобрения разходен таван за 2021 г.

За 2021 г. по мярката за запазване на работните места в страната, т. нар. мярка „60/40“, състояща се в поемане от страна на държавата на 60 на сто от размера на осигурителния доход и дължимите осигурителни вноски за сметка на осигурителя на заетите в предприятия, чийто бизнес е пострадал в най-голяма степен от въведените извънредни мерки за овладяване разпространението на заразата от корона вирус са предвидени 300,0 млн. лв.

2.3.1 Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция

Активната политика на пазара на труда е насочена към осигуряване на повече и по-квалифицирана работна сила и интегриране на пазара на труда на безработните и неактивните лица в трудоспособна възраст.

Редица предизвикателства продължават да оказват съществено влияние върху пазара на труда. Пазарът на труда е изправен пред нарастващите технологични иновации, икономически натиск, финансови ограничения и нови работни места. Наблюдава се несъответствие между търсени професионални характеристики на лицата от страна на работодателите и притежаваните такива от търсещите работа лица, недостиг на работна сила в някои сектори на икономиката, вкл. и свързани с развитието на цифровите

технологии и в същото време – голям брой на неактивните лица, в т.ч. младежи; неравномерно икономическо развитие на регионите в страната; влошена демографска характеристика на работната сила. Към тези предизвикателства следва да се прибави и прякото негативно въздействие на COVID-19 върху някои сектори от икономиката и непрякото – върху други.

Сред основните приоритети на националната политика по заетостта, които се реализират чрез ежегодните Национални планове за действие по заетостта, на първо място е повишаване квалификацията на работната сила според потребностите на икономиката и увеличаване на заетостта на неравнопоставените групи на пазара на труда, приоритетно от най-слабо развитите райони. На второ място, но също от съществено значение е повишеното по количество предлагане на работна сила. Това предполага активиране на неактивните лица, намаляване на престоя без работа на безработните и поддържане на трудовите навици на най-уязвимите групи на пазара на труда. Специално за продължително безработните лица се изисква предоставяне на комплексни услуги за активиране, информиране, консултиране, обучение и заетост.

Прилагането на интегриран подход между отделните политики – икономическа, социална и политика по заетостта и свободното движение на работници е в основата на постигането на заложените цели. Разкриването на работни места е в пряка зависимост от провежданата икономическа, финансова и данъчна политика. Осигуряването на качествена работна сила е свързано с провежданата политика от Министерството на образованието и науката. Намаляването на регионалните различия в страната по отношение на заетостта и безработицата е в тясна връзка с изпълняваните политики от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, както и с политиката за развитие на селските региони.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция		**Целева стойност**			
Наименование на индикатора	**Мерна единица**	***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Равнище на регистрираната безработица	%	5,6	8	7	7
2. Регистрирани безработни лица	ср. мес. бр.	184 000	260 000	230 000	230 000
3. Регистрирани продължително безработни лица	ср. мес. бр.	48 500	55 000	55 000	55 000
4. Регистрирани безработни младежи (15-29 г.)	ср. мес. бр.	24 700	35 000	33 000	33 000
5. Брой наети на работа лица по програми и мерки	брой	11 610	11 520	9 535	9 215

Забележка: Следва да се има предвид, че източник на информация за показателите по политиката по заетостта и професионалната квалификация е административната статистика на Агенцията по заетостта. Данните са осреднени на месечна база с цел да се елиминира влиянието на сезонните колебания върху елементите в динамичния ред. В съвкупността на регистрираните безработни лица се включват както безработни, така и икономически неактивни лица според дефинициите на Международната организация на труда и законодателството на Европейския съюз. Целевите стойност за периода 2020-2023 г. са определени на основата на исторически данни от регистъра на Агенцията по заетостта и от Наблюдението на работната сила (НРС), провеждано от Националния статистически институт. При изготвяне на прогнозата е взета предвид и динамиката в преходите между заетост, безработица и икономическа неактивност.

Вследствие на въведеното извънредно положение в страната, свързано с разпространението на вируса COVID-19, се отчита значително нарастване на броя на безработните, регистрирани в бюрата по труда. Увеличението на безработицата в

страната налага необходимостта от разширяване на възможностите за включване в субсидирана заетост на повече безработни лица. Също така пандемията от COVID-19 ускори въвеждането на дигиталните технологии, за да се запази нормалното функциониране на бизнеса и социалния живот. Това налага инвестиране и укрепване на ресурса за повишаване на дигиталната грамотност и дигиталните умения както на по-голям брой безработни, така и на заетите лица, за да се адаптират към променените изисквания на работните места. За 2021 г. допълнително разчетените средства за тази цел са в размер на 10,0 млн. лв., предвидени за мерки за ограничаване на негативното въздействие от възникналата епидемиологична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19.

За реализирането на тази политика чрез мерки за квалификация и програми на безработни за 2021 г. са разчетени по държавния бюджет средства в размер по 83,0 млн. лв. Финансирането на тази политика се допълва и със средства по оперативните програми.

2.3.2 Политика в областта на трудовите отношения

Политиката в областта на трудовите отношения допринася за успешно функциониращ пазар на труда, основан на адекватна регулация на трудовите отношения, балансирана система за социална сигурност и ефективен социален диалог. Основните предизвикателства, които определят насоките за действие в областта на трудовите отношения са: новите тенденции в заетостта, включително надомна работа, работа от разстояние и работа чрез предприятия, които осигуряват временна заетост, както и повишаващата се заетост в микро-, малките и средни предприятия; промените на работното място и възникването на нови професионални рискове; тенденцията към увеличаване на работното време и интензивността на труда; демографските промени и застаряването на работещото население. Не на последно място стоят въпросите, свързани със законовите задължения на работодателите в областта на трудовите и осигурителните отношения и безопасните и здравословни условия на труд.

Стратегическа цел на политиката в областта на трудовите отношения на МТСП е повишаване на качеството и сигурността на труда и защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност.

Подобряването на условията на труд е друг акцент на политиката в областта на трудовите отношения. Фонд „Условия на труд“ през периода 2021-2023 г. ще изпълнява дейности по повишаване качеството на работните места чрез финансиране на проекти и програми, свързани с безопасността и здравето при работа, подобряване условията на труд в предприятията, превенция на работниците и служителите, намаляване на професионалните и здравните рискове на работното място.

Разработването и провеждането на политиката в областта на трудовите отношения се осъществява в сътрудничество с признатите за представителни на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите. За постигане целите на политиката допринасят всички участници в процеса на труда.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на трудовите отношения	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
Наименование на индикатора		***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***

Политика в областта на трудовите отношения **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Намаляване на дела на работещите при неспазени норми за условия на труд в проверените предприятия.	% спрямо общия брой работещи в проверените предприятия	под 12%	под 12%	под 12%	под 12%
2. Задържане/намаляване честотата на трудовите злополуки.	коефициент на честота	под 1,00	под 1,00	под 1,00	под 1,00
3. Намаляване броя на трудовите злополуки довели до трайна неработоспособност или смърт.	брой	не повече от 125	не повече от 125	не повече от 120	не повече от 120

Принос за изпълнението на ключовите индикатори по тази политика имат и дейностите, които се реализират по линия на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

2.3.3 Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете

Политиката по социалното подпомагане е насочена към гарантиране на задоволяването на основните жизненоважни потребности на хората, изпаднали в критична ситуация, като се прилага ясен, точен и обективно обоснован механизъм. Гарантирането на адекватни социални плащания е важен елемент на подкрепата за уязвимите групи в обществото. Осигуряването на такава материална подкрепа се осъществява чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, като се прилага диференциран поход в зависимост от конкретните потребности на подпомаганите лица и семейства.

Равнопоставеността на жените и мъжете е основополагащ принцип в обществото, като гарантира равноправно участие в създаването, управлението и потреблението на обществените блага и услуги. Политиката в областта на равнопоставеността на жените и мъжете има хоризонтален, междусекторен характер. Провеждането ѝ се основава на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете чрез интегриране на въпросите за равнопоставеността на жените и мъжете в отделните секторни политики.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Месечни помощи	ср. мес. бр. лица и семейства	31 600	31 600	31 600	31 600
2. Целеви помощи за отопление	бр. лица и семейства	250 000	265 000	265 000	265 000
3. Лица бенефициенти по проект обществени трапезарии	бр. лица	4 100	4 100	4 100	4 100
4. Пенсионери, на които е предоставена еднократна финансова подкрепа за хранителни	бр. лица		392 000		

Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
продукти					

Целта на политиката в областта на социалното подпомагане е да решава по възможно най-добрия начин проблемите на рисковите групи, свързани със задоволяването на основните им жизнени потребности, в рамките на финансовите възможности на държавата, като не допуска установяването и поддържането на трайна зависимост от системата за социално подпомагане.

За периода 2021-2023 г. приоритет остават оптимизиране на социалното подпомагане на уязвимите групи от населението, гарантиране на тяхната социална защита чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаване ефективността на програмите и усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалните помощи в съответствие с динамично променящите се условия на средата.

За 2021 г. е предвидено да бъде предоставена еднократна финансова подкрепа, в размер на 120 лв. годишно, за хранителни продукти на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е от 300,01 лв. до 369 лв. включително. Предвидените за целта средства в размер на 47,0 млн. лв. са за подкрепа на най-уязвимата група пенсионери в условията на епидемичната обстановка от COVID-19.

Освен това за периода 2021-2023 г. са предвидени допълнително по 10,0 млн. лв. за целеви помощи за отопление, с което ще бъдат обхванати допълнително 15 хил. лица и семейства.

Общо планираните средства за 2021 г. за тази политика са в размер на 224,5 млн. лв., Разчетените средства по тази политика за 2022 г. и 2023 г. са по 177,5 млн. лв.

2.3.4 Политика в областта на хората с увреждания

Политиката за хората с увреждания е свързана с универсалността, неделимостта и взаимната зависимост на всички права на човека и основни свободи и необходимостта на хората с увреждания да бъде осигурено пълното ползване на правата без каквато и да е дискриминация. Основният фокус е поставен върху създаване на условия и възможности за социално приобщаване и предоставяне на целенасочени подкрепящи и насърчителни мерки на уязвимите групи от хора с увреждания, имащи благоприятно въздействие върху качеството на живот и превенция от социалното изключване. Тази политика е тясно свързана с прилагането на интегриран подход с хоризонтално въздействие, обединяващ ресурсите в различни секторни политики. В тази политика се прилага личностно ориентиран подход, който се основава на правата на човека, съгласно изискванията на Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН, и е насочен към осигуряването на пълноправно участие на хората с увреждания в обществения живот.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на хората с увреждания **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Месечна финансова подкрепа за хора с трайни увреждания	брой	658 000	672 000	672 000	672 000
2. Хора, подкрепени от механизма лична помощ	брой	23 400	36 500	41 250	46 000
3. Хора с увреждания, включени в мероприятия за рехабилитация и социална интеграция	брой	3 600	3 600	3 600	3 600
4. Организации на и за хора с увреждания с призната национална представителност с осигурена финансова подкрепа под формата на субсидия	брой		21	21	21

Заложените индикатори и целеви стойности отговарят на промените в нормативната база, отнасяща се за хората с увреждания и осигуряват прозрачност на изпълнение на политиката. Индикаторите отчитат непосредствените резултати (ефекти) от интервенцията в подкрепа на хората с увреждания и на тази база позволяват да се оценява ефективността от провеждане на политиката за гарантиране на социалното им приобщаване.

Със Закона за хората с увреждания, в сила от 1 януари 2019 г., се уреждат по нов начин обществените отношения, свързани с упражняване на правата на хората с увреждания в Република България и оказване на адекватна подкрепа. Предприети са действия за изготвяне и представяне от Министерството на труда и социалната политика на анализ на действащото законодателство в областта на социалното подпомагане и на проект на Кодекс за социална подкрепа, който да обедини в един нормативен акт цялостната държавна политика в тази сфера, във връзка с приетото Решение на Народното събрание на 25 юни 2020 г. Бюджетната програма е предефинирана с оглед в пълна степен да бъдат обхванати предоставянето на мерки за подкрепа, които са насочени както към хората с увреждания, така и към организациите, имащи отношение към реализирането на политиката за хората с увреждания, работодателите на хора с увреждания и други.

Промененият модел от 2019 г. уреди видовете финансова подкрепа за хората с увреждания, като базата за изчисляване на размера на подкрепата е линията на бедност – динамичен монетарен показател с ежегодна индексация, което предпоставя по-благоприятно икономическо положение. Финансовата подкрепа за хората с увреждания е предназначена за компенсиране на разходите, свързани с преодоляване на затрудненията, предизвикани от вида и степента на увреждане. Състои се от два компонента: месечна финансова подкрепа и целеви помощи, посредством заявена и установена потребност при индивидуално оценяване и при спазване на нормативните изисквания и условия. Въведеният подход за индивидуална оценка отчита волята и реалните потребности през възприятието на конкретния човек с увреждане, с което се постига съответствие с изискванията на Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Разширен е кръгът от лица, получаващи подкрепа, както и е увеличен размерът на получаваните месечни финансови средства от хората с увреждания.

Също така разпоредбата по чл. 95, ал. 1 от Закона за хората с увреждания предвижда държавата да осигурява финансова подкрепа на организациите на и за хората с увреждания с призната национална представителност за дейности в областта на правата на хората с увреждания с цел тяхното социално приобщаване под формата на субсидия от държавния бюджет. Национално представителните организации на и за хората с увреждания, съгласно чл. 104, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания правят предложения за субсидии и разпределение на тяхното предназначение, съпроводени с доклад и с разчет, съгласно бюджетни насоки и срокове за преценка на допустимостта на дейностите и разходите за тях, както и за тяхната целесъобразност.

С осигуряване финансирането на проекти на неправителствени организации в областта на рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания се постига партньорство на държавата с неправителствения сектор за реализиране на мероприятия като обучения, различни видове арт терапии, придобиване на умения за самостоятелен живот, посещения на културни и други мероприятия, провеждане на фестивали, концерти и др. с активното участие на целевата група, както и разработване на помагала, наръчници и др., насочени към промяна на обществените възприятия за хората с увреждания и в тяхна подкрепа.

За създаването на по-добра нормативна уредба и осигуряване на финансова устойчивост на асистентската подкрепа, се прилага Законът за личната помощ, в сила от 01.01.2019 г., който урежда условията и реда за предоставянето и ползването на лична помощ от хора с увреждания. Съгласно неговите разпоредби, личната помощ е механизъм за подкрепа на хора с увреждания за упражняване на правата им, за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните им потребности и за преодоляване на бариерите на функционалните им ограничения. Същата се основава на гарантирана от държавата подкрепа, персоналните нужди и личен избор. Изпълнението на личната помощ способства за подпомагане на автономността на бенефициента.

Общо средствата по тази политика за 2021 г. възлизат на 703,1 млн. лв., като е отчетен кумулативният ефект от нарастването на базата и на коефициента от 1,2 на 1,4 за 2021 г. при определяне на часовата ставка за положен труд за изчисляване на възнагражденията на асистентите по Закона за личната помощ, както и ефекта от увеличението на линията на бедност при определяне на финансовата подкрепа по Закона за хората с увреждания.

Разчетените средства за 2022 и 2023 г. по тази политика са съответно 725,3 млн. лв. и 745,3 млн. лв.

2.3.5 Политика в областта на социалното включване

Политиката в областта на социалното включване е многосекторна политика, свързана с подобряване на целенасочеността на мерките и прилагане на интегриран подход за превенция на бедността и насърчаване на социалното включване. Съществена част от политиката за социално включване е предоставянето на материална подкрепа за семействата с деца и семействата, които полагат грижи за деца в риск.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на социалното включване **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Подкрепа на деца в риск	ср. мес. бр. случаи	6 600	6 200	6 200	6 200
2. Еднократна помощ при раждане на дете	бр. деца	64 000	64 000	64 000	64 000
3. Еднократна помощ за ученици, записани в първи клас	бр. деца	43 800	56 000	56 000	56 000
4. Месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст	ср. мес. бр. деца	572 000	1 260 000	491 000	491 000
5. Месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане	ср. мес. бр. случаи	27 000	27 000	27 000	27 000

За реализирането на тази политика за 2021 г. по бюджета на МТСП са предвидени 963,2 млн. лв. или увеличение с 390,0 млн. лв. спрямо утвърдените разходи със закона за 2020 г. Допълнителните средства са свързани със следните предприети мерки във връзка с ограничаване негативното въздействие от възникналата извънредна епидемична обстановка от разпространението на COVID-19 и намалените доходи на семействата:

- ✓ временно отпадане за 2021 г. на доходния критерий за достъп до месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст;
- ✓ увеличаване на доходния критерий за еднократните помощи при бременност и месечните помощи за отглеждане на дете до една година от 450 лв. на 500 лв.;
- ✓ увеличаване на размера на месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година – от 100 лв. на 200 лв.;
- ✓ отпадане на доходния тест за получаване на еднократна помощ за ученици, записани в първи клас и увеличаване на размера на самата помощ от 250 лв. на 300 лв.;
- ✓ регламентиране в Закона за семейни помощи за деца на новата еднократна помощ за ученици, записани в осми клас, по чл. 12а, ал. 9 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, в размер на 300 лв., която да се отпуска без доходен тест;
- ✓ осигуряване на изплащането на месечна целева помощ при обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка за семейства с деца до 14-годишна възраст, при които родителите не могат да извършват дистанционна работа от вкъщи и нямат възможност да ползват платен отпуск.

Разчетените средства за 2022 и 2023 г. по тази политика са по 573,1 млн. лв. за всяка година.

2.3.6 Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции

Политиката в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции се разработва в съответствие с приоритетите, заложени в Националната програма за реформи и във *Визията, целите и приоритетите на Националната програма за развитие България 2030* г. Политиката е насочена към създаване на съвременни мерки, които да са хармонизирани с прилаганите политики на Европейския съюз за намаляване на бедността сред работещите, постигането на социална кохезия и създаването на равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи от населението, което е в пълно съответствие с утвърдените практики в държавите-членки на ЕС за защита на доходите и жизнения стандарт на нископлатените работници и на „работещите бедни“, както и за прилагането на минимални стандарти за гарантиране на приемливо жизнено равнище.

Политиката в областта на жизненото равнище е част от социалната политика и нейното изпълнение в средносрочен план е сред ключовите приоритети. Политиката е свързана с аналитичното изграждане, консултиране и приложение на целенасочен инструментариум за провеждане на интегриран подход със заинтересованите страни, който да гарантира в оптимална степен взаимовръзката между подоходните тенденции и обективните социално-икономически показатели. Демографската политика е поставена на широка междусекторна основа и се основава на принципите на хоризонтално въздействие и прилагане на интегриран подход.

Социалната икономика и социалното предприемачество като израз на социалната ангажираност на държавата за стимулиране на предприемаческата активност, предимно на лица от уязвими групи се осъществява в подкрепа на икономическата устойчивост на страната и социалната приобщеност на гражданите. Реализирането на дейности в областта на корпоративната социална отговорност съвместно със заинтересованите страни от бизнеса, публичния и гражданския сектор осигурява важни ползи за предприятията по отношение на управлението на риска, спестяване на разходи, достъп до капитал, връзки с клиентите, управление на човешките ресурси, способност за иновации и се основава на ценности, върху които може да се изгради по-сплотено и социално ангажирано общество.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Коефициент на Джини	Стойността варира от 0 до 100		39,4	39,2	39,0
2. Доклад за мониторинг на политиката по доходите	брой	1	1	1	1
3. Разработен набор от практически мерки на базата на утвърдената Национална концепция за социална икономика	брой	1	1	1	1

Осъществяването на политиката в тази област се подпомага от дейности, които се реализират по линия на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

В проектобюджета за 2021 г. за ***делегираните от държавата социални дейности в общините*** са предвидени средства за текущи разходи в размер на 421,9 млн. лв., които са увеличени със 131,0 млн. лв. или 45% спрямо ЗДБРБ за 2020 г. Персоналът зает в институциите за предоставяне на социални услуги е пряко свързан с извършване на дейностите по предотвратяване и овладяване разпространението на пандемията, за което са разчетени допълнително 51,2 млн. лв. за увеличение на възнагражденията им и съответните осигурителни вноски от работодател. От тях 36,8 млн. лв. са във връзка с увеличение на разходите за персонал на заетите в социалната сфера в изпълнение на пакета от социално икономически мерки на правителството от 1 август 2020 г. и 14,4 млн. лв. за допълнително увеличение на средствата за персонал с 10 на сто.

За 2021 г. е предвидено социалната услуга „асистентска подкрепа" да се финансира като делегирана от държавата дейност, за което са разчетени допълнително 79,7 млн. лв.

Стандартите за центровете за настаняване от семеен тип за деца/младежи и пълнолетни лица с увреждания и за защитените жилища за лица с увреждания са увеличени с 25% спрямо ЗДБРБ за 2020 г., а за всички останали социални услуги стандартите са увеличени с 15%. Размерът на месечната помощ на ученик за 2021 г. е в размер на 40 лв., при 35 лв. за 2020 г.

В прогнозата за 2022 и 2023 г. текущите разходи за делегираните от държавата социални дейности запазват нивото си от 2021 г.

2.4. ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

Политиката в областта на здравеопазването е насочена към продължаване реализирането на приоритетите на Националната здравна стратегия – 2020, чрез изпълнение на Плана за действие към нея, с цел подобряване на ефективността и удовлетвореността на гражданите от функционирането на сектора. Предвидени са програми и мерки, които подпомагат изпълнението на специфичната препоръка на ЕК към България да подобри ефективността на разходите на системата на здравеопазването и достъпа до здравни услуги, включително чрез намаляване на преките плащания от страна на пациентите и чрез преодоляване на недостига на медицински специалисти.

Констатираната през последните месеци световна пандемия от COVID–19, очерта необходимост от увеличаване на усилията за създаване и поддържане на перманентна готовност на всички нива на системата на здравеопазване. На базата на това и с оглед преодоляване на опасността от затруднения при бъдещо разпространение на заразна болест, както и при увеличаване интензитета на разпространение на COVID–19 се налага необходимост от подпомагане от страна на държавата на последното ниво на системата – болниците, в които се концентрира изключително висок по своя интензитет товар от гледна точка на предоставянето на дейностите по диагностика и лечение на пациенти с COVID–19 и успоредно с това – и на такива без това заразно заболяване и/или с редица други заразни и други заболявания. По този начин се цели осигуряването на постоянна готовност на огромната част от болниците в страната да поемат диагностиката и лечението както на новопоявили се заразни заболявания, така и на съществуващи и известни в медицинската практика заразни заболявания, в случаите на бързото им епидемично разпространение, изискващо незабавна, а понякога и изпреварваща реакция и ангажиране на човешки и материални ресурси, които за кратко време не могат да бъдат създадени или осигурени.

Определените приоритети в политиката на Министерството на здравеопазването за периода 2021-2023 г. са, както следва:

- Овладяване на пандемията и последствията от COVID-19;
- Засилване ролята на профилактиката като възможност за по-добро здраве и качество на живот. Разширяване на обхвата на профилактичните прегледи с допълнителни скринингови изследвания. Ранна диагностика и откриване на предхронични и хронични състояния чрез въвеждане на ежегодни профилактични прегледи на всички български граждани - изследвания на кръв, урина и кардиологични изследвания, с цел наблюдаване в извънболничната помощ. Въвеждане на интегриран подход за намаляване употребата на наркотични вещества и за справяне с нарастващия процент на наркозависимите подрастващи;
- Осигуряване на финансова стабилност и обезпеченост на здравната система. Стабилизиране на здравноосигурителния модел;
- Развитие на електронното здравеопазване;
- Преодоляване на регионалните дисбаланси и осигуряване на функционално взаимодействие между отделните нива на медицинската помощ.

В проектобюджета за 2021 г. за ***делегираните от държавата дейности по здравеопазване по бюджетите на общините*** са предвидени средства за текущи разходи в размер на 209,9 млн. лв., като те са увеличени с 39,9 млн. лв. (23%) спрямо ЗДБРБ за 2020 г. От тях 35,8 млн. лв. са за увеличение на разходите за персонал, от които 23,1 млн. лв. във връзка с изпълнение на мярката през 2020 г. за увеличение на стандартите за делегираните от държавата дейности за училищното и детското здравеопазване и здравните кабинети за достигане на определените по Колективния трудов договор в отрасъл „Здравеопазване“ размери на възнагражденията и 12,7 млн. лв. за допълнително увеличение на възнагражденията на персонала с 10 на сто. Във връзка с изпълнение на предвидените дейностите в приетата Национална стратегия за борба с наркотиците 2020-2024 г. (РМС № 528/2020 г.) за Общинските съвети по наркотичните вещества са разчетени допълнителни средства в размер на 1,3 млн. лв. за въвеждане на нов допълващ стандарт за психосоциална рехабилитация. Стандартите за медицинско обслужване в здравен кабинет са увеличени спрямо ЗДБРБ 2020 г. средно с 20%, тези за яслена група и детска ясла средно с 22%, стандартите за здравни медиатори – с 15,6% и за Общинските съвети по наркотичните вещества с 13,4%.

В прогнозата за 2022 и 2023 г. текущите разходи за делегираните от държавата дейности по здравеопазване са увеличени във връзка с изпълнение на предвидените дейностите в приетата с РМС № 528/2020 г. Национална стратегия за борба с наркотиците 2020-2024 г.

2.4.1 Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве

Основният обхват на политиката е гарантиране на качествено и ефективно посрещане на здравните потребности на гражданите чрез реализиране на първична профилактика, промоция на здравето и интегрирана профилактика на заразните болести, в това число имунопрофилактика, надзор на заразните болести и ефективен държавен здравен контрол върху факторите на жизнената среда. Националните планове, програми и

стратегии за периода 2021-2023 г. очертават основните сфери, приоритетите и предизвикателствата в областта на опазването на общественото здраве. Те основно са ориентирани към крайните резултати, както и към действията и мерките, които трябва да бъдат предприети за изпълнение на заложените цели. Основен принос към реализацията на тази политика има Министерството на здравеопазването, регионалните здравни инспекции и националните центрове по проблемите на общественото здраве.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Възникнали значими събития с риск за общественото здраве, налагащи провеждането на засилен епидемиологичен надзор, профилактика и здравен контрол	брой	0	0	0	0
2. Регистрирана годишна заболяемост и смъртност от ваксинопредотвратими заболявания	честота на 100 000 население	5,0‰/ 0,15‰	4,5‰/ 0,10‰	4,5‰/ 0,10‰	4,5‰/ 0,10‰
3. Относителен дял на обхванатите спрямо общият брой на подлежащите на планови имунизации деца от населението - имунизационен обхват, съгласно Националния имунизационен календар	%	93,05	94,00	94,00	94,00
4. Регистрирана годишна заболеваемост от туберкулоза (нови болни и рецидиви, всички форми)	честота на 100 000 население	20,5	19,4	18,5	17,8
5. Ниво на разпространението на ХИВ сред общото население - брой на ново регистрираните заболели от ХИВ/СПИН от общото население	честота на 100 000 население	3,8	4,0	4,2	4,4
6. Относителен дял на преминали успешно лица, обхванати в програми за лечение с опиеви агонисти и агонисти-антагонисти, получаващи Метадон по Наредба № 34 от 2005 г.	%	7	7	7	7

За осъществяването на тази политика по държавния бюджет са разчетени средства за тригодишния период, основно по следните направления:

- За реализиране на национални програми, ориентирани към различни възрастови и социално-уязвими групи, по отношение ограничаване заболяемостта и смъртността от заразни заболявания и повишаване информираността на населението за най-честите социално-значими хронични незаразни заболявания – по 6,0 млн. лв. за трите години;

- За централна доставка на ваксини за задължителни и целеви имунизации и биопродукти за постекспозиционна профилактика – по 45,0 млн. лв. за трите години;

- За субсидии за лечебните заведения за болнична помощ за продължаващо лечение и рехабилитация на пациенти с туберкулоза, за амбулаторно проследяване и лечение на пациенти с ХИВ/СПИН и за субституиращи и поддържащи програми с метадон – по 36,1 млн. лв. за трите години;

- За осигуряване на ваксини и лекарствени продукти в борбата с пандемията от COVID-19 – 94,4 млн. лв. за 2021 г.

2.4.2 Политика в областта на диагностиката и лечението

Политиката е насочена към подобряване на здравното благополучие и качеството на живот на българските граждани и намаляване на здравните неравенства чрез подкрепа за специфични дейности в областта на диагностиката и лечението на заболявания и организацията на медицинската помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване. Финансирането на политиката е основно със средства от държавния бюджет и от бюджета на Националната здравноосигурителна каса. Основен принос към реализацията на тази политика има Министерството на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса, центровете за спешна медицинска помощ, държавните психиатрични болници, центровете по трансфузионна хематология, домовете за медико-социални грижи за деца, центрове за комплексно обслужване на деца с хронични заболявания и увреждания, Центърът за асистирана репродукция и лечебните заведения.

Прилагането на интегриран подход между отделните политики – здравна, социална и икономическа политика е в основата на постигането на заложените цели в политиката в областта на диагностиката и лечението. Реализацията на политиката е в пряка зависимост от провежданата икономическа, финансова и данъчна политика. Осигуряването на специфични медицински услуги за деца и семейства и подобряването на психиатричната помощ е свързано с провежданите политики за деинституционализация и развитие на дългосрочни грижи от Министерството на труда и социалната политика. Развитието на системата за спешна помощ е пряко свързано с реализацията на инфраструктурен проект за модернизация на системата за спешна помощ по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 и ОП „Човешки ресурси“ 2014-2020.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на диагностиката и лечението **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Смъртност при децата от 0-1 годишна възраст	бр./1000 (‰)	5,5	5,0	4,5	4,3
2. Смъртност при децата от 1-9 годишна възраст	бр./1000 (‰)	0,16	0,15	0,14	0,13
3. Средна продължителност на предстоящия живот на хората след навършване на 65 годишна възраст	бр. години	16,6	16,8	17,0	17,2
4. Смъртност от болести на органите на кръвообращението (I00 – I99)	бр./100 000 (‰оо)	1 013	1 011	1 009	1 007
5. Смъртност от злокачествени новообразувания (C00 – C97)	бр./100 000 (‰оо)	244,50	244,25	244,00	243,75
6. Дял на разходите за извънболнична медицинска помощ спрямо общите здравноосигурителни плащания	%	14	15	16	16,3

Разчетените разходи за изпълнението на тази политика по консолидираната фискална програма за тригодишния период включват индикативни средства по следните основни дейности и направления:

- осигуряване на достъп на децата до 18 години до специализирани медицински дейности, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване в страната и в чужбина – по 12,0 млн. лв. за периода 2021-2023 г.;

- осигуряване на достъп до програми за подкрепа на репродуктивните възможности и лечение на безплодието – по 20,0 млн. лв. за периода 2021-2023 г.;

- осигуряване на равнопоставен достъп на пациентите до спешна медицинска помощ в центровете за спешна медицинска помощ и в специализирани болнични спешни отделения, финансирани от държавния бюджет – по 253,2 млн. лв. за периода 2021-2023 г;

- плащания за болнична медицинска помощ в обхвата на задължителното здравно осигуряване, за стационарно лечение на пациенти с психични заболявания, за лечение и специализирани грижи за деца и за субсидии за лечебните заведения за болнична помощ за дейности, които са държавна отговорност – 2 580,7 млн. лв. за 2021 г., 2 902,6 млн. лв. за 2022 г. и 3 048,1 млн. лв. за 2023 г., като основният разход за тази дейност е предвиден по бюджета на Националната здравноосигурителна каса;

- осигуряване на медицински изделия за вземане, диагностициране, преработване и съхраняване на кръв и кръвни съставки, както и реактивите за имунохематологична диагностика – 20,3 млн. лв. за 2021 г., а за 2022 г. и за 2023 г. – по 26,9 млн. лв. годишно.

Приоритетните инвестиционни проекти, предвидени за изпълнение в областта на диагностиката и лечението, са свързани с развитие на електронното здравеопазване и подобряване на материалната база и достъпа до здравни услуги на всички граждани. Основните инвестиционни проекти, които ще се осъществяват чрез бюджета на Министерството на здравеопазването през периода 2021-2023 г., са както следва:

- Закупуване на компютърни работни станции с оглед създаване на Национална здравно-информационна система с обща стойност 4,0 млн. лв.;

- Основен ремонт на сградния фонд в част от 22 лечебни заведения за болнична помощ, еднолични акционерни дружества /ЕАД/ с държавно участие в капитала с обща стойност 16,2 млн. лв.;

- Основен ремонт на сградния фонд, закупуване на медицинска апаратура и медицинско и немедицинско оборудване в част от 26 лечебни заведения за болнична помощ, акционерни дружества /АД/ с над 50% държавно участие в капитала с обща стойност 10,8 млн. лв.;

- Изграждане на Национална педиатрична болница чрез придобиване на дялове и акции и увеличаване на капитала на дружество на обща стойност 100,0 млн. лв. за периода 2020-2022 г., разпределени по години, както следва: за 2020 г. – 30,0 млн. лв., за 2021 г. – 50,0 млн. лв. и за 2022 г. – 20,0 млн. лв.

Финансирането на тази политика се допълва и със средства по оперативните програми.

2.4.3 Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия

Основният обхват на политиката е осигуряване на лекарствени продукти, които отговарят на стандартите за качество, безопасност и ефикасност за задоволяване на потребностите на населението. Основен принос към реализацията на тази политика имат Министерството на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса,

Изпълнителната агенция по лекарствата и Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Дял на разходите за лекарствени продукти от общите разходи за здравеопазване	%		достигане до средната стойност за ЕС	достигане до средната стойност за ЕС	достигане до средната стойност за ЕС
2. Генерични и биоподобни лекарствени продукти, включени в Позитивния лекарствен списък (ПЛС)	%	70,00	70,00	70,00	70,00
3. Относителен дял на стойността заплатена за лекарствени продукти за домашно лечение от общите плащания за извън болнична помощ	%	54,00	58,40	58,50	58,50

Основният разход за реализирането на тази политика е разчетен по бюджета на Националната здравноосигурителна каса. За осигуряване на лекарствени продукти за домашно лечение, за лечение на злокачествени заболявания в условията на болничната помощ и за доставка на лекарствени продукти за лечението на български граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, по консолидираната фискална програма са разчетени индикативни средства в размер на 1 357,9 млн. лв. за 2021 г., 1 438,8 млн. лв. за 2022 г. и 1 526,5 млн. лв. за 2023 г.

2.5. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

2.5.1 Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот

За осъществяване на визията за развитие на политиката, както и в изпълнение на основната цел на Приоритет 1 „Образование и умения“ от Националната програма за развитие: България 2030 „Повишаване на качеството на човешкия капитал чрез формирането на високо образовани, иновативни и активни личности, способни да се реализират успешно като професионалисти и граждани и така да допринасят за личното си благоденствие и устойчивото развитие на всички социални сфери” са поставени стратегически и оперативни цели на Министерството на образованието и науката, насочени към повишаване на обхвата и качеството в предучилищното образование, предвид неговата базисна значимост за постигане на по-високи образователни резултати в училище и за успешно реализиране на пазара на труда; успешно включване на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и намаляване дела на преждевременно напусналите училище. В тази връзка приоритет ще имат интегрираните политики за осигуряване правото на всяко дете на качествено образование и за превенция на отпадането от училище, с фокус върху децата и учениците от уязвимите групи. Те ще бъдат прилагани ведно с политики и мерки, насочени към нарастване на дела на завършилите средно образование и насърчаване на участието на младите хора във формално и неформално образование и обучение.

Основен инструмент за осъществяване на политиките в предучилищното и училищното образование ще бъдат устойчивите и последователни политики за повишаване

привлекателността на учителската професия и социалния статус на българския учител, за стимулиране на професионалното развитие и за усъвършенстване на професионалните компетентности на педагогическите специалисти, включително за подкрепа на иновативното преподаване. За преодоляване на недостига на учители ще продължи политиката, насочена към повишаване качеството на базовата квалификация на учителите, осигуряване на непрекъсната професионална квалификация и подкрепа, както и на поетапното повишаване на възнагражденията им. Усилията ще бъдат насочени към създаване на условия за целенасочена и всеобхватна подкрепа на нови учители, прилагане на гъвкави пътеки за навлизане в професията, утвърждаване на наставничеството. Предложените дейности ще допринесат за повишаване на уменията на учителите да отговорят на бързо променящите се потребности на учениците, обществото и пазара на труда.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Дял на преждевременно напусналите образователната система	%	11,0	10,6	10,2	под 10,2
2. Дял на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас от 87,8% през 2012 г. на 90% през 2020 г.	%	90,0	90,2	90,6	над 90,6
3. Дял на 15 годишните със слаби постижения по:					
3.1. четене от 39,4% през 2012 г. на 30% през 2020 г.;	%	30,0	28,0	27,6	под 27,6
3.2. математика от 43,8% през 2012 г. на 35% през 2020 г.;	%	35,0	34,8	34,4	под 34,4
3.3. природни науки от 36,9% през 2012 г. на 30,0% през 2020 г.	%	30,0	28,0	27,6	под 27,6
4. Участие на населението на 25-64 навършени години в образование и обучение от 1,7% през 2012 г. на повече от 5% през 2020 г.	%	5,0	5,1	5,4	над 5,4

Всички планирани дейности подкрепят придобиването и непрекъснатото развитие на ключовите компетентности за учене през целия живот в един общ процес.

За ефективно постигане на целите на политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование и на ученето през целия живот са ангажирани всички заинтересовани страни – държавни институции, институциите от системата на предучилищното и училищното образование и участниците в образователния процес в предучилищното и училищното образование, както и общините, социалните партньори и гражданското общество.

Актуализираната бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. предвижда:

- Приоритетно със средства от държавния бюджет ще бъдат финансирани инвестициите в образователната инфраструктура и модернизиране на материалната база в детските градини и училищата, които да спомогнат за превръщането на детските градини и училищата в привлекателна социална среда; повишаването на приложимостта на училищното образование за

постигане на професионална реализация като ключово значение ще има разширяването на обхвата на дуалното обучение и увеличаване на възможностите за осъществяването му по различни професии, което да е съобразено с потребностите на бизнеса на регионално и областно равнище;

- Предвидено е увеличение за делегираните дейности в образованието, в т.ч. политика по доходите и компенсиране увеличението на минималната работна заплата – 417,8 млн. лв.;

- За поетапното въвеждане на мярката за задължително предучилищно образование за децата от 4-годишна възраст през 2021 г. са осигурени средства, в размер на 36,0 млн. лв.;

- За осигуряване на транспорт на деца и ученици, включително за поддръжка на автобуси за 2021 г. – 46,0 млн. лв.;

  Предоставянето на средства за безплатен транспорт на деца и ученици е свързано с изпълнението на държавната политика за осигуряване на равен достъп до предучилищна подготовка и училищно образование и се извършва на основание чл. 283, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование. Във връзка с очакваното нарастване на броя на безплатните превози на децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от населени места, в които няма детска градина или училище, до най-близката детска градина или училище, и обратно, вследствие на оптимизиране на училищната мрежа и свързаното с това закриване на училища и детски градини в слабонаселени райони, са предвидени средства за транспорт на деца и ученици в размер на 47,0 млн. лв. за 2022 г. и 48,0 млн. лв. за 2023 г.

- За периода 2021-2022 г. се предвижда ежегодно осигуряване на 70,0 млн. лв. за строеж и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища;

- Повишаване нивото на компютърни и цифрови умения на човешките ресурси в страната с цел широкото използване на ИКТ и базираните на тях услуги и постигането на цифров растеж. В тази връзка ще се прилагат политики на всички етапи на образователната система, както и на системата на продължаващата квалификация и придобиването на нова или допълнителна квалификации. Мерките ще имат специална насоченост към младите хора, безработните, икономически неактивните и представителите на групите в неравностойно положение, като по този начин ще се насърчи социалното включване и ще се постигне по-висок икономически ефект.

  Мерките се изпълняват по национални програми за образованието, за които са предвидени 80,0 млн. лв.

Чрез създаване на условия и среда за реализиране на политиките, заложени в стратегическата рамка за образование и умения през периода 2021-2023 г. се цели увеличаване на обхвата в предучилищното образование и улесняване достъпа до образование чрез премахване на социално-икономическите бариери и повишено качество на образованието и грижите в ранна детска възраст; постигане на равен достъп на децата и учениците до качествено училищно образование и увеличаване на възможностите за тяхната личностна и професионална реализация; повишаване образователните резултати на учениците и формиране на ключови компетентности; осигуряване на условия за квалификация и кариерно развитие на педагогическите

специалисти; за повишаване на социалния статус на българския учител и за осигуряване на образователната система с мотивирани педагогически специалисти; осигуряване на съгласуваност и ефективност на политиката за професионално образование и обучение на национално, регионално и местно равнище; намаляване на социалното изключване, повишаване качеството на работната сила и подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на гражданите.

В проектобюджета за 2021 г. за ***делегираните от държавата дейности по образование*** средствата за текущи разходи по бюджетите на общините са в общ размер от 3 074,6 млн. лв., като са увеличени с 383,7 млн. лв. спрямо ЗДБРБ за 2020 г. Увеличението е във връзка с изпълнението на политиката за увеличение на доходите на педагогическите специалисти в системата на предучилищното и училищното образование, увеличението на възнагражденията на непедагогическия в системата персонал с 10 на сто и свързания с това ръст на осигурителните вноски от работодателя. За подпомагане заплащането на такси, дължими от родителите за дейностите по хранене на децата в задължителното предучилищно образование в изпълнение на чл. 283, ал. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование са разчетени 25,0 млн. лв., като за целта се въвежда и нов норматив за финансиране.

Стандартите за финансиране на детските градини са увеличени средно с 14%. Стандартите за неспециализираните училища, професионалните гимназии и паралелки за професионална подготовка – дневна форма на обучение и дуална система на обучение, на специалните училища и центровете за специална образователна подкрепа са увеличени с 13%. Стандартите за ученик в други форми на обучение (вечерна, задочна, индивидуална и самостоятелна) са увеличени средно с 15%. Нормативите за финансиране за дейности по подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие и развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие са увеличени в границите от 10 до 15%, като някои от тях запазват нивото си от 2020 г. Допълващият стандарт за ученик в комбинирана форма на обучение е увеличен с 16%, а този за ученик в дневна форма на обучение и дуална система на обучение в първи и втори гимназиален етап е увеличен съответно с от 22% до 39% в зависимост от вида на паралелката, в която се обучава ученикът. Допълващият стандарт за ученик с разширено изучаване на музика е увеличен с 16% спрямо 2020 г. Допълващите стандарти за материална база и за поддръжка на автобуси запазват нивото си от 2020 г.

В прогнозата за 2022 и 2023 г. текущите разходи за делегирани от държавата дейности по образование са предвидени по бюджетите на общините в общ размер на 3 049,6 млн. лв.

2.5.2 Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал

Значимостта на политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал се обуславя от базисната роля на висококвалифицирания човешки капитал и на науката и иновациите в националните и европейски политики, насочени към създаване на растеж и работни места. Необходимо е в по-голяма степен те да допринасят за справяне с предизвикателствата, пред които са изправени българското общество и икономика.

За осъществяване на визията за развитие на политиката, както и в изпълнение на основната цел на Приоритет 1 „Образование и умения“ от Националната програма за развитие: България 2030 „Повишаването на качеството на човешкия капитал чрез

формирането на високо образовани, иновативни и активни личности, способни да се реализират успешно като професионалисти и граждани и така да допринасят за личното си благоденствие и устойчивото развитие на всички социални сфери" в перспектива до 2030 година, включително в периода 2021-2023 г., са поставени стратегически и оперативни цели на Министерството на образованието и науката, които в областта на висшето образование са насочени към развитие на системата на висшето образование, която да е способна да отговори на динамиката на обществените процеси при поддържане на необходимото качество на висше образование; подобряването на качеството на висшето образование чрез актуализиране на учебните програми в глобален контекст и генерирането на иновативни научни разработки с цел ефективното им ориентиране към нуждите на пазара и обществото, както и увеличаването на тяхната добавена стойност; увеличаването на съгласуваността между потребностите на бизнеса и обществото, от една страна, и програмите във висшето образование от друга; стимулиране на по-тясното сътрудничество и комуникацията между висшите училища, научните институти и бизнеса в рамките на учебния процес и в научно-изследователските дейности.

Политиката в областта на висшето образование е насочена към устойчиво развитие, повишаване качеството на образование чрез неговото финансово насърчаване и ориентирането му към практическите нужди на пазара на труда и оптимизация. И през 2021 г. ще продължат да се изпълняват реформите, насочени към преструктуриране на приема към професионални направления с очаквано по-високо бъдещо търсене на пазара на труда; усъвършенстване на рейтинговата система на висшите училища; предоставяне на публични гаранции за студентски кредити; премахване на ограниченията за прием на студенти от българските общности в чужбина.

През 2021 г. е предвидено повишаване на възнагражденията на най-ниските академични длъжности, което в средносрочен план ще осигури необходимия брой преподаватели по отделни приоритетни професионални направления и по специалности с недостиг на специалисти на пазара на труда. С тази мярка се цели задържането на млади преподаватели и обезпечаването на кадри в системата на висшето образование, като в изпълнение на разпоредбата на чл. 92, ал. 1 от Закона за висшето образование се определи минималната заплата за най-ниската академична длъжност в държавните висши училища. Това ще доведе не само до актуализиране на заплатите на всички академични длъжности в държавните висши училища, но и до изпълнение на държавната политика, по отношение на стимулиране на елементите, гарантиращи качеството на образователния процес. Освен повишаване разходите за издръжката за обучение, доказало своето качество чрез обективно измерими критерии, Законът за висшето образование предвижда възможности за мотивиране на студентите за обучение по определени професионални направления, чрез освобождаване от такси и предоставяне на допълнителни стипендии, мотивиране на преподавателите, чрез повишаване на заплатите и осигуряване на по-добри условия за работа и мотивиране на работодателите, които могат да сключат договори за работа със студенти, за които държавата поема изцяло или частично таксите за обучение.

Проектът на бюджет за 2021 г. за държавните висши училища е изготвен въз основа на оценка на промените в средно приравнения брой студенти в резултат на измененията на условията и реда при определянето и изпълнението на определения държавен план прием.

За продължаване на реформите и осигуряване на политиките за устойчиво развитие и разширяване на достъпа до висше образование за 2021 г. са осигурени допълнителни

средства в размер на 65,9 млн. лв. за:

- Увеличаване на средствата за стипендиите на студентите – 6,0 млн. лв.;
- За осигуряване на минималната заплата за най-ниската академична длъжност в държавните висши училища – 48,2 млн. лв.;
- Увеличаване на средствата за издръжка на обучението – 11,7 млн. лв.;

За реализиране на национални мерки и дейности в областта на висшето образование чрез изпълнение на Национални програми за 2021 г. са разчетени 10,0 млн. лв.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование (36,0%)	%	36,0	36,2	36,6	над 36,6
2. Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в размер от БВП (1,5%)	%	1,5	1,6	1,7	над 1,7

Повишаването на размера и на ефективността на публичните разходи за НИРД има за цел повишаване на качеството, експлоатацията и комерсиализацията на резултатите от изследователската дейност; повишаване нивото на научно-изследователските институции и модернизация на оборудването за извършване на НИРД; развитието на регионални и местни лаборатории за технологични изпитвания, насърчаване на предприемачеството в организации, които се занимават с научни изследвания, поддържане на успешни клъстери, адресиране на пропуските в научно-изследователската инфраструктура и оптимално използване на споделения инфраструктурен капацитет; изграждането на капацитет и развитие на човешките ресурси в системата на НИРД; по-тясна интеграция на българската научно-изследователска общност в международната и поставяне научните разработки в страната на преден план, в контекста на глобалните тенденции в научните изследвания; стимулиране на сътрудничеството между висшите училища, научните институти и бизнеса с цел ефективното ориентиране на научните разработки към нуждите на пазара и обществото.

2.6. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОТБРАНАТА

Политиката в областта на отбраната е свързана с поддържането на модерни, боеспособни и оперативно съвместими въоръжени сили. За нейното реализиране ще се поддържа и развива ефективно и ефикасно планиране на отбраната, базирано на способности, в съответствие с процеса на отбранително планиране на НАТО, Координирания годишен преглед на отбраната в ЕС и в контекста на Постоянното структурирано сътрудничество в отбраната на ЕС. Целта е изграждане, поддържане и използване на необходимите способности на българските въоръжени сили за изпълнение на задачите по отбрана на страната в рамките на колективната отбрана на НАТО, принос към колективната отбрана на Алианса, участие в ръководени от НАТО и ЕС операции и мисии, а също така и принос към националната сигурност в мирно време.

През прогнозния период ще се провежда активна отбранителна политика на Република България в НАТО, Европейския съюз и други международни и регионални формати и ефективно участие в системата на колективната отбрана на НАТО, Общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз (ОПСО на ЕС) и в рамките на други международни и регионални инициативи в подкрепа на мира и стабилността в света. Република България ще продължи участието си в процеса на вземане на решения, както и в процеса на изграждане на отбранителни способности на НАТО и ЕС. Освен това, Република България ще продължи съвместната работа и сътрудничество със страните от ЕС в рамките на Постоянното структурирано сътрудничество в областта на отбраната на ЕС (PESCO) и Европейската агенция за отбрана, както и Европейски фонд за отбрана и Европейска програма за индустриално развитие в областта на отбраната.

Правителствената политика в областта на отбраната се изпълнява от Министерството на отбраната чрез реализирането на следните две политики:

- Политика в областта на отбранителните способности, чиято основна цел е фокусиране на усилията за възстановяване и поддържане на ключови компоненти от системата за отбрана на страната и ВС за гарантиране на териториалната цялост (сухоземни, въздушни и морски граници) чрез изграждане на оперативно съвместими и модерни въоръжени сили с единна система за командване и управление, структура, численост, въоръжение, техника, подготовка и инфраструктура за мирно време и при кризи;

- Политика в областта на съюзната и международната сигурност, чиято основна цел е участие във формиране на политиките на НАТО и ЕС по сигурността и отбраната и адекватен принос към реализирането им.

Разходите за отбрана за 2021 г. са по-високи спрямо референтните разходи по Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2 на сто от БВП на Република България до 2024 г., одобрен с РМС № 3/04.01.2018 г., предвид осигурените допълнителни разходи за увеличение на разходите за персонал в системата на Министерството на отбраната и на държавните висши военни училища с 10%, в т.ч. и за компенсиране на новия размер на МРЗ във връзка с приетата политика по доходите, и на разходите за издръжка и капиталовите разходи на Военномедицинска академия.

Осигурени са средства за поддържане и развитие на националните отбранителни способности и способностите, свързани с колективната отбрана, в т.ч. средства за изпълнение на одобрените от Народното събрание инвестиционни проекти за модернизация на Българската армия, а именно: придобиването на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС и основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада. Допълнително са предвидени средства за изграждане на интегрирана система и инфраструктура за усвояване, експлоатация и осигуряване на новия тип боен самолет.

В разходите за отбрана, съгласно класификацията на НАТО, са включени и разходите за пенсии за пенсионираните военнослужещи, намалени с отчисленията за военнослужещите към пенсионните фондове, разходите на военните съдилища и военни прокуратури, разходите за издръжка на Постоянната делегация на Република България в НАТО и вноската на Република България към гражданския бюджет на НАТО, изплащани от бюджета на МВнР. По този начин планирани, **разходите за отбрана в общ размер възлизат на 1,69 на сто от БВП за 2021 г., като изискването за достигане на разходите за отбрана до определения процент от БВП,** в съответствие с Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2 на сто от

БВП на Република България до 2024 г., одобрен с РМС № 3/04.01.2018 г., **за 2021 г. надвишава определения процент**.

Табл. III-3: Разходи за отбрана за периода 2020-2023 г.

(млн. лв.)

Показатели/години	*Програма 2020 г.*	*Проект 2021 г.*	*Прогноза 2022 г.*	*Прогноза 2023 г.*
Разходи за отбрана, съгласно класификацията на НАТО	**2 140,0**	**2 099,1**	**2 232,3**	**2 547,5**
в т.ч.:				
Общо разходи по бюджета на МО	1 514,1	1 625,1	1 625,1	1 625,1
Общо трансфери по бюджетите на ДВВУ	31,5	35,6	35,6	35,6
Разходи за сметка на наличности по бюджетите на ДВВУ към 01.01.2020 г.	47,0			
Общо разходи по централния бюджет	495,5	350,9	467,0	754,9
Разходи за отбрана по бюджетите на други ПРБ, от тях:	52,0	87,5	104,6	131,9
Разходи за пенсии на военнослужещите (по данни на НОИ), намалени с отчисленията за военнослужещи към пенсионните фондове (по данни на МО)	37,0	71,2	87,0	113,0
Разходи за военни съдилища и военни прокуратури (по данни на ВСС)	11,3	12,6	13,9	15,2
Разходите за издръжка на Постоянната делегация на РБ в НАТО и вноската на РБ към гражданския бюджет на НАТО, изплащани от бюджета на МВнР	3,7	3,7	3,7	3,7
Разходи за отбрана, съгласно класификацията на НАТО, като % от БВП	**1,80%**	**1,69%**	**1,71%**	**1,85%**
Разходи за отбрана по Националния план, приет с РМС № 3/04.01.2018 г., като % от БВП	*1,61%*	*1,64%*	*1,70%*	*1,85%*

Граф. III-3: Разходи за отбрана за 2021 г. като процент от БВП и разходи за инвестиции като процент от общите разходи за отбрана

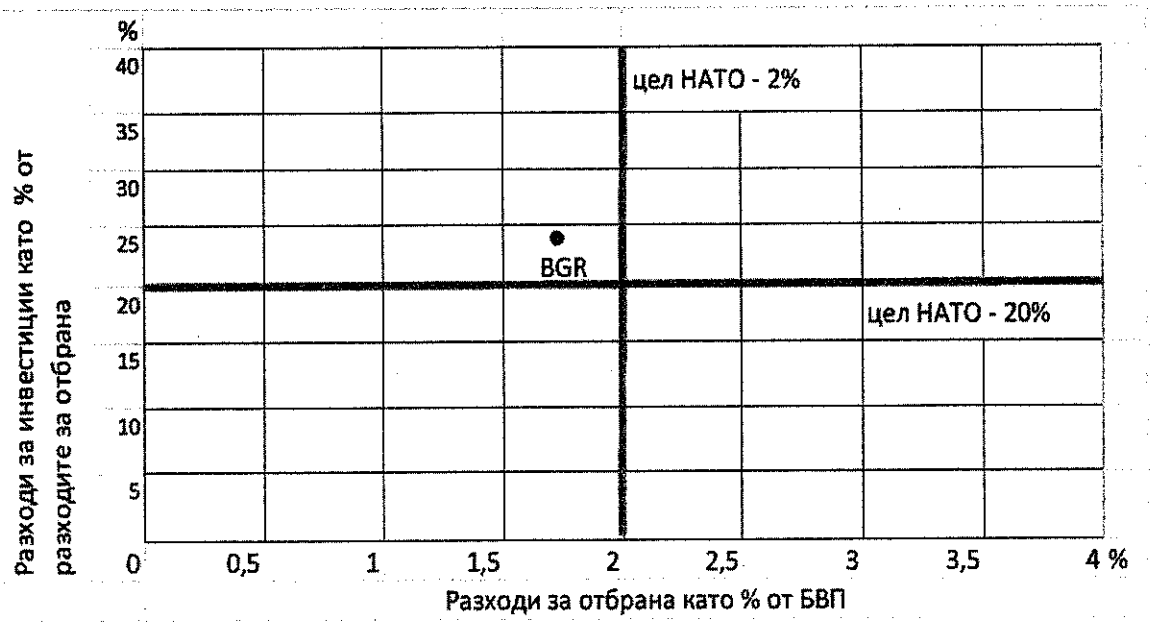

Относителният дял на капиталовите разходи към общите разходи за отбрана е над 20-процентния критерий на НАТО.

2.7. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ВЪТРЕШНИЯ РЕД И СИГУРНОСТТА

Политиката в областта на вътрешния ред и сигурността се изпълнява от Министерството на вътрешните работи, Държавната агенция „Разузнаване“, Националната служба за охрана, Държавната агенция „Национална сигурност”, Държавната агенция „Технически операции” и Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства. Дейността в тази област се реализира в следните основни направления:

- опазване на обществения ред и защита на националната сигурност, противодействие на тежките престъпления срещу личността и собствеността на гражданите;
- противодействие на местни и транснационални престъпни структури и на физически и юридически лица, чиито действия са насочени срещу митническия режим, паричната, данъчната, осигурителната и други системи;
- недопускане извършването на терористични действия на територията на страната;
- граничен контрол и охрана на държавната граница, противодействие на незаконната миграция на територията на Република България и засилване контрола върху установяване на незаконно пребиваващи граждани на територията на страната;
- превантивна дейност и контрол на движението по пътищата и внедряване на технически системи за наблюдение и контрол с цел намаляване броя на убитите и ранените при пътно-транспортни произшествия;

- осигуряване на пожарна безопасност и защита на населението при пожари, бедствия и други извънредни ситуации;

- осигуряване, разработване и прилагане на специални разузнавателни средства (СРС) и на специфични методи за охрана на живота, здравето и имуществото на гражданите, защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС и намирането на баланс между нуждата от използване на СРС, гражданските права и финансовите възможности на държавата;

- извършване на оперативно-техническа дейност за разкриване и документиране извършването на престъпления, включително и за изготвяне на веществени доказателствени средства;

- осигуряване на лична постова и техническа охрана, специализиран транспорт и пропускателен режим по месторабота, местоживеене, пребиваване в страната и в чужбина на категориите охранявани и обслужвани лица съгласно Закона за Националната служба за охрана;

- обезпечаване на оперативната и разузнавателна дейност зад граница и физическа охрана на задграничните дипломатически представителства на Република България;

- разработване и актуализиране на правила за съхраняването на искания, разрешения и разпореждания по използването и прилагането на СРС, издаване на указания във връзка с подобряване режима на използване и прилагане на СРС, както и за съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация; сезиране на органите и уведомяване служебно на гражданите при наличие на данни за неправомерно използване и прилагане на СРС.

2.7.1 Политика в областта на противодействие на престъпността и опазване на обществения ред

Тази област на политика е насочена към: противодействие на организираните и конвенционалните форми на престъпност против икономиката и финансовата система и на престъпленията против личността и собствеността на гражданите; ефективно противодействие на тероризма и киберпрестъпността; опазване на обществения ред.

Дейностите по тази политика се изпълняват от структури на Министерството на вътрешните работи.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на противодействие на престъпността и опазване на обществения ред **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Намаляване на регистрираните престъпления.	процент	1	1,5	1	1
2. Дял на върнатите досъдебни производства за периода от общо разследваните за периода.	процент	4	4	4	4
3. Увеличаване на контролната дейност с автоматизирани технически средства (АТС).	процент	10	20	10	10
4. Повишаване на ефективността по противодействие на организираната престъпност с цел реализиране на националните политики за	процент	65	70	70	72

Политика в областта на противодействие на престъпността и опазване на обществения ред **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
гарантиране на сигурността чрез провеждане на качествени действия по разследването на база брой привлечените към наказателна отговорност лица за участието им в организирана престъпна дейност спрямо общия брой на лицата, привлечени към наказателна отговорност.					
5. Обменени съобщения по каналите на ЕВРОПОЛ, ИНТЕРПОЛ, СИРЕНЕ и по двустранно и регионално сътрудничество*.	брой	199 000	200 000	202 000	204 000

Забележка: ЕВРОПОЛ - Европейска полицейска служба; ИНТЕРПОЛ - Международна организация на криминалната полиция; СИРЕНЕ (SIRENE - Supplementary Information Request at the National Entries) – Искане за допълнителна информация във връзка с националните сигнали – система за обмен на допълнителна информация за определени лица между държавите членки.

**Целевите стойности на индикатора за 2022 г. и 2023 г. са увеличени поради очаквано увеличение на документооборота по каналите на ЕВРОПОЛ, ИНТЕРПОЛ, СИРЕНЕ и по двустранното и регионално сътрудничество с оглед динамиката на международната обстановка.*

2.7.2 Политика в областта на защита на границите и контрол на миграционните процеси

Тази област на политика е насочена към: поддържане на висока ефективност в граничното наблюдение за противодействие на незаконната миграция, обезпечаване сигурността на външните европейски граници и усъвършенстване на системите за сигурност на границите чрез прилагане на модерни технически средства и по-ефективен контрол на миграционните процеси. Дейностите по тази политика се изпълняват от структури на Министерството на вътрешните работи.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на защита на границите и контрол на миграционните процеси **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Поддържане на висока ефективност в граничното наблюдение за противодействие на незаконната миграция и обезпечаване сигурността на външните европейски граници	брой	900	900	850	1 050
2. Поддържане на висока ефективност в граничните проверки за противодействие на незаконната миграция и незаконното превеждане на лица през държавната граница	брой	420	420	390	430
3. Увеличаване на броя на издадените разрешения, удостоверения и други документи за пребиваване на граждани на трети страни и граждани на ЕС, спрямо предходния отчетен период	процент	1	1	1	1
4. Повишаване на ефективността на процедурите по връщане на незаконно пребиваващите чужденци като елемент от политиката по противодействие на незаконната миграция чрез увеличаване на процента на върнатите чужденци спрямо броя на лицата, настанени в специални домове за временно настаняване на чужденци през отчетния период и подлежащи на връщане.	процент	5	6	6	6

2.7.3 Политика в областта на пожарната безопасност и защитата на населението при извънредни ситуации

Тази област на политика е насочена към: осъществяване на държавен противопожарен контрол за спазване на правилата и нормите при проектиране и строителство и при експлоатация на обектите и осигуряване на пожарната безопасност и защита от пожари, бедствия и извънредни ситуации. Дейностите по тази политика се изпълняват от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към МВР.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на пожарната безопасност и защитата на населението при извънредни ситуации **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Проверки по спазване на изискванията за пожарна безопасност	брой	110 000	110 000	110 000	110 000
2. Предоставени административни услуги на гражданите в областта на пожарната безопасност	брой	11 000	11 000	11 000	11 000
3. Проведени мероприятия за повишаване културата на населението в областта на пожарната безопасност и защита на населението (ПБЗН)	брой	7 400	7 400	7 400	7 400
4. Извършени проверки на обекти съгласно Закона за защита при бедствия (чл. 35, ал. 1 и чл. 36, ал. 2)	брой	2 000	2 000	2 000	2 000
5. Повишаване на готовността на силите и средствата от териториалните звена на ГДПБЗН и основните съставни части на Единната спасителна система за реагиране при пожари, бедствия и извънредни ситуации чрез провеждане на пожаро-тактически учения от СДПБЗН и РДПБЗН с участието на сили и средства от създадените специализирани сектори оперативни дейности (СОД), СДВР, ОДМВР, Центровете за спешна медицинска помощ, БЧК и доброволни формирования.	брой	30	33	35	35

Забележка: ГДПБЗН – Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“; СДПБЗН – Столична дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“; РДПБЗН – Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“; СДВР – Столична дирекция на вътрешните работи; ОДМВР – Областни дирекции на МВР.

В проектобюджета за 2021 г. за делегираните от държавата дейности ***в областта на сигурността и защитата на населението при извънредни ситуации по бюджетите на общините*** са предвидени средства за текущи разходи в размер на 54,4 млн. лв., които са увеличени с 4,7 млн. лв. спрямо ЗДБРБ за 2020 г. Във връзка с увеличението на заплатите в бюджетната сфера с 10 на сто стандартите за финансиране на местните комисии за борба с трафик на хора, местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и пълнолетните, на денонощните оперативни дежурни и изпълнителите по поддръжка и по охрана на пунктове за управление са увеличени с 10% .

Средствата за финансиране на доброволните формирования са увеличени с 3,0 млн. лв. спрямо ЗДБРБ за 2020 г. и са предвидени на база вписаните в Регистъра на доброволните формирования за защита при бедствия към МВР (ГДПБЗН) доброволци към 31.08.2020 г. В проектобюджета за 2021 г. са предвидени средства за обновяване на защитното облекло на 275 броя доброволци, на което петгодишния срок за ползване изтича през 2021 г. и средства за защитно облекло на 34 броя нови доброволци.

Стандартът за участие на доброволците в обучения и в спасителни мероприятия е увеличен със 7% във връзка с увеличението на минималната работна заплата за страната.

В прогнозата за 2022 г. и 2023 г. текущите разходи за делегираните от държавата дейности в областта на сигурността и защитата на населението при извънредни ситуации запазват нивото си от 2021 г.

2.7.4 Политика в областта на управление и развитие на МВР

Тази област на политика е насочена към: повишаване на институционалния капацитет чрез гъвкаво управление на ресурсите; обучение и квалификация и подобряване координацията между структурите; развитие на информационно-аналитичната, експертната, научната и административната дейност и дейността по здравеопазване.

Дейностите по тази политика се изпълняват от административни звена в МВР, НС 112, Академия на МВР и Медицински институт-МВР.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на управление и развитие на МВР **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Поддръжка и оптимизация на комуникационните системи на МВР.	Брой	6	6	6	6
2. Поддръжка и оптимизация на информационните системи на МВР.	Брой	45	45	45	45
3. Процент на обажданията, отговорени до 10-тата секунда.	Процент	83	85	85	86
4. Обучени лица по професионалното направление.	Брой	6 000	6 000	6 000	6 000
5. Брой лица, с които е проведено психологично изследване*.	Брой	6 000	5 500	5 500	5 500
6. Преминали през МИ-МВР болни служители и други лица - ЦКБ и БПРЛ в Хисаря, Банкя и Варна**	Брой	16 500	26 876	26 876	26 876

**Промените в целевите стойности на индикатора за 2021-2023 г. се налагат поради тенденцията към намаляване броя на кандидатите за работа в МВР и от там – на психологичните изследвания, които се извършват по заявка на структурните звена в съответствие с действащата нормативна уредба. Броят на кандидатите не е константна величина и е свързан с намаляване на реално заявения интерес за участие в обявените конкурсни процедури.*

***Промените в целевите стойности на индикатора за 2021-2023 г. се налагат поради това, че досега той е отразявал частично дейността на МИ МВР - само броя на лицата, лекувани в Централна клинична база (ЦКБ). Сега към тях е добавен и броят на лекуваните във филиалите - болници за продължително лечение и рехабилитация (БПЛР) в Банкя, Варна и Хисаря и се обхваща цялостната дейност на МИ – МВР.*

Финансирането на политиката в областта на вътрешния ред и сигурността се допълва със средства от Европейския съюз и средства по други международни програми и договори, като в прогнозата за периода 2021-2023 г. на МВР са включени средства по Европейския фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ) и Европейския фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС), проекти, програми и грантови споразумения. Предвиденото национално съфинансиране по тях за 2021 г. възлиза на 10,3 млн. лв. и по 3,1 млн. лв. за 2022 г. и 2023 г.

2.8. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА

Приоритет е изграждането на добре функциониращa и прозрачна съдебна система, която да гарантира ефективно прилагане на законите, да дава сигурност на гражданите и да защитава спазването на техните права и свободи. Усилията в тази сфера са насочени към постигането на равен достъп до правосъдие и на европейски стандарти в областта на правната помощ и алтернативното решаване на спорове, в условията на пълноправно членство в Европейския съюз.

Политиките в областта на съдебната власт се координират от **Висшия съдебен съвет**, като постоянно действащ орган, представляващ съдебната власт, който осигурява и отстоява нейната независимост, определя състава и организацията на работа на съдилищата, прокуратурите и следствените органи и обезпечава финансово и технически тяхната дейност без да се намесва в нейното осъществяване.

Изпълнението на заложените политики цели повишаване на общественото доверие в съдебната власт, постигане на ефективно, бързо, прозрачно, справедливо и достъпно правосъдие, както и създаване на съвременни условия на гражданите, вкл. за обвиняемите, за провеждане на съдебния процес. За постигането на тези цели е важно да се наблегне на качествено изпълнение на предвидените в Закона за съдебната власт задължения и повишаване на общественото доверие в съдебната власт, както и да се засили контролът на органите на съдебната власт, основаващ се на принципите на законосъобразност, обективност и публичност.

Важен момент при изпълнението на политиките в областта на съдебната система е засилването на ефективността в борбата на Прокуратурата срещу организираната престъпност и корупцията и осигуряването на средства за увеличения брой експертизи, поради повишената роля на Прокуратурата в досъдебното производство и в съдебния процес.

Предвижда се подобряване на административното обслужване чрез разширяване на техническите възможности за връзка между отделните органи на съдебната власт, включително и осигуряването на автоматизиран достъп до публичните съдебни регистри, както и поетапна подмяна на амортизираната компютърна техника, като част от електронното правосъдие. Това ще бъде възможно чрез въвеждане на стандарти за обмен на информация между отделните подсистеми в съдебната власт, създаване и внедряване на стандартен софтуер за публичните регистри и информация за работата на съдебните институции, цялостна компютризация на съдилищата, както и разширяване на автоматизирания обмен на специализираната информация между съдебните институции и държавната администрация

Основният принцип при разработване на бюджетната прогноза за периода 2021-2023 г. на съдебната власт е независимост и прогнозиране на оптимален размер на средствата за нормално функциониране на съдебните институции. За тази цел, в проектобюджета за 2021 г., средствата за текущи разходи по бюджета на съдебната власт достигат общ размер 851,3 млн. лв., като увеличението спрямо ЗДБРБ 2020 г. е 105,0 млн. лв. От тях са предвидени средства в размер на 79,0 млн. лв. за индексиране на основните и допълнителните възнаграждения на заетите в съдебната система, които се определят съгласно разписаните в Закона за съдебната власт (ЗСВ) механизми.

Със средства в размер на 5,0 млн. лв. се обезпечава изпълнението на функцията на Бюрото по защита при главния прокурор съгласно Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство.

Съгласно направени изменения в ЗСВ, от 01.01.2021 г. стартира поетапното въвеждане на Единния портал за електронно правосъдие. Това обстоятелство налага завишени изисквания към квалификацията на част от съдебните служители в органите на съдебната власт, които са пряко ангажирани с въвеждането на бъдещата дигитализация и реалното осъществяване на електронното правосъдие. За успешното въвеждане на електронното правосъдие и за поетапното въвеждане на Единната информационна система на съдилищата са предвидени 17,0 млн. лв.

В частта на капиталовите разходи също са предвидени допълнителни средства за дейности в областта на електронното управление, както и за поддръжка на сградния фонд на съдебната власт в общ размер на 4,0 млн. лв.

Конституционен съд

Конституционният съд на Република България е независим държавен орган, създаден с Конституцията и натоварен да осигурява нейното върховенство. Независим е от законодателната, изпълнителната и съдебната власт. Основната му дейност е да дава задължителни тълкувания на Конституцията, както и да се произнася по съответствието ѝ със законите, актовете на Народното събрание и президента и международните договори, по които България е страна.

Конституционният съд членува в три международни организации, като членството в тях е от изключително важно значение за развитието и работата на съда и за добрата позиция в международен аспект на българския Конституционен съд.

Бюджетната прогноза на Конституционния съд отразява оптималния размер на средствата, необходими за нормално функциониране на съда и повишаване ефективността на работата му.

Дейността на Конституционния съд попада в обхвата на функционална област „Върховенство на конституцията“.

2.8.1 Политика в областта на правосъдието

Програмният бюджет на Министерство на правосъдието за периода 2021-2023 г. включва две политики – Политика в областта на правосъдието и Политика в областта на изпълнение на наказанията и бюджетна програма „Администрация“.

Приоритет на Министерството на правосъдието е да се реформира работата на съдебната система за постигане на достъпно, предвидимо, бързо и справедливо правосъдие, за възстановяване на справедливостта в обществото, което да гарантира правовия ред в страната, постигане на конкретни резултати в борбата с престъпността и ефективно справяне с корупцията.

За тригодишния период 2021-2023 г. ще се предприемат законодателни мерки, свързани с реформиране и подобряване работата на съдебната система.

Приоритет на Министерството на правосъдието е извършването на законодателни промени, които следва да гарантират правовия ред в страната, борбата с престъпността и създаването на условия за ограничаване на корупцията на всички нива на държавното управление.

За развитието на Агенцията по вписванията е необходимо въвеждането на модерна централизирана електронна регистърна система, която да обхване освен

съществуващите, водени от Агенцията по вписванията регистри, и регистрите, водени понастоящем в рамките на съдебната система и структурните звена на Министерството на правосъдието. Ще бъдат положени усилия за усъвършенстване и надграждане на съществуващите електронни регистри към Агенцията по вписванията, създаване на нови регистри и свързването им с регистри, поддържани от други държавни и общински институции и институции от държави-членки на Европейския съюз, както и за оптимизация на дейността по водене, съхраняване и достъп до регистрите чрез извършване на законодателни промени.

Идентифицираната необходимост от подобряване на достъпа до основна правна помощ за жертви на домашно насилие и насилие, основано на полов признак и уязвимите групи ще бъде разрешена чрез разширена линия услуги за Националното бюро за правна помощ (включително онлайн инструменти), изграждане на координационен механизъм на местно ниво и повишена съгласуваност между основните заинтересовани страни за защита на правата на най-уязвимите – жени, деца и ромски общности. Освен това, повишаването на осведомеността относно съществуването и наличието на възможностите за правна помощ ще допринесе за подобряване на достъпа до правосъдие на най-уязвимите групи в обществото.

Не на последно място, мерките за повишаване на компетенциите в съдебната власт и подобряване на сътрудничеството и координацията между институциите, отговарящи за прилагането на принципите на Европейския съд по правата на човека ще допринесат за бързото, ефикасно и ефективно изпълнение и прилагане на основните права на национално равнище.

Във връзка с описаните приоритети, Министерството на правосъдието залага следните ключови индикатори по Политика в областта на правосъдието:

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на правосъдието	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
Наименование на индикатора		***Програма 2020г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Брой изготвени законопроекти и подзаконови нормативни актове, които осигуряват нормативната основа за функциониране на съдебната власт, включително, свързани с въвеждането, изпълнението и прилагането на актове на ЕС в областите от компетентност на МП	брой	8	8	8	8
2. Брой свързани регистри за изграждане на интегрирана свързаност на регистрите	брой	2	1	1	1
3. Брой реализирани нови функционалности в Имотния регистър	брой	1	1	1	1
4. Брой нови електронни услуги в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел	брой	1	1	1	1
5. Изграждане на регистър на действителните собственици	брой	1	0	0	0
6. Изграждане на централен регистър на особените залози	брой нови административни услуги	0	0	32	0
7. Осъществяване на автоматизиран обмен на данни и електронни документи между Търговския регистър и други вътрешни и външни регистри и системи	брой свързани системи	0	4	3	1
8. Реализиране на „Единна входна точка“ за подаване на годишни финансови отчети и	брой	0	0	1	0

Политика в областта на правосъдието		Целева стойност			
Наименование на индикатора	**Мерна единица**	***Програма 2020г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
статистика в машинно-четим формат и интеграция с НАП, НСИ, АВ (ТР)					

Предвижда се приемането на три нови ключови индикатора, а именно:

- *Изграждане на регистър на особените залози - планира се да се извърши през 2022 г.* Агенцията по вписванията (АВ) е правоприемник на дейността, активите, пасивите, архива, както и на другите права и задължения на Централния регистър на особените залози (ЦРОЗ) към министъра на правосъдието. Чрез изграждането на нова Информационна система на централния регистър на особените залози, администрирана от Агенция по вписванията и извършена миграция за съществуващите данни, се очаква реализиране на 32 нови електронни административни услуги, свързани с вписване и заличаване на обстоятелства и издаване на справки и удостоверения за залози. В съответствие с мерките и действията, заложени в Пътната карта за изпълнение на Стратегията за развитие на електронното управление в Република България за периода 2016-2020 г. и Пътната карта за изпълнение на Стратегия за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“, пълното електронизиране на ЦРОЗ и преминаването му към АВ е с цел създаване на по-добри условия за икономическа и инвестиционна дейност в Република България, намаляване на административната тежест пред гражданите и бизнеса, повишаване на институционалния капацитет, ефективността и ефикасността на държавната администрация; предоставяне на ефективни електронни административни услуги за гражданите и бизнеса;

- *Осъществяване на автоматизиран обмен на данни и електронни документи между Търговския регистър и други вътрешни и външни регистри и системи.* Предвидено е изграждане на автоматизиран обмен на данни и електронни документи между Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и други вътрешни и външни регистри и системи, като ще бъдат изградени интерфейси за връзка като минимум с: Регистър Булстат, Имотния регистър, Регистъра на професионално-квалифицираните лица, Регистъра за гражданска регистрация. Регистъра на българските документи за самоличност, Регистъра на пълномощните, Адресен регистър и др. Изборът на ключовия индикатор е във връзка със създаването на по-добри условия за икономическа и инвестиционна дейност в Република България и намаляване на административната тежест пред гражданите и бизнеса, както и за повишаване на институционалния капацитет, ефективността и ефикасността на държавната администрация; предоставяне на ефективни електронни административни услуги за гражданите и бизнеса;

- *Реализиране на „Единна входна точка“ предвижда подаване на годишни отчети за дейността, включващи годишни финансови отчети и статистически справки в машинно-четим формат и интеграция с НАП, НСИ, АВ (ТР).* Индикаторът е идентифициран като ключов в съответствие с Приоритет 10 „Институционална рамка“ от Националната програма за развитие на България 2030. Чрез реализацията му ще се подпомогне осъществяване на част от необходимата интеграция между институциите, в резултат на което ще се усъвършенстват работните им процеси за предоставяне на по-качествени и

леснодостъпни електронни услуги и ще се постигне намаляване на административната тежест и повишаване на качеството на предоставяните услуги.

2.8.2 Политика в областта на изпълнение на наказанията

Политиката по изпълнение на наказанията е насочена към по-нататъшното развитие, усъвършенстване и демократизиране на институциите на наказателно-изпълнителната система, като необходима предпоставка за хуманно третиране на закононарушителите и гаранция за спазването на правата на човека.

Политиката в наказателно-изпълнителната дейност цели, утвърждаването на съвременен модел на управление и развитие на пенитенциарната система, в съответствие с международните минимални стандарти, приети за местата за задържане и Европейските правила за затворите.

Дейността по изпълнение на наказанията е изцяло ориентирана към реформиране на пенитенциарните заведения и към създаването на условия в тях за поправянето и ресоциализацията на осъдените лица. Основната ѝ цел е да осигури защита на обществото от правонарушителите, да гарантира правата и свободите на лишените от свобода и възможностите за тяхната социална рехабилитация.

Изготвена е нова Концепция за наказателна политика 2020-2025 г., която е разработена въз основа на анализ на цялостната актуална картина на криминогенната среда и на преценка на ефективността и идентифициране на проблемните области на прилаганите към момента наказателно-правни инструменти. Взет е предвид извършеният за целите на изготвянето на настоящата Концепция анализ на предходната Концепция и на Наказателния кодекс. Въз основа на тези анализи, Концепцията си поставя за цел повишаване на ефективността на наказателната репресия, включително чрез по-широко прилагане на алтернативни на лишаването от свобода наказания, усъвършенстване на системата на наказанията и повишаване на общественото доверие в наказателния закон и наказателното правосъдие.

Индикаторите по Политика по изпълнение на наказанията са насочени към постигане на реформиране на пенитенциарната система и хуманизиране изпълнението на наказанията, повишаване на сигурността на затворите и следствените арести с внедряването на съвременни и модерни технически средства за наблюдение и контрол, охрана и управление, както и по-интензивно прилагане на програмите за обществено въздействие в пробационните служби, и са както следва:

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на изпълнение на наказанията **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1.Процент на настанените в места за лишаване от свобода, които не са в съответствие с европейските стандарти за затворите (включително 4 м2 на задържан)	%	5	5	5	5
2.Процент на лицата в пробация, получили работа в рамките на 1 година след освобождаването им	%	28	28	28	28
3.Процент на бившите затворници, завърнали се обратно в пенитенциарната система в рамките на	%	5	5	5	5

Политика в областта на изпълнение на наказанията Наименование на индикатора	Мерна единица	Целева стойност			
		Програма 2020 г.	*Проект 2021 г.*	*Прогноза 2022 г.*	*Прогноза 2023 г.*
1 година след освобождаването 4.Процент на бившите затворници, завърнали се обратно в пенитенциарната система в рамките на 2 година след освобождаването.	%	10	10	10	10

Във връзка с възложените със Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража функции на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за осъществяването на контрол върху поведението на осъдените за ограничаване възможността за други престъпления, наказателно въздействие за поправяне, превъзпитание и осигуряване на условия за поддържане на физическото и психическото здраве на осъдените през 2021 г. е предвидено увеличение на числеността на персонала със сто тридесет и четири щатни бройки.

С цел осигуряването на висока степен на сигурност и опазване на обществения ред в съдебните сгради, опазване здравето и живота на магистрати, оказване на своевременно съдействие на органите на съдебната власт при призоваване, принудително довеждане и конвоиране през 2021 г. е предвидено увеличение на числеността на персонала на Главна дирекция „Охрана“ с шестдесет и шест щатни бройки.

2.9. ВЪНШНА ПОЛИТИКА

Външната политика на България се ръководи от принципа на прагматично следване на националния интерес и недопускане на намеса във вътрешните работи на страната ни. Министерството на външните работи ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика на Република България в отношенията ѝ с други държави, като осигурява поддържането и развитието на външнополитическия диалог, политиката на сигурност и двустранното, регионалното и многостранното сътрудничеството. Осъществява общата координация в областта на външната политика и международната дейност на Република България.

2.9.1 Политика в областта на развитието на ефективна дипломатическа служба

Основна задача на дипломатическата служба е провеждането на външната политика на страната и подпомагане на държавните органи в тяхната външнополитическа дейност. В изпълнение на тази политика се създават условия и предпоставки за реализация на външнополитическите приоритети на страната. Ефективната дипломатическа служба осигурява благоприятни условия за постигане на външнополитическите цели, сигурността и развитието на България за защита на правата и интересите на българските граждани зад градница, като стремежът е насочен към гарантирането на оптимално отстояване на националните интереси.

2.9.2 Политика в областта на активната двустранна и многостранна дипломация

Важен акцент при осъществяването на тази политика е активното участие на страната ни в евроатлантическите структури и задълбочаване на сътрудничеството между НАТО и ЕС. Реформите в ЕС трябва да се основават на принципите и ценностите на европейската солидарност и равноправие при взаимно зачитане на интересите и доверието между държавите-членки на ЕС. Специално внимание се отдава на по-

нататъшно задълбочаване на двустранните политически, икономически и културни отношения със страните от Югоизточна Европа.

Българската външна политика работи за присъединяване на България към Шенген, еврозонатаи Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.Основен приоритет на българската държава е ефективна защита на правата и отстояване на законните интереси на българите зад граница. Усилията ще са насочени към провеждане на целенасочена политика за поддържане на българската идентичност, език и култура в традиционните и новите български общности в чужбина.

В рамките на тази политика се осъществява и политиката на сътрудничество за развитие, като по бюджета на МВнР са планирани 6,0 млн. лв. годишно за периода 2021-2023 г. за „Официална помощ за развитие и хуманитарна помощ". Чрез тази политика се цели постигане на устойчиво развитие, укрепване на международния мир, сигурност и стабилност на основата на ценностите на демокрацията, плурализма, върховенството на закона и зачитането на правата на човека.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на активната двустранна и многостранна дипломация **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Защита на български физически и юридически лица и български общности зад граница	Степен на ефективност/ удовлетвореност	100%	100%	100%	100%
2. Управление на българската помощ за развитие	Степен на усвояемост и съотносимост към приоритетите на българската външна политика	100%	100%	100%	100%

2.9.3 Политика в областта на публичната дипломация

Стратегическа цел на политиката е създаване на благоприятна вътрешна и външна среда, осигуряваща успешно изпълнение на външнополитическата програма и заложените в нея водещи цели и приоритети, част от които са повишаване на специализираните знания и умения на представителите на дипломатическата служба и държавната администрация, чиято дейност е свързана с планиране и провеждане на външната политика на Република България; насърчаване на публичната дискусия по актуални външнополитически теми и приобщаване на българското общество и гражданските институции към външнополитическите позиции и действия на България; развитие на положителен публичен образ в страната и в чужбина.

Непосредствен ефект за обществото е получаването на навременна и надеждна информация, повишаване на степента на доверие към дипломатическата служба и изграждане на отношения на диалог между нея и гражданското общество, формиращо в значителна степен публичните нагласи към провежданата външна политика.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на публичната дипломация	Мерна единица	Целева стойност			
Наименование на индикатора		***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Служители от МВнР, обучавани в програми на Дипломатическия институт	брой	120	120	120	120
2. Служители от държавната администрация, обучавани в програми на ДИ	брой	200	200	200	200
3. Осъществени проекти/ инициативи по Комуникационната стратегия на България за ЕС	брой	100% от одобрените проекти	100% от одобрените проекти	100% от одобрените проекти	100% от одобрените проекти

2.10. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Политиката в областта на енергетиката е насочена към устойчиво енергийно развитие на страната, ефективно използване на енергията и енергийните ресурси, задоволяване потребностите на обществото от електрическа и топлинна енергия, природен газ и горива, установяване на по-чисто и ефективно производство на енергия чрез рационално използване на конвенционалните и възобновяеми източници на енергия (ВИ), минимизиране влиянието на производството, преноса и използването на енергия върху околната среда, подобряване управлението на природните ресурси. Тенденцията е да се гарантира сигурно, безопасно и устойчиво снабдяване с енергия.

Националните цели в областта на енергетиката, механизмите и сроковете за тяхното изпълнение в горепосочените направления са определени в Енергийната стратегия на Република България до 2020 г., като са предприети действия за разработване и приемане на Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. за развитие на енергетиката на страната при условия на пълна либерализация на пазарите на електрическа енергия и природен газ и интеграцията им към Общия енергиен пазар на ЕС, в съответствие с установените европейски цели в областта на енергетиката и изменението на климата. Целта на енергийната политика на България е гарантиране на енергийната сигурност на страната чрез проучване на нови райони, от които да се извършва снабдяване с горива, проучване на нови технологии, по-нататъшно разработване на местните ресурси и подобряване на инфраструктурата за достъп до нови източници на снабдяване:

- Изграждане на междусистемните газови връзки между България и съседните страни;
- Реализация на Газов разпределителен център на територията на Република България – хъб „Балкан“;
- Пълна либерализация на пазарите на електроенергия и газ и интегрирането им в Общия европейски енергиен пазар. Защита на уязвимите потребители;
- Установяване на по-чисто и ефективно производство на енергия чрез по-рационално използване на изкопаемите ресурси, минимизиране влиянието на производството, преноса, разпределението и потреблението на енергия върху околната среда, подобряване управлението на естествените ресурси;

- Запазване и развитие капацитета на ядрената енергетика;

- Развитие на нови икономически ефективни проекти, създаващи възможност за екологично нисковъглеродно производство на енергия, без предоставяне на държавни или корпоративни гаранции.

Енергетиката продължава да е изправена пред зависимостта от внос на ресурси и енергия, нарастващите цени на вносните енергийни ресурси и промените в климата. Това определя и приоритетните области, по които следва да се работи:

- Ограничаване на външната зависимост от внос чрез диверсификация на енергийните доставки, енергоспестяване и насърчаване на използването на местни ресурси и енергията от ВИ;

- Пълна либерализация на пазара на дребно на електрическа енергия и развитие на пазара на природен газ;

- Изпълнението на политиката по ЕЕ е ключов елемент за устойчивото развитие. ЕЕ е основна цел и е особено важна за постигане на дългосрочната ни енергийна стратегия и цели за климата. Тя е най-рентабилният начин за:

  - намаляване на емисиите;

  - подобряване на енергийната сигурност и конкурентоспособност;

  - поддържане на ниски енергийни разходи.

Предстои развитие на електрическата мобилност и на системите за съхранение на енергия. Засиленото използване на електрическа енергия от ВИ е средство за преодоляване на много от предизвикателствата в транспортния сектор, както и в други икономически сектори. Усилията ще бъдат насочени и към изграждане на необходимата за това инфраструктура и най-новите системи за управление – т.нар. „умни“ енергийни мрежи.

Усилията ще се насочат и към развитие на иновативни технологии в енергетиката, като съхранението на енергия, което се явява възможна алтернатива на инвестициите в мрежата. С помощта на системите за съхранение на енергия на място, ще се спестят значителни инвестиции, необходими за изграждането ѝ.

Диверсификацията на газовите доставки и трасета и избягването на последствията от газови кризи обуславят ускоряване изграждането на междусистемните газови връзки със съседните държави. Тези проекти се изпълняват или ще бъдат изпълнени със собствени средства на енергийните компании, със средства от европейския план за икономическо възстановяване, от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност 2014-2020“, както и с използване на възможностите за привличане на средства от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и стандартни търговски кредити.

Формулирани са дългосрочните национални цели за развитието на енергийния сектор до 2030 г. с хоризонт до 2050 г. в съответствие с европейските цели за:

- най-малко 32,0% дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия в страната;

- най-малко 32,5%; подобряване на енергийната ефективност;

- постигане на 15% междусистемна електроенергийна свързаност.

Конкретните национални цели са определени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на България 2021-2030 г., в т.ч. достигането на:

- 27,09% дял на енергия от ВИ в брутното крайно потребление на енергия;
- енергийна ефективност, определена в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата е, както следва: намаляване на първичното енергийно потребление в сравнение с базовата прогноза PRIMES[19] 2007 в размер на 17 466 ktoe или 27,89%, намаляване на крайното енергийно потребление в сравнение с базовата прогноза PRIMES 2007 в размер на 10 318 ktoe или 31,67%.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на устойчивото и конкурентноспособно енергийно развитие **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Прогноза 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Дял на енергията от ВИ в брутното крайно енергийно потребление	%	19,0	20,9	21,5	22,2
2.Дял на енергията от ВИ в крайно потребление на енергия в транспорта	%	9,0	9,9	9,9	9,9
3. Национална цел за енергийни спестявания в първичното потребление	ktoe	1 590			
3а. Първично енергийно потребление	ktoe	19 962	18 506	18 493	18 480
4. Национална цел за енергийни спестявания в крайното потребление	ktoe	716			
4а. Крайно потребление на енергия	ktoe	10 338	10 054	10 104	10 163
5. Степен на осигуряване на минерално-суровинния баланс на държавата	%	5	5	5	5

Забележка: Ktoe (Kilotonne of oil equivalent) - килотон нефтен еквивалент; килотон (kt) = 1000 тона (t).

Показателите „Първично енергийно потребление“ и „Крайно енергийно потребление“ са определени и са включени в окончателния вариант на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г.

В съответствие с чл. 9 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета, публикуван в официалния вестник на Европейския съюз на 21.12.2018 г. (Регламентът), България представи в началото на 2019 г. пред ЕК проект на Интегриран план в областта на

[19] Моделът PRIMES е модел на енергийна система на ЕС, който симулира потреблението на енергия и снабдяването с енергия.

енергетиката и климата (Планът). През м. юни 2019 г. ЕК даде препоръки по проекта на План, като до 31 декември 2019 г. държавите членки трябваше да представят в ЕК окончателния вариант на План.

Окончателния вариант на Плана на Република България е изготвен, като са отразени препоръките на ЕК и са проведени обществени консултации.

Основните цели, заложени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г., са свързани с изпълнението на Европейските цели до 2030 г., като в същото време са взети предвид и националните специфики на българската енергийна система. В съответствие с приоритетите на ЕС, енергийната ефективност е първият приоритет в енергийната политика и е от основно значение за изпълнението на целите за периода 2021-2030 г.

В окончателния вариант на План са формулирани дългосрочните национални цели до 2030 г. с хоризонт 2050 г., които са в съответствие с приетите за ЕС цели за най-малко 32% дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия; най-малко 32,5% подобряване на енергийната ефективност, както и за постигането на национална цел от 15% междусистемна електроенергийна свързаност.

Конкретните национални цели са определени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на България 2021-2030 г. Националната цел за дял на енергия от ВИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г. е в размер на 27,09%. Целта за енергийна ефективност, определена в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата е, както следва: намаляване на първичното енергийно потребление в сравнение с базовата прогноза PRIMES 2007 в размер на 17 466 ktoe или 27,89%, намаляване на крайното енергийно потребление в сравнение с базовата прогноза PRIMES 2007 в размер на 10 318 ktoe или 31,67%.

Министерството на енергетиката изпълнява политиката в областта на енергетиката.

В бюджетната прогноза за периода 2021-2023 г. на Министерството на енергетиката по години са включени разходи за финансиране на дейностите по извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения и на дейностите, свързани с управление на радиоактивни отпадъци - 50,0 млн. лв. за 2021 г., 50,6 млн. лв. за 2022 г. и 50,6 млн. лв. за 2023 г., в т.ч. за финансиране дейността на Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“.

В бюджетната прогноза за периода 2021-2023 г. на **Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (Фонд „СЕлС“)** годишно са предвидени приходи в размер на 1 767,4 млн. лв.

В сравнение с 2020 г. приходите на Фонд „СЕлС“ за прогнозния период намаляват годишно с 61,7 млн. лв. Намалението е резултат от:

- намаление със 100,0 млн. лв. на приходите по чл. 57, ал. 1 от Закона за ограничаване изменението на климата, като са взети предвид прогнозните нетни количества квоти за емисии на парникови газове, които Република България ще реализира на Европейската енергийна борса (18 431 500), динамиката в цените на квотите и докладът на Европейската комисия (ЕК) от 14.05.2020 г. относно общия брой квоти в обращение за целия ЕС за целите на Резерва за пазарна стабилност, както и предвидената средна цена (21,64 евро/квота) за периода 2021-2023 г., съобразено с прогнозираните приходи от КЕВР и предоставените

от МОСВ точни количества квоти, които ще бъдат търгувани до края на годината;

- намаление с 43,8 млн. лв. на приходите от 5%-ни вноски от приходите на производителите и търговците на ел. енергия въз основа на прогнозата за следващия ценови период за вътрешното потребление на ел. енергия и ел. енергия за износ, обвързана с производството на ел. енергия;

- увеличение с 82,1 млн. лв. на приходите от цена „задължение към обществото", която се заплаща от присъединените към електроенергийната система крайни клиенти на свободния пазар на ел. енергия, клиенти на доставчика от последна инстанция, крайните снабдители, електропреносното и електроразпределителните дружества за закупена ел. енергия за покриване на технологични разходи.

Предвидените за 2021 г. разходи са 1 767,4 млн. лв., за 2022 г. – 1 597,4 млн. лв. и за 2023 г. – 1 937,4 млн. лв. разходи за покриване на разходите, извършени от обществения доставчик, произтичащи от задълженията му по чл. 93а и 94 от Закона за енергетиката и за предоставяне на премия на производител по чл. 162а от Закона за енергетиката и производител с обща мощност 1 MW и над 1 MW по Закона за енергията от възобновяеми източници, определена с решение на КЕВР, включително за минали регулаторни периоди.

Вследствие на правилното администриране на дейностите по набиране и разходване на средства във Фонд „СЕлС", като част от заложения компенсаторен механизъм допринасящ за по-пълна либерализация в сектора, се отчита доверие между участниците в него. Образуващите се във Фонд „СЕлС" финансови буфери дават предпоставки за допълнителни възможности от страна на регулаторния орган да компенсира възникнали през изминали регулаторни периоди финансови дефицити в електроенергийната системата.

Комисия за енергийно и водно регулиране

Комисията за енергийно и водно регулиране е независим специализиран държавен орган за регулиране на дейностите в енергетиката и във водоснабдяването и канализацията. При осъществяване на своите правомощия комисията е независима от изпълнителната власт и дейността ѝ се осъществява въз основа на независимост, безпристрастност, професионализъм, почтеност, последователност, публичност и прозрачност.

Визия за развитието на политиката в енергетиката и ВиК сектора е подобряване на регулаторната рамка чрез усъвършенстване на съществуващите регулаторни подходи и принципи въз основа на международния опит и добрите европейски практики; Насърчаване на доверието в енергийния пазар чрез спазване на основните принципи за равнопоставеност, прозрачност и справедливост за постигане на последователна и предвидима регулаторна политика; минимизиране на регулаторната тежест; съкращаване на времето при вземането на решения; подобряване на ефективността на административните процеси; ефективен контрол по изпълнение на условията на издадените лицензии на дружествата в подсектори „електроенергетика", „топлоенергетика" и „природен газ"; ефективен контрол по изпълнение на одобрените бизнес планове на ВиК операторите и по прилагането на утвърдените цени на предоставяните ВиК услуги на потребителите; предприемане на мерки за съществено подобряване на работата на регулираните дружества с потребителите и разрешаване на

спорове; активно сътрудничество с други регулатори и участие в процеса на формиране на добри регулаторни практики.

Ползата/ефекта за обществото от провежданата политика и/или очакваните резултати от изпълняваните задачи е въвеждане на ясни и прозрачни правила за функциониране на енергийните дружествата и ВиК операторите; гаранции за получаване на качествени доставки и предоставяни услуги; ефективно работещ енергиен пазар чрез усъвършенстване на пазарния модел за свободен избор на доставчик; равнопоставен достъп до мрежите и създаване условия за конкуренция; чрез ефективна защита правата на потребителите да намаляват жалбите в двата сектора.

Агенция за ядрено регулиране

Агенцията за ядрено регулиране е независим специализиран орган на изпълнителната власт и председателят на агенцията осъществява държавното регулиране на безопасното използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и на безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво.

Мисията на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) е „Защита на човека, обществото, бъдещите поколения и околната среда от вредното въздействие на йонизиращите лъчения".

Основната цел на дейността на АЯР е да осигури използването на ядрената енергия и източниците на йонизиращи лъчения (ИЙЛ) само за мирни цели и в съответствие със Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) и актовете по неговото прилагане.

Функционалната област е „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България".

Основните дейности извършвани от АЯР са, както следва:

- Издаване на лицензии и разрешения за дейности в ядрени съоръжения с източници на йонизиращи лъчения, както и издаване на лицензии за специализирано обучение;
- Издаване на удостоверения за регистрация на дейности по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ и удостоверения за правоспособност за работа в ядрени съоръжения или с източници на йонизиращи лъчения;
- Регулаторен контрол за безопасно използване на ядрени съоръжения и източници на йонизиращи лъчения;
- Поддържане на аварийна готовност;
- Развитие на нормативната уредба по безопасно използване на ядрената енергия;
- Осигуряване на международното сътрудничество на Република България в тази област и изпълнение на международните конвенции и договори;
- Информиране на обществеността за състоянието на ядрената безопасност и радиационната защита в страната;

За всяка от дейностите си АЯР е определила стратегическа цел и очаквани резултати, като е направен опит за създаване на система от измерими показатели за постигането на целта.

Ползата/ефекта за обществото от дейността на АЯР е компетентното и ефективно провеждане на политиките и постигането на резултати, което да доведе до осигуряване на безопасно използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво.

Дейността на Агенцията за ядрено регулиране попада в обхвата на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България".

2.11. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

С провежданата политика в областта на опазването на околната среда и водите се цели съхраняване на уникалната българска природа и подобряване на екологичната устойчивост, като се следи за баланса между развитието на бизнеса и опазването на биоразнообразието и ресурсите за постигане на максималните възможни ползи за икономиката и обществото. Акцент ще бъде поставен върху цели, които укрепват връзките между ресурсната ефективност, издръжливостта на екосистемите и човешкото благополучие, като усилията ще бъдат насочени към подобряване на взаимодействието с бизнеса, национални и регионални органи, местни власти, неправителствени и научни организации.

За провеждането на политиката в областта на опазването на околната среда отговорна институция е Министерството на околната среда и водите, както и Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) за реализацията на проекти и дейности в изпълнение на национални и общински програми в областта на околната среда.

2.11.1 Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда

Политиката в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда е насочена към опазване, съхранение и увеличаване на природния капитал, подобряване на управлението на отпадъците, преход към ефективна кръгова и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика от гледна точка на използването на ресурсите и провеждане на устойчива политика за постигане на здравословна околна среда и защита на населението от свързани с околната среда въздействия. Тя обхваща прилагането и развиването на комплекс от инструменти, които допринасят във висока степен за опазване чистотата на водите, почвите и въздуха, предотвратяване образуването на отпадъците и увеличаване на оползотворяването на отпадъците, адаптиране към измененията на климата и ефективно използване на ресурсите в икономическия цикъл на страната.

В рамките на тази политика чрез Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда безвъзмездно се финансират екологични проекти на общините, неинвестиционни проекти и дейности, способстващи за осъществяване на политиката, насочени в секторите: управление на водите, управление на отпадъците и ограничаване загубата на биологичното разнообразие и запазване на естествените екосистеми. Проектите са насочени към изграждането на малки водоснабдителни

мрежи и съоръжения; пречиствателни станции за отпадъчни и канализационни мрежи и довеждащи колектори, както и проекти за изграждане на нови или реконструкция на съществуващи обекти, инсталации или съоръжения за управление на отпадъците.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
Наименование на индикатора		***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Население, обхванато от изпълнени мерки за подобряване състоянието на водите и за защита от наводнения*: подобрено водоснабдяване; подобрено пречистване на отпадъчни води; защита от наводнения	бр. жители				
- подобрено водоснабдяване;		141 400	161 400	181 400	1 681 400
- подобрено пречистване на отпадъчни води;		649 354	974 354	974 354	1 974 354
- защита от наводнения		193 576	267 746	301 916	316 858
2. Допълнителен капацитет за оползотворяване/рециклиране на отпадъци	тона	20 000	50 000	100 000	150 000
3. Население с подобрено качество на атмосферния въздух (за замърсител ФПЧ10)	бр. жители	402 767	455 384	524 243	728 205
4. Спестени емисии на парникови газове от подкрепени проекти, подпомагащи смекчаването на неблагоприятните климатични промени	tCO2eq**	640 000	650 000	660 000	670 000

* Актуализацията на целите е извършена във връзка със сключени договори за финансиране от ОПОС по процедури BG16M1OP002-1.0016, BG16M1OP002-1.0005, BG16M1OP002-1.0006 и BG16M1OP002-1.0009

** tCO2eq - тон еквивалент въглероден диоксид.

2.11.2 Политика в областта на националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост

Политиката в областта на националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост е насочена към осигуряване на мониторинг на околната среда, анализ и оценка на състоянието на компонентите и факторите на околната среда за изготвяне и предоставяне на информация, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда. Политиката се реализира чрез дейности за изграждане и поддържане на Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), която гарантира достоверност, пълнота, актуалност, прозрачност и публичност на информацията за състоянието на околната среда, за целите на публичната власт и в полза на обществото.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Изпълнени програми за мониторинг на компонентите и факторите на околната среда	брой	12	12	12	12
2. Поддържани информационни системи/ системи с публичен достъп на НСМОС *	брой	18/10	19/12	20/13	20/13
3. Поддържани регистри с публичен достъп	брой	20	20	20	20

* Националната система за мониторинг на околната среда

2.11.3 Политика за поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси и геозащита

Политиката в областта на околната среда, обвързана с изпълнението на геозащитните мерки и дейности за ограничаване на свлачищата, ерозионните процеси по Дунавското крайбрежие и абразионните процеси по Черноморското крайбрежие и за предотвратяване на аварии и щети, както и дейностите по регистрирането и мониторинга на свлачищните райони в Република България се изпълнява от Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Свлачищата, ерозията по Дунавското крайбрежие и абразията по Черноморското крайбрежие са част от общите геодинамични процеси, които представляват основни елементи на геоложката опасност на страната. Разрушителният ефект на тези процеси и явления се увеличава рязко през последните години поради комплексното взаимодействие на природни и техногенни фактори, включващи промените в климата, урбанизиране на териториите, незаконно строителство и др.

В рамките на политиката по геозащита чрез бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството в периода 2021-2023 г. се планира стартиране на нови обекти, свързани брегоукрепване и предпазване на брега от абразия на територията на общини Варна, Шабла, Балчик и др., както и укрепване на свлачища в общини Габрово, Приморско и др.

През периода 2021-2023 г. в областта на геозащитата се предвижда продължаване изграждането на обект по инфраструктурен проект „Гр. Царево – укрепване свлачище северен бряг“. Предвижда се и стартиране на строително монтажни работи за обект по проект „Брегоукрепване в района на крайбрежна плажна ивица на гр. Ахтопол“.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика за поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси и геозащита **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Завършени геозащитни обекти / брегоукрепени участъци*	м	560	450	500	500
2. Контролирана свлачищна територия	ха	800	800	800	1 000

* Стойността на показател „Завършени геозащитни обекти/брегоукрепени участъци“ е на база издадени Разрешения за ползване на обекти или дължината на брегоукрепените участъци в линейни метри.

Комплексното управление на язовирите – публична и частна държавна собственост е възложено на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (ДПУСЯ). Основна цел на предприятието е приемането на язовири, тяхното класифициране, поддържане, стопанисване, осигуряване на оперативната надеждност на съществуващите язовири по отношение на баланса на водните ресурси и на техническото състояние на съоръженията. Във връзка с основните си дейности, предприятието осъществява:

- системен непрекъснат технически мониторинг на всички хидротехнически съоръжения;
- поддръжката и ремонтно-възстановителните дейности на язовири, хидротехнически и защитни съоръжения;
- регулиране на водните нива в язовирите с цел намаляване на риска от наводнения;
- осигуряване на оператори за язовирите според Закона за водите и Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и на контрол за техническото им състояние;
- дейности по опазване на околната среда.

Към деветмесечието на 2020 г. от предприятието са приети общо 160 броя язовири. Броят на приетите от ДПУСЯ язовири показва тенденция на забавяне спрямо първоначално направените разчети за броя на язовирите, които ще бъдат приети от предприятието през 2020 г., като забавата е обусловена както от готовността на общините и областните управи за предаване, така и от технологичното време за документални и административни процедури, съпътстващи тези процеси.

Финансиране на програми за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия при приватизация

През периода 2021-2023 г. ще продължи изпълнението на програмите за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия при приватизация. Финансирането от държавния бюджет на тези програми е на основание § 9 от ПЗР на Закона за опазване на околната среда. С изпълнението на програмите се цели трайно отстраняване на замърсяването от промишлената и добивна дейност на повърхностните и подземни води и почви, с оглед подобряване на работната и околната среда на работещите в предприятията и населените места в района на дружествата. Средствата ще бъдат насочени към изпълнение на програмите за отстраняване на минали екологични щети на „Лукойл Нефтохим Бургас” АД, „Хармони 2012“ ЕООД – Кърджали и „Агрополихим” АД – Девня. Средствата за периода 2021-2023 г. са в размер на 10,0 млн. лв. на година.

2.12. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

Провежданата политика в областта на регионалното развитие е насочена към създаването на условия за балансирано и устойчиво интегрирано развитие на регионите, целящо общо икономическо и социално развитие на страната, както и развитие на териториалното сътрудничество. Политиката е насочена и към подобряване

качеството на жизнената среда на българските граждани и превръщането на българските региони в привлекателно място за инвестиции и бизнес.

Поставените цели в областта на регионалното развитие се осъществяват от Министерството на регионалното развитие и благоустройството посредством изпълнението на посочените по-долу политики, като към тях са определени и съответните ключови индикатори за измерване на постигнатите резултати в периода 2021-2023 г.

2.12.1 Политика за интегрирано развитие на регионите, ефективно и ефикасно използване на публичните финанси и финансовите инструменти за постигане на растеж и подобряване качеството на жизнената среда

Основен акцент на тази политика е създаването на условия за постигане на устойчиво интегрирано развитие на районите и общините в страната, подпомагане на икономическото и социално развитие на трансграничните региони и намаляване на регионалните различия посредством подобряване на инфраструктурата в граничните райони, насърчаване на сътрудничеството между регионите, както и насърчаване на съвместното трансгранично сътрудничество и балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

Тази политика е насочена към подобряване качеството на жизнената среда и превръщането на регионите в привлекателно място за инвестиции и бизнес, както и прилагане на целенасочени мерки за подпомагане на регионите изоставащи с развитието си, като се отчитат специфичните им нужди и местния потенциал за развитие. Целта е насочена към сближаване в три аспекта – икономическо, социално и териториално сближаване, както и три нива – европейско – с регионите на ЕС, национално – между българските райони и вътрешно регионално – между общините в отделните райони.

Сред основните приоритети е и създаването на балансирана, съразмерно развиваща се и устойчива жилищна система.

В рамките на политиката се координира изпълнението на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика за интегрирано развитие на регионите, ефективно и ефикасно използване на публичните финанси и финансовите инструменти за постигане на растеж и подобряване качеството на жизнената среда		**Целева стойност**			
Наименование на индикатора	**Мерна единица**	***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Изпълнение на Пътна карта за нови подходи в регионалната политика с цел създаване на условия за балансирано териториално развитие (с натрупване)	%	70	90	100	30
2. Намаляване на дела на мигриралото население (вътрешна миграция)	%	2,02	2,02	2,02	2,01

2.12.2 Политика за поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси и геозащита

Политиката е свързана с дейности за управление, поддържане и изграждане на ВиК инфраструктурата с цел осигуряване на съответствие с директивите на Европейския съюз в областта на водите и устойчивост при предоставяне на ВиК услугите.

През периода 2021-2023 г. чрез бюджета на Министерство на регионалното развитие и благоустройството е предвидено да бъдат финансирани дейности по реконструкция на ВиК мрежи и съоръжения на територията на 28-те области в страната, както и инфраструктурни благоустройствени обекти за подобряване на уличната мрежа в райони в страната.

Приоритетите по отношение на устройството на територията са свързани с осигуряване на териториалното развитие, устройството на територията, административно-териториалното устройство, децентрализацията, изграждането и развитието на техническата инфраструктура и благоустрояването на урбанизираните територии (населени места и селищни образувания), в съответствие с националните стратегически документи, приоритети и програми в сферата на пространственото развитие, пътната инфраструктура, ВиК инфраструктурата.

В учредения към министъра на регионалното развитие и благоустройството „Български ВиК Холдинг“ ЕАД с капитал от 1 млрд. лв. вече са апортирани няколко ВиК дружества в капитала на „Български ВиК Холдинг“ ЕАД. Консолидирането на държавното участие в отрасъла ще даде възможност за координиране на управлението и финансирането на всички дружества в отрасъл ВиК, което от своя страна ще допринесе за по-ефективно провеждане на държавната политика в сектора.

Във връзка с влошените оперативни резултати на някои от ВиК операторите, вкл. във връзка с пандемията от COVID-19, „Български ВиК Холдинг“ ЕАД стартира оценка на възможностите и реда за финансиране на дружествата.

Вече „Български ВиК Холдинг“ ЕАД е определен да възлага дейностите, свързани с ремонта и/или реконструкцията на два язовира, изграждане на пречиствателна станция за питейни води и нов магистрален водопровод и др. за осигуряване на дългосрочната стабилност на водоснабдяването на Столична община.

През периода 2021-2023 г. „Български ВиК Холдинг“ ЕАД ще подпомага финансово ВиК дружествата при изпълнение на проектите по ОПОС чрез осигуряване на ресурс за съфинансиране, както и ще осигурява ресурс за стабилизиране и оздравяване на ВиК дружествата, в т.ч. изграждане и ремонт на ВиК инфраструктура.

По отношение на пътната инфраструктура в рамките на тази политика се изпълняват дейности свързани с проектирането, строителството, експлоатацията и поддръжката на републиканските пътища извън градовете и при пътните възли, като част от основната дейност е и придобиването на земи и поддържане на правото на преминаване на пътищата през чужда територия, които са подробно описани в т. **2.15.1 Политика в областта на транспорта**.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта за поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси и геозащита	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
Наименование на индикатора		***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Подобряване качеството на предоставяната услуга „Водоснабдяване и канализация“, чрез увеличаване броя на жителите, на които се предоставя питейна вода с подобрени качествени показатели и/или на които се осигурява непрекъснатост на водоснабдяването и/или на които се предоставя услугата отвеждане и пречистване на отпадъчните води. *	брой жители	540 000	570 000	570 000	570 000
2. Обезпечаване на територията на страната с общи устройствени планове. *(нарастване на броя на общините с действащи общи устройствени планове)*	%	25	30	15	30
3. Нарастване потенциала на АТЕ за ефективно и ефикасно планиране, управление и използване на ресурсите за устойчиво местно развитие (нарастване дела на общините, отчитащи резултати над средните за страната по показатели за финансова самостоятелност и инвестиционна активност)	%	1,5	1,5	1,5	1,5

** Целевата стойност на показател „Подобряване качеството на предоставяната ВиК услуга, чрез увеличаване броя на жителите, на които се предоставя питейна вода с подобрени качествени показатели и/или на които се осигурява непрекъснатост на водоснабдяването и/или на които се предоставя подобрена услуга отвеждане и пречистване на отпадъчните води“ е завишена на основание Постановление № 277 на Министерския съвет от 08.10.2020 г., съгласно което са одобрени допълнителни разходи за изпълнение на обекти за подобряване на водоснабдяването на населени места в община Севлиево.*

2.12.3 Политика в областта на подобряване на инвестиционния процес чрез усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, подобряване качеството на превантивния и текущ контрол в строителството и на строителните продукти

В рамките на тази политика се осъществяват дейности по създаване, поддържане и предоставяне на геодезическа, картографска и кадастрална информация в Република България, както и по осигуряване достъп до пространствените данни и предоставянето на услуги, свързани с предоставянето на информация, използвана основно за сделки с недвижими имоти, при ипотеките, за нуждите на планирането, инвестиционното проектиране, изграждането на инфраструктурни обекти, решаването на проблеми при бедствия, опазване на околната среда и други.

Държавната политика в областта на националния строителен контрол се осъществява с цел ограничаване на последствията от извършеното незаконно строителство и осъществяване на превантивен контрол за недопускане на нарушения на нормативната уредба по устройство на територията. Целта е строежите да се изпълняват по начин, гарантиращ безопасни и здравословни условия в икономически обоснован експлоатационен срок. В рамките на тази политика се извършва контрол по спазването

на Закона за устройство на територията и на нормативните актове по прилагането му при проектирането и строителството.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на подобряване на инвестиционния процес чрез усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, подобряване качеството на превантивния и текущ контрол в строителството и на строителните продукти		**Целева стойност**			
Наименование на индикатора	**Мерна единица**	***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Предоставени услуги от геодезически топографски и кадастрални данни	млн. бр.	2,95	2,95	2,95	2,95
2 . Преизмерване на ДНМ (нивелация I – около 5500 км) *	km	1 149	1 149	1 138	1 108
3. Създаване на единен цифров модел за едромащабна топографска карта на Република България **	km2	330	-	330	1 000

Забележка: *Мотиви за промяна в индикатори и целеви стойности, спрямо одобрените с РМС № 815/2019 г. стойности:*

** За показател „Преизмерване на ДНМ (нивелация I – около 5500 км)" – стартирането на дейностите по преизмерване на нивелачните линии е отложено за 2021 г. като е актуализирана и програмата за преизмерване с оглед реализиране на по-оптимална схема за сключването на нивелачните полигони, което да доведе до по-лесна и по-бърза проверка на качеството. Респективно постигане на целевите стойности, съответно актуализирани, е отложено от периода 2020-2022 за периода 2021-2023. Отлагането се наложи поради забава в процедирането на нова Инструкция за създаване и поддържане на ДНМ (действащата е от 1980 г.);*

***За показател„ Създаване на единен цифров модел за едромащабна топографска карта на Република България" - стартирането на преките дейности е отложено за 2021 г., респективно постигането на целевите стойности е отложено от периода 2020-2022 за периода 2021-2023. Отлагането се наложи поради забава в одобряването на проектно предложение за финансиране по ФМ на ЕИП и НФМ, разработено с подкрепата и принципното съгласие на Норвежката картографска агенция (Kartverket) като наш партньор. Предстои повторното разглеждане на проектното предложение от Съвместния комитет по двустранния фонд.*

2.13. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА КУЛТУРАТА

Политиката в областта на културата е свързана с укрепването, популяризирането и развитието на българската идентичност, култура и духовни ценности. Стратегическите цели на политиката са насочени към създаването на условия за устойчиво културно развитие и духовно консолидиране на нацията, утвърждаването на българската национална идентичност чрез изграждане образа на България като страна със самобитна култура и уникално културно наследство, активирането на международната дейност за популяризиране достиженията на българските творци и повишаване конкурентоспособността на българския културен продукт.

2.13.1 Политика в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство

Основните приоритети на политиката в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство са опазване и социализиране на културното наследство и стимулиране на обвързването му с туристическите продукти, привличане на проектно финансиране в областта на културата по различни програми и донори, развитие и техническо усъвършенстване на музейната мрежа, привличане на средства от Европейските програми и двустранни спогодби за подкрепа на културата и

утвърждаване на България като дестинация за осъществяване на международни културни проекти.

В областта на опазването на недвижимото културно наследство ще продължи държавната подкрепа за извършване на археологически проучвания, реставрация и съпътстваща консервация (укрепване, защитни покрития, вертикална планировка и др.) на значими археологически обекти, както и извършването на консервационно-реставрационни работи на недвижими културни ценности.

В областта на опазването и представянето на движимото културно и аудио-визуално наследство (държавните музеи, художествените галерии и Българската национална филмотека) ще продължи финансирането на дейностите им по стандарти в подкрепа на възможностите за по-голяма самостоятелност и мотивация на работещите в музейното дело за популяризирането на националното културно богатство.

Отговорни за провеждането на политиката са Националният институт за недвижимо културно наследство, държавните музеи и художествени галерии в системата на Министерството на културата, Центърът за подводна археология, Културен център „Двореца“ и Българската национална филмотека.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Проучване, реставриране и консервация на (обекти от местно, национално и световно значение) недвижимото културно наследство	Брой	150	150	150	155
2. Създаване на образователни програми в музеи и галерии	Брой	15	16	17	20
3. Дигитализация на недвижими културни ценности (НКЦ) и документални архиви, създаване на регистри и бази данни - Национален регистър на недвижими културни ценности	Брой	Дигитализация на архива на 1 490 НКЦ от национално и световно значение и фотограматични плаки за 350 НКЦ	Дигитализация на 50% от архива на НКЦ от местно, ансамблово значение	Цялостна дигитализация на архивния фонд на НКЦ	Дигитални 3D документации за 100 НКЦ от национално значение – при осигурено техническо оборудване
4. Подкрепени проекти в областта на музейното дело и визуалните изкуства	Брой	20	25	35	45

2.13.2 Политика в областта на създаване и популяризиране на съвременно изкуство в страната и в чужбина и достъп до качествено художествено образование

Основните приоритети на политиката в тази област са оптимизиране на действащата система на финансиране в мрежата на сценичните изкуства и повишаване на ефективността на маркетинга и атрактивността на предлаганите културни продукти, разширяване на равнопоставения достъп до култура и културно наследство, опазване и социализиране на културното наследство и стимулиране на обвързването му с туристическите продукти, привличане на проектно финансиране в областта на културата по различни програми и донори, привличане на средства от европейските програми и двустранни спогодби за подкрепа на културата, разширяване на гамата на предлаганите културни продукти и услуги в чужбина и утвърждаване на България като дестинация за осъществяване на международни културни проекти.

В областта на *филмовото изкуство* ще продължи подкрепата за създаването на нови български филми. Националното финансиране предвижда увеличаване на българските филми – копродукция с европейски страни. Разширяването на интеграцията с европейските кинематографии ще допринесе за издигане на художественото и техническо качество на филмите и ще разшири възможностите за разпространение на българското кино на международния пазар.

В областта на *сценичните изкуства* (театри, опери, оперно-филхармонични дружества, оркестри и ансамбли) ще продължи подобряване на управлението, осигуряване на по-голямо разнообразие от представления и на по-широк достъп на зрителите до художествения продукт, както и създаване на трайна уредба на единните разходни стандарти за финансиране на държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства.

В областта на *литературното наследство* основните приоритети ще се насочат към подкрепа на книгоиздаването чрез подпомагане на издателската дейност и популяризиране на българската книга по света и създаване на условия за развитието и утвърждаването на библиотеките като съвременни центрове, осигуряващи ефективно библиотечно информационно обслужване на широк кръг потребители. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ ще продължи финансирането на дейностите си по стандарти, прилагайки системата на делегиран бюджет.

Утвърждаването на положителния образ на България в чужбина посредством постиженията на националните изкуства и култура се постига чрез дейността на българските културни институти в чужбина. Акцент в тяхната дейност са страните от Европейския съюз.

Продължава утвърдената практика за финансиране на творчески проекти в областта на изкуствата и културата на проектен принцип, след провеждане на конкурси.

Предвид необходимостта от въвеждането на единен подход при финансирането със средства от държавния бюджет на юридическите лица с нестопанска цел, по бюджета на Министерството на културата за 2021 г. и следващите години е предвидена субсидия за Съюза на народните читалища.

Отговорни за провеждане на политиката са държавните културни институти в областта на сценичните изкуства театри, опери, оперно-филхармонични дружества, оркестри и ансамбли, Изпълнителна агенция „Национален филмов център“, българските културни

институти в чужбина, Национален фонд „Култура“ и Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на създаване и популяризиране на съвременно изкуство в страната и в чужбина и достъп до качествено художествено образование **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Подкрепа на производството на български филми	брой	36	36	44	50
2. Популяризиране на българското кино чрез участия в международни фестивали	брой	60	60	60	65
3. Подкрепени проекти в областта на сценичните изкуства, литературата, любителско творчество	брой	150	150	150	150
4. Организирани изяви на български творци на международна сцена	брой	28	28	30	36
5. Подкрепени фестивали, събития и чествания с национално и международно значение	брой	22	22	25	25
6. Представления на държавните културни институти, осъществяващи дейност в областта на сценичните изкуства	брой	11 440	11 440	14 550	14 700
7. Посетители на представления на държавните културни институти, осъществяващи дейност в областта на сценичните изкуства	брой	2 250 000	2 315 000	2 235 000	2 240 000

В проектобюджета за 2021 г. за ***делегираните от държавата дейности в областта на културата за общините*** са предвидени средства за текущи разходи в размер на 151,1 млн. лв., което е с 15,1 млн. лв. повече спрямо ЗДБРБ за 2020 г.

Във връзка с увеличение на разходите за персонала с 10 на сто през 2021 г. стандартите за музеите, художествените галерии и библиотеките с регионален характер, както и за читалищата са увеличени с 10%.

Субсидираните бройки на читалищата са увеличени с 40 бр. за новорегистрирани читалища и за разширяване на дейността на някои от тях. Субсидираните бройки на регионалните библиотеки са увеличени с 10 бр., а на музеите и художествените галерии с регионален характер - с 49 бр., от които 20 бр. са предвидени за Културен център „Епископската базилика на Филипопол“- гр. Пловдив.

В прогнозата за 2022 г. и 2023 г. текущите разходи за делегираните от държавата дейности в областта на културата запазват нивото си от 2021 г.

2.14. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА

Политиките в областта на младежта и спорта са насочени към насърчаване на икономическата активност и развитие на младите хора, развитие на спорта за учащи и спорта в свободното време, развитие и утвърждаване на спорта за високи постижения.

2.14.1 Политика в областта на младите хора

Приоритетите в ***областта на младежта*** са насочени към улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им; развитие на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание; осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти; превенция срещу рисково поведение и различни форми на зависимост.

За периода 2021-2023 г. са осигурени условия за изпълнение на целите и дейностите във връзка с реализирането на приоритетите на провежданата политика в областта на младите хора.

Националната политика за младежта е насочена към стимулиране на инициативността на младите хора и техните организации и структури за успешното им развитие и реализация в обществения живот.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на младите хора **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Относителен дял на обхванатите младежи от услуги за младите хора на възраст 15-29 г. по Националната програма за младежта от общия брой младежи на същата възраст в страната	%	16,5	16,5	16,5	16,5
2. Относителен дял на обхванатите младежи от разнообразни инициативи за младите хора на възраст 15-29 г. по Националната програма за изпълнение на младежки дейности (по чл. 10а от Закона за хазарта) от общия брой младежи на същата възраст в страната	%	7,69	20,0	20,0	20,0

Основните цели и дейности в областта на младите хора се реализират по две национални програми – Национална програма за младежта (2016-2020) и Национална програма за изпълнение на младежки дейности по чл. 10а от Закона за хазарта.

Осъществяваните дейности и инициативи допринасят за развитието на младите хора, активиране на неактивни млади хора, чрез конкретни възможности, следвайки модела и техниките на неформалното образование и учене, посредством интерактивни методи. Програмите са ефективни инструменти за достигане на млади хора от 15-29 г. като спомагат за тяхното ефективно и устойчиво развитие.

Индикаторите измерват следните цели:

- Осигуряване на подкрепяща и насърчаваща среда за личностна, професионална и социална реализация на младите хора в страната, чрез изграждане на социално отговорно поведение и превенция на различни форми зависимости и/или агресия, с което да се подобрят качеството на живот и средата, в която живеят и общуват младите хора;

- Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им.

За реализирането на тази политика чрез мерки за развитие на младите хора са разчетени по държавния бюджет средства в размер на 6,2 млн. лв. за всяка година, като финансирането на тази политика се допълва и със средства от ЕС по различни програми.

Основните приоритети в ***областта на спорта*** са укрепването на здравето и физическата активност, практикуването на спорт от всички и развитие на спорта за високи постижения.

За периода 2021-2023 г. са осигурени условия за изпълнение на целите и дейностите във връзка с реализирането на приоритетите на провежданите политики в областта на спорта.

За прогнозния период са разчетени разходи за реализиране на дейности в областта на физическото възпитание, физическата активност, спорта и спортно-туристическата дейност.

Във връзка с извършени промени в Закона за хазарта е предвидено увеличение на разходите за физическо възпитание, спорт и култура за сметка на постъпления от хазартните игри, организирани от Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“ (ДП БСТ). За периода се очаква постъпленията от дейността на ДП БСТ да нараснат в резултат от разширяване на обхвата на хазартните игри на държавното предприятие и от отпадането на конкурентни хазартни игри. За сметка на предвиденото увеличение на постъпленията от хазартните игри на ДП БСТ са разчетени допълнителни разходи за:

- дейности по Програма за развитие на спорта за високи постижения (осигуряване на целогодишна централизирана подготовка на елитните спортисти в различна възраст, насърчаване на млади таланти, оптимизация на треньорските кадри, спортен контрол и управление на спортната тренировка и др.) – 6,5 млн. лв.;

- капиталови разходи за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища въз основа на съвместна годишна програма на министъра на младежта и спорта и министъра на образованието и науката съгласно чл. 14, ал. 3, т. 2 от Закона за хазарта – 3,4 млн. лв.;

- дейности, финансирани от Национален фонд „Култура“ съгласно чл. 14, ал. 3, т. 3 от Закона за хазарта – 3,4 млн. лв.

Съгласно § 9, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за хазарта в проектобюджета на Министерството на младежта и спорта за 2021 г. са предвидени разходи за дейности в областта на физическото възпитание, физическата активност, спорта и спортно-туристическата дейност до размера на данъка по Закона за корпоративното подоходно облагане, таксата по чл. 30, ал. 3 и променливата част на таксата по чл. 30, ал. 4, внесени през 2019 г. в държавния бюджет от ДП БСТ – 25,4 млн. лв.

2.14.2 Политика в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време

Приоритетите на политиката в тази област са разработени при отчитане ролята на спорта като важен фактор за човешкото развитие. Дейностите по програмите в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време са начертани в съответствие с целите, основните задачи и приоритети на Националната стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в Република България 2012-2022 г.

Политиката е насочена към постепенно приобщаване на различни социални, отраслови и възрастови групи от населението към активен двигателен режим и здравословен начин на живот, с приоритет децата и младите хора, в т.ч. и хората с увреждания и децата в риск, постигане на високо ниво на спортна подготовка и устойчиво развитие на спорта в спортните училища и реализиране от учениците спортисти на призови класирания на държавни първенства и международни състезания.

При изпълнението на политиката в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време, въздействията през периода 2021-2023 г. приоритетно ще бъдат насочени към учащите, децата и младите хора, в т.ч. хора с увреждания и деца в риск. С изпълнението на целите и дейностите на тази политика постепенно се преодолява ниската двигателна активност на гражданите с оглед постигане на по-високо ниво на здравния им статус и преустановяване на част от негативните тенденции в начина на живот на населението.

Основните цели за развитието на спорта за учащи и спорта в свободното време се постигат чрез:

- Създаване на условия и възможности за двигателна активност и спорт в свободното време, практикуване на спорт за всички и социален туризъм от населението чрез оптимизиране на управлението на спорта, подходяща инфраструктура, подобряване информираността и реализиране на програми;
- Подобряване на здравето, физическата и психическа годност на учащите от различните възрастови групи, децата в риск, учениците от спортните училища чрез създаване на необходимите условия за системни занимания с физическо възпитание и спорт и възможности за спортна изява;
- Осигуряване на пълноценен учебно-тренировъчен процес и спортно-техническа подготовка на учениците в спортните училища за създаване на високо мотивирани състезатели с възможности за спечелване на призови класирания от държавни, европейски, световни първенства и олимпийски игри.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Относителен дял на обхванатите в спортни дейности, подпомагани от ММС ученици към общия брой на учениците	%	12,80	12,81	12,81	12,81
2. Относителен дял на обхванатите в спортни дейности, подпомагани от ММС студенти към общия брой на студентите	%	2,63	2,64	2,64	2,64
3. Относителен дял на обхванатите в спортни дейности за спорт в свободното време, подпомагани от ММС лица към населението на Република България	%	2,6	2,8	2,8	2,8

За реализирането на тази политика чрез мерки за развитие на спорта за учащи и спорта в свободното време са разчетени средства в размер на 5,9 млн. лв. за всяка година от прогнозния период.

2.14.3 Политика в областта на спорта за високи постижения

Политиката е насочена към създаване на условия и възможности за развитие на елитния спорт на регионално, национално и международно ниво чрез реализиране на програми, оптимизиране управлението на спортната подготовка и подобряване на координацията между държавните институции, общините и спортните организации, предоставяне на обективна информация и анализи с високо качество относно динамиката на функционалния капацитет и физическите качества на тестваните спортисти и изпълнение на заложените цели и приоритети в областта на държавната политика по отношение на борбата срещу използването на допинг в спорта.

Основните цели за развитието и утвърждаването на спорта за високи постижения като средство за повишаване престижа на нацията се постигат чрез:

- Реализиране на програми за елитен спорт и осигурен ефективен тренировъчен процес за постигане на спортни резултати на международно ниво;
- Развитие на потенциала на младите талантливи спортисти;
- Разработване и внедряване на нови методики за оптимизиране на методите за контрол и оценка на ефективността на тренировъчните въздействия;
- Създаване на условия за участие на българските делегации в отменените за 2021 г. Олимпийски и Паралимпийски игри в Токио;
- Осигуряване на награди на спортисти, медалисти и призьори от европейски и световни първенства, олимпийски игри и аналогични първенства и игри за хора с увреждания за постигнати спортни резултати и класирания;
- Осигуряване на месечни премии на олимпийски медалисти, прекратили активната си състезателна дейност и треньори на олимпийските медалисти и на сборните олимпийски отбори по съответния спорт;
- Предотвратяване на употребата на допинг в спорта и борба с това явление до окончателното му премахване чрез:
  - засилена институционална ангажираност и координирана борба срещу употребата на допинг в спорта;
  - създаване на устойчиви механизми за борба срещу допинга и срещу използваните в спорта вредни за здравето медикаменти;
  - осигуряване правото на спортистите за честно и равнопоставено съревнование.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на спорта за високи постижения **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Относителен дял на спортисти, които са финансово подпомогнати за участия в състезания от МСК от всички картотекирани състезатели - на Европейски първенства - на Световни първенства	%	18,5	18,5	18,5	18,5
- на Олимпийски и европейски игри (олимпийски игри - зимни, летни, паралимпийски игри - зимни и летни, младежки олимпийски - зимни и летни и европейски игри)					
2. Брой медали, спечелени на олимпийски и европейски игри, световни и европейски първенства	брой	185	185	185	185
3. Относителен дял на класиранията до 8-мо място в състезания от МСК към броя на финансово подпомогнатите от ММС спортисти - на Европейски първенства - на Световни първенства - на Олимпийски и европейски игри (олимпийски игри - зимни, летни, паралимпийски игри - зимни и летни, младежки олимпийски - зимни и летни и европейски игри)	%	90,0	90,0	90,0	90,0
4. Относителен дял на финансово подпомаганите за СВП спортни клубове спрямо всички вписани в Националния регистър на лицензираните спортни организации и на членуващите в тях спортни клубове	%	22,5	22,5	22,5	22,5

За реализирането на тази политика чрез мерки за развитие на спорта за високи постижения са разчетени средства в размер на 58,5 млн. лв. за всяка година.

2.14.4 Политика в областта на привеждането на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти

Държавната политика в тази област е насочена към изграждане, реконструкция и модернизация на спортните обекти и съоръжения и обектите за социален туризъм с цел привеждането им във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти. Спортните обекти и съоръжения и обектите за социален туризъм са основна предпоставка за развитие на системата на физическото възпитание и спорта.

Изграждането на съвременна спортна инфраструктура дава възможност за оптимални условия за спортна подготовка, провеждане на подготвителни лагери и организиране на състезания от държавния и международния спортен календар. Изграждането на модерни спортни съоръжения е предпоставка за привличане на подрастващите към системни занимания със спорт и привикване към здравословен начин на живот.

Реализирането на целите в областта на спорта за учащи е свързано с поетапното осигуряване на подходяща материално-техническа база и оборудване със спортни уреди и пособия на субекти, изпълняващи функции в областта на спорта за учащи. Ремонта и реконструкцията на спортните съоръжения в училищата е предпоставка за оптимизиране на двигателния режим в предучилищните и училищни заведения, като неразделна част от интелектуалното и емоционално развитие и възпитание на децата.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на привеждането на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Ремонтирани и реконструирани обекти/съоръжения	брой	6	8	8	8

За реализирането на тази политика са разчетени средства по държавния бюджет, като финансирането ѝ се допълва и със средства по Оперативна програма „Региони в растеж“ и др.

2.14.5 Политика в областта на усвояването и прилагането на добри международни практики за спорта

Основната цел на политиката е оползотворяване на възможностите, произтичащи от членството ни в ЕС и прилагане на добри международни практики в областта на спорта и подкрепа на дейността на спортните организации за въвеждане на нови европейски и световни управленски практики.

2.15. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА И СЪОБЩЕНИЯТА

2.15.1 Политика в областта на транспорта

Политиката в областта на транспорта е насочена към развитие на базисната транспортна инфраструктура, която е важно условие за поддържането на устойчив икономически растеж. Основен приоритет на транспортната политика е повишаване на качеството на предлаганите транспортни услуги и устойчивото развитие на транспорта. Транспортният сектор е ключов за българската икономика както поради неговата свързваща роля по отношение на останалите сектори, така и заради собствения му принос в брутната добавена стойност и заетостта.

Намаляването на негативното влияние на различните видове транспорт върху околната среда, както и осигуряването на високо ниво на безопасност и сигурност, са сред основните приоритети. Политиката е насочена към стимулиране използването на обществените видове транспорт и програми за промяна в разпределението по видове транспорт с цел намаляване на вредното въздействие на автомобилния транспорт преди всичко върху околната среда, но също така и върху безопасността на движението и намаляване на задръстванията.

Приоритет е и поддържането и развитието на републиканската пътна инфраструктура в съответствие със съвременните изисквания на автомобилния транспорт чрез изграждане на националната мрежа от магистрали и скоростни пътища, свързването ѝ с европейските транспортни коридори, модернизация и обновяване на републиканската пътна мрежа и осигуряване на добро експлоатационно състояние и ниво на безопасност на съществуващата пътна мрежа. Цели се осигуряване на съпоставимо с европейската практика високо ниво на транспортна достъпност и мобилност за територията на Република България, обвързано с ефективно проектиране, изграждане, управление,

поддържане и ремонт на пътната инфраструктура по проекти, финансирани от фондовете на Европейския съюз, както и със средства от държавния бюджет.

Отговорни институции за изпълнението на политиката в областта на транспорта са Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Министерството на регионалното развитие и благоустройството чрез Агенция „Пътна инфраструктура".

При изпълнение на *политиката в областта на транспорта* предвидените средства за периода 2021-2023 г. ще бъдат насочени към:

- Провеждане на национална транспортна политика, основана на приемственост, ефективност и експертност;
- Изграждане на модерна, устойчива, балансирана и интегрирана транспортна инфраструктура по основната и разширената Трансевропейска мрежа на територията на България, както и подобряване на инфраструктурната свързаност на регионите чрез модернизиране на пътната инфраструктура; изграждане на националната мрежа от магистрали и скоростни пътища и свързването ѝ с европейските транспортни коридори;
- Поддържане, модернизация и обновяване на републиканската пътна мрежа и осигуряване на добро експлоатационно състояние и ниво на безопасност на съществуващата пътна мрежа;
- Рехабилитация и осъществяване на аварийни дейности на участъци от републиканската пътна мрежа;
- Развитие на интермодален транспорт;
- Изграждане на модерна и оперативно съвместима с европейската железопътна мрежа национална железопътна инфраструктура;
- Изграждане, развитие и поддържане на високоефективна система за търсене и спасяване при авиационни и морски произшествия.

През 2019 г. стартира въвеждането на по-справедлив модел за таксуване за ползване на републиканската пътна мрежа чрез въвеждане на смесена система: електронна винетка за леки автомобили и ТОЛ такса за изминато разстояние за тежкотоварните автомобили. От януари 2019 г. започна поетапното въвеждане на ТОЛ системата с въвеждането на т.нар. „електронна винетка" за леките автомобили, а от март 2020 г. се таксуват и товарните автомобили над 3,5 тона. През 2020 г. ТОЛ системата обхваща магистралите и пътища от I клас. Изграждането и въвеждането на ТОЛ системата ще увеличи ресурсите за ефективно поддържане, модернизация и развитие на транспортната инфраструктура.

Успоредно с поддържането на пътната инфраструктура, политиката на правителството е насочена към осигуряване на финансов ресурс и за реализацията на стратегически инфраструктурни проекти, като:

- Доизграждане на автомагистрала „Струма" Лот 3.1, 3.2 и 3.3;
- Доизграждане на автомагистрала „Хемус" с приблизителна дължина 250 км;
- Изграждане на „Обход на гр. Габрово", включващ тунел под Шипка;
- Изграждане на АМ „Калотина – София" от км 1+000 до км 15+500 и от км 15+500 до км 32+ 477,20 и етапни връзки;

- Подготовка на шест участъка за изграждане на скоростен път „Видин – Ботевград“;
- Развитие, изграждане и рехабилитация на републиканската пътна мрежа;
- Подготовка и изпълнение на АМ „Русе – Велико Търново“;
- Подготовка и изпълнението на АМ „Черно море“;
- Подобряване на свързаността и достъпността до TEN-T мрежата за товари и пътници чрез мерки, финансирани от фондовете на ЕС;
- Строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни, второкласни и третокласни пътища (извън Трансевропейската транспортна мрежа), които обслужват вътрешнорегионални връзки и осигуряват възможности за развитие на специфичния икономически потенциал, чрез връзка и достъп до TEN-T мрежата.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на транспорта **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Рехабилитирани и новоизградени участъци (в т.ч. аварийни дейности в участъци от републиканската пътна мрежа, засегнати от геодинамични процеси и явления)	км.	252,816	107,761	158,045	343,795
2.Рехабилитирани и новоизградени участъци (в т.ч. текущ ремонт и поддържане)	км.	19 853,63	19 853,63	19 853,63	19 875,63
3. Повишаване скоростите на движение по жп. мрежата в ремонтираните участъци	км./ч.	91,2	91,5	87,9	87,3
4. Реализирани влаккилометри от „БДЖ - Пътнически превози“ ЕООД	влаккм.	21 030 222	21 030 222	21 030 222	21 030 222

Основните приоритети на държавното финансово подпомагане на реалния сектор в областта на транспорта и съобщенията са насочени към предоставяне на средства под формата на субсидии, компенсации и капиталови трансфери за нефинансови предприятия. Със средствата от държавния бюджет за нефинансовите предприятия се покриват само необходимите разходи, възникнали при изпълнение на възложените им от държавата задължения, свързани с предоставяне на обществени услуги, с цел избягване на свръхкомпенсация на предприятията. Предоставянето на средствата е обвързано с конкретни изисквания и критерии, като по този начин се цели повишаване на качеството на изпълняваните услуги и ефективно разходване на средствата от държавния бюджет за съответната дейност.

В това направление са разчетени **субсидии и други текущи трансфери** за нефинансови предприятия, както следва:

– ***„Национална компания „Железопътна инфраструктура“***

В изпълнение на чл. 25, ал. 1 от Закона за железопътния транспорт, държавата участва във финансирането на дейностите по изграждането, поддържането, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура. Съгласно действащото законодателство, стопанисването и управлението на предоставените активи – публична

и частна държавна собственост, и изпълнението на посочените дейности е възложено на Национална компания „Железопътна инфраструктура".

За периода 2021-2023 г. са предвидени средства в размер на 195,0 млн. лв. за 2021 г. и по 150,0 млн. лв. за 2022 и 2023 г. Чрез тези средства ще се осигури финансирането и изпълнението на дейностите по текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура.

Предвидените средства за субсидии са съобразени с тенденциите и възможностите за реализиране на приходи от други дейности на управителя на железопътната инфраструктура, както и с очакванията по отношение на размера на инфраструктурните такси за годините от периода 2021-2023 г.

- ***„БДЖ-Пътнически превози" ЕООД***

Средствата за субсидии се предоставят на „БДЖ-Пътнически превози" ЕООД за осигуряване изпълнението на възложеното му задължение за извършване на обществени превозни услуги по договор, сключен между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и дружеството.

Средствата за субсидии за „БДЖ-Пътнически превози" ЕООД се предоставят и отчитат чрез бюджета на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

За периода 2021-2023 г. се предвижда средствата да бъдат в размер на 190,6 млн. лв. за 2021 г. и по 185,0 млн. лв. за 2022 и 2023 г.

Капиталовите трансфери в сектора на транспорта са насочени към:

- ***Национална компания „Железопътна инфраструктура"***

Цялостната инвестиционна програма на Национална компания „Железопътна инфраструктура", свързана с изграждането, рехабилитацията и развитието на железопътната инфраструктура, ще се осъществява със средства от Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура" 2014-2020 г., Оперативна програма „Транспортна свързаност" 2021-2027 г., Механизма за свързване на Европа и със средства, предвидени в централния бюджет под формата на капиталови трансфери.

На този етап, инвестиционната програма е насочена към ускорена реализация на проекти, свързани с европейските транспортни оси и коридори на територията на страната, с оглед привеждане на инфраструктурата в съответствие с европейските норми, изисквания и стандарти, и повишаване на качеството и нивото на безопасност на железопътните превози.

В основната си част капиталовите трансфери се насочват за поддържане на техническото и експлоатационното състояние на съществуващата железопътна инфраструктура и съоръженията по сигнализация и безопасно управление на превозната дейност.

Освен това, през периода 2021-2023 г. е предвидена възможност част от капиталовите трансфери да се насочват и за осигуряване на собствения принос на бенефициента – Национална компания „Железопътна инфраструктура" по Механизма за свързване на Европа.

За периода 2021-2023 г. се предвиждат средства за капиталови трансфери от държавния бюджет в размер на 140,0 млн. лв. за 2021 г. и по 130,0 млн. лв. за 2022 и 2023 г. Разпределението на средствата в рамките на отделните години от периода 2021-2023 г. следва да се осъществява в съответствие с провежданата от МТИТС политика по отношение на железопътната инфраструктура и предвидените мероприятия и дейности в Годишните програми за изграждане, поддържане, развитие и експлоатация на железопътната инфраструктура.

– ***„БДЖ – Пътнически превози" ЕООД***

За всяка година от периода 2021-2023 г. се предвиждат средства за капиталови трансфери от държавния бюджет, като са планирани 109,0 млн. лв. за 2021 г., 49,0 млн. лв. за 2022 г. и 59,0 млн. лв. за 2023 г. С предвидените средства за капиталови трансфери ще се даде възможност да се осигури финансиране за закупуване на нов подвижен състав, както и за необходими ремонти на съществуваща техника. Разпределението на средствата в рамките на отделните години от периода 2021-2023 г. следва да се осъществява в съответствие с провежданата от МТИТС политика по отношение на железопътния транспорт и предвидените в тази връзка мероприятия и дейности.

– ***ДП „Пристанищна инфраструктура"***

Капиталовите трансфери през периода 2021-2023 г. се предвижда да бъдат насочени както за ремонтно-възстановителни, рехабилитационни и укрепителни дейности на пристанищната инфраструктура, така и за модернизация на пристанищните съоръжения и дейности, свързани с тяхната проходимост.

Предвидените капиталови трансфери от държавния бюджет за периода 2021-2023 г. са в размер на 148,5 млн. лв. за 2021 г. и по 11,0 млн. лв. за 2022 и 2023 г.

Средствата за 2021 г., в размер на 120,0 млн. лв., са за развитие на пристанищната инфраструктура в района на град Варна във връзка със съвременните тенденции за увеличаване на големината на корабите, което поставя определени изисквания относно дълбочината на подходите към пристанищните терминали.

В областта на транспорта са предвидени и **субсидиите за превоз на пътници** по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони, както и **средствата за компенсиране на намалените приходи** от прилагането на цени за пътуване, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници.

- **Субсидии за превоз на пътници по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони**

В съответствие с § 4, ал. 1, т. 1 от заключителните разпоредби на Закона за автомобилните превози, в държавния бюджет се предвиждат средства за субсидии за превоз на пътници по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони. Тези превози имат предимно социална насоченост – масови превози до и от работните места в чертите на града, и превози до малки отдалечени селища, осигуряващи връзка с общинския център.

Чрез този вид финансово подпомагане държавата осигурява задоволяване потребностите на населението от пътнически превози при определено гарантирано качествено ниво и достъпни цени, съобразени с покупателната способност,

посредством въвеждането на определени задължения за превоз за транспортните оператори. Изпълнението на параметрите за качество, надеждност и достъпни цени на автомобилните превози ще съдейства и за постигане на целите за повишаване на мобилността и комуникациите на населението, минимизиране на регионалните различия, подобряване на заетостта и намаляване на безработицата. В резултат от изпълнението на този социален ангажимент се очаква постигане на основни правителствени приоритети като социално включване и повишаване на жизнения стандарт на населението.

За 2021 г. са планирани средства в размер на 42,0 млн. лв. на година, в т.ч. 11,0 млн. лв. за Столична община - вътрешноградски транспорт и 31,0 млн. лв. за превоз на пътници по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони. Средствата за 2022 и 2023 г. са в размер на 36,0 млн. лв. на година, в т.ч. 11,0 млн. лв. за Столична община - вътрешноградски транспорт и 25,0 млн. лв. за превоз на пътници по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони.

- **Средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за пътуване, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници**

Предоставянето на права за безплатни и по намалени цени превози в обществения транспорт (железопътен, автомобилен или друг вид транспорт) на определени категории правоимащи лица е елемент на провежданата социална политика, която обхваща част от населението на страната. Средствата за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за пътуване, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, се осигуряват ежегодно от държавния бюджет на основание § 4, ал. 1, т. 2 от заключителните разпоредби на Закона за автомобилните превози, чл. 52 от Закона за железопътния транспорт, Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, Закона за съдебната власт, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за специалните разузнавателни средства, Закона за защита на класифицираната информация и Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Средствата от държавния бюджет за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за пътуване, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, са предназначени да покрият разликата между цената на издадените превозни документи с намаление и тази по редовна тарифа на определени категории пътници, в т.ч. ветерани от войните, военноинвалиди, военнопострадали, лица, получаващи пенсия при условията на глава шеста от Кодекса за социалното осигуряване, навършили възраст по чл. 68, ал. 1-3 от същия кодекс, деца до 7 навършени години и деца от 7 до 10 навършени години, ученици, студенти и докторанти в редовна форма на обучение, многодетни майки, инвалиди и други правоимащи лица.

Предвижда се средствата за компенсации за 2021 г. да бъдат в размер на 77,8 млн. лв., от които 13,0 млн. лв. за пътувания с железопътния транспорт, 48,0 млн. лв. за пътувания с вътрешноградския транспорт и междуселищния автомобилен транспорт и 16,8 млн. лв. за превоз на служители, ползващи право на безплатно пътуване при изпълнение на служебните си задължения в изпълнение на разпоредбите на определени закони. За 2022 г. и 2023 г. годишно се предвиждат по 74,8 млн. лв., от които 13,0 млн. лв. за пътувания с железопътния транспорт, 45,0 млн. лв. за пътувания с

вътрешноградския транспорт и междуселищния автомобилен транспорт и 16,8 млн. лв. за превоз на служители, ползващи право на безплатно пътуване при изпълнение на служебните си задължения в изпълнение на разпоредбите на съответните закони.

2.15.2 Политика в областта на съобщенията

Политиката в областта на съобщенията отразява необходимостта от установяване на подходящ баланс между интересите на всички участници на пазара както на електронните съобщителни мрежи и услуги, така и на пощенските услуги от една страна и от друга – хармонизация на законодателството в съответствие с европейската регулаторна рамка в областта на съобщенията при отчитане на националните особености.

Държавната политика в областта на съобщенията се изпълнява от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, като за периода 2021-2023 г. е насочена към изпълнението на следните приоритети:

- Осигуряване на условия за свободна, лоялна и ефективна конкуренция както на пазара на електронните съобщения, така и на пазара на пощенските услуги, като част от единния вътрешен пазар в ЕС;
- Развитие на надеждна и сигурна високоскоростна електронна съобщителна инфраструктура;
- Създаване на условия за ускорено изграждане на високоскоростни и свръх високоскоростни електронни съобщителни мрежи;
- Преодоляване на изоставането в изграждането и развитието на електронната съобщителна инфраструктура в слабо населени и отдалечени райони чрез подобряване на възможностите за публична интервенция и усъвършенстване на правилата за държавни помощи;
- Осигуряване предоставянето на достъпна, надеждна и ефективна универсалната пощенска услуга и нейното съхранение в условията на либерализиран пазар на пощенски услуги и силно разрастване на ползването на достиженията на цифровите технологии за сметка на традиционните пощенски услуги;
- Създаване на условия за предоставяне на съвременни, ефективни и качествени пощенски услуги, включително развитие на услугите по доставка на стоки, закупени онлайн, като пощенски пратки;
- Защита на правата на потребителите.

На „Български пощи“ ЕАД се предоставят средства за субсидии чрез бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията във връзка с изпълнението на задълженията за извършване на универсалната пощенска услуга и на услугата от общ икономически интерес по разпространение на периодични печатни издания (вестници и списания) с отстъпки на едро и дребно, директно или на абонаментна основа на територията на Република България, които са възложени на дружеството със Закона за пощенските услуги и ПМС № 113/2020 г.

За периода 2021-2023 г. се предвиждат средства за субсидии за „Български пощи“ ЕАД в общ размер на 59,9 млн. лв. за 2021 г., 57,2 млн. лв. за 2022 г. и 59,0 млн. лв. за 2023 г., от които:

- за компенсиране на несправедливата финансова тежест от извършването на универсалната пощенска услуга през текущата година – 26,9 млн. лв. за 2021 г. и по 24,0 млн. лв. за 2022 и 2023 г.;

- за компенсиране на несправедливата финансова тежест от извършването на универсалната пощенска услуга, на основание § 66 от преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за пощенските услуги (обн., ДВ бр. 53 от 2019 г.) – по 8,0 млн. лв. годишно за периода 2021-2023 г.;

- от 2020 г. на „Български пощи" ЕАД е възложено извършването на услугата по разпространение на периодични печатни издания (вестници и списания) с отстъпки на едро и дребно, директно или на абонаментна основа. Разчетените средства за компенсиране извършването на горепосочената услуга за периода 2021-2023 г. са, както следва: 25,0 млн. лв. за 2021 г., 25,2 млн. лв. за 2022 г. и 27,0 млн. лв. за 2023 г.

В областта на съобщенията **Комисията за регулиране на съобщенията** изпълнява регулаторни и контролни функции по Закона за електронните съобщения, Закона за пощенските услуги, Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. Комисията, в изпълнение на законите, на подзаконовите нормативни актове и на общи административни актове, както и европейските регламенти, прилага секторната политика в областта на електронните съобщения и пощенските услуги, както и политиката по планиране и разпределение на радиочестотния спектър. По бюджета на Комисията за регулиране на съобщенията за 2021 г. са разчетени средства за изграждане на Лаборатория за електромагнитна съвместимост за тестване и контрол на радиоелектронната апаратура, чрез която ще се осъществява проверка по отношение на радиосъоръжения, крайни електронни съобщителни устройства, домакински уреди, осветителни, медицински, дистанционни устройства, индустриално оборудване и др. и съответствието им със съществените изисквания за електромагнитна съвместимост. Осигурени са средства за създаване и поддържане на регистър на приемно-предавателните станции на наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги, както и на точки за безжичен достъп с малък обхват.

С оглед осъществяване на ефективен мониторинг и контрол на радиочестотния спектър, е предвидено осъвременяване на изградените станции за радиомониторинг от Национална система за мониторинг на радиочестотния спектър и разширяване на покритието и функционалните им възможности чрез инсталиране на съвременни компактни дистанционно-управляеми станции и доставка на съвременни специализирани измервателни системи.

Дейността на Комисията за регулиране на съобщенията попада в обхвата на функционална област „Електронни съобщения и пощенски услуги".

2.15.3 Политика в областта на информационните технологии и електронното управление

Политиката в областта на информационните технологии и електронното управление е насочена към осигуряването на равнопоставен и широк достъп до ефективни, качествени и сигурни услуги на информационното общество за гражданите, бизнеса и държавното управление, както и равни възможности за придобиване на умения за използването им, което може да бъде реализирано само с добре координирани общи

усилия на заинтересованите държавни институции и с активното участие на бизнеса и гражданите. В „Стратегията за цифров единен пазар" се подчертава, че цифровият единен пазар трябва да бъде изграден върху надеждни, високоскоростни и достъпни мрежи и услуги за потребителите, при които се гарантират основните права на потребителите на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни, като същевременно се насърчават иновациите. Отговорни институции за провеждане на политиката в тази област са Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Държавната агенция „Електронно управление" (ДАЕУ).

Държавната агенция „Електронно управление" осъществява функциите на Национално единно звено за контакти, което отговаря за координацията на въпросите, свързани с мрежовата и информационната сигурност и за трансграничното сътрудничество със съответните органи в други държави-членки. Държавната агенция е и национален компетентен орган за административните органи и изпълнява функции на Национален екип за реагиране при инциденти в компютърната сигурност (CSIRT). Агенцията упражнява контрол по спазване на изискванията на нормативните актове за мрежова и информационна сигурност, което е предпоставка за повишаване нивото на мрежовата и информационната сигурност в администрацията на изпълнителната власт.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на информационните технологии **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. *Съставен индекс за цифрова икономика и общество (Digital Economy and Society Index, DESI) за България	0- 100	45**	38	39	40

Индексът DESI **(Digital Economy and Society Index) измерва степента на навлизане на цифровизацията в икономиката и обществото. Той е съставен индекс, който обобщава съответните показатели за цифровизацията в Европа като цяло и държавите членки на ЕС поотделно. Индексът DESI се изчислява като средна стойност на пет показателя: 1. Свързаност (25%); 2. Човешки капитал (25%); 3. Използване на интернет (15%); 4. Внедряване на цифрови технологии (20%) и 5. Цифрови обществени услуги (15%) и заема стойности от 0 (min) до 100 (max). Информацията се набира от Европейската комисия от меродавни източници, като Евростат и ежегодни проучвания.*

** *Във връзка с промяна на методологията за изчисляване предстои преизчисление на стойността на индекса DESI за 2020 г.*

Поради промяна на методологията за изчисляване на индекса DESI, с цел отчитане на най-новите технологични решения, са актуализирани целевите стойности на индикатора в областта на информационните технологии, спрямо одобрените с РМС № 815 от 30.12.2019 г. стойности. Съставният индекс за цифрова икономика и общество (DESI) беше преизчислен за всички държави за предходните години, за да се отразят промените в избора на показатели и корекциите в основните данни. Поради това, резултатите и класирането на държавите са се променили в сравнение с предходни публикации. Повече информация може да бъде намерена на уебсайта на DESI:

https://ec.europa.eu/digitalsingle-market/en/desi.

Напредъкът в развитието на електронното управление се свързва основно с разработване и надграждане на елементи от инфраструктурата и основните информационни системи, чрез които се осъществява предоставянето на информация и електронни услуги. Основополагащ елемент от цялостната архитектура е и схемата за електронна идентификация.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на електронното управление **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Функциониращ Център за електронна идентификация.	брой	0	0	1	1
2. Поддържане и развитие на e-IDAS възел за предоставяне на трансгранична електронна идентификация.	брой	1	1	1	1
3. Присъединени администрации към хоризонталните системи на електронното управление.	%	60	65	70	75
4. Свързани регистри за служебен достъп в държавната администрация.	%	70	75	80	80
5. Добавени нови точки на свързване на Единната електронна съобщителна мрежа.	брой	30	30	30	90
6. Увеличаване на преносния капацитет на Единната електронна съобщителна мрежа.	%	15	15	15	55
7. Намаляване на инцидентите със значително увреждащо въздействие в мрежовата и информационна сигурност.	%	0	5	5	5

Отчитаният до момента индикатор „Функциониращ център за електронна идентификация и поддържане и развитие на e-IDAS възел за предоставяне на трансгранична електронна идентификация“ се разделя на два отделни индикатора, които отчитат от една страна поддържането и развитието на изградения вече e-IDAS възел за предоставяне на трансгранична електронна идентификация, а от друга проследяват въвеждането на функциониращ Център за електронна идентификация.

Функциониращият Център за електронна идентификация е един от ключовите елементи от националната схема за електронна идентификация, регламентирана в Закона за електронната идентификация. Изграждането и поддръжката му са обвързани с разработването и реализацията на национална схема за електронна идентификация, която е в правомощията на министъра на вътрешните работи съгласно изискванията на Закона за електронната идентификация.

Чрез eIDAS възелът, който се поддържа и развива от ДАЕУ за нуждите на трансграничната електронна идентификация, се предоставя възможност за сигурна електронна идентификация и сигурно електронно удостоверяване на автентичност и се изпълняват задълженията по Регламент (ЕС) № 910/2014 във връзка с трансграничната електронна идентификация.

2.16. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА

Политиката в областта на туризма е съобразена с предизвикателствата в условията на разразилата се пандемия от COVID-19, които промениха облика на сектора не само в национален, но и в световен мащаб. Тя налага предприемане и осъществяване на мерки, които ще положат добра основа, както за гарантиране живота и здравето на всеки турист, така и за по-нататъшно устойчиво развитие на туризма.

Основната цел на провежданата политика е утвърждаване на туризма като ключов за икономиката отрасъл. Държавната политика в областта на туризма се осъществява от Министерството на туризма с подкрепата на браншовите туристически организации, както и на други организации от неправителствения сектор. Налице е необходимост от

общи усилия на държавата и бранша в посока съсредоточаване върху ключови приоритети, нови бизнес модели, прилагане на високите технологии, по-адаптивна заетост.

Политиката в областта на туризма и в сегашните условия, наложени от пандемията, е в подкрепа на устойчивото икономическо развитие на страната, като провеждането ѝ гарантира повишаване на конкурентоспособността на този сектор в новите реалности за създаване на правилно и реалистично позициониране на българския туристически продукт и оттам за насърчаване на туристическите посещения на чужденци в България, при спазване на всички необходими санитарни изисквания.

Политиката в туризма е ориентирана към справяне с безпрецедентния натиск върху туристическата екосистема с все по-силен акцент върху запазване на работните места и умело използване на механизми за подкрепа на предприятията в туризма.

Туристическите предприятия са изправени пред сериозна криза на ликвидността. Съгласно данни на Националния статистически институт спадът на чуждестранните туристи в места за настаняване с 10 и повече легла за периода януари – август 2020 г. спрямо същия период на 2019 г. е близо 72%, а спадът на приходите от входящ туризъм е 66%. Сравнявайки същите периоди, спадът на туристическите посещения на чужденци с цел почивка и ваканция е 78%, а на посещенията на чужденци с цел бизнес туризъм -57%.

Предвидените средства в проектобюджета за 2021 г. целят преодоляване на дисбалансите във функционирането на туристическия бизнес като система, породени от световната пандемия COVID-19 и са насочени към:

- Подкрепа за туристическия сектор с цел преодоляване на влиянието на пандемията върху него, последиците от икономическата криза, в т.ч. и сериозната криза на ликвидността;

- Насърчаване на мерки за развитие на туристическите услуги, които са иновативни и адаптирани към ситуацията COVID-19 и пост COVID-19 (санитарни стандарти, защита на потребителите), както и поставяне на приоритет върху зеления и дигитален преход, което ще подпомогне дългосрочният преход на туризма от основан на обеми към основан на стойност модел;

- Предприемане на действия, гарантиращи устойчиво целогодишно развитие на туризма чрез реализиране на мерки за повишаване на неговото качество и добавена стойност и стимулиране развитието на специализираните видове туризъм;

- Специално внимание на дигитализацията в услуга на туристическия сектор при прилагането на регулаторните режими в условията на COVID-19;

- Политика за насърчаване на туристическите предприятия за инвестиране в сигурността на дестинация България;

- Оптимизиране на модела за планиране и управление на туристическото развитие на България с оглед постигане на висок и устойчив икономически растеж;

- Подобряване на рамковите условия за стимулиране качеството на туристическия продукт, защитата на потребителите на туристически услуги и намаляване на

клиентския риск на българските и чуждестранни потребители на националния туристически продукт. Мониторинг върху качеството на услугите в туристическите обекти и туристическия продукт, предлаган от България като туристическа дестинация чрез системата за регистриране, категоризиране, сертифициране и вписване;

- Таргетирана реклама на България с фокус върху специализираните видове туризъм, осъществявана най-вече чрез широко достъпните онлайн канали. Социалните мрежи като част от този вид реклама са важен канал, предвид концентрацията на потребители там, особено в периоди на ограничения и изолация - с цел налагане на дестинацията като целогодишна;

- Ориентация към естествения таргет в извънредните условия - вътрешния и съседните пазари, но и усилия да задържим позициите на дестинацията на традиционните по-далечни пазари;

- Стимулиране на вътрешния туризъм и намаляване на регионалните различия чрез създаване на силни регионални брандове;

- Организиране на процедурите по отдаване на морските плажове на концесия и под наем и последващ контрол по изпълнението на договорите с цел постигане на баланс между интересите на бизнеса и правата на потребителите;

- Разумно използване на ограниченията, налагани от извънредната ситуация, с цел позициониране на България като туристическа дестинация от по-висок клас на световния туристически пазар като качество и добавена стойност, в т.ч. и чрез реализиране на дейности по изпълнение на проекти с европейско финансиране.

За 2021 г. по бюджета на Министерство на туризма са предвидени допълнителни средства в размер на 5,0 млн. лв. за маркетингови и рекламни кампании на националния туристически продукт, с оглед предпочитането на Република България от български и чуждестранни туристи като дестинация за туризъм, с цел подпомагане на възстановяването на сектора от пандемията.

В пакета от социално-икономически мерки на правителството за преодоляване на последиците от COVID-19 за подкрепа на туристическия сектор за 2021 г. са допълнително предвидени:

- 40,0 млн. лв. по схема за предоставяне на държавна помощ за подпомагане на туроператори, които предоставят туристически пакети на потребители с краен пункт на пристигане на територията на Република България. Подкрепата се предоставя под формата на държавна субсидия за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм в размер на 35 евро за всяка седалка от максималния пътнически капацитет на самолета за всеки полет. Мярката следва да бъде разгледана и одобрена от Европейската комисия при условията на Временната рамка на Европейската комисия (ЕК) за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19;

- 10,0 млн. лв. за еднократна помощ за ползване на туристически услуги за вътрешен туризъм на единична стойност 210 лв. за лицата, които пряко са осъществявали или осъществяват дейности, свързани с лечението,

предотвратяване на разпространението и/или преодоляване на последиците от COVID-19.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на устойчивото развитие на туризма **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Годишен ръст на туристическите посещения от чужденци*	% спрямо предходната година	1,0	6,0	6,5	5,0
2. Годишен ръст на броя на българските туристи, реализирали нощувки в страната в категоризирани места за настаняване с 10 и повече легла**	% спрямо предходната година	1,0	2,0	1,0	1,2
3. Принос на туризма и свързани с него икономически дейности към БВП***	дял от БВП в %	11,7	5,1	5,5	5,8

** Промяната в целевите стойности на индикатора за 2021 г. и 2022 г., спрямо одобрените с РМС № 815/2019 г. стойности е в резултат на отчетните данни за броя на туристическите посещения от чужденци за първите осем месеца на 2020 г. които са изключително ниски, в следствие на ограниченията за пътуване поради пандемията от COVID-19, както и продължаващата извънредна епидемиологична обстановка в редица държави;*

*** Целевите стойности на индикатора за 2021 г. и 2022 г. са променени спрямо одобрените с РМС № 815/2019 г. стойности, въз основа на методологията на отчитане на НСИ на показателя пренощували лица и в следствие на пандемията от COVID-19;*

**** Промяната в целевите стойности на индикатора за 2021 г. и 2022 г., спрямо одобрените с РМС № 815/2019 г. стойности е в резултат на пандемията от COVID-19 и се базират на данни от официалния сайт на World Travel & Tourism Council (WTTC).*

2.17. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Предизвикателствата пред съвременното селско стопанство налагат прилагане на аграрна политика, насочена към повишаване на ефективността и конкурентоспособността на земеделското производство, устойчиво използване и управление на природните ресурси, увеличаване на икономическата активност и нарастване на заетостта в селските райони.

2.17.1 Политика в областта на земеделието и селските райони

Прилаганата политика обхваща дейности в подкрепа на ефективното използване и опазване на земеделските земи и водите, съхраняване и подобряване на генетичните ресурси в растениевъдството и животновъдството и развитие на потенциала на двата подсектора за производство на конкурентоспособна продукция, развитие на научните изследвания в аграрната сфера, предоставяне на качествено научно обслужване и консултации на земеделските производители, стабилизиране на пазарите на земеделска продукция и гарантиране на доходите на производителите, сигурност и безопасност по веригата на предлагане на храни.

Планираните средства в тази област са насочени към:

- Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси;
- Мобилизиране на потенциала на селските райони за постигане на балансирано социално и териториално развитие.

Принос за прилагане на политиката, освен структурите в системата на Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ), имат Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ), Агенция „Митници“, неправителствени и браншови организации.

Отговорността за разпределението на публичните разходи за политиката в областта на земеделието и селските райони е на Министерството на земеделието, храните и горите и се осъществява чрез бюджета на министерството, бюджета на ДФЗ и сметките за средства от Европейския съюз.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на земеделието и селските райони **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Минимален размер на Използваната земеделска площ (ИЗП)	млн. ха	5	5	5	5
2. Брутна добавена стойност от отрасъл Селско стопанство	млн. лева	3 400	3 450	3 550	3 600
3. Производителност на труда в отрасъл Селско стопанство – БДС/ГРЕ*	хил. лева/ГРЕ	14,4	14,6	14,8	15,0
4. Предприемачески доход в отрасъл Селско стопанство	млн. лева	2 350	2 400	2 450	2 500

* БДС/ГРЕ - Брутна добавена стойност/Годишни работни единици (еквивалент на пълна годишна заетост в селското стопанство)

За периода 2021-2023 г. по бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите са предвидени средства в размер на 24,0 млн. лв. годишно за извършване на обществена услуга за защита от вредното въздействие на водите, възложена на „Напоителни системи“ ЕАД.

Държавен фонд „Земеделие“ участва в прилагането на политиката на МЗХГ в областта на земеделието и селските райони. Фондът работи за постигане на дългосрочната визия на Република България за изграждане на конкурентно, ефективно и устойчиво селско стопанство, защита на пазара на земеделски продукти от сътресения и подобряване качеството на живот в селските райони.

ДФЗ отговаря за разпределението на публичните средства за политиката, които разходва пряко чрез бюджета си и чрез сметката за средства от Европейския съюз, одобрени с годишния закон за държавния бюджет на Република България.

За изпълнението на политиката допринасят и взаимоотношенията на ДФЗ освен с МЗХГ и с други институции: институциите на Европейския съюз, разплащателните агенции на други държави-членки на ЕС и други. Ключови индикатори в областта на земеделието и селските райони в частта на ДФЗ са:

- *Изпълнение на бюджета по ПРСР 2014-2020 съгласно правилото N+3*

Съгласно европейското законодателство бюджетът на всяка програма за развитие на селските райони е разделен по години от 2014 до 2020 г., като средствата за всяка година могат да бъдат разплатени единствено в рамките на следващите три години.

- *Изпълнение на мерките за подкрепа на пазара и на организациите на производителите;*
- *Изпълнение на директните плащания към земеделските производители;*

- *Изпълнение на индикатора държавни помощи - осъществява се чрез предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на земеделските стопани със средства от националния бюджет;*

- *Изпълнение на схемите за преходна национална помощ - целта им е да приближи нивото на подкрепа на българските производители с останалите държави-членки и да повиши конкурентоспособността им.*

Чрез посочените индикатори може да се оцени финансовата подкрепа, обвързана с постигането на следните цели:

- ефективно усвояване на средства от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони чрез добро административно и финансово управление и контрол;
- създаване на ефективно, конкурентоспособно и пазарно-ориентирано земеделие;
- стабилизиране на пазарите на земеделски продукти чрез оказване на пазарна финансова подкрепа;
- повишаване на доходите на производителите чрез директни плащания на площ и държавни помощи;
- устойчиво развитие на селскостопанския отрасъл;
- подобряване качеството на живот и разнообразяване на икономиката в селските райони.

В областта на **селското стопанство и земеделие** се предоставят на бенефициенти по програмите и мерките за държавно подпомагане следните основни услуги:

1. Схеми за преходна национална помощ

Целта на преходната национална помощ е да приближи нивото на подкрепа на българските производители с останалите държави членки и да повиши конкурентоспособността им, да предостави възможност за последователност в политиката и подпомагане с максимална продължителност с национални средства на сектор „Тютюн“, да осигури допълнително подпомагане на говедовъдството и отглеждането на овце и кози. Прилагането на схемите изисква осъществяването на ежегодна нотификация до Европейската комисия и се финансира от националния бюджет.

През програмния период 2015-2020 г. могат да бъдат прилагани следните схеми за преходна национална помощ:

- Схема за преходна национална помощ за земеделска земя на хектар;
- Схема за преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството;
- Схема за преходна национална помощ за говеда, необвързана с производството;

- Схема за преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството.

2. Държавни помощи

2.1. Държавен фонд „Земеделие" осъществява държавно подпомагане, в т.ч. безвъзмездна помощ и краткосрочно кредитиране със средства от националния бюджет. Прилаганите към момента схеми за държавни помощи в селското стопанство са нотифицирани от Министерството на земеделието, храните и горите и са одобрени от Европейската комисия на база на действащото законодателство на ЕС в областта на държавните помощи.

Предвижда се подпомагането на земеделските стопани през периода 2021-2023 г. да се определя на базата на промените в европейското законодателство, като тенденцията е да се запазят досега действащите държавни помощи.

Политиката на подпомагане се определя както от специфичните нужди в отделните подсектори на земеделието, така и от интересите на земеделските стопани, като се следва принципът на анализ на необходимостта от държавно подпомагане в дадена област при спазване на нормите на европейското и националното право в областта на държавните помощи.

Разширяването на подпомагането в сектор растениевъдство може да се окаже естествен процес, породен от стремежа на растениевъдите за осигуряване на размер на държавна помощ, сходен с този за животновъдството.

Допълнителен инструмент за подкрепа на земеделските стопани при извънредни случаи или в случаи, за които не се прилагат схеми на държавни помощи е подпомагането по линия на de minimis помощите. Тези помощи може да се използват при необходимост през периода 2021-2023 г. в качеството им на резервно подпомагане.

2.2. Държавни помощи с инвестиционен характер

Държавен фонд „Земеделие" осъществява дейността по администриране на нотифицираните от управляващия орган Министерството на земеделието, храните и горите и одобрени от Европейската комисия схеми на държавните помощи с инвестиционен характер.

3. Данък върху добавената стойност по схемите и мерките на Селскостопански пазарни механизми

Предвиждат се и средства за изплащане на данъка върху добавената стойност по следните схеми и мерки:

- Схема „Училищен плод" и Схема „Училищно мляко"

Помощите са предназначени за деца и ученици, посещаващи редовно учебните заведения, признати съгласно Закона за предучилищното и училищното образование. Учебните заведения са най-подходящата среда за въздействие върху хранителните навици на децата на етапа, в който те се формират.

Бенефициенти по схемите могат да бъдат учебни заведения, общини и търговски дружества и кооперации. Одобрените заявители по схемата извършват доставка на пресни плодове и зеленчуци/мляко и млечни продукти в учебните заведения и детски градини на територията на цялата страна през учебната година.

- Интервенционно изкупуване и съхранение на зърно

Интервенцията на пазара на полски култури обхваща изкупуване, съхранение и продажби на зърно и ориз. Тя се влияе от движението на зърнения пазар и реколтата за съответната година. Ежегодно в периода 1 ноември – 31 май се отваря автоматично схемата за изкупуване на обикновена пшеница на фиксирана цена, а откриването на интервенция за останалите продукти става след решение на ЕК, ако ситуацията на пазара налага това. Настоящата ситуация на пазара не предполага изкупуването на интервенционни количества зърно и ориз. Последната кампания по интервенционно изкупуване на зърно е проведена през 2010/2011 г., а натрупаните интервенционни запаси в страната са изчистени през 2012 г. чрез предоставянето им за програма „Благотворителни операции". Сумата по покупката се възстановява от ЕК при продажбата на зърно, която най-вероятно ще се реализира най-рано през следваща пазарна година.

4. Схеми за извънредни помощи в сектора на млякото

След 2015 г. Европейската комисия ежегодно приема мерки за регулиране на кризите в сектора на млякото и млечното животновъдство.

По бюджета на ДФЗ за периода 2021-2023 г. са предвидени общо средства в размер на 300,4 млн. лв. годишно за изплащане на държавни помощи, преходна национална помощ за тютюн, преходна национална помощ за животни, схеми за извънредна помощ на земеделски стопани по селскостопански пазарни механизми, средства за ДДС пазарни мерки и национални доплащания за предходни кампании.

2.17.2 Политика в областта на рибарството и аквакултурите

Политиката в сектор „Рибарство" (сектор „Рибарство" включва дейностите, свързани с риболов с цел търговия, любителски риболов, аквакултури и рибопреработвателната промишленост) следва да допринася за:

- поддържане и възстановяване на биоразнообразието във водните екосистеми чрез прилагане на екосистемен подход към управлението на рибарството и аквакултурите;
- осигуряване на условия за устойчива експлоатация на морските биологични ресурси, основаваща се на подхода на предпазливост;
- създаване на достъпна храна за населението, популяризираща здравословен модел на хранене;
- прилагане на европейските стандарти по отношение на производство, преработка и маркетинг на риба от стопански риболов и аквакултури;
- превръщане на сектор „Рибарство" в модерен и конкурентоспособен сектор, с помощта на прилагането на иновационни дейности, подпомогнати от научни разработки;
- превръщане на сектор „Рибарство" в гъвкав саморегулиращ се икономически сектор в резултат на изградено партньорство и съвместни дейности между частните предприятия, организации и съответните национални институции и европейски структури;

- превръщане на сектор „Рибарство“ в икономически стабилен сектор, посредством повишаване на асортимента, качеството и количеството на произведената продукция от риба, носеща значителни приходи на лицата, ангажирани с риболова и аквакултурите;

- по-добро интегриране с другите сектори на икономиката (туризъм, услуги и др.).

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на рибарството и аквакултурите **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Годишна консумация на риба	кг/човек	5,0	5,1	5,1	5,2

Държавен фонд „Земеделие“ участва и в прилагането на политиката на МЗХГ в областта на рибарството и аквакултурите.

Фондът споделя дългосрочната национална визия, обвързана с изграждане на конкурентен, ефективен, икономически и екологично устойчив сектор „Рибарство“ в България, като допринася за постигане на целите, заложени в политиките на МЗХГ в рамките на Общата политика по рибарство на Европейския съюз и съгласно националния стратегически план.

ДФЗ отговаря за разпределението на публичните разходи за политиката, които разходва пряко чрез бюджета си и чрез сметката за средства от Европейския съюз, одобрени с годишния закон за държавния бюджет на Република България.

Ключов индикатор за изпълнение на политиката в частта на ДФЗ е:

- *Изпълнение на бюджета по ПМДР [20] 2014-2020 по правилото N+3 (ЕФМДР)[21]*

2.17.3 Политика в областта на съхраняването и увеличаването на горите и дивеча

С изпълнение на политиката в областта на съхраняване и увеличаване на горите и дивеча Изпълнителната агенция по горите дава своя принос за реализация на формулираната в Националната стратегия за развитие на горския сектор 2013-2020 г. визия за развитие на горския сектор, която е: Към 2020 г. България да има жизнени, продуктивни и многофункционални гори, устойчив, конкурентоспособен и иновативен горски сектор, съхранено биологично разнообразие, количество и качество на водните ресурси в горските територии. Секторът да подпомага икономическото развитие на страната, да осигурява условия за пълноценна реализация на заетите в него, да способства в максимална степен за смекчаване на ефекта от промяната в климата и да гарантира поддържането на здравословна околна среда.

[20] Програма за морско дело и рибарство.

[21] Европейски фонд по морско дело и рибарство.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на съхраняването и увеличаването на горите и дивеча **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1.Изработване на областни планове за развитие на горските територии	брой	6	8	9	3
2.Инвентаризация на горските територии и изработване на планове за ловностопански дейности и дейности по опазване на горските територии от пожари	хил. ха	400	450	500	480
3.Проведени мероприятия за опазване и мониторинг на биологичното разнообразие	брой	160	160	160	160
4.Състояние на запаса на благороден елен	брой	28 000	28 000	30 000	30 000

2.18. ИКОНОМИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА

В тази сфера **Министерството на икономиката** изпълнява следните политики:

2.18.1 Политика в областта на устойчивото икономическо развитие и конкурентоспособност

Политиката за устойчиво икономическо развитие цели повишаване на конкурентоспособността на икономиката за постигане на стабилен и дългосрочен икономически растеж. Министерството на икономиката работи за повишаване на потенциала за растеж, основаващ се на насърчаване на инвестициите във високотехнологични промишлени производства и интензивни на знание услуги, насърчаване на предприемачеството, иновациите и повишаването на производителността на труда. Приоритет на икономическата политика е повишаването на привлекателността на България за инвестиции, както и за създаване на предпоставки за развитието на страната като център за интензивни на знание, високотехнологични производства и услуги. В тази връзка, важна част от политиката на Министерството на икономиката е повишаване на иновационната активност на предприятията и създаване на условия за привличане на частни капитали за финансиране на изследователската дейност от и по поръчка на предприятията. От съществено значение е насърчаване сътрудничеството между предприятията и изследователските организации и ускоряване навлизането на нови продукти и услуги на пазара.

Политиката е насочена към достигане на националните цели в Националната програма за реформи, Националната програма за развитие „България 2030“, Националната стратегия за насърчаване на МСП и Иновационната стратегия за интелигентна специализация.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на устойчивото икономическо развитие и конкурентоспособност ***Наименование на индикатора***	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1.Преки чуждестранни инвестиции	% от БВП	3,5	3,5	3,5	3,5

Индикаторът *Преки чуждестранни инвестиции* представлява вложенията, включващи дългосрочни отношения, отразяващи дълготрайния интерес на резидент на чуждестранна икономика (чуждестранен пряк инвеститор) в предприятие – резидент на българската икономика (инвестиционно предприятие). Пряката инвестиция включва както първоначалната трансакция между двата субекта, така и всички последващи трансакции между тях.

Преките инвестиции са част от платежния баланс на страната и отразяват движението на капитали от и към чужбина. Те отразяват индиректно атрактивността на условията за бизнес в България и перспективите за тяхното развитие. Преките чуждестранни инвестиции са свързани с въвеждането на иновации, както и повишаването на производителността на труда и конкурентоспособността на икономиката.

За насърчаване на инвестициите на местни и чуждестранни предприятия, изпълняващи инвестиционни проекти по Закона за насърчаване на инвестициите за 2021 г. са планирани средства в размер на 9,5 млн. лв. Средствата са част от пакета от социално-икономически мерки, които Министерският съвет одобри за овладяване на епидемичната криза, свързана с COVID-19, като целта е насърчаване на инвестициите на местни и чуждестранни предприятия за изграждане на нови производствени мощности и създаване на дългосрочни нови работни места чрез осигуряване на подкрепа на дружествата, изпълняващи инвестиционни проекти и създаващи значима заетост – сертифицираните по Закона за насърчаване на инвестициите инвеститори.

2.18.2 Политика в областта на ефективното външноикономическо сътрудничество

Политиката е решаваща за устойчивото икономическо развитие на страната и подобряване на конкурентоспособността на българските предприятия. Постигането на ръст на износа и привличането на инвестиции са важни за технологичната модернизация и обновяването на производството, за развитието на иновативни продукти и услуги, за подобряване на конкурентоспособността и постигането по този начин на целите за ускорен растеж и нови работни места.

Свободният достъп до пазари на трети страни и преките чуждестранни инвестиции са едни от основните външни източници за осигуряване на устойчив растеж, основан на експортното ориентиране и повишаване на конкурентоспособността на българската икономика.

За постигане на целите на политиката за ефективно външноикономическо сътрудничество, Министерството на икономиката продължава да прилага мерки за насърчаване на износа, привличане на инвестиции, подобряване на пазарния достъп и условията, в които българските компании се конкурират на външните пазари.

Министерството на икономиката продължава активно да участва в процеса на формиране и прилагане на Общата търговска политика на Европейския съюз и по-конкретно за защита на българските приоритети и интереси по достъпа до пазара на стоки и услуги, инвестиции, обществени поръчки и други в рамките на водените от ЕС двустранни преговори за търговска либерализация и насърчаване на инвестициите с приоритетни партньори, както и в многостранните търговски преговори в Световната търговска организация и подготовка за присъединяване на Република България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на ефективното външноикономическо сътрудничество ***Наименование на индикатора***	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Износ на стоки	%	4,7	4,6	2,2	2,2
2. Внос на стоки	%	5,9	5,8	4,7	4,7

Износът на стоки е основен двигател на икономическия ръст на страната. Цел са създаването на благоприятни условия за разширяване присъствието на български стоки и услуги и българските компании на чужди пазари, разширяване на икономическото сътрудничество с партньорите на институционално ниво и създаване на предпоставки за улесняване на бизнеса и разширяване на бизнес контактите, организиране на прояви, като бизнес форуми, търговски мисии, участие в специализирани изложби в страната и чужбина, за представяне на потенциала на българските фирми и предлаганите стоки и услуги, стимулиране външнотърговския капацитет и конкурентоспособността на българските фирми на външните пазари чрез повишаване квалификацията на малките и средни предприятия (МСП) в областта на външната търговия. Отчитат се сравнителните и конкурентните предимства на българските стоки и фирми на външните пазари.

Вносът на стоки осигурява основните ресурси за икономическото развитие на страната. Важно е облекчението на бизнеса и привличането на нови партньори, които имат потенциал не само за внос, но и инвестиране. Внасят се стоки, за които България няма конкурентни предимства в производството им у нас, инвестиционни стоки – високотехнологични машини и съоръжения, транспортни средства, резервни части, лицензи, патенти и други продукти на интелектуалната собственост.

Постигането на напредък във водените от Европейската комисия преговори по споразумения за свободна търговия и многостранни инициативи в Световната търговска организация осигурява наличието на адекватна договорно-правна рамка в международните икономически отношения, в т. ч. постигане на многостранни и двустранни договорености в областта на търговията, взаимното насърчаване и защита на инвестициите и други. Това създава благоприятни условия за разширяване на присъствието на български стоки и услуги и български компании на чужди пазари (наред с компаниите от останалите държави членки на ЕС).

2.18.3 Политика в областта на държавните резерви и военновременните запаси

В областта на икономическата и финансова политика държавният надзор върху създаването, съхраняването, обновяването, ползването и възстановяването на запасите с цел осигуряване на снабдяването с течни горива се осъществява от Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ (ДА ДРВВЗ), която организира и контролира създаването, съхраняването, обновяването, ползването и възстановяването на запасите от нефт и нефтопродукти. ДА ДРВВЗ контролира съхраняването на територията на страната на запаси от нефт и нефтопродукти, създадени за изпълнение на задълженията на други държави - членки на ЕС; води регистри на задължените лица, регистрираните складове за съхраняване на нефт и нефтопродукти, всички създадени и поддържани запаси за извънредни ситуации, всички създадени и поддържани целеви запаси. ДА ДРВВЗ изчислява общото и индивидуалните нива на запасите по видове и количества, които трябва да се поддържат от задължените лица и от Държавното предприятие „Държавна петролна компания“ (ДП ДПК). ДА ДРВВЗ съдейства на

лицата, упълномощени от Европейската комисия да извършват прегледи на готовността за извънредни ситуации, механизма за съхраняване, наличностите и отчетността на запасите; осъществява взаимодействие с органите на Европейската комисия по повод изпълнението на задължението за поддържане на минимални запаси от нефт и нефтопродукти и/или по повод извънредни ситуации, както и изпълнението на влязло в сила решение на Международната агенция по енергетика за отпускане на запаси. Тази политика е насочена към:

- Повишаване на процентната обезпеченост на номенклатурите и нормативите за тях, водени на отчет като държавни резерви (ДР) и военновременни запаси (ВВЗ) с оглед - постигане на оптимална обезпеченост и осигуряване на адекватна реакция на правителството в случай на необходимост. Обновяване, в рамките на бюджета на агенцията, на стоки, материали и продукти, управлявани от ДА ДРВВЗ, които са с изтичащ срок на съхранение, както и съобразно тяхната специфика и стратегическа тежест с оглед поддържането им в съответното количество и качество, както и в непрекъсната готовност за ползване;

- Осъществяване на контрол върху достигането на **30 дни** обезпеченост на средно дневния нетен внос и ВОП на горива в страната по категории нефтопродукти и върху цялостната дейност по създаването, съхраняването, обновяването, ползването и възстановяването на запаси за извънредни ситуации и целеви запаси, както и утвърждаване на нивата на запасите по категории горива общо за страната.

Консолидираните разходи по политиката се представят в програмния бюджет на ДА ДРВВЗ.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на държавните резерви, военновременните запаси и задължителните запаси от нефт и нефтопродукти	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
Наименование на индикатора		***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Донатрупване на ДР и ВВЗ	% осигуреност	42	43	45	45
2. Обновяване на ДР и ВВЗ	% осигуреност	25	35	42	43
3. Донатрупване на ЗЗНН	дни	27,8	28	29	30
4 . Обновяване на ЗЗНН	тон	42 290	42 290	50 500	20 000

*ДР - Държавни резерви; ЗЗНН - Задължителни запаси от нефт и нефтопродукти; ВВЗ - Военновременни запаси.

В обхвата на политиката в областта на държавните резерви и военновременните запаси от нефт и нефтопродукти попада и новосъздаденото със ЗИД на Закона за държавните резерви и военновременните запаси ДП ДПК, което ще изпълнява всички функции на държавния резерв за съхранение и обновяване на резервите на петролни енергийни продукти. Министърът на икономиката упражнява правата на собственост на държавата в предприятието.

Основният предмет на дейност на ДП ДПК е:

- ✓ създаване, съхраняване, опазване, обновяване и продажба на държавните резерви и военновременните запаси от нефт и нефтопродукти;
- ✓ създаване, съхраняване, обновяване и продажба на запаси от нефт и нефтопродукти по чл. 2, ал. 1 и 2 от Закона за запасите от нефт и нефтопродукти;
- ✓ управление, поддръжка, експлоатация и изграждане на петролни бази за съхранение на резерви и запаси от нефт и нефтопродукти.

Запасите за извънредни ситуации и целеви запаси от нефт и нефтопродукти, които ще се създават и поддържат от ДП ДПК, ще се финансират от държавния бюджет чрез трансфер, предоставен чрез бюджета на Министерството на икономиката. ДП ДПК ще уведомява за резултатите от осъществяваните дейности ДА ДРВВЗ.

В рамките на тази политика ДП ДПК ще обновява запасите от нефт и нефтопродукти, с изтичащ срок на съхранение и поддържането им в съответното количество и качество за осигуряване на адекватна реакция в случай на извънредна ситуация, свързана с намаляване и/или прекъсване на доставките от нефт и нефтопродукти в страната, в другите държави - членки на Европейския съюз, и/или съгласно влязло в сила решение на Международната агенция по енергетика за отпускане на запаси.

ДП ДПК ще поддържа обезпеченост на запасите за извънредни ситуации от нефтопродукти.

Министерството на финансите е отговорната институция за разработването, координирането, провеждането и осъществяването на държавната политика в областите публични финанси, данъчна политика, управление на държавния дълг, вътрешния контрол, финансовите услуги и финансовите пазари.

2.18.4 Политика в областта на устойчивите и прозрачни публични финанси

Провеждането на държавната политика в областта на устойчивите и прозрачни публични финанси е тясно свързано с провеждането на политика на гарантиране на фискална стабилност, постепенна фискална консолидация, съобразена както с икономическия цикъл, така и с възможностите на бюджета предвид динамичните предизвикателства за обезпечаване на основните правителствени политики вследствие на създалата се ситуация с разпространението на пандемията от COVID-19 и необходимостта от предприемане на мерки за овладяването ѝ, както и за насърчаване на икономическата активност и заетостта при настоящите обстоятелства, политика за поддържане на макроикономическа стабилност и осигуряване на финансиране на основните функции на държавата чрез бюджета, както и разработването на основните бюджетни документи - средносрочната бюджетна прогноза и нейната актуализация, съставянето на държавния бюджет на Република България и контролиране текущото му изпълнение.

В тази област на политика министерството представя одобрените от Министерския съвет ключови индикатори за измерване на статуса/напредъка по отношение изпълнение на стратегическите цели и постигането на очакваните ползи/ефекти за обществото, свързани с: поддържане на балансиран бюджет, подобряване на бюджетния процес, усъвършенстване на бюджетните документи, утвърждаване прилагането на добри бюджетни практики, повишаване на ефективността и ефикасността на разходите. В таблицата по-долу са представени ключовите индикатори с ревизирани на този етап целеви стойности по тях за плановия период.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на устойчивите и прозрачни публични финанси	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
Наименование на индикатора		***Програма 2020 г.***	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Салдо по КФП	% от БВП	В рамките на ограничението по чл. 27, ал. 4 от ЗПФ с елиминиране влиянието на мерки при извънредни обстоятелства	В рамките на ограничението по чл. 27, ал. 4 от ЗПФ с елиминиране влиянието на мерки при извънредни обстоятелства	В рамките на ограничението по чл. 27, ал. 4 от ЗПФ	В рамките на ограничението по чл. 27, ал. 4 от ЗПФ
2. Рейтингова оценка за България за открит бюджет, присъдена от Международното бюджетно партньорство (IBP)	Брой точки - индекс	Не по-малко от достигнатото равнище от 66 с тенденция към повишаване(от проучването праз 2019 г.)	Не се присъжда	Не по-малко от достигнатото равнище от последното проучване с тенденция към повишаване (В изследването Open Budget Survey 2019 оценката за бюджетна прозрачност на България е 71 пункта)	Не се присъжда

Забележка: *Провеждането на политиката за устойчиви и прозрачни публични финанси през периода 2021-2023 г. се съобразява с целите, определени с актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2020-2022 г., одобрена с РМС № 631 от 31 октомври 2019 г., и последващата я промяна, одобрена с РМС № 815 от 30 декември 2019 г., но глобалната пандемия от COVID-19 и породената от това икономическа несигурност и невъзможност за изготвяне на реалистична средносрочна макроикономическа и бюджетна прогноза ограничиха възможността за запазване на формата, съдържанието и хоризонта на пролетната средносрочна бюджетна прогноза.*

2.18.5 Политика в областта на ефективно събиране на всички държавни приходи

През периода 2021-2023 г. провежданата от Министерството на финансите данъчна политика е ориентирана към постигане на макроикономическа и бюджетна стабилност в средносрочен и дългосрочен план и осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството. Политиката в областта на данъците се характеризира с предвидимост, като същевременно се насърчава развитието на бизнеса и инвестиционната активност, чрез запазване на ниските данъчни ставки за преките данъци (корпоративни данъци и данъци върху доходите на физическите лица), широка данъчна основа и малко на брой данъчни преференции. В международен аспект данъчната политика на страната е насочена в подкрепа на функционирането на единния пазар на Европейския съюз и за посрещане на предизвикателствата на глобализацията и дигитализацията на икономиката.

Основните цели на данъчната политика през периода са подобряване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите.

Основен принос за постигане на целите на политиката имат Националната агенция за приходите и Агенция „Митници".

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на ефективното събиране на всички държавни приходи **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Изпълнение на годишния план за приходите - дял на събраните приходи в общата стойност на планираните приходи *на НАП*	%	100	100	100	100
на АМ	%	100	100	100	100
2. Дял на подадените по електронен път декларации – по чл.50 ЗДДФЛ (декларациите по ЗДДС, ЗМ и чл.92 на ЗКПО се подават задължително по електронен път)	%	78,0	80,0	81,0	82,0
3. Относителен дял на декларираните задължения към НАП, погасени в рамките на календарната година, спрямо общия размер на декларираните през годината задължения	%	97,0	97,0	97,0	97,0
4. Развитие на контролната дейност на НАП чрез повишаване на капацитета за осъществяване на контрол в дигитална среда - Брой контролни производства:					
- спрямо лица, осъществяващи търговска дейност в интернет;	брой	925	2 200	2 200	2 200
- в които е използван софтуер за анализ на данни в електронен вид.	брой	725	800	850	900

Целевите стойности по ключов индикатор 2 са увеличени поради намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите и *целевите стойности по ключов индикатор* 4 са увеличени поради повишаване на събираемостта на приходите чрез противодействие на данъчните измами и отклонението от данъчно облагане. Промяната на целевите стойности на индикаторите е спрямо целевите стойности в РМС № 815/2019 г.

2.18.6 Политика в областта на управлението на дълга

Основната стратегическа цел на провежданата от Министерството на финансите политика в областта на управлението на държавния дълг е насочена към осигуряване на необходимите ресурси за рефинансиране на дълга в обращение и за предварително осигуряване на част от средствата за предстоящите пикови погашения по еврооблигациите, финансиране на държавния бюджет при необходимост и обезпечаване стабилността на фискалния резерв при оптимално възможна цена и приемлива степен на риск. Усилията ще бъдат съсредоточени в посока обезпечаване на възможности за пазарно-ориентирано финансиране, при спазване на годишните дългови ограничения.

Политиката в областта на управлението на държавния дълг през следващите години ще бъде съобразена изцяло с конкретните нужди на държавата от заемен ресурс. Определянето на конкретните характеристики на новопоетия дълг ще бъде съобразено с настоящата пазарна конюнктура и профила на дълга в обращение, при отчитане на възможностите за намаляване на риска при рефинансирането на държавния дълг и изглаждане на матуритетната структура на дълга.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на управлението на дълга **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Дългови ограничения	млрд./ млн. лв.	максимален размер на новия държавен дълг, поет по реда на ЗДД - 10,0 млрд. лв.; максимален размер на държавния дълг към края годината - 31,5 млрд. лв.; максимален размер на новите държавни гаранции /издадени по реда на чл. 70 от ЗДБРБ за 2020 г./ - 1 845 млн. лв.	законово регламентирани стойности	законово регламентирани стойности	законово регламентирани стойности

Сметна палата

Сметната палата на Република България е държавен орган за независим външен одит в публичния сектор с основна задача да контролира надеждността и достоверността на финансовите отчети на бюджетните организации, законосъобразното, ефективно, ефикасно и икономично управление на публичните средства и дейности. Основният стремеж е към повишаване ефективността на цялостната работа на институцията.

Основната цел на институцията е извършването на независим ефективен и ефикасен одит в публичния сектор чрез прилагане на принципите за почтеност и етика, актуализиране и въвеждане на подходящи процедури и инструменти, включително одитни методологии, за изпълнение на законово установените правомощия на Сметната палата, както и изграждане на система за външен контрол на качеството на одитната дейност.

За да подобри качеството на дейността си Сметната палата си е поставила за цел извършване на ежегодна оценка за осигуряване на качеството на одитната дейност и приемане на Концепция за осигуряване на качеството на одитната дейност и Методика за осигуряване на качеството, като акцентът ще бъде върху надграждане на контрола, осъществяван на различните управленчески нива.

Бюджетната прогноза за периода 2021-2023 г. на Сметната палата е основана на визията за устойчиво изграждане и развитие на основните умения и капацитет, които да позволяват на Върховната одитна институция на Република България да използва оптимално ограничените ресурси и да изпълнява по-ефективно правомощията си, за да постига желаното въздействие – подобряване на отчетността на бюджетните организации, законосъобразното, ефективно и икономично управление на публичните средства и дейности. Първостепенен фактор, който съществено усилва тази необходимост е членството на Република България в Европейския съюз, което поставя значителни по обем управленски и административни изисквания и отговорности пред всички държавни органи.

Считано от 2021 г. дейността на Сметната палата попада в обхвата на функционална област „Контрол по изпълнението на бюджета и управлението на публичните средства и дейности“.

Комисия за финансов надзор

Комисията за финансов надзор е специализиран държавен орган за регулиране и надзор на небанковия финансов сектор. Комисията извършва регулация и надзор на финансовите пазари, които са част от единния европейски пазар на финансови услуги, и осъществява надзор за спазването на европейското законодателство.

С промени в Закона за Комисията за финансов надзор се промени моделът за финансиране на комисията, като бюджетът на комисията се финансира от такси, които се събират от дружествата. Възприемането на този законодателен подход, при който КФН се издържа самостоятелно, е насочено към осигуряване на необходимите условия за нормалното функциониране на институцията като самостоятелен надзорен и регулаторен орган на небанковия финансов сектор.

Дейността на Комисията за финансов надзор попада в обхвата на функционална област „Регулация и надзор на небанковия финансов сектор".

Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори

Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори е специализиран държавен орган за регулиране и надзор над регистрираните одитори, който осъществява периодични проверки на одиторските фирми, които извършват одити на предприятия от обществен интерес, изразяващи се в извършване на проверки за контрол на качеството на услугите с цел постигане на високо качество на предоставяните одиторски услуги. Комисията, като компетентен орган, е активно ангажиран в процеса по прилагане на европейското законодателство в областта на независимия финансов одит.

Комисията извършва разследвания, свързани с дейността на одиторите. Тя осъществява сътрудничество и обмен на информация с компетентните органи за публичен надзор над одиторите в другите държави-членки на ЕС. Приоритет на комисията е утвърждаването на правилата и процедурите за извършване на проверки на качеството на дейността на регистрираните одитори, както и годишните планове за проверки.

Дейността на комисията попада в обхвата на функционална област „Осъществяване на публичен надзор над регистрираните одитори".

Комисия за защита на конкуренцията

Комисията е независим специализиран държавен орган, оправомощен да прилага Закона за защита на конкуренцията, Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите. Комисията установява нарушения на свободната конкуренция съгласно разпоредбите на Закона за защита на конкуренцията и/или на чл. 101 и чл. 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз, извършва секторни анализи и застъпничество за конкуренцията, а също така разглежда и се произнася по жалбите за незаконосъобразност на решения, действия и бездействия на възложители или концеденти в процедури по възлагане на обществена поръчка или концесия съгласно разпоредбите на Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите.

Дейността на Комисията за защита на конкуренцията попада в обхвата на функционална област „Защита на конкуренцията и контрол на законосъобразността при процедурите по възлагане на обществени поръчки и предоставяне на концесии".

2.19. ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ

Народно събрание

Планираните бюджетни разходи са обвързани със стратегическите цели и приоритети по основни функционални области и програми, които Народното събрание изпълнява в съответствие с конституционните си правомощия. Стратегическите цели на Народното събрание за посочения период са насочени към:

- осигуряване на ефективно представителство и отговорност;
- осигуряване на по-голяма прозрачност и публичност на дейността на Народното събрание;
- въвеждане в законите на изискванията на директивите и на мерките по прилагането на регламентите, включително на рамковите решения; наблюдение и контрол по въпросите на Европейския съюз;
- подобряване качеството на внесените законопроекти и на законодателния процес;
- оценка на въздействието на законите с цел своевременното актуализиране и синхронизиране на нормативната база;
- повишаване ефикасността на парламентарния контрол;
- усъвършенстване на конститутивната функция и парламентарния надзор;
- приоритизиране на международната дейност на Народното събрание и засилване на междупарламентарното сътрудничество;
- адаптиране на администрацията на Народното събрание към потребностите и предизвикателствата на съвременността, вкл. чрез повишаване на тежестта на електронния обмен в дейността на администрацията.

За изпълнението на посочените цели и за осигуряване на по-добро управление Народното събрание предвижда:

- увеличаване на съвместните инициативи с институции и неправителствени организации;
- провеждане на публични консултации със заинтересованите страни от законодателните промени;
- засилване на юридическия капацитет на администрацията на Народното събрание;
- въвеждане на механизма на оценка на въздействието на законите като инструмент за подпомагане на процеса на вземане на решения и подобряване на качеството, прозрачността, обосноваността и устойчивостта на програмите;
- осигуряване на прозрачност и ясни правила и процедури за избор във връзка с конститутивната функция на Народното събрание;
- хармонизиране на българското законодателство с актовете на Европейския съюз;
- осигуряване на съответствие на разглежданите законопроекти с правото на Европейския съюз;
- участие на Народното събрание в международни програми и инициативи за обмен и обучение на кадри;

- подобряване на прозрачността, координацията, стратегическото планиране и отчетността в Народното събрание;
- повишаване и укрепване на капацитета на администрацията за ефективно функциониране в условията на членство в Европейския съюз.

Министерски съвет

2.19.1 Политика в областта на управлението на средствата от Европейския съюз

Политиката в областта на управлението на средствата от Европейския съюз обхваща координацията на дейностите по програмирането, изпълнението, наблюдението и оценката на Споразумението за партньорство и програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), както и на други донорски програми.

Стратегическата цел на политиката е постигане на качествено подобряване на икономическата и социалната среда на българските граждани чрез изпълнение на целите и приоритетите на Кохезионната политика, Общата селскостопанска политика и Общата политика по рибарство на ЕС и на други донорски програми.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на управлението на средствата от Европейския съюз **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г.***
1. Осъществена хоризонтална координация на процеса на програмиране за периода 2021-2027 г.	Изготвен проект на Споразумение за партньорство на Република България за периода 2021-2027 г.	1	0	0	0
2. Осигурена адекватна нормативна уредба за изпълнение на програмите, съфинансирани със средства от ЕСИФ	Брой разработени проекти на нормативни актове, включително актове за изменение и допълнение	2	4	3	3
3.Функционираща Информационна система за управление и наблюдение	брой	1	1	1	1
4. Електронни услуги, подкрепени за предоставянето им в транзакционен режим	брой	107	61	15	323
5. Администрации, подкрепени за въвеждане на системи за управление на качеството	брой	20	25	0	0

Промените в целевите стойности за 2021 г. и 2022 г. по три ключови индикатора по Политиката в областта на управлението на средствата от ЕС спрямо заложеното в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2020-2022 г. са в резултат на следното:

Увеличаването на прогнозната стойност на индикатора ***„Осигурена адекватна нормативна уредба за изпълнение на програмите, съфинансирани със средства от ЕСИФ“*** за 2021 г. (от 3 на 4 проекта на нормативни актове) е извършено предвид необходимостта от адаптиране на действащата към момента нормативна уредба в

областта на управлението на средствата от ЕС за целите на новия програмен период за изпълнение на програмите, съфинансирани в рамките на Кохезионната политика, Общата политика по рибарство и аквакултури и Общата селскостопанска политика на ЕС 2021-2027 г. Същото се налага с оглед адресиране на новите правила, които ще бъдат заложени в регламентите на европейско ниво, както и на планирания на национално ниво преглед на действащата национална нормативна уредба и оптимизирането ѝ в посока опростяване на правилата, по-нататъшна електронизация на процесите и намаляване на административната тежест за кандидатите, бенефициентите и администрацията.

Промените в посока намаление в прогнозните стойности на индикатор ***„Електронни услуги, подкрепени за предоставянето им в транзакционен режим“*** за 2021 г. и 2022 г. са извършени предвид променените срокове (удължаване) за изпълнение на част от договорените проекти, което води до промяна и в периода, в който се очаква да приключи изпълнението на заложените дейности по проектите и съответно постигането на този индикатор. Прогнозните стойности за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. са изчислени въз основа на реално отчетените резултати до края на 2019 г. (162 бр. електронни услуги) и през 2020 г. (189 бр.), както и предстоящото изпълнение по сключени договори (61 бр. през 2021 г., 15 бр. през 2022 г. и 252 плюс 71 бр. недоговорени към момента електронни услуги през 2023 г.).

Първоначалното планиране на целевите стойности на индикатор ***„Администрации, подкрепени за въвеждане на системи за управление на качеството“*** за 2021 и 2022 г. е извършено въз основа на проект на Института по публична администрация за въвеждане на модела CAF в администрацията, договорен през 2019 г. със срок за изпълнение до края на 2020 г. Към момента на актуализирането на прогнозата в началото на настоящата година Управляващият орган разполага с информация, получена от бенефициента в процеса на мониторинг, че освен планираните по проекта 32 администрации за въвеждане на CAF, интерес са проявили още около 15 административни структури, поради което се очаква внасяне на искане за удължаване на проекта до края на 2021 г. Това налага промяната на целевите стойности за 2021 г. (от 0 на 25) и 2022 г. (от 30 на 0), тъй като на практика проектът ще се изпълни до края на 2021 г., в която ще се постигне част от напредъка по индикатора, докато към настоящия момент за 2022 г. не се планира откриването на процедура или най-малкото изпълнение на проект с насоченост, която би имала принос към индикатора. На 31.08.2020 г. е одобрено изменение на Оперативна програма „Добро управление“ във връзка с необходимостта от прехвърляне на средства към Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ за подкрепа на мерки за минимизиране на отрицателните последици от епидемичното разпространение на COVID-19. Значителното намаляване на бюджета на програмата се отрази и върху част от целевите стойности на индикаторите за 2023 г., в т.ч. индикатор „Администрации, подкрепени за въвеждане на системи за управление на качеството“, целевата стойност на който е намалена от 144 бр. на 93 бр. Това налага изменение на прогнозата за 2023 г. от 30 бр. на 0 бр., тъй като по програмата не се предвижда отваряне на повече процедури, респективно изпълнение на проекти с принос към индикатора.

2.19.2 Политика в областта на осъществяването на държавните функции на територията на областите в България

Областите са административно-териториални единици за провеждане на регионална политика, за осъществяване на държавно управление по места и за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси. Стратегическата цел е провеждане на ефективна регионална политика и държавно управление по места,

осигуряване на съответствие между националните и местните интереси, с оглед създаване на благоприятна среда за живот и модернизация на инфраструктурата, осигуряваща условия за растеж, заетост и подобряване качеството на живот.

2.19.3 Политика в областта на правото на вероизповедание

Политиката в областта на вероизповеданията се регламентира от Конституцията на Република България и Закона за вероизповеданията.

Стратегическата цел е свободно и безпрепятствено упражняване на правото на вероизповедание, поддържане на търпимост и уважение между вярващите от различните вероизповедания, както и между вярващи и невярващи в дългосрочен план.

За осъществяване на целите на политиката е ангажирана дирекция „Вероизповедания“ към администрацията на Министерския съвет.

Въпреки усложнената икономическа обстановка в страната, породена от пандемията COVID-19, за периода 2021-2023 г. са осигурени средства за увеличение на държавната субсидия за Българската православна църква, в т. ч. за задграничните й епархии и църковни общини в чужбина.

2.19.4 Политика в областта на архивното дело

Държавната агенция „Архиви” провежда държавната политика в областта на подбора, комплектуването, регистрирането, обработването, опазването, съхраняването и използването на документите от Националния архивен фонд, както и в областта на развитието и усъвършенстването на архивното дело. Дейността на институцията е насочена към изпълнение на правителствената програма „Национален архивен фонд“ и Политика в областта на архивното дело.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ

Политика в областта на архивното дело **Наименование на индикатора**	**Мерна единица**	**Целева стойност**			
		Програма 2020 г.	***Проект 2021 г.***	***Прогноза 2022 г.***	***Прогноза 2023 г***
1. Методически архивни изисквания за разработване на система за архивиране на електронни документи, подлежащи на постоянно съхранение	брой	1	1	1	1
2. Въведени архивни описания в Информационната система на държавните архиви (ИСДА)	брой	1	1	1	1
3. Вписвания в Регистъра на Националния архивен фонд	брой	1	1	1	1
4. Посещения/показвания от потребители на данни от базите на информационната система на държавните архиви, Регистъра на Националния архивен фонд и сайтовете на ДАА	брой	1	1	1	1
5. Реставрирани листове от архивни документи	брой	30 000	30 000	30 000	30 000
6. Изготвени кадри негатив за Застрахователния фонд на Държавна агенция „Архиви“ (ДАА)	брой	144 000	144 000	144 000	144 000
7. Комплектувани постъпления	брой	580	500	505	510

Намаляването на целевата стойност за изпълнение на индикатора *„Комплектувани постъпления“* е обусловено от тенденцията през последните години за намаляване на броя на постъпленията за попълване на съществуващи фондове от учрежденски

произход, както и на постъпленията с документи на личности и организации (от страната и чужбина), които имат важно значение за обществено-политическия и културен живот на страната.

Централна избирателна комисия

Централната избирателна комисия организира и произвежда законосъобразни, честни и свободни избори и национални референдуми за осигуряване правото на всеки избирател да упражни правото си на глас и работи за повишаване на доверието в изборния процес. За периода 2021-2023 г. са разчетени разходи за изпълнението на дейността на Централната избирателна комисия като постоянно действащ независим държавен орган, насочен към организиране и произвеждане на законосъобразни избори и референдуми, разработени съобразно Изборния кодекс.

Дейността на Централната избирателна комисия попада в обхвата на функционалната област „Организиране и произвеждане на законосъобразни, честни и свободни избори и национални референдуми".

В изпълнение на законовото изискване за машинно електронно гласуване в Република България, съгласно Изборния кодекс за 2020 г. са осигурени допълнителни средства в размер на 50,0 млн. лв. за авансово плащане на част от общата сума за осигуряване на специализирани устройства за машинно гласуване.

За 2021 г. са предвидени разходи в размер на 105,0 млн. лв. за окончателното плащане на стойността на устройствата за машинно гласуване, както и разходи за подготовката и произвеждането на изборите по Изборния кодекс – за народни представители и за Президент.

За 2023 г. са предвидени разходи за подготовката и произвеждането на избори за общински съветници и кметове.

Държавна комисия по сигурността на информацията

Държавната комисия по сигурността на информацията отговаря за организирането, осъществяването, координирането и контролирането на дейността по защитата на класифицираната информация и осигуряването на еднаквата ѝ защита в национален и международен план.

Стратегическите и оперативните цели на Държавната комисия по сигурността на информацията включват:

- Защита на класифицираната информация от нерегламентиран достъп;
- Усъвършенстване, развитие, координация и общ контрол на системата за защита на класифицираната информация по персонална, документална, физическа, индустриална сигурност, сигурност на КИС и криптографска сигурност;
- Усъвършенстване на системата за обучение по защита на класифицирана информация с цел изграждане на съзнание за сигурност сред лицата, ангажирани по ЗЗКИ;
- Подобряване на институционалния и административен капацитет на Държавната комисия по сигурността на информацията за успешно изпълнение на мисията и функциите.

Бюджетната прогноза за периода 2021-2023 г. на Държавната комисия по сигурността на информацията цели финансовото осигуряване на дейността ѝ, което ще гарантира устойчивост в изпълнението на приоритетите и заложените цели през периода.

Дейността на Държавната комисия по сигурността на информацията попада в обхвата на функционална област „Защита на класифицираната информация".

Комисия за защита от дискриминация

Комисията наблюдава и контролира спазването на Закона за защита от дискриминация и съответствието на новоприетото законодателство в страната и на подзаконовата нормативна уредба с неговите антидискриминационни разпоредби. Осъществява наблюдение и предприема мерки за съответствие на българското антидискриминационно законодателство с правото на ЕС и международноправните актове. Осъществява и координира международното сътрудничество в областта на антидискриминационната политика на Република България с международни органи и организации, както и със сходни чуждестранни институции.

Комисията за защита от дискриминация се явява и като национален орган по правата на човека към ООН.

Дейността на Комисията за защита от дискриминация попада в обхвата на функционална област „Противодействие и защита на гражданите от дискриминация".

Администрация на президента

Планираните разходи са обвързани с изпълнението на Програмата за работата на Администрацията на президента по осъществяване на конституционните правомощия на президента и вицепрезидента на Република България в интерес на гражданите и обществото.

През 2021 г. страната ни ще бъде домакин на шестата среща на участниците в инициативата „Три морета". За осигуряване организирането и провеждането на домакинството са осигурени целево допълнителни средства по бюджета на Администрацията на президента. Инициативата „Три морета" се развива като прагматична платформа за сътрудничество с основен фокус развитие на сътрудничеството в търговско-икономическата област, задълбочаване на интеграцията на страните от региона между Балтийско, Адриатическо и Черно море и създаване на по-голяма свързаност между тях по линията Север-Юг в областта на енергетиката, транспорта, комуникациите, информационните технологии, бизнеса.

Целите на Програмата включват:

- Защита и реализация на националните интереси на Република България, чрез активно участие в международните отношения;
- Устойчиво развитие на българската нация и държава;
- Защита на националната сигурност и териториалната цялост на Република България - президентът върховен главнокомандващ на въоръжените сили на Република България;
- Усъвършенстване и развитие на съвременна, високо оперативна и функционираща администрация, която напълно да обезпечава организационно, логистично и финансово дейността на президента и вицепрезидента за

изпълнение на правомощията им по Конституцията на Република България. Поддържане и модернизиране на сградния фонд и прилежащите площи в съответствие с изискванията за представителност.

Дейността на Администрацията на президента попада в обхвата на функционална област „Осъществяване на конституционните правомощия на президента на Република България".

Омбудсман

Омбудсманът е застъпник на правата на хората и пазител на обществения интерес. Основната функция на омбудсмана е да създава условия за достоен живот на всеки български граждани и защита на неговите права в обществена и институционална среда на респект и уважение към тях. В тази връзка държавата финансира дейността му, която е изключително разнородна и всеобхватна, а основните му инициативи са свързани предимно с:

- Правата на човека в местата за лишаване от свобода;
- Правата на децата;
- Правата на хората с увреждания;
- Правата на потребителите;
- Социалните права на гражданите;
- Здравеопазването;
- Образованието;
- Собствеността на гражданите;
- Опазването на околната среда;

Основните принципи, от които се ръководи омбудсманът са безпристрастност, независимост, справедливост, утвърждаване на правова държава, защита на най-добрия интерес на детето, преценка по вътрешно убеждение относно спазването на изискванията за добро управление.

В своята дейност Омбудсманът се подпомага от своята администрация, осъществява сътрудничество със сродни институции в други държави, както и с международни организации, чийто предмет на дейност обхваща защитата на правата на човека. Взаимодейства с местните обществени посредници и други сродни институции в България, осъществява сътрудничество с неправителствени организации, чийто предмет на дейност обхваща защитата на правата на човека.

Параметрите, заложени в бюджетната прогноза, касаещи Омбудсмана, целят финансовото осигуряване на дейността му, което ще гарантира устойчивост в изпълнението на приоритетите и заложените цели през периода.

Дейността на Омбудсмана попада в обхвата на функционална област „Защита правата на гражданите".

Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия

Планираните разходи са за обезпечаване дейността на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Комисията е независим държавен орган, който осъществява политиката на Република България за разкриването, обявяването и съхраняването на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия съгласно Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Предоставянето на висококачествени услуги в изпълнение на стратегическите и оперативните цели, и постигането на значими ползи/ефекти за обществото от изпълнението на функционална област „Архив на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия“ е основна цел и първостепенна задача на комисията.

През периода 2021-2023 г. комисията ще продължава да води целенасочена политика в изпълнение на задълженията си, произтичащи от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия в три приоритетни направления, а именно:

- да установява и обявява принадлежност към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия на български граждани, заемали/заемащи публични длъжности или извършвали/извършващи публични дейности, както и на другите лица по чл. 26 от закона, обект на задължителната проверка;
- да попълва Централизирания архив с документите на органите по чл. 1 от закона, съставени в периода от 9 септември 1944 г. до 16 юли 1991 г.;
- да осигурява достъп до тези документи.

Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество

Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество е независим специализиран постоянно действащ държавен орган за осъществяване на политиката по противодействие на корупцията, създаване на гаранции, че лицата, заемащи висши публични длъжности, изпълняват правомощията или задълженията си честно и почтено при спазване на Конституцията на Република България и законите, и предотвратяване на възможностите за незаконно придобиване на имущество и разпореждането с него.

Разчетените в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. разходи са свързани с обезпечаване изпълнението на възложените на комисията функции по превенция и противодействие на корупцията, установяване на конфликт на интереси и отнемане на незаконно придобитото имущество.

Дейността на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество попада в обхвата на функционална област „Осъществяване на превенция и противодействие на корупцията и публичност на имуществото на лицата, заемащи висши публични длъжности“.

Комисия за защита на личните данни

Планираните разходи са за финансиране на дейностите по осъществяване на ефективна защита на физическите лица по отношение на обработването на техните лични данни. Водещ акцент в работата на комисията през следващия тригодишен период е ефективно прилагане на новата европейска правна рамка по защита на личните данни и обезпечаване на нейното реално приложение в националната система за защита на личните данни в Република България.

Дейността на Комисията за защита на личните данни попада в обхвата на функционална област „Защита на личните данни на физическите лица”.

Национален статистически институт

Националният статистически институт осъществява независима статистическа дейност на Република България. Мисията на НСИ относно Националната статистическа система е да осигурява безпристрастна, обективна, навременна и точна информация за състоянието и тенденциите в развитието на икономиката, социалната сфера, демографията и околната среда.

Основна цел за развитието на Националната статистическа система за периода 2021-2023 г. е да се усъвършенства разработването, производството и разпространението на качествена статистическа информация за всички групи потребители, съобразно техните информационни нужди.

През 2021 г. ще бъде проведено преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., чиято основна цел е да осигури надеждна и изчерпателна информация за броя и характеристиките на населението и жилищния фонд на страната към определен момент. За финансиране на дейностите по преброяването за 2021 г. са предвидени средства в размер на 25,6 млн. лв.

Дейността на НСИ попада в обхвата на функционална област „Безпристрастна, обективна, навременна и точна информация за състоянието на Република България“.

Субсидиране на политическите партии

Необходимите средства за държавна субсидия за политическите партии, които на последните парламентарни избори са получили не по-малко от едно на сто от действителните гласове и коалициите, които на последните парламентарни избори са получили не по-малко от четири на сто от действителните гласове, са планирани по централния бюджет за 2021 г. Планираните разходи са индикативни и са в размер на 25,0 млн. лв.

Част IV.
Фискална децентрализация и бюджетни взаимоотношения с общините за периода 2021-2023 г.

Приходите на общините, разчетени с КФП за 2021 г., се предвижда да бъдат в размер на 2 605,0 млн. лв. или с 64,9 млн. лв. в повече спрямо разчетените с КФП за 2020 г. поради очерталата се тенденция на нарастване на постъпленията от имуществени данъци и таксата за битови отпадъци. В прогнозата за 2022 г. и 2023 г. се предвиждат съответно 2 697,2 млн. лв. и 2 785,6 млн. лв. приходи на общините.

Разходите на общините, разчетени с КФП за 2021 г. се предвижда да бъдат в размер на **7 571,4 млн. лв.**, които като относителен дял достигат 6,1% спрямо БВП, а спрямо общата структура на разходите по КФП – 14,8%. Разчетените разходи за местни дейности са в размер на 3 128,0 млн. лв. и представляват 41,3% от общите разходи на общините за следващата година. Увеличението на разчетените разходи за местни дейности за 2021 г. спрямо ЗДБРБ за 2020 г. е в размер на 143,3 млн. лв., от тях за: персонал – 56,9 млн. лв., издръжка – 29,9 млн. лв. и капиталови разходи – 46,3 млн. лв. Предвидено е увеличение на разходите за персонал с 10% на заетите в местните дейности по изграждане, ремонт, поддържане и осветление на уличната мрежа, поддържане на чистотата, управление на дейностите по отпадъците и опазването на околната среда, и дейностите по поддържане, ремонт и изграждане на общински пътища.

В прогнозата за 2022 г. и 2023 г. се предвиждат разходи за общините в размер съответно на 7 543,6 млн. лв. и 7 550,1 млн. лв., от които за местни дейности са съответно 3 115,7 млн. лв. и 3 112,9 млн. лева. В разчетите са заложени ръстове на текущите разходи в делегираните от държавата дейности за общинска администрация и здравеопазване с по 9,4 млн. лв. за всяка от годините 2022 и 2023 г. спрямо предходната.

В разчета на капиталовите разходи не се предвиждат ръстове за 2022 г. и 2023 г.

Табл. IV-1: Основни бюджетни взаимоотношения на общините с централния бюджет (в хил. лв.)

Основни бюджетни взаимоотношения	Закон	от тях:		Проект	от тях:		разлика	Прогноза	Прогноза
	2020	местни	делегирани	2021	местни	делегирани	2021-2020	2022	2023
Общо	**4 202 545,5**	**464 293,8**	**3 738 251,7**	**4 934 247,9**	**490 791,4**	**4 443 456,5**	**731 702,4**	**4 928 626,5**	**4 938 005,1**
обща субсидия за държавни дейности	3 653 185,2		3 653 185,2	4 332 483,6		4 332 483,6	679 298,4	4 316 862,2	4 326 240,8
обща изравнителна субсидия	307 022,0	307 022,0		329 426,0	329 426,0		22 404,0	329 426,0	329 426,0

трансфер за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	43 228,1	43 228,1		48 228,1	48 228,1		5 000,0	53 228,1	53 228,1
целева субсидия за капиталови разходи	199 110,2	114 043,7	85 066,5	224 110,2	113 137,3	110 972,9	25 000,0	229 110,2	229 110,2

В законопроекта за държавния бюджет за 2021 г. са включени размерите на **основните бюджетни взаимоотношения между общините и централния бюджет** в общ размер 4 934,2 млн. лв. Предвиденото увеличение спрямо приетите със ЗДБРБ за 2020 г. е 731,7 млн. лв., в т.ч.: на общата субсидия за делегираните от държавата дейности – с 679,3 млн. лв.; на изравнителната субсидия – с 22,4 млн. лв.; на трансферите за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища – с 5,0 млн. лв.; на целевата субсидия за капиталови разходи – с 25,0 млн. лв. Значителна част от увеличението на общата субсидия за делегираните от държавата дейности е предназначена за финансиране на дейностите в образованието (383,7 млн. лв.), за социални услуги (131,0 млн. лв.) и за общинските администрации (104,7 млн. лв.). Средствата за делегираните от държавата дейности са определени по приети от Министерския съвет стандарти с натурални и стойностни показатели, съгласувани с отрасловите министерства и Националното сдружение на общините в Република България.

В разчетите за всяка от следващите две години с общата субсидия за делегираните от държавата дейности се осигурява увеличението на възнагражденията на кметовете и кметските наместници (9,0 млн. лв.) и изпълнението на предвидените дейности в приетата Национална стратегия за борба с наркотиците 2020-2024 г., приета с РМС № 528/2020 г. (0,4 млн. лв.).

В прогнозата за 2022 г. са предвидени ръстове с по 5,0 млн. лв. в размерите на трансфера за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища и на целевата субсидия за капиталови разходи, а за 2023 г. е запазено нивото от 2022 г.

По механизма за разпределение на общата изравнителна субсидия:

Като цяло ***механизмът за разпределение*** на общата изравнителна субсидия през 2021 г. се запазва. С цел намаляване на фискалните дисбаланси между общините е предвидено запазване на условието за достъп до изравнителната субсидия, като общините, които са реализирали през преходната година над 120% от средното за страната равнище на постоянни данъчни приходи на един жител не получават достъп до субсидията. За 2021 г. 18 общини остават без достъп до изравнителна субсидия, при същия брой за 2020 г., като промяната е по отношение на община Благоевград, която получава достъп за 2021 г. и община Пловдив, която не получава достъп за 2021 г.

Моделът за разпределение на общата изравнителна субсидията за общините с достъп през 2021 г. включва 5 компонента, като най-голям дял (73,1% от общата сума) има компонентът, който осигурява изравняване на разликата между 120% от равнището за страната и постоянните данъчни постъпления на един жител за конкретната община. Останалите компоненти на общата изравнителна субсидия включват: разпределение на база дяловете за разходни потребности на общините с достъп, оценени чрез натурални показатели (20,2% от общата сума); компонент за общините, чийто дял на приходите спрямо общите постъпления е по-малък от 25 на сто (3,8% от общата сума); компонент за осигуряване на размера на субсидията, определен със ЗДБРБ за 2020 г. (2,7% от общата сума), както и допълнителен компонент, който се разпределя за общините,

които имат осреднено данъчно усилие над средното ниво на съответната ставка в границите, определени със ЗМДТ (0,2% от общата сума).

С цел подпомагане на малките общини, които нямат достъп до обща изравнителна субсидия за 2021 г., съгласно описания по-горе механизъм, и предвид необходимостта от изпълнение на дейности по прилагане на противоепидемични мерки в условия на COVID пандемията, в разчетите за 2021 г. са предвидени допълнителни и еднократни трансфери, в размер на 2,6 млн. лв., от централния бюджет за други целеви разходи за местни дейности, като са обхванати общини с население под 30 000 жители по данни на Националния статистически институт към 31.12.2019 г., отговарящи на определени условия. За тези общини, при които е отчетено намаление на приходите от данък върху недвижимите имоти по данни от отчета за касово изпълнение на бюджета на общината към 30.09.2020 г. с повече от 5 на сто спрямо отчетените постъпления за този данък към 30.09.2019 г. и намаление на приходите от туристическия данък по данни от отчета за касово изпълнение на бюджета на общината към 30.09.2020 г. с повече от 15 на сто спрямо отчетените постъпления за този данък към 30.09.2019 г., размерът на предвидените средства е завишен с 23 на сто спрямо размера на общата изравнителна субсидия за конкретната община, одобрен със ЗДБРБ за 2018 г. За останалите общини, при които е отчетено само намаление на приходите от туристически данък по данни от отчета за касовото изпълнение по бюджета на общината към 30 септември 2020 г. с повече от 15 на сто спрямо отчетените постъпления за този данък към 30 септември 2019 г., предвидените средства са в размер на 80 на сто от размера на общата изравнителна субсидия за конкретната община, одобрен със ЗДБРБ за 2018 г.

По механизма за разпределение на целевата субсидия за капиталови разходи:

При разпределението на ***целевата субсидия за капиталови разходи,*** основният компонент от нея се разпределя на базата на натуралните показатели по общини за брой населени места, с изключване на местата без население и с население до 10 души, и компоненти за дължина на общински пътища, за брой население и за територия.

След извършените промени по механизма със ЗДБРБ за 2020 г., не се прилага изравнителен компонент за осигуряване достигнатия размер на целевата субсидия за капиталови разходи през предходната година, с което се постига обективно съответствие между средствата и натуралните показатели за всяка конкретна община.

Предвиден е и допълнителен ресурс за подпомагане на общините от 4-та и 5-та категория за подобряване състоянието на социалната и техническа инфраструктура на територията на общината. Достъп до тази част на субсидията имат всички общини от 4-та и 5-та категория, съгласно утвърдената от министъра на регионалното развитие и благоустройството със заповед № РД-02-14-2021/2012 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 28.08.2012 г., изм. и доп., бр. 73 от 02.09.2014 г., бр. 75 от 27.09.2016 г.) категоризация на общините в Република България, на основание чл. 36, ал. 2 от Закона за административно-териториалното устройство на Република България и във връзка с т. 4 от Решение № 921 на Министерския съвет от 2011 г. за определяне на критерии и показатели за категоризиране на общините, кметствата, районите и населените места в Република България.

Обхванатите общини от допълнителния компонент от 4-та и 5-та категории са 131, като всяка от тях получава допълнително по 60,0 хил. лв. (с 10,0 хил. лв. повече в сравнение с механизма за 2020 г.) след разпределението по основния компонент. В резултат на това, в 152 общини целевата субсидия за капиталови разходи за 2021 г. има ръст спрямо закона за 2020 г., който надхвърля общия ръст за страната, за 113 общини

ръстът е под средния за страната, в резултат на увеличение на местата без население и с население до 10 души, както и намаляване на броя на населението.

Със ЗДБРБ за 2021 г. се запазва дадената възможност със ЗДБРБ за 2020 г. на общината, след решение на общинския съвет, да може да предложи трансформиране на утвърдената със закона целева субсидия за капиталови разходи в трансфер за други целеви разходи. С разпоредбата ще се даде възможност на общините да приоритизират своите потребности и при необходимост да пренасочат средства за финансиране на неотложни текущи ремонти на общински пътища и на улична мрежа, като с разпоредбата за 2021 г. допълнително ще им се предостави възможност със средствата от трансформираната целева субсидия за капиталови разходи да извършват текущи ремонти и на сгради, публична общинска собственост.

По механизма за разпределение на трансфера за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища:

Средствата се разпределят на базата на натуралните показатели по общини за дължина на общинските пътища с отчитане на географско и височинно разположение, брой населени места с изключване на местата без население и брой население. След извършените промени по механизма със ЗДБРБ за 2020 г. не се прилага изравнителен компонент за осигуряване достигнатия размер на трансфера за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища през предходната година, с което се постига обективно съответствие между средствата и натуралните показатели на конкретната община.

Над разчетените със законопроекта за държавния бюджет за 2021 г. размери на основните бюджетни взаимоотношения между общините и централния бюджет са предвидени и 30,0 млн. лв. за подпомагане на общините в условията на COVID пандемията. Конкретното разпределение на средствата по общини ще се извърши в хода на изпълнението на държавния бюджет за 2021 г. на базата на критерии, разработени съвместно с Националното сдружение на общините в Република България.

По инициатива на Министерството на финансите, с цел улесняване и унифициране на счетоводните процеси във всички общини, считано от 01.10.2020 г. започна реализацията на дейностите за поетапно внедряване на Интегрирана финансово-информационна система за общините. Срокът за изпълнение на проекта е 51 месеца, като средствата за внедряването на системата в общините ще бъдат изцяло за сметка на държавния бюджет.

Част V.
Управление на средствата от европейските фондове и програми за периода 2021-2023 г.

1. НАЦИОНАЛЕН ФОНД

При планиране на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз са взети под внимание правилата за програмен период 2014-2020 г., етапът на изпълнение на всяка една от програмите, особеностите на подпомаганите сектори, както и характерът и сроковете за реализация на отделните проекти.

Оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд, са насочени към изграждане на балансирана и устойчива транспортна система чрез развитие и модернизация на ключовата транспортна инфраструктура за връзки от национално, трансгранично и европейско значение, развитие на динамична икономика, конкурентоспособна на европейския и световен пазар, развитие на екологичната инфраструктура и подобряване, опазване и възстановяване на природната среда и биоразнообразието, икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план, социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера като обхващат проекти с голям мащаб, реализируеми поетапно във времето с ангажиране на значителен финансов ресурс за тяхното изпълнението.

На 26 май 2020 г. Европейската комисия представи обширен план за възстановяване на Европа, за чието изпълнение ще бъде мобилизиран пълният потенциал на бюджета на ЕС. С плана ще се подпомогне преодоляването на икономическите и социалните последици от коронавирусната пандемия, задвижването на европейското възстановяване и запазването и създаването на работни места.

На 21 юли 2020 г. лидерите на ЕС постигнаха съгласие по този план за възстановяване и многогодишната финансова рамка за периода 2021-2027 г., поемайки курс към излизане от кризата и поставяне на основите на една модерна и по-устойчива Европа.

NEXT GENERATION EU е нова инициатива, част от която са механизмът REACT-EU за подкрепа на най-силно засегнатите от COVID-19 държави членки и региони с инвестиции, насочени към възстановяване на пазарите на труда, подпомагане на системите за здравеопазване и подкрепа на ликвидността на малките и средните предприятия и Механизмът за възстановяване и устойчивост, чрез който ще се финансират реформи и инвестиции с цел смекчаване на икономическото и социалното въздействие на пандемията, както и превръщането на икономиките на ЕС в по-

устойчиви и издръжливи на сътресения и по-добре подготвени за предизвикателствата на екологичния и цифровия преход.

REACT-EU

Заделеният за България ресурс по инициативата REACT-EU е в размер на 1,283 млрд. лв., а средствата са разпределени в пет от действащите оперативни програми от програмен период 2014-2020 г., които позволяват финансиране на дейности, необходими за противодействие на COVID-19. С Решение № 573 от 14.08.2020 г. на МС се одобри индикативно финансово разпределение по оперативни програми за периода 2014-2020 г. на средствата за България от Европейския съюз в подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU), като са предвидени средства за следните групи дейности:

- **За системата на здравеопазването** - за ремонтни дейности и доставка на медицинско и немедицинско оборудване за укрепване на капацитета на специализираните отделения в болниците за лечение на пациенти, заразени с COVID-19; доставка на лични предпазни средства и консумативи за осигуряване на безопасността на медицинския персонал в болниците, спешните центрове и екипите, работещи на терен в риск от инфекция; осигуряване на оборудване за увеличаване на капацитета на лабораториите за тестване на COVID-19; доставка на тестове, реактиви и тестови консумативи за коронавирус; доставка на тестове и консумативи за тестване, за да се гарантира качеството и безопасността на дарената кръв; обеззаразяване и дезинфекция на обществени пространства и др.;

- **Подкрепа за най-уязвимите групи** - продължаване до септември 2021 г. на текущите операции „Предоставяне на топъл обяд“ и за разпространение на хранителни пакети по ОП за храна и/или основна материална помощ, насочени към хора с ниски доходи, под прага на бедността, за времето на задължителна карантина; уязвими лица, включително и възрастни на възраст над 65 години, без доходи или с доходи под прага на бедността, които живеят сами и нямат роднини; лица, които поради възрастта си, трайно увреждане или заболяване не могат да се грижат за себе си и да се издържат;

- **За адаптиране на образователната система** за подготовка на зелено, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката се планират да бъдат изпълнени следните дейности: създаване на Центрове за дистанционно обучение в електронна среда чрез изграждане и оборудване на STEM (science, technology, engineering and mathematics) класни стаи в училища, които не са получили подкрепа от националната програма „Изграждане на училищна STEM среда“ за подготовката и провеждането на дистанционно обучение за ученици; закупуване на технически средства за 10% от всички ученици и учители в страната за използване в образователния процес по време на криза; симулация и провеждане на реално дистанционно обучение във виртуална класна стая в STEM центрове и офиси. Чрез тази дейност се предвижда придобиване на практически умения от всички ученици в страната за провеждане на дистанционно обучение на ученици в карантина или за тези, които не посещават училище в настоящата форма на обучение по медицински или други причини;

- **Подкрепа за поддържане на заетост** - разширяване и адаптиране на текущите операции по ОП „Развитие на човешките ресурси“ за борба с ефектите на COVID-19: подкрепа за работодатели и самостоятелно заети лица, за да се

предотврати уволнението на служители и прекратяването на самостоятелната заетост след допълнителна оценка на секторните нужди; допълнителни ресурси за подпомагане на медицински и немедицински персонал, които първи се изправят срещу предизвикателствата на глобалната пандемична криза - конкретен бенефициент Министерството на здравеопазването.

Предвиждат се и нови процедури, както следва:

- Процедура за социални предприятия и сдружения на хора с увреждания с цел повишаване на тяхната производителност, запазване на заетостта и създаване на нови работни места чрез осигуряване на обучение, наставничество, възнаграждения и др.;

- „Гъвкава заетост“ (интегрирана операция ОПРЧР - ОПИК): Подкрепа за предприятията с цел смекчаване на икономическите последици от разпространението на COVID-19. Предоставяне на подкрепа за запазване на заетостта на работещите в секторите, засегнати от кризата и наемане на нови служители (безработни лица). Предоставяне на нови форми на дистанционна работа и въвеждане на ИКТ системи и приложения за подобряване на качеството на процесите, продуктите и услугите.

Чрез ОП „Иновации и конкурентоспособност“ ще бъде предоставена **подкрепа за малки и средни предприятия** по линията на:

- „Възстановяване и потенциал за растеж“ – подпомагане на възстановяването и растежа на МСП чрез производствени инвестиции, включително на възобновяеми енергийни източници за собствена консумация и работен капитал;

- „Цифрови и зелени иновации“ – подкрепа за бизнеса за преминаване към цифровизация и кръгова икономика. Допустими са инвестициите на ниво предприятие в областта на цифровите технологии и кръговата икономика, включително за подобряване на ресурсната ефективност на предприятията.

Механизъм за възстановяване и устойчивост

Друга мярка, която се предвижда да заработи, е Механизмът за възстановяване и устойчивост (Recovery and Resilience Facility), който представлява ключова програма на Инструмента за възстановяване на ЕС. С него на държавите членки ще се предоставят безвъзмездна финансова подкрепа и заеми, за да се подпомогнат публичните инвестиции и реформи, предвидени в техните планове за възстановяване и устойчивост, както и за смекчаване на последиците за обществото, причинени от настоящата криза с COVID-19. По този начин икономиките на Европейския съюз ще станат по-устойчиви и по-добре подготвени за бъдещето. Предвижда се предложеният механизъм да се приложи в широк кръг от сфери на политиката и включва области, свързани със сближаването, двата прехода (екологичен и цифров), конкурентоспособността, производителността, здравеопазването и интелигентните иновации. Предвижда се управлението да е пряко от Европейската комисия в съответствие с Финансовия регламент. Финансовата подкрепа ще бъде в допълнение към предоставената по линия на други фондове и програми на ЕС и не може да покрива същите разходи. Финансовата подкрепа ще се предоставя за постигане на общите и специфични цели, посочени в предложения регламент. Финансовият пакет за изпълнение на механизма, предложен в индикативната рамка на ЕК, възлиза на 672,5 млрд. евро (заключения от срещата на Европейския съвет от 21 юли 2020 г.).

Средствата ще бъдат предоставени на държавите членки под формата на безвъзмездна помощ и под формата на заеми. Финансовият пакет, от който България може да се възползва, е 5,981 млрд. евро грантове и около 4,0 млрд. евро заеми (съгласно индикативните разчети към анексите от проекта на регламент). Механизмът предвижда 100% финансиране по отношение на грантовете, като не се предвижда да се ангажира национален ресурс под формата на съфинансиране. Периодът, в който основният финансов пакет за безвъзмездната подкрепа ще бъде предоставен, е до 31 декември 2022 г. След този период, до 31 декември 2024 г., в случай че е наличен остатъчен ресурс, ЕК може да обяви допълнителни процедури, които следва да бъдат в съответствие с календара на Европейския семестър.

Първите две години за този механизъм ще са особено важни, тъй като прогнозните средства в размер на 70%, съставляващи грантове, следва да бъдат договорени до края на 2022 г. Останалите 30% ще могат да се договарят до края на 2024 г. Плащанията по изпълнение на Механизма ще се извършват до края на 2026 г. Най-късните плащания се очаква да бъдат до 2028 г., тъй като държавите членки ще имат до 4 години да реализират заложените реформи и най-късно до 2024 г. ще се поемат ангажименти за предоставяне на финансови средства на бенефициентите.

Ключово условие за предоставяне на помощта е изготвянето на национални планове за възстановяване и устойчивост като част от националните програми за реформи на отделните държави членки (плановете ще са приложение към НПР). Тези планове ще съдържат програмата на държавата членка за инвестиции и реформи за следващите 4 години, както и пакетите от инвестиции и реформи, които ще бъдат финансирани.

Оперативни програми

През планирания период се очаква да се продължи реализацията на основната част от следните големи проекти по **ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г.**: АМ „Струма“ - Лот 3.1, и тунел „Железница“ и „Рехабилитация на железопътната линия Пловдив-Бургас - Фаза 2“, „Модернизация на железопътната линия София-Септември, участък Елин Пелин-Костенец“.

По-значимите проекти по **ОП „Околна среда“ 2014-2020** г., които ще бъдат реализирани в посочения период, са следните: „Интегриран воден цикъл Плевен - Долна Митрополия”, „Интегриран проект за подобряване на водния сектор в град Добрич - фаза 1“, „Проектиране и изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF - трета фаза на интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община“ и „Изграждане на ВиК инфраструктура“ с конкретни бенефициенти 14 ВиК дружества.

Оперативна програма „Региони в растеж“ също се характеризира със сериозен размер на разходи за инфраструктура. Най-големите проекти, които ще бъдат реализирани със средства от програмата, са „Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020 г.“, Инвестиционен приоритет „Интегриран градски транспорт“ и Проект за подобрен достъп до спешна медицинска помощ по приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“.

Оперативната програма с най-голяма насоченост към бизнеса е **ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.** Дейностите по тази оперативна програма са свързани със стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, засилване на дългосрочната конкурентоспособност на българските предприятия, подкрепа на

иновациите, подобряване на бизнес средата и др. В рамките на програмата бяха обособени няколко схеми за подкрепа на бизнеса при преодоляване на последиците от пандемията, а именно подкрепа на микро-, малки и средни предприятия за осигуряване на оборотен капитал, както и аналогични схеми за подкрепа на туристическия сектор и МСП, извършващи автобусни превози. Други по-значими проекти, които ще се реализират през периода, са: Фаза 2 на „Създаване на научно-технологичен парк“ с бенефициент „София Тех Парк АД“, проект „Изграждане на междусистемна газова връзка България-Гърция“ и фаза 2 на проект „Изграждане на междусистемна газова връзка България-Сърбия“.

Програмите, съфинансирани от Европейския социален фонд (**ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ и ОП „Добро управление“**) и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, са насочени към насърчаване на по-висока и по-качествена заетост, свързани с борбата с безработицата сред уязвимите групи на пазара на труда, най-вече младежите и продължително безработните, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване, осигуряване на достъп до качествено образование и изграждане на научен, изследователски и иновационен потенциал в Република България и не на последно място – укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса. Поради спецификата на изпълняваните мерки при такъв тип проекти, те се характеризират със сравнително по-бързото реализиране и съответно равномерен темп на усвояване на средствата и големия брой бенефициенти, към които те са насочени.

Двустранните програми за трансгранично сътрудничество (ТГС) по Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП II) на Европейския съюз имат за цел преодоляването на общи предизвикателства, установени съвместно в граничните региони, като същевременно се засилва процесът на сътрудничество за целите на разширяването и цялостното хармонично развитие на Европейския съюз. Основните приоритети по тези програми са в областта на опазването на природата, устойчивото развитие на туризма и засилване на икономическото сътрудничество между хората и институциите в граничните региони. Очакванията са, че през 2021 г. те ще са навлезли в етапа на същинското си изпълнение с последващо увеличаване на разходите през следващите две години от прогнозния период.

По отношение на приходната част са взети предвид спецификите в подхода за предоставяне на средства от страна на ЕК, а именно начина и сроковете на предоставяне на предварителното финансиране по отделни програми, мерки и механизми, както и въведеното годишно уравняване на сметки, което оказва влияние на стойността на приходите през всички години от прогнозния период.

Съгласно предстоящите промени в разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета, ЕК превежда на държавите членки годишно предварително финансиране, като от 2021 г. до 2023 г. то ще е в размер на 2%, вместо досегашните 3% от европейската компонента в бюджетите на оперативните програми.

Също така са отчетени спецификите и сроковете за годишното уравняване на сметките с ЕК на база представените от държавите членки годишни счетоводни отчети. В тези отчети се включва информация за изминалата счетоводна година, която обхваща периода от 1 юли на година „n-1” до 30 юни на година „n“. Съгласно това правило ЕК ще възстановява текущо 90% от допустимите разходи, включени в изпратените от държавите членки заявления за плащания, а останалата за възстановяване част ще се изчислява след приспадане на полученото годишно предварително финансиране и вече

получените 90%. При годишното уравняване на сметките се взимат под внимание следните компоненти: общият размер на допустимите разходи, включени в исканията за плащане, изпратени до ЕК; отписаните и възстановените суми; сумите, подлежащи на възстановяване към края на счетоводната година; неподлежащите на събиране суми, както и полученото годишно предварително финансиране. На база на изчисленията Комисията уравнява съответното годишно предварително финансиране и изплаща всяка допълнителна дължима сума в срок от 30 дни от приемането на годишните счетоводни отчети.

Важно е да се отбележи, че всяко забавяне на темповете на извършване на разходи по програмите, съфинансирани със средства от ЕС, спрямо разчетените данни, би довело до намаляване размера на разходите, които се сертифицират към ЕК, което от своя страна ще се отрази в намаление на постъпленията към Република България през съответните години.

1.1. РАЗХОДНА ЧАСТ

При планирането на разходите по Оперативните програми, съфинансирани от Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз за периода 2014-2020 г., са взети под внимание:

- етапът на изпълнение оперативните програми;
- прогнозите на Управляващите органи за периода 2021-2023 г.;
- изпълнението на прогнозите на Управляващите органи за минали години;
- спецификите на отделните оперативни програми от гледна точка на икономическата област, към която са насочени;
- договорените до момента средства по отделните оперативни програми.

Прогнозите отчитат и потенциалните рискове, свързани с предизвикателството за достигане на праговете, съгласно условието за автоматично освобождаване от ангажимент (т. нар. правило N+3).

Отчетена е и необходимостта от текущо осигуряване на национални средства за извършване на плащания във връзка с въведените правила за възстановяване от 90% от сертифицираните разходи преди годишното уравняване на сметките с ЕК на база представените от държавите членки годишни счетоводни отчети.

Въпреки че към настоящия момент регламентите на ЕС и Многогодишната финансова рамка за периода 2021-2027 г. все още не са приети, на основание Решение № 496 от 21 юли 2020 г. на МС за изменение на Решение № 335 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на индикативно финансово разпределение на средствата от Европейския социален фонд+, Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд за програмен период 2021-2027 г. по цели на политиката и програми в разчетите за разходите са предвидени средства за стартиране на разплащания по тях.

Съгласно проекта на Регламент за общоприложими разпоредби за програмен период 2021-2027 г., ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионният фонд и ЕФМДР ще подпомагат пет цели на политиката:

- Цел на политиката 1: По-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход;
- Цел на политиката 2: По-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска;
- Цел на политиката 3: По-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността и регионалната свързаност на ИКТ;
- Цел на политиката 4: По-социална Европа – реализиране на европейския стълб на социалните права;
- Цел на политиката 5: Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи.

Прогнозата за плащания за програмен период 2021-2027 г. е изготвена на база анализ на исторически данни за изпълнението на оперативните програми в първите години от програмните периоди и информация от тематичните работни групи за хода на подготовка на оперативните програми.

Прогнозните разходи по програмите, съфинансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм 2014-2021 г., са индикативни и обхващат бъдещи плащания по сключени договори с бенефициенти и разходи на отделните органи и на програмните оператори за дейности за управление на програмите.

Граф. V-1: Разходи на Национален фонд – сметка за средства от ЕС за периода 2021-2023 г.

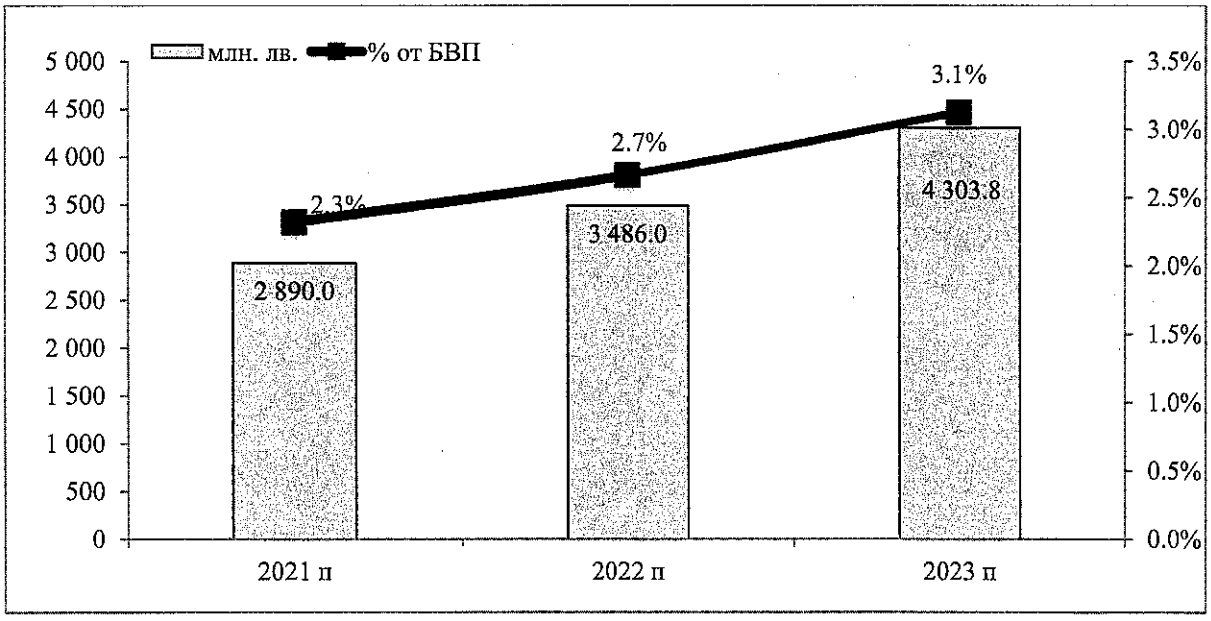

1.2. ПРИХОДНА ЧАСТ

Планираните приходи за 2021-2023 г. по оперативните програми, съфинансирани от Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз, включват определения индикативен размер на разходите, които се очаква да бъдат възстановени от ЕК през този период.

Прогнозните приходи са изчислени, като са взети под внимание следните особености:

- 90% от размера на разходите по оперативни програми, съответстващи на европейското съфинансиране, извършени през последните два месеца на предходната година. Съгласно правилата на ЕК само заявленията за плащане, които страната-членка изпраща до 31 октомври гарантирано ще бъдат възстановени в рамките на годината, в която са изпратени. Поради тази причина всички заявления за плащане, които се очаква да бъдат изпратени след тази дата, са планирани за получаване през следващата година;

- 90% от размера на разходите по оперативни програми, съответстващи на европейското съфинансиране, извършени през първите десет месеца на настоящата година;

- до 10% от размера на сертифицираните разходи през предходната счетоводна година, които се очаква да бъдат възстановени от ЕК при годишното уравняване на сметките;

- предварителното годишно финансиране, което се очаква да получи/възстанови България след годишното уравняване на сметките.

Също така за периода 2021-2023 г. са предвидени приходи по оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз през програмен период 2021-2027 г. Те са съобразени с актуална информация за процента на предварителното финансиране и индикативния размер на средствата, които се очаква да получи България съгласно проекта на Общ регламент, както и очакваното възстановяване на европейската компонента от сертифицираните разходи по новите оперативни програми.

По отношение на приходите от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм за периода 2014-2021 г., Офисът на ЕИП и НФМ превежда средства два пъти в годината на база прогнози изготвени от Програмните оператори за индикативния размер на разходите по програмите.

Граф. V-2: Приходи на Национален фонд – сметка за средства от ЕС за периода 2021-2023 г.

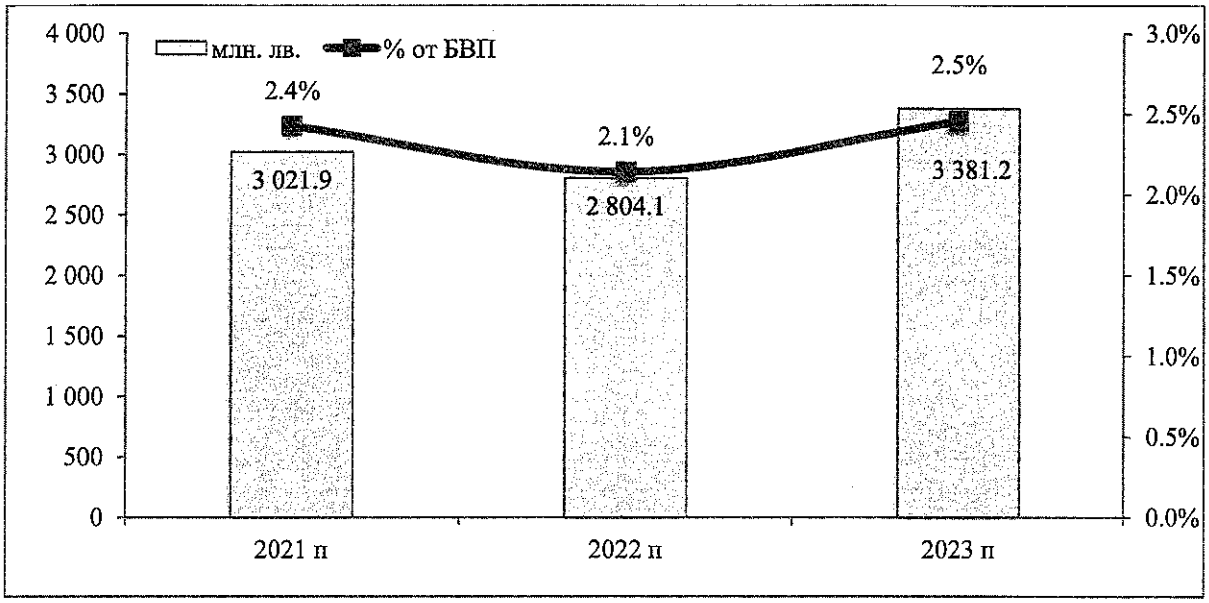

2. ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“

2.1. ПРИХОДИ И ПОСТЪПЛЕНИЯ

При разработване на разчетите за приходите и постъпленията за периода 2021-2023 г. по програмите, финансирани от ЕС, са взети под внимание определеният индикативен размер на разходите, които се очаква да бъдат възстановени от ЕК през този период. Очакваните приходи и постъпления по години са, както следва: през 2021 г. в размер до 2 662,4 млн. лв., през 2022 г. са 2 500,8 млн. лв., а за 2023 г. в размер до 2 706,3 млн. лв.

Граф. V-3: Приходи (без постъпленията) на ДФ „Земеделие“ – сметка за средства от ЕС за периода 2021-2023 г.

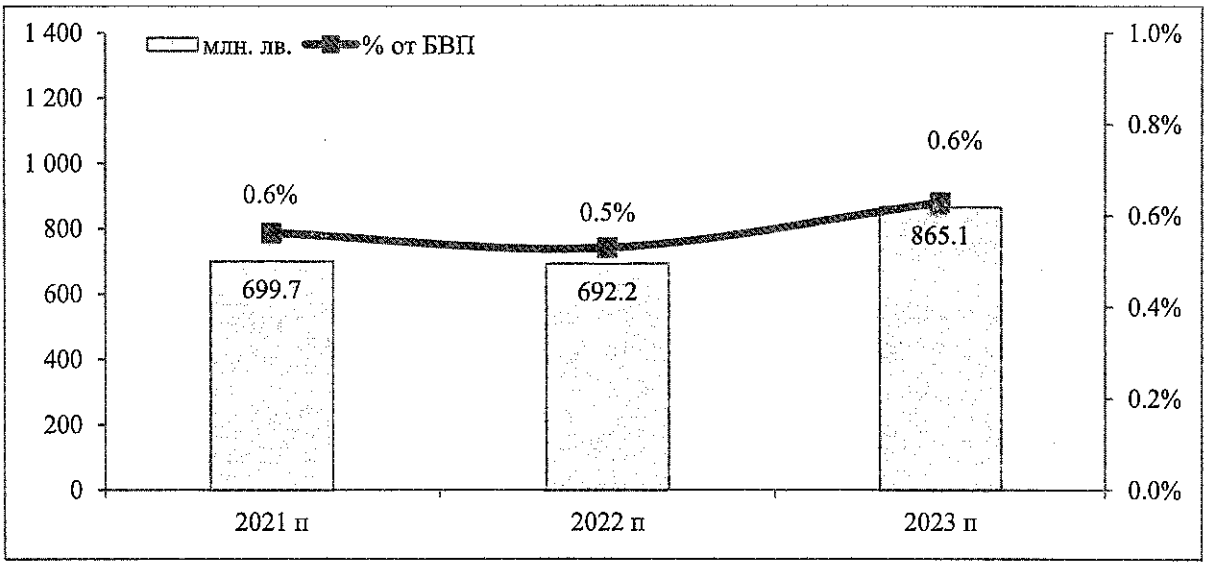

2.2. РАЗХОДИ И ПЛАЩАНИЯ

Очакваните разходи и плащания за периода 2021-2023 г. са, както следва: за 2021 г. – 2 882,9 млн. лв., за 2022 г. – 2 667,6 млн. лв. и за 2023 г. – 2 997,1 млн. лв.

Граф. V-4: Разходи (без плащанията) на ДФ „Земеделие“ – сметка за средства от ЕС за периода 2021-2023 г.

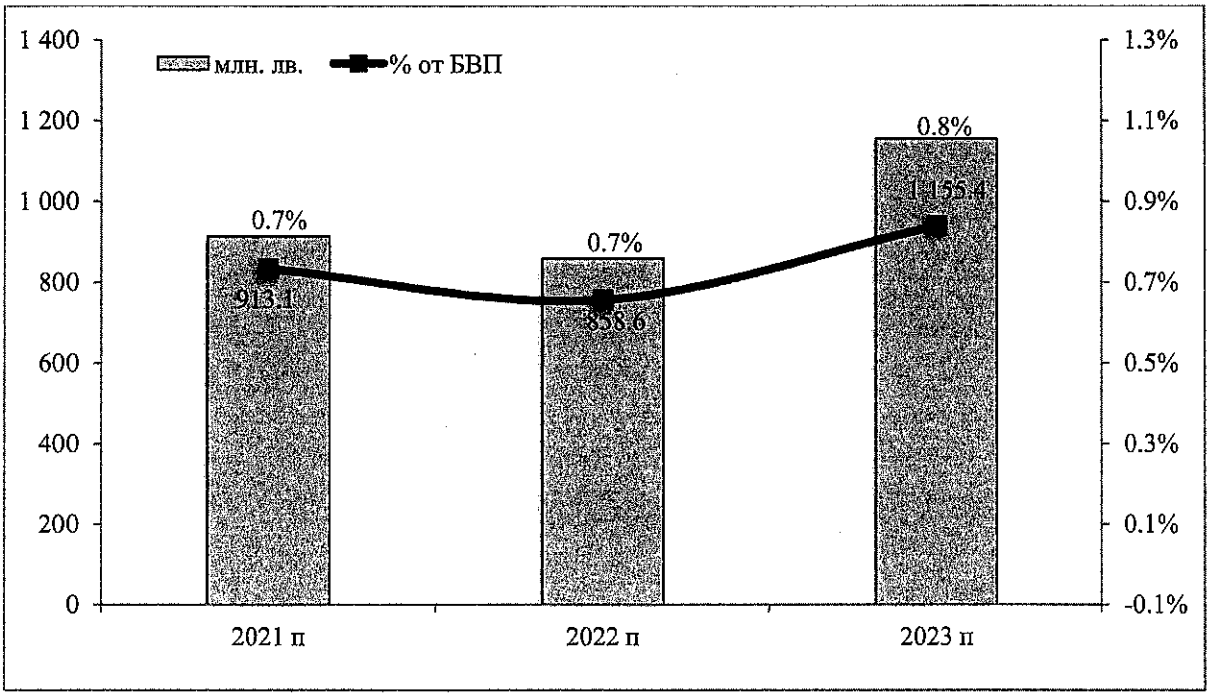

ОБЩА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

Приоритетите в областта на селскостопанската политика са насочени към осигуряване на стабилна пазарна среда, подкрепа на доходите на земеделските стопани и развитие на селските райони.

Основните инструменти за провеждането на общата селскостопанска политика са директните плащания и пазарната подкрепа на земеделските стопани (1-ви стълб на ОСП) и политиката за развитие на селските райони (2-ри стълб на ОСП).

По линия на първия стълб на ОСП ще се изплащат средства за подпомагане на земеделските стопани по обвързани и необвързани с производството схеми за директни плащания и за пазарна подкрепа.

По схемите за директни плащания на земеделски стопани за сметка на ЕС през 2021 г. – 1 604,9 за 2022 г. и 2023 г. се предвижда да бъдат усвоявани по 1 567,4 млн. лв. годишно.

Мерките за пазарна подкрепа за периода 2021-2023 г. могат да включват различни механизми – интервенции, с цел стабилизиране на пазара в сектори като зърнени култури, ориз, мляко; помощи за повишаване на консумацията на някои продукти; пазарна подкрепа за лозаро-винарския сектор, пчеларство, плодове и зеленчуци и други.

Общият бюджет за финансиране на пазарни мерки за 2021 г. е в размер на 113,8 млн. лв., от които 76,0 млн. лв. са средства от ЕС и 37,8 млн. лв. национално съфинансиране. През 2022 г. са планирани 117,9 млн. лв., от които 37,8 млн. лв. от националния бюджет, а през 2023 г. прогнозата за плащане е в размер на 117,9 млн. лв., в това число 37,8 млн. лв. национални средства.

Съгласно законодателството на ЕС национално съфинансиране се прилага по следните пазарни мерки: Схема „Училищен плод"; Схема „Училищно мляко", „Подпомагане на групи производители на плодове и зеленчуци"; Подпомагане в сектор Вино – мярка „Промоции на вина в трети страни"; „Публична интервенция на зърно"; „Национална програма по пчеларство", „Промоционални програми за земеделски продукти" и Схема „Оперативни програми на организации на производители на плодове и зеленчуци".

По линия на втория стълб на ОСП ще се изплащат средствата за развитие на селските райони, както следва:

- за 2021 г. – 1 123,3 млн. лв., от които 922,3 млн. лв. са средства от ЕС и 201,0 млн. лв. национално съфинансиране и авансови плащания;
- за 2022 г. – 942,1 млн. лв., от които 779,6 млн. лв. са средства от ЕС и 162,5 млн. лв. национално съфинансиране и авансови плащания;
- за 2023 г. – 1 277,9 млн. лв., от които 1 033,1 млн. лв. са средства от ЕС и 244,8 млн. лв. национално съфинансиране и авансови плащания.

В средносрочен план средствата, които страната ни предвижда да усвоява по програмите на ЕС и да изплаща за селскостопанската политика са, както следва:

Табл. V-1: Разходи и плащания за селскостопанската политика за периода 2021-2023 г.

(млн. лв.)

	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Средства от ЕС	2 605,70	2 427,00	2 680,60
Национално съфинансиране и авансови плащания	238,7	200,4	282,6
Общо	**2 844,40**	**2 627,40**	**2 963,20**

ОБЩА РИБАРСКА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

Преобладаващата част от мерките по Програмата за морско дело и рибарство за периода са насочени към:

- повишаване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектор рибарство;
- насърчаване на устойчиво, отличаващо се с ефективно използване на ресурсите рибарство;
- диверсификация на дейностите в рамките на сектор рибарство, както и в други сектори на морската икономика;

- подобряване на пазарната организация за продуктите на риболов и аквакултурите;
- рибарски пристанища, кейове за разтоварване и покрити лодкостоянки.

В средносрочен план средствата, които страната ни предвижда да усвоява по програмите на ЕС и да изплаща за общата рибарска политика са, както следва:

Табл. V-2: Разходи и плащания за рибарската политика за периода 2021-2023 г.

(млн. лв.)

	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Средства от ЕС	30,4	30,9	26,0
Национално съфинансиране и авансови плащания	8,0	9,3	7,9
Общо	**38,4**	**40,2**	**33,9**

3. ДРУГИ СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС И СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ДОГОВОРИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА РЕЖИМ НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС

С актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. са разчетени приходи, разходи и съответното съфинансиране от държавния бюджет по други сметки за средства от Европейския съюз и средства по международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз. Разчетите са изготвени на база предложенията на първостепенните разпоредители с бюджет за очакваните приходи и разходи, включително и за съфинансирането им, по различните международни програми, проекти и договори.

За периода 2021-2023 г. в областта на регионалното развитие са разчетени приходите и разходите за дванадесетте програми на Европейския съюз по трите направления на европейското териториално сътрудничество (ИНТЕРРЕГ): трансгранично (V-A), транснационално (V-B) и междурегионално (V-C), съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Инструмента за предприсъединителна помощ II (ИПП II) и Европейския инструмент за съседство (ЕИС) за периода 2014-2020 година, в които България участва.

За периода 2021-2023 г. в областта на транспорта са разчетени средства за изпълнение на проектите по Механизма за свързване на Европа. За съответните бенефициенти са планирани средства от ЕС и средства за съфинансиране от държавния бюджет, като са отчетени спецификите на съответните бенефициенти. Основен бенефициент по Механизма за свързване на Европа е Национална компания „Железопътна инфраструктура“, която изпълнява следните проекти: „Развитие на железопътен възел София: железопътен участък – София - Волуяк“; „Модернизация на железопътната линия София – Пловдив в участъка София – Елин Пелин“; „Модернизация на железопътната линия София – Пловдив в участъка Костенец – Септември“ и „Развитие на железопътен възел Пловдив“. Други бенефициенти, които изпълняват проекти по механизма са ДП „Пристанищна инфраструктура“, ИА „Проучване и поддържане на река Дунав“ и ДП „Ръководство на въздушното движение“.

Граф. V-5: Приходи и разходи по другите сметки за средства от ЕС и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от ЕС за периода 2021-2023 г.

(в млн. лв.)

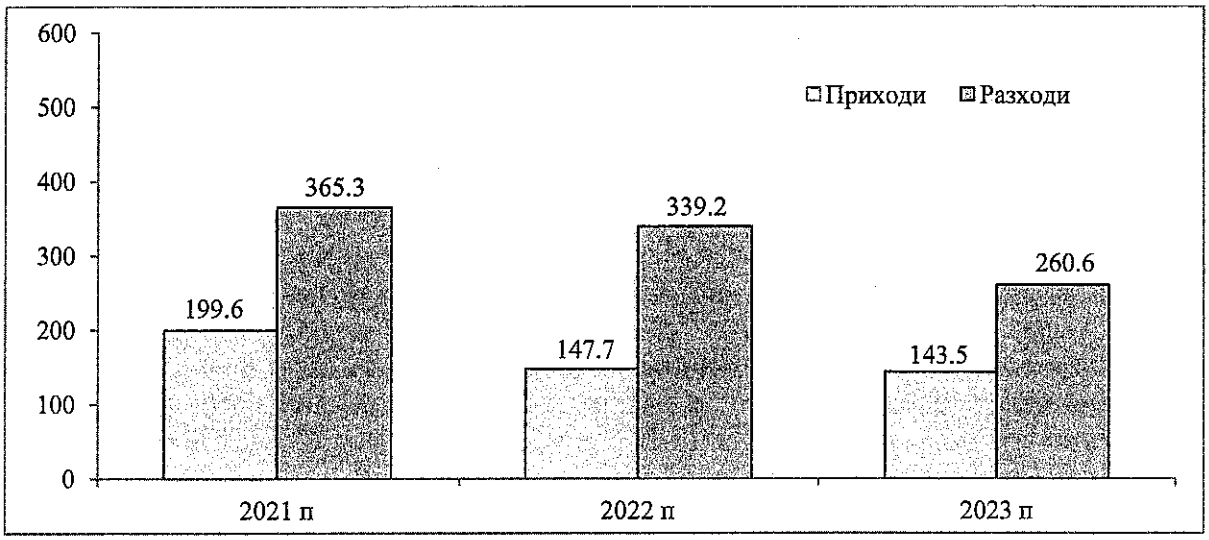

4. ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

Прогнозата за размера на вноската на Република България в общия бюджет на ЕС по години за периода 2021-2023 г. е както следва: 1 462,6 млн. лв. за 2021 г., 1 484,0 млн. лв. за 2022 г. и 1 554,7 млн. лв. за 2023 г.

Тази прогноза е изготвена въз основа на бъдещото Решение на Съвета относно системата на собствени ресурси на ЕС, за което се предвижда влизане в сила от1 януари 2021 г.

Следва да се има предвид, че все още не са приключили преговорите с Европейския парламент и съответно окончателното одобрение както на Решението за собствените ресурси, така и на Регламента за Многогодишната финансова рамка (МФР) на ЕС за 2021-2027 г. Поради това настоящите прогнози са направени въз основа на стойностите и условията, предвидени в одобрените с широко съгласие от Съвета на ЕС проекти на решение и регламент въз основа на заключенията на Европейския съвет от 17-21.07.2020 г.

Прогнозата за вноските на България в бюджета на ЕС за периода 2021-2023 г. е изготвена въз основа на следните прогнозни данни:

- Общият размер (тавани) на МФР за бюджетните кредити за плащания за 2021 г. и 2022 г. и за поети задължения за 2023 г. от одобрения с широко съгласие на 29.07.2020 г. от Комитета на постоянните представители проект на Регламент за МФР за периода 2021-2027 г.;

- Прогнозни данни за брутния национален доход (БНД) на България за периода 2021-2023 г. от актуализираната макроикономическа рамка за периода 2020-2023 г.;

- Прогнозни данни за приходите от мита за България, основаващи се на все по-либералната търговска политика на ЕС, вследствие на която има все повече сключени споразумения за свободна търговия и споразумения за икономическо партньорство, на Схемата от общи тарифни преференции, както и на прогнозите за запазване устойчивия ръст на вноса в Република България и по отношение на обема (без суров нефт), и в декларираната статистическа стойност на внесените стоки от трети страни (в съответствие с макроикономическата прогноза за периода 2020-2023 г.);

- Прогнозни данни за нетните приходи от ДДС за периода 2021-2023 г. (и прилагане на средно претеглената ставка от 2017 г. за трите години в съответствие с новата усъвършенствана методология за изчисляване на ресурса на база ДДС), изготвени отчитайки тенденциите при потреблението, цената на суровия петрол тип „Брент", цената на неенергийните суровини в щатски долари, валутният курс, изменението във физическите и стойностните обеми при вноса на стоки и услуги, както и рисковете от продължителността на епидемичната обстановка, и съобразно актуализираната макроикономическа рамка за периода 2020-2023 г.;

- Прогнозни данни за приходите от мита и БНД на останалите държави членки от одобрените прогнози за 2021 г. от ККСР-„Прогнози" на 26 май 2020 г. при изчисляване вноската за 2021 г., и съответно преизчислени чрез прилагане на номиналните растежи на БВП и съответно на БНД за 2022 г. и 2023 г. при изчисляване вноските за 2022 г. и 2023 г.;

- Прогнозни данни за вноските от ресурс на база ДДС за 2021-2023 г. на останалите държави членки в съответствие с предоставените на 12 юни 2020 г. от Европейската комисия прогнози по държави членки (фиш №70 - WK 6208/2020 INIT);

- Прогнозни данни за вноските от ресурс на база нерециклирни отпадъци от пластмасови опаковки за 2021-2023 г. на България и на останалите държави членки в съответствие с предоставените на 12 юни 2020 г. от Европейската комисия прогнози по държави членки (фиш №70 - WK 6208/2020 INIT) и с предвидените годишни корекции за част от държавите членки (в т.ч. за България) в проекта на Решение за собствените ресурси;

- Данни за вноските от Обединеното кралство като част от т.нар. „други приходи" в съответствие със споразумението за оттеглянето му от ЕС от доклада на ЕК за дългосрочните ѝ прогнози за бъдещите входящи и изходящи потоци в бюджета на ЕС за 2021-2025 г.

Оценка на бюджетните ефекти от промените в допусканията, макроикономическите показатели и/или в нормативната уредба по години за периода 2021-2023 г.:

Проведените симулации показват, че промяната в размера на всеки един от компонентите на вноската на България в бюджета на ЕС, както и на лежащите в основата му приходи и/или макроикономически показатели, би довела до правопропорционално изменение в общия размер на вноската.

Конкретно по отношение на ресурса на база ДДС следва да се има предвид, че окончателната ДДС-база на съответната държава членка, въз основа на която се

изчислява и самият ресурс на база ДДС, е ограничена до 50% от брутния ѝ национален доход и в този смисъл ресурсът на база ДДС би могъл да нараства до определени граници.

Намаляването (или увеличаването) на който и да било от останалите собствени ресурси от България ще предизвика съответно увеличаване (или намаляване) на размера на ресурса ѝ на база БНД, т.е. налице е обратнопропорционална зависимост.

Поради структурата на системата на собствените ресурси на ЕС и взаимообвързаността между елементите ѝ, промени в размера на собствените ресурси, предоставяни от останалите държави членки, биха дали отражение върху размера на ресурса на база БНД от България, като зависимостта в общия случай е обратнопропорционална.

Независимо от предварителните прогнози за приходите от мита, в съответствие с действащото и с бъдещото законодателство, държавите членки ще превеждат в бюджета на ЕС до месец февруари 2021 г. включително, 80% от реално събраните суми за ноември и декември 2020 г., и след 1 март 2021 г. - 75% от реално събраните суми. При по-късно влизане в сила на новото Решение за собствените ресурси, последващо преизчисление следва да се направи, като се съблюдава именно този принцип. През месеците януари и февруари 2021 г. Обединеното кралство следва да преведе 80% от реално събраните суми мита през месеците ноември и декември 2020 г.

В процеса на изпълнението на бюджета на ЕС е възможно да се наложи промяна в размера (увеличение или намаление) на вноската на България поради въздействието на следните фактори: възникнали допълнителни или непредвидени нужди от средства по бюджета на ЕС при изпълнение на разходните политики; промяна в размера на другите приходи на ЕС (извън собствените ресурси); промяна в размера на събраните традиционни собствени ресурси от всички държави членки; периодични актуализации на данните за предишни години за ДДС-база и за БНД на държавите членки с оглед постигане на по-голяма точност при изчислението на вноските им и др.

Независимо от всички описани по-горе допускания, следва да се има предвид и възможността бъдещото решение за собствените ресурси на ЕС да не влезе в сила от 1 януари 2021 г. При подобно развитие ще продължи да се прилага действащото към момента Решение 2014/335/ЕС, Евратом, а в последващ момент при преминаване към новото законодателство ще се направи преизчисление със сила от задна дата (1 януари 2021 г.).

5. ОЦЕНКА НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИТЕ ЕФЕКТИ ОТ УСВОЯВАНЕТО НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И ПРОГРАМИ НА ЕС ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

В таблицата по-долу са представени очакваните макроикономически ефекти от усвояването на средствата от ЕС за периода 2021-2023 г. За изчислението им е използван макроиконометричния модел СИБИЛА 2.0. Оценявани са ефекти, дефинирани като промени в нивата на основни макроикономически показатели в средносрочен хоризонт.

Табл. V-3: Ефекти от усвояването на средствата от европейските фондове и програми на ЕС

Макроикономически показател	Ефект към 2023 г.
БВП	5,0%
Износ на стоки и услуги	0,7%
Внос на стоки и услуги	14,5%
Текуща сметка, % от БВП	- 7,8 пр.п.
Частно потребление	6,1%
Частни инвестиции	23,6%
Заетост (15-64 г.), хил.	8,0%
Коефициент на безработица (15-64 г.)	-3,7 пр.п.
Средна работна заплата	3,3%
Инфлация по ХИПЦ	1,2%
Бюджетен баланс, % БВП	0,2 пр.п.

Източник: МФ, СИБИЛА 2.0.

Оцененият общ ефект върху българската икономика от планираното усвояване на средствата от ЕС е положителен, като към 2023 г. нивото на БВП се очаква да бъде с 5,0% по-високо в сравнение със сценария, при който тези средства не се оползотворят.

Основата за този ефект е положителното влияние върху производството в страната, което е следствие на увеличението в инвестиционните разходи. Същевременно, допълнителен импулс се генерира по линия на частното потребление поради допълнителен ръст в заетостта и средната работна заплата. Позитивният ефект върху въпросните основни компоненти на БВП е прогнозиран да достигне 23,6% за частните инвестиции и 6,1% за частното потребление. Същевременно, по-високото равнище на БВП не се предвижда да бъде съпътствано от ускоряване на инфлацията, като ефектът върху ценовото равнище към 2023 г. се изразява в скромно повишаване от 1,2% спрямо базисния сценарий.

По отношение на пазара на труда, симулациите показват допълнителен ръст от 3,3% в средната работна заплата и 8,0% в броя на заетите, както и подобряване на нивото на безработица, което към края на 2023 г. се очаква да е с 3,7 пр.п. по-ниско в сравнение със сценария без средства от ЕС. Каналите, чрез които средствата от ЕС влияят на пазара на труда, са два. От една страна, в направените симулации са включени ефектите от директната намеса на програмите, съфинансирани със средства от ЕС, на пазара на труда, чрез мерките за създаване на заетост и преквалификация на работната сила, а от друга са отразени и очакванията за неговото развитие в резултат на повишената икономическа активност, генерирана от допълнителните инвестиции.

Анализът показва, че планираното изпълнение на оперативните програми, съфинансирани със средства от ЕС, води до скромно подобряване на бюджетния баланс с 0,2 пр.п. от БВП към 2023 г. Това се дължи на по-благоприятната икономическа конюнктура и съпровождащото разширяване на данъчната база в резултат на предвидените допълнителни инвестиции от средствата от ЕС. Така приходите в държавния бюджет се очаква да надвишат преките правителствени разходи, обвързани със съфинансиране на инвестиционните проекти.

Увеличената производствена активност, която е силно зависима от внос на суровини, както и ускореният ръст на доходите, се очаква да повишат допълнително вноса на стоки и услуги с 14,5% към 2023 г. Износът, от друга страна, се очаква да отбележи по-

скромен допълнителен ръст (0,7%) в този тригодишен хоризонт, тъй като за пълното проявление на очаквания ефект от изпълнението на програмите върху конкурентоспособността на българските стоки и услуги е необходим по-дълъг период. В резултат на това, в средносрочен план балансът по текущата сметка на платежния баланс ще се влоши със 7,8 пр.п. от БВП.

Част VI.
Политика по дълга и финансирането за периода 2021-2023 г.

Политиката на правителството за управление на държавния дълг[22] в условията на динамичната ситуация вследствие разпространението на COVID-19, за следващия тригодишен период ще бъде насочена към осигуряване необходимите средства за рефинансиране на дълга в обращение, финансиране на планирания дефицит по държавния бюджет и обезпечаване стабилността на фискалния резерв, при оптимално възможна цена и приемлива степен на риск. Усилията ще бъдат съсредоточени в посока осигуряване на възможности за пазарно-ориентирано финансиране, при спазване на годишните дългови ограничения.

Определянето на конкретните характеристики на новопоетия дълг ще бъде съобразено с настоящата конюнктура на пазара на ДЦК и профила на дълга в обращение, при отчитане на възможностите за намаляване на риска за рефинансиране на държавния дълг и удължаване на матуритетната му структура.

Планира се дълговото финансиране на бюджета да бъде обезпечено чрез предоставяне на високоликвидни, при подходящо съотношение доходност/риск дългови инструменти, позиционирани в различни матуритетни сегменти, както и посредством усвоявания по държавен заем с целево предназначение за финансиране на социално-икономическите мерки на правителството за преодоляване на последствията от пандемията, причинена от разпространението на COVID-19 по линия на инструментите на ЕС за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE). По отношение на финансирането на инвестиционни проекти и специфични програми с държавни и държавногарантирани заеми ще продължи прилагането на консервативен подход.

1. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ. ОБСЛУЖВАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ

В края на полугодието на 2020 г. номиналният размер на държавния дълг нараства до 23,1 млрд. лв. в сравнение с нивото от 22,0 млрд. лв., отчетено в края на 2019 г. Съотношението на държавния дълг към БВП[23] е 19,5%, при 18,4% в края на предходната година. Въз основа на очакваното изпълнение на дълговите параметри към

[22] Дългът по Закона за държавния дълг и останалите форми на дълг съгласно Регламент на Съвета (ЕО) № 479/2009 от 25 май 2009 г. за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност, който се поема и изплаща от централния бюджет и от лицата, чиито бюджети са част от държавния бюджет, включително чрез сметките им за средствата от Европейския съюз.

[23] По данни на НСИ за 2019 г. и прогнозни данни на МФ за 2020 г.

края на бюджетната 2020 г. се предвижда държавният дълг да достигне до около 28,0 млрд. лв. (23,5% от прогнозното ниво на БВП), което е значително под прага на предвиденото в Закона за държавния бюджет за 2020 г. дългово ограничение от 31,5 млрд. лв.

В сравнение с нивата през 2019 г. към края на полугодието на 2020 г. се наблюдава увеличение както при вътрешния дълг от 5,5 млрд. лв. до 5,9 млрд. лв., така и при външния дълг от 16,5 млрд. лв. до 17,2 млрд. лв. Към края на бюджетната година се очаква слабо намаление на вътрешния дълг до 5,7 млрд. лв., докато външният продължава тенденцията на увеличение, достигайки до 22,3 млрд. лв. основно поради пласирането през септември на два транша еврооблигации от по 1,25 млрд. евро със срочност 10 г. и 30 г. и очакваните до края на годината усвоявания по споразумението за заем по Европейския инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) в размер на 240,0 млн. евро (469,4 млн. лв.).

В *структурата на дълга по остатъчен матуритет* към края на полугодието превес има дългът със срочност от 1 до 5 г. – 45,8%, следван от дълга със срочност от 5 до 10 г. – 29,1%, дълга със срочност над 10 г. – 21,3% и краткосрочния дълг с матуритет до 1 г. – 3,8%. Към края на годината, независимо от изменението в матуритетната структура на дълга въз основа на новопоетия дълг през 2020 г., се очаква да се запази доминантната позиция на дълга със срочност от 1 до 5 г. – 38,5%, следван от дълга със срочност от 5 до 10 г. – нарастващ до 30,7%, дълга със срочност над 10 г. – нарастващ до 27,9% и краткосрочния дълг с матуритет до 1 г. – намаляващ до 2,9%.

Към края на юни 2020 г. в *структурата на дълга по инструменти* основен дял заемат облигациите, емитирани на МКП – 56,1%, следвани от ДЦК, емитирани на вътрешния пазар – 25,7% и заеми – 18,2%, като се очаква към края на годината да нарастне доминантният дял на облигациите, емитирани на МКП на 63,8%, както и делът на кредитите на 20,2% за сметка на намалението на дела на ДЦК, емитирани на вътрешния пазар (16,0%). В структурата на заемите най-голям е делът на държавните заеми – 52,8%, следван от дела на държавните инвестиционни заеми – 24,7% и от дела на другите заеми – 22,5%.

Лихвената и валутна структура на дълга запазват ясно изразения превес на задълженията с фиксиран лихвен процент – 97,4% (при 96,9% в края на 2019 г.) и на относителния дял на евровия и левовия компонент на дълга – 99,6% (99,5% в края на 2019 г.). Дългът с плаващи лихви е обвързан с 6-месечния LIBOR на еврото (2,6%). Не се предвиждат съществени изменения.

През следващия тригодишен период 2021-2023 г. дълговото финансиране на бюджета под формата на ДЦК се планира да бъде в рамките на 4,5 – 6,8 млрд. лв. годишно, при размер на падежиращия дълг в обращение от 1,1 – 3,0 млрд. лв. годишно. През 2021 г. погашенията по емитираните ДЦК на вътрешния пазар са в размер на 799,2 млн. лв., а по държавните заеми от международни финансови институции са 285,5 млн. лв. Към финансирането за 2021 г. са предвидени и усвоявания по споразумението за заем по инструмента SURE в размер на 530,0 млн. лв. (271,0 млн. евро). Предвидената възможност за поемане на нов държавен дълг в обеми, по-големи от погашенията по държавния дълг за същия период, се налага от необходимостта за финансиране на прогнозираните дефицити по държавния бюджет през следващите години. В случай, че не бъдат използвани изцяло, акумулираните средства във фискалния резерв ще бъдат използвани за финансиране погашенията по падежиращите се еврооблигации през 2022 г. и 2023 г. (2,4 млрд. лв. и 2,2 млрд. лв.).

Въз основа на допусканията и прогнозното нетно дългово финансиране през 2021-2023 г. се очаква в края на периода държавният дълг да достигне до ниво от 38,9 млрд. лв., респективно съотношението на държавния дълг спрямо БВП да нарастне от 25,6% към края на 2021 г. до 28,2% в края на 2023 г.

Лихвените разходи за обслужването на държавния дълг през полугодието на 2020 г. са в размер на 344,2 млн. лв. (от които 279,0 млн. лв. по външния и 65,2 млн. лв. по вътрешния). Към края на 2020 г. се очаква да достигнат до 584,5 млн. лв., което представлява намаление в сравнение с нивото, отчетено за 2019 г. от 608,2 млн. лв. За периода 2021-2023 г. се предвижда, независимо от нарастването на прогнозния новопоет дълг, съотношението на лихвените разходи спрямо прогнозния БВП да се запази в рамките под 1,0%.

Граф. VI-1: Съотношение на лихвените разходи към БВП

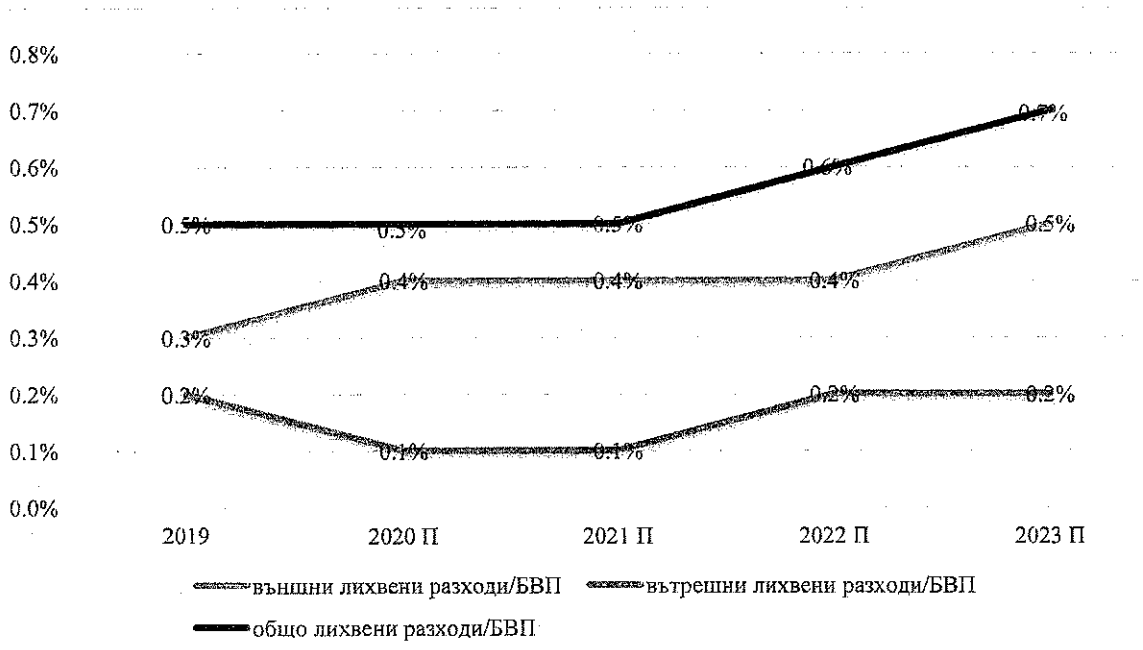

2. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ

Към края полугодието на 2020 г. размерът държавногарантирания дълг в сравнение с края на 2019 г. запазва нивото си от 1,7 млрд. лв., а съотношението му към БВП намалява до 1,4% при 1,5% в края на предходната година, като не се очаква съществена промяна към края на 2020 г. (достигане на ниво от около 1,5%).

През периода 2021-2023 г. се предвижда държавногарантираният дълг плавно да намалява в номинално изражение, достигайки до 1,2 млрд. лв. или около 0,9% от прогнозния БВП в края на 2023 г.

По отношение на поемането на нови държавногарантирани заеми през тригодишния период ще продължи следването на последователен аналитичен подход и законово регламентираната практика при отчитане степента на тяхната ефективност, в контекста на изпълнението на поставените правителствени приоритети за насърчаване развитието на ключови сектори в икономиката.

3. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ ЧРЕЗ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ И ДРУГИ ФОРМИ НА ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ

За периода 2021-2023 г. не се предвижда поемане на нов дълг под формата на финансов лизинг или други форми на дълг от първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет.

4. ДРУГИ ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО

4.1. УСВОЯВАНИЯ ПО ДЪРЖАВНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ЗАЕМИ

За 2021 г. не е предвидено усвояване на външно финансиране по държавни инвестиционни заеми. Разчетените средства за погашения по държавни инвестиционни заеми, в т.ч. и с краен бенефициент търговско дружество, са в размер на 138,3 млн. лв.

4.2. ФИНАНСИРАНЕ ПО ЧЛ. 9, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ЕКСПОРТНОТО ЗАСТРАХОВАНЕ

Съгласно чл. 9, ал. 1 от Закона за експортното застраховане (ЗЕЗ), в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година се предвиждат средствата от централния бюджет за изплащане на застрахователни обезщетения по чл. 3 от ЗЕЗ (дейността за сметка на държавата). За периода 2021-2023 г. се предвижда увеличение на размера на средствата спрямо 2020 г., както следва: 125,0 млн. лв. за 2021 г., 130,0 млн. лв. за 2022 г. и 135,0 млн. лв. за 2023 г.

В съответствие с мисията и целите на „Българска агенция за експортно застраховане“ (БАЕЗ) като държавна агенция, която да подкрепя българските износители, дружеството акцентира върху развитието в предлагането на застрахователните продукти по дейността за сметка на държавата. За изпълнението на заложените показатели, БАЕЗ се нуждае от съответния застрахователен капацитет, който да покрива нуждите на компанията.

Мерките за постепенно повишаване на заделените средства в държавния бюджет целят повишаване на застрахователния капацитет на БАЕЗ по дейността за сметка на държавата в съответствие със ЗЕЗ, както и са необходими като превенция относно достигане на застрахователния капацитет и невъзможност за сключване на застрахователни договори или спешно увеличаване на средствата през текущата година.

4.3. ПОСТЪПЛЕНИЯ ОТ ПРИВАТИЗАЦИЯ

Прогнозните приходи от приватизация за периода 2021-2023 г. са съответно 2,0 млн. лв. за 2021 г., 1,9 млн. лв. за 2022 г. и 0,7 млн. лв. за 2023 г.

4.4. ФИСКАЛЕН РЕЗЕРВ

Съгласно дефиницията за показателя „Фискален резерв“ в т. 41 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси в неговия обхват се включват салдата по

всички банкови сметки на бюджетните организации без тези на общините и техните разпоредители с бюджет, активите на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система (ДФГУДПС), вземания от фондове на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други, и други финансови активи по чл. 154, ал. 22 и 23 от същия закон.

Минималният размер на показателя „Фискален резерв“ е определен на база необходимите средства на разположение към 31 декември 2021 г. за обезпечаване на наличностите на ДФГУДПС и текущите ликвидни нужди на бюджета. Следва обаче да се подчертае, че минималният размер на фискалния резерв не представлява целева стойност за показателя към даден период. Той представлява минимален праг за показателя, който има за цел да минимизира рисковете от ликвидни проблеми в краткосрочен хоризонт.

На тази база се предвижда запазване на определения към момента праг за минималния размер на фискалния резерв за 2020 г. Предлага се минималният размер на фискалния резерв към 31 декември 2021 г. да бъде в размер на 4,5 млрд. лв.

4.5. СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА КРЕДИТНА ЛИНИЯ МЕЖДУ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ КАТО КРЕДИТОР И ЕДИННИЯ СЪВЕТ ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ В ЕС КАТО КРЕДИТОПОЛУЧАТЕЛ

На 07.10.2020 г. Република България сключи споразумение за кредитна линия с Единния съвет за преструктуриране в изпълнение на ангажиментите на Република България във връзка с присъединяването на страната към Единния надзорен механизъм (ЕНМ) и Единния механизъм за преструктуриране (ЕМП). Споразумението е подписано от министъра на финансите при условията на последваща ратификация.

Всички участващи в банковия съюз държави членки предоставят национална кредитни линии като форма за мостово финансиране, за да се осигури необходимото финансиране за евентуално преструктуриране само на банки в съответната държава членка през преходния период до достигане на целевото равнище на Единния фонд за преструктуриране (ЕФП) към 31 декември 2023 г. Кредитната линия между Република България и Единния съвет за преструктуриране е в размер на 113 499 099,01 евро (около 222,0 млн. лв.). Сумата е планирана в операциите в частта на финансирането на бюджетното салдо в проектобюджета за 2021 г.

Националната кредитна линия може да бъде активирана само в краен случай - при недостиг на средства в Единния фонд за преструктуриране и след като са изчерпани всички други източници на финансиране. Системата от национални кредитни линии гарантира защитата на данъкоплатците и е фискално неутрална в средносрочен план, тъй като банковият сектор на съответната държава членка е отговорен за погасяване на сумите, изтеглени по кредитната линия.

Кредитната линия ще бъде активна до по-ранната от двете дати - края на преходния период или по-ранното въвеждане (преди края на преходния период) на общ защитен механизъм, чиято прогнозна дата е средата на 2021 г. След съответната дата, споразумението за кредитна линия се прекратява и ангажиментът на страната за заемно финансиране при необходимост отпада.

Част VII. Перспективи за развитието на публичните финанси

1. УСТОЙЧИВОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

В този раздел се разглежда устойчивостта на фискалната позиция, като се оценява текущото състояние на публичните финанси от гледна точка на бъдещото нарастване на публичните разходи, свързани със застаряването на населението. За тази цел се използват индикаторите за устойчивост S1 и S2, изчислени по методология, разработена от ЕК[24].

Индикаторът за фискална устойчивост в средносрочен план (S1) показва необходимата корекция в структурното първично бюджетно салдо в рамките на пет години от края на прогнозния период (2023 г. в случая на МФ, 2021 г. при ЕК), за да се гарантира, че държавният дълг в период t+15 (2035 г.) няма да надвиши референтната стойност от 60%.

Индикаторът за фискална устойчивост в дългосрочен план (S2) показва необходимата корекция в първичния баланс, за да се спази времевото бюджетно ограничение (дисконтираната стойност на бъдещите структурни първични баланси да покрива равнището на дълга в настоящия момент) за безкрайно дълъг период от време с включени допълнителни разходи, произтичащи от застаряването на населението.

Положителна стойност на индикаторите означава необходимост от фискална консолидация или структурни реформи, които да намалят тежестта от застаряването на населението върху публичните финанси, докато отрицателната показва наличие на фискално пространство.

Табл. VII-1: Индикатори за устойчивост

	МФ (база 2023 г.)		ЕК (база 2021 г.)	
	S1	S2	S1	S2
Стойност, от която:	-4	1,4	-5,4	1,6
Начална бюджетна позиция	-0,6	1	-2,3	-0,8
Дългово ограничение	-3		-3,6	
Бъдещи промени в бюджетната позиция	-0,3	0,4	0,5	2,4

Източник: МФ, Debt Sustainability Monitor 2019

В таблицата са представени оценките на МФ за индикаторите за устойчивост и тези на ЕК от Мониторинговия доклад относно устойчивостта на дълга на страните от ЕС, публикуван през януари 2020 г. Наличието на разлики в стойностите на индикаторите

[24] Приложение 2 от Fiscal Sustainability Report 2018.

S1 и S2 между двете институции от една страна се дължи на различни очаквания за икономическото развитие, дълга и бюджетния баланс в средносрочен план. Оценките на Комисията се базират на прогнози от есента на 2019 г. Освен това оценката за устойчивостта на фискалната политика е силно зависима от перспективите за дългосрочно развитие на икономиката. Наличието на разлики в стойностите на индикаторите S1 и S2 между двете институции се дължи и на разлики в очакванията за бъдещи промени в бюджетната позиция, които са свързани с разходите за пенсии, здравеопазване и образование. При изготвянето на своята дългосрочна макроикономическа прогноза и съответните оценки за разходи, свързани със застаряването на населението, МФ използва актуализирани методология и допускания на ЕК, които ще бъдат заложени в Доклада по застаряване на населението от 2021 г. (Ageing report 2021). В същото време, прогнозата на ЕК за разходите за застаряване се базира на сценарий за дългосрочно развитие залегнал в Доклада по застаряване на населението от 2018 г.

Оценките показват, че въпреки очакванията за увеличение на дълга в рамките на прогнозния период до 2023 г., фискалната устойчивост на страната не е застрашена. Индикаторът S1 е отрицателен, което според референтните стойности на ЕК[25] означава нисък риск за фискалната устойчивост в средносрочен план и предполага поддържане на нивото на дълга под 60% от БВП. Стойността на индикатора показва нужда от коригиране на първичния баланс, за да се запази фискалната устойчивост.

Представените резултати се припокриват с изводите от доклада на Комисията, според който страната има фискално пространство и дори при негативен шок върху номиналния растеж на БВП или бюджетния баланс, рисковете за дълга в средносрочен план остават ниски. Според Комисията в дългосрочен план при сценарий с по-високо нарастване на разходите за застаряване спрямо базовия, рискът може да премине от нисък към умерен.

1.1. ОЦЕНКА НА СТРУКТУРНИЯ БЮДЖЕТЕН БАЛАНС И ГОДИШНИЯ РЪСТ НА РАЗХОДИТЕ СПРЯМО РЕФЕРЕНТНИЯ РАСТЕЖ НА ПОТЕНЦИАЛНИЯ БВП

1.1.1 Структурен бюджетен баланс

През изминалите четири години бяха реализирани фактически бюджетни излишъци на начислена основа и България преизпълняваше средносрочната си бюджетна цел за структурен дефицит, която се запази в размер на 1% от БВП. През 2020 г., вследствие на негативните ефекти от COVID-кризата икономиката се развива под своя потенциал, т.е. отклонението е отрицателно. Оценката за структурния бюджетен дефицит за настоящата година е 2,3% от БВП, като не са отчетени еднократните и временни мерки, свързани с пандемията от COVID-19 (извадени са от фактическия дефицит на сектор „Държавно управление“ – B9). През следващите две години отклонението от потенциалния БВП ще продължи да бъде отрицателно, но постепенно ще се свива. През този период се планира намаление на фактическите бюджетни дефицити. Структурният дефицит се оценява на 2,5% през 2021 г. и 1,7% от БВП през 2022 г. През последната

[25] Референти стойности, заложени в Доклада за фискална устойчивост 2018 (Fiscal Sustainability Report 2018), посочващи степента на риск за устойчивостта на публичните финанси:

S1<0 – нисък риск; 0<S1<2,5 – умерен риск; S1>2,5 – висок риск;

S2<2 – нисък риск; 2<S2<6 – умерен риск; S2>6 – висок риск.

година от прогнозния период (2023 г.) структурният дефицит ще намалее минимално до 1,6% от БВП, докато отклонението от потенциалния БВП се оценява да бъде положително. С планираните в настоящата актуализирана средносрочна бюджетна прогноза дефицити на сектор „Държавно управление", през целия прогнозен период структурният дефицит ще бъде по-висок от средносрочната бюджетна цел.

Граф. VII-1: Фискална позиция

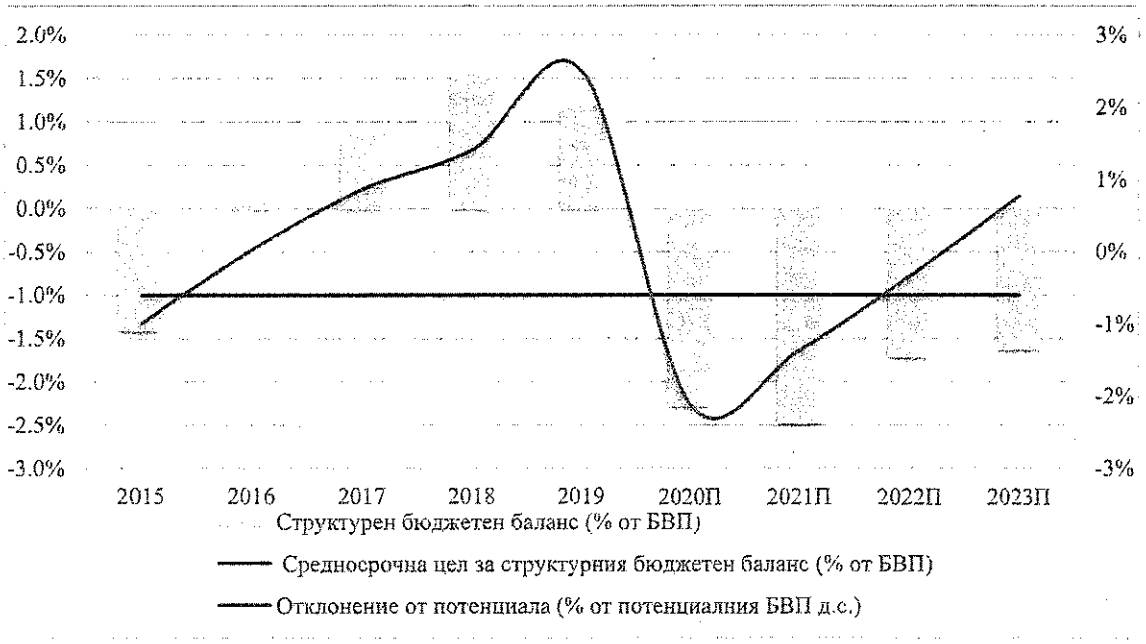

Източник: МФ, собствени изчисления

1.1.2 Разходно правило

Оценката на съответствието с изискванията по ПСР и ЗПФ по отношение на растежа на бюджетните разходи се базира на общата методология за т. нар. бенчмарк на разходите, при отчитането на разделението между финансираните с национални средства и със средства от ЕС публични инвестиции. През 2019 г. и до избухването на пандемията от COVID-19 през 2020 г. България стриктно спазваше правилата на Пакта за стабилност и растеж, и по-конкретно неговата превантивна част.

На база направени изчисления от Министерство на финансите, изменението в реално изражение на разходния индикатор, използван за целите на фискалното управление в ЕС, се оценява съответно на 8,4% за 2020 г., 4,1% за 2021 г., -3,5% за 2022 г. и 2,3% за 2023 г. Активирането през 2020 г. на общата клауза за дерогация (General escape clause) от Пакта за стабилност и растеж позволява на държавите членки временно да се отклонят от стъпката за постигане на средносрочната бюджетна цел, при условие че това не застрашава фискалната им устойчивост в средносрочен план[26]. В допълнение, чрез изпратено на 19.09.2020 г. от Европейската комисия писмо[27] до Република България официално се заявява, че общата клауза за дерогация ще бъде в сила и през 2021 г. Следва да се има предвид, че бенчмаркът на разходите е част от индикаторите,

[26] Съобщение на ЕК за активирането на общата клауза за дерогация - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0123&from=EN

[27] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/bg.pdf

следени при оценката на спазването на правилата в превантивната част на ПСР и като такъв попада под обхвата на общата клауза за дерогация.

2. ФИСКАЛНИ РИСКОВЕ

Най-съществения фискален риск в настоящия момент представлява несигурното развитие на здравната криза, породена от разпространението коронавируса в световен мащаб и България и отражението ѝ върху икономиката. При неочаквано влошаване на макроикономическите бази, които определят динамиката на основните бюджетни приходи, ограничаването на постъпленията може да затрудни провеждането на приетите със ЗДБРБ за съответната година фискални политики. При липса на достатъчно бюджетни постъпления, спазването на заложените разходни ангажименти може да доведе до влошаване на планирания бюджетен резултат, ако не се приложат компенсиращи мерки в разходната част на бюджета. Такъв сценарий би могъл да доведе и до повишаване на държавния дълг при равни други условия. Това, обаче, все още не поражда съществена заплаха за устойчивостта на публичните финанси на България в настоящия прогнозен хоризонт. Нивото на държавния дълг в страната е много по-ниско в сравнение със средното равнище на дълга в страните от ЕС и далеч под референтната стойност по Маастрихтските критерии от 60% от БВП.

Мерките за овладяване на негативните ефекти от пандемичната криза, от една страна, изискват съществен бюджетен ресурс, но от друга - имат положителен ефект за икономическата активност. В условията на криза разхлабването на разходната политика в подкрепа на доходите и работните места е оправдано в България, предвид ниските изходни нива на държавния дълг и провежданата благоразумна фискална политика през изминалите години, т.нар. „добри времена“.

3. АНАЛИЗ НА ЧУВСТВИТЕЛНОСТТА

Макроикономически симулационен модел

Според чл. 75, ал. 3 от Закона за публичните финанси разработването на средносрочната бюджетна прогноза и на проекта на държавния бюджет се съпровожда с изготвянето на алтернативни сценарии, свързани със съответни рискове, при различни допускания. Макроикономическият симулационен модел на МФ оценява ефекти върху основни макроикономически и бюджетни показатели от промени в глобалната и/или вътрешната икономическа среда.

3.1. АЛТЕРНАТИВЕН СЦЕНАРИЙ НА ИЗБРАНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПЕРИОДА 2020-2023 Г.

Разгледан е вариант на алтернативен макроикономически сценарий с по-неблагоприятна динамика на външната среда. Това включва по-бавно възстановяване на европейската и световната икономика, като шокът върху растежа на търговските ни партньори започва от четвъртото тримесечие на 2020 г. и е най-силно изразен през 2021 г. След тази година темповете на растеж са непроменени спрямо базовия сценарий, но нивото на БВП на търговските ни партньори остава по-ниско. През двете години е зададен и негативен шок върху международните цени, т.е. разгледано е по-

бавно възстановяване на цените, спрямо основния сценарий, като тяхното възстановяване зависи и от възстановяването на световната икономика.

Табл. VII-2: Обобщение на допусканията, използвани в алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия)

	2020	2021	2022	2023
Световна икономика (реален растеж, пр.п.)	-1,0	-2,5	0	0
Европейска икономика - ЕС (пр.п.)	-1,1	-3,6	0	0
Цена на петрол „Брент“, щ.д./барел (%)	-0,7	-3,0	0	0

Източник: МФ

Направените промени в допусканията се отразяват във влошаване на общата динамика на БВП, съответно понижение на реалното изменение с 2,2 пр.п. през 2020 г. и с 4,3 пр.п. през 2021 г. С изчерпване на ефекта от влошената външна среда към края на прогнозния хоризонт темповете на растеж на БВП ще се засилят, но неговото равнище ще остане по-ниско спрямо базовия сценарий. Промяната в допусканията ще се отрази директно във влошаване на износа, както в реално, така и в номинално изражение. Отново отклонението е ясно изразено в първите две години от периода, след което има възстановяване на растежите, но при по-ниски нива. По-слабото нарастване на приходите на фирмите от износ ще се отрази на заетостта и доходите, а от там ще доведе до по-слабо потребление на домакинствата. Инвестициите също ще бъдат повлияни негативно по линия на по-ниското търсене. През целия прогнозен период инфлационните процеси в термините на дефлатор на БВП и инфлация (ХИПЦ) са по-ниски в сравнение с основния сценарий, което се отразява негативно върху равнището на БВП по текущи цени. В съответствие с понижението на износа, ще има и влошаване на баланса на текущата сметка.

Обобщение на очакваните промени в основни макроикономически показатели, в резултат от направените промени в допусканията, са представени в следващата таблица.

Табл. VII-3: Промени в основните макроикономически показатели

Основни макроикономически показатели	2020	2021	2022	2023
БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ				
БВП ниво по текущи цени (%)	-2,4	-7,6	-8,5	-7,6
БВП (реален растеж, пр.п.)	-2,2	-4,3	-0,3	1,2
Потребление	-0,7	-2,6	-3,1	-1,1
Брутообразуване на основен капитал	-2,4	-4,6	-6,5	0,0
Износ на стоки и услуги	-2,9	-6,4	0,9	1,7
Внос на стоки и услуги	-1,1	-4,1	-4,4	-1,7
ПАЗАР НА ТРУДА И ЦЕНИ				
Заетост (СНС) (пр.п.)	-1,3	-2,6	-0,2	0,7

Основни макроикономически показатели	2020	2021	2022	2023
Коефициент на безработица (НРС) (пр.п.)	0,6	1,9	2,0	1,7
Компенсация на наетите (пр.п.)	-1,1	-2,5	-0,8	0,0
Дефлатор на БВП (пр.п.)	-0,3	-1,2	-0,6	-0,2
Средногодишна инфлация (ХИПЦ) (пр.п.)	-0,2	-0,7	-0,4	-0,2
ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС				
Текуща сметка % БВП (пр.п.)	-1,2	-3,0	-0,1	1,5
БЮДЖЕТЕН СЕКТОР				
Бюджетен баланс % от БВП (пр.п.)	-0,1	-0,6	-1,2	-1,3
Държавен дълг % от БВП (пр.п.)	0,4	1,9	3,2	4,1

Източник: МФ

3.2. ЧУВСТВИТЕЛНОСТ НА ПРОГНОЗИТЕ КЪМ АЛТЕРНАТИВНИЯ СЦЕНАРИЙ

Анализът на чувствителността представя промяната върху основни бюджетни параметри, която би настъпила при реализиране на алтернативния макроикономически сценарий.

При алтернативния сценарий БВП по текущи цени е по-нисък през целия прогнозен период, което се отразява на данъчните постъпления и общите бюджетни приходи намаляват като стойност. Най-засегнати ще бъдат постъпленията от корпоративен данък и ДДС. Намалението на общите приходи спрямо базовия сценарий през 2020 г. се оценява на 0,8%, а в периода 2021-2023 г. е в рамките на 3,1-5,5%. Намалението на приходите предполага ограничаване и на част от разходите, което в периода 2021-2023 г. е оценено на 1,9-2,8%. В резултат на тези развития и по-ниското ниво на БВП, бюджетният баланс би се влошил с 0,6 пр.п през 2021 г. и с малко над 1 пр.п. през останалите години от прогнозния период.

Държавният дълг, като процент от БВП, се повишава в целия прогнозен период, поради по-високите бюджетни дефицити и по-ниското равнище на БВП по текущи цени в алтернативния сценарий.

4. ПРОЦЕДУРИ И КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

4.1. БЮДЖЕТНА ПРОЦЕДУРА ЗА 2021 Г.

Бюджетната процедура за 2021 г. беше изготвена съгласно правилата и изискванията на ЗПФ, като при нейната подготовка бяха отразени заложените изисквания за структурата и съдържанието на ключовите бюджетни документи и сроковете за тяхното приемане.

Бюджетната процедура за 2021 г. беше одобрена с Решение № 64 на Министерския съвет от 31 януари 2020 г. В бюджетната процедура са включени етапите, сроковете, разпределението на отговорностите и изискванията към разпоредителите с бюджет по съставянето на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. и на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г.

Планираните срокове за подготовката на бюджетните документи бяха синхронизирани с Европейския семестър с цел постигане на необходимата координация на икономическите и фискалните политики в Европейския съюз и създаване на условия за по-добро хармонизиране на целите на националните политики по отношение на бюджета, растежа и заетостта, спрямо тези, които са определени на ниво ЕС, както и за отразяване в рамките на бюджетния процес на препоръките и мнението на Европейската комисия/Съвета.

Вследствие на създалата се обстановка в страната в контекста на обявеното извънредно положение, свързано с разпространението на вируса COVID-19, РМС № 64 от 2020 г. за бюджетната процедура за 2021 г. беше променено с Решение № 273 на Министерския съвет от 23 април 2020 г., като беше отменена т. 1.14, съгласно която следваше министърът на финансите и министърът на културата да организират преглед на разходите по бюджета на Министерството на културата по взаимно договорени тематични направления и в срок до 10 септември 2020 г. и министърът на финансите да внесе в Министерския съвет доклад за резултатите от извършения преглед, както и с Решение № 447 на Министерския съвет от 3 юли 2020 г., като бяха извършени изменения и допълнения, свързани с промяна на някои стъпки и срокове за тях, най-вече свързани с процедурите по одобряване на нови инвестиционни проекти, за чието финансиране се предвижда сключване на споразумения за външни и вътрешни държавни заеми през 2021 г. и/или за които се предлага издаване на държавна гаранция през 2021 г., както и за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2021 г. и др.

С Решение № 595 на Министерския съвет от 27 август 2020 г. за държавните инвестиционни заеми и държавните гаранции през 2020 г., не бяха одобрени нови инвестиционни проекти, за чието финансиране е необходимо сключването на договори за държавни заеми, както и проекти, за които да се издават държавни гаранции за заеми през 2021 г.

Глобалната пандемия от COVID-19 и породената от това икономическа несигурност и невъзможност за изготвяне на реалистична средносрочна макроикономическа и бюджетна прогноза ограничиха възможността за запазване на формата, съдържанието и хоризонта на пролетната средносрочна бюджетна прогноза.

В изпълнение на § 8, ал. 2 от заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на ЗДБРБ за 2020 г., с одобряването от Министерския съвет на Конвергентната програма се считат за одобрени и макроикономическата прогноза, и средносрочната бюджетна прогноза, съгласно изискванията на § 34 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, което намери отражение при допълнението в частта на правилата на бюджетната процедура за 2021 г.

Министърът на финансите даде подробни указания за втория етап от бюджетната процедура с указания БЮ № 4 от 01.09.2020 г. с оглед подпомагане процесите на планиране, разработване и актуализиране на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. и на планирането и съставянето на проектобюджетите на разпоредителите с бюджет за 2021 г., включително в програмен формат.

Продължава разширяването на обхвата на бюджетните организации, които прилагат програмен формат на бюджет, като в съответствие с правомощията по чл. 67, ал. 4 от ЗПФ Министерският съвет определи, освен министерствата и държавните агенции, и

останалите ПРБ, чиито бюджети са част от държавния бюджет (с изключение на бюджета на съдебната власт), да прилагат програмен формат на бюджет за 2021 г., като в бюджетната процедура за 2021 г. е включена и Сметната палата.

Неизменен ангажимент при разработването и провеждането на фискалната политика е съобразяването с фискалните правила и ограничения, заложени в Закона за публичните финанси и произтичащи от изискванията на Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ, L, 306/41 от 23 ноември 2011 г.) и Регламент (ЕО) № 1466/1997 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики.

Министерството на финансите следва целите за постигане на устойчива средносрочна фискална рамка, но нейното реализиране изисква редица мерки за повишаване на качеството на публичните финанси, изразяващи се в подобряване на бюджетния процес, усъвършенстване на бюджетните документи, утвърждаване прилагането на добри бюджетни практики (в т.ч. програмното и ориентирано към резултатите бюджетиране); подпомагане реформите във финансирането на публичните сектори и проследяване на ефектите от провежданите секторни политики с оглед оптимизиране на публичните разходи, както и засилване на капацитета на служителите от публичната администрация за ефективно управление на публичните финанси.

През 2020 г. беше променена утвърдената класификация на областите на политики/функционалните области и бюджетните програми от компетентността и отговорността на министъра на финансите съгласно Решение № 485 на Министерския съвет от 16 юли 2020 г. за изменение на Решение № 502 на Министерския съвет от 2017 г. за утвърждаване на класификация на областите на политики/функционалните области и бюджетните програми от компетентността и отговорността на съответния първостепенен разпоредител с бюджет по бюджетите на Министерския съвет, на министерствата, на държавните агенции и на Държавен фонд „Земеделие“ за периода 2018-2021 г., изменено с Решение № 733 на Министерския съвет от 2018 г. и Решение № 520 на Министерския съвет от 2019 г. (РМС № 485 от 2020 г.)

През месец октомври Министерството на финансите изготви законопроектите за изменение и допълнение на данъчните закони, както и законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021 г. и актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г., която представлява мотиви към него. Министърът на здравеопазването внесе в Министерския съвет подготвения от управителя на Националната здравноосигурителна каса проект на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2021 г., а министърът на труда и социалната политика внесе подготвения от управителя на Националния осигурителен институт проект на Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г.

Проведени бяха консултации с Националното сдружение на общините в Република България по законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021 г. в частта му за общините, в това число и за уточняване на общия размер на основните бюджетни взаимоотношенията на общинските бюджети с централния бюджет. Министерският съвет одобри решението за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2021 г. и решението за утвърждаване на норматив за час програма за подготовка, създаване и разпространение на национални и регионални програми на БНР и БНТ през 2021 г.

В едномесечен срок от обнародването в „Държавен вестник“ на Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г. Министерският съвет приема по предложение на министъра на финансите Постановление за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г.

При необходимост, в едномесечен срок от обнародването на Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г., Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2021 г. и на данъчните закони, Министерският съвет провежда заседание, на което разглежда и одобрява промени в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. в съответствие с параметрите на приетите закони.

При необходимост, в едноседмичен срок от одобряването на промените в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. първостепенните разпоредители с бюджет по бюджетите на бюджетните организации, които са определени да прилагат програмен формат на бюджет актуализират програмните формати на бюджетите си, изпращат ги до Министерството на финансите, Сметната палата и Народното събрание и ги публикуват на интернет страниците си при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация, с което бюджетната процедура за 2021 г. приключва.

4.2. ФИСКАЛНИ ПРАВИЛА И ОГРАНИЧЕНИЯ

Наличието на законова рамка, определяща бюджетните правила, ограниченията и процедурите за действие при наличие на отклонения от заложените цели за даден показател, е предпоставка за повишаване на предсказуемостта на провежданата фискална политика, за спазването на бюджетната и финансова дисциплина и за гарантиране устойчивостта на публичните финанси. Фискалните правила следва да имат постоянен характер, да се отнасят за значим индикатор (в най-общия случай за бюджетния баланс, дълга, разходите и приходите) и да поставят числови ограничения или цел. Изисква се също наличието на законови изисквания и процедури за корективни механизми и мерки за връщане към целта или към определеното с правилото ограничение и случаите на отклонение от целта/ограничението.

По отношение на обхвата разграничаваме правила за показатели както по националната методология – за бюджетното салдо и разходите по консолидираната фискална програма (на касова основа) и за държавния дълг, така и показатели съгласно европейската методология – за сектор „Държавно управление“ (за някои правила – и за съответните му подсектори) – за средносрочната бюджетна цел за структурния дефицит, за бюджетното салдо и за консолидирания дълг за сектор „Държавно управление“.

С приемането на Закона за публичните финанси и Закона за Фискален съвет и автоматични корективни механизми и на последващите им изменения и допълнения, свързани с постигане на пълно съответствие с европейското законодателство, България покри изцяло изискванията за засилване и укрепване на икономическото управление в ЕС. Правилата отговарят на международно приетите дефиниции и критерии и на

изискванията за съгласуване на националното фискално планиране с превантивната и корективната част на Пакта за стабилност и растеж на ЕС.[28]

Концентрирането на фискалните правила и тяхната трайна уредба в рамките на ЗПФ оказва положително влияние не само за подобряване на координацията при изпълнението на различни политики, а и за по-доброто планиране, разработване и провеждане на фискалната политика, тъй като се гарантира тяхната дългосрочна устойчивост.

Важно условие за доброто функциониране на фискалните правила са органите, които осъществяват контрол за спазването им, както и наличието на корективни механизми в случай на отклонение от поставените цели. Проследяването им се базира на универсални критерии за оценка на фискалната политика.

Фискалните правила като цяло налагат ограничения върху фискалната политика на национално ниво, но някои от тях налагат числови ограничения и върху бюджетни показатели на индивидуални бюджети, като тези на общините.

Правната рамка, уреждаща фискалните правила и ограничения, но също и резултатите от тяхното прилагане, са обект на периодичен преглед както от страна на правителството, така и от органите на Европейския съюз и международни финансови институции. При установяване на несъответствия на нормите, уреждащи бюджетната рамка спрямо международно установени норми и практики в тази област, както и при неуредени обществени отношения при управлението на публичните финанси, които пораждат рискове за бюджета и за спазването на фискалните правила, правителството предприема съответните мерки за урегулиране. От приемането на ЗПФ през 2013 г. до настоящия момент са приети две съществени изменения и допълнения на ЗПФ, които са били свързани с прецизиране и доразвиване на уредбата с цел подобряване на процесите по управлението на публичните финанси и постигане на пълно съответствие с изискванията на Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 година относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки, както и създаването на условия за изпълнението на относимите регламенти, приети в края на 2011 г.

Спазването на фискалните правила и бюджетна дисциплина са отговорности на различни власти. Правителството отговаря за спазването на фискалните правила на национално ниво (за КФП и за сектор „Държавно управление“) при ограничени възможности за въздействие върху подсекторите (местни власти, социалноосигурителни фондове и автономни бюджети), като при налични отклонения може да компенсира само в обхвата на централното правителство. Възможни са отклонения от заложените ограничения, когато са в резултат на възникнали наложителни мерки с еднократен характер и същите не водят до трайни негативни тенденции за развитие на фискалната политика в средносрочен план.

На ниво отделни бюджети законовите ангажименти на първостепенните разпоредители с бюджет изискват в рамките на управленската отговорност да се спазва бюджетна дисциплина, в т.ч. и приложимите за тях правила. Това важи и за самостоятелните бюджети, които не са част от държавния бюджет, тъй като те влияят върху параметрите на бюджетната рамка на национално ниво.

---

[28] Европейската комисия поддържа база данни за налични фискални правила от 1990 г. Първото по-мащабно проучване е направено през 2006 г., като от 2008 г. се прави ежегодна актуализация на базата данни: https://ec.europa.eu/info/publications/fiscal-rules-database_en.

Освен основните принципи, правила и процедури, относими за всички разпоредители с бюджет, натрупаните бюджетни дисбаланси на местните власти и невъзможността да се спазват правилата за общините са причина за законово уреждане на процедури за идентифициране на общини с финансови затруднения и създаване на механизми за финансово оздравяване.

За относително краткия период на прилагане на промените в ЗПФ, по отношение на създадения механизъм за финансово оздравяване на общините, броят на общините, дефинирани като общини с финансови затруднения, намалява.

През 2021 г. за общините, при които срокът на процедурата за финансово оздравяване изтича през 2019 г. или 2020 г., с цел изпълнение на ангажиментите им за възстановяване на безлихвените заеми, отпуснати по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ, ще продължи въведената практика за съгласуване от министъра на финансите на проектобюджетите им. Част от тези общини, които бъдат определени като общини с финансови затруднения и през 2021 г. трябва да изпълняват указаните допълнителни условия за изготвяне на новите им планове за финансово оздравяване.

През 2021 г. се запазва реда за идентифициране на общини с финансови затруднения при изпълнение на проекти, финансирани със средства от Европейския съюз, като и за тези общини е предвидено въвеждането на процедура за оздравяване и реализирането на план за финансово оздравяване.

Наличието на национални фискални правила и едновременното им спазване с правилата и ограниченията, наложени от европейското законодателство, може да бъде както предимство, така и предизвикателство.

Разразилата се в световен мащаб пандемия от COVID-19 и последвалата я глобална икономическа стагнация, довела до свиване на икономическата активност и заетостта и отразила се крайно неблагоприятно върху редица сектори от икономиката, поставиха на тежко изпитание фискалните рамки на огромен брой държави, в т.ч. и на България. Спазването на фискалните правила се превърна в огромно предизвикателство за почти всяка държава от Европейския съюз, като прогнозите са за значително влошаване както на бюджетните дефицити, така и на нивото на държавния дълг. По тази причина в рамките на Европейския съюз беше активирана клаузата за дерогация, която позволява по време на извънредни обстоятелства за известен период от време разходите, пряко свързани с последиците от преодоляването на пандемията, да бъдат изключени от обхвата при изчисляването на бюджетния баланс. Това доведе до необходимост от съответстващо преразглеждане на националните цифрови фискални правила и тяхната гъвкавост на фона на глобалните предизвикателства пред икономиката и бюджета.

В отговор на глобалните предизвикателства, свързани с овладяване и преодоляване на последствията от възникналата пандемия от COVID-19 се мобилизират както национални, така и европейски ресурси и безпроблемното реализиране на тези проактивни антицикличи мерки не следва да бъде възпрепятствано, за което е предвидено в националното законодателство да бъде заложена възможност на временно/еднократно отклонение от ограниченията в условията на извънредни обстоятелства.

Това е и една от причините за разработването на проект на ЗИД на Закона за публичните финанси. С приемането му се цели: създаване на по-голяма гъвкавост по отношение на националните фискални правила при наличието на извънредни обстоятелства чрез въвеждането на норми за временно отклонение от ограниченията в

съответствие с изискванията на динамичната и бързо променящата се действителност и премахване на предпоставките за проциклично въздействие; ясно дефиниране на ограниченията и допустимите отклонения; осигуряване изпълнението на мерки за ограничаване и преодоляване на последиците от възникнали извънредни ситуации и безпрепятствено усвояване на средства от европейските фондове и програми, в т.ч. и реализирането на съответни планове за възстановяване.

Предложени са промени, касаещи показателите на сектор „Държавно управление“ (на начислена основа) и възможните отклонения при извънредни обстоятелства, които са позволени в приложимото европейско законодателство и правилата на Пакта за стабилност и растеж. По аналогичен начин са предложени и промени, които касаят показателите на консолидираната фискална програма (на касова основа) за възможните отклонения при извънредни обстоятелства.

Създаването на нова ал. 3 в чл. 25 дава възможност дефицитът на сектор „Държавно управление“ на годишна основа да надвишава 3 на сто от БВП при извънредни обстоятелства (необичайни събития) извън контрола на Министерския съвет, имащи сериозно въздействие върху финансовата позиция на сектор "Държавно управление".

С промените в чл. 26, ал. 2 се разширява възможността при наличието на извънредни обстоятелства извън контрола на Министерския съвет, имащи сериозно въздействие върху финансовата позиция на сектор „Държавно управление“, годишният ръст на разходите да надхвърли референтния растеж на потенциалния брутен вътрешен продукт, като по този начин се постига консистентност с чл. 24, ал. 1, а с ал. 3 се осигурява съответствие на сроковете за предприемане на допълнителни мерки за връщане към допустимото ограничение. Ситуацията с избухналата пандемия от COVID-19 ясно показа, че необичайните събития могат до доведат както до неизпълнението на средносрочната бюджетна цел за структурния дефицит на годишна основа, така и до превишаване на ръста на разходите над референтния растеж на потенциалния БВП, което е допустимо като изключение съгласно правилата на Пакта за стабилност и растеж.

Изменението в чл. 27, ал. 5 създава възможност за надвишаване на размера на ограничението единствено при извънредни обстоятелства, като е отменена възможността за неспазване на ограничението за бюджетния дефицит по КФП, в случай че не се нарушава ограничението за дефицита на сектор „Държавно управление“, като се цели по-голяма гъвкавост при наличието на извънредни обстоятелства.

Предлаганата промяна е в синхрон с препоръката на БНБ относно придържане и занапред към провежданата през последните години консервативна фискална политика, която допринесе за понижаването на държавния дълг и увеличението на ликвидните буфери във фискалния резерв, без да се създават допълнителни рискове пред устойчивостта на публичните финанси. Запазването на рестриктивното ограничение за бюджетното салдо по КФП не създава предпоставки за разхлабване на фискалната политика.

При запазване на преразпределителната роля на държавата в съответствие с текущата законодателна рамка в областта на публичните финанси създаването на ал. 3 към чл. 28 е свързано с правното уреждане на допустимо отклонение от ограничението на максималния размер на разходите по КФП при обективни обстоятелства, каквито са определените в чл. 24, ал. 3 от ЗПФ.

При приемане от Народното събрание на предложените от правителството промени в Закона за публичните финанси по отношение на фискалните правила ще се осигурява възможност ограниченията да са в съответствие с динамичните предизвикателства при спазване на изискванията на европейското законодателство.

4.3. КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Стратегията на политиката в областта на качеството на публичните финанси следва последователните действия за институционални, нормативни и методологически промени в посока на подобряване управлението на публичните финанси.

Независимо от установената трайна уредба на бюджетната рамка с приемането на Закона за публичните финанси през 2013 г., продължават усилията за усъвършенстване на нормативната база в областта на бюджета, които са съпроводени от наблюдение и анализ на прилагането на бюджетното законодателство и на бюджетните практики, както и на спазването на фискалните правила.

Присъединяването на Република България към ОИСР е кауза с високо значение за страната, тъй като дейността на тази организация обхваща почти всички аспекти на социално-икономическия живот. Правителството на Република България е декларирало ясно намеренията си за засилено сътрудничество с ОИСР, като с Решение № 789 на Министерския съвет от 2017 г. е създаден постоянно действащ Междуведомствен координационен механизъм по кандидатурата на Република България за членство в организацията.

На основата на подписаното през м. март 2019 г. Споразумение между Министерството на финансите на Република България и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие за извършване на бюджетен преглед на България, страната ни получи възможност да бъде оценявана по степента на съответствие с насоките „OECD Council Recommendation on Budgetary Governance (2015)“, което дава шанс за сравнение с утвърдени международни стандарти и най-добри практики в процеса на бюджетиране и фискално управление.

Предварителните оценки на ОИСР изтъкват стабилния икономически растеж през последните години, както и доброто състояние на публичните финанси – нисък държавен дълг и бюджетен баланс. Като основни силни страни са подчертани средносрочната бюджетна рамка и бюджетното прогнозиране в съответствие с Европейската система от сметки, фискалните правила, доброто развитие на програмното бюджетиране, както и повишаването на бюджетната прозрачност и отчетност през последните години. По отношение на качеството на публичните финанси са отбелязани инициативите за приоритизиране на ключови индикатори, за провеждане на прегледи на разходите, както и изготвената методология за извършване на прегледи на разходите. Отбелязано е значението на независимата фискална институция – Фискалният съвет и на Сметната палата, която има важни функции по отношение на финансовата отчетност. За капиталовото бюджетиране е отбелязано, че е интегрирано в цялостната фискална политика на правителството, както и че Министерският съвет е приел рамка за одобряване на капиталови инвестиции.

Очаква се окончателният доклад да бъде завършен в рамките на 2020 г. и да бъде публикуван в изданието за 2020 г. на OECD Journal on Budgeting.

В края на м. април бяха публикувани резултатите от седмото изследване на Международното бюджетно партньорство (International Budget Partnership) „Отворен бюджет“ (Open Budget Survey) за 2019. Струва си да се отбележи, че оценката за бюджетна прозрачност на България от проучването се повишава от 66 през 2017 г. на 71 пункта, което е средната стойност за страните-членки на ОИСР. По този начин страната остава във втората група държави в индекса с оценка между 60 и 80 (от максимални 100), като за тези страни се смята, че предоставят „значителна информация“ за бюджета.

Индексът „Отворен бюджет“ е единственото международно независимо сравнително изследване на бюджетната прозрачност, което оценява степента, в която правителствата на 117 страни по света осигуряват на обществото навременна и подробна информация за бюджета. Индексът покрива процедурите по съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета и отговорностите на други институции като Сметната палата и законодателната власт в бюджетния процес.

България участва в проучването „Отворен бюджет“ от 2006 година, когато постига 47 пункта, като с течение на времето страната ни отбелязва значително подобрение на оценката си до постигнатите 71 пункта в най-новото издание на индекса от 2019 г.

Като цяло, правителството в България предоставя значителен обем информация чрез осемте вида ключови бюджетни документа, които са обект на оценката. Безспорно от съществено значение за отбелязания напредък през последните години е изготвянето и публикуването на „Бюджет за гражданите“ на различни етапи от бюджетния процес.

По отношение на участието на обществеността страната ни постига оценка от 26 пункта (от максимални 100), като този показател оценява формалните възможности, предоставени на обществеността за участие в различни бюджетни инициативи.

Оценката за бюджетен надзор е 63 пункта (от максимални 100), като показателят оценява функциите на законодателните и на върховните одитни институции за осигуряване на мониторинг по отношение на бюджета.

Във връзка с решението за разширяване на обхвата на програмното бюджетиране с Решение № 520 от 29 август 2019 г. беше изменено Решение № 502 на Министерския съвет от 2017 г. за утвърждаване на класификация на областите на политики/функционалните области и бюджетните програми от компетентността и отговорността на съответния първостепенен разпоредител с бюджет по бюджетите на Министерския съвет, на министерствата, на държавните агенции и на Държавен фонд „Земеделие“ за периода 2018-2021 г., с което бяха дефинирани функционални области и бюджетни програми на новоопределените да прилагат програмен формат на бюджет първостепенни разпоредители с бюджет. С Решение № 485 от 16 юли 2020 г. правителството одобри нова промяна в РМС № 502 от 2017 г. във връзка с включването на Сметната палата в обхвата на бюджетните организации, които прилагат програмен формат на бюджет.

Качеството на публичните финанси се гради на основата на разработваните макроикономически и бюджетни прогнози в подкрепа на провежданата от правителството благоразумна фискална политика, като за целта е необходим коректив – независим орган, който със своите функции да насърчава устойчивостта на бюджетната рамка, в т.ч. и като следи за спазването на фискалните правила, както за наличието на коригиращи механизми в случаи на отклонения от поставените цели.

Засилената рамка за фискално управление в рамките на ЕС разшири ролята и официализира задачите на националните независими фискални институции, което намери място в националното законодателство.

Ефективното взаимодействие на Министерството на финансите с Фискалния съвет при подготовката на основните бюджетни документи дава своя принос за повишаване качеството и надеждността на информацията и данните на базата на анализи, оценки и препоръки на Фискалния съвет. Фискалният съвет допринася и за повишаване на отчетността и подобряване на фискалната прозрачност посредством наблюдението за спазването на числовите фискални правила и за индикиране при наличие на потенциални рискове за бюджета.

В настоящата актуализирана средносрочна бюджетна прогноза намират място и ключовите индикатори за измерване на степента на постигане на целите на политиките, провеждани от министерствата и държавните агенции. Въпреки предизвикателствата, породени от пандемията и борбата с преодоляване на последиците от нея, продължават усилията за постигане на по-добра обвързаност между финансирането на провежданите политики и постигнатите резултати от изпълнението им. В средносрочен план това се очаква да допринесе за създаване на устойчива връзка между стратегическите цели на бюджетните организации и изпълняваните от тях политики/бюджетни програми на база мониторинг на дефинираните от тях ключови индикатори за изпълнение и очакваните ефекти за обществото, което от своя страна води до повишаване на качеството на публичните финанси.

Част VIII.
Мотиви към предложенията за промяна на други закони в проекта на ЗДБРБ за 2021 г.

Промените в **Закона за радиото и телевизията** са във връзка с удължаването на срока за финансиране на Съвета за електронни медии, както и за финансиране на дейности със средства от държавния бюджет на БНТ и БНР.

Промени в Закона за политическите партии. Със законопроекта се предлага промяна касаеща, бюджета, по който се планират необходимите разходи за държавната субсидия, и чрез който държавната субсидия се предоставя на политическите партии и коалиции по чл. 25 от закона. Предвидено е планирането на разходите да става по бюджета на Министерството на правосъдието и предоставянето на държавната субсидия да се извършва от Министерството на правосъдието.

Предлаганите изменения са в контекста на провежданата в последните години промяна във финансирането на юридически лица с нестопанска цел със субсидии от държавния бюджет, като планирането на разходите и изплащането стават чрез бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет, с чийто ресор и провеждани политики е най-тясно свързана тяхната дейност. В този смисъл, с оглед статута на политическите партии като доброволни сдружения на гражданите, за които субсидиарно се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел, е обосновано предоставянето на държавната субсидия да става чрез бюджета на Министерството на правосъдието.

Финансирането на политическите партии в страната е обект на наблюдение от страна на Групата на държави срещу корупцията – GRECO към Съвета на Европа. Министерството на правосъдието е националната компетентна институция, която е отговорна за отношенията с ГРЕКО, включително е домакин на регулярните срещи, свързани с дейността на ГРЕКО при изготвяне на оценката за България.

По тази причина предоставянето на държавната субсидия чрез Министерството на правосъдието ще осигури не само по-добра координация, но се очаква да допринесе и за последователност, стандартизиране на процеса и проследимост на държавната политика по отношение на финансирането на политическите партии.

С предложените промени се очаква да бъде намалена и административната тежест за политическите партии.

Прилагането на новата уредба не е свързано с допълнителни разходи за сметка на държавния бюджет, т.е. не се очаква да окаже въздействие върху държавния бюджет.

В случаите, когато планираните по бюджета на Министерството на правосъдието средства за предоставянето на държавната субсидия на политическите партии не са достатъчни, като например в година на произвеждане на избори за народни представители, необходимите допълнителни средства ще бъдат осигурявани по

бюджета на Министерството на правосъдието по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси за сметка на централния бюджет.

Промените не са свързани с въвеждане на изисквания на актове на Европейския съюз и не се налага изготвянето на анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

С предлаганите промени в **Закона за Националната служба за охрана (ЗНСО)** се цели оптимизиране на процесите в Националната служба за охрана с оглед нормалното й функциониране. Тези промени са свързани с принципите на ефективно, ефикасно и икономично изразходване на публичния финансов ресурс чрез оптимизиране на разходите, което ще допринесе и за тяхното по-добро прогнозиране. Предлаганите изменения са свързани и с отстраняването на допуснати технически грешки в ЗНСО. Конкретизира се, че охранителната дейност, като основната дейност на НСО, се изпълнява само от офицери и сержанти. Предлагат се промени с оглед осигуряване на възможности някои функции и задачи, като административни, логистични, транспортни, информационно-аналитични, технически и други (без охранителната дейност) да се изпълняват освен от офицери и сержанти, и от цивилни лица – служители по Закона за държавния служител или по Кодекса на труда. Предложенията целят осигуряване на възможност за назначаване на обучени и проверени кадри, без те да губят досегашния си статут, което същевременно ще намали и разходите за провеждане на конкурси. Предложени са промени в реда за определяне размерите на възнаграждението за звание с оглед уеднаквяването на реда с този в останалите министерства и ведомства.

С предлаганите промени в **Закона за народните читалища,** по предложение на министъра на културата се цели осигуряване на финансово подпомагане под формата на субсидия от държавния бюджет, определяна ежегодно със закона за държавния бюджет, за Съюза на народните читалища като национално представителната организация на читалищата.

Съгласно чл. 4в, ал. 1 от Закона за народните читалища, Съюзът на народните читалища е национално представителната организация на читалищата, която се основава на принципа на взаимопомощ и осъществява дейността си в обществена полза. Той не е политическа или синдикална организация и е неутрална към вероизповеданията.

Съюзът на народните читалища е основан през 1911 г., като с известни прекъсвания е функционирал почти през цялото време. През всички години на своето съществуване той е приеман като обединяваща национална и представителна организация на читалищата от цялата страна. Държавата го е приемала като активен партньор при разработването на политиката за развитие на читалищното дело в страната, като му е възлагала изпълняването на отделни задачи. Между тях могат да се посочат:

- осъществяване на различен тип проучвания;
- събиране на информация и нейното обобщаване;
- включване на експерти на Съюза в различни комисии свързани с разработването на нормативни документи регламентиращи дейността на читалищата.

Съюзът на народните читалища разполага с добре структурирана собствена мрежа в цялата страна, която спомага за реализирането на възложените му задачи. Представители на Съюза на народните читалища неизменно са и част от състава на

Националния съвет по читалищно дело, който има експертно-консултативни функции към министъра на културата.

С предлаганите промени в **Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД)** се цели разширяване на финансовата подкрепа на семействата с деца, така че тя да достигне до всяко дете в България. Тези промени са насочени към смекчаване на неравенствата при подпомагането на семействата с деца в настоящия труден момент, породен от кризата с COVID-19. Поради това се предлага разширяване на универсалния подход на подкрепата на семействата с деца. Основните промени са свързани с отпадане за 2021 г. на прилагания доходен критерий при отпускане на месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, които се получават от най-много семейства с деца. Тази временна мярка цели универсална подкрепа на семействата именно, когато се очаква последиците от кризата да се усетят най-силно. От 2021 г. трайно ще отпадне доходният критерий за отпускане на еднократната помощ за ученици, записани в първи клас, по чл. 10а от ЗСПД, като предоставянето на тази помощ ще е на всички семейства, независимо от доходите им. До момента еднократната помощ за ученици, записани в първи клас винаги са се отпускали с доходен тест на член от семейството.

Друга промяна от 2021 г., която ще бъде с траен характер, е въвеждането като нова помощ по чл. 10б от ЗСПД на еднократната помощ за ученици, записани в осми клас, която до момента се предоставя с доходен критерий на член от семейството и само за учебната 2020/2021 г. по чл. 12а от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците. По новия ред на ЗСПД от 2021 г. тази помощ ще се предоставя независимо от доходите на семействата, чиито деца са записани в осми клас на държавно или общинско училище, за покриване част от разходите в началото на учебната година, като останалите условия за нейното получаване се запазват както до момента и по аналогия на еднократната помощ за ученици, записани в първи клас. За тези две еднократни помощи се предлага и въвеждане на нов начин за определяне на техните размери, който е както и за останалите семейни помощи – със закона за бюджета за съответната година, а не както до сега – с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика. Размерите на еднократната помощ за ученици, записани в първи клас и на еднократната помощ за ученици, записани в осми клас ще бъдат осъвременени и увеличени от 2021 г. с по 50 лв. – от 250 лв. на 300 лв. Отпадането на доходния критерий за отпускане на тези две еднократни помощи е с оглед осигуряване на целева подкрепа на всички деца, които започват нов етап от своето образование. С измененията и допълненията се уреждат и сроковете за погасяване на правото и вземането на помощта, както и редът за възстановяване на помощта при констатирано недобросъвестно получаване на помощта.

С промените се включват разпоредби в ЗСПД, с които се урежда правото на еднократни помощи за ученици, записани в първи и в осми клас и на месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование на настойника/попечителя, който отглежда детето. За месечните помощи по чл. 7 от ЗСПД се регламентира, че детето, поставено под настойничество/попечителство се взема предвид при определяне на размера на помощта за семейството на неговия настойник/попечител, т.е. като общ размер на помощта за семейството в зависимост от броя на децата, за които се получава. Това е социално справедливо, тъй като съобразно Семейния кодекс настойниците и попечителите имат правата и задълженията на родители спрямо децата, поставени под настойничество или попечителство.

С предлаганите промени се урежда и редът за изплащането на отпуснатите преди 31.12.2020 г. еднократни помощи за ученици, записани в първи и осми клас, в размера и по реда и условията, при които са отпуснати. Регламентира се и че отпуснатите преди 31.12.2020 г. месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование по чл. 7 от ЗСПД ще се предоставят до изтичане на срока, за който са отпуснати, като до 31.01.2021 г. тези месечни помощи, които са отпуснати в размер от 80 на сто от пълния размер на помощта, определен в Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г., ще се изменят служебно от дирекции „Социално подпомагане“ в съответните актуални размери, определени със Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г.

Доходният критерий за отпускане на месечните семейни помощи по чл. 7 от ЗСПД за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст няма да се прилага за 2021 г. Тези помощи ще се отпускат без доходен критерий от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2021 г.

Мотиви за предложените промени в Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г.

Отчитайки прогнозираното неизпълнение на неданъчните приходи по държавния бюджет и следвайки стратегията за подкрепа на икономиката чрез ръст на публичните инвестиции и потребление, правителството предлага да бъде направена нова актуализация на разчетите по приходите и разходите по държавния бюджет за 2020 г., която да бъде обсъдена в контекста и на планираните политики с проекта на АСБП 2021-2023 г.

С предложените промени в частта на приходите по държавния бюджет е отразено ***очакваното неизпълнение на разчетите в частта на неданъчните приходи по държавния бюджет в нетен размер на 895,0 млн. лв.***, в т. ч.:

- **660,0 млн. лв.** от първоначалното концесионно възнаграждение от концесията за „Гражданско летище за обществено ползване София“. Преходният период съгласно концесионния договор от 22 юли 2020 г., подписан между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и „СОФ Кънект“ АД (Концесионен договор за възлагане за концесия за строителство на обект „Гражданско летище за обществено ползване София“ – публична държавна собственост), е до дванадесет месеца, в който следва да се изпълнят предварителните условия, сред които и задължението на концесионера за плащане на първоначалното концесионно възнаграждение. Предвид настоящите извънредни обстоятелства в транспортния сектор, и в частност изключително променената и влошена краткосрочна перспектива пред въздушните превози, по информация на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, не се очаква плащане на първоначалното концесионно възнаграждение до края на 2020 г. Същото се очаква да се отложи за 2021 г. В тази връзка е предложено намаляване на разчетите по приходите по държавния бюджет за 2020 г. с 660,0 млн. лв., като очакваните постъпления са отразени в разчетите по приходите по държавния бюджет за 2021 г.;

- **260,0 млн. лв.** очаквано нетно неизпълнение на планираните приходи от ТОЛ такси и винетни такси по държавния бюджет за 2020 г. по официална информация от Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Предвид ограничената икономическа активност в резултат на усложнената епидемична обстановка, договорените промени в обхвата и ценообразуването,

както и изключително негативните развития в транспортния сектор, свързани с пандемията от COVID-19, се очаква изпълнение на годишния размер на приходите от ТОЛ такси в размер на 101,0 млн. лв. при планирани по централния бюджет 450,0 млн. лв. От друга страна оценката за изпълнението на планираните приходи от винетни такси е за преизпълнение в размер на 89,0 млн. лв. В съответствие с тези прогнози, изготвени от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, приходите по бюджета на министерството за 2020 г. се увеличават със 190,0 млн. лв., което отразява очакваните по-високи приходи от винетни такси в размер на 89,0 млн. лв. и очакваните приходи от ТОЛ такси в размер на 101,0 млн. лв. за сметка на неизпълнение на планирани приходи от ТОЛ такси по централния бюджет в размер на 450 млн. лева;

- предложена е и промяна в разчетите по неданъчните приходи по държавния бюджет за 2020 г. в размер на **25,0 млн. лв.**, свързана с очаквани по-високи постъпления от продажби на имоти с отпаднала необходимост за Министерството на отбраната и Българската армия, както и на продажбата на излишно имущество, въоръжение и техника.

Освен посочените предложения за намаляване на неданъчните приходи по държавния бюджет за 2020 г. ***с предложените промени е предвидено и увеличаване на разходите по държавния бюджет в общ размер на 840,7 млн. лв., както следва***:

- предложено е по държавния бюджет да бъдат осигурени 50,0 млн. лв. допълнително във връзка с ангажиментите на Централната избирателна комисия, произтичащи от Изборния кодекс, за предоставяне на възможност за упражняване на вота чрез машинно гласуване на следващите парламентарни избори. Средствата са предназначени за авансово плащане на част от общата сума за осигуряване на специализирани устройства за машинно гласуване в изпълнение на законовото изискване за машинно електронно гласуване в Република България;

- за сметка на очакваните по-високи от планираните приходи от продажба на имоти, имущество, въоръжение и техника с отпаднала необходимост се предлага осигуряване на допълнителни разходи в размер до 25,0 млн. лв. по държавния бюджет за 2020 г. за реализацията на инвестиционни проекти в областта на отбраната и въоръжените сили в изпълнение на Цели за способности на НАТО за преодоляване на част от дефицита от ключови способности на въоръжените сили, както и за ремонтни дейности на сградния фонд от инфраструктурата на Министерството на отбраната. Финансирането на тези допълнителни разходи ще се осъществи до размера на фактическото преизпълнение на годишния разчет по приходите по бюджета на Министерството на отбраната за 2020 г. за сметка на постъпленията от очакваните продажби (до 25,0 млн. лв.).

- предложени са ***допълнителни разходи за реализиране на приоритетни инфраструктурни проекти, по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството***, в общ размер на 765,7 млн. лв., в т.ч.:

  ✓ ***неотложни дейности по укрепване на свлачища***

Предложено е осигуряването на допълнителни разходи в размер на 49,5 млн. лв. за извършване на неотложни дейности на 74 обекта за укрепване на участъци от

републиканската пътна мрежа, засегнати от геодинамични процеси и явления. Предприемането на спешни мерки и действия, насочени към предотвратяването и намаляването на степента на ерозионно-свлачищната опасност, ограничаване и бързо ликвидиране на последствията от тези процеси и защита и опазване на населението, е от приоритетно значение. Изпълнението на геозащитни мерки и дейности в свлачищните райони целят опазване живота и здравето на населението, инфраструктурата и околната среда и предотвратяване на риска от свлачищни процеси и изграждането на контролно-измервателна система с оглед извършване на последващ мониторинг на териториите с изпълнени геозащитни мерки и дейности за стабилизиране на свлачищата и срутищата. Очакваният резултат от изпълнението им е намаляване дела на населението в риск от срутища, обрушвания и свлачища и осигуряване на устойчивост при бедствия, но също така създаване на заетост и намаляване на негативните последствия за икономиката.

- ✓ ***текущ ремонт и поддръжка на републиканската пътна мрежа***

За финансиране на неотложни дейности, свързани с текущ ремонт и поддръжка на републиканската пътна мрежа, включително на приоритетни пътни участъци, нуждаещи се от извършването на спешни аварийно-ремонтни дейности, се предлага да бъдат одобрени допълнително 367,0 млн. лв. Дейностите са насочени за подобряване на цялостната пътна инфраструктура и предотвратяване нарастването на броя на пътните инциденти, респективно повишаване на пътната безопасност и запазване живота и здравето на нейните ползватели, подобряване на пътния трафик и други. Освен това с предвидените дейности ще се осигури рехабилитация на критични участъци и предпазването им от допълнително разрушаване през следващите години.

Възлагането на дейностите по текущ ремонт и поддръжка (превантивно, текущо, зимно и ремонтно-възстановителни работи при аварийни ситуации) на републиканската пътна мрежа е от изключителна важност за обществото, тъй като чрез него се осигурява безопасно движение за всички нейни ползватели.

- ✓ ***дейности по проекта за строителство на АМ „Струма“ и проект „Модернизация на път I-8 „Калотина-Софийски околовръстен път“***

Във връзка с дейностите по изпълнението на проект АМ „Струма“ и изпълнение на строително-монтажни работи по проект „Модернизация на път I-8 „Калотина-Софийски околовръстен път“ се предлага да бъдат одобрени допълнителни средства в размер на 137,4 млн. лв., от които:

След финализиране на процедурата по сключване на договор с изпълнители по обособени позиции Лот 3.2.1, участък „Крупник-Кресна“ – ляво платно от км 375+860 до км 376+000 от Лот 3.1 на АМ Струма до км 389+100 и пътни връзки, и обособена позиция Лот 3.2.2, участък „Крупник-Кресна“ – ляво платно от км 389+100 до км 399+500, обходен път на гр. Кресна, част от дясно платно от км 396+137 до км 401+692 от Лот 3.3 на АМ „Струма“ включително и пътни връзки, е необходимо осигуряване на авансови средства към избраните изпълнители по договор за проектиране и строителство в общ размер на 107,4 млн. лв.

За разплащане на извършени строително-монтажни работи по проект „Модернизация на път I-8 „Калотина-Софийски околовръстен път“ е необходимо осигуряването на допълнителни средства в размер на 30,0 млн. лв. Средствата са предназначени за разплащане на извършени земни работи, дейности по малки и големи пътни съоръжения, изграждане и изместване на съществуващи комуникации и инженерна

инфраструктура, пътни работи и други по участъци от км 1+000 до 2+200; от км 4+420 до 8+000; от км 12+900 до 14+100, ляво и дясно платно.

- ✓ ***ремонтни дейности по АМ „Хемус“, АМ „Тракия“, АМ „Люлин“ и „АМ „Струма“***

За разплащане на извършени ремонтни работи по АМ „Хемус“, АМ „Тракия“, АМ „Люлин“ и „АМ „Струма“, както и за финансиране на превантивен ремонт на компрометиран участък от АМ „Тракия“ се предлага за 2020 г. да бъдат осигурени средства в общ размер на 204,3 млн. лв., в т.ч.:

В изпълнение на програмата за текущ ремонт и рехабилитация на участъци от АМ „Хемус“, АМ „Струма“, АМ „Люлин“ и АМ „Тракия“ са извършени неотложни ремонти на обособени участъци в общ размер на 114,3 млн. лв. За разплащането на извършени дейности по текущ ремонт и поддръжка на участъци от АМ „Хемус“ са необходими 80,8 млн. лв., за АМ“ Тракия“ – 24,6 млн. лв., АМ „Люлин“ и АМ „Струма“ – общо 8,9 млн. лв.

Във връзка със стартирал неотложен превантивен ремонт на компрометиран участък от АМ „Тракия“ е необходимо да бъдат осигурени допълнително средства в общ размер на 90,0 млн. лв. Средствата са необходими за извършване на цялостен ремонт и рехабилитация на участък от магистралата от км 156+345,26 до км 208+181 дясно платно за движение по договор с изпълнител „Автомагистрали“ ЕАД.

- ✓ ***за изграждане и поддръжка на защитена комуникационна среда и мониторинг на ТОЛ системата***

За изграждане и поддръжка на защитена комуникационна среда и мониторинг на ТОЛ системата, интеграция, надграждане, експлоатация на системата, с оглед осигуряване на взаимодействие между програмните и апаратните ресурси с функционалностите на електронната система за събиране на таксите за ползване на републиканската пътна мрежа се предлага за 2020 г. да бъдат осигурени средства в размер на 7,5 млн. лв.

Осигуряването на допълнителните средства ще спомогне за повишаване на безопасността на движение и ще създаде предпоставки за достигане на оптимална скорост на движение и осигуряване на комфорт при пътуването, тъй като времето е фактор с огромно значение, който рефлектира върху сериозността на ремонтните дейности и на техническите правила, разписани за осъществяването им. Следва да бъде отчетено и важното географско положение на страната, членството в ЕС и обществената значимост на пътя, които налагат републиканската пътна мрежа в нейната цялост да се поддържа и управлява своевременно и качествено. Не на последно място изпълнението на проектите за текущ ремонт, поддръжка, рехабилитация и изграждане на републиканска пътна мрежа ще допринесе до намаляване на неблагоприятните последици върху икономиката от прилагането на мерките за ограничаване разпространението на пандемията от COVID-19, стимулиране на икономиката и запазването на заетостта в сектора.

Освен предложеното увеличаване на разходите по бюджета на МРРБ за 2020 г. се предлага и промяна в размерите на ангажиментите за разходи, които да бъдат поети през 2020 г. с 2 121,4 млн. лв. и промяна на показателя нови задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани през 2020 г. в размер на 759,0 млн. лв.

Предложена е и промяна в ал. 4 на чл. 22 във връзка с извършените плащания в размер на 473,0 млн. лв. през 2020 г. по ПМС № 336/2019 г. за одобряване на допълнителни

разходи по бюджета на МРРБ за 2019 г. за изграждане на АМ „Хемус“, които средства ще бъдат отчетени като задължения по бюджета на МРРБ през 2020 г.

На база на изложеното по-горе, с предложените промени на показателите по държавния бюджет за 2020 г. с проекта на Закона за изменение и допълнение на ЗДБРБ за 2020 г. се предвижда, от една страна, намаление на неданъчните приходи по държавния бюджет в нетен размер на 895,0 млн. лв., и от друга, увеличение на разходите по държавния бюджет в размер на 840,7 млн. лв., ***с което бюджетното салдо по държавния бюджет за годината се предвижда да бъде отрицателно в размер на 5 187,2 млн. лв. (4,4% от прогнозния БВП).*** Изготвените разчети за основните параметри по консолидираната фискална програма предвиждат бюджетното салдо по консолидираната фискална програма да бъде отрицателно в размер на **5 249,5 млн. лв.** или **4,4 на сто от прогнозния БВП**.

Следва да бъде отчетено, че мерките, свързани с пандемията от COVID-19 за сметка на националния бюджет и на пренасочен ресурс от Оперативните програми на ЕС, в годишен план са в размер на около 2,4% от прогнозния БВП. Тези разходи и загуба на приходи са пряко следствие на извънредните обстоятелства, при които се изпълнява бюджетът през настоящата година. Елиминирайки влиянието на мерките, свързани с пандемията от COVID-19, дефицитът по консолидираната фискална програма за 2020 г. възлиза на 2% от прогнозния БВП.

Част IX. Приложения

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1:
ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2019 Г., ПРЕГЛЕД НА ТЕКУЩОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП ЗА 2020 Г. И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2020 Г.

1. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2019 г.

(в млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛ	Отчет 2018 г.	Отчет към 31.12.2019 г.			Изпълнение спрямо 2018 г.
		КФП	Национален бюджет	Европейски средства[29]	
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**39 650,9**	**44 048,6**	**41 717,5**	**2 331,0**	**111,1%**
Данъчни приходи	32 235,5	35 280,6	35 280,6		109,4%
Преки данъци	6 132,5	6 714,9	6 714,9		109,5%
Косвени данъци	15 531,0	16 847,7	16 847,7		108,5%
Приходи от социални и здравноосигурителни вноски	9 458,3	10 546,9	10 546,9		111,5%
Други данъци	1 113,8	1 171,0	1 171,0		105,1%
Неданъчни приходи	5 302,3	6 303,3	6 301,5	1,8	118,9%
Помощи и дарения	2 113,0	2 464,7	135,4	2 329,3	116,6%

[29] Европейски средства - включват средствата по предприсъединителни инструменти на ЕС и по оперативни програми от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (управлявани от Националния фонд към МФ), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, и Европейския фонд за рибарство (управлявани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие"), както и други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на ЕС. В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране.

ПОКАЗАТЕЛ	Отчет 2018 г.	Отчет към 31.12.2019 г.			Изпълнение спрямо 2018 г.
		КФП	Национален бюджет	Европейски средства[29]	
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**39 515,7**	**45 201,0**	**42 063,2**	**3 137,8**	**114,4%**
Нелихвени	37 744,1	43 359,1	40 221,3	3 137,8	114,9%
Текущи	32 363,9	35 753,9	34 679,2	1 074,7	110,5%
Капиталови*	5 325,7	7 561,5	5 521,8	2 039,7	142,0%
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	54,5	43,7	20,3	23,4	80,1%
Лихвени	688,2	648,8	648,8		94,3%
Вноска в общия бюджет на ЕС	1 083,4	1 193,1	1 193,1		110,1%
ТРАНСФЕРИ - НЕТО			**-706,3**	**706,3**	
БЮДЖЕТНО САЛДО	**135,1**	**-1 152,4**	**-1 052,0**	**-100,5**	

* Вкл. нетен прираст на държавния резерв

Изпълнение на приходите по КФП

Приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма за 2019 г. са в размер на **44 048,6 млн. лв.,** което представлява 100,4% спрямо годишните разчети[30] към ЗДБРБ за 2019 г. Съпоставени с 2018 г., постъпленията по консолидираната фискална програма бележат номинален ръст от 11,1% (4 397,7 млн. лв.).

Общата сума на ***данъчните постъпления*** (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на ***35 280,6 млн. лв.***, което представлява 102,1% изпълнение на разчетите към ЗДБРБ за 2019 година.

Приходите в частта на *преките данъци* възлизат на *6 714,9 млн. лв.*, което представлява 102,4% спрямо разчета за 2019 г. Съпоставени с 2018 г., преките данъци нарастват с 9,5% (582,4 млн. лв.).

Приходите от *косвени данъци* са в размер на *16 847,7 млн. лв.*, което представлява 102,5% спрямо годишния разчет. Съпоставени с отчетените през 2018 г., косвените данъци бележат ръст от 8,5% (1 316,7 млн. лв.).

Постъпленията от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на *1 171,0 млн. лв.*, което представлява 100,1% спрямо разчетите към ЗДБРБ за 2019 г. и нарастват с 5,1% (57,3 млн. лв.) спрямо 2018 г.

Приходите от *социалноосигурителни и здравни вноски* към 31.12.2019 г. са в размер на *10 546,9 млн. лв.* или 101,6% спрямо планираните за годината, като спрямо предходната година нарастват с 1 088,7 млн. лв. (11,5%).

Неданъчните приходи са в размер на **6 303,3 млн. лв.**, което представлява 95,1% изпълнение на годишните разчети.

Постъпленията от ***помощи и дарения*** от страната и чужбина (основно помощи от фондовете на ЕС) са в размер на **2 464,7 млн. лв.**, или 91,9% от разчета за 2019 г.

[30] Актуализирани разчети съгласно ЗИД на ЗДБРБ за 2019 г.

Граф.: Данъчно-осигурителни приходи по КФП за 2018 г. и 2019 г.

(млн. лв.)

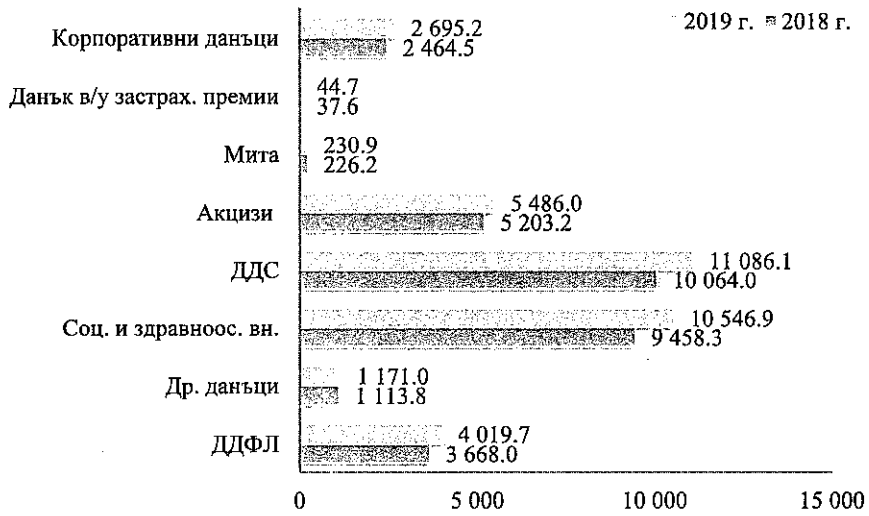

Изпълнение на разходите

Разходите по консолидираната фискална програма (вкл. вноската на Република България в общия бюджет на ЕС) за 2019 г. **са в размер на 45 201,0 млн. лв.,** което представлява 97,6% от годишния разчет. За сравнение разходите по КФП за 2018 г. бяха в размер на 39 515,7 млн. лв. Номиналното нарастване на разходите спрямо същия период на предходната година се дължи на по-високия размер на капиталовите разходи (поради по-високите разходи по националния бюджет, вкл. разходите, свързани с реализирането на инвестиционния проект за придобиване на нов тип боен самолет за българските ВВС, както и по сметките за средства от ЕС), разходите за персонал (увеличение с 10 на сто на средствата за заплати, възнаграждения и осигурителни вноски на заетите в бюджетния сектор и поредната стъпка на увеличение на възнагражденията в сектор „Образование“), по-високи социални и здравноосигурителни плащания (базов ефект от увеличението на пенсиите от юли 2018 г., индексирането на пенсиите от юли 2019 г. и увеличение на здравноосигурителните плащания, заложено в ЗБНЗОК за 2019 г.), увеличение на разходите за субсидии и други.

Нелихвените разходи са в размер на 43 359,1 млн. лв., което представлява 97,8% от годишния разчет. *Текущите нелихвени разходи* за 2019 г. са в размер на 35 753,9 млн. лв. (100,1% спрямо разчета за годината). *Капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 7 561,5 млн. лв. (89,9% от разчетите към ЗДБРБ за 2019 г.). *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 43,7 млн. лв.

Лихвените плащания са в размер на 648,8 млн. лв. (96,9% от планираните за 2019 г.).

Частта от вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изплатена за 2019 г. от централния бюджет, възлиза на **1 193,1 млн. лв.,** което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС - Решение на Съвета 2014/335/ЕС, Евратом относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз, Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на ЕС и Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета от 17 май 2016 година.

Граф.: Основни разходни показатели по КФП за 2018 г. и 2019 г.

(млн. лв.)

* Вкл. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина

** Вкл. Нетен прираст на държавния резерв

Разходи по държавния бюджет, бюджетите на социалноосигурителните фондове и бюджетите на общините

- **Държавен бюджет**

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) за 2019 г. е **26 923,7 млн. лв.** или 96,4% от предвидените със ЗДБРБ за 2019 г.

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) за 2019 г. са в размер на ***13 866,4 млн. лв.***, което представлява 95,5% от годишния разчет. Съпоставени с данните за 2018 г., нелихвените разходи нарастват с 2 816,4 млн. лв. (25,5%).

Разходите за *персонал* (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 5 227,5 млн. лв. или 101,6% спрямо планираните за 2019 г. Разходите за *издръжка* (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 2 023,4 млн. лв. или 83,8% от планираните за годината. *Социалните разходи* (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 1 199,6 млн. лв. или 92,3% от предвидените за годината и са основно разходи по бюджета на МТСП за помощи и добавки по Закона за социално подпомагане, Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейни помощи за деца и др. Разходите за *субсидии* са в размер на 1 034,7 млн. лв. или 108,3% спрямо планираните за годината. От тях 172,9 млн. лв. са субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози" ЕООД; 146,5 млн. лв. (в т. ч. 1,6 млн. лв. за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия) са субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура" и 21,4 млн. лв. за „Български пощи" ЕАД. Към края на месец декември 2019 г. ДФ „Земеделие" е изплатил субсидии в общ размер на 301,0 млн. лв., от които 133,7 млн. лв. държавна помощ; 80,1 млн. лв. преходна национална помощ за тютюн; 82,7 млн. лв. преходна национална помощ за сектор „Животновъдство" и 4,0 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод" и „Училищно мляко". *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 20,1 млн. лв. при планирани с разчетите към ЗДБРБ за 2019 г. 14,4 млн. лева. *Капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 4 361,1 млн. лв.

Лихвените плащания по държавния бюджет за 2019 г. са в общ размер на ***611,3 млн. лв.*** или 96,5% от предвидените в годишните разчети.

Нетният размер на **трансферите** по държавния бюджет за 2019 г. е **11 252,9 млн. лева.**

- **Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове**

Извършените разходи по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) за 2019 г. са в размер на 16 022,7 млн. лв., което представлява 99,2% от разчета за годината, в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 11 634,8 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 4 208,9 млн. лв.

- **Разходи по бюджетите на общините**

Извършените разходи по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети, са в размер на 7 020,5 млн. лв., които представляват 114,6% спрямо разчетите към ЗДБРБ за 2019 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 5 945,7 млн. лв. или 114,1% спрямо годишния разчет. Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в размер на 3 607,4 млн. лв. и заемат най-голям относителен дял в текущите нелихвени разходи на общините – 60,7%. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности, платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 921,4 млн. лв., 115,6% спрямо годишния разчет. Разходите за субсидии са в размер на 225,1 млн. лева. Тук се отчитат предоставените от общините субсидии за вътрешноградски и междуселищни превози на транспортните фирми и дружества, които се планират в централния бюджет. Текущите трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата (вкл. стипендии) са в размер на 191,9 млн. лв., което е 154,9% спрямо разчетите към ЗДБРБ за 2019 г. Капиталовите разходи са в размер на 1 037,8 млн. лв. или 118,4% спрямо разчетите към ЗДБРБ за 2019 г.

Разходите за лихви възлизат на 37,0 млн. лв., 103,2% спрямо разчета за 2019 г.

- **Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма за 2019 г.**

Бюджетното салдо по КФП за 2019 г. е отрицателно в размер на 1 152,4 млн. лв. (1,0% от БВП) и се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 1 052,0 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 100,5 млн. лева. Съпоставено с разчетите към Закона за изменение и допълнение на ЗДБРБ за 2019 г. се отчита номинално подобрение на бюджетното салдо с около 1,3 млрд. лева. Отчетеният за годината дефицит се дължи основно на извършените еднократни разходи във връзка с реализирането на инвестиционния проект за придобиване на нов тип многофункционален боен самолет за българските военновъздушни сили.

Общият размер на касовите постъпления от ЕС (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) за 2019 г. е 4 261,4 млн. лв.

Нетните постъпления от ЕС към 31.12.2019 г. (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на 3 068,2 млн. лв.

Размерът на **фискалния резерв**[31] към 31.12.2019 г. е 8,8 млрд. лв., в т.ч. 8,6 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,2 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други. Фискалният резерв към края на годината е над определения в чл. 66 на ЗДБРБ за 2019 г. минимален размер от 4,5 млрд. лв.

[31] Съгласно §1, т. 41 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси, в обхвата на фискалния резерв се включват и вземанията от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

2. ПРЕГЛЕД НА ТЕКУЩОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП ЗА 2020 Г.

(в млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛ	Програма[32]	Отчет 30.09.2020 г.			Изпълнение
	2020 г.	КФП*	Национален бюджет	Европейски средства[33]	отчет/разчет
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**44 392,7**	**32 415,5**	**30 384,2**	**2 031,3**	**73,0%**
Данъчни приходи	34 915,9	25 990,6	25 990,6	0,0	74,4%
Преки данъци	6 581,2	4 607,3	4 607,3		70,0%
Косвени данъци	16 322,0	12 401,7	12 401,7		76,0%
Приходи от социални и здравноосигурителни вноски	10 803,2	8 039,7	8 039,7		74,4%
Други данъци	1 209,5	941,9	941,9	0,0	77,9%
Неданъчни приходи	6 782,7	4 311,2	4 301,1	10,1	63,6%
Помощи и дарения	2 694,2	2 113,8	92,5	2 021,2	78,5%
РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**47 906,6**	**31 544,1**	**29 395,0**	**2 149,1**	**65,8%**
Нелихвени	45 784,3	30 099,2	27 950,1	2 149,1	65,7%
Текущи	38 960,3	27 352,2	26 488,0	864,2	70,2%
Капиталови**	6 574,2	2 716,2	1 444,7	1 271,5	41,3%
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	29,5	30,8	17,4	13,4	104,6%
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи***	220,3				
Лихвени	724,9	553,9	553,9	0,0	76,4%
Вноска в общия бюджет на ЕС	1 397,4	890,9	890,9		63,8%
ТРАНСФЕРИ - НЕТО			-504,3	504,3	
БЮДЖЕТНО САЛДО	**-3 513,8**	**871,4**	**484,9**	**386,5**	

* Данните са на база месечните отчети за касовото изпълнение на ПРБ; **Вкл. нетен прираст на държавния резерв; ***В позицията „Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи“ се отразяват само разходите по разчет, а средствата, изразходвани за сметка на резерва по отчет са отчетени по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

[32] Разчети към ЗИД на ЗДБРБ за 2020 г. (Обн., ДВ, бр. 34 от 2020 г., в сила от 09.04.2020 г.)

[33] Европейски средства - включват средствата по оперативни програми от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (администрирани от Националния фонд към МФ), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския фонд за морско дело и рибарство (администрирани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“), както и други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на ЕС. В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране.

Изпълнение на приходите по КФП

Постъпилите ***приходи, помощи и дарения*** към септември 2020 г. са в размер на 32 415,5 млн. лв., което представлява 73,0% от годишните разчети към ЗДБРБ за 2020 г. Съпоставени със същия период на предходната година те намаляват номинално с 383,5млн. лева. При данъчните и неданъчните приходи се наблюдава спад със 750,3 млн. лв. (2,4%), а постъпленията от помощи и дарения (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) са повече с 366,8 млн. лв. (21,0%), сравнени с края на септември 2019 година.

Общата сума на ***данъчните приходи*** (вкл. приходите от осигурителни вноски) е 25 990,6 млн. лв., което представлява 74,4% от разчетените за годината. Данъчните приходи формират 80,2% от общите постъпления по КФП за периода. Изпълнението на данъчните и осигурителните приходи за деветмесечието на 2020 г. спрямо актуализираните разчети за годината е 74,4 на сто. При допускане за липса на втора вълна на заразата с COVID-19 и повторно налагане на по-строги карантинни мерки и ограничения до края на годината и на база на текущите параметри, прогнозите в годишен план очертават изпълнение на общия размер на данъчните приходи, планирани по националния бюджет. Тук е важно да се отбележат и усилията на приходните администрации за повишаване събираемостта на приходите. Независимо от извънредните обстоятелства, продължават да се прилагат активните мерки за засилен фискален контрол, включително и контрол в реално време на фискалните устройства на търговците в страната, мерките за засилване на контрола при търговията с акцизни стоки, борбата с контрабандния внос, както и противодействието на опитите за данъчни нарушения и измами. Системното прилагане на тези мерки вече оказва дисциплиниращ ефект и натиск върху сивата икономика.

Постъпленията в групата на *преките данъци* са в размер на 4 607,3 млн. лв., което представлява изпълнение от 70,0% на разчета за годината, при 4 660,2 млн. лв. за същия период на 2019 година.

Отчетените приходи от *осигурителни вноски* на обществото и здравно осигуряване към 30.09.2020 г. са в размер на 8 039,7 млн. лв. или 74,4% изпълнение на разчета. В номинално изражение осигурителните вноски нарастват с 3,7% (290,0 млн. лв.) спрямо деветмесечието на 2019 г.

Постъпленията от *косвени данъци* са в размер на 12 401,7 млн. лв., което представлява 76,0% от предвидените в ЗДБРБ за 2020 г.

Постъпленията от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 941,9 млн. лв., което представлява 77,9% от разчетите към ЗДБРБ за 2020 г.

Неданъчните постъпления по КФП към края на месец септември 2020 г. са в размер на 4 311,2 млн. лв., което представлява 63,6% изпълнение на годишните разчети. Предвид ограничената икономическа активност в резултат на усложнената епидемична обстановка, договорените промени в обхвата и ценообразуването, както и изключително негативните развития в транспортния сектор, свързани с пандемията от COVID-19, в годишен план се очаква нетно неизпълнение на планираните ТОЛ такси и винетни такси по държавния бюджет за 2020 г. в размер на 260,0 млн. лв. Настоящите извънредни обстоятелства в транспортния сектор, и в частност изключително променената и влошена краткосрочна перспектива пред въздушните превози, както и преходният период от дванадесет месеца за изпълнение на предварителните условия, съгласно концесионния договор от 22 юли 2020 г., подписан между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и „СОФ Кънект“ АД (Концесионен договор за възлагане за концесия за строителство на обект „Гражданско летище за обществено ползване София“ – публична държавна собственост) очертават изместване на планираните постъпления от първоначалното концесионно възнаграждение от концесията за „Гражданско летище за обществено ползване София“, планирано в размер на 660,0 млн. лв., за следващата година.

Постъпилите ***помощи и дарения*** от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 2 113,8 млн. лв., което представлява 78,5% от годишния разчет.

Граф.: Данъчно-осигурителни приходи по КФП към септември 2019 г. и септември 2020 г.

(млн. лв.)

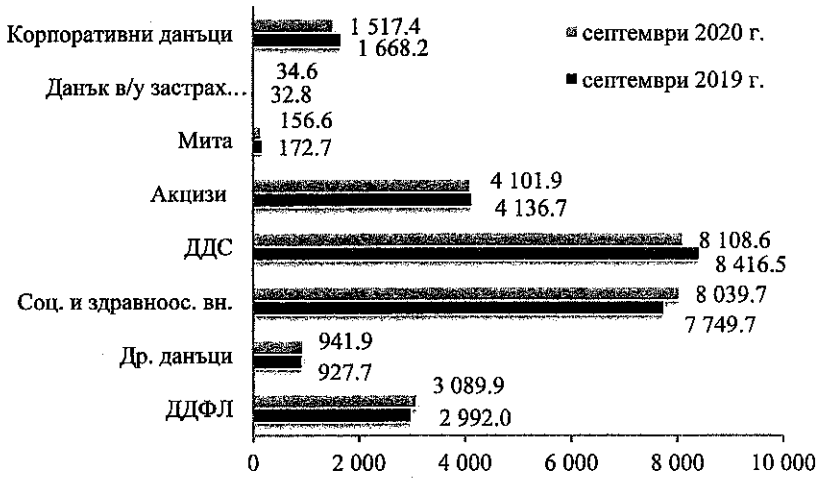

Изпълнение на разходите по КФП

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в общия бюджет на ЕС) към септември 2020 г. са в размер на 31 544,1 млн. лв., което представлява 65,8% от годишния разчет. За сравнение разходите по КФП към септември 2019 г. бяха в размер на 31 534,8 млн. лева. При съпоставката на разходите по КФП със същия период на предходната година следва да се има предвид, че през август 2019 г. бе извършено плащане във връзка с придобиването на нов тип боен самолет, което е с еднократен характер. Поради тази причина разходите по КФП към септември 2019 г. са близки до отчетените за същия период на настоящата година.

Нелихвените разходи са в размер на 30 099,2 млн. лв., 65,7% от годишния разчет. *Текущите нелихвени разходи* към септември 2020 г. са в размер на 27 352,2 млн. лв. (70,2% от разчета за годината), *капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 2 716,2 млн. лв. (41,3% от разчетите към ЗДБРБ за 2020 г.), *предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 30,8 млн. лв.

Лихвените плащания са в размер на 553,9 млн. лв. (76,4% от разчета към ЗДБРБ за 2020 г.).

Частта от вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изплатена към 30.09.2020 г. от централния бюджет, възлиза на **890,9 млн. лв.,** което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС - Решение на Съвета 2014/335/ЕС, Евратом относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз, Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на ЕС и Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета от 17 май 2016 година.

Граф.: Основни разходни показатели по КФП към септември 2019 г. и септември 2020 г.

(млн. лв.)

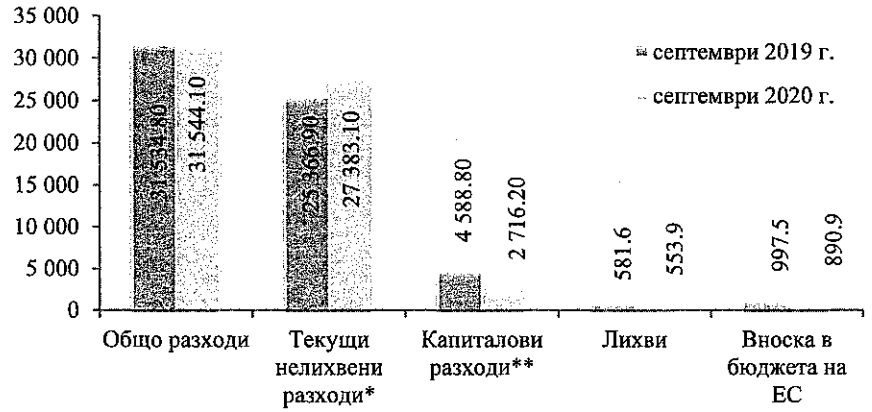

* Вкл. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина

** Вкл. Нетен прираст на държавния резерв

Разходи по държавния бюджет, бюджетите на социалноосигурителните фондове и бюджетите на общините

- **Държавен бюджет**

Общият размер на ***разходите по държавния бюджет*** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към септември 2020 г. е 19 183,0 млн. лв. или 65,2% от предвидените със ЗДБРБ за 2020 г.

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) към септември 2020 г. са в размер на 7 992,2 млн. лв., което представлява 58,5% от годишния разчет. Съпоставени с данните към септември 2019 г., нелихвените разходи намаляват с 1 130,8 млн. лв. (12,4%). През месец август 2019 г. бе извършен разход по бюджета на Министерството на отбраната по инвестиционен проект „Придобиване на нов тип боен самолет" за Военновъздушните сили на Република България, което има еднократен ефект в 2019 г. Поради тази причина при съпоставката на разходите за деветмесечието на 2020 г. със същия период на предходната година се отчита намаление на нелихвените разходи в частта на капиталовите разходи по държавния бюджет.

Разходите за *персонал* (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 4 219,5 млн. лв. или 73,0% от планираните за 2020 г. Разходите за *издръжка* (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 178,7 млн. лв. или 48,0% от планираните за годината. *Социалните разходи* (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 904,8 млн. лв. или 64,7% от предвидените за годината и са основно разходи по бюджета на МТСП за помощи по Закона за социално подпомагане, Закона за хората с увреждания, Закона за семейни помощи за деца и др. *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 17,3 млн. лв. Разходите за *субсидии* са в размер на 769,6 млн. лв. или 71,3% от планираните за годината. От тях 130,8 млн. лв. са субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози" ЕООД; 127,2 млн. лв. са субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура" и 40,9 млн. лв. (в т. ч. 14,8 млн. лв. са допълнителни субсидии по ПМС 114/28.05.2020 г.) за „Български пощи" ЕАД. Към края на месец септември 2020 г. ДФ „Земеделие" е изплатил субсидии в общ размер на 186,6 млн. лв., от които 91,7 млн. лв. държавна помощ; 75,6 млн. лв. преходна национална помощ за тютюн; 15,8 млн. лв. преходна национална помощ за сектор „Животновъдство" и 3,4 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод" и „Училищно мляко". *Капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 902,4 млн. лв.

Лихвените плащания по държавния бюджет към 30.09.2020 г. са в общ размер на 525,9 млн. лв. или 76,0% от предвидените в годишните разчети.

Нетният размер на ***трансферите по държавния бюджет*** към края на деветмесечието на 2020 г. е 9 774,0 млн. лева.

- **Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове**

Извършените разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове към септември 2020 г. са в размер на 13 155,4 млн. лв., което представлява 72,1% от разчета за годината, в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 9 587,0 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 3 108,2 млн. лв.

- **Разходи по бюджетите на общините**

Извършените разходи по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети са в размер на 4 942,0 млн. лв. или 73,5% от разчетите към ЗДБРБ за 2020 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 4 447,1 млн. лв. (77,4% от годишния разчет), а капиталовите разходи са в размер на 468,2 млн. лв. или 49,5% от разчета за годината. Лихвените плащания са в размер на 26,7 млн. лв. или 80,1% от разчета за годината.

- **Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма**

Бюджетното салдо по КФП към 30.09.2020 г. е положително в размер на 871,4 млн. лв. и се формира от превишение на приходите над разходите по националния бюджет в размер на 484,9 млн. лв. и по европейските средства в размер на 386,5 млн. лв.

Общият размер на **касовите постъпления от ЕС** (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) към 30.09.2020 г. е 3 698,5 млн. лв. Нетните постъпления от ЕС към 30.09.2020 г. (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на 2 807,6 млн. лв.

Размерът на **фискалния резерв**[34] към 30.09.2020 г. е 13,53 млрд. лв., в т.ч. 13,49 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,04 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

3. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В ХОДА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2020 Г.

Огромните предизвикателства, които поставя развитието на кризата с пандемията от COVID-19 през настоящата година, са безпрецедентни и комплексни. Голяма част от водещите икономики отчитат спадове на реалния БВП за второто тримесечие на 2020 г. в размери без аналог за последните двадесет и пет години, откогато се води динамичен ред за показателя за ЕС. Това неминуемо ще доведе до изпадане в дълбока рецесия през следващите тримесечия. Средно за Европейския съюз, по данни на Евростат, спадът на икономиките на държавните членки за второто тримесечие на 2020 г. на годишна база спрямо второто тримесечие на 2019 г. е 13,9 на сто (сезонно изгладени данни), а за страните от еврозоната – 14,7 на сто. Всички страни от еврозоната отчитат спад в икономическото си производство, но на национално ниво той се проявява с различна сила. Единствено Ирландия и Литва отчитат намаление на годишна база в размер до 4%. Спадът на икономическата активност в Германия и Холандия за второто тримесечие на 2020 г. спрямо същия период на 2019 г. е по-умерен (съответно минус 11,3% и минус 9,0%). За разлика от тях Италия отчита спад със 17,7% , Франция - с 18,9%, а Испания отчита най-сериозен спад на икономиката - с 22,1%. На фона на отчетеното влошаване в останалите държави членки България е сред страните с умерено изразен икономически шок от кризата. Според данните на Евростат, публикувани в началото на септември, икономиката на България отчита спад за второто тримесечие на годишна база с 8,5 на сто. Очаква се през третото тримесечие да започне постепенно възстановяване, подкрепено от смекчаването на карантинните мерки и очаквано постепенно подобряване при потреблението, износа и вноса.

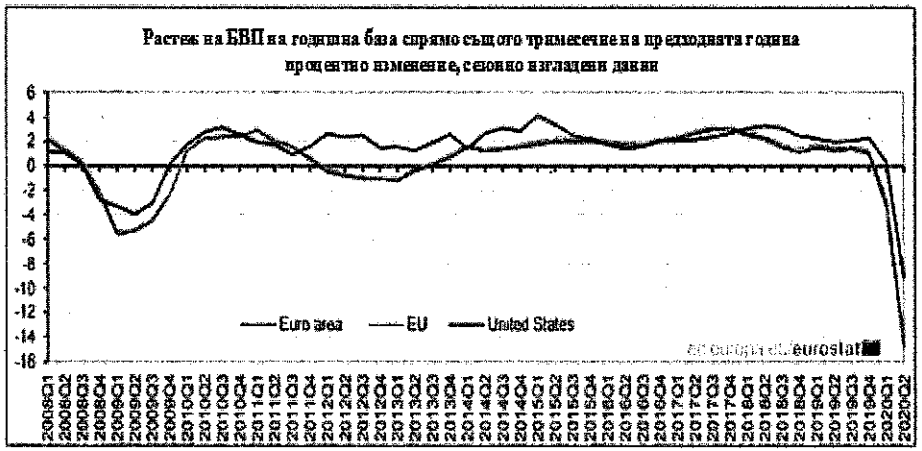

Източник: Euroindicators, Newsrelease Eurostat 133/2020, септември 2020

Мащабите на икономическите последствия надвишават прогнозите от пролетта в годишен план и наложиха проактивни политики за адресиране на възникналите дисбаланси и подпомагане на най-засегнатите сектори от икономиката.

Европейската комисия координира общи европейски мерки в отговор на пандемията. Бяха предприети действия за укрепване на сектора на общественото здравеопазване и за смекчаване на социално-икономическите последици в Европейския съюз, като се мобилизираха наличните ресурси за подпомагане на държавите членки да координират

[34] Обхватът на показателя фискален резерв е в съответствие с §1, т. 41 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

мерките на национално ниво. Задействана бе Общата предпазна клауза от Пакта за стабилност и растеж, която позволи на държавите членки да предприемат мерки за справяне с разпространението на вируса, като временно се отклонят от средносрочната си бюджетна цел и/или от стъпката за постигането ѝ чрез фискалните правила, които обикновено се прилагат в рамките на европейската фискална рамка. По този начин бе дадена възможност за гъвкавост на националните правителства да предприемат мерки в условията на извънредно положение, което предполага увеличаване на публичните разходи на фона на очаквано неизпълнение на приходите и съответно изисква временно фискално разхлабване.

На този фон България работи в координация с Европейската комисия и другите държави членки за преодоляване на последствията от кризата, породена от пандемията, като във фокуса на предприетите мерки неизменно са предизвикателствата за секторите и политиките пряко насочени за борба и контрол на разпространението на заразата, както и такива, насочени към социално-икономическите последици за икономиката и уязвими групи на населението. Укрепването на звената, непосредствено ангажирани с борбата с разпространението на пандемията, е първостепенен приоритет и цели максимално засилване на капацитета и недопускане на претоварване на здравната система. Успешното адресиране на предизвикателствата, свързани със здравните аспекти на кризата, налага мобилизиране на всички налични ресурси. Въпреки огромните усилия за разработването на терапевтични медикаменти и ваксини за борба с вируса, все още няма яснота кога ще могат да бъдат на разположение ефективни медикаменти, което да измести фокуса от медицинската част на кризата към преодоляване на последствията за икономиката.

Усилията в контекста на овладяването на социално-икономическия аспект на кризата също нямат аналог. България мобилизира значителни ресурси за реализирането на първия и втория пакет от социално-икономически мерки. Още от самото избухване на пандемията мерките за подкрепа на бизнеса и заетостта са едни от основните приоритети във водените разходни политики. Мерките за субсидирана заетост, временното намаляване на данъчни ставки и осигуряването на подкрепа за най-засегнатите от кризата сектори, увеличаването на публичните инвестиции за компенсиране на отлива при частните, социалната подкрепа за най-уязвимите групи от населението са само част от усилията за намаляване на икономическите последици от кризата. Това от своя страна поставя предизвикателства пред бюджета, с оглед обезпечаване на необходимите значителни ресурси за реализиране на тези политики.

В изключително кратки срокове след обявяването с Решение на Народното събрание от 13 март на извънредно положение на територията на цялата страна правителството изготви и внесе за одобряване спешен законопроект за изменение и допълнение на ЗДБРБ за 2020 г., който имаше за цел да посрещне и отрази най-неотложните и преки негативни ефекти от кризата в бюджетната рамка. В законопроекта бяха залегнали допускания по отношение на развитието на основните макроикономически индикатори, като прогнозите бяха изготвени при много висока степен на неопределеност по отношение мащабите и продължителността на кризата. Спешният порядък на предложените промени в разходната част позволи да бъде обезпечен ресурс за финансиране единствено на първия най-неотложен пакет социално-икономически мерки и да се мобилизират преките ресурси, свързани със системите на първа линия в борбата с разпространението на пандемията. Мерките, планирани за реализиране чрез разходната част на бюджета и разработените финансови инструменти за финансиране чрез Българската банка за развитие, включително и ефектите от мултиплицирането на инструментите, осигуриха до 4,5 млрд. лв. за социално-икономически мерки. Заедно с това бе направен и анализ на възможностите за пренасочване на ресурс по Оперативните програми и фондовете на ЕС, който да подпомогне и допълни националните политики и мерки за преодоляване на последствията от пандемията.

Въпреки насочените безпрецедентни по размер ресурси, развитието на икономическата среда в хода на кризата очерта необходимост от спешни действия в редица сектори на икономиката и допълнителни мерки за подпомагане на най-засегнатите групи от населението. През месец юли правителството одобри втори пакет социално-икономически мерки, включително увеличение с 30 на сто на заплатите на служители, ангажирани с борбата с пандемията и администрации с ниски възнаграждения, изплащане на добавки в размер на 50 лева към пенсиите

на всички пенсионери за месеците от август до октомври (в последствие бе решено мярката да бъде продължена до края на 2020 г.), насочване на разходи на НЗОК към дейностите, свързани с превенция и лечение на последствията от COVID-19, мерки за насърчаване на инвестициите, за подпомагане на туризма, за инфраструктурни обекти и други. Необходимият ресурс за обезпечаване на тези мерки в размер на около 1,2 млрд. лв. бе осигурен изцяло за сметка на преструктуриране и оптимизиране на разходите по държавния бюджет в рамките на одобрените от Народното събрание разходни ограничители в закона за бюджета за настоящата година. Поради тази причина на етапа на одобряване на мерките не се наложи изготвяне на актуализация на бюджета.

На база на наличните към месец септември 2020 г. отчетни данни и изготвени оценки за размера на усвоените средства за 2020 г. по мерките, свързани с усилията на ограничаване и овладяване на пандемията от COVID-19, както и социалните и икономическите мерки за намаляване на последствията за населението и бизнеса може да се обобщи, че по линия на националния бюджет са мобилизирани безпрецедентни по размер ресурси. Оценките сочат, че за 6-те месеца след въвеждането на извънредното положение в България и последвалата го извънредна епидемична ситуация, и за оставащите три месеца до края на годината, са одобрени или се предвижда да бъдат одобрени мерки и фискални стимули за овладяване на пандемията от COVID-19 и последствията от нея в размер на 2,8 млрд. лв. (2,4% от прогнозния БВП).

Отделно за обезпечаване на финансовите инструменти, предоставени от Българската банка за развитие бяха предоставени средства под формата на увеличение на капитала на банката в размер на 0,7 млрд. лв. (0,6% от БВП).

Важен приоритет, допълващ мерките, свързани с усилията за борба с пандемията и за намаляване на негативните социално-икономически последствия, са инвестициите в публична инфраструктура, които имат за цел, от една страна, да компенсират частично очертаващия се спад при инвестициите в останалите сектори на икономиката, и от друга - целят запазване на работни места. При прогнозираното рязко забавяне на икономиката през настоящата година и потенциално навлизане в рецесия поради ефектите от кризата с пандемията в България, повишаването на публичните инвестиции ще окаже положителен ефект върху растежа по канала на разходите за крайното потребление, който допълнително ще се подсили от мултипликаторите, чрез веригата от изпълнители, доставчици на материали и работници, които са предимно местни за икономиката субекти. В тази връзка правителството е поело ясен ангажимент, че в условията на криза няма по никакъв начин да намали планираните разходи за строителство на инфраструктурни проекти. В продължение на тази политика се предвижда и осигуряването на допълнителен ресурс за инфраструктурни разходи за настоящата година, което да надгради одобрените вече пакети социално-икономически мерки за преодоляване на последствията от пандемията и да ускори строителството на ключови инфраструктурни обекти и съоръжения.

От страна на приходите към деветмесечието на 2020 г. не се наблюдава изоставане спрямо актуализираните разчети от април при основните данъци. След периода на изразен спад при постъпленията в частта на ДДС и акцизи през второто тримесечие последваха месеци на постепенно възстановяване, като в годишен план се очаква постъпленията да бъдат близки до планираните в разчетите от пролетта. В частта на преките данъци постъпленията от ДДФЛ бяха по-слабо засегнати от негативните ефекти от пандемията, като към края на деветмесечието те дори отчитат минимален ръст спрямо същия период на 2019 г. Положителен ефект върху постъпленията от тези данъци оказа и приложената веднага след избухването на пандемията мярка за субсидирана заетост придобила популярност като „60/40“, която спомогна голяма част от работодателите да задържат своите служители и работници. При неданъчните приходи към момента ***се прогнозира неизпълнение на годишните разчети в общ размер на около 0,9 млрд. лв.***, като основната част от него се дължи на изместването за 2021 г. на заплащането на еднократно първоначално концесионно възнаграждение за възлагане на концесия за строителство на обект „Гражданско летище за обществено ползване София“ – публична държавна собственост. Съгласно подписания договор със спечелилия процедурата оператор се очаква сумата от еднократното първоначално концесионно възнаграждение в размер на 660,0 млн. лв. да постъпи през 2021 г., с което планираните постъпления по държавния бюджет за 2020 г. в същия

размер няма да бъдат изпълнени. Освен това, на база на изготвени разчети се прогнозира и неизпълнение на приходите в частта на постъпленията от такси по държавния бюджет, което се дължи на по-ниски от планираните постъпления от ТОЛ такси за годината. Предвид значителния размер на прогнозираното неизпълнение на постъпленията в частта на неданъчните приходи и липсата на възможност за предприемане на компенсиращи мерки в изпълнение на чл. 27, ал. 2 на ЗПФ в такъв размер, се налага да бъде предложена промяна в разчетите по ЗДБРБ за 2020 г.

Значителните по размер ресурси, насочени за преодоляване на негативните последствия от пандемията, изчерпаха наличните възможности за преструктуриране и обезпечаване на приоритетни разходи в рамките на утвърдените разходни тавани с актуализираните разчети към ЗДБРБ за 2020 г. от пролетта. Поради тази причина, отчитайки прогнозираното неизпълнение на неданъчните приходи по държавния бюджет и следвайки стратегията за подкрепа на икономиката чрез ръст на публичните инвестиции и потребление, правителството предлага да бъде направена нова актуализация на разчетите по приходите и разходите по държавния бюджет за 2020 г., която да бъде обсъдена в контекста и на планираните политики с проекта на Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза 2021-2023 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2:
ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ ПО АКТУАЛИЗИРАНАТА СРЕДНОСРОЧНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1.	Размер на данъчната ставка за облагане с ДДС	%	20	20	20
	в т.ч.:				
	- Данъчна ставка за настаняване, предоставяно в хотели и подобни заведения		9	9	9
	- Данъчна ставка за доставка на книги на физически носители или извършвана по електронен път или и двете		9	20	20
	- Данъчна ставка за ресторантьорски и кетъринг услуги, които се състоят в доставка на приготвена или неприготвена храна		9	20	20
	- Данъчна ставка за доставка на храни, подходящи за бебета или за малки деца по приложение № 4 от ЗДДС		9	20	20
	- Данъчна ставка за доставка на бебешки пелени и подобни бебешки хигиенни артикули по приложение № 4 от ЗДДС		9	20	20
	- Данъчна ставка за доставка на обща туристическа услуга в случаите по чл. 136 от ЗДДС, както и екскурзиите, организирани от туристически оператори и туристически агенти със случаен автобусен превоз на пътници		9	20	20
	- Данъчна ставка за доставка на услуга за използване на спортни съоръжения		9	20	20
2.	Размер на основната данъчна ставка на корпоративния данък	%	10	10	10
3.	Данък върху доходите на физическите лица, основна ставка		10	10	10
	в т.ч.:				
	- Данъчна ставка за данъка върху доходите от стопанска дейност на едноличните търговци	%	15	15	15
	- Данък върху придобитите от местни физически лица доходи от лихви по банкови сметки		8	8	8
4.	Данъци, удържани при източника				

	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	в т.ч.:				
4.1.	Данък, удържан при доходи от дивидентите и ликвидационните дялове		5	5	5
	в т.ч.:				
	- от дивидентите и ликвидационните дялове, разпределени в полза на чуждестранно юридическо лице, което е местно лице за данъчни цели на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и другите лица по чл. 194, ал. 3 от ЗКПО	%	0	0	0
4.2.	Данък върху доходите на чуждестранни юридически лица		10	10	10
	в т.ч.:				
	- Данъчна ставка за данъка върху доходите от лихви, авторски и лицензионни възнаграждения, когато са изпълнени допълнителните условия по чл. 195, ал. 7-12 от Закона за корпоративното подоходно облагане	%	0	0	0
5.	Данък върху разходите	%	10	10	10
6.	Данък върху хазартната дейност от игри, при които залогът за участие е чрез цената на телефонна или друга електронна съобщителна услуга (основна ставка)	%	15	15	15
7.	Данък върху приходите на бюджетни предприятия		3	3	3
	в т.ч.:	%			
	- на общините		2	2	2
8.	Акцизи				
	в т.ч.:				
8.1.	Акциз на безоловен бензин	лв./1000 л.	710	710	710
8.2.	Акциз на газьол (в т.ч. използван и като гориво за отопление)	лв./1000 л.	646	646	646
8.3.	Акциз на втечнен нефтен газ (LPG)				
	- използван като моторно гориво	лв./1000 л.	340	340	340
	- използван като гориво за отопление		0	0	0
8.4.	Акциз на керосин	лв./1000 л.	646	646	646

	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2021 г.	2022 г.	2023 г.
8.5.	Акциз на кокс и въглища	лв./гигаджаул	0,60	0,60	0,60
8.6.	Акциз на електрическа енергия				
	- използвана за стопански нужди	лв./MWh	2	2	2
	- използвана за битови нужди		0	0	0
8.7.	Акциз на цигари - общ (не по-малък от)	лв./1000 къса	177	177	177
8.8.	Акциз на тютюн за пушене (за лула и цигари)	лв./кг.	152	152	152
8.9.	Акциз на нагреваемо тютюнево изделие	лв./кг.	233	233	233
8.10.	Акциз на пури и пурети	лв./1000 къса	270	270	270
8.11.	Акциз на спиртни напитки (етилов алкохол)	лв./хектолитър	1 100	1 100	1 100
	- Акциз на етилов алкохол (ракия) - намалена ставка		550	550	550
8.12.	Акциз на междинни продукти	лв./хектолитър	90	90	90
8.13.	Акциз на бира - основна ставка	лв./хектолитър градус Плато	1,5	1,5	1,5
	- намалена ставка за бира, произведена от независими малки пивоварни		0,75	0,75	0,75
8.14.	Акциз на природния газ:				
	- използван като моторно гориво[1]	лв./гигаджаул	0,85	0,85	0,85
	- използван като гориво за отопление		0,60	0,60	0,60
8.15.	Акциз на тежки горива:				
	- използвани като моторно гориво	лв./1000 кг.	646	646	646
	- използвани като гориво за отопление		400	400	400
9.	Данък върху застрахователните премии	%	2	2	2
10.	Размер на минималната работна заплата	лева	650	650	650
11.	Размер на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване в т.ч.:				
11.1.	за фонд „Пенсии"[2]	%	19,8 за родените преди 1 януари 1960 г.; 14,8 за родените след 31 декември 1959 г.	19,8 за родените преди 1 януари 1960 г.; 14,8 за родените след 31 декември 1959 г.	19,8 за родените преди 1 януари 1960 г.; 14,8 за родените след 31 декември 1959 г.
11.2.	за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69"[2]	%	60,8 за родените преди 1	60,8 за родените преди 1	60,8 за родените преди 1

	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2021 г.	2022 г.	2023 г.
			януари 1960 г.; 55,8 за родените след 31 декември 1959 г.	януари 1960 г.; 55,8 за родените след 31 декември 1959 г.	януари 1960 г.; 55,8 за родените след 31 декември 1959 г.
11.3.	за фонд „Общо заболяване и майчинство"		3,5	3,5	3,5
11.4.	за фонд „Трудова злополука и професионална болест"		0,7 (от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)	0,7 (от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)	0,7 (от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)
11.5.	за фонд „Безработица"		1	1	1
12.	Размер на осигурителната вноска за здравно осигуряване	%	8	8	8
13.	Размер на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване – универсални пенсионни фондове	%	5	5	5
14.	Размер на осигурителната вноска за Учителския пенсионен фонд	%	4,3	4,3	4,3
15.	Размер на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване за работещите при условията на първа и втора категория труд - професионални пенсионни фондове	%	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд
16.	Размер на вноската за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите"	%	0	0	0
17.	Размер на гарантирания минимален доход (ГМД)	лева	75	75	75
18.	Максимален месечен размер на осигурителния доход през календарната година	лева	3 000	3 000	3 000
19.	Минимален месечен размер на осигурителния доход през календарната година за самоосигуряващите се лица	лева	650	650	650
20.	Разпределение на осигурителните вноски между осигурители и осигурени лица в т.ч.:				
20.1.	Разпределение на осигурителните вноски между осигурители и осигурени лица за фонд „Общо заболяване и майчинство" и фонд „Безработица"	съотношение	60:40	60:40	60:40

	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2021 г.	2022 г.	2023 г.
20.2.	Размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ за осигурители и осигурени лица	%	11,02:8,78 за лицата родени преди 1 януари 1960 г. 8,22:6,58 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.	11,02:8,78 за лицата родени преди 1 януари 1960 г. 8,22:6,58 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.	11,02:8,78 за лицата родени преди 1 януари 1960 г. 8,22:6,58 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.
20.3.	Разпределение на здравноосигурителната вноска между осигурители и осигурени лица	съотношение	60:40	60:40	60:40
21.	Минимален размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст		Увеличение от 250 лв. на 300 лв., считано от 1 януари	Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли
22.	Максимален размер на получаваните една или повече пенсии	лева	1 440 лв. за всички пенсии, считано от 1 януари	1 440 лв. за всички пенсии	1 440 лв. за всички пенсии
23.	Пенсионна политика		Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли
24.	Размер на месечното парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст	лева	380	380	380
25.	Размер на средномесечния доход по чл. 4 от Закона за семейни помощи за деца	лева	500	500	500
26.	Размер на средномесечния доход по чл. 4а, ал. 2, т. 1 от Закона за семейни помощи за деца	лева		450	450
27.	Размер на средномесечния доход по чл. 4а, ал. 2, т. 2 от Закона за семейни помощи за деца	лева		от 450,01 до 550 лв. включително	от 450,01 до 550 лв. включително
28.	Размер на еднократната помощ при бременност по чл. 5а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	лева	150	150	150
29.	Размер на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца в т.ч.:				
29.1.	- за първо дете	лева	250	250	250
29.2.	- за второ дете		600	600	600
29.3.	- за трето дете		300	300	300
29.4.	- за четвърто и всяко следващо дете		200	200	200
30.	Размер на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания 50 и над 50 на сто до навършване на двегодишна възраст по чл. 6, ал. 6 от Закона	лева	100	100	100

	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	за семейни помощи за деца				
31.	Размер на еднократната помощ при осиновяване на дете по чл. 6б, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	лева	250	250	250
32.	Размер на еднократната помощ за отглеждане на близнаци по чл. 6а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	лева	1 200	1 200	1 200
33.	Размер на еднократната помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение, по чл. 8в, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	лева	2 880	2 880	2 880
34.	Размер на месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година по чл. 8, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	лева	200	200	200
35.	Размер на месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца в т.ч.:				
35.1.	- за семейство с едно дете	лева	40	40	40
35.2.	- за семейство с две деца		90	90	90
35.3.	- за семейство с три деца		135	135	135
35.4.	- за семейство с четири деца, като за всяко следващо дете в семейството помощта за семейството расте с 20 лв.		145	145	145
36.	Размер на месечната помощ за отглеждане на близнаци по чл. 7, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца	лева	75	75	75
37.	Размер на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца в т.ч.:				
37.1.	- за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност	лева	930	930	930
37.2.	- за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		450	450	450
37.3.	- за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена		350	350	350

	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	работоспособност				
38.	Размер на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца в т.ч.:				
38.1.	- за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност	лева	490	490	490
38.2.	- за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		420	420	420
38.3.	- за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		350	350	350
39.	Размер на месечната помощ за дете без право на наследствена пенсия от починал родител	лева	115	115	115
40.	Размер на еднократната помощ за ученици, записани в първи клас, по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца	лева	300 лв. за учебната 2021/2022 година	300 лв. за учебната 2022/2023 година	300 лв. за учебната 2023/2024 година
41.	Размер на еднократната помощ за ученици, записани в осми клас, по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца	лева	300 лв. за учебната 2021/2022 година	300 лв. за учебната 2022/2023 година	300 лв. за учебната 2023/2024 година
42.	Минимален дневен размер на обезщетението за безработица по чл. 54б, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване	лева	12	12	12

Забележки:

[1] По т. 8.14 – акцизната ставка върху природния газ за моторно гориво в размер на 0,85 лв. за гигаджаул е запазена до постановяване на акт за несъответствие от Европейската комисия с правилата в областта на държавните помощи.

[2] По т. 11.1 и т. 11.2 – посочените размери за осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ и за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ за лицата, родени след 31 декември 1959 г. са за лицата, които се осигуряват и за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3:
КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЕРИОДА 2018-2023 Г.

Показатели млн. лв.	2018 Отчет	2019 Отчет	2020 Ревиз. оценка	2020 Оч. изпълн.	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
Приходи, помощи и дарения	**39 650,9**	**44 048,6**	**43 497,7**	**43 227,6**	**47 645,2**	**49 217,8**	**52 423,8**
Данъчно-осигурителни приходи	**32 235,5**	**35 280,6**	**34 915,9**	**34 932,2**	**37 084,3**	**39 659,9**	**41 994,9**
Преки данъци	***6 132,5***	***6 714,9***	***6 581,2***	***6 581,2***	***7 101,2***	***7 652,9***	***8 158,0***
Корпоративни данъци	2 464,5	2 695,2	2 487,4	2 487,4	2 651,2	2 826,2	2 992,2
от нефинансови предприятия	2 276,9	2 450,9	2 270,7	2 270,7	2 420,1	2 586,4	2 735,7
от финансови институции	187,5	244,3	216,7	216,7	231,1	239,8	256,5
Данъци върху доходите на физическите лица	3 668,0	4 019,7	4 093,8	4 093,8	4 450,0	4 826,7	5 165,8
Приходи на социалното и здравното осигуряване	***9 458,3***	***10 546,9***	***10 803,2***	***10 838,6***	***11 619,7***	***12 341,5***	***13 070,5***
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	6 825,0	7 622,4	7 696,1	7 834,8	8 418,9	8 934,2	9 447,5
Здравноосигурителни вноски	2 633,3	2 924,5	3 107,1	3 003,8	3 200,9	3 407,3	3 623,0
Косвени данъци	***15 531,0***	***16 847,7***	***16 322,0***	***16 322,0***	***17 080,2***	***18 328,3***	***19 366,7***
ДДС	10 064,0	11 086,1	10 640,4	10 640,4	11 220,0	12 290,0	13 175,0
Акцизи	5 203,2	5 486,0	5 450,0	5 450,0	5 580,0	5 735,0	5 865,0
Данък върху застрахователните премии	37,6	44,7	44,2	44,2	46,0	48,4	51,0
Мита и митнически такси	226,2	230,9	187,4	187,4	234,2	254,9	275,7
Други данъци	***1 113.8***	***1 171,0***	***1 209,5***	***1 190,4***	***1 283,2***	***1 337,2***	***1 399,7***
Имуществени данъци	968,3	1 020,1	1 067,3	1 048,2	1 129,1	1 179,0	1 231,3
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	144,6	151,1	142,3	142,3	154,2	158,4	168,6
Други данъци	0,8	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3
Неданъчни приходи	**5 302,3**	**6 303,3**	**5 887,7**	**5 556,4**	**6 598,2**	**5 872,4**	**5 997,7**
Превишение на приходите над разходите на БНБ							
Други	***5 302,3***	***6 303,3***	***5 887,7***	***5 556,4***	***6 598,2***	***5 872,4***	***5 997,7***
Приходи от такси	2 040,3	2 153,5	2 204,5	2 021,5	2 349,9	2 196,6	2 262,0
Приходи и доходи от собственост	1 061,9	1 102,8	1 073,0	936,2	1 005,5	1 030,2	1 086,2
Глоби, санкции и наказателни лихви	343,6	416,1	348,5	365,8	375,6	379,9	380,3
Постъпления от продажба на нефинансови активи	929,2	1 026,9	1 117,8	1 043,7	959,6	955,0	957,0
Приходи от концесии	148,2	148,9	143,1	143,9	797,7	202,2	202,3
Други приходи	779,1	1 455,0	1 000,8	1 045,3	1 109,9	1 108,5	1 109,8
Помощи и дарения	**2 113,0**	**2 464,7**	**2 694,2**	**2 738,9**	**3 962,7**	**3 685,5**	**4 431,3**
помощи от страната	26,2	25,8	28,9	32,6	29,3	29,3	29,3
помощи от чужбина	2 086,8	2 438,9	2 665,2	2 706,3	3 933,4	3 656,2	4 402,0

Показатели млн. лв.	2018 Отчет	2019 Отчет	2020 Ревиз. оценка	2020 Оч. изпълн.	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
Общо разходи и Вноска в бюджета на ЕС	**39 515,7**	**45 201,0**	**48 747,3**	**48 162,4**	**52 532,2**	**51 887,8**	**54 963,8**
Разходи	**38 432,3**	**44 007,9**	**47 349,9**	**46 765,0**	**51 069,6**	**50 403,8**	**53 409,1**
Нелихвени разходи	***37 744,1***	***43 359,1***	***46 625,0***	***46 040,1***	***50 412,4***	***49 606,1***	***52 474,8***
Текущи разходи	**32 911,1**	**36 256,7**	**40 166,5**	**40 737,7**	**44 661,1**	**44 036,5**	**45 877,1**
Персонал	8 783,1	10 042,1	10 715,6	11 166,3	12 364,7	12 267,9	12 317,0
Заплати	5 848,7	6 662,3	7 369,7	7 481,2	8 478,0	8 446,7	8 466,0
Други възнаграждения и плащания за персонала	969,4	1 133,4	859,1	1 197,9	1 037,2	988,7	1 010,4
Осигурителни вноски	1 965,0	2 246,4	2 486,8	2 487,3	2 849,4	2 832,4	2 840,7
Издръжка - общо	4 391,0	4 536,1	5 457,8	5 101,8	5 508,9	5 208,6	5 490,1
Стипендии	101,0	95,9	121,8	92,6	131,2	131,2	131,2
Субсидии и други текущи трансфери - общо	2 988,9	3 811,7	3 713,0	4 408,3	4 469,5	4 022,4	4 288,0
Субсидии и други текущи трансфери	2 860,4	3 641,7	3 529,3	4 208,2	4 235,5	3 788,4	4 054,0
Субсидии и други текущи трансфери за осъществяване на болнична помощ	128,5	170,0	183,7	200,1	233,9	233,9	233,9
Социални и здравноосигурителни плащания	15 958,9	17 122,0	19 433,4	19 243,8	21 529,7	21 608,7	22 716,5
Пенсии	9 491,2	9 900,8	10 624,2	11 222,2	12 404,7	12 745,5	13 484,6
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2 824,4	3 139,4	4 355,2	3 733,8	4 354,6	3 791,6	3 846,6
Здравноосигурителни плащания	3 643,3	4 081,8	4 454,0	4 287,8	4 770,4	5 071,7	5 385,2
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	**54,5**	**43,7**	**29,5**	**54,2**	**18,0**	**18,6**	**18,6**
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	**20,6**	**54,2**	**19,2**	**7,2**	**31,3**	**31,3**	**31,3**
Капиталови разходи	**5 290,0**	**7 491,4**	**6 914,4**	**5 745,5**	**6 128,7**	**6 077,6**	**7 232,5**
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	**156,0**	**161,9**	**220,3**	**220,3**	**230,5**	**239,8**	**249,5**
- по бюджетите на бюджетните организации	115,2	127,7	140,3	140,3	150,5	159,8	169,5
НЗОК	114,6	127,1	139,2	139,2	149,4	158,7	168,4
Народно събрание			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Съдебна власт	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	40,9	34,2	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Лихви	***688,2***	***648,8***	***724,9***	***724,9***	***657,2***	***797,8***	***934,3***
Външни лихви	447,1	445,0	452,1	452,1	490,7	588,2	655,7
Вътрешни лихви	241,1	203,8	272,8	272,8	166,5	209,6	278,7
Вноска в бюджета на ЕС	**1 083,4**	**1 193,1**	**1 397,4**	**1 397,4**	**1 462,6**	**1 484,0**	**1 554,7**
Бюджетно салдо (+/-)	**135,1**	**-1 152,4**	**-5 249,5**	**-4 934,8**	**-4 887,0**	**-2 670,0**	**-2 540,0**
Финансиране (+/-)	**-135,1**	**1 152,4**	**5 249,5**	**4 934,8**	**4 887,0**	**2 670,0**	**2 540,0**

Забележка: За 2018 и 2019 г. сумите на ред „Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи“ са посочени с оглед съпоставимост на информацията

Показатели в % от БВП	2018 Отчет	2019 Отчет	2020 Ревиз. оценка	2020 Оч. изпълн.	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
Приходи, помощи и дарения	**36,1%**	**36,8%**	**36,5%**	**36,3%**	**38,3%**	**37,6%**	**38,1%**
Данъчно-осигурителни приходи	**29,4%**	**29,5%**	**29,3%**	**29,3%**	**29,8%**	**30,3%**	**30,5%**
Преки данъци	***5,6%***	***5,6%***	***5,5%***	***5,5%***	***5,7%***	***5,8%***	***5,9%***
Корпоративни данъци	2,2%	2,3%	2,1%	2,1%	2,1%	2,2%	2,2%
от нефинансови предприятия	2,1%	2,0%	1,9%	1,9%	1,9%	2,0%	2,0%
от финансови институции	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Данъци върху доходите на физическите лица	3,3%	3,4%	3,4%	3,4%	3,6%	3,7%	3,8%
Приходи на социалното и здравното осигуряване	***8,6%***	***8,8%***	***9,1%***	***9,1%***	***9,3%***	***9,4%***	***9,5%***
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	6,2%	6,4%	6,5%	6,6%	6,8%	6,8%	6,9%
Здравноосигурителни вноски	2,4%	2,4%	2,6%	2,5%	2,6%	2,6%	2,6%
Косвени данъци	***14,2%***	***14,1%***	***13,7%***	***13,7%***	***13,7%***	***14,0%***	***14,1%***
ДДС	9,2%	9,3%	8,9%	8,9%	9,0%	9,4%	9,6%
Акцизи	4,7%	4,6%	4,6%	4,6%	4,5%	4,4%	4,3%
Данък върху застрахователните премии	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Мита и митнически такси	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Други данъци	***1,0%***	***1,0%***	***1,0%***	***1,0%***	***1,0%***	***1,0%***	***1,0%***
Имуществени данъци	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Други данъци	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Неданъчни приходи	**4,8%**	**5,3%**	**4,9%**	**4,7%**	**5,3%**	**4,5%**	**4,4%**
Превишение на приходите над разходите на БНБ							
Други	***4,8%***	***5,3%***	***4,9%***	***4,7%***	***5,3%***	***4,5%***	***4,4%***
Приходи от такси	1,9%	1,8%	1,9%	1,7%	1,9%	1,7%	1,6%
Приходи и доходи от собственост	1,0%	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
Глоби, санкции и наказателни лихви	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Постъпления от продажба на нефинансови активи	0,8%	0,9%	0,9%	0,9%	0,8%	0,7%	0,7%
Приходи от концесии	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,6%	0,2%	0,1%
Други приходи	0,7%	1,2%	0,8%	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%
Помощи и дарения	**1,9%**	**2,1%**	**2,3%**	**2,3%**	**3,2%**	**2,8%**	**3,2%**
помощи от страната	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
помощи от чужбина	1,9%	2,0%	2,2%	2,3%	3,2%	2,8%	3,2%

Показатели в % от БВП	2018 Отчет	2019 Отчет	2020 Ревиз. оценка	2020 Оч. изпълн.	2021 Проект	2022 Прогноза	2023 Прогноза
Общо разходи и Вноска в бюджета на ЕС	**36,0%**	**37,7%**	**40,9%**	**40,4%**	**42,2%**	**39,6%**	**39,9%**
Разходи	**35,0%**	**36,7%**	**39,8%**	**39,3%**	**41,0%**	**38,5%**	**38,8%**
Нелихвени разходи	***34,4%***	***36,2%***	***39,2%***	***38,7%***	***40,5%***	***37,9%***	***38,1%***
Текущи разходи	**30,0%**	**30,3%**	**33,7%**	**34,2%**	**35,9%**	**33,6%**	**33,3%**
Персонал	8,0%	8,4%	9,0%	9,4%	9,9%	9,4%	8,9%
Заплати	5,3%	5,6%	6,2%	6,3%	6,8%	6,5%	6,1%
Други възнаграждения и плащания за персонала	0,9%	0,9%	0,7%	1,0%	0,8%	0,8%	0,7%
Осигурителни вноски	1,8%	1,9%	2,1%	2,1%	2,3%	2,2%	2,1%
Издръжка - общо	4,0%	3,8%	4,6%	4,3%	4,4%	4,0%	4,0%
Стипендии	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Субсидии и други текущи трансфери - общо	2,7%	3,2%	3,1%	3,7%	3,6%	3,1%	3,1%
Субсидии и други текущи трансфери	2,6%	3,0%	3,0%	3,5%	3,4%	2,9%	2,9%
Субсидии и други текущи трансфери за осъществяване на болнична помощ	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Социални и здравноосигурителни плащания	14,5%	14,3%	16,3%	16,2%	17,3%	16,5%	16,5%
Пенсии	8,6%	8,3%	8,9%	9,4%	10,0%	9,7%	9,8%
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2,6%	2,6%	3,7%	3,1%	3,5%	2,9%	2,8%
Здравноосигурителни плащания	3,3%	3,4%	3,7%	3,6%	3,8%	3,9%	3,9%
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**
Капиталови разходи	**4,8%**	**6,3%**	**5,8%**	**4,8%**	**4,9%**	**4,6%**	**5,3%**
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	**0,1%**	**0,1%**	**0,2%**	**0,2%**	**0,2%**	**0,2%**	**0,2%**
- по бюджетите на бюджетните организации	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
НЗОК	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Народно събрание			0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Съдебна власт	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Лихви	***0,6%***	***0,5%***	***0,6%***	***0,6%***	***0,5%***	***0,6%***	***0,7%***
Външни лихви	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%
Вътрешни лихви	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%
Вноска в бюджета на ЕС	**1,0%**	**1,0%**	**1,2%**	**1,2%**	**1,2%**	**1,1%**	**1,1%**
Бюджетно салдо (+/-)	**0,1%**	**-1,0%**	**-4,4%**	**-4,1%**	**-3,9%**	**-2,0%**	**-1,8%**
Финансиране (+/-)	**-0,1%**	**1,0%**	**4,4%**	**4,1%**	**3,9%**	**2,0%**	**1,8%**
БВП	**109 743,4**	**119 772,3**	**119 088,8**	**119 088,8**	**124 540,5**	**130 875,9**	**137 701,5**

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4:
ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

(в хил. лв.)

№	Бюджетни организации	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1	Администрация на президента	8 976,5	8 676,5	8 676,5
2	Министерски съвет	131 223,8	131 245,8	131 245,8
3	Конституционен съд	5 579,6	3 929,6	3 929,6
4	Омбудсман	3 639,2	3 639,2	3 639,2
5	Министерство на финансите	677 582,5	657 449,6	657 033,6
6	Министерство на външните работи	150 557,9	150 557,9	150 557,9
7	Министерство на отбраната	1 625 116,7	1 625 116,7	1 625 116,7
8	Министерство на вътрешните работи	1 872 773,4	1 872 773,4	1 872 773,4
9	Министерство на правосъдието	364 814,9	362 892,9	361 892,9
10	Министерство на труда и социалната политика	2 186 407,4	1 758 567,4	1 776 067,4
11	Министерство на здравеопазването	783 982,0	790 732,4	790 732,4
12	Министерство на образованието и науката	808 184,6	808 184,6	808 184,6
13	Министерство на културата	244 677,1	244 623,1	244 623,1
14	Министерство на околната среда и водите	64 645,8	64 654,2	64 654,2
15	Министерство на икономиката	101 329,3	100 445,3	100 445,3
16	Министерство на енергетиката	73 724,0	63 751,3	63 751,3
17	Министерство на туризма	25 053,0	20 053,0	20 053,0
18	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	910 921,1	960 921,1	1 000 921,1
19	Министерство на земеделието, храните и горите	243 475,2	243 475,2	243 475,2
20	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията	330 870,0	322 072,0	323 899,0
21	Министерство на младежта и спорта	97 603,8	97 603,8	97 603,8
22	Държавна агенция „Национална сигурност“	137 551,0	137 551,0	137 551,0
23	Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия	4 348,6	4 348,6	4 348,6
24	Комисия за защита от дискриминация	3 174,0	3 174,0	3 174,0
25	Комисия за защита на личните данни	3 220,5	3 220,5	3 220,5
26	Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество	23 400,7	23 400,7	23 400,7
27	Национална служба за охрана	47 879,5	47 879,5	47 879,5
28	Държавна агенция „Разузнаване“	49 958,9	42 783,9	42 783,9
29	Национален статистически институт	28 486,2	28 486,2	28 486,2

№	Бюджетни организации	2021 г.	2022 г.	2023 г.
30	Комисия за защита на конкуренцията	5 835,4	5 835,4	5 835,4
31	Комисия за регулиране на съобщенията	21 486,5	18 486,5	18 486,5
32	Съвет за електронни медии	2 916,0	2 251,0	2 251,0
33	Комисия за енергийно и водно регулиране	9 333,9	9 569,9	10 492,0
34	Агенция за ядрено регулиране	7 496,1	7 496,1	7 496,1
35	Държавна комисия по сигурността на информацията	11 547,9	11 547,9	11 547,9
36	Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“	48 849,6	48 849,6	48 849,6
37	Комисия за финансов надзор	18 380,0	18 380,0	18 380,0
38	Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори	2 082,0	2 082,0	2 082,0
39	Централна избирателна комисия	5 791,0	5 791,0	5 791,0
40	Държавен фонд „Земеделие“	370 878,7	370 878,7	370 878,7
41	Национално бюро за контрол на специалните разузнавателни средства	1 693,7	1 693,7	1 693,7
42	Държавна агенция „Технически операции“	70 648,3	70 648,3	70 648,3
43	Държавна агенция „Електронно управление“	33 066,0	33 066,0	33 066,0
44	Сметна палата	21 648,7	21 648,7	21 648,7
45	Национален осигурителен институт	14 833 855,5	14 791 958,5	15 560 066,2
	в т.ч. Пенсии	12 346 733,4	12 676 418,8	13 403 346,4
46	Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“	4 753,5	4 749,5	4 749,5
47	Учителски пенсионен фонд	58 072,8	69 096,6	81 318,3
48	Национална здравноосигурителна каса	5 084 871,3	5 395 497,4	5 718 748,1

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5:
ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ И НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

(в хил. лв.)

№	Бюджетни организации	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1	Народно събрание	83 015,4	83 015,4	83 015,4
2	Висш съдебен съвет	880 317,0	861 317,0	861 317,0

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6:
РАЗМЕРИ НА БЮДЖЕТНИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИТЕ) НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ С БЮДЖЕТИТЕ НА БНТ, БНР, БТА, БАН, ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА И ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ ВОЕННИ УЧИЛИЩА ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

(в хил. лв.)

№	Бюджетни взаимоотношения (трансфери)	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българската национална телевизия	82 322,7	82 322,7	82 322,7
	в т.ч. по чл.70, ал.4, т.2 от Закона за радиото и телевизията	6 100,0	6 100,0	6 100,0
2	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българското национално радио	54 070,9	54 070,9	54 070,9
	в т.ч. по чл.70, ал.4, т.2 от Закона за радиото и телевизията	3 900,0	3 900,0	3 900,0
3	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българската телеграфна агенция	6 649,0	6 649,0	6 649,0
4	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на образованието и науката за бюджетите на Българската академия на науките и държавните висши училища - общо	682 956,2	682 956,2	682 956,2
4.1	- за бюджета на Българската академия на науките	117 857,0	117 857,0	117 857,0
4.2	- за бюджетите на държавните висши училища	565 099,2	565 099,2	565 099,2
5	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на околната среда и водите за бюджета на Българската академия на науките	675,0	675,0	675,0
6	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на отбраната за бюджетите на държавните висши военни училища	35 578,6	35 578,6	35 578,6

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7:
ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ И/ИЛИ НА ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

(в хил. лв.)

№	Сметки за средствата от Европейския съюз	2021 г.			2022 г.			2023 г.		
		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.	
		к.2.1-к.2.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.3.1-к.3.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.4.1-к.4.2	Разходи	Трансфери (нето)
	1	2	2.1	2.2	3	3.1	3.2	4	4.1	4.2
1	Сметка за средствата от Европейския съюз на Държавния фонд „Земеделие“	666 289,8	913 070,0	246 780,2	648 904,4	858 577,4	209 673,0	864 862,3	1 155 414,7	290 552,4
2	Сметка за средствата от Европейския съюз на Националния фонд	2 374 438,1	2 890 016,6	515 578,5	2 884 965,5	3 485 966,7	601 001,2	3 577 964,6	4 303 797,9	725 833,3
3	Други сметки за средства от Европейския съюз и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз	215 705,4	365 345,3	149 639,9	151 917,3	339 185,9	187 268,6	149 644,2	260 598,4	110 954,2

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8:
ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО ДРУГИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОБОСОБЕНИ ЛИЦА И СТРУКТУРНИ ЕДИНИЦИ, ВКЛЮЧЕНИ В КФП ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

(в хил. лв.)

№	Други икономически обособени лица, включени в КФП	2021 г.			2022 г.			2023 г.		
		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.	
		к.2.1-к.2.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.3.1-к.3.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.4.1-к.4.2	Разходи	Трансфери (нето)
	1	2	2.1	2.2	3	3.1	3.2	4	4.1	4.2
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	35 850,0	70 000,0	34 150,0	35 850,0	70 500,0	34 650,0	35 900,0	70 900,0	35 000,0
2	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“	1 767 421,0	1 767 421,0	0,0	1 597 421,0	1 597 421,0	0,0	1 937 421,0	1 937 421,0	0,0
3	Държавно предприятие „Научно-производствен център“	2 588,6	2 588,6	0,0	2 500,3	2 500,3	0,0	2 500,3	2 500,3	0,0
4	Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“	0,0	22 401,0	22 401,0	0,0	22 401,0	22 401,0	0,0	22 401,0	22 401,0
5	Държавно предприятие „Държавна петролна компания“	0,0	35 671,7	35 671,7	0,0	35 671,7	35 671,7	0,0	35 671,7	35 671,7
6	Селскостопанска академия	16 000,0	47 536,2	31 536,2	16 000,0	47 536,2	31 536,2	16 000,0	47 536,2	31 536,2

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9:
РАЗМЕРИ НА ОСНОВНИТЕ БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

(в хил. лв.)

№	Показатели	2021 г.	2022 г.	2023 г.
	Основни бюджетни взаимоотношения - Всичко	**4 934 247,9**	**4 928 626,5**	**4 938 005,1**
	от тях:			
1	Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	4 332 483,6	4 316 862,2	4 326 240,8
2	Трансфери за местни дейности, без целева субсидия за капиталови разходи	377 654,1	382 654,1	382 654,1
	от тях:			
2.1	Обща изравнителна субсидия	329 426,0	329 426,0	329 426,0
2.2	За зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	48 228,1	53 228,1	53 228,1
3	Целева субсидия за капиталови разходи	224 110,2	229 110,2	229 110,2
	от тях за:			
3.1	делегирани от държавата дейности	110 972,9	110 972,9	110 972,9
3.2	местни дейности	113 137,3	118 137,3	118 137,3

ПРИЛОЖЕНИЕ № 10:
ДАНЪЧНИ РАЗХОДИ ЗА 2019 И 2021 Г.

Изготвената прогноза за данъчните разходи за 2021 г. представлява предварителна оценка на данъчните разходи по данъчни преференции и облекчения, регламентирани в Закона за данък върху добавената стойност, Закона за акцизите и данъчните складове, Закона за корпоративното подоходно облагане и Закона за данъците върху доходите на физическите лица за съответната година.

За целите на настоящата прогноза е използван методът на преотстъпените приходи. Това е най-често използваният метод за оценка на стойността на данъчните разходи, който се свежда до оценка на суми, които не са платени в бюджета в резултат на съществуването на определен данъчен разход.

При остойностяване на данъчните разходи по различните видове данъци е използвана информацията от есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите за периода 2020-2023 г., приетите законодателни извънредни мерки в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, в подкрепа на бизнеса и заетостта, действащата нормативна уредба, предложените промени в законопроектите за изменение и допълнение на данъчните закони за 2021 г., основните допускания в актуализираната средносрочната бюджетна прогноза, разпоредбите от проекта на ЗДБРБ за 2021 г., както и отчетна информация предоставена от Националната агенция за приходите, Агенция „Митници“, Националния статистически институт, Българска народна банка и др.

(в хил. лв.)

Данъчни разходи по видове данъци, в т.ч.	2019 г. Отчет	2021 г. Проект
ДДС	159 522,0	384 300,0
Акцизи	145 060,0	162 901,0
Корпоративни данъци	280 654,0	357 160,0
Данъци върху доходите на физическите лица	122 328,0	129 014,0
Общо данъчни разходи	**707 564,0**	**1 033 375,0**
БВП	119 772 250	124 540 489
% от БВП	**0,59%**	**0,83%**

Министерство на финансите

Национално сдружение на общините в Република България

ПРОТОКОЛ

за проведените консултации на основание чл. 77 от Закона за публичните финанси

между Министерството на финансите и Националното сдружение на общините в Република България

по проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г. в частта за общините

Двете страни,

като отчитат безпрецедентните последици от пандемията COVID 19 в съвремието на всички европейски граждани и върху местната власт като най-близка до тях, приемат че:

- българските общини работиха неуморно, за да защитят живота, да подкрепят бизнеса и да осигурят цялостната икономическа устойчивост на своите общности. Заедно със служителите в здравния, образователния и социалния сектор, общинските служители осигуриха непрекъсваемостта на най-важните публични услуги, като детските градини, училищата, управлението на отпадъците, сигурността и почистването на улиците;
- това показа важната роля на наличието на добре организирани и адекватно финансирани местни публични услуги за непрекъснатото предоставяне на услуги от общ интерес за гражданите, особено в извънредни ситуации;
- досега общините успяха да се справят с допълнителните разходи за управлението на кризата със собствени финансови средства. В резултат, бюджетите им са в затруднено финансово състояние, изправени пред значителни загуби от данъчни приходи и други форми на доходи, като същевременно са изправени пред съществени увеличения на разходите,

оценяват необходимостта от:

- координирани усилия на всички нива на управление за справяне с пандемията COVID 19 в съответствие със силните страни и компетенции на всяка от страните;
- повишаване ефективността и подобряване на качеството и обхвата на публичните услуги, предоставяни на местно ниво, включително и непрекъсваемостта им в извънредни ситуации;
- ясно определени и ресурсно осигурени отговорности на местната власт в България, включително избягване на прехвърлянето на нови отговорности или компенсирането им изцяло

и обединяват усилията си за: .

- Продължаване финансирането от държавния бюджет на дейности и услуги с висок обществен ефект, вкл. подкрепа за преодоляването на последиците от пандемията COVID-19, а именно - поетапно подобряване на енергийна ефективност на сградния фонд, достъпа до храни и стоки от първа необходимост, до обществен транспорт, до здравни и други публични услуги на населението в труднодостъпни, отдалечени и/или рискови райони;
- Осигуряване на подходящи нормативни и финансови условия при управлението на европейските средства и при реализирането на предвидените на национално ниво реформи, включително на ресурса от новите инструменти на ЕС за справяне с последствията от пандемията – REACT EU, Инструмента за възстановяване и устойчивост, Фонда за справедлив преход и др.;
- Създаване на условия за развитие и укрепване на финансовата децентрализация на общините, включително чрез ефективно изпълнение на Стратегията за децентрализация на държавното управление и чрез съвместно разработване на модели за реформиране на настоящата бюджетна и данъчна система в България;
- Продължаване работата по осъвременяване на Закона за местните данъци и такси, развитие на мерките за повишаване събираемостта на собствените приходи по общинските бюджети и създаване на модерни и сигурни Е-данъчни услуги и на местно ниво с цел намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса;
- Развитие на мерки към разширяване на собствената приходна база на общините, подобряване на разпределителния механизъм на общата изравнителна субсидия и повишаване прозрачността по отношение отделните й съставни компоненти.

I. Постигнати договорености при преговорите

В резултат на целогодишното взаимодействие между двете страни и с ресорните министерства и проведените преговори на 15.10.2020 г., НСОРБ приема предложената от Министерство на финансите рамка на бюджетните взаимоотношения на общинските бюджети с централния бюджет за 2021 година, както следва:

1. Общо увеличение на бюджетните взаимоотношения, разчетени в проекта на ЗДБРБ за 2021 г. със 731,7 млн. лв.;
2. Общо увеличение на държавните трансфери за местни дейности с 55 млн. лв., както следва:

2.1. Обща изравнителна субсидия - увеличена с още 10 млн. лв., над първоначално предвидените 15 млн. лв. ръст съгласно предварителните разчети на МФ (общо с 25 млн. лв.). Частично отразяване на направеното предложение от НСОРБ с допълнителния ресурс да бъдат подкрепени най-тежко пострадалите от кризата общини поради намаление на собствените приходи и тези общини, които изпитват затруднения с изплащането на работните заплати в местните звена и услуги.

2.2. Целева субсидия за капиталови разходи - увеличена допълнително с 5 млн. лв., над първоначално предвидения ръст от 20 млн. лв. (общо с 25 млн. лв.);

2.3. Трансфер за зимно поддържане и снегопочистване - общ ръст от 5 млн. лв.

3. Осигуряване на допълнителни трансфери от централния бюджет за общинските бюджети за компенсиране на разходите по преодоляване на негативното въздействие на кризата КОВИД'19.
4. Осигуряване на увеличения на всички стандарти за делегираните от държавата дейности общо с 679,3 млн. лв. в съответствие с политиката по доходите и реализираните секторни реформи на национално ниво.
5. Запазване и надграждане на добре работещите и приети от общините нормативни разпоредби и през 2021 г., като например възможността за трансформиране на неусвоените средства от трансфера за зимно поддържане, изключенията при определянето на фискалните показатели по ЗПФ (за задълженията за разходи и за поети ангажименти), поемане от централния бюджет на разходите за обслужването от банките на операциите на бюджетните организации по събирането на приходи и други постъпления чрез картови плащания, и др.

II. Неотразени предложения на НСОРБ по Бюджет`2021

НСОРБ предлага за 2021 г. да бъдат намерени трайни решения на следните ключови за местното самоуправление приоритети:

1. **Осигуряване не допълнително увеличение на общата изравнителна субсидия за 2021 г. с още 5 млн. лв. за подкрепа на заетите в местни и дофинансирани дейности в общините <u>или</u> реализиране на предложеното от НСОРБ по време на консултациите с министъра на финансите разпределение на допълнително осигурения ръст на общата изравнителна субсидия по т. I, 2.1 в размер на 10 млн. лв., както следва:**

- Поне 2 млн. лв., разпределени по нов допълнителен компонент на формулата за компенсиране на неизпълнението на приходите в туристическите общини и тези, най-сериозно засегнати от кризата с COVID-19;
- Останалите 8 млн. лв. да се разпределят по друг нов компонент - за компенсиране на ръста на трудовите възнаграждения на заетите в местни дейности и на заетите лица, отчитани като дофинансирани от собствени приходи делегирани от държавата дейности.

Мотиви: С оглед частичното отразяване в проекта на ЗДБРБ за 2021 г. на предложението на НСОРБ, направено по време на консултациите по чл. 77 от ЗПФ относно осигуряването на допълнителен ръст на общата изравнителна субсидия само по отношение на общия размер, но не и като допълване и усъвършенстване на механизма за разпределението й по общини, предлагаме алтернативни решения.

При реализирането на първото ще бъдат необходими допълнително поне още 5 млн. лв., които да бъдат предоставени на всички общини, разпределени по нов компонент (А 6) - за компенсиране на ръста на трудовите възнаграждения на заетите в местни дейности и на заетите лица, отчитани като дофинансирани от собствени приходи делегирани от държавата дейности. При разпределението на средствата по този нов компонент да не се прилага ограничението за достъп.

Предложението цели преодоляване на установените дефицити на прилаганата от 2019 г. до сега формула за разпределение на общата изравнителна субсидия, като например фактът, че немалък брой общини имат нулево или минимално увеличение на този важен за всяка община трансфер. Има и 18 общини без

достъп до тази субсидия, които текущо през 2020 г., за разлика от предходни периоди отчитат сериозен спад на изпълнението на приходите.

При второто алтернативно предложение се цели плавно и поетапно подобряване на механизма за разпределение на общата изравнителна субсидия, чрез разпределение на допълнително разчетеното увеличение в резултат на преговорите с МФ в размер на 10 млн. лв. по два нови компонента на формулата, които не се влияят от правилото за достъп (постоянните данъчни постъпления към 31 декември 2019 г. на един жител да бъдат по-ниски от 120% от равнището им за страната на един жител), но ще гарантират устойчивостта на местните финанси и запазване нивата на заетост на местно ниво.

По първия компонент на формулата за разпределение на общата изравнителна субсидия, НСОРБ предлага с Бюджет'2021 частично да бъдат компенсирани както туристическите общини, така и тези със сериозен спад в изпълнението на данъчните приходи през 2020 г. По втория компонент подкрепа следва да получат всички общини с цел осигуряване на предвидения за 2021 г. ръст на минималната работна заплата (6,6% или увеличението от 610 на 650 лв.), запазване на заетостта и гарантиране на възнагражденията на работещите в местни и дофинансирани дейности лица. Важно е да се отбележи, че в тези дейности - общински предприятия, дейности, звена и услуги са заети над 37 хиляди лица (*близо 12% от всички заети в общините*). Това са хората, осигуряващи управление на отпадъците и поддържане чистотата в населените места, на улично осветление, на обществения транспорт, заети в домашния социален патронаж и в други звена, предоставящи различни услуги и оказващи съдействие на гражданите и на държавни органи. Техните заплати и осигуровки се финансират изцяло от намаляващите в резултат на кризата собствени приходи на общините. По обясними причини общините не могат да спрат или да ограничат предоставянето на изброените услуги на местното население, както и не могат да оптимизират числеността на заетите в тези местни дейности, тъй като повечето от тях за жизнено важни в кризисна ситуация. Поради спецификите на местните дейности (общински предприятия по ЗОС или второстепенни разпоредители с бюджет), на този етап те са недопустими за кандидатстване по предвидените мерки за подкрепа и запазване на заетостта (напр. 60/40 и др. подобни).

2. **Осигуряване на подкрепа от държавата за благоустрояване и поетапно възстановяване на нормалното експлоатационно състояние на общинската пътна мрежа.**

Мотиви: НСОРБ от години настоява за равностойно финансиране на развитието на общинската инфраструктура и пътна мрежа. За целта предлагаме да се търсят решения за осигуряване на допълнително увеличение на целевата субсидия за

капиталови разходи със 70 млн. лв., от които 60 млн. лв. за общински пътища и улици и 10 млн. лв. за благоустрояване на малките населени места в общините. НСОРБ предлага създаване и на Национална програма „Общински пътища“, администрирана от МРРБ с годишен бюджет от 300 млн. лв.

3. **Допълнително увеличение на общата субсидия за делегирани от държавата дейности в размер на 88,9 млн. лв., с цел намаляване различията във възнагражденията на заетите в отделните бюджетни функции и системи и въвеждане на допълващи Ковид – стандарти.**

Мотиви: НСОРБ предлага допълнителното увеличение да бъде осигурено приоритетно за системите на: здравеопазването – 40,5 млн. лв., социалните услуги – 33,6 млн. лв. и културата – 14,9 млн. лв. По този начин ще се осигурят по-добри възнаграждения на заетите в тези публични услуги и ще се забави процеса на „преливане“ на специалистите от тях към по-високо платените бюджетни сектори.

4. **Ресурсно обезпечаване и гарантиране на минимални стандарти за достъп на гражданите до обществен транспорт за цялата територия на страната, вкл. и в малките населени места чрез допълнително увеличение с още 14 млн. лв. на субсидиите и компенсациите в транспорта.**

Мотиви: Гарантирането от държавата на равен достъп до обществен транспорт на населението е водещ приоритет при реализирането на редица държавни политики (насърчаване на заетостта, подкрепа на уязвими групи, достъп до административни, социални и здравни услуги, достъп до образование и култура и т.н.). Увеличението на ресурса и въвеждането на механизъм за справедливо разпределение на предоставяната от държавата финансова компенсация за субсидиран обществен превоз, освен че ще гарантира равен достъп на населението до обществен транспорт, ще намали негативния ефект от кризата върху транспортния бранш.

III. Конкретни предложения на НСОРБ по текстовете на Законопроекта

1. Предлагаме разпоредбата на **чл. 82, ал. 3 да придобие следната редакция**:

„(3) Размерът на наложените финансови корекции на общини - бенефициенти по програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство, се намалява с 80 на сто еднократно, чрез сключване на тристранно споразумение между управляващия орган на оперативната програма, министъра на финансите и кмета на съответната община.“

Мотиви: Практиката по прилагането на идентичната в ЗДБРБ за 2020 г. разпоредба (чл.80, ал.3) показа неприложимостта на същата, към проектите от

програмен период 2014-2020 със статус „в изпълнение“. По отношение на тях, за разлика от проектите през програмен период 2007-2013, спрямо които разпоредбата бе приложима, реално не са налице „неразплатени задължения“, позволяващи предприемането на действия от управляващите органи по еднократното им намаляване. Това е обусловено от наличието на Закона за управлението на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), който правно урегулира програмния период 2014-2020. Съгласно ЗУСЕСИФ (чл.64, ал.1 и чл. 75, ал.1), при започната процедура по администриране на нередност, която реално предхожда налагането на финансова корекция, разходът- обект на процедурата не се верифицира. В допълнение, отново на база ЗУСЕСИФ, управляващите органи са длъжни да удържат наложена от тях финансова корекция от дължими на бенефициента плащания по проект, в които са включени засегнатите от корекцията разходи.

Предложеното прецизиране на разпоредбата, ще позволи реалното й прилагане, спрямо проектите от програмен период 2014-2020. Същото е повече от необходимо и нужно, с оглед навлизането в „зрялата фаза“ на проектите от периода и приключването на множество мащабни инвестиции през следващата 2021 година.

2. Предлагаме в **чл. 88, след думите „по чл. 94, ал. 3, т. 2“ да се добави следния текст „и по чл. 130а, ал. 1, т. 3“**.

Мотиви: Предложението цели осигуряване на еднозначно прилагане на фискалните ограничения и правила в случаите, когато със ЗДБРБ за съответната година е въведено изключение при определянето на размера на съответните показатели по чл. 94, ал. 3 от ЗПФ.

3. Предлагаме **чл. 91 да отпадне**.

Мотиви: НСОРБ и общините не са уведомени за разработването и за резултатите от реализацията на предвидения проект за въвеждане на Интегрирана финансово – информационна система за общините. Съгласно изискванията на Закона за публичните финанси и Закона за счетоводството и указанията на Министерство на финансите, всяка една община има единна счетоводна система, която се използва и е интегрирана във всички разпоредители от по-ниска степен. С тези системи, общините консолидират своите отчети, които подлежат на заверка от Сметна палата и се представят в Министерство на финансите. На много места финансово – счетоводните системи на общините осигуряват обмен на данни и информация с други информационни системи, използвани на местно ниво – деловодни системи, системи за управление на човешките ресурси и т.н. Задължителното преминаване към нов софтуер във всички случаи е свързано с технологично време за мигриране на данните, за обучения на счетоводните екипи, за изчистване на грешки и др. Считаме, че възлагането чрез текстове в ЗДБРБ, на

подобно задължително изискване, кметовете на общини да оказват съдействие на който и да е изпълнител на обществена поръчка, чийто възложител е друг орган, е незаконосъобразно и нецелесъобразно.

4. Предлагаме да се създаде нов чл. 107 със следното съдържание:

„Чл. 107 (1) През 2021 г. министърът на финансите може да отпуска безлихвени заеми за сметка на централния бюджет със срок на възстановяване, не по-дълъг от края на следващата бюджетна година, на общини в случай на извънредна епидемична обстановка или при временни касови разриви по бюджета на общината в резултат на занижена събираемост на приходите по чл. 45, ал. 1, т. 1, б. „а“ и „б“, спрямо същия период на предходната година.

(2) Заемите по ал. 1 се отпускат въз основа на мотивирано искане от кмета на общината и решение на общинския съвет, като чл. 103, ал. 5 от Закона за публичните финанси и чл. 14 и 15 от Закона за общинския дълг не се прилагат.

(3) За заемите по ал. 1 се прилагат разпоредбите на чл. 105 и 106 и условията, реда и в срокове, определени от министъра на финансите.“

Мотиви: Предложението цели създаване на специална норма за 2021 г., по подобие на предвидената разпоредба на § 38 от ЗИД на Закона за здравето, обн. ДВ, бр. 44/13.05.2020 г. Отчитайки тенденцията за продължаващата и през 2021 г. работа на общините в условията на извънредни обстоятелства, обусловени от Covid 19, предлагаме тези разпоредби да намерят място в ЗДБРБ за 2021г. На много места, поради кризата, постъпленията в общинските бюджети продължават да намаляват, като същевременно възникват нови разходи по овладяването на извънредната епидемична ситуация или за преодоляване на последиците от нея. Продължаването на действието на създадения през настоящата година механизъм за ликвидна подкрепа на общините ще осигури допълнителни гаранции за адекватно и навременно изпълнение на всички разписани от държавните органи мерки и задачи и ще намали рисковете за местните бюджети.

5. Предлагаме да се създаде нов чл. 108 със следното съдържание:

„Чл. 108. Общините могат да бъдат подпомагани за достъпа си до финансиране от Фонда за органите на местното самоуправление в България „ФЛАГ“ – ЕАД, при изпълнение на проекти от европейските фондове при условия, по ред и критерии, определени от Министерския съвет съгласувано с Националното сдружение на общините в Република България.“

Мотиви: Предложението цели възстановяване на инструмента за подкрепа на общините в края на програмния период, по аналогия на разпоредбите в ЗДБРБ за 2015 г. С оглед на това, че през следващата година се очертава страната ни да получи достъп и до други европейски фондове общините ще имат потребност от значителен финансов ресурс за реализиране на проектите и съответните разплащания по тях.

6. Предлагаме да се създаде нов чл. 109 със следното съдържание:

„Чл. 109. (1) Месечните обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. остават по сметка на общината, която ги е събрала и се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) РИОСВ, на чиято територия се намира съответното депо, възстановяват от банковата сметка за чужди средства преведените и неусвоени от общините месечни обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. в срок до 31 януари 2021 г. Възстановените средства по изречение първо се разходват по решение на общинския съвет при условията на ал. 1. “

Мотиви: Предложението цели въвеждане на еднократно изключение за внасяне на отчисления и обезпечения през 2020 г. предвид ситуацията във връзка с овладяването и преодоляването на последиците от Ковид – кризата през настоящата година.

IV. Позиция на Министерството на финансите

Министерството на финансите с предвидените с проекта на ЗДБРБ за 2021 г. финансови показатели по бюджетите на общините продължава усилията, насочени към разширяване обхвата на публичните услуги, предоставени от местните власти, укрепване на техните възможности за устойчиво и балансирано развитие в условията на пандемия от COVID-19.

В хода на консултациите министърът на финансите запозна представителите на Управителния съвет на Националното сдружение с разчетите на министерството за размерите на основните бюджетни взаимоотношения между централния бюджет и общинските бюджети, както и за размера на допълнителните трансфери над предвидените с чл. 50, ал.1 от проекта на ЗДБРБ за 2021 г.

Позицията на Министерството на финансите по разделите посочени от Националното сдружение е следната:

По раздел I Постигнати договорености при преговорите и II Неотразени предложения на НСОРБ по Бюджет 2021:

По принцип, проектобюджетът за 2021 г. е съставен при определени допускания на основните макроикономически показатели на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021 - 2023 г. И двете страни отчетоха, че предвидените средства за 2021 г. са увеличени в значителен размер спрямо одобрените за настоящата година. Приемаме с разбиране исканията за

допълнителни средства за: поддържане на общинската пътна мрежа с 70,0 млн. лв.; създаването на Национална програма „Общински пътища“ с 300,0 млн. лв.; увеличение на общата субсидия за делегираните от държавата дейности с 88,9 млн. лв.; увеличение с 14,0 млн. лв. на субсидиите и компенсациите за обществения транспорт. Всички изброени допълнителни искания надвишават сумата от 400,0 млн. лв.

В тази връзка, съобразно възможностите на държавния бюджет да осигурява средства за цялата бюджетна сфера, вкл. и трансфери към общините, са разчетени посочените по-долу размери на основните бюджетни взаимоотношения, включени в чл. 50 от проекта на закон и разпределени по следните функционални сфери:

Основните бюджетни взаимоотношения между централния бюджет и бюджетите на общините за 2021 г. **са в размер на 4 934,2 млн. лв.**, в т. ч. 4 443,4 млн. лв. за делегираните от държавата дейности и 490,8 млн. лв. в местните дейности. Общото увеличение спрямо одобрените със ЗДБРБ за 2020 г. е със 731,7 млн. лв.

Общата субсидия за делегираните от държавата дейности, за издръжка и разходи за персонал, която се определя чрез стандарти е **4 332,5 млн. лв.** или увеличение от 679,3 млн. лв. спрямо одобрената със ЗДБРБ за 2020 г.

Разпределението на общата субсидия за делегираните от държавата дейности по бюджетни сфери е както следва:

По функция „Общи държавни служби“ за общинска администрация за 2021 г. са предвидени текущи разходи в размер на 418,3 млн. лв., като увеличението спрямо ЗДБРБ за 2020 г. е в размер на **104,7 млн. лв.** или 23%. От тях 26,3 млн. лв. са средствата за възнаграждения и осигурителни вноски на кметове и кметски наместници, които не бяха предвидени по бюджетите на общините със ЗДБРБ за 2020 г. и бяха предоставени допълнително, 69,7 млн. лв. - за увеличение на разходите за персонал на общинската администрация с 26 % и 8,7 млн. лв. - за увеличение на заплатите и съответните осигурителни вноски на кметовете и на кметските наместници.

По функция „**Отбрана и сигурност**“ в областта на сигурността и защитата на населението при извънредни ситуации по бюджетите на общините са разчетени средства за текущи разходи в размер на 54,4 млн. лв., които са увеличени с **4,7 млн. лв.** спрямо ЗДБРБ за 2020 г. Стандартите за финансиране на местните комисии за борба с трафика на хора, местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, на денонощните оперативни дежурни и изпълнителите по поддръжка и по охрана на пунктове за управление са увеличени с 10% спрямо действащите за настоящата година.

Средствата за финансиране на доброволните формирования са увеличени с 3,0 млн. лв. спрямо ЗДБРБ за 2020 г. и са предвидени на база вписаните в Регистъра на доброволните формирования за защита при бедствия към МВР (ГДПБЗН) доброволци към 31.08.2020 г. В проектобюджета за 2021 г. са предвидени средства за обновяване на защитното облекло на 275 броя

доброволци, на което петгодишния срок за ползване изтича през 2021 г. и средства за защитно облекло на 34 броя нови доброволци. Стандартът за участие на доброволците в обучения и в спасителни мероприятия е увеличен със 7% във връзка с увеличението на минималната работна заплата за страната.

В сферата на **образованието** средствата по бюджетите на общините за 2021 г. за делегираните от държавата дейности са завишени с **383,7 млн. лв.** спрямо одобрените за 2020 г., от които 312,9 млн. лв. във връзка с политиката за увеличение на доходите на педагогическите специалисти в системата на предучилищното и училищното образование и дължимите за тях осигурителни вноски от работодателя. По отношение на непедагогическия персонал в системата е разчетено увеличение от 45,8 млн. лв., в съответствие с заложеното в проектозакона увеличение на възнагражденията с 10% и свързания с това ръст на осигурителни вноски за ДОО и ЗОВ от работодателя. За подпомагане заплащането на такси, дължими от родителите за дейностите по хранене на децата в задължителното предучилищно образование в изпълнение на чл. 283, ал. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование са разчетени 25,0 млн. лв., като за целта се въвежда и нов норматив за финансиране.

По функция „**Здравеопазване**“ са предвидени средства за текущи разходи в размер на 209,9 млн. лв. или увеличение с **39,9 млн. лв.** спрямо ЗДБРБ за 2020 г. От тях 23,1 млн. лв. са за увеличение на разходите за персонал във връзка с изпълнение на одобрената от Правителството мярка през 2020 г. за увеличение на стандартите за делегираните от държавата дейности за училищното и детското здравеопазване и здравните кабинети за достигане на определените по Колективния трудов договор в отрасъл „Здравеопазване“ размери на възнагражденията. Разчетени са средства за увеличение на заплатите с 10 % в размер на 12,7 млн. лв. Във връзка с изпълнение на предвидените дейностите в приетата Национална стратегия за борба с наркотиците 2020-2024 г. (РМС № 528/2020 г.) за Общинските съвети по наркотичните вещества са разчетени допълнителни средства в размер на 1,3 млн. лв. за въвеждане на нов допълващ стандарт за психосоциална рехабилитация. Във връзка с промяна на натуралните показатели са разчетени допълнително 2,8 млн. лв.

Стандартите за медицинско обслужване в здравен кабинет са завишени спрямо ЗДБРБ 2020 г. средно с 20%, тези за яслена група и детска ясла средно с 22%, стандартите за здравни медиатори – с 15,6% и за Общинските съвети по наркотичните вещества с 13,4%.

В сферата на **социалните дейности** са предвидени средства за текущи разходи в размер на 421,9 млн. лв., които са завишени **със 131,0 млн. лв.** спрямо ЗДБРБ за 2020 г. Персоналът, зает в институциите за предоставяне на социални услуги, е пряко свързан с извършване на дейностите по предотвратяване и овладяване разпространението на пандемията, за което са разчетени допълнително 51,2 млн. лв. за увеличение на техните възнаграждения и съответните осигурителни вноски от работодател. От тях 36,8 млн. лв. са за увеличение на разходите за персонал на заетите в социалната сфера в съответствие с одобрения от Правителството пакет от социално икономически

мерки, считано от 01 август 2020 г. Разчетени са средства за увеличение на заплатите с 10 % в размер на 14,4 млн. лв.

За 2021 г. е предвидено социалната услуга „асистентска подкрепа“ да се финансира като делегирана от държавата дейност, за което са разчетени допълнително 79,7 млн. лв.

Стандартите за центровете за настаняване от семеен тип за деца/младежи и пълнолетни лица с увреждания и за защитените жилища за лица с увреждания са завишени с 25% спрямо ЗДБРБ за 2020 г., а за всички останали социални услуги стандартите са завишени с 15% . Размерът на месечната помощ на ученик за 2021 г. става 40 лв., при 35 лв. за 2020 г.

По функция **„Култура“** са разчетени средства за текущи разходи в размер на 151,1 млн. лв. или е предвидено увеличение в размер на **15,1 млн. лв.** спрямо одобрените със ЗДБРБ за 2020 г. Стандартите за музеите, художествените галерии и библиотеките с регионален характер, както и за читалищата са завишени с 10% в съответствие с политиката за доходите в бюджетната сфера през 2021 г.

Субсидираните бройки на читалищата са увеличени с 40 бр. за ново регистрирани читалища и за разширяване на дейността на някои от тях. Субсидираните бройки на регионалните библиотеки са увеличени с 10 бр., а на музеите и художествените галерии с регионален характер - с 49 бр., от които 20 бр. са предвидени за Културен център „Епископската базилика на Филипопол“- гр. Пловдив.

Трансферите за местни дейности са в общ размер 377,6 млн. лв., като увеличението спрямо одобрените трансфери със ЗДБРБ за 2020 г. е с 27,4 млн. лв. Разпределението по видове е както следва:

- обща изравнителна субсидия - 329,4 млн. лв., увеличение с **22,4 млн. лв.;**

- целеви трансфер за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища – 48,2 млн. лв., увеличение с **5,0 млн. лв.**;

Целевата субсидия за капиталови разходи за 2021 г. е в размер на 224,1 млн. лв., в това число 113,1 млн. лв. за местните дейности и 111,0 млн. лв. за делегираните от държавата дейности. Увеличението спрямо одобрената субсидия за 2020 г. е с **25,0 млн. лв**.

По отношение на предложението за разпределение на договорените допълнително 10 млн. лв. за обща изравнителна субсидия, частично сме се съобразили с предложението. За подпомагане на по-малките общини, които нямат достъп до обща изравнителна субсидия по механизма за 2021 г., в разчетите за 2021 г. са предвидени еднократни трансфери, в размер на 2,6 млн. лв. от централния бюджет за други целеви разходи за местни дейности. Това са общини с население до 30 хил. жители, при които е отчетено намаление на приходите от данък върху недвижимите имоти с повече от 5 на сто и/или на приходите от туристически данък с повече от 15 на сто по данни от отчета за касово изпълнение на бюджетите им към деветмесечието на 2020 г. спрямо същия период на предходната година. Трансферите по общини са посочени в чл. 54 от проекта на закон. С останалите 7,4 млн. лв. е увеличен размера на общата

изравнителна субсидия и са разпределени по общини по общия ред. Общата изравнителна субсидия няма целеви характер и нейното разпределение по направления на разходи зависи изцяло от общинския съвет.

По отношение механизмите за разпределение на трансферите за местни дейности и на целевата субсидия за капиталови разходи – запазване и през 2021 г. на възприетите принципи от последните две години на разпределение по общини на средствата от централния бюджет. Кратък коментар за натуралните показатели по отделните механизми е изложен по-долу.

По механизма за разпределение на общата изравнителна субсидия

Като цяло ***механизмът за разпределение*** на общата изравнителна субсидия през 2021 г. се запазва. С цел намаляване на фискалните дисбаланси между общините е предвидено запазване на условието за достъп до изравнителната субсидия, като общините, които са реализирали през преходната година над 120% от средното за страната равнище на постоянни данъчни приходи на един жител не получават достъп до субсидията. За 2021 г. 18 общини остават без достъп до изравнителна субсидия, при същия брой за 2020 г., като промяната е по отношение на община Благоевград, която получава достъп за 2021 г. и община Пловдив, която не получава достъп за 2021 г.

По механизма за разпределение на целевата субсидия за капиталови разходи:

При разпределението на ***целевата субсидия за капиталови разходи,*** основният компонент от нея се разпределя на базата на натуралните показатели по общини за брой населени места, с изключване на местата без население и с население до 10 души, и компоненти за дължина на общински пътища, за брой население и за територия.

След извършените промени по механизма със ЗДБРБ за 2020 г., не се прилага изравнителен компонент за осигуряване достигнатия размер на целевата субсидия за капиталови разходи през предходната година, с което се постига обективно съответствие между средствата и натуралните показатели за всяка конкретна община.

Предвиден е и допълнителен ресурс за подпомагане на общините от 4-та и 5-та категория за подобряване състоянието на социалната и техническа инфраструктура на територията на общината. Достъп до тази част на субсидията имат всички общини от 4-та и 5-та категория, съгласно утвърдената от министъра на регионалното развитие и благоустройството категоризация на общините в Република България.

Обхванатите общини от допълнителния компонент от 4-та и 5-та категории са 131, като всяка от тях получава допълнително по 60 хил. лв. (с 10,0 хил. лв. повече в сравнение с механизма за 2020 г.) след разпределението по основния компонент. В резултат на това, в 152 общини целевата субсидия за капиталови разходи за 2021 г. има ръст спрямо закона за 2020 г., който надхвърля общия ръст за страната, за 113 общини ръстът е под средния за

страната, в резултат на увеличение на местата без население и с население до 10 души, както и намаляване на броя на населението.

Със ЗДБРБ за 2021 г. се запазва дадената възможност със ЗДБРБ за 2020 г. на общината, след решение на общинския съвет, да може да предложи трансформиране на утвърдената със закона целева субсидия за капиталови разходи в трансфер за други целеви разходи. С разпоредбата ще се даде възможност на общините да приоритизират своите потребности и при необходимост да пренасочат средства за финансиране на неотложни текущи ремонти на общински пътища и на улична мрежа, като с разпоредбата за 2021 г. допълнително ще им се предостави възможност със средствата от трансформираната целева субсидия за капиталови разходи да извършват текущи ремонти и на сгради, публична общинска собственост

По механизма за разпределение на трансфера за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища:

Средствата се разпределят на базата на натуралните показатели по общини за дължина на общинските пътища с отчитане на географско и височинно разположение, брой населени места с изключване на местата без население и брой население. След извършените промени по механизма със ЗДБРБ за 2020 г. не се прилага изравнителен компонент за осигуряване достигнатия размер на трансфера за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища през предходната година, с което се постига обективно съответствие между средствата и натуралните показатели на конкретната община.

Допълнително, над разчетените със законопроекта за държавния бюджет за 2021 г. размери на основните бюджетни взаимоотношения между общините и централния бюджет са предвидени и 30,0 млн. лв. за подпомагане на общините в условията на COVID пандемията. Конкретното разпределение на средствата по общини ще се извърши в хода на изпълнението на държавния бюджет за 2021 г. на базата на критерии, разработени съвместно с Националното сдружение на общините в Република България.

По раздел III Конкретни предложения на НСОРБ по текстовете по законопроекта:

Мотивите за не приемане на предложенията по този раздел са следните:

т.1. Нова редакция на чл. 82, ал. 3 - предложението противоречи на разпоредбата на чл. 75 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, с който се определя редът за погасяване на финансови корекции - чрез прихващане от следващи дължими плащания към бенефициента и с разпоредбата на чл. 62 от Закона за публичните финанси, с който се вменяват задължения на управляващите органи за събиране на недължимо платени и надплатени суми. Промяната ще доведе и до намаляване на финансовата дисциплина и контрол в общините–бенефициенти при изпълнението на проекти, финансирани със средства от Европейския съюз.

т.2. Допълнение на чл. 88 - задълженията на голяма част от общините, определяни като общини с финансови затруднения, при които е налице условието по чл. 130а, ал. 1, т. 3 от Закона за публичните финанси, са в резултат на сключени договори за предоставяне на услуги за извършвани от общината услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси. Промяната на разпоредбата няма да позволи обективно да бъде оценен ефекта от прилагането на изменителния закон (обн., ДВ, бр. 43 от 07.06.2016 г.), предвид разпоредбата на чл. 22, ал. 2 от Закона за нормативните актове, съгласно която последващата оценка на въздействието се извършва в срок 5 години след влизането в сила на новия закон, кодекс или подзаконов нормативен акт на Министерския съвет или в по-кратък срок, определен от органа, в чиято компетентност е изпълнението му.

т.3. Отпадане на чл. 91 - с разпоредбата се цели прилагане на унифицирани счетоводните процеси във всички общини, аналогично на въвеждането на системата за електронен обмен на съобщения и няма да доведе до допълнителни разходи в общините, чрез разработени модули за бюджет, финансово счетоводство, дълготрайни активи и материално стопанство. Начинът на работа на системата се заключва в това, че всички данни се намират на разположение в паметта на сървъра и позволява изключително бързо действие, което дава резултат в редица аспекти като извършване на изключително бързи справки, милиарди записи се обработват за секунда, възможност за работа на много потребители едновременно без затруднения, ефективна компресия на данните, която без забавяне, позволява по-рационално използване на ресурсите, възможност за анализ на данни в реално време, без да се чака тяхната обработка и обобщаване през нощта. Срокът за изпълнение на проекта е 51 месеца, като средствата за внедряване на системата са изцяло за сметка на държавния бюджет.

т.4. Нов член 107 - текстът е аналогичен на текста на § 38 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето. Във връзка с действието на разпоредбата през 2020 г. към деветмесечието се установи, че голяма част от общините са успели да наваксат изоставането вследствие на различни обстоятелства, породени от пандемията, поради което заеми на основание тази законова разпоредба не са отпуснати. Разпоредбите на чл. 103 от Закона за публични финанси дават възможност министърът на финансите да отпуска безлихвени заеми на общините при временни касови разриви по бюджетите им. В случай, че и през 2021 г. се налага приемането на нов пакет антикризисни мерки, то, след преценка по целесъобразност, мярката ще може да бъде предложена за одобрение от Народното събрание.

т.5. Нов чл. 108 - механизмът за подпомагане на общините с поемането от държавния бюджет на разходите им за лихви и такси по поет дълг от фонд ФЛАГ се прилага до края на 2015 г., когато фондът беше една от основните кредитни институции за общините при изпълнението им на проекти с европейски средства. На настоящия етап, когато се намираме в края на втория и в началото на третия програмен период, общините могат да ползват различни източници за получаване на кредити за финансиране при изпълняване на такива

проекти – ФЛАГ, търговски банки, международни финансови институции и др., поради което подпомагането им само за кредити от ФЛАГ би създало предпоставки за възникване на неравнопоставени условия на кредитния пазар.
Считаме, че осигуряването на собственото участие на общините при изпълнение на проекти с европейски средства и поемането на кредит за тази цел, засилва отговорността и ангажираността на общините при изпълнение на проектите.
т. 6. Нов член 109 – според нас, предложението е неясно и неприложимо. От една страна, то касае уреждане на отношения, които се отнасят до 2020 г., и в този смисъл е недопустимо включването им в ЗДБРБ за 2021 г. От друга страна, предложението противоречи на §40 и §41 от ПЗР на ЗИД на Закона за здравето, с които вече е уредена сходна материя, касаеща възможността през 2020 г. част от натрупаните средства по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) да може да се разходват за прилагане на противоепидемични мерки, свързани с изпълнението на изискванията на ЗУО, след одобрение на министъра на околната среда и водите.
Освен това, в настоящото предложение на НСОРБ не е посочено какво ще е предназначението на разхода, който общинският съвет би имал правомощието да одобри за сметка на отчисленията. Следва да се има предвид, че таксата за битови отпадъци е целева и се събира и изразходва за услугите, регламентирани в чл. 62 на ЗМДТ. Обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от ЗУО са елемент на план-сметката за определяне на разходите по предоставяне на услугите по чл. 62 от ЗМДТ, респ. на таксата за битови отпадъци. Доколкото таксата за битови отпадъци вече е начислена и в голяма степен събрана от задължените лица за 2020 г., считаме за незаконосъобразно и нецелесъобразно предложението за промяна на предназначението на таксата, респективно за отмяна на изискванията за правене на отчисления в съответствие със ЗУО през 2020 г., които са неин елемент.
Считаме, че за 2020 г. следва да се прилагат посочените разпоредби от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето.

ЗА НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС
ДАНИЕЛ ПАНОВ

ЗА МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

МИНИСТЪР
КИРИЛ АНАНИЕВ

26 октомври 2020 г., София

"За министър: Росица Всякова
Заместник-министър 16
Заповед за заместване № ЗМФ-816/27.10.2020 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

Р Е Ш Е Н И Е № 778

от 29 октомври 2020 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 79, ал. 3 от Закона за публичните финанси

М И Н И С Т Е Р С К И Я Т С Ъ В Е Т

Р Е Ш И:

1. Одобрява проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г.

2. Приема становището по проекта на бюджет на съдебната власт за 2021 г.

3. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1, като вземе предвид становището по т. 2.

4. Одобрява Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. съгласно приложението.

5. Председателят на Сметната палата и председателят на Комисията за финансов надзор в срок един месец от внасянето на законопроекта по т. 1 в Народното събрание да приведат в съответствие параметрите на програмните формати на бюджет, съответно на Сметната палата и на Комисията за финансов надзор, с параметрите на одобрения законопроект по т. 1 и на прогнозата по т. 4 и да ги представят на председателя на Народното събрание за обсъждане в постоянните комисии.

6. Министърът на финансите да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ЗА ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
"ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ":
/Жана Кадънкова/

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 002-01-59
Дата 29 / 10 2020 г.
15:21 ч.

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
М И Н И С Т Е Р С К И С Ъ В Е Т

№ 02.01-109
29 октомври 2020 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 79, ал. 4 от Закона за публичните финанси изпращам Ви одобрения с Решение № 778 на Министерския съвет от 2020 г. проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г., Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г., представляваща мотиви към законопроекта, становището на Министерския съвет по проекта на бюджет на съдебната власт за 2021 г., както и Протокол от консултациите с Националното сдружение на общините в Република България по чл. 77 от Закона за публичните финанси. Програмните формати на бюджети на първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет, които съответстват на параметрите на законопроекта за държавния бюджет и на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза, са приложени на магнитен носител.

Съгласно § 1а от Допълнителните разпоредби на Закона за нормативните актове глава втора и трета на същия закон не се прилагат по отношение на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г.

Приложение: съгласно текста

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 050-01-254/29.10. **2020 г.**

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2021 г., № 002-01-59, внесен от Министерски съвет на 29.10.2020 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по бюджет и финанси

Комисии:

- Комисия по правни въпроси
- Комисия по икономическа политика и туризъм
- Комисия по енергетика
- Комисия по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление
- Комисия по външна политика
- Комисия по отбрана
- Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред
- Комисия по земеделието и храните
- Комисия по труда, социалната и демографската политика
- Комисия по образованието и науката
- Комисия по въпросите на децата, младежта и спорта

- Комисия по здравеопазването
- Комисия по околната среда и водите
- Комисия по транспорт, информационни технологии и съобщения
- Комисия по културата и медиите
- Комисия по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите
- Комисия по вероизповеданията и правата на човека
- Комисия за борба с корупцията, конфликт на интереси и парламентарна етика
- Комисия по европейските въпроси и контрол на европейските фондове
- Комисия за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения
- Комисия по политиките за българите в чужбина
- Комисия за наблюдение на приходните агенции и борба със сивата икономика и контрабандата

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

Законопроектът за държавния бюджет на Република България за 2021 г., № 002-01-59, внесен от Министерски съвет на 29.10.2020 г., заедно с всички приложения към него, включително проектобюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет (Народно събрание, министерства, държавни агенции и др.), са публикувани и са налични в електронен вид на страницата на Народното събрание в интернет в „Законодателство“/“Законопроекти“.